HARTA SFERICĂ

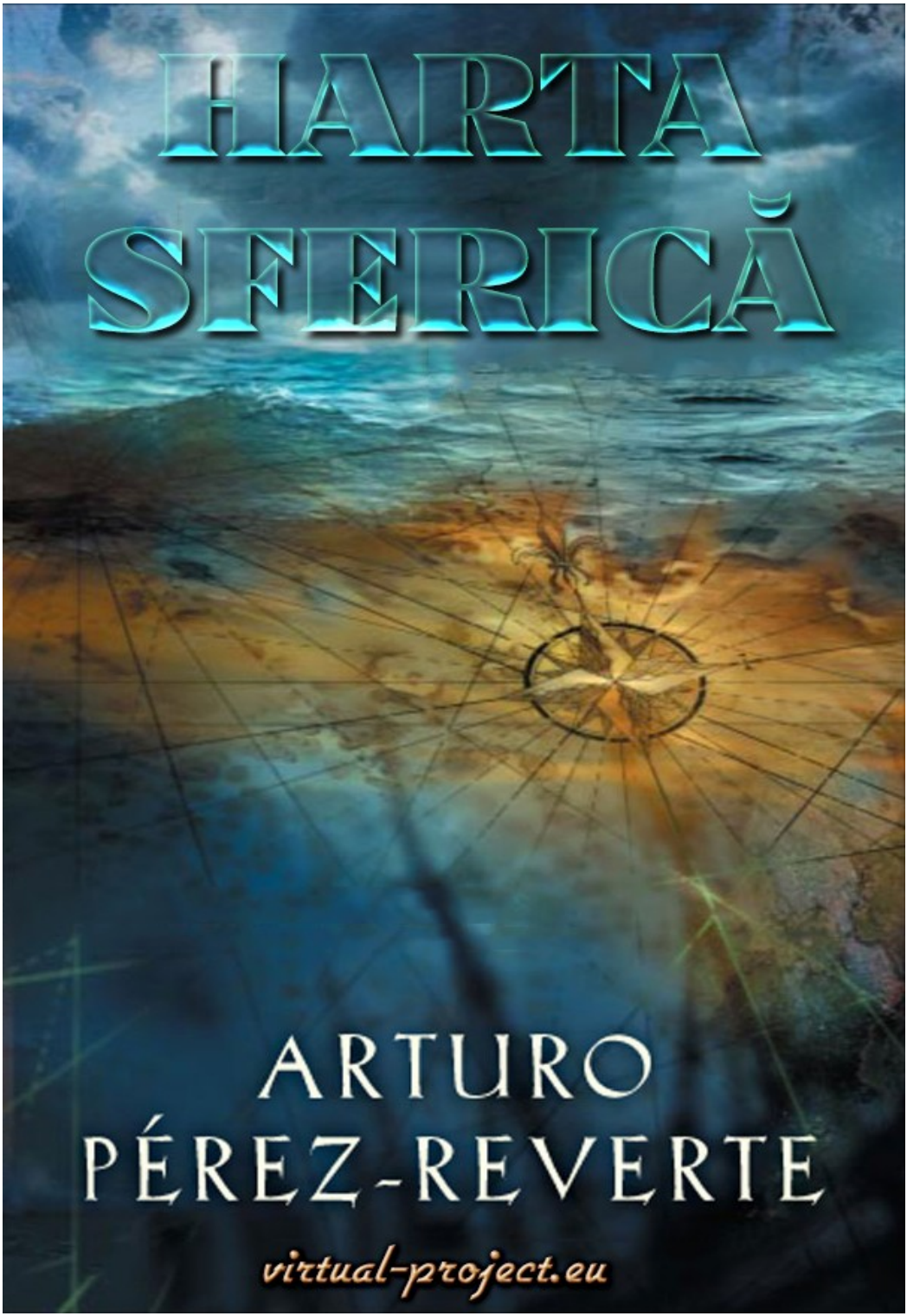

ARTURO PÉREZ-REVERTE

virtual-project.eu

ARTURO PÉREZ-REVERTE

HARTA SFERICĂ

Original: *La carta esférica* (2000)

Traducere din limba spaniolă de:
MIHAI CANTUNIARI

virtual-project.eu

POLIROM

2005

„O hartă nautică este mult mai mult decât un instrument indispensabil pentru a merge dintr-un loc în altul; e o gravură, o pagină de istorie, uneori un roman de aventuri.”

Jacques Dupuet, *Marinar*

Să contemplăm noaptea. Este aproape perfectă, cu Steaua Polară vizibilă la locul ei exact, cinci lungimi la dreapta liniei imaginare formate de Merak şi Dubhe. Polara va rămâne tot acolo în următorii aproximativ douăzeci de mii de ani; şi orice navigator care o va privi se va simţi consolat văzând-o neclintită la post, fiindcă e bine să ştii că te poţi bizui pe ceva imuabil, atâta timp cât oamenii au nevoie să traseze itinerarii pe o hartă nautică sau pe difuzul peisaj al unei vieţi. Dacă vom continua să acordăm atenţie stelelor, vom descoperi uşor constelaţia Orion, apoi Perseu şi Pleiadele. Lesne vom face asta, pentru că noaptea e foarte clară, fără nori; nu adie nicio briză. Vântul de sud-vest a încetat la apusul soarelui, iar bazinul portuar este o oglindă neagră ce reflectă luminile macaralelor din port, iluminarea cu reflectoare a castelelor de pe munte şi scăpărările – verde la stânga şi roşie la dreapta – farurilor de la San Pedro şi Navidad.

Să ne apropiem acum de bărbat. Stă nemişcat, sprijinit de coronamentul zidului scund şi gros. Priveşte cerul, care se anunţă mai întunecat spre est, şi se gândeşte că mâine va sufla din nou vântul de răsărit, provocând tălăzuirea mării. Pare însă să zâmbească destul de ciudat; dacă i-ar vedea cineva faţa luminată de dedesubt de strălucirea portului, ar trage concluzia că există surâsuri mai plăcute decât acesta: mai încrezătoare şi mai puţin amare. Însă noi cunoaştem cauza.Ştim că în cursul ultimelor săptămâni, în largul mării şi doar la câteva mile depărtare de aici, vântul şi zbuciumul apei au fost hotărâtoare în viaţa acestui om. Deşi de-acum nu mai au nicio importanţă.

Să nu-l pierdem din ochi, fiindcă îi vom povesti istoria. Privind odată cu el spre port, vom observa luminile unui vapor care se îndepărtează încet de chei. Zgomotul motoarelor lui ne parvine atenuat de distanţă şi de sunetele oraşului, cu trepidaţia elicelor ce frământă apa neagră pe când oamenii din echipaj trag la bord ultimii metri de parâmă. Şi când contemplă nava asta de sus, de pe zid, omul nostru simte două feluri diferite de durere: una sub furca pieptului, făcută din aceeaşi tristeţe care i se citeşte pe buze în rictusul acela ce pare – imediat vom înţelege că doar pare – un zâmbet. Dar mai e încă o durere, mai precisă şi mai ascuţită, care vine şi dispare în coasta dreaptă; acolo unde o umezeală rece îi lipeşte cămaşa de trup, iar sângele

picură până pe şold şi îi îmbibă pantalonii pe dinăuntru la fiecare bătaie a inimii şi la fiece zvâcnet al venelor.

Noroc că, gândeşte bărbatul, în noaptea asta inima îmi bate foarte încet.

I•Lotul 307

„Am navigat pe oceane şi prin biblioteci.”

Herman Melville, *Moby Dick*

L-am putea numi Ishmael, dar în realitate se numea Coy. L-am întâlnit în penultimul act al acestei istorii, când era pe punctul să devină încă un naufragiat dintre cei ce plutesc pe un sicriu în timp ce baleniera *Rachel* îşi caută copiii pierduţi. Pe atunci se afla deja de câtva timp în derivă, inclusiv în seara când s-a dus la casa de licitaţii Claymore, din Barcelona, doar cu intenţia de a-şi omorî timpul. Avea foarte puţini bani în buzunar, iar în odaia unei pensiuni-birt din apropiere de Las Ramblas tot avutul său consta în câteva cărţi, un sextant şi un titlu de prim-pilot pe care direcţiunea generală a Marinei Comerciale i-l suspendase pe doi ani, în urmă cu patru luni, după ce *Isla Negra,* un port-containere de patruzeci de mii de tone, eşuase în Oceanul Indian, la ora 4:20 dimineaţa, în timpul cartului său.

Lui Coy îi plăceau licitaţiile de obiecte navale, deşi în perioada aceea nu-şi putea permite să supraliciteze. Însă Claymore, situată la etajul întâi al unei case făţoase de pe strada Consell de Cent, avea aer condiţionat, oferea câte o cupă de şampanie la final, iar fata care se ocupa cu primireaoaspeţilor avea picioare lungi şi un zâmbet încântător. În ce priveşte obiectele scoase la licitaţie, îi plăcea să le privească şi să-şi imagineze naufragiile care le-au purtat de colo-colo aruncându-le pe această ultimă plajă. În tot timpul licitaţiei, stând jos cu mâinile în buzunarele vestonului său marinăresc de stofă bleumarin, era atent la cei care îi răpeau piesele favorite. De cele mai multe ori, modul acesta de a-şi petrece timpul era decepţionant: o minunată cască de scafandru, a cărei aramă deformată de lovituri şi de cicatrice glorioase te ducea cu gândul la naufragii şi bancuri de bureţi şi filme de Negulesco, cu calmari giganţi şi cu Sophia Loren ieşind din apă, sculpturală sub bluza-i udă, fu achiziţionată de un anticar căruia nici măcar nu-i tremurase mâna când ridicase cartonaşul cu numărul său. Iar un compas

de relevare Browne & Son, vechi, în stare bună şi în cutia-i originală, pentru care Coy şi-ar fi vândut sufletul pe vremea studenţiei lui nautice, i-a fost adjudecat, fără depăşirea preţului de pornire, unui individ care părea să ignore absolut totul despre mare, cu excepţia faptului că piesa aceea, aşezată în vitrina oricărui magazin maritim sportiv de lux, va fi vândută de zece ori mai scump.

Fapt e că în seara aceea conducătorul licitaţiei isprăvi cu lotul 306 – un cronometru Ulysse Nardin al Marinei Regale Italiene, la preţul iniţial – şi îşi consultă notele potrivindu-şi ochelarii cu degetul arătător. Era un tip manierat, cu o cravată cam ţipătoare peste cămaşa de culoarea somonului. Pe durata plusărilor şi supralicitărilor obişnuia să bea cu sorbituri mici dintr-un pahar cu apă aflat la îndemână.

— Lotul următor: *Atlasul maritim al coastelor Spaniei,* de Urrutia Salcedo. Numărul trei sute şapte.

Îşi însoţise anunţul cu un zâmbet discret pe care, Coy ştia asta pentru că îl observase îndelung pe tip, îl rezerva pieselor cărora pretindea să le sublinieze astfel importanţa. Bijuterie cartografică din secolul al XVIII-lea, adăugă după pauza cuvenită, accentuând cuvântul bijuterie de parcă l-ar fi durut să se despartă de ea. Ajutorul său, un tânăr purtând un halat de lucru albastru, ridică puţin marele in-folio ca să fie văzut din sală, iar Coy îl privi şi el cu un dram de melancolie: conform catalogului Claymore, era greu de găsit pe piaţă, întrucât cea mai mare parte a exemplarelor, şi aşa rare, se aflau în biblioteci şi muzee. Cel ridicat acum se prezenta în perfectă stare; şi cel mai probabil era că nu fusese niciodată la bordul unei corăbii, unde umezeala, urmele de creion şi lucrul pe hărţile lui de navigaţie lăsau urme ireparabile.

Conducătorul şedinţei deschidea deja licitaţia, cu o sumă iniţială care i-ar fi asigurat lui Coy un trai în relativă bunăstare jumătate de an. Un bărbat spătos, cu frunte lată şi păr foarte lung şi cenuşiu strâns într-o codiţă, aşezat în rândul întâi şi al cărui telefon mobil sunase până atunci de vreo trei ori spre iritarea întregii săli, arătă un cartonaş cu numărul 11; se ridicară şi alte mâini, pe când atenţia conducătorului licitaţiei cu ciocănelul de lemn în aer sărea de la un ofertant la altul şi vocea lui politicoasă repeta fiecare cifră, sugerând-o pe următoarea cu o monotonie profesională. Preţul de deschidere era pe punctul

să se dubleze, iar aspiranţii la lotul 307 rămâneau semănaţi pe drum. Continuau să se înfrunte individul trupeş cu codiţa cenuşie, altul slab şi bărbos, o femeie din care nu putea vedea decât nişte plete blonde şi mâna ce înălţa cartonaşul, şi un bărbat chel foarte elegant. Când femeia dublăpreţul de pornire, omul cu codiţa grizonantă se întoarse pe jumătate, privind în direcţia ei cu un gest de vădită agasare, şi Coy putu vedea nişte ochi verzui şi un profil agresiv, cu nas mare şi cu aer arogant. Mâna în care ţinea cartonaşul avea câteva inele de aur. Nu părea obişnuit să i se dispute piesele licitate şi, cu un gest brusc, se întoarse spre dreapta sa, unde o tânără brunetă foarte machiată, care susura ceva la telefon de fiecare dată când acesta suna, suferi consecinţele proastei lui dispoziţii şi se pomeni muştruluită aspru, pe un ton coborât.

— Oferă cineva mai mult?

Cel cu codiţa ridică iar mâna, dar femeia blondă contraatacă înălţându-şi cartonaşul, care purta numărul 74. Înfruntarea aceea începea să tensioneze sala. Bărbosul slab preferă să se retragă şi după alte două salturi ale preţului bărbatul chel şi bine îmbrăcat începu să şovăie. Tipul cu codiţa plusă oferta, făcând ca toată lumea din jur să se încrunte când telefonul sună din nou şi el îl luă din mâinile secretarei, fixându-l între un umăr şi ureche, cu cealaltă mână contrând noua sumă propusă de femeie. La preţul la care se ajunsese, întreaga sală era de partea femeii, dorind ca tipului cu codiţa să i se termine fondurile sau bateriile telefonului. Tomul Urrutia îşi triplase preţul iniţial şi Coy schimbă o privire amuzată cu vecinul său, un omuleţ oacheş cu o mustaţă groasă neagră şi cu părul, dat cu fixativ sau cu briantină, pieptănat lins pe spate. Acesta îi răspunse la privire cu un zâmbet politicos, ţinându-şi mâinile cuminţi în poală şi învârtindu-şi policarii unul în jurul celuilalt. Era mărunţel şi curăţel, aproape cochet, cu un papion cu buline roşii şi o haină oscilând între *prince-de-Galles* şi tartan scoţian care îi dădea aerul extravagant-britanic al unui turcîmbrăcat de la Burberry’s. Avea ochii melancolici, simpatici, puţin bulbucaţi; ca broscuţele din poveşti.

— Doreşte cineva să ofere mai mult?

Conducătorul licitaţiei ţinea ciocănelul ridicat, iar privirea lui întrebătoare era îndreptată spre individul cu codiţa, care îi înapoiase mobilul secretarei şi îl fixa acum la rându-i, contrariat.

Ultima propunere, exact triplul preţului de pornire, fusese lansată de femeia blondă al cărei chip rămânea invizibil pentru Coy, oricât se străduia acesta, curios, să i-l zărească printre multele capete care îi despărţeau. Nu era uşor să-ţi dai seama dacă ceea ce îl descumpănea pe tipul cu codiţă era preţul la care se ajunsese ori înverşunata competiţie a femeii.

— Doamnelor şi domnilor, nu mai oferă nimeni nimic? – întrebă conducătorul şedinţei, cu mult calm.

Se adresa celui cu codiţă, fără să obţină însă niciun răspuns. Toată sala privea în aceeaşi direcţie. Inclusiv Coy.

— Prin urmare ne-am oprit la acest preţ, care pare definitiv... La preţul acesta, o dată... La preţul acesta, de două ori...

Cel cu părul cenuşiu îşi înălţă cartonaşul, cu un gest atât de violent încât părea să fi înşfăcat o armă. În timp ce un murmur cuprindea sala, Coy se uită din nou la femeia blondă. Cartonaşul ei era deja în aer, depăşind oferta anterioară. Aceasta făcu iar să sporească tensiunea; ca şi când ar fi fost vorba de o luptă pe viaţă şi pe moarte, cei prezenţi asistară în următoarele două minute la un duel rapid de la al cărui ritm îndrăcit – nici nu se lăsa bine jos cartonaşul numărul 11, că se şi ridica cel însemnat cu 74 – nu se putu sustrage nici conducătorul licitaţiei,care trebui să marcheze câteva mici pauze ca să-şi ducă la gură paharul cu apă aflat lângă pupitru.

— Mai avem vreo ofertă?

Atlasul lui Urrutia ajunsese la de cinci ori preţul iniţial, când numărul 11 comise o greşeală. Poate că-l lăsaseră nervii, deşi eroarea i-ar fi putut fi imputată şi secretarei, al cărei mobil sună cu insistenţă taman atunci, iar ea i-l pasă şefului într-un moment critic, când conducătorul era cu ciocănelul ridicat aşteptând noua ofertă, iar bărbatul cu codiţa gri tocmai şovăia, parcă recapitulând datele problemei. Greşeala, dacă asta a fost, putea să fie şi a conducătorului licitaţiei, care o fi interpretat gestul brusc al omului nervos, întors spre secretară, ca renunţare şi retragere din luptă. Sau poate n-a fost nicio eroare, pentru că cei de la pupitru sunt şi ei oameni şi au simpatii şi antipatii; iar omul nostru s-o fi hotărât să favorizeze partea adversă. Oricum, în nici trei clipe ciocănelul căzu sonor pe plăcuţă, iar *Atlasul* lui Urrutia fu adjudecat femeii blonde al cărei chip continua să fie o necunoscută pentru Coy.

•

Lotul 307 era dintre ultimele, iar restul licitaţiei trecu fără noi emoţii şi fără incidente; doar că bărbatul cu codiţă nu mai licită pentru niciun obiect, iar înainte de final se sculă în picioare şi părăsi sala însoţit de ţăcănitul precipitat al tocurilor secretarei, nu fără a o fulgera cu o privire furioasă pe blondă. Nici aceasta nu-şi mai înălţă cartonaşul. Individul slab şi bărbos reuşi să obţină un telescop marin foarte frumos, iar un domn cu aspect auster şi cu unghii murdare, aşezat în faţa lui Coy, deveni, în schimbul unei sume depăşind cu puţin preţul iniţial, proprietarul unei machete a lui *San Juan Nepomuceno,* de aproapeun metru lungime şi în stare destul de bună. Ultimul lot, un vechi pachet de cărţi de joc al Amiralităţii Britanice, rămase nevândut. Apoi conducătorul declară licitaţia închisă, iar toată lumea se sculă, trecând în salonaşul unde firma Claymore îşi invita clienţii la o cupă de şampanie.

Coy o căută pe femeia blondă. În alte împrejurări ar fi acordat mai multă atenţie surâsului tinerei care se apropie cu tava în mână oferindu-i o cupă. Fata îl cunoştea de la alte licitaţii; şi deşi ştia că nu achiziţionează niciodată nimic, era fără îndoială sensibilă la blugii lui decoloraţi şi la tenişii albi care completau vestonul bleumarin de marinar cu două şiruri paralele de nasturi ce mai demult fuseseră auriţi, cu ancora marinei comerciale, iar acum înlocuiţi cu alţii simpli din os, negri, mai discreţi. Antebraţul mânecilor trăda de asemeni urmele galoanelor de ofiţer cusute acolo. Chiar şi aşa, lui Coy îi plăcea mult vestonul acela; poate şi pentru că, purtându-l, se simţea legat de mare. Mai ales când hoinărea la căderea serii prin preajma portului, visând la timpurile când încă puteai căuta în felul acesta un vas pe care să te angajezi şi existau insule îndepărtate care ofereau azil unui bărbat: drepte şi cinstite republici, care habar n-aveau de suspendări pe doi ani, şi unde nu ajungeau niciodată citaţii de-ale tribunalelor navale, nici ordine de capturare. Vestonul şi-l făcuse pe măsură, cu chipiul şi pantalonii corespunzători, la alde Succesorii lui Rafael Valls, cu cincisprezece ani în urmă, după ce luase examenele de pilot secund; şi cu el navigase tot timpul, folosindu-l la ocaziile, tot mai rare în viaţa unui ofiţer al marinei comerciale, când încă trebuia să se îmbrace corect. Numea acea veche haină „vestonul lui de Lord Jim” – ceva foarte potrivit cu situaţia-i actuală –, datândde la începutul perioadei pe care el, împătimit cititor de literatură nautică, o definea ca fiind epoca-i

Conrad. În privinţa asta, Coy avusese înainte o epocă Stevenson şi o epocă Melville; iar din câteşitrei, în jurul cărora îşi ordona viaţa atunci când se hotăra să arunce o privire siajului pe care orice om îl lasă la pupa, aceasta din urmă era şi cea mai nefericită. Împlinise de curând treizeci şi opt de ani, avea în faţă douăzeci de luni de suspendare şi un examen de căpitan amânat la sfântu' aşteaptă, eşuase pe uscat cu un dosar care l-ar face să se încrunte pe oricare funcţionar naval la uşa căruia ar bate, iar pensiunea de lângă Las Ramblas şi mesele zilnice pe care le lua la casa Teresa veneau de hac fără milă ultimelor lui economii. Încă vreo câteva săptămâni, şi va trebui să accepte orice muncă, cel mai probabil ca simplu marinar la bordul unuia dintre vapoarele acelea ruginite cu echipaj ucrainean, căpitan grec şi pavilion antilez, pe care armatorii le lăsau din când în când să se scufunde ca să încaseze asigurarea, de obicei cu încărcătură fictivă şi nelăsându-ţi timp să-ţi faci bagajul. Asta îl aştepta sau renunţarea la navigaţie şi câştigarea unei pâini amare pe uscat: idee care îl umplea de greaţă numai când se gândea la ea, întrucât Coy – deşi calitatea aceasta nu-i fusese cine ştie ce de folos pe nava *Isla Negra* – avea în cel mai înalt grad înzestrarea principală a oricărui marinar: un anume simţ al nesiguranţei, înţeleasă ca neîncredere; ceva ce nu poate înţelege decât cel care în golful Biscayei vede un barometru coborând cinci milibari în trei ore sau se află în strâmtoarea Ormuz depăşit de un petrolier de jumătate de milion de tone şi patru sute de metri lungime, care îi închide încetul cu încetul trecerea. Era aceeaşi senzaţie imprecisă, ori al şaselea simţ, careîl trezea la unu noaptea din cauza unei schimbări în funcţionarea maşinilor, îl neliniştea la apariţia vreunui îndepărtat nor negru la orizont sau făcea ca deodată, fără vreo cauză precisă, căpitanul să apară pe punte şi să hoinărească de colo-colo iscodind în dreapta şi în stânga, parcă fără chef şi călcându-şi pe inimă. Ceva comun, pe de altă parte, într-o profesie al cărei gest obişnuit când eşti de cart constă în a compara clipă de clipă compasul giroscopic cu acela magnetic; sau, altfel spus, în a verifica un fals nord prin mijlocirea altui nord care nici el nu este nordul adevărat. Iar în ce-l priveşte pe Coy, acel simţ al nesiguranţei i se accentua, paradoxal, de cum nu mai simţea sub tălpi puntea unui vas. Avea nefericirea, sau norocul, de a fi unul dintre acei oameni pentru care singurul

lăcaş locuibil se găseşte la zece mile de coasta cea mai apropiată.

Bău o înghiţitură din cupa pe care tocmai i-o oferise cu cochetărie tânăra cea plăcută. El nu era un tip atrăgător: statura lui puţin sub mijlocie îi evidenţia excesiv lăţimea umerilor, care erau viguroşi, cu mâini late şi dure, moştenite de la un ghinionist tată negustor de efecte navale, care, în lipsa banilor, îi lăsase mersul acela legănat, aproape greoi, al celui ce nu-i prea convins că pământul de sub picioare este demn de încredere. Dar liniile lipsite de fineţe ale gurii lui largi şi ale nasului mare, agresiv, erau compensate, îndulcite, de doi ochi liniştiţi, întunecaţi şi blânzi, care duceau cu gândul la unii câini de vânătoare când se uită la stăpânii lor. Mai avea şi un zâmbet timid, sincer, aproape copilăros, care îi mijea pe buze uneori, întărind efectul acelei priviri credincioase, puţin triste, recompensate cu paharul şi cu gestul amabil al fetei, care se îndepărta acum printre clienţi,cu nelipsita fustă scurtă peste nelipsitele picioare lungi, crezând că simte pe ele privirea lui Coy.

Crezând. Căci chiar în acel moment, ducând cupa la buze, el făcea ochii roată căutând-o pe femeia blondă. Se uită în treacăt la omuleţul mărunt, cel cu ochi melancolici şi haină în carouri, iar acesta înclină politicos din cap în direcţia lui. Apoi continuă să inspecteze sala până o găsi: era tot cu spatele la el, în mulţime, discutând cu conducătorul licitaţiei, şi avea o cupă în mână. Purta o scurtă din piele de elan, fustă de culoare închisă şi pantofi cu tocuri joase. Se apropie treptat de ea, curios, observând pletele aurii şi drepte, tăiate foarte scurt la ceafă şi coborând de o parte şi alta spre maxilar, în două linii diagonale asimetrice şi totuşi perfecte. În toiul conversaţiei, părul femeii oscila uşor, cu vârfurile atingându-i obrajii care, din spate, păreau abia schiţaţi, ca la o lecţie despre perspectivă. După ce parcurse cam trei sferturi din distanţa care îi despărţea, constată că linia golaşă a gâtului îi era plină de pistrui: sute de pete minuscule puţin mai întunecate decât pigmentul pielii nu prea deschise la culoare în pofida părului bălai, cu o nuanţă indicând soare, cer deschis deasupra capului, viaţă în aer liber. Şi chiar atunci, când se afla la doar doi paşi de ea şi cu disimulare se pregătea să-i dea ocol ca să-i vadă chipul, femeia îşi luă la revedere de la conducător şi se întoarse, rămânând

câteva clipe faţă în faţă cu Coy; exact cât să lase pe o măsuţă cupa ţinută în mână, să-l eschiveze cu o uşoară mişcare a umerilor şi taliei şi să se depărteze de acolo. Privirile li se încrucişaseră în acest scurt răstimp, iar el putu reţine nişte neobişnuiţi ochi căprui-închis cu reflexe albăstrui. Ori poate dimpotrivă: albaştri cu reflexe întunecate, cu iris bleumarin, care alunecară peste Coy fără să-i deanicio atenţie, pe când el constata că avea pistrui şi pe frunte, şi pe faţă, şi pe gât, şi pe mâini; că era pistruiată peste tot şi că asta îi dădea o înfăţişare deosebită, atractivă şi aproape adolescentină, deşi categoric avea douăzeci şi ceva de ani, mergând poate chiar spre treizeci. Mai putu vedea că purta la încheietura mâinii drepte un ceas masculin de oţel, mare şi cu cadranul negru. Şi de asemeni că era cu jumătate de lat de palmă mai înaltă decât el şi foarte drăguţă.

•

După alte cinci minute, Coy ieşi în stradă. Luminile oraşului se răsfrângeau în norii plutind spre sud-est pe cerul întunecos dându-i de ştire că vântul va bate în rafale şi că s-ar putea să plouă peste noapte. Zăbovea în faţa intrării cu mâinile în buzunarele vestonului, întrebându-se dacă s-o ia la stânga ori la dreapta; ceea ce însemna diferenţa dintre o gustare luată la un bar din apropiere sau o plimbare până la Plaza Real şi două Bombay-uri albastre cu multă apă tonică. Ba unul singur, se autocorectă rapid după ce îşi aduse aminte de starea jalnică a portofelului său. Strada era puţin circulată, iar printre frunzele copacilor un lung şir de semafoare trecea de la galben la roşu pe toată lungimea ei. După ce mai reflectă zece secunde, exact în momentul când ultimul semafor arăta roşu, iar cel mai apropiat trecea din nou pe verde, se hotărî şi o luă spre dreapta. Aceasta fu prima lui greşeală din noaptea aceea.

LÎCPÎ: Legea Întâlnirilor Câtuşi de Puţin Întâmplătoare. Bazându-se pe cunoscuta lege a lui Murphy – în legătură cu care avusese serioase confirmări în ultima vreme –, Coy tindea să stabilească, pentru consumu-i intern, o serie de legi pitoreşti pe care le boteza cu o absolută solemnitate tehnică. LDCMN: Legea Dansului cu CeaMai Nasoală, de exemplu; sau LTUÎCFJ: Legea Tartinei cu Unt care Întotdeauna Cade cu Faţa-n Jos; şi alte principii mai mult sau mai puţin aplicabile funestelor avataruri ale vieţii lui recente. Treaba asta nu-i servea la nimic, de bună

seamă; poate doar îl ajuta să zâmbească uneori. Să facă haz de necaz, râzând de sine însuşi. Oricum, lăsând zâmbetele deoparte, Coy era încredinţat că în strania ordine a Universului, ca în jazz – era un împătimit al acestuia –, existau întâmplări, improvizaţii atât de matematice încât ajungeai să te întrebi dacă nu erau scrise sau întipărite undeva. Or, în această regiune neştiută situa el şi recent enunţata LÎCPÎ. Fiindcă pe măsură ce se apropia de colţul străzii, văzu întâi o maşină gri metalizată, mare, parcată lângă trotuar cu una din portiere deschisă. Apoi, la lumina unui felinar, desluşi ceva mai încolo un bărbat care discuta cu o femeie. Îl recunoscu întâi pe bărbat, care stătea cu faţa la el; şi, la câţiva paşi, când putu să vadă gestul lui enervat, înţelese că discuta cu femeia, care acum nu mai era ascunsă de felinar şi era blondă, cu părul tăiat scurt la ceafă, îmbrăcată cu o scurtă din piele de elan şi o fustă aproape neagră. Simţi o furnicătură prin stomac pe când râdea în sinea-i, surprins. Uneori, îşi spuse, viaţa pare previzibilă tocmai prin imprevizibilul ei. Şovăi o clipă înainte de a adăuga: sau viceversa. Apoi estimă ruta şi deriva. Dacă era obişnuit cu ceva, acest lucru era tocmai să calculeze din instinct aceste chestii; deşi ultima dată când se ocupase cu trasarea unei rute – *derrota,* însemnând şi înfrângere – (şi parcă niciodată nu fusese mai bine folosit termenul de *derrota*), aceasta îl dusese drept în faţa unui tribunal naval. Oricum, devie cu zece grade de la ruta lui, cu scopul de a trece cât mai aproape depereche. Aceea a fost a doua lui greşeală: era în vădită contradicţie cu bunul-simţ al oricărui marinar, care indică să te ţii departe de orice coastă sau pericol.

•

Bărbatul cu codiţa gri era categoric furios. La început nu izbuti să-i audă cuvintele, pentru că vorbea încet; dar observă că stătea cu o mână întinsă şi cu un deget o ţintuia pe femeie, care rămăsese nemişcată în faţa lui. În sfârşit, degetul înaintă lovindu-i umărul mai degrabă cu supărare decât cu violenţă, iar ea făcu un pas înapoi, ca şi cum gestul o speriase.

— ... Consecinţele – reuşi Coy să-l audă zicând pe omul cu codiţa –.Înţelegi dumneata?... Toate consecinţele.

Ridica degetul, gata s-o mai lovească o dată pe umăr, şi ea se dădu înapoi încă puţin, iar tipul păru să se gândească mai bine, fiindcă preferă s-o apuce de un braţ; poate că nu în mod violent,

ci mai degrabă persuasiv, intimidant. Dar se ghicea că era atât de iritat încât, simţindu-i mâna pe braţ, femeia tresări, speriată, şi dădu iar îndărăt încercând să scape de el. Atunci bărbatul se pregăti s-o mai înhaţe o dată, dar nu putu fiindcă Coy se afla între el şi ea, privindu-l de foarte aproape; iar celălalt rămase cu mâna în aer, o mână cu inele ce străluceau în lumina felinarului, şi cu gura deschisă căci tocmai se pregătea să-i spună ceva femeii sau fiindcă nu ştia de unde apăruse individul acela cu veston de marinar, tenişi în picioare, umeri compacţi şi mâini lungi şi dure care îi atârnau cu o falsă nepăsare de ambele părţi ale crăcilor unor blugi uzaţi şi scorţoşi.

— Pardon? – făcu cel cu codiţa.

Avea un uşor accent nedefinit, ceva între andaluz şi străin. Se uita la Coy surprins, curios,parcă încercând să-l situeze în toată daravera aceea şi neizbutind. Gestul lui nu mai era enervat, ci stupefiat. Mai ales când păru să priceapă că intrusul îi era cu desăvârşire necunoscut. Era mai înalt decât Coy – aproape toată lumea era aşa în seara aceea –, şi acesta îl văzu privind pe deasupra lui, spre femeie, ca şi cum aştepta din partea ei o lămurire în privinţa unei asemenea derogări de la program. Coy n-o putea vedea, întrucât rămăsese în spatele lui, nemişcată şi nescoţând o vorbă.

— Ce naiba...? – începu omul cu codiţă, dar se întrerupse brusc, cu o mutră atât de funebră încât ai fi zis că tocmai primise o veste mizerabilă. Postat masiv în faţa lui, cu gura închisă şi cu mâinile atârnându-i de-o parte şi de alta, Coy calculă rapid posibilităţile situaţiei. În ciuda faptului că era mânios, celălalt avea o voce de om educat. Purta un costum scump, cravată şi vestă, pantofi de piele fină, iar la mâna stângă, care era şi cea cu inelele, avea un ceas foarte preţios, din aur masiv, cu un design ultramodern. Tipul ăsta ridică zece chile de aur de fiecare dată când îşi face nodul la cravată, gândi Coy. Părea zdravăn, cu umeri solizi şi aspect sportiv, însă nu era genul de individ, conchise el, care să se păruiască cu altul în plină stradă, lângă poarta casei Claymore.

Continua să n-o vadă pe femeie, deşi o ştia tot acolo în spate şi îi simţea privirea. Sper măcar atât, gândi, să n-o tulească de cum s-o ivi prilejul, ci să aibă timp să-mi mulţumească, de nu cumva până atunci m-oi alege cu mutra făcută zob. Ba să-mi zică un mersi din vârful buzelor chiar dacă s-o întâmpla aşa. Cât

despre tipul cu codiţă, se întorsese nedumerit spre stânga, uitându-se la vitrina unei case de mode, ca şi cum s-ar fi aşteptat să iasă cineva de acolo cu o explicaţieîntr-o sacoşă Armani. La lumina felinarului şi a vitrinei, Coy observă că avea ochii negri; asta îl surprinse niţel, fiindcă şi-i amintea verzui, de dinainte, de la licitaţie. Apoi omul îşi întoarse capul în cealaltă direcţie, înspre bulevard, şi atunci îşi dădu seama că avea ochii de culori diferite, negru dreptul şi verzui stângul: babord şi tribord. Dar mai văzu ceva, mult mai neliniştitor decât culoarea ochilor ceacârului: portiera deschisă a maşinii, care era un Audi enorm, lumina interiorul, unde secretara asista la scenă fumând o ţigaretă, şi îl lumina şi pe şofer, un zdrahon cu părul foarte creţ, îmbrăcat la costum şi cravată, ce tocmai se dădea jos şi se posta lângă trotuar. Găliganul nu era elegant, nici nu părea să aibă vocea educată a celui cu codiţa: ci avea nasul turtit ca al boxerilor şi faţa cârpită, cusută şi recusută parcă de câteva ori, cu nişte bucăţi lăsate pe dinafară. Avea tenul măsliniu, aproape berber. Coy îşi amintea că mai văzuse derbedei ca ăsta, făcând pe portarii la bordelurile din Beirut sau la sălile de dans populare din Panamá. Obişnuiau să-şi poarte şişul cu resort în ciorapul drept.

Treaba aia n-avea cum să iasă bine, reflectă resemnat. LCÎMMD: Legea Caftului când Încasezi Mai Mult decât Dai. Lui aveau să-i frângă câteva oase de maximă trebuinţă, pe când fata o să scape cu fuga, precum Cenuşăreasa ori Albă ca Zăpada – Coy confunda mereu cele două poveşti, fiindcă în ele nu apăreau nave fără ca el s-o mai vadă vreodată. Însă deocamdată era tot acolo şi el îi ghicea ochii albaştri cu reflexe întunecate; sau dimpotrivă, îşi aminti, negri cu reflexe albăstrui. Îi simţea aţintiţi pe spinarea lui. Nu era lipsită de un farmec grotesc situaţia asta, când era pe punctul s-o încaseze de să-i meargă fulgii pentru o femeie pe care n-o văzuse la faţă nici două clipe.

— Dumneata de ce te bagi unde nu-ţi fierbe oala? – întrebă tipul cu codiţă.

Era o întrebare corectă. Tonul lui nu mai suna furios, ci concentrat; mult mai liniştit şi plin de curiozitate. Cel puţin aşa i se păru lui Coy, care nu-l pierdea din vedere nici pe şofer cu coada ochiului.

— Ce chestie... Pentru Dumnezeu – conchise celălalt, văzându-l că rămânea tăcut –. Cară-te de-aici.

Acum ea zice la fel, îşi imaginã Coy. Acum ea se arată de acord cu individul ăsta şi întreabă: cin' ţi-a dat dreptu' să te bagi ca musca-n lapte într-o chestie care nu te priveşte, şi te pofteşte s-o iei din loc repejor şi să te-ntorci când te-o chema ea. Iar tu bâigui o scuză cu urechile arzându-ţi de ruşine, pleci de dai iute colţul, şi-acolo îţi tai venele că mult prea cretin ai fost. Acum ea dă să spună că...

Numai că femeia nu spuse nimic. Era tot atât de tăcută precum Coy. De parcă nici n-ar mai fi fost acolo, ci ar fi plecat demult; iar el rămase liniştit şi fără să rostească niciun cuvânt, între amândoi, uitându-se la ochii bicolori din faţa lui, la o palmă depărtare şi cu două palme mai sus decât ai săi. E la fel de adevărat că nici nu-i trecea nimic prin minte, iar dacă ar fi vorbit, ar fi pierdut minimul avantaj pe care îl mai avea. Ştia din experienţă că un om tăcut intimidează mai mult decât unul vorbăreţ, fiindcă e greu de ştiut ce are în cap şi ce plănuieşte. Probabil că tipul cu codiţă era de aceeaşi părere, pentru că se uita la el gânditor. Până la urmă, lui Coy i se păru că desluşeşte nesiguranţă în ochii lui de dalmaţian.

— Ia te uită – zise celălalt –. Ne-am pomenit cu... Aşa-i? Un erou de serie B.

Dar Coy continuă să-l privească fix, fără o vorbă. Dacă procedez rapid, gândea, îi pot da un şut la bisectoare înainte să-mi încerc norocul cu berberul. Problema e ea. Mă-ntreb ce mama naibii va face ea.

Bărbatul cu codiţă slobozi deodată aerul din plămâni, cu un fel de suspin ce părea un râs acru, exagerat.

— E de-a dreptul ridicol – zise.

Părea într-adevăr încurcat în faţa acelei situaţii căreia nu-i dădea de cap. Coy ridică încet mâna stângă să se scarpine la nas, care îl mânca; întotdeauna făcea aşa când chibzuia. Genunchiul, medita el. O să spun ceva, orice, ca să-l derutez, şi înainte să termine îi şi aplic o lovitură de genunchi în boaşe. Problema va fi ălălalt, care se va năpusti pregătit de luptă. Şi foarte prost dispus.

Pe stradă trecu o ambulanţă, în scăpărări de lumini portocalii. Gândindu-se că va avea nevoie de alta foarte curând, Coy aruncă o discretă privire împrejur, negăsind nimic care să-i fie

de vreun ajutor. Aşa că îşi apropie degetele de buzunarul blugilor, atingând legătura cu cheile pensiunii. Putea încerca să-i taie moaca şoferului cu cheile, aşa cum îi făcuse cândva unui neamţ beat la ieşirea clubului Mamma Silvana din La Spezia, adio şi n-am cuvinte, când ăla sărise la el. Pentru că era sigur că namila de şofer n-o să stea cu mâinile-n sân.

Şi atunci omul din faţa lui îşi duse o mână la frunte şi pe creştet, vrând parcă să-şi netezească şi mai mult părul strâns în codiţă, înainte de a clătina din nou din cap. Avea un zâmbet ciudat şi mâhnit pe buze, şi Coy hotărî că-i plăcea mai mult când era serios.

— O să mai auzi de mine – îi zise femeii pe deasupra umărului lui Coy –... Negreşit c-o să auzi.

Imediat apoi se uită la şofer, care făcuse deja câţiva paşi spre ei. Ca şi când primise un ordin, acesta se opri. Iar Coy, care îi întrezărise mişcarea şi îşi încorda muşchii pompând adrenalină, se relaxă cu o ascunsă uşurare. Cel cu codiţă îl privi iar foarte atent, ca şi cum voia să şi-l întipărească în memorie: o privire sinistră cu subtitluri în spaniolă. Ridică mâna cu inele şi-l aţinti cu degetul arătător spre piept, la fel cum făcuse înainte cu femeia, însă neatingându-l. Se mulţumi să lase degetul aşa, ameninţător ca o ţeavă de oţel ochindu-l, apoi se răsuci pe călcâie şi plecă de parcă şi-ar fi adus aminte de o întâlnire ce nu suferea amânare.

Apoi totul se condensă într-o scurtă succesiune de imagini pe care Coy le observă atent: ochii secretarei scrutându-l de pe locul din spate al maşinii, ţigareta ei descriind un arc de cerc înainte de a cădea pe trotuar, zgomotul portierei trântite de omul cu codiţă aşezându-se lângă ea şi ultima privire a şoferului, în picioare pe bordură: o căutătură lungă şi promiţătoare, mai elocventă decât a şefului său, înainte de trântirea celeilalte portiere şi de uşorul fornăit al motorului la pornire. Numai cu cât consumă maşina asta demarând, se gândi cu tristeţe Coy, aş putea să mănânc bine câteva zile.

— Mulţumesc – rosti o voce de femeie din spatele lui.

•

În ciuda aparenţelor, Coy nu era un tip pesimist; ca să fii aşa, trebuie mai întâi să te fi părăsit încrederea în condiţia umană, or el se născuse fără ea. Se mulţumea să privească lumea uscatului ca pe un spectacol instabil, lamentabil şi inevitabil; iar

unica-i dorinţă era să se păstreze cât mai departe pentru a limita daunele. Darchiar şi aşa, încă mai dăinuia în el pe atunci o anumită inocenţă: parţială şi nereferindu-se decât la lucrurile şi domeniile străine profesiei lui. Patru luni de zăcut pe cală în doc uscat nu erau de ajuns ca să-i răpească o anume candoare proprie lumii lui acvatice: distanţarea concentrată, puţin absentă, pe care unii marinari o simt faţă de semenii lor cei cu pământul ferm mereu sub picioare. Pe atunci, el încă mai privea unele lucruri cumva de departe sau din afară, cu o nevinovată capacitate de uluire; asemănătoare celei care, când era mic, îl făcea să-şi lipească nasul de vitrinele magazinelor cu jucării, în ajunul Crăciunului. Însă, acum, cu certitudinea, mai apropiată de senzaţia de uşurare decât de dezamăgire, că niciuna din acele neliniştitoare minuni nu-i era hărăzită. În cazul său, faptul de a se şti în afara circuitului, şters de pe lista celor Trei Crai de la Răsărit, îl liniştea. Era bine să nu te aştepţi la nimic de la oameni, iar sacul de călătorie să-ţi fie suficient de uşor ca să ţi-l salţi pe umeri şi să te îndrepţi spre portul cel mai apropiat neregretând nimic din cele lăsate în urmă. Fiţi bineveniţi la bord. De mii de ani, încă înainte ca negrele corăbii ahee să pornească spre Troia, au existat oameni cu cute în jurul gurii şi cu ploioase inimi de noiembrie – aceia pe care propria-le natură îi face mai devreme sau mai târziu să privească cu interes gura neagră a pistolului – pentru care marea a însemnat o soluţie şi care au intuit întotdeauna când era momentul s-o ia din loc. Şi chiar dinainte de a se recunoaşte în ei, Coy era unul dintre aceştia, prin vocaţie şi instinct. Odată, într-o cârciumă din Veracruz, o femeie – întotdeauna numai femeile puneau asemenea întrebări – îl întrebase de ce era marinar şi nu avocat sau dentist; iar el se mulţumise să dea din umeriînainte de a răspunde după un răstimp, când ea nici nu mai aştepta răspunsul: „Marea e curată”. Şi era adevărat. În largul mării aerul era proaspăt, rănile se cicatrizau repede şi tăcerea devenea suficient de intensă ca să facă suportabile întrebările fără răspuns şi să justifice propriile tăceri. Cu altă ocazie, la restaurantul Sunderland din Rosario, Coy îl cunoscuse pe unicul supravieţuitor al unui naufragiu: unul din nouăsprezece. Irupţie de apă prin spărtură la trei dimineaţa, ancoraţi în mijlocul fluviului, toţi dormind, şi nava scufundată în cinci minute. Glu-glu. Însă ce îl impresionase la individ fusese tăcerea sa. Cineva

întrebă cum de-a fost cu putinţă: optsprezece oameni la fund ca pietroaiele fără a-şi da măcar seama. Iar celălalt îl privea tăcut, încurcat, de parcă totul era atât de clar încât nici nu merita să explici ceva; şi îşi ducea la gură stacana cu bere. Pe Coy, oraşele cu trotuarele lor gemând de lume şi luminate ca vitrinele copilăriei îl făceau de asemenea să se simtă stingher; greoi şi nelalocul lui ca o raţă departe de baltă sau ca tipul acela din Rosario, tot atât de tăcut precum cei optsprezece care erau încă şi mai tăcuţi. Lumea era o structură foarte complicată, care nu se putea contempla bine decât de pe mare; iar uscatul căpăta proporţii liniştitoare numai noaptea, în timpul cartului, când timonierul era o umbră mută şi din măruntaiele navei răzbătea până pe punte domoala trepidaţie a maşinilor. Când oraşele deveneau nişte mici linii de lumini în depărtare, iar pământul era licărul tremurat al unui far zărit prin hulă. Licăriri care avertizau, care repetau necontenit: atenţie, ai grijă, ţin’te cât mai departe, primejdie. Primejdie.

Nu zări acele licăriri în ochii femeii când se întoarse lângă ea cu câte un pahar în fiecaremână, printre oamenii care se înghesuiau la tejgheaua barului din Boadas; iar aceasta a fost a treia greşeală din noaptea aceea. Căci nu există ghiduri cu faruri şi pericole şi semnalizări pentru navigatul pe uscat. Nu există rute specifice, hărţi actualizate, crochiul bancurilor de nisip în metri sau braţe, trasee punctate spre cutare ori cutare cap, balize roşii, verzi sau galbene, nici regulamente de abordaj, nici condiţii minime ca să calculezi înălţimea deasupra orizontului. Pe uscat navighezi întotdeauna pe bâjbâite, prin estimări, orbeşte, şi nu poţi simţi recifele decât prea târziu, când deja le auzi vuietul la o ancablură de prova ta şi vezi întunericul pălind de la pata albă a valurilor ce se sparg de stâncile ivite de sub apă. Ori când auzi piatra neaşteptată – toţi marinarii ştiu că există o piatră cu numele lor aşteptându-i undeva –, stânca asasină, zgâriind coca navei cu un scrâşnet ce face să se zguduie pereţii despărţitori, în momentul acela teribil când orice om aflat la comanda unui vas preferă să fie mort şi îngropat.

— Ai fost rapid – zise ea.

— Întotdeauna sunt rapid în baruri.

Femeia îl privi curioasă. Zâmbea uşor, poate fiindcă observase felul în care se apropiase Coy de tejghea, croindu-şi drum cu hotărârea unui mic şi compact remorcher prin lumea

care se înghesuia acolo, în loc să stea la coadă aşteptând bunăvoinţa chelnerului. Ceruse un gin albastru cu apă tonică pentru el şi un Martini sec pentru ea, întorcându-se cu băuturile cu o abilă mişcare pendulară a mâinilor şi nevărsând nicio picătură. Ceea ce, la Boadas şi la ora aceea de vârf, nu era puţin lucru.

Ea îl observa dindărătul paharului dus la buze. Un albastru foarte închis licărea prin sticlă şi prin curata transparenţă a vermutului.

— Şi cu ce te ocupi în viaţă, în afară de descurcatul grozav prin baruri, de mersul la licitaţii nautice şi de ajutatul femeilor lipsite de apărare?

— Sunt marinar.

— A.

— Marinar fără navă.

— A.

Se tutuiau doar de câteva minute. Cu jumătate de oră înainte, la lumina felinarului, când bărbatul cu codiţă cenuşie se suise în Audi, ea spusese mulţumesc în spatele lui, şi el se întorsese s-o privească cu adevărat pentru întâia oară, stând nemişcat pe trotuar, pe când cugeta în sinea lui că până atunci fusese partea cea mai uşoară, şi că nu mai depindea de el să reţină în apropiere privirea aceea gânditoare şi puţin mirată care îl măsura din cap până în picioare, parcă încercând să-l catalogheze în vreuna din specimenele bărbăteşti pe care le cunoştea. Aşa că se mulţumi să schiţeze un zâmbet prudent, cam intimidat; cel adresat de cineva căpitanului când se îmbarcă pe un nou vas, în momentul acela iniţial când cuvintele nu înseamnă nimic şi interlocutorii ştiu că vor avea tot timpul să se cunoască şi să se judece mai bine. Însă problema, pentru Coy, era tocmai că nimeni nu-i garanta existenţa acelui timp atât de necesar şi că nimic n-o putea împiedica pe ea să-i mulţumească din nou şi să plece în modul cel mai firesc din lume, dispărând pentru totdeauna. Au fost zece lungi secunde de scrutare pe care el le-a suportat tăcut şi imobil. LŞD: Legea Şliţului Deschis. Sper că n-am şliţul deschis, gândi. Apoi văzu că ea îşi înclina puţin capul şi partea din stânga a părului ei blond şi drept, tăiat asimetriccu precizia unui bisturiu, îi atingea obrazul plin de pistrui. După care femeia nu zâmbi şi nu spuse nimic, ci doar o luă încet pe stradă în sus, cu mâinile în buzunarele

scurtei din piele de elan. Avea o taşcă mare de piele atârnată de un umăr şi şi-o ţinea cu cotul lipit de coaste. Nasul ei era mai puţin frumos văzut din profil: niţel turtit, de parcă şi-l rupsese cândva. Asta nu-i ştirbea cu nimic din farmec, hotărî Coy; însă îi dădea un aer de o neobişnuită duritate. Păşea uitându-se în jos înainte şi puţin la stânga, ca şi cum i-ar fi oferit lui ocazia să ocupe acel loc. Merseră în tăcere, la o oarecare distanţă unul de celălalt, fără priviri, nici explicaţii, nici comentarii, până când ea se opri la colţ şi Coy înţelese că era momentul despărţirilor sau al cuvintelor. Femeia întindea o mână pe care el o strânse în a sa mare şi greoaie, simţind o atingere fermă, osoasă, care dezminţea pistruii tinereşti şi era mai în ton cu expresia liniştită a ochilor, ce erau, hotărât lucru, bleumarin.

Şi atunci Coy vorbi. Făcu asta cu acea spontană timiditate care era modul lui natural de a li se adresa necunoscuţilor, ridicând din umeri cu simplitate şi însoţindu-şi cuvintele cu zâmbetul care, deşi el n-o ştia, îi lumina faţa atenuându-i asprimea. Vorbi şi îşi atinse nasul şi vorbi din nou, neştiind dacă pe ea o aştepta cineva pe undeva, nici dacă era din acel oraş sau din oricare altul. Zise ce crezu că trebuie să zică, apoi rămase pe loc balansându-se uşor şi ţinându-şi răsuflarea, ca un copil ce şi-ar fi spus cu voce tare lecţia şi acum ar aştepta fără prea mari speranţe verdictul profesoarei. Şi atunci ea îl privi alte zece secunde în tăcere, şi îşi înclină iar capul, şi părul îi atinse din nou faţa. Şi zise că da, că de ce nu, că îi făcea plăcere să bea ceva undeva. Şi astfelmerseră împreună până la Plaza de Cataluña, apoi până la Ramblas, pe strada Tallers. Iar când el îi ţinu deschisă uşa de la Boadas ca s-o lase să intre, îi simţi pentru prima oară aroma, nedefinită şi suavă, ce nu părea să provină de la colonie sau parfum, ci de la pielea ei pistruiată în tonuri aurii, pe care şi-o imagină suavă şi caldă, cu o netezime asemeni cojii suculentelor şi dulci-acrişoarelor moşmoane. Şi, intrând, apropiindu-se de bara ce alerga de-a lungul pereţilor, observă că bărbaţii şi femeile din local se uitau întâi la ea, apoi la el; şi îşi zise că, dintr-un motiv destul de straniu, bărbaţii şi femeile privesc întâi o femeie frumoasă şi abia după aceea îşi mută ochii spre însoţitorul ei într-un fel inchizitorial, de genul: ia să vedem cine-o fi şi tipul. De parcă ar vrea să verifice dacă aspectul lui n-o face pe ea de râs, şi dacă tipul chiar e la înălţimea situaţiei.

•

— Şi ce face un marinar fără navă la Barcelona?

Era aşezată pe un taburet înalt, cu taşca pe genunchi, cu spatele rezemat de bara de lemn, sub fotografiile înrămate şi celelalte suveniruri cu care se mândrea barul. Avea două biluţe de aur în chip de cercei şi niciun inel pe degete. De machiaj aproape că nu se putea vorbi. Sub gulerul întredeschis al bluzei, albă şi cu nasturele de sus descheiat peste sute de pistrui, Coy vedea lucind un lănţug de argint.

— Aşteaptă – zise el. Apoi sorbi din ginul lui albastru şi, pe când bea, văzu că ea îi observa vechiul veston, oprindu-se parcă asupra fâşiilor mai întunecate lăsate pe antebraţ de galoanele absente –. Aşteaptă timpuri mai bune.

— Un marinar trebuie să navigheze.

— Nu toţi sunt de aceeaşi părere.

— Ai făcut ceva rău?

Încuviinţă cu o părere de zâmbet trist. Ea deschise taşca şi scoase dinăuntru o cutie de ţigări englezească. Unghiile nu le avea frumoase: erau scurte şi late, cu margini neregulate. Când era mică obişnuia să şi le roadă, precis. Poate că şi acum făcea la fel. În cutie era o singură ţigară, şi ea şi-o aprinse cu un pliculeţ din acelea mici şi plate de chibrituri ce avea tipărit pe el reclama unei companii navale belgiene pe care el o cunoştea, Zeeland Ship. Observă că şi-o aprindea protejând flăcăruia în căuşul palmelor, cu un gest aproape masculin. Avea linia vieţii foarte lungă, de parcă ar fi trăit mai multe vieţi pe acest pământ.

— A fost vina ta?

— Legal vorbind, da. S-a întâmplat când eram eu de cart.

— Abordaj?

— Am atins fundul. Era o stâncă netrecută pe hărţi.

Era adevărat. Un marinar nu spune niciodată m-am împotmolit, nici am eşuat sau m-am înnămolit ori înglodat. Verbul obişnuit este a atinge: am atins fundul, am atins cheiul. Dacă în toiul ceţii de pe Baltica unul intra în altul exact la mijloc şi îl trimitea la fund, zicea: am atins o navă. Oricum, observă că şi ea folosise termenul marinăresc de abordaj, în loc de lovire sau ciocnire. Cutia de ţigări se afla pe bară, deschisă, şi Coy rămase cu ochii pe ea: capul unui marinar, un colac de salvare în chip de chenar şi două nave. De mult timp nu mai văzuse un

pachet de Players fără filtru ca acela, din cele mai obişnuite. Se găseau greu şi el ignora că încă mai erau fabricate în cutiile lor de carton subţire şi alb, aproape pătrate. Era nostim că ea fuma marca aceea: licitaţia nautică, tomul Urrutia, el însuşi. LCU: Legea Coincidenţelor Uimitoare.

— Ştii istoria?

Arăta spre cutie. Ea se uită la cutie, apoi ridică ochii, surprinsă.

— Ce istorie?

— A Eroului.

— Cine-i Eroul?

Îi povesti. Îi vorbi de numele de pe panglica beretei marinarului cu barbă blondă, de tinereţea aceluia pe corabia cu pânze care apare într-un colţ al imaginii, de cealaltă navă, vaporul ce i-a fost ultimul vas. Despre felul cum domnul Player şi fiii i-au cumpărat portretul ca să-l pună pe cutiile lor. Apoi rămase tăcut pe când ea fuma – ţigara i se consumase încet-încet între degete – şi îl privea.

— E o istorie frumoasă – zise femeia după un timp.

Coy dădu din umeri.

— Nu-mi aparţine. I-o povesteşte Dominó Vitali lui James Bond în *Operaţiunea Tunetul.* Am navigat pe-un petrolier care avea la bord romanele lui Ian Fleming.

Îşi amintea de asemenea că nava aceea, *Palestine,* petrecuse o lună şi jumătate blocată la Ras Tanura în toiul unei crize internaţionale, cu tăbliile punţii arzând la şaizeci de grade sub un soare infam şi cu membrii echipajului prăvăliţi prin cabine, sufocaţi de căldură şi de plictiseală. *Palestine* era un vapor nenorocit, urmărit de ghinion, din cele în care oamenii devin ostili şi se detestă şi le sare ţandăra din te miri ce: şeful maşiniştilor mormăia delirând într-un cotlon – ascunseseră cheia barului, dar el tot bea vârtos şi pe ascuns alcoolul metilic din infirmerie amestecându-l cu oranjadă –, iar primul ofiţer nu i-ar fi adresat cuvântul căpitanului nici dacă vaporul ar fi fost gata să naufragieze. Coy avu timp berechet săcitească romanele acelea şi multe altele în închisoarea lui plutitoare, în zilele alea nesfârşite când aerul încins care intra prin hublouri îl făcea să caşte gura ca un peşte scos din apă şi îi lăsa, atunci când se scula în picioare, silueta trupului gol întipărită în sudoare pe cearşafurile mototolite şi murdare ale patului. Un petrolier

grecesc fusese atins la trei mile de ei de o bombă de aviaţie şi vreo câteva zile a putut vedea din cabina lui coloana de fum negru urcând dreaptă spre cer, iar noaptea, lumina incendiului care înroşea tot orizontul şi scotea în evidenţă vulnerabilele contururi întunecate ale navelor ancorate. În tot acel timp, în fiecare noapte se trezea îngrozit, visând că înota într-o mare de flăcări.

— Citeşti mult?

— Câte ceva – Coy îşi atinse nasul –. Citesc câte ceva. Dar numai despre mare.

— Mai sunt şi alte cărţi interesante.

— Or fi. Dar pe mine nu mă interesează decât astea.

Femeia îl privea, iar el dădu încă o dată din umeri înainte de a se mai balansa niţel pe picioare. Abia atunci îşi dădu seama că nu vorbiseră deloc de tipul cu codiţă cenuşie, nici de ce făcea ea acolo pe stradă. Nici măcar nu ştia cum o cheamă.

•

Trei zile mai târziu, tolănit cu faţa în sus pe patul odăii lui de la pensiunea-birt La Marítima, Coy contempla o pată de umezeală de pe tavan. *Kind of Blue.* În căştile walkman-ului său, după *So What,* în care contrabasul patinase suav către sfârşit, trompeta lui Miles Davis tocmai intrase cu istoricul solo de două note – cea de-a doua cu o octavă mai jos decât prima –, şi Coy aştepta, suspendat în spaţiul acela vid, descărcarea eliberatoare, irupţia unică a bateriei, freamătul talgerelor şi răpăitul de tobă deschizând calea lentă, inevitabilă, uimitoare, a metalului trompetei.

Se considera aproape un analfabet muzical, dar îi plăcea jazzul: adora insolenţa şi inventivitatea lui. Învăţase să-l iubească în lungile ceasuri de veghe pe punte, când naviga ca ofiţer al treilea pe bordul lui *Fedallah*: un vapor încărcat cu fructe al companiei Zoeline, al cărui prim-ofiţer, un galician pe nume Neira, avea cele cinci benzi Smithsonian Collection de jazz clasic. Asta includea de la Scott Joplin şi Bix Beiderbecke până la Thelonius Monk şi Ornette Coleman, trecând prin Armstrong, Ellington, Art Tatum, Billie Holiday, Charlie Parker şi ceilalţi: ore şi ore de jazz cu o ceaşcă de cafea în mâini, privind marea, cu coatele pe copastie, noaptea, sub stele. Şeful maşiniştilor, Gorostiola, de felul lui din Bilbao, mai cunoscut sub numele de Torpilorul Tucumán, era alt pasionat al acestei muzici; şi

câteşitrei se bucuraseră împreună de jazz şi de prietenie vreme de şase ani, pe o rută pătrată care purtase vasul *Fedallah* – mai apoi au trecut tustrei pe *Tashtego,* altă navă geamănă ţinând tot de Zoeline – cu încărcătură uşoară de fructe şi cereale între Spania, Caraibe, nordul Europei şi sudul Statelor Unite. Iar aceea fusese o epocă fericită din viaţa lui Coy.

Cu toată muzica din căşti, dinspre curtea interioară, care ţinea loc şi de uscătorie de rufe, se auzea sunetul radioului fiicei patroanei, ce obişnuia să înveţe până la ore foarte târzii. Fiica proprietăresei era o tânără posacă şi nu prea atrăgătoare, căreia el îi zâmbea politicos de fiecare dată, neobţinând niciodată în schimb vreun gest sau vreo privire. La Marítima era un vechi stabiliment de băi – 1844, mărturisea lintoul de deasupra uşii de la intrare care se deschidea spre stradaArc del Teatre – transformat în pensiune ieftină pentru marinari. Se găsea taman între vechiul port şi cartierul chinezesc şi fără îndoială că mama fetei, o doamnă răguşită cu părul vopsit în tonuri roşcate, o prevenise de mică asupra primejdiilor reprezentate de clientela lor obişnuită, oameni grosolani şi lipsiţi de scrupule care colecţionau femei în toate porturile, debarcând însetaţi de alcool, de droguri şi de fete mai mult sau mai puţin virgine.

Pe geam se putea auzi perfect, amestecată cu jazzul walkman-ului, vocea lui Noel Soto cântând *Noche de samba en Puerto España*; şi Coy dădu mai tare aparatul său. Era dezbrăcat, cu excepţia unor pantaloni scurţi; iar pe burtă avea cartea *Căpitan şi războinic,* de Patrick O’Brian, deschisă cu faţa în jos. Însă mintea lui era foarte departe de peregrinările nautice ale căpitanului Aubrey şi ale doctorului Maturin. Pata de pe tavan semăna cu conturul unei coaste, cu capurile şi sânurile ei de mare, iar Coy parcurgea din ochi o rută imaginară între două dintre extremităţile sale cele mai avansate pe marea gălbuie a plafonului. Bineînţeles, se gândea la ea.

Ploua când ieşiseră de la Boadas. O ploaie fină, câtuşi de puţin supărătoare, ce lăcuia cu lumini strălucitoare asfaltul şi trotuarele şi descompunea în spectru raza farurilor de automobil. Ei nu părea să-i pese că-şi uda scurta de piele, aşa că o luaseră în jos pe bulevardul central, printre chioşcurile de ziare şi reviste şi cele de flori, care începeau să fie închise. Un mim, stoic sub bura aceea ce îi brăzda cu şuviţe de apă pudra

albă a feţei nemişcate, atât de trist încât îi deprima pe toţi trecătorii pe o rază de douăzeci de metri împrejur, îi urmări din ochi când femeia se aplecă un moment ca să-i lase o monedă înfarfurioară. Mergea la fel, puţin înainte şi privind în jos spre stânga, parcă lăsându-l pe el să aleagă dacă prefera să ocupe acel spaţiu sau să se retragă discret. Iar el îi contempla pe furiş profilul dur printre pletele drepte ce i se legănau în mers; ochii de oţel brunat care din când în când se întorceau spre el parcă anticipând o privire gânditoare sau un surâs.

La Schilling nu era lume multă. El ceru tot gin albastru cu apă tonică, pe când ea se mulţumi doar cu apă tonică. Eva, chelneriţa braziliancă, le aduse paharele privind-o cu o curiozitate neobrăzată, după care înălţă dintr-o sprânceană în direcţia lui Coy, pianotând pe tejghea cu aceleaşi lungi unghii lăcuite în verde pe care în urmă cu trei dimineţi şi le înfipsese cu delicii în spinarea lui goală. Dar Coy îşi netezi cu palma părul ud şi păstră pe buze zâmbetu-i inalterabil, foarte dulce şi liniştit, până când chelneriţa murmură „bastardule” şi zâmbi la rându-i, ba chiar refuză să-i ia banii pe băutură. Apoi Coy şi femeia merseră să se aşeze la o masă, dinaintea oglinzii mari care reflecta sticlele de la bar. Acolo îşi continuară discuţia intermitentă. Ea nu era vorbăreaţă: în tot acel timp nu-i spusese decât că lucrează la un muzeu, iar după alte cinci minute el înţelesese că era vorba de Muzeul Naval de la Madrid. Deduse că studiase Istoria şi că cineva, poate tatăl ei, fusese militar de carieră. Nu ştia dacă asta avea vreo legătură cu aspectul ei de fată educată. Şi mai ghici o fermitate reţinută, o siguranţă interioară, discretă, care îl intimida.

Coy nu pomeni de tipul cu codiţă gri decât mai târziu, pe când se plimbau pe sub arcadele din Plaza Real. Ea îi confirmase că tomul Urrutia era o piesă valoroasă, deşi nu un unicat; însă nu reieşea dacă îl achiziţionase pentru muzeu saupentru ea. E un atlas maritim important, comentă evaziv când el se referi la scena de pe strada Consell de Cent; şi întotdeauna apare câte cineva interesat de genul ăsta de lucrări. Colecţionari, adăugă după o pauză. Tipi din ăştia. Apoi îşi înclină puţin capul şi îl întrebă cum îşi omora timpul la Barcelona, într-un fel ce denota dorinţa ei de a schimba subiectul. Coy vorbi de La Marítima, de preumblările lui prin port, de dimineţile însorite pe terasa Universalului, din faţa Comandamentului Marinei, unde putea

tândăli liniştit vreo trei sau patru ore aşezat cu o carte şi cu walkman-ul lui, plătind doar preţul unei beri. Vorbi şi de tot timpul pustiu ce i se aşternea dinainte, de neputinţa ce-l încerca aflându-se pe uscat fără muncă şi fără bani. În momentul acela i se păru că îl vede apărând, la capătul arcadelor, pe individul cel mărunţel şi cu mustaţă, cu părul dat cu fixativ ori gel ori briantină şi cu haina cadrilată, care fusese în seara aceea la licitaţie. Îl observă o clipă ca să fie mai sigur şi se întoarse spre ea, să vadă dacă la rându-i era mirată de prezenţa aceluia; însă ochii ei erau inexpresivi, ca şi cum n-ar fi zărit nimic neobişnuit. Când Coy se întoarse să mai privească o dată, omuleţul cu haina cadrilată era tot acolo, plimbându-se cu mâinile la spate şi cu un aer absolut indiferent.

Se aflau în faţa intrării Clubului De la Pipa şi el făcu un calcul rapid al sumei rămase în portofel, ajungând la concluzia că îşi putea permite s-o mai invite o dată şi că, în cel mai rău caz, Roger, barmanul, îl va servi pe credit. Ea se arătă surprinsă de locul insolit, de soneria de la uşă, de scara veche şi de localul de la etajul doi, cu bara lui ciudată de-a lungul zidului, cu sofaua şi cu gravurile cu Sherlock Holmes atârnate pe pereţi. Nu era muzică de jazz în noaptea aceea şi rămaserăîn picioare lângă tejgheaua goală a barului, în timp ce Roger rezolva un careu de cuvinte încrucişate la capătul celălalt. Ea dori să guste ginul albastru şi spuse că îi plăcea aroma lui, după care se declară încântată de locul unde se afla, adăugând că niciodată nu şi-ar fi închipuit că există la Barcelona un local ca acela. Coy îi răspunse că era ameninţat cu închiderea, fiindcă vecinii se plângeau de zgomot şi de muzică; se găseau pe puntea unei nave sortite sabordării. Ei îi rămăsese o picătură de gin cu apă tonică la colţul buzelor, iar el se gândi că din fericire nu avea decât trei păhărele în stomac, pentru că dacă ar mai fi avut încă două la bord ar fi întins mâna să-i şteargă picurul acela cu degetul; or ea nu părea deloc genul care să lase să i se şteargă indiferent ce de către un marinar pe care abia de-l cunoscuse şi la care se uita cu un amestec de rezervă, politeţe şi recunoştinţă. Atunci el o întrebă în sfârşit cum o cheamă, iar ea zâmbi din nou – de data asta după alte câteva clipe, de parcă s-ar fi dus departe în căutarea propriului nume – şi ochii i se înfipseră în ai lui Coy; adică literalmente i se înfipseră pe durata unei lungi şi intense secunde, şi spuse cum o chema. Iar el

consideră că era un nume neobişnuit ca şi aspectul ei, un nume ce totuşi i se potrivea de minune şi pe care îl pronunţă o singură dată tare, rar, pe când de pe buzele ei nu dispăruse încă cu totul surâsul distant. Apoi Coy îi ceru o ţigară lui Roger, ca să i-o ofere, dar ea nu mai vru să fumeze. Şi când o văzu ducând paharul la gură şi întrezări dinţii ei albi prin sticlă, cu gheaţa atingându-i-i cu un clinchet umed, îşi coborî privirea spre lănţugul de argint ce-i lucea stins sub gulerul deschis al bluzei, pe pielea care la lumina aceea părea mai caldă ca oricând, şi se întrebă dacă vreun bărbatîi numărase vreodată toţi pistruii aceia până la Finister. Dacă i-i numărase cum se cuvine, fără grabă, unul câte unul, aşa cum lui i-ar fi plăcut s-o facă. Şi, ridicându-şi ochii, îşi dădu seama deîndată că ea îi interpretase corect privirea, şi simţi o bătaie în minus a inimii când o auzi spunând că era timpul de plecare.

•

La radioul fiicei patroanei, aceeaşi voce ataca acum melodia *La reina del barrio chino.* Coy stinse walkman-ul – Miles Davis monologa *Saeta,* a patra temă din *Sketches of Spain* – şi lăsă în pace pata de pe tavan. Cartea şi căştile căzură pe cearşaf când se sculă în picioare şi făcu câţiva paşi prin camera strâmtă, atât de asemănătoare celulei în care zăcuse două zile în La Guaira, atunci când Torpilorul Tucumán şi Galicianul Neira şi el însuşi, sătui de-atâtea fructe, debarcaseră să cumpere peşte proaspăt pentru un borş pescăresc de să-ţi lingi degetele, cu de toate înăuntru, şi Neira le spusese aşteptaţi-mă cât vă beţi cafeaua, cinşpe minute să regulez vreo paţachină şi-s înapoi; şi după puţin timp îl auziră strigând ajutor pe geam, şi intrară şi făcură praf barul, făcură pulbere tot ce le ieşea în cale, mesele şi sticlele şi coastele proxenetului care şutise portofelul galicianului, iar căpitanul *don* Matías Noreña trebuise să vină foarte prost dispus să-i scoată din belea, mituindu-i pe poliţiştii venezueleni cu un teanc de dolari pe care mai apoi şi-i recuperase până la ultimul cent din leafa lor.

Simţi o undă de nostalgie amintindu-şi toate astea. Oglinda de deasupra lavaboului îi reflecta umerii compacţi şi mutra obosită, nebărbierită. Lăsă apa să curgă până veni foarte rece, apoi şi-o aruncă cu pumnii pe faţă şi pe ceafă, fornăind şi scuturând din cap ca un câine plouat. Se frecăzdravăn cu un prosop şi rămase o clipă să-şi contemple neclintit nasul puternic, ochii aproape

negri, trăsăturile necioplite, parcă evaluându-şi probabilităţile în favoarea lui. Zero barat, trase concluzia. Cu moaca asta nu pupi tu o piersicuţă ca aceea.

Trase sertarul comodei, scoţându-l cu totul afară, şi pipăi în spate până dădu de plicul unde-şi ţinea banii. Nu erau mulţi, iar în zilele din urmă se topiseră văzând cu ochii. Rămase un timp nemişcat, cântărind ideea îndelung, apoi se îndreptă spre dulap de unde scoase sacul unde îşi ţinea puţinele-i bunuri: câteva cărţi citite şi răscitite, tresele de ofiţer cu fireturile aurite începând să bată într-un verde mucegăit, benzi de jazz, un album pentru poze în formă de portofel – nava-şcoală *Estrella del Sur* navigând cu vânt de bulină, Torpilorul Tucumán şi Galicianul Neira cu coatele pe tejgheaua unui bar din Rotterdam, el însuşi cu galoane de prim ofiţer, sprijinit de copastia vasului *Isla Negra* sub podul Brooklin –, şi cutia de lemn în care îşi ţinea sextantul. Era un sextant minunat: un Weems & Plath cu lunetă cu şapte filtre, metal negru şi sector circular din alamă aurită, pe care Coy îl plătise în rate încă de la prima-i soldă, de cum obţinuse titlul de pilot. Sistemele de poziţionare prin satelit condamnau la moarte acest instrument, însă orice marinar demn de acest nume îi cunoştea fiabilitatea, scutită de rateuri electronice, dacă era vorba de a stabili latitudinea la amiază, când soarele atingea punctul cel mai înalt de pe cer, sau noaptea după o stea joasă la orizont: efemeride nautice, tabele, trei minute de calcul. Precum militarii care îşi îngrijesc şi îşi curăţă armele, Coy făcuse în aşa fel în toţi acei ani încât sextantul să nu sufere câtuşi de puţin din cauza umidităţiisaline şi a murdăriei, ştergându-i oglinzile şi verificând orice posibilă eroare laterală şi de index. Chiar şi acum, fără punte sub tălpi, obişnuia să-l ia cu el în plimbările-i pe coastă ca să calculeze înălţimea soarelui, aşezat pe o stâncă în faţa orizontului mării deschise. Obiceiul data de pe când îşi făcea ucenicia pe *Monte Pequeño,* a treia sa navă dacă o punea la socoteală şi pe *Estrella del Sur. Monte Pequeño* era un vas de 275 000 de tone al companiei Enpetrol, iar căpitanului *don* Agustín de la Guerra îi plăcea să oficieze solemn momentul ridicării meridianului locului, invitându-i pe ofiţeri la o cupă de jerez după ce aceştia şi tinerii aspiranţi îşi comparau calculele respective făcute cot la cot la bordajul punţii superioare, căpitanul cu ceasul în mână şi ei luând tangenta soarelui la orizont prin filtrele afumate ale

instrumentelor. Acela era un adevărat căpitan de modă veche; cam depăşit, ce-i drept, dar excelent marinar, de pe vremea când marile petroliere mergeau spre Golful Persic cu lest prin Suez şi se întorceau încărcate înconjurând Africa pe la Cap. Odată îl aruncase pe un steward pe scări în jos fiindcă se purtase nepoliticos; iar când sindicatul venise cu plângeri, le-a răspuns că stewardul fusese băftos, pentru că în urmă cu un secol şi jumătate l-ar fi spânzurat de arborele mare. Pe vaporul meu, îi spusese cu o anumită ocazie lui Coy, oamenii ori sunt de acord cu căpitanul, ori tac chitic. Asta se întâmplase în timpul unei cine de Crăciun pe Mediterana, cu o vreme oribilă la prova: o furtună puternică de gradul 10 care îi obligase să încetinească mersul maşinilor în dreptul Capului Bon. Coy, aspirant de marină ataşat la bord, contrazisese un comentariu banal de-al căpitanului; şi-atunci acesta îşi aruncase şervetul pe masă şi zisese chestia aia cu pe vaporul meu etc. Apoi îl trimisese zor-nevoie afară, de cart la tribord, unde Coy rămase următoarele patru ore pe întuneric, biciuit de vânt, de ploaie şi de stropii grei ai valurilor sfărâmate de coasta petrolierului. *Don* Agustín de la Guerra era unul dintre puţinii supravieţuitori ai altor timpuri, despotic şi dur la bord; însă când un cargobot panamez cu ofiţerul de cart rus şi beat i-a băgat prova în pupa, într-o noapte în care ploaia şi grindina saturaseră radarele din Canalul Mânecii, a ştiut să menţină petrolierul pe linia de plutire şi să-l ducă la Dover fără să verse nicio picătură de naft şi scutind şi compania de plata unor remorchere. Orice înapoiat mintal, zicea, poate acum să facă înconjurul lumii apăsând nişte butoane; dar dacă electronica o ia razna, sau americanilor le vine pe chelie să-şi stingă nenorociţii lor de sateliţi, invenţii de-ale lui Ucigă-l toaca, ori vreun bolşevic căcăcios te sodomizează pe la pupa în mijlocul oceanului, un sextant bun, un compas şi un cronometru vor continua să te ducă oriunde pofteşti. Aşa că multă practică, băiete. Practică. Ascultător, Coy practicase fără răgaz, zile, luni şi ani; şi făcuse de asemenea, mai târziu şi cu acelaşi bun sextant, observaţii mult mai grele în nopţi de catran, primejdioase, ori în toiul unor vijelii teribile care măturau Atlanticul de la un capăt la celălalt, ţinându-se ud leoarcă de copastie în timp ce prova se cabra ca un mustang neîmblânzit iar el pândea cu disperare, cu ochiul lipit de vizor, apariţia

palidului disc auriu printre norii goniţi turbat de vântul de nord-vest.

Îl cuprinse o suavă melancolie când simţi greutatea familiară a sextantului în mâini şi îi mişcă braţul mobil, auzindu-l lunecând pe cremaliera dinţată care numerota de la 0 la 120 gradeleoricărui meridian terestru. Apoi calculă cât avea să-i ceară pe el lui Sergi Solàns, care de ani şi ani admira acel instrument; fiindcă, aşa cum obişnuia să zică Sergi când beau împreună câte un păhărel la Schelling, sextante ca ăsta nu se mai făceau. Sergi era un băiat bun, care plătea aproape toate consumaţiile de când Coy se văzuse pe uscat şi fără bani, şi nu-i purta ranchiună că se culcase cu Eva în noaptea aceea în care brazilianca avea pe ea o bluziţă lipită fest pe măsura 95 a sutienului pe care nu-l purta niciodată, iar Sergi era prea beat ca să i-o dispute. Studiase şi el marinăria, ba chiar fuseseră împreună câteva luni pe acelaşi vas când amândoi navigau ca aspiranţi pe *Migalota,* un Ro-Ro al companiei Rodríguez & Saulnier, iar acum îşi pregătea examenul de căpitan ca prim ofiţer pe un feribot al Transmediteranei care străbătea de două ori pe săptămână ruta Barcelona-Palma. E ca şi cum ai conduce un autobuz, zicea. Dar cu un sextant ca ăsta în cabină, continui să te simţi marinar adevărat.

Centră braţul mobil la mijlocul sectorului de cerc şi puse la loc cu îngrijire Weems & Plath-ul în cutia sa. Apoi se duse la comodă, îşi deschise portofelul şi scoase din el cartea de vizită pe care femeia i-o dăduse acum trei zile, despărţindu-se de el la intersecţia din Ramblas. Cartonaşul nu avea întipărite alte date – nici adresă, nici număr de telefon – decât un nume: Tanger Soto. Dedesubt, cu un scris cursiv şi precis, cu un cerculeţ în loc de punct pe singurul *i,* ea notase adresa Muzeului Naval din Madrid.

Când închise capacul peste sextant, Coy fluiera *Noche de samba en Puerto España.*

II•Vitrina bătăliei de la Trafalgar

„Pe uscat nu ai parte decât de probleme.”

D. Haeften, *Cum să înfrunţi furtunile*

După aceea a ştiut că acţionase aruncându-se în gol; or asta era ciudat în cazul lui Coy, care nu-şi aducea aminte să se fi precipitat vreodată în viaţă. Era genul acela de om care, de cart pe vapor, îşi folosea tot timpul disponibil trasând conştiincios şi cea mai neînsemnată deviere pe harta nautică. Or, înainte de a se vedea azvârlit pe uscat şi fără navă la dispoziţie, asta fusese o sursă de satisfacţii într-o profesie în care asemenea lucruri contau enorm când era vorba să stabileşti un itinerar sigur între două puncte situate la latitudini şi longitudini diferite. Puţine plăceri se puteau compara cu aceea de a-ţi petrece mult timp calculând direcţia, deriva şi viteza, prevăzând că farul Cutare sau Capul Cutărică aveau să apară peste două zile, pe la şase dimineaţa şi la vreo treizeci de grade de mura de la babord, iar apoi de a aştepta la momentul stabilit, pe puntea umedă de roua zorilor, cu binoclul la ochi, până vedeai apărând exact la locul prevăzut silueta cenuşie ori raza intermitentă care, după ce-i cronometrai frecvenţa apariţiei şi dispariţiei, îţi confirma exactitatea calculelor. Întotdeauna cândvenea acel moment, Coy schiţa un zâmbet mulţumit adresat lui însuşi: un vag surâs senin şi încântat. Apoi, bucurându-se de verificarea aceea a certitudinilor oferite de matematică, de instrumentele de bord şi de competenţa-i profesională, zăbovea pe punte în preajma umbrei tăcute a timonierului ori îşi turna o cană de cafea călduţă din termos, fericit că se găsea acolo, pe un vapor de nădejde, şi nu pierdut în mulţimea cea anonimă din lumea incomodă a uscatului, redus din fericire doar la o pală licărire dincolo de linia orizontului.

Numai că această rigoare în calcularea deplasărilor pe hârtia hărţilor nautice care îi ordonau întreaga viaţă nu-l scutise nici de greşeală, nici de eşec. A zice pământ la orizont şi a verifica apoi la modul tactil prezenţa acelui pământ, cu toate consecinţele lui,

erau două situaţii ce nu se prezentau mereu în ordinea aceea. Pământul exista, pe hărţi sau în afara lor; şi hotărâse să se manifeste brusc, aşa cum îndeobşte se întâmplă chestiile astea, intrând în fragila cochilie – abia o înjghebare din câteva tăblii de fier – în care Coy se credea la adăpost. Cu şase ore înainte ca *Isla Negra,* un port-containere al agenţiei Mínguez Escudero, să eşueze la jumătatea distanţei dintre Cap şi canalul Mozambic în timpul cartului său, Coy, prim-ofiţer la bord, îl avertizase pe căpitan că harta Amiralităţii Britanice corespunzătoare acelei zone atrăgea atenţia, într-un pătrăţel special, asupra câtorva incertitudini rămase încă de la întocmirea ei. Dar căpitanul se grăbea şi în plus navigase în apele acelea timp de douăzeci şi cinci de ani cu aceleaşi hărţi şi fără probleme. Mai avea şi două zile întârziere din cauza vremii proaste din golful Guineei şi a accidentului unui marinar pe care a trebuit să-l evacueze cu un elicopterfiindcă îşi rupsese oasele alunecând pe o scară în dreptul Coastei Scheletelor. Hărţile englezeşti, spusese în timpul cinei, sunt atât de minuţioase încât le poţi lua ca literă de evanghelie. Ruta e curată, două sute patruzeci de braţe peste bancurile de nisip cele mai săltate şi niciun răhăţel de muscă pe hârtie. Aşa c-o luăm oblu printre insuliţele Terson şi Mowett Grave. Chiar aşa zisese: literă de evanghelie, răhăţel de muscă şi oblu printre insuliţe. Căpitanul era un galician de şaizeci şi ceva de ani, scund, cu fruntea roşie şi părul cărunt. În afară de faptul că se încredea orbeşte în hărţile Amiralităţii, se numea *don* Gabriel Moa, avea patru decenii de mare în zbârciturile feţei şi în tot acel timp nimeni nu-l văzuse pierzându-şi cumpătul; nici măcar când, pe la începutul anilor ’90, se spunea, a mers o zi şi jumătate în bandare, înclinat la douăzeci de grade după ce pierduse unsprezece containere în toiul unei furtuni din Atlantic. Era unul dintre căpitanii aceia pentru care armatorii şi subordonaţii pun mâna în foc: sec pe punte, serios în cabină, invizibil pe uscat. Un căpitan de modă veche, dintre cei ce le vorbesc cu dumneavoastră ofiţerilor şi aspiranţilor, şi pe care nimeni nu şi l-ar fi putut închipui comiţând vreo eroare. De aceea Coy urmase acea rută pe harta englezească ce semnala neclarităţi în ridicarea planurilor; şi tot de aceea, la douăzeci de minute după intrarea în cart, auzise scrâşnind pe o piatră coca de oţel a lui *Isla Negra* şi zguduindu-i-se sub picioare, înainte ca el să-şi revină din stupoare şi să se repeadă la telegraful de

punte ca să dea ordinele de oprire a maşinilor, iar căpitanul Moa să apară pe punte în pijama şi cu părul vâlvoi, privind în întunericul de afară cu o expresie somnambulă şi stupidă pe care Coy nu i-o văzuse niciodată. Căpitanul doar atâta făcuse,bolborosise „nu se poate” de trei ori la rând, una după alta, apoi, la fel de năucit, ca şi cum nu s-ar fi trezit de-a binelea, murmurase un slab „stop maşinile” când acestea nu mai funcţionau de cinci minute bune, iar timonierul stătea nemişcat cu mâinile pe roata cârmei, observându-i alternativ pe el şi pe Coy; iar Coy îl privea, cu teribila certitudine a celui care primeşte pe spezele sale o revelaţie neaşteptată, pe acel onorabil superior căruia cu nici jumătate de oră înainte i-ar fi îndeplinit fără nicio şovăială ordinele chiar dacă l-ar fi pus să străbată cu radarul stins strâmtoarea Malacca, şi care deodată, nedându-i-se timpul să-şi pună masca falsei lui reputaţii sau poate – oamenii se schimbă cu anii, îşi pierd curajul – masca marinarului eficient ce fusese cândva, i se arăta acum aşa cum era în realitate: un bătrân năucit şi în pijama, depăşit de evenimente, incapabil să dea un ordin adecvat. Un biet om speriat care din senin vedea evaporându-i-se pensia, la capătul a patruzeci de ani de serviciu cinstit.

Avertismentul de pe harta englezească nu era un moft: exista cel puţin o fâşie lunguiaţă nedeterminată pe canalul dintre Terson şi Mowett Grave, iar un mucalit cosmic se strica probabil de râs undeva prin Univers, pentru că stânca aceea izolată în vastul ocean se plasase taman în mijlocul rutei lui *Isla Negra,* cu exactitatea faimosului aisberg al *Titanicului,* în timpul cartului prim-ofiţerului Manuel Coy. Oricum, amândoi, şi căpitanul şi primul ofiţer plătiseră scump treaba aia. Tribunalul maritim, compus dintr-un inspector al companiei şi doi membri marcanţi ai marinei comerciale, luă în consideraţie statele de servicii ale căpitanului Moa, muşamalizând povestea printr-o discretă pensionare anticipată. În ce-l priveşte peCoy, harta aceea a Amiralităţii britanice sfârşise prin a-l lepăda departe de mare. Acum era la Madrid, nemişcat lângă o fântână de piatră în care un copil cu un zâmbet hieratic strangula un delfin, şi părea un naufragiat abia picat pe o plajă zgomotoasă în plin sezon. Stătea cu mâinile în buzunare şi în haosul sutelor de automobile cu claxonatul lor feroce şi privea de departe galionul de bronz ce străjuia intrarea numărului 5 de pe Paseo del Prado. Habar n-

avea dacă erau ori ba corecte coordonatele rutei pe care îşi propunea s-o urmeze, însă lăsase cu mult în urmă, după părerea sa, punctul când încă mai e cu putinţă să faci vira şi să schimbi cursul. Sextantul Weems & Plath, pe care amicul Sergi Solàns îl achiziţionase în sfârşit la un preţ rezonabil, acoperea costul biletului de tren Barcelona-Madrid folosit noaptea trecută şi asigura un fond de supravieţuire cu flotabilitate garantată pentru două săptămâni; din acesta, o parte îi umfla buzunarul din dreapta al blugilor, iar cealaltă se afla în sacul de pânză pe care îl lăsase la Biroul de bagaje din gara Atocha. Iar acum erau orele 12:45 ale unei însorite amiezi de primăvară, iar traficul se scurgea pestriţ şi zgomotos înspre Plaza de la Cibeles, pe lângă Palatul Poştelor flancat de cartierul general al Marinei şi dependinţele Muzeului Naval. Cu o jumătate de oră înainte, Coy făcuse o vizită la Direcţia Generală a Marinei Comerciale, situată cu câteva străzi mai sus, ca să vadă dacă recursul său administrativ avea vreo şansă. Funcţionarei de la ghişeu, o femeie matură cu un surâs amabil, care avea un ghiveci cu muşcate pe birou, îi pieri zâmbetul de pe buze când, după ce apăsă pe o tastă a computerului, dosarul lui Coy apăru pe ecran. Recurs respins, spusese atunci cu o voce impersonală. Veţi primi înştiinţarea înscris. Apoi nu-i mai dădu nicio atenţie, întorcându-se la treburile ei. Poate că din biroul acela al ei aflat la trei sute de mile nautice de coasta cea mai apropiată, femeia nutrea o concepţie romantică asupra mării şi nu-i avea la inimă pe marinarii care atingeau fundul cu vapoarele lor. Sau poate dimpotrivă: era o funcţionară obiectivă, dezinteresată, pentru care un naufragiu în plin Ocean Indian abia dacă se deosebea cu ceva de un accident stradal; iar un marinar suspendat şi aflat pe lista neagră a armatorilor nu i se părea prea deosebit de oricare individ căruia un poliţist riguros îi luase permisul de conducere. Partea proastă, reflectase Coy pe când cobora scările către ieşire, era că în cazul din urmă femeia nu se înşela prea tare. Într-o epocă în care sateliţii trasau rute şi *waypoints,* în care telefonul mobil îi măturа de pe punte pe căpitanii capabili să ia hotărâri şi orice om de afaceri putea conduce din biroul său transatlantice sau petroliere de o sută de mii de tone, nu era prea mare diferenţa dintre marinarul care eşua cu nava lui şi camionagiul ce o lua razna de pe şosea pentru că nu-l ascultau frânele ori fiindcă era beat.

Aşteptă, concentrat asupra următorilor paşi pe care-i avea de făcut, ca gândurile amare să rămână în urmă şi în derivă. Abia atunci, în fine, se hotărî. Uitându-se la dreapta şi la stânga, zăbovi încă puţin până când un semafor din preajmă făcu să scadă intensitatea traficului, apoi merse hotărât pe sub castanii plini de frunze tinere, traversă strada şi se îndreptă spre poarta muzeului, unde doi infanterişti marini cu vipuşcă roşie la pantaloni, cu căşti şi curele albe, îi priviră curioşi vestonul închis regulamentar la toţi nasturii înainte de a-l pune să treacă pe sub arcada detectorului de metale. Îi forfotea stomacul cândurcă scara monumentală, o luă la dreapta pe palier şi la capăt se văzu dinaintea vitrinei librăriei din vestibul, lângă enorma roată dublă a timonei corvetei *Nautilus.* La stânga se făcea uşa administraţiei şi serviciilor, iar la dreapta intrarea în sălile de expoziţie. Se aflau acolo tablouri şi machete cu nave pe pereţi şi de-a lungul lor, un marinar în uniformă şi cu o expresie plictisită aşezat în spatele unui pupitru şi un civil adăstând îndărătul tejghelei unde se vindeau cărţi, fotografii şi amintiri din muzeu. Îşi umezi buzele cu limba; i se făcuse deodată o sete năprasnică. Apoi i se adresă civilului.

— O caut pe domnişoara Soto.

Gura uscată îi înăsprea glasul. Aruncă o iute ochire spre uşa din stânga, temându-se să n-o vadă apărând de acolo, surprinsă sau încurcată. Ce naiba faci aici etc. Toată noaptea stătuse treaz, cu capul sprijinit de propria-i oglindire pe geamul vagonului, gândindu-se cam ce să spună; însă acum totul i se ştergea din minte precum siajul de la pupa. Aşa că, învingându-şi pornirea de a face stânga ’mprejur şi a o lua din loc repejor, se lăsă întâi pe un picior, apoi pe celălalt, în timp ce omul de la tejghea îl măsura. Era între două vârste, cu ochelari groşi şi cu un aspect îndatoritor.

— Tanger Soto?

Încuviinţă, cu o uşoară senzaţie de irealitate. Era ciudat, gândi, să auzi numele acela în gura unei terţe persoane. Prin urmare, conchise, ea avea o existenţă reală. Erau oameni care-i ziceau salut, la revedere şi alte chestii de-astea.

— Întocmai – zise.

Nu erau ciudate, ci absurde, gândi deodată, călătoria aceea şi sacul lui la Biroul de bagaje de la Atocha şi prezenţa sa acolo ca să se întâlnească cu o femeie pe care n-o văzuse decât câteva

oreîntr-o noapte, în toată viaţa lui. O femeie care nici măcar nu-l aştepta.

— Vă aşteaptă?

Dădu din umeri.

— Poate.

Omul de după tejghea repetă acel „poate” cu un aer gânditor. Îl măsura suspicios, iar Coy regretă că nu avusese ocazia să se bărbierească în cursul dimineţii: barba lui, rasă cu o noapte în urmă, înainte de plecarea spre gara Sants, începea să-i umbrească bărbia. Ridică mână să şi-o atingă, dar îşi luă seama la jumătatea drumului.

— Doamna Soto a ieşit – răspunse omul dindărătul tejghelei.

Aproape uşurat, Coy făcu din cap că da. Cu coada ochiului văzu că marinarul de la pupitru, pe jumătate aplecat peste o revistă, îi privea pantofii şi blugii uzaţi. Din fericire, se gândi, înlocuise adidaşii albi cu nişte vechi mocasini cu talpă nautică de cauciuc.

— Se întoarce azi?

Omul se uită rapid la vestonul lui marinăresc, încercând să-şi dea seama dacă postavul acela bleumarin garanta ceva respectabil la interlocutorul său.

— Poate că da – zise, cântărindu-l încă din ochi –. Nu închidem până la unu jumate.

Coy îşi consultă ceasul, apoi arătă spre prima sală. În fund se vedeau două mari portrete cu Alfonso XII şi Isabel II, de o parte şi de alta a unei uşi care dădea spre alte vitrine, modele de nave şi tunuri.

— Atunci o să aştept acolo.

— Cum doriţi.

— O anunţaţi când vine?... Mă numesc Coy.

Acum zâmbea. Absenţa ei însemna o amânare oportună şi asta îl liniştea. Vânzătorul de amintiripăru şi el să se destindă la vederea acelui surâs obosit, sincer, produs de şase ore de tren şi de şase cafele.

— Desigur.

Traversă sala, paşii fiindu-i amortizaţi de tălpile de cauciuc pe parchet. Teama care îi martirizase măruntaiele făcea loc acum unei nesiguranţe incomode, ca atunci când simţi că nava se înclină, întinzi mâna să te apuci de vreo verigă fixată într-un bulon, iar veriga ia-o de unde nu-i; aşa că încercă să se calmeze

studiind obiectele din preajmă. Trecu pe lângă un tablou enorm: Columb cu oamenii lui, ajunşi pe ţărm, sub o cruce înfiptă în mal, cu flamuri în fundal şi albastru caraibian, cu indigenii închinându-i-se descoperitorului, neştiind ce-i aşteaptă, şi o luă la dreapta, oprindu-se în faţa vitrinelor cu instrumente nautice. Exponatele erau formidabile, şi admiră cuadranţii, cronometrele Arnold şi extraordinara colecţie de astrolabi, octanţi şi sextanţi din secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea, pentru care, neîndoios, cineva ar fi fost dispus să plătească mult mai mult decât obţinuse el pe modestu-i Weems & Plath.

Erau puţini vizitatori în muzeul mai vast şi mai luminos decât şi-l amintea el. Un bătrân studia concentrat o mare hartă oblongă a Gibraltarului, o tânără pereche cu aspect de străini privea vitrinele din Sala Descoperirilor şi un grup de liceeni asculta explicaţiile profesorului lor în săliţa din fund, închinată aducerii la suprafaţă a galionului *San Diego.* Strălucirea zenitală răspândită de marile luminatoare din tavan îl învălui de sus până jos pe Coy ce se preumbla alene prin centrul sălii. De nu l-ar fi obsedat amintirea femeii, care îi purtase paşii până aici, l-ar fi încântat cu adevărat modelele navelor de linie şi fregatelor, complet echipate sau în secţiune, arătând complexaarhitectură interioară a vaselor; nu le mai văzuse de la ultima lui vizită la muzeu, cu douăzeci de ani în urmă, când se intra aici de pe strada Montalbán, iar el încă studia ştiinţele nautice. În pofida timpului scurs, îl recunoscu imediat şi cu aceeaşi intensă plăcere pe favoritul lui de-atunci: o corabie din veacul al XVIII-lea cu trei punţi şi 150 de tunuri, de aproape trei metri lungime de la bompres la etambou, păstrată într-o vitrină uriaşă; modelul unui vas care nu apucase să străbată mările fiindcă nu se construise niciodată. Aceia chiar că erau marinari, îşi spuse încă o dată ca de atâtea alte ori, studiind greementul, velatura şi arborada corăbiei la scară, admirând lungile gabii pe care oameni duri şi disperaţi trebuiau să înainteze ţinându-şi echilibrul pe instabilele grijèle de şipcă legate între şarturi, legând velele mari pe ghiuri, trăgând şi ridicând fungile în mijlocul furtunilor şi al luptelor, cu vântul şi mitraliile şuierându-le la urechi şi cu marea implacabilă dedesubt, lângă puntea oscilând sub şcote. Câteva minute bune, Coy se lăsă dus de val şi visă cu ochii larg deschişi, lângă navă, o lungă urmărire în revărsat de zori, a unor vele abia desluşite la orizont. Asta pe

când nu existau nici radarul, nici sateliţii, nici sonda electronică, iar navele erau nişte cutiuţe dansând bezmetic pe buza infernului, iar marea – o primejdie de moarte; da, însă şi un refugiu inexpugnabil în calea tuturor lucrurilor, problemelor, a vieţilor deja trăite sau aşteptându-şi clipa, a morţilor pendinte sau deja consumate ce erau lăsate în urmă, pe uscat. „*Ajungem prea târziu într-o lume prea bătrână*", citise cândva într-o carte. Mda, ajungem prea târziu, de bună seamă. Ajungem la vase şi la porturi şi la mări prea bătrâne, când delfinii muribunzi fug de prova navelor, Conrada scris de douăzeci de ori *Linia de umbră,* Long John Silver e o marcă de whisky, iar Moby Dick a devenit balena cea bună dintr-un film de desene animate.

Aproape de replica în mărime naturală a unui fragment de catarg al corăbiei *Santa Ana,* Coy se întâlni faţă în faţă cu un ofiţer de marină: purta uniforma impecabilă a Forţelor Navale, arăta bine şi avea pe umeri, la rever şi la antebraţ însemnele de căpitan de fregată. Marinarul militar se uită cu luare-aminte la Coy, care îi susţinu privirea până când celălalt se uită în altă parte şi paşii i se pierdură spre fundul sălii.

Apoi trecură alte douăzeci de minute. Cel puţin o dată pe minut încercă să se concentreze asupra cuvintelor pe care avea să le rostească atunci când ea se va ivi, dacă într-adevăr va mai da pe-acolo; şi tot de douăzeci de ori termină la fel de blocat, cu gura întredeschisă de parcă fata chiar era în faţa lui, incapabil să însăileze măcar începutul unei fraze coerente. Se afla în sala închinată bătăliei de la Trafalgar, sub un ulei reprezentând o scenă de bătălie navală – *Santa Ana* împotriva lui *Royal Sovereign* –, şi deodată forfoteala aia lăuntrică îi încleştă din nou, avan, stomacul, stârnindu-i o nevoie urgentă de a fugi de acolo unde vedea cu ochii. Ridică ancora, tâmpitule, îşi zise; şi cu asta păru să se trezească dintr-un vis şi vru s-o ia năuc pe trepte în jos, ca să-şi bage capul sub un robinet cu apă rece şi să şi-l scuture până dispărea confuzia ce domnea înăuntru. Fir-aş eu al naibii, se congratulă singur. Lua-m-ar mama dracului de douăzeci de ori. Doamna Soto. Nici măcar nu ştiu dacă trăieşte cu vreun bărbat, dacă e măritată.

Se întoarse, dând înapoi nehotărât. Ochii i se opriră la întâmplare pe inscripţia unei vitrine:*Sabia de abordaj purtată de* don *Carlos de la Rocha, comandantul corăbiei* Antilla, *în bătălia de la Trafalgar*... Şi atunci îşi înălţă privirea şi o văzu pe Tanger

Soto în spatele lui, reflectată pe sticlă. O văzu acolo nemişcată, tăcută, fără s-o fi auzit venind, uitându-se la el cu o expresie în acelaşi timp surprinsă şi curioasă, tot atât de ireală ca prima dată. La fel de imprecisă ca o nălucă închisă în vitrină, o umbră străină ce n-ar fi fost a ei.

•

Coy nu era un om sociabil. Şi am spus mai înainte că asta, plus câteva cărţi, plus o precoce viziune lucidă asupra ungherelor întunecate ale fiinţei umane îl purtaseră de timpuriu către mare. Totuşi, acest punct de vedere, ori poziţie, nu era cu desăvârşire incompatibil cu o anumită candoare ce uneori răzbea din atitudinile lui, din felul său de a rămâne liniştit sau tăcut privindu-i pe ceilalţi, din modul cam stângaci de a se descurca pe uscat, sau din aerul sincer, descumpănit, aproape timid pe care îl avea surâsul lui. Se îmbarcase de foarte tânăr, îmboldit mai degrabă de intuiţii decât de certitudini. Însă viaţa nu manevrează cu precizia unei nave bune şi parâmele căzuseră în apă una după alta, încurcându-se uneori în elice sau provocând consecinţe. Avusese parte de femei, de bună seamă. Ba chiar două-trei ajunseseră dincolo de epidermă, până la carne şi la sânge şi la conştiinţă, realizând în totalitatea fiinţei lui operaţiile fizice şi chimice pertinente, balsamurile analgezice şi distrugerile de rigoare. LPPVA: Legea Plăţii Peşin a Valorii Adăugate. Cu trecerea timpului, urma lor se redusese la atât: la înţepături nedureroase în memoria marinarului fără navă. Amintiri precise, dar şi indiferente, mai asemănătoare melancoliei anilor îndepărtaţi – trecuseră vreoopt-nouă astfel de ani de la ultima femeie importantă pentru el – decât sentimentului de adevărată pierdere materială ori de absenţă. În fond, umbrele acelea îi rămâneau ancorate în memorie fiindcă aparţineau acelui timp când pentru el totul era la început; când pe nou-nouţul lui veston de stofă albastră şi pe epoleţii cămăşilor albe străluceau galoane noi, şi îşi petrecea destul timp admirându-le aşa cum admiri trupul unei femei goale, iar viaţa era o hartă nautică nouă şi foşnitoare, cu toate avizele de navigaţie actualizate şi cu neteda-i suprafaţă albă încă nemarcată de creion şi de gumă. De pe când el însuşi, zărind linia uscatului la orizont, încă mai simţea, în unele ocazii, vaga dorinţă de persoane sau lucruri care îl aşteptau acolo. Reversul situaţiei, durerea, trădarea, reproşurile, nopţile nesfârşite

petrecute treaz lângă un spate tăcut, erau pe-atunci doar stânci scufundate, josnici asasini ce-şi aşteptau momentul ineluctabil, fără ca vreo hartă să precizeze într-un pătrăţel anume prezenţa lor acolo. Adevărul e că nu ducea concret dorul acelor umbre feminine, ci mai curând al fiinţei lui de atunci, sau mai bine zis al omului ce fusese odată. Poate că acela era singurul motiv pentru care femeile sau umbrele acestea, ultimele porturi cunoscute în viaţa lui, veneau câteodată, foarte estompate în conturul memoriei, la fantomatice întâlniri la ceas de seară, când el se plimba îndelung pe malul mării, la Barcelona. Când parcurgea pontonul de lemn al Portului Vechi în timp ce soarele la scăpătat împurpura înălţimile de la Montjuich, turnul lui Jaume I, cheiurile şi pasarelele de îmbarcare ale companiei Transmediterana, iar Coy căuta pe vechile cheiuri şi babale cicatricele lăsate pe piatră şi pe fier de miile de odgoane şi cabluri de oţel ale unor nave scufundatesau dezmembrate bucăţi-bucăţele de zeci şi zeci de ani. Uneori se gândea la femeile acelea sau la amintirea lor, plimbându-se dincolo de centrul comercial şi de cinematografele Maremagnum, printre alţi oameni singuratici, izolaţi, absorbiţi de înserare, care dormitau pe bănci sau visau privind marea cu pescăruşi planând peste pupa vaselor de pescuit ce despicau apa roşie de sub turnul Orniculuí; lângă o străveche goeletă fără vele şi fără cordaje pe care Coy o ştia dintotdeauna în acelaşi loc, an după an, cu lemnul crăpat şi decolorat sub acţiunea vântului, a ploii, a vremii scurse. Şi care de multe ori îl făcea să cugete că navele şi oamenii ar trebui să se scufunde şi să dispară la timpul lor, sorocit, în largul mării, în loc să putrezească legaţi de uscat.

•

Acum Coy vorbea de cinci minute, aproape fără întrerupere. Stătea jos lângă o fereastră de la etajul întâi al Muzeului Naval, şi când se întorcea puţin cuprindea din ochi crengile verzi ale castanilor înşiruiţi de-a lungul bulevardului Paseo del Prado, spre fântâna lui Neptun. Lăsa cuvintele să-i cadă precum cel ce umple un gol care este incomod numai dacă tăcerile se prelungesc nemăsurat. Vorbea rar şi zâmbea uşor când amuţea o clipă înainte de a vorbi iar. Nesiguranţa îi dispăruse de cum întrezărise chipul de pe sticlă; îşi făcea comentariile pe un ton măsurat, din nou stăpân pe sine, cu scopul de a elimina pauzele şi a întârzia posibilele întrebări. Uneori îşi devia privirea spre

exterior, apoi o întorcea iar către femeie. O treabă la Madrid, zicea. Un demers administrativ, un prieten. Şi din întâmplare muzeul era în drum. Spunea orice, tot ce-i trecea prin minte, aşa cum făcuse şi prima oară la Barcelona, cu franca timiditate care îi era proprie; iar eaasculta şi tăcea, cu capul înclinat uşor şi cu vârfurile asimetrice ale părului blond atingându-i bărbia. Şi ochii închişi la culoare, cu reflexe de metal brunat, băteau iarăşi în bleumarin, aşa cum stăteau aţintiţi asupra lui Coy; asupra zâmbetului său blând şi sincer, dezminţind însăilarea de cuvinte.

— Şi asta-i tot – conchise el.

Or asta nu era nimic, căci nici nu spusese, nici nu făcuse nimic încă, ci doar se apropiase de bazinul portuar cu mare grijă, cu maşinile abia rulând, pe când aştepta ca pilotul să urce la bord. Nu era nimic, iar Tanger Soto o ştia la fel de bine ca el.

— Aha – zise ea.

Stătea sprijinită de colţul mesei din biroul ei, cu braţele încrucişate, şi continua să-l privească gânditor, cu aceeaşi fixitate ca înainte; dar acum zâmbea şi ea domol, de parcă dorea să-i răsplătească efortul, ori calmul, ori felul lui de a-i face faţă neferindu-şi ochii, nefăcând pe nebunul, nerecurgând la trucuri ieftine. De parcă ar fi apreciat felul acela de a-i veni în întâmpinare pronunţând cuvintele indispensabile pentru a-şi justifica prezenţa, iar apoi rămânând liniştit cu privirea deschisă şi surâsul leal, fără a pretinde s-o înşele sau să se înşele, aşteptându-i verdictul.

Şi atunci vorbi ea. Nedezlipindu-şi ochii de ai lui, interesată să observe efectul cuvintelor sau poate al tonului cu care le pronunţa unul după altul. Vorbi cu naturaleţe şi cu un vag fior de simpatie ori de recunoştinţă, adiindu-i pe buze. Vorbi de strania noapte din Barcelona, de plăcerea resimţită văzându-l din nou. Apoi rămaseră să se observe îndelung, după ce epuizaseră tot ce se putea spune până în acel moment. Iar Coy simţi iar că sosise clipa să plece sau să caute unsubiect, un pretext, ceva, orice, care să-i îngăduie să prelungească situaţia. Pentru ca ea fie să-l însoţească până la uşă mulţumindu-i că îi făcuse o vizită, fie să-i spună să nu plece încă. Aşa că se ridică încet în picioare.

— Sper să nu te mai supere individul acela.

— Care?

Întârziase o clipă cu răspunsul şi el îşi dădu seama.

— Cel cu codiţă şi cu ochi bicolori – îşi duse două degete la faţă, arătându-şi-i pe ai lui. Dalmaţianul.

— A, acela.

Nu clarifică nimic încă, dar Coy văzu că i se înăspreau liniile gurii.

— Acela – repetă ea.

Nu era limpede ce făcea: se putea la fel de bine gândi la individ sau la cum să câştige timp evitând răspunsul. Coy îşi vârî mâinile în buzunarele vestonului şi aruncă o privire în jur. Biroul ei era mic şi luminos, cu o plăcuţă pe uşă: *Secţia a IV-a. T. Soto. Cercetare şi achiziţii.* Se găseau acolo o veche gravură cu un peisaj marin atârnată de perete şi o imensă mapă pe un şevalet, cu gravuri, planuri şi hărţi nautice. Mai erau şi o bibliotecă veche cu uşi de cristal plină de cărţi şi dosare, folii cu documente pe masa de lucru şi un calculator cu ecranul înconjurat de hârtiuţe autoadezive, însemnate cu scrisul acela rond, de elevă silitoare, pe care Coy îl recunoscu uşor – că doar avea cartea ei de vizită în buzunar – după cercurile mari şi goale închipuind punctele de pe i.

— Nu m-a mai supărat – conchise ea în sfârşit, de parcă trebuise întâi să-şi amintească de cine era vorba.

— Nu părea să se resemneze că a pierdut tomul Urrutia.

Observă că îşi mijea ochii. Expresia gurii îi era încă aspră.

— O să găsească el altul.

Coy îi privea linia gâtului, care cobora spre bluza deschisă de culoarea fildeşului. Lănţugul de argint continua să lucească acolo înăuntru, şi el se întrebă ce atârna oare la capătul lui. Dacă e vorba de metal, se gândi, trebuie să fie al naibii de călduţ.

— Tot nu ştiu – zise – dacă atlasul era pentru muzeu sau pentru tine. Adevărul e că licitaţia aceea a fost...

Amuţi de îndată, fiindcă tocmai îi căzuseră ochii pe tomul Urrutia. Se afla dimpreună cu alte volume în format mare în biblioteca cu uşi de cristal. Recunoscu imediat copertele-i de piele cu ornamente aurite.

— Era pentru muzeu – răspunse ea; şi după o clipă adăugă –. Fireşte.

Urmărise direcţia ochilor lui Coy şi acum privea şi ea atlasul. Lumina ferestrei îi contura profilul pistruiat.

— Cu asta te ocupi?... Aduni lucruri?

Observă cum se apleca niţel înainte, cu vârfurile pletelor tremurându-i uşor. Avea peste bluză o jachetă de lână gri, descheiată, şi sub fusta largă şi de culoare închisă, pantofi negri cu toc foarte jos şi ciorapi tot negri care o făceau să pară încă mai subţirică şi mai înaltă decât era. O fată de familie bună, îşi confirmă el prima impresie, dându-şi seama şi că o vedea la lumina zilei pentru întâia oară. Mâini puternice şi voce educată. Sănătoasă, corectă. Liniştită. Cel puţin aparent, gândi privindu-i marginile roase şi neregulate ale unghiilor.

— Într-un anumit fel da, asta mi-e ocupaţia – încuviinţă ea după un moment. Consult cataloagelelicitaţiilor, controlez comerţul cu antichităţi, vizitez alte muzee şi călătoresc când apare ceva interesant... Apoi fac un raport şi superiorii mei decid. Patronatul dispune de un fond foarte limitat pentru cercetare şi noi achiziţii, iar eu mă zbat să investească în ce merită, la modul cât mai chibzuit.

Coy făcu o grimasă. Îşi amintea de duelul nemilos de la licitaţia casei Claymore.

— Păi dacă-i aşa, amicul tău dalmaţianul a murit omorând, cum s-ar zice. Tomul Urrutia v-a costat şi ochii din cap...

O văzu suspinând, cu un aer în acelaşi timp fatalist şi amuzat, apoi recunoscând cu o înclinare a capului şi arătându-i palmele goale, ca să indice că zburase din ele până şi ultima centimă. Cu ocazia aceea, Coy observă din nou neaşteptatul ceas masculin de oţel pe care îl purta la încheietura mâinii drepte. Altceva nu mai avea, nici inele, nici brăţări. Nici măcar nu mai purta micii cercei de aur de acum trei zile, de la Barcelona.

— Ne-a costat extrem de scump. Nu obişnuim să cheltuim atât de mult... Mai cu seamă că la muzeu avem şi-aşa destulă cartografie din secolul al XVIII-lea.

— Aşa de important este?

Din nou se aplecă peste marginea mesei şi, un scurt răstimp, rămase nemişcată, cu capul în jos, înainte de a-şi ridica faţa cu o expresie diferită. Lumina îi scălda iar punctişoarele aurii de pe chip; şi Coy se gândi că, dacă el ar face numai un pas înainte, ar putea simţi, probabil, aroma acelei geografii pistruiate şi mult enigmatice.

— L-a tipărit în 1751 geograful şi marinarul Ignacio Urrutia Salcedo – explica ea acum –, după cinci ani de muncă. A fost cel mai însemnat ajutor pentru navigatori până la apariţia

AtlasuluiHidrografic al lui Tofiño, mult mai precis, în 1789. Au rămas prea puţine exemplare în stare bună şi Muzeul Naval nu poseda niciunul dintre ele.

Deschise uşa cu geamuri de cristal a bibliotecii, scoase voluminoasa carte şi o puse pe masă. Coy se apropie, o deschiseră şi o studiară împreună, iar el îşi putu confirma intuiţia din prima clipă: nici pomeneală de colonie sau de parfum. Mirosea numai a carne curată şi caldă.

— Este un exemplar excelent – zise ea –. Printre librari şi anticari se numără foarte mulţi şnapani fără scrupule, care când dau de un asemenea volum îl distrug ca să vândă planşele separat. Dar acesta e intact.

Dădea marile pagini cu grijă şi printre degete îi foşnea plăcut hârtia groasă, albă şi bine conservată în pofida celor două veacuri şi jumătate scurse de la tipărire. *Atlas maritim al coastelor Spaniei,* citi Coy pe frontispiciul minuţios gravat cu un peisaj marin, un leu între cele două coloane ale lui Hercule cu legenda *Plus Ultra* şi diverse instrumente nautice: *Împărţit în şaisprezece hărţi sferice şi douăsprezece plane, de la Bayonne în Franţa până la Capul Creux*... Era vorba de un ansamblu de hărţi de navigaţie şi de planuri ale porturilor, totul tipărit în format mare şi legat ca să faciliteze păstrarea şi mânuirea. Volumul era deschis la harta cuprinzând sectorul dintre Capul San Vicente şi Gibraltar, trasat în detaliu, care includea sondaje măsurate în braţe şi o minuţioasă semnalizare de indicaţii, referinţe şi pericole. Coy urmări cu degetul profilul coastei între Ceuta şi Capul Espartel, oprindu-se la locul marcat cu numele femeii pe care o avea acum alături. Apoi urcă spre nord, până la limba de pământ Punta de Tarifa, şi continuă spre nord-vest ca să se oprească din nou la grindurile şi bancurile de laAceitera, mult mai bine definite, cu cruciuliţele marcând primejdii, decât trecerea printre insuliţele Terson şi Mowett Grave de pe planşele moderne ale Amiralităţii britanice. Cunoştea bine hărţile strâmtorii Gibraltar; aproape totul coincidea cu destulă precizie şi nu putu decât să admire rigurozitatea trasării, mai mult decât rezonabilă pentru lucrările hidrografice din epoca aceea, atât de îndepărtată încă nu numai de imaginile prin satelit, dar chiar şi de progresele tehnice înregistrate la sfârşitul secolului al XVIII-lea. Observă că fiecare hartă avea scalele de latitudine şi longitudine detaliate în grade şi minute, prima la dreapta şi

stânga desenului şi a doua gradată de patru ori după patru meridiane diferite: Paris şi Tenerife în partea superioară, Cádiz şi Cartagena în cea inferioară. Pe vremea aceea, îşi aminti, încă nu se adoptase ca referinţă universală a longitudinii meridianul de la Greenwich.

— E foarte bine conservat – se minună el.

— E perfect. Nimeni nu a navigat cu exemplarul acesta la bord.

Coy mai dădu nişte pagini: *Harta sferică a coastei Spaniei, de la Águilas şi muntele Cope până la turnul Herradora sau Horadada cu toate bancurile de nisip, promontoriile, intrândurile şi golfuleţele*... Ştia pe dinafară şi acel scenariu, care era al copilăriei lui: o coastă oablă, prăpăstioasă, ostilă, cu strâmte golfuleţe pline de stânci la suprafaţa apei, printre mici faleze. Parcurse distanţele pe hârtia groasă: Capul Tiñoso, Escombreras, Capul Agua... Trasarea era aproape la fel de perfectă ca la harta Strâmtorii.

— E o greşeală – zise deodată.

Îl privi, mai mult interesată decât surprinsă.

— Eşti sigur?

— Absolut.

— Cunoşti coasta aceea?

— Acolo m-am născut. Am făcut şi scufundări, scoţând amfore şi alte drăcovenii din mare.

— Eşti şi scafandru?

Coy plescăi cu limba, negând din cap.

— Nimic profesional – zâmbea stingherit, în chip de scuză –. Numai pe timp de vară, în vacanţe.

— Dar ai experienţă...

— Mda... – dădu din umeri –. Asta când eram tânăr. Însă demult nu m-am mai scufundat.

Ea îşi ţinea capul uşor aplecat într-o parte, observându-l gânditoare. Apoi îşi aţinti privirea asupra punctului de pe hartă peste care el încă ţinea degetul.

— Şi care-i greşeala?

Îi spuse. Ridicarea la scară a lui Urrutia situa Capul Palos cu două sau trei minute de meridian mai la sud decât era în realitate; Coy ocolise de atâtea ori acea limbă de pământ încât îşi amintea perfect situarea ei pe hărţi. Cele 37° 38’ de latitudine reală – nu putea preciza în momentul acela şi

secundele – deveneau pe hartă 37° 36’, mai mult sau mai puţin. Fără îndoială că mica eroare fusese corectată în ridicările posterioare, mai detaliate şi realizate cu instrumente mai bune, până se ajunsese la precizia actuală. Oricum, adăugă, vreo două mile nautice diferenţă nu însemnau mare lucru la o hartă sferică din 1751.

Ea păstra tăcerea, cu ochii ţintă la planşă. Coy ridică din umeri:

— Presupun că aceste imprecizii fac parte din farmecul lucrării... Aveai o limită la licitarea de la Barcelona sau puteai continua la nesfârşit?

Continua să se sprijine cu amândouă mâinile pe masă, lângă el, privind harta. Părea concentrată, cu gândul dus, şi întârzie cu răspunsul.

— Exista o limită, bineînţeles – spuse până la urmă –. Muzeul Naval nu e Banca Spaniei... Din fericire, preţul intra în posibilităţi.

Coy râse puţin, domol, şi ea ridică ochii, întrebătoare.

— La licitaţie – zise el – m-am gândit că înverşunarea ta era ceva personal... Mă refer la tenacitatea cu care ai plusat.

— Sigur că era ceva personal – acum părea iritată. Se uita din nou la hartă, ca şi cum ceva, acolo, îi solicita toată atenţia –. Aceasta e munca mea – scutură uşor din cap, ca să gonească vreun gând pe care însă nu îl exprimă cu voce tare –. Achiziţionarea tomului Urrutia s-a făcut la recomandarea mea.

— Şi ce-o să faceţi cu el?

— După ce îl voi studia cu atenţie şi îl voi cataloga, voi scoate nişte reproduceri pentru uz intern. Apoi va trece la biblioteca istorică a muzeului, ca toate celelalte.

Se auziră nişte ciocănituri discrete în tocul uşii şi Coy îl văzu pe căpitanul de fregată cu care se încrucişase înainte în una dintre săli. Tanger Soto se scuză, ieşi pe culoar şi, un scurt răstimp, vorbi cu el încet. Noul venit era matur şi arătos, iar bumbii auriţi şi galoanele îi dădeau un aer distins. Din când în când se întorcea să se uite la Coy cu o curiozitate din care nu lipsea neîncrederea. Acestuia nu-i plăceau privirile, nici zâmbetul excesiv cu care îşi pigmenta conversaţia. Aşa că suspină amar în sinea-i. Ca o bună parte din marinarii flotei comerciale, nu-i înghiţea pe cei din flota militară: i se păreau ţanţoşi şi spilcuiţi, practicau endogamia căsătorindu-se cu fiicele

altor marinari din aceeaşi flotă, umpleau bisericile duminica şi aveau prea mulţi copii. Pe deasupra numai făceau abordaje, nici bătălii, nici nimic, ci rămâneau acasă dacă se strica vremea.

— Trebuie să te las singur câteva minute – zise ea –. Să nu pleci.

O porni pe culoar însoţită de căpitanul de fregată, care înainte de a dispărea îi mai aruncă lui Coy o ultimă şi tăcută privire. Acesta rămase în birou, uitându-se împrejur, întâi din nou la volumul Urrutia, apoi la obiectele de pe masă, la gravura veche de pe perete – *Veduta a 4-a a bătăliei de la Toulon* – şi la conţinutul dulapului-bibliotecă. Tocmai dădea să se aşeze, când îi atrase atenţia marele şevalet cu documente, planuri şi fotografii aflat lângă masă. Se apropie, fără altă intenţie decât aceea de a-şi omorî timpul, descoperind că de sub nişte planşe puse în partea de sus apăreau planuri de nave cu vele: toate erau brigantine, observă după ce le văzu arborada. Dedesubt erau fotografii aeriene ale unor coaste marine, reproduceri după hărţi nautice vechi, dar şi după una modernă: harta numărul 463A a Institutului Hidrografic al Marinei – de la Capul Gata la Capul Palos –, ce corespundea parţial cu aceea aflată în atlasul deschis pe masă.

Coincidenţa îl făcu să surâdă pe Coy.

•

După încă un minut ea se întorcea, disculpându-se cu o expresie resemnată. Şeful meu, zise. Consultări la nivel înalt în legătură cu perioada concediilor. Totul foarte top secret.

— Vasăzică lucrezi pentru Marina Militară.

— După cum vezi.

O privi lung, amuzat.

— Atunci eşti un fel de soldat.

— Câtuşi de puţin – părul auriu i se clătina dintr-o parte în alta când dădea din cap că nu. Postul meu e de funcţionară civilă... După cemi-am luat diploma în istorie, am câştigat un concurs. Sunt aici de patru ani.

După ce zise asta rămase pe gânduri, privind pe geam. Din nou mijea din ochi. Apoi, foarte încet, de parcă în minte avea ceva ce nu se lăsa gonit, reveni la masă, închise atlasul şi se duse să-l aşeze în bibliotecă.

— Dar tatăl meu da, a fost soldat.

Era o nuanţă de provocare sau poate de mândrie în cuvintele ei. Coy încuviinţă în sinea-i. Asta explica nişte lucruri: un anumit fel de a se mişca, unele gesturi. Ba chiar disciplina aceea senină, puţin trufaşă, după care părea să se călăuzească uneori.

— Marinar militar?

— Militar pur şi simplu. Şi-a încheiat cariera cu grad de colonel, după ce îşi petrecuse aproape toată viaţa în Africa.

— Mai trăieşte?

— Nu.

Vorbea fără pic de emoţie. Era imposibil de ştiut dacă o sâcâia sau nu să discute despre asta. Coy îi iscodi irişii bleumarin, iar aceştia îi susţinură examenul, inexpresivi. Atunci el zâmbi.

— De-aia te numeşti Tanger.

— De-aia mă numesc Tanger.

•

Se plimbară fără grabă prin faţa Muzeului Prado şi a grilajului Grădinii Botanice înainte de a o lua la stânga pe panta lină dinspre Claudio Moyano, lăsând în urmă traficul zgomotos şi poluarea din piaţa rondă Atocha. Soarele lumina din plin dughenele cenuşii şi tarabele cu cărţi înşirate pe stradă în sus.

— Ce-ai venit să faci la Madrid?

El privea asfaltul de sub tălpi. Răspunsese la această întrebare de cum o văzuse la muzeu,înainte ca ea s-o formuleze. Toate lucrurile comune şi pretextele facile erau deja enunţate, aşa că mai făcu câţiva paşi nezicând nimic, şi la urmă îşi atinse nasul.

— Am venit să te văd.

Nici acum nu păru surprinsă, nici curioasă. Îmbrăcase o scurtă pluşată, uşoară, deschisă peste bluză, şi înainte de a pleca de la birou îşi înnodase la gât un batic de mătase în tonuri tomnatice, întors pe jumătate, Coy îi contemplă profilul impasibil.

— De ce? – se mulţumi ea să întrebe, neutru.

— Nu ştiu.

Mai merseră un timp alături fără alte comentarii. Până la urmă se opriră la întâmplare în faţa unei tarabe pe care se îngrămădeau romane poliţiste de ocazie, ca resturile unui naufragiu pe o plajă. Ochii lui Coy alunecară peste vechile volume, nedându-le prea mare importanţă: Agatha Christie, George Harmon Coxe, Ellery Queen, Leslie Charteris. Tanger luă

unul – *Era o femeie*, îl privi puţin cu un aer absent şi îl puse la loc.

— Eşti nebun – zise.

Merseră mai departe. Lumea se plimba agale printre dughene, căutând cărţi sau doar răsfoindu-le. Vânzătorii îi lăsau pe oameni să facă ce pofteau, dar cu ochii la pândă, fie şezând dinapoia tarabelor, fie în picioare în uşa dughenelor. Purtau halate, jerseuri ori canadiene şi aveau pielea tăbăcită de anii petrecuţi sub ploaie, soare şi vânt; lui Coy i se păru că vede chipuri de marinari eşuaţi într-un port imposibil, printre stăvilare de cerneală şi hârtie. Unii citeau indiferenţi la tot ce-i înconjura, aşezaţi printre mormane de exemplare uzate. Vreo doi-trei, dintre cei mai tineri, o salutară pe Tanger, care le răspunse spunându-le pe nume. Salut, Alberto. La revedere, Boris. Un băiat cucodiţe de husar şi cu o cămaşă în romburi cânta la flaut şi ea puse o monedă în şapca de pe jos, la picioarele lui, aşa cum Coy o văzuse făcând şi la Ramblas cu mimul al cărui machiaj se scurgea sub ploaie.

— Zilnic trec pe-aici în drum spre casă. Uneori cumpăr câte ceva... Nu e ciudat ce se întâmplă cu cărţile vechi?... Spre deosebire de orice altă marfă, ele te aleg pe tine. Îşi aleg cumpărătorul: salut, sunt aici, ia-mă acasă. S-ar zice că sunt vii.

Mai făcu câţiva paşi şi se opri în faţa *Cvartetului din Alexandria*: patru volume cu coperte ponosite, la preţ de solduri.

— L-ai citit? – îl întrebă.

Coy făcu un semn de negaţie. Acel Durrell cu nume de baterii alcaline nu-i spunea nimic. Era prima oară când auzea de cărţile individului ăluia. American, presupuse. Sau englez.

— A scris ceva despre mare? – întrebă, mai degrabă politicos decât interesat.

— După câte ştiu eu, nu – râse ea, încet şi destins. Deşi, dacă stai să te gândeşti, Alexandria tot un port e...

Coy fusese acolo şi nu-şi amintea nimic special: căldura zilelor fără briză, macaralele, hamalii tolăniţi la umbra containerelor, apa murdară clipocind între coca vasului şi chei, libărcile pe care călcai noaptea coborând pe uscat. Un port ca oricare altul, cu excepţia zilelor când vântul de sud aducea nori de praf roşcat ce intrau peste tot. Nimic care să justifice patru volume. Tanger îl atingea pe primul cu degetul şi el citi titlul: *Justine.*

— Toate femeile inteligente pe care le cunosc – zise ea – au vrut să fie Justine măcar o dată.

Coy se uită la carte cu un aer stupid, întrebându-se dacă trebuia ori ba s-o cumpere şi dacăvânzătorul nu-l va obliga să le ia pe toate patru. De fapt, cele care chiar îi atrăgeau atenţia erau altele, aflate sub ochii lui: *Corabia morţii,* de un anume B. Traven, şi trilogia lui *Bounty*: *Revolta, Oameni contra mării* şi *Insula Pitcairn* într-un singur volum. Dar ea plecase deja; o văzu surâzând iar, făcând câţiva paşi şi zăbovind într-o doară, răsfoind distrată o altă terfelită ediţie broşată – *Bunul soldat,* citi Coy; acel Ford Madox Ford parcă îi spunea ceva, fiindcă scrisese *Aventura* împreună cu Joseph Conrad –. În sfârşit, Tanger se întoarse să-l privească fix.

— Eşti nebun – repetă.

El îşi atinse iar nasul şi nu scoase o vorbă.

— Nu mă cunoşti – adăugă ea după încă un moment –. Nu ştii nimic despre mine.

Din nou avea o nuanţă de duritate în glas. Coy privi într-o parte, apoi în cealaltă. În mod curios, nu se simţea nici intimidat, nici nelalocul lui. Venise s-o vadă, făcând ceea ce credea că trebuie să facă. Şi ar fi dat orice să fie un bărbat elegant, stăpân pe sine, cu o conversaţie plăcută; să-i poată oferi ceva, fie şi cele patru volume ale cvartetului, şi s-o invite la o cină în doi la un restaurant scump chiar în seara aceea, spunându-i Justine sau cum o dori ea să-i spună. Dar nu era cazul lui. De aceea tăcea şi stătea acolo proţăpit cu cea mai mare simplitate de care era în stare, şi se mulţumea să zâmbească uşor, în felul acela al lui totodată sincer şi absent, aproape timid. Iar asta nu era mult, dar era totul.

— Nu ai niciun drept să te prezinţi astfel. Să mi te înfăţişezi cu mutra asta de băiat bun... Ţi-am mulţumit deja pentru povestea din Barcelona. Ce vrei să fac acum?... Să te duc acasă la mine, ca pe una dintre cărţile astea?

— Sirenele – zise el, deodată.

Îl privi, surprinsă.

— Ce-i cu sirenele?

Coy ridică puţin mâinile şi le lăsă să cadă la loc.

— Nu ştiu. Cântau, zice Homer. Îi momeau pe marinari, aşa-i?... Iar ei nu le puteau rezista.

— Fiindcă erau tâmpiţi. O luau drept spre recife, sfărâmându-şi corabia.

— Am fost deja acolo – expresia lui Coy se întunecase –. M-am izbit de recife şi n-am navă. Va trece destul până să am alta, iar acum nu găsesc nimic mai bun de făcut.

Se întoarse spre el cu bruscheţe, deschizând gura ca pentru a rosti ceva neplăcut. Irişii îi luceau, agresivi. Totul dură doar o secundă şi în răstimpul acela Coy îşi luă adio în gând de la pielea ei pistruiată şi de la toată visarea aceea a lui ciudată care îl mânase până la ea. Poate c-ar fi trebuit s-o cumpăr pe tipa aia Justine, îşi zise cu tristeţe. Dar măcar ai încercat, marinare. Păcat de sextant. Apoi încercă să surâdă. O să zâmbesc fie ce-o fi, orice-mi va spune, chiar de m-o trimite la mama dracului. Cel puţin asta să-i rămână în amintire când s-o gândi la mine. Dă Doamne să pot zâmbi ca şeful ei, căpitanul ăla de fregată căruia îi lucesc toţi bumbii. Fă Doamne să nu-mi iasă un rictus strâmb.

— Pentru numele lui Dumnezeu – zise ea atunci. Nici măcar nu eşti un bărbat atrăgător.

III•Corabia pierdută

„Pe mare poţi face totul bine, respectând regulile,
şi chiar şi-aşa marea tot te va ucide.
Dar dacă eşti un marinar bun,
măcar vei şti unde te afli în momentul morţii.”

Justin Scott, *Vânătorul de corăbii*

Detesta cafeaua. Băuse mii de ceşti fierbinţi sau reci în interminabilele carturi din zori, în manevre dificile ori hotărâtoare, în timpii morţi dintre încărcare şi descărcare în porturi, în momentele de silă, de tensiune ori de primejdie; dar atât de mult îi displăcea gustul acela amar încât nu-l putea suporta decât tăiat cu lapte şi zahăr. De fapt o folosea doar ca stimulent, aşa cum alţii beau un păhărel cu tărie sau aprind o ţigară. Dar el nu mai fuma demult. Iar în privinţa păhărelelor, extrem de rar băuse alcool la bordul unui vapor; nici pe uscat nu depăşea aproape niciodată linia de plutire constând din două ginuri albastre marca Plimsoll. Asta nu însemna că nu bea şi în mod deliberat şi vârtos, însă numai atunci când împrejurările, tovărăşia sau locul îi prescriau doze forte. În cazurile acelea, aidoma celor mai mulţi din marinarii pe care îi cunoştea, era în stare să absoarbă cantităţi extraordinare din orice băutură, cu consecinţele cunoscute, în locuri unde bărbaţiiveghează asupra virtuţii nevestelor lor, poliţaii menţin ordinea publică şi gorilele din cluburile de noapte se străduiesc ca muşteriii să se poarte totuşi cuviincios şi să n-o şteargă neplătindu-şi consumaţia.

În seara aceea nu era cazul. Porturile, marea şi tot restul vieţii lui anterioare erau foarte departe de masa la care şedea lângă intrarea în micul hotel-restaurant din Piaţa Santa Ana, uitându-se la oamenii care se plimbau pe trotuar sau sporovăiau pe terasele barurilor. Ceruse un gin cu apă tonică pentru a face să dispară gustul cafelei din ceaşca lipicioasă pe care o avea în faţă – întotdeauna o vărsa, stângaci, mestecând cu linguriţa în ea –, şi stătea rezemat de spătarul scaunului, cu mâinile în buzunarele vestonului şi cu picioarele întinse sub masă. Era

obosit, dar amâna pe cât putea momentul culcării. Te voi suna, îi spusese ea. Te voi suna negreşit diseară sau mâine. Lasă-mi puţin timp să mă gândesc. Tanger avea o întâlnire de neamânat în după-amiaza aceea, iar seara trebuia de asemenea să cineze cu altcineva; aşa că el avea de aşteptat până s-o vadă din nou. Îi spusese toate astea la amiază, după ce o însoţise până la răspântia dintre strada Alfonso al XII-lea şi bulevardul Infanta Isabel şi ea se despărţise de el acolo, nelăsându-l să o conducă până la poarta casei. Îşi luase rămas-bun întorcându-se brusc spre el, întinzându-i acea mână fermă de care îşi amintea bine şi strângându-i-o viguros pe a lui. Coy o întrebă unde naiba se gândea să-l sune, din moment ce el nu avea la Madrid nici casă, nici telefon, nici nimic altceva cu excepţia sacului de voiaj lăsat la biroul de bagaje din gară. Atunci o văzu pe Tanger râzând pentru prima oară de când o cunoştea. Un râs franc, ce îi înconjura ochii cu o reţea de creţuri extrem de finecare, în mod paradoxal, o întinerea mult, înfrumuseţând-o. Un râs simpatic, ca al unui băiat de care simţi nevoia să te apropii intuind că poate fi un bun camarad de joacă sau de peripeţii. Aşa râsese, ţinându-i încă mâna în a sa, apoi îşi ceruse scuze pentru zăpăceală şi îl privise gânditoare alte câteva clipe, cu ultimele pâlpâiri ale acelui râs stingându-i-se pe buze. Apoi rosti numele hotelului-restaurant din Piaţa Santa Ana unde locuise doi ani pe vremea studenţiei, în faţa Teatrului Spaniol. Un loc curat şi ieftin. Te voi suna, spusese. Fie că te mai văd vreodată, fie că nu, de sunat, tot te sun azi sau mâine. Pe cuvânt de onoare.

Şi iată-l acolo, cu ceaşca de cafea în faţă, muindu-şi buzele în ginul cu apă tonică – nu găsi din cel albastru la barul hotelului – pe care chelneriţa tocmai i-l adusese. Aşteptând. Nu se clintise din loc toată seara, ci mâncase tot acolo nişte carne de vacă prea friptă cu o sticlă de apă minerală, după ce lăsase vorbă să vină cineva să-l cheme dacă suna telefonul. Era posibil să apară chiar ea în persoană; şi această eventualitate îl făcea să pândească extremitatea pieţei, ca s-o vadă sosind pe strada Huertas, sau pe oricare din cele ce urcau dinspre Paseo del Prado.

Dincolo de automobilele din parcare, printre băncile pieţei, câţiva cerşetori vorbeau tare, trecându-şi din mână în mână o sticlă cu vin. Se milogiseră înainte pe la mesele de pe terase şi acum îşi încheiau socotelile la căderea nopţii. Erau trei bărbaţi şi

o femeie, şi unul dintre ei avea un căţel la picioare. Din intrarea Hotelului Victoria, un gardian travestit în Robocop nu-i scăpa din ochi, cu mâinile la spate şi cu picioarele desfăcute, proţăpit exact pe locul de unde cu puţin înainte o gonise pe femeia care cerşea. Pusă pefugă de Robocop, aceasta venise, făcând slalom printre mese, până unde stătea Coy. Dă-mi ceva, colega, spusese pe un ton stins, privind drept înainte fără să vadă. Dă-mi ceva. E tânără încă, gândi el acum, văzând-o făcând contabilitate cu fârtaţii ei şi cu jăvruţa. Dându-i o monedă, Coy observase, în pofida pielii ei pătate, a părului blond cenuşiu şi a ochilor aţintiţi asupra nimicului, urmele unei trecute frumuseţi în gura bine desenată, în curbura fălcilor, în statură şi în mâinile slăbite, înroşite, cu lungi unghii murdare. Uscatul face să putrezească fiinţele omeneşti, îşi zise încă o dată. Se înstăpâneşte pe ele şi le devorează, aşa cum făcuse şi cu goeleta părăsită din Vechiul Port. Îşi privi mâinile sprijinite ferm pe pulpe, pândind la ele primele simptome de descompunere; lepra inevitabilă produsă de poluarea oraşelor, de pământul aşa-zis sigur de sub tălpi, de contactul cu alţi oameni, de aerul lipsit de sare. Sper să găsesc curând o navă, îşi spuse. Sper să găsesc ceva care să plutească şi să urc repejor la bord ca să mă ducă departe până nu-i prea târziu. Până nu m-o infesta virusul care atacă inimile şi le dereglează busola şi le azvârle fără cârmă pe coasta de sub vânt şi le nimiceşte.

•

— Sunteţi chemat la telefon.

Zvâcni din scaun cu o viteză care o lăsă cu gura căscată pe chelneriţă şi străbătu cu paşi uriaşi culoarul care ducea la vestibulul hotelului. Unu, doi. Numără în minte până la cinci înainte de a răspunde, ca să-şi încetinească pulsul accelerat. Trei, patru, cinci. Alo. Ea era la telefon şi vocea-i educată şi liniştită se scuza că îl sună atât de târziu. Nu, răspunse el. Nu era deloc târziu. Îi aşteptase apelul. O mică gustare pe terasă şi acum începuse cu ginul. Ea se mai scuzăîncă puţin, el insistă că era o oră cât se poate de potrivită, apoi se lăsă o scurtă tăcere la capătul celălalt al firului. Coy se sprijini cu mâna de tejghea, privind traseul tendoanelor şi nervilor: lată şi boantă, cu degetele foarte deschise, scurte, puternice – o mână nu prea aristocratică –, şi aşteptă ca ea să vorbească iar. Era tolănită pe o sofa, gândi. Stătea aşezată pe un scaun. Era culcată pe pat.

Era îmbrăcată sau goală, în pijama ori în furou. Era cu picioarele goale, cu o carte deschisă sau cu televizorul aprins în faţă. Stătea pe burtă ori pe spate şi pielea ei pistruiată împrumuta tonuri de aur vechi de la lumina unei veioze.

M-am gândit la ceva, zise ea în sfârşit. M-am gândit la ceva ce te-ar putea interesa. Vreau să-ţi fac o propunere. Şi m-am gândit că ai putea veni la mine acasă, acum.

•

Cândva, navigând ca ofiţer al treilea, Coy îşi încrucişase ruta cu o femeie de pe un vas. Întâlnirea a durat două-trei minute, exact cât i-a luat iahtului – ea se însorea la pupa – să treacă pe lângă *Otago,* un vas de la bordul căruia Coy privea marea. Pe toată puntea răsunau bătăile monotone ale marinarilor ciocănind coca pentru a înlătura rugina înainte de a da cu miniu şi vopsea. Vasul de marfă era ancorat între Malamocco şi Punta Sabbioni; de partea cealaltă a Lido-ului putea vedea strălucirea soarelui pe laguna veneţiană, iar în fund, la trei mile distanţă, Campanilla şi cupolele lui San Marcos şi acoperişurile oraşului tremurând lin în reverberaţia luminii şi a nisipului. Sufla o briză slabă dinspre apus, de opt sau zece noduri, care încreţea uşor faţa mării făcând să se întoarcă pe ancoră prova navelor în direcţia plajelor punctate de umbrelele de soare şi de cabinele multicolore ale celor ce se îmbăiau; şi aceeaşibriză mână de pe canal goeleta, înaintând la tribord cu toată eleganţa velelor ei desfăşurate în înalt şi care o făceau să lunece la jumătate de ancablură de Coy. Acesta luă binoclul ca să o vadă mai bine, admirând fineţea liniilor cocii de lemn lăcuit, avântarea provei, greementul şi părţile metalice strălucind în soare. Se afla acolo un bărbat la eche, şi în spatele lui, lângă coronamentul pupei, o femeie stând jos citea o carte. Îşi îndreptă binoclul spre ea: era blondă, cu părul strâns la ceafă, şi aspectul ei evoca femeile îmbrăcate în alb pe care ţi le puteai uşor închipui fie în acel loc, fie pe Riviera Franceză, la începutul veacului trecut. Femei frumoase şi indolente, protejate de amplul bor al unei pălării sau de o umbreluţă de dantelă. Sfincşi ce îşi mijeau ochii privind marea albastră, citeau ori tăceau. Coy contemplă cu lăcomie faţa aceea prin dublul cerc al lentilelor Zeiss, studiindu-i profilul, bărbia înclinată, ochii plecaţi şi concentraţi asupra lecturii, părul întins la tâmple. Pe vremuri, se gândi, bărbaţii ucideau sau îşi ruinau averile, vieţile şi reputaţia pentru femei ca aceea. Vru să

citească trăsăturile celui care poate că o merita, şi îl căută pe omul de la cârmă; însă acesta era întors spre bordul opus, şi nu putu desluşi, destul de confuz, decât un păr cenuşiu şi o piele bronzată. Goeleta se îndepărta; şi temându-se să nu piardă ultimele momente, el o încadră din nou pe femeie. O clipă mai târziu ea îşi ridică faţa şi îl privi direct prin lentile pe Coy, în pofida distanţei, înfigându-şi ochii într-ai lui. Îi aruncă o privire nici fugară, nici insistentă, nici curioasă, nici indiferentă. Atât de senină şi de sigură pe sine încât nu părea umană. Şi Coy se întrebă de câte generaţii de femei era nevoie ca să priveşti astfel. În momentul acela simţi o tulburare grozavă şi lăsă josbinoclul, ruşinat că se uitase la ea de atât de aproape; până când, fără lentile la ochi, îşi dădu seama că femeia era prea departe ca să-l poată privi şi că ochii aceia pe care îi simţise pătrunzându-l până în măruntaie nu erau decât căutătura întâmplătoare, distrată, aruncată de ea în treacăt vaporului ancorat pe care goeleta îl lăsa în urmă, înaintând în apele Adriaticii. Şi Coy rămase acolo, neclintit, cu coatele pe copastie, uitându-se cum se îndepărtează. Iar când în sfârşit reacţionă şi duse iar binoclul la ochi, nu mai putu vedea decât suprafaţa plană a pupei şi numele ambarcaţiunii zugrăvit cu litere negre pe o placă de tec*: Riddle.* Enigma.

•

Coy nu era foarte inteligent. Citea mult; dar numai despre mare. Totuşi, îşi petrecuse copilăria printre bunici, mătuşi şi verişoare, la ţărmul altei mări închise şi străvechi, într-unul din oraşele acelea mediteraneene unde timp de milenii femeile îndoliate se adunau pe înserat ca să vorbească încet între ele şi să-i observe pe bărbaţi în tăcere. Toate astea îi lăsaseră un anumit fatalism atavic, câteva judecăţi şi multe intuiţii. Iar acum, în faţa lui Tanger Soto, se gândea la femeia de pe goeletă. La urma urmei, îşi spuse, poate amândouă erau una şi aceeaşi persoană, şi viaţa bărbaţilor se învârte întotdeauna în jurul aceleiaşi femei: cea care le rezumă pe toate femeile lumii, culme a tuturor misterelor şi cheia tuturor întrebărilor. Cea care mânuieşte tăcerea ca nimeni alta, poate şi pentru că acesta este un limbaj ce vorbeşte la perfecţie de veacuri în şir. Cea care posedă luciditatea înţeleaptă a dimineţilor luminoase, a înserărilor învăpăiate şi a mărilor de un albastru-cobalt, călită în stoicism, tristeţe infinită şi osteneală pentru care – Coy avea

această straniecertitudine – nu e de ajuns o singură existenţă. Era nevoie, pe deasupra şi mai ales, să fii femelă, femeie, ca să priveşti cu un asemenea amestec de plictis, înţelepciune şi oboseală; ca să dispui de acea penetraţie ascuţită ca lama de oţel, imposibil de învăţat sau de imitat, născută dintr-o lungă memorie genetică de vieţi nenumărate, călătorind ca pradă de luptă în pântecele corăbiilor încovoiate şi negre, cu pulpele însângerate printre ruine fumegânde şi cadavre, ţesând ziua şi destrămând noaptea covoare timp de nenumărate ierni, zămislind bărbaţi pentru altă şi altă Troie şi aşteptând întoarcerea eroilor sfârşiţi de puteri; a unor zei cu picioare de lut pe care uneori îi iubea, de care cel mai ades se temea, sfârşind întotdeauna, mai devreme sau mai târziu, prin a-i dispreţui.

— Mai vrei gheaţă? – întrebă ea.

Făcu din cap că nu. Există femei, conchise aproape speriat, care privesc aşa de când se nasc. Care privesc aşa cum în acel moment era el însuşi privit în micul salon al casei, ale cărui ferestre se deschideau spre bulevardul Infanta Isabel şi edificiul puternic iluminat, din cărămizi şi sticlă, al gării Atocha. O să-ţi povestesc o istorie, spusese ea de cum îi deschisese uşa, închizând-o înapoia lui înainte de a-l conduce în micul living, escortat de un câine labrador cu păr scurt şi auriu care acum stătea lângă el, fixându-l cu ochii lui negri şi trişti. O să-ţi povestesc o istorie cu naufragii şi corăbii pierdute – sunt sigură că-ţi plac asemenea istorii –, iar tu n-o să deschizi gura până nu voi sfârşi de povestit. N-o să mă întrebi dacă e reală sau inventată, n-o să mă întrebi nimic, ci mă vei asculta în tăcere, bând numai apa asta tonică fiindcă, îmi pare rău să-ţi spun, dar n-am nici picătură de gin în casă, nici albastră, nici de altăculoare. După aceea îţi voi pune trei întrebări la care îmi vei răspunde numai prin da sau nu. Apoi te voi lăsa să-mi pui o întrebare, una singură, ce va fi suficientă pentru noaptea asta, după care te vei duce frumuşel la hotel să te culci... Şi asta va fi totul. De acord?

Coy răspunsese fără şovăială, de acord, poate niţel deconcertat, dar înfruntând situaţia cu un rezonabil sânge rece. Apoi se aşeză unde îi indicase ea: pe o sofa tapisată cu pânză bej tronând pe un covor aspectuos, în salonaşul cu pereţi albi mobilat cu o comodă, o măsuţă maură sub o lampă, un televizor cu video, câteva scaune, o ramă cu o fotografie, o masă cu un

computer lângă un bufet de sufragerie înţesat de cărţi şi de hârtii, şi o minicombină din ale cărei difuzoare Pavarotti – sau poate nici nu era Pavarotti – cânta ceva semănând cu *Caruso.* Aruncă o privire spre cotoarele câtorva volume: *Iezuiţii şi revolta lui Esquilache. Istoria artei şi a ştiinţei navigaţiei. Miniştrii lui Carlos al III-lea. Aplicaţii de cartografie istorică. Mediterranean Spain Pilot. Oglinzile unei biblioteci. Navigatori şi naufragii. Catalogul de cartografie istorică a Spaniei al Muzeului Naval. Itinerar al coastelor Spaniei la Mediterana*... Mai erau romane şi literatură în general: Isak Dinesen, Lampedusa, Nabokov, Lawrence Durrell – cel cu *Cuartetul* anticarilor din Moyano –, ceva intitulat *Focul verde,* de un anume Peter W. Rainer, *Oglinda mării* de Joseph Conrad, şi multe altele. Coy nu citise absolut nimic din toate acelea, cu excepţia lui Conrad. Îi atrase atenţia o carte în englezeşte intitulată ca filmul: *The Maltese Falcon.* Era un exemplar uzat, vechi, şi pe coperta galbenă avea un şoim negru şi o mână de femeie arătând monede şi bijuterii.

— E ediţia întâia – spuse Tanger, văzând că se uita la carte –... Publicată în Statele Unite în ziua de Sfântul Valentin a anului 1930, la preţul de doi dolari.

Coy atinse cartea. *By Dashiell Hammet,* scria pe copertă. *Author of The Dain Curse.*

— Am văzut filmul.

— Sigur că l-ai văzut. Toată lumea l-a văzut – Tanger arătă un raft –. Sam Spade a fost de vină că pentru întâia oară i-am fost infidelă căpitanului Haddock.

Pe raftul acela, puţin mai la o parte de celelalte volume, se aflau nişte albume înalte ce păreau colecţia completă a *Aventurilor lui Tintin.* Lângă cotoarele de pânză ale acestor cărţi strâmte şi lungi văzu o cupă mică de argint cam deformată şi ciocănită, şi o carte poştală. Recunoscu portul Anvers, cu catedrala în depărtare. Cupei îi lipsea o toartă.

— Le-ai citit când erai mic?

El se uita în continuare la cupa de argint. *Trofeul de înot pentru copii, 19*... Era greu să desluşeşti data.

— Nu – zise –. Le cunosc, poate chiar am răsfoit unul, mi se pare. Ceva cu un aerolit ce cade în mare.

— *Steaua misterioasă*...

— O fi.

Apartamentul nu era luxos, dar se situa peste medie, cu perne de piele de calitate bună şi un tablou autentic pe perete, un ulei vechi într-o ramă ovală cu un peisaj fluvial şi o navă destul de acceptabilă – deşi avea, estimă el, velatura prea săracă pentru acel fluviu şi acel vânt –, şi perdele alese cu gust la cele două ferestre dând spre stradă; iar bucătăria de unde ea adusese apa tonică, gheaţa şi două pahare avea un aspectcurat şi luminos, cu un cuptor cu microunde la vedere, un frigider, o masă şi taburete din lemn de culoare închisă. Era îmbrăcată aproape ca în dimineaţa aceea, cu un tricou din bumbac uşor în locul bluzei, şi nu purta pantofi. Picioarele, în ciorapi negri, se mişcau fără zgomot prin casă, ca ale unei balerine, cu labradorul mereu după ele. Nimeni nu învaţă să se mişte aşa, gândi Coy. E ceva înnăscut sau nu e deloc. Aşa ceva nu se poate învăţa în mod conştient, niciodată. Te mişti sau nu te mişti, într-un fel sau altul. O femeie se aşază, vorbeşte, merge, lasă capul în jos ori îşi aprinde o ţigară, în felul ei. Unele forme se învaţă, altele nu. Modalităţi diferite. Nimeni nu-şi poate depăşi anumite limite, chiar dacă-şi propune, dacă nu are datul ăsta. Feluri de a fi. Gesturi. Maniere.

— Ştii ceva despre naufragii?

Întrebarea îi schimbă şirul gândurilor şi îl făcu să râdă surd, cu nasul în pahar.

— N-am naufragiat niciodată chiar cu totul, dacă la asta te referi... Dar lasă-mi puţin timp.

Ea se încrunta, insensibilă la ironie.

— Vorbesc de vechi naufragii – continua să-l privească drept în ochi –. De nave scufundate demult.

Îşi atinse nasul înainte de a răspunde că nu cine ştie ce. Sigur, citise câte ceva. Şi se scufundase în căutarea câtorva. Mai ştia şi genul de istorii pe care şi le povestesc marinarii între ei.

— Ai auzit vreodată vorbindu-se de *Dei Gloria*?

Se strădui să-şi amintească. Nu, numele îi era cu totul necunoscut.

— Un velier cu zece tunuri – preciză ea –. S-a scufundat în faţa coastei de sud-est spaniole la 4 februarie 1767.

Coy lăsă paharul pe măsuţa joasă şi mişcarea îl făcu pe câine să vină ca să-i lingă mâna.

— Vino ’ncoa, *Zas* – zise Tanger –. Nu fi agasant.

Câinele nici că se sinchisi. Rămase lângă Coy, lingându-l, arf, arf, şi ea se crezu datoare să se scuze. De fapt nu era al ei, zise. Era al unei prietene cu care împărţea apartamentul; dar prietena a trebuit să se mute în alt oraş acum două luni, pe motiv de serviciu, şi acum călătorea tot timpul. Tanger moştenise jumătatea ei de casă şi se alesese şi cu *Zas.*

— Nu contează – o îmbună Coy –. Îmi plac câinii.

Era adevărat. Mai ales cei de vânătoare, ce obişnuiau să fie leali şi silenţioşi. Un timp, pe când era mic, avusese un setter de culoarea scorţişoarei care privea ca acesta; şi a mai avut un căţel cu care urcase la bordul lui *Daggoo IV* la Málaga: l-a avut până când l-a măturat un val de pe punte în dreptul Capului Bojador. Îl mângâie pe *Zas* îndărătul urechilor, distrat, şi câinele rămase lipit de mâna lui, dând vesel din coadă. Arf.

Şi atunci Tanger povesti istoria corăbiei pierdute.

•

Se numea *Dei Gloria* şi era o brigantină. Părăsise Havana pe 1 ianuarie 1767, cu douăzeci şi nouă de membri ai echipajului şi doi pasageri. Potrivit documentelor, încărcătura consta din bumbac, tutun şi zahăr, pe care urma să le aducă în portul Valencia. Deşi oficial aparţinea unui armator numit Luis Fornet Palau, *Dei Gloria* era proprietatea Companiei lui Iisus. După cum s-a aflat mai târziu, acel Fornet Palau era omul de paie al iezuiţilor, care comandau prin intermediul lui o mică flotilă comercială ce asigura traficul de persoane şi schimbul de mărfuri pe care Compania, foarte puternică pe atunci, îl întreţinea cu misiunile, *las reducciones* şi interesele sale din colonii. *Dei Gloria*era cea mai bună corabie a acestei mici flote: cea mai rapidă şi mai bine înarmată pentru un trafic ameninţat de corsarii englezi şi algerieni. Era comandată de un căpitan de încredere pe care îl chema Juan Bautista Elezcano: originar din zona golfului Biscaya, experimentat, atât de apropiat de iezuiţi încât fratele său, părintele Salvador Elezcano, era unul din principalii asistenţi ai generalului Ordinului, la Roma.

După ce navigase în volte primele zile contra unui vânt neprielnic de est, brigantina dădu curând peste cele de trei şi patru carturi, care o ajutară să străbată Atlanticul printre puternice rafale şi averse. Vântul se înteţi brusc la sud-vest de Azore, transformându-se în furtună care a produs stricăciuni la arboradă şi a făcut ca pompele de evacuare să lucreze

neîntrerupt. Astfel, *Dei Gloria* atinse paralela de 35° şi continuă să navigheze fără alte peripeţii către est. Apoi făcu o voltă în direcţia golfului Cádiz ca să se pună la adăpost de vânturile de răsărit ale Strâmtorii, şi fără nicio escală în vreun port depăşi Gibraltarul pe data de 2 februarie. În ziua următoare trecu de Capul Gata, navigând spre nord cu coasta mereu sub ochi.

Din momentul acela, lucrurile începură să se complice. În după-amiaza zilei de 3 februarie fusese zărită o velă la pupa brigantinei. Înainta cu viteză profitând de vântul de sud-vest, şi destul de repede fu identificată ca fiind o felucă ajungându-i spornic din urmă. Căpitanul Elezcano păstră ruta şi velatura lui *Dei Gloria*, care naviga cu focul şi pânzele inferioare; însă feluca aflându-se cam la o milă, observă ceva suspect în comportamentul ei, ceea ce îl făcu să mai adauge pânze. În acel moment, cealaltă corabie coborî pavilionul spaniol şi, dezvăluindu-şi condiţia de corsar, îşi continuă fără ascunzişuri vânătoarea. Era o navă cu patentă algeriană,obişnuită prin părţile acelea, care din când în când îşi schimba pavilionul şi folosea Gibraltarul ca bază de operaţiuni. După cum s-a putut stabili ulterior, se numea *Chergui* şi era comandată de un vechi ofiţer al Marinei britanice, un anume Slyne, cunoscut şi sub numele de căpitanul Mizen, sau Misián.

În apele acelea, piratul se bucura de un triplu avantaj. Pe de-o parte se deplasa mai repede decât brigantina, căreia avariile suferite la arboradă şi la greement îi limitau viteza. De asemenea naviga cu vânt favorabil din pupa, venindu-le spaniolilor dintr-un bord şi având toate şansele să se interpună între prada sa şi coastă. Însă factorul decisiv era superioritatea felucii ca navă de luptă specializată, cu un numeros echipaj călit în abordaje şi cu cel puţin douăsprezece tunuri faţă de cele zece ale brigantinei, acestea din urmă de calibru mai mic şi deservite de marinari simpli, de vas de comerţ. Chiar şi aşa, inegala vânătoare se prelungi toată ziua aceea şi noaptea următoare. După toate indiciile, neputându-se refugia în adăpostul natural de la Águilas, calea fiindu-i tăiată de *Chergui,* căpitanul lui *Dei Gloria* a încercat să ajungă la Mazarrón sau la Cartagena, căutând protecţia artileriei forturilor de acolo, sau fericita întâlnire cu o corabie de luptă spaniolă care să-i vină în ajutor. Dar sigur este că în zorii zilei următoare brigantina pierduse un

arbore gabier, era încolţită de corsar, şi nu avea de ales decât ori să se predea, ori să lupte.

Căpitanul Elezcano era un marinar dur, dintr-o bucată. În loc să se predea, *Dei Gloria* a deschis focul de cum l-a avut pe corsar la distanţa potrivită. Duelul de artilerie a avut loc la câteva mile de Capul Tiñoso: a fost scurt şi violent, cu ambrazurile aproape atingându-se, iar echipajulbrigantinei, deşi nu era alcătuit din războinici de meserie, s-a bătut cu dârzenie. O salvă norocoasă a făcut ca la bordul lui *Chergui* să izbucnească un incendiu; însă *Dei Gloria* pierduse arborele trinchet, şi piratul a încercat abordajul. Tunurile lui îi provocară grele pierderi brigantinei care, cu mulţi morţi şi răniţi, lua apă de peste tot. Şi chiar atunci, prin una din acele întâmplări ce au loc pe mare, incendiul a făcut ca feluca, aproape amarată de prada sa şi cu oamenii gata să se năpustească pe puntea opusă, să sară în aer de la prova la pupa. Explozia a omorât tot echipajul felucii şi a dărâmat celălalt catarg al brigantinei, grăbindu-i scufundarea. Şi astfel, pe când resturile vasului pirat fumegau încă pe mare, *Dei Gloria* s-a dus la fund ca un pietroi.

•

— Ca un pietroi – repetă Tanger.

Povestise istoria într-o formă precisă, fără inflexiuni, fără figuri de stil. Tonul ei, gândi Coy, era la fel de neutru ca al unui prezentator de ştiri la televizor. Nu trecea cu vederea nici faptul că ea îşi depănase firul naraţiunii fără şovăială, relatând detaliile fără pic de nesiguranţă, nici măcar când menţionase date. Mai mult încă, descrierea urmăririi lui *Dei Gloria* era, tehnic vorbind, corectă. Aşa că era clar: dintr-un motiv sau altul ştia lecţia asta pe de rost.

— N-au existat supravieţuitori de pe vasul corsar – continuă ea –. În ce-l priveşte pe *Dei Gloria,* apa era rece şi coasta departe. Numai un mus, un ucenic de pilot de cincisprezece ani, a putut să înoate până la o barcă aruncată în apă cu puţin înainte de luptă... A plutit în derivă, mânat spre sud-est de vânt şi de curenţi, şi a fost salvat în ziua următoare la cinci sau şase mile sud de Cartagena.

Tanger făcu o pauză ca să caute o cutie de ţigări Players ca aceea din Barcelona. Coy o văzu scoţând minuţios ţipla şi punându-şi o ţigară în gură. Îi oferi şi lui, dar refuză cu un gest.

— Adus la Cartagena – ea se apleca să-şi aprindă ţigara cu un chibrit, ferind flăcăruia în căuşul palmelor –, supravieţuitorul le-a povestit autorităţilor Marinei cele întâmplate. Dar n-au aflat prea multe de la el: era marcat de luptă şi de naufragiu; iar după încă o zi, când urmau să-l interogheze din nou, băiatul dispăru... Totuşi, dăduse indicii importante pentru clarificarea lucrurilor. Precizase până şi locul scufundării, întrucât căpitanul lui *Dei Gloria* ordonase calcularea poziţiei la primele ore ale dimineţii, iar băiatul fusese însărcinat s-o puncteze pe hartă şi s-o treacă în jurnalul de bord. Mai mult, avea în buzunar, şi o arătă, hârtia pe care notase cu creionul datele privind latitudinea şi longitudinea... A mai spus că hărţile folosite la bord şi pe care pilotul efectuase calculele de cum zăriseră coastele spaniole erau cele ale lui Urrutia.

Se opri iar, suflând fumul, cu o mână sprijinind cotul celuilalt braţ ridicat ca să ţină ţigara între degete. Făcu aceasta ca şi cum dorea să-i lase timp lui Coy să măsoare importanţa acelei ultime remarce, făcută pe acelaşi ton plat ca tot restul. Iar el îşi atinse nasul şi nu spuse nimic. Vasăzică, gândi, asta se afla în spatele întregii tărăşenii: o corabie scufundată şi o hartă. Apoi mişcă din cap şi fu cât pe ce să râdă tare, nu din incredulitate – poveştile astea puteau conţine tot atâta adevăr câtă himeră, fără ca unul s-o excludă pe cealaltă –, ci pur şi simplu de plăcere. Senzaţia era aproape fizică: o mare, un mister. O femeie frumoasă povestind plat lucrurile, şi el acolo, aşezat, ascultând. Nici nu mai conta dacă istoriacu *Dei Gloria* era ori ba ceea ce credea ea că este. Pentru Coy era vorba de altceva: de un sentiment care îl înduioşa pe dinăuntru, ca şi cum femeia aceea ciudată ar fi ridicat deodată un colţ de văl; un gol, o crăpătură prin care se distingea ceva din materia uimitoare din care sunt ţesute anumite visuri. Poate că asta avea mult de-a face cu ea şi cu intenţiile ei, pe care nu le cunoştea; dar mai cu seamă avea mult de-a face cu el însuşi. Cu ceea ce face ca unii oameni să pună un picior înaintea celuilalt ca să bată drumurile ducând la mare, şi ajunşi acolo să hoinărească prin porturi visând cum să se pună la adăpost dincolo de orizont. De aceea Coy surâse fără o vorbă şi văzu că ea îşi mijea ochii şi mai mult, de parcă o jena fumul propriei sale ţigări; dar înţelese că ceea ce o descumpănea era tocmai zâmbetul acela. El nu era un intelectual, niciun seducător, şi nu îşi găsea cuvintele potrivite.

De asemenea era conştient de fizicul lui cam grosolan, de mâinile-i aspre şi de manierele-i destul de necioplite. Însă s-ar fi ridicat chiar atunci, s-ar fi apropiat de ea să-i atingă faţa, să-i sărute ochii, gura, mâinile, de n-ar fi presupus că gestul i-ar fi fost foarte prost interpretat. S-o răstoarne pe covor, să-şi apropie buzele de urechea ei şi să-i mulţumească încet că îl făcuse să surâdă ca în copilărie. Că era o femeie frumoasă şi îl fascina atât de mult. Că îi amintise că întotdeauna exista o corabie scufundată, o insulă, un refugiu, o aventură, un loc undeva dincolo de mare, pe linia difuză ce amestecă visurile cu orizontul.

— Azi-dimineaţă – zise ea – spuneai că ştii cât se poate de bine coasta aceea... E adevărat?

Îl privea interogativ, nemişcată, în aceeaşi poziţie cu cotul sprijinit de o mână şi cu ţigara între două degete ridicate. Tare-aş vrea să ştiu, gândiel, cum e tăiat părul ăsta ca să-ţi vină atât de asimetric şi de perfect în acelaşi timp. Tare-aş vrea să ştiu cum naiba faci.

— Asta-i prima dintre cele trei întrebări?

— Da.

Dădu uşor din umeri.

— Sigur că-i adevărat. Când eram mic mă scăldam în toate golfuleţele ei, iar apoi am navigat de-a lungul şi de-a latul litoralului aceluia de sute de ori, scrutându-l când de foarte aproape, când din largul mării.

— Ai putea stabili o poziţie după hărţile vechi?

Practică. Ăsta era cuvântul. Era o femeie practică: regină, cal, tură. Auzind-o, oricine ar zice, socoti el amuzat, că era pe punctul să-i ofere ceva de lucru.

— Dacă te referi la atlasul Urrutia, fiecare posibilă imprecizie de un minut de latitudine sau longitudine înseamnă o eroare de o milă... – ridică o mână mişcând-o în faţa lui, ca şi cum căuta repere pe o hartă imaginară –. Pe mare întotdeauna e ceva foarte relativ, dar pot încerca.

Zăbovi puţin gândindu-se la asta. Lucrurile începeau să-şi ocupe locurile, măcar unele dintre ele. *Zas* îl mai linse o dată când întinse mâna după paharul de pe măsuţă.

— La urma urmei – sorbi din pahar –, asta mi-e meseria.

Ea îşi bălăbănea unul din picioarele în ciorapi negri. Îşi aplecase niţel capul într-o parte; şi Coy ştia deja că gestul acesta indica reflecţie, sau calcul.

— Ai vrea să lucrezi pentru noi? – continua să-l observe intens prin fumul ţigării –. Vreau să zic pe bani, desigur.

El rămase patru secunde cu gura căscată.

— Te referi la muzeu şi la tine?

— Exact.

Lăsă paharul jos, închise gura, se oglindi în ochii leali ai lui *Zas,* apoi îşi plimbă privirile prin încăpere. Jos, în stradă, de partea cealaltă a unei staţii de benzină Repsol şi de gara Atocha, se distingea, luminat din când în când, complicatul traseu al numeroaselor şine de tren.

— Pari nehotărât – murmură ea, înainte de a zâmbi dispreţuitor –... Păcat.

Se înclină ca să lase să cadă cenuşa într-o scrumieră şi mişcarea îi întinse tricoul, modelându-i formele. Dumnezeule mare, gândi Coy. Aproape că doare s-o priveşti. Mă întreb dac-o avea pistrui şi pe sâni.

— Nu-i vorba de asta – zise –. Sunt doar uimit – strâmbă din buze –. Nu cred că acel căpitan de fregată, şeful tău...

— E treaba mea – îl întrerupse ea –. Îmi pot alege colaboratorii.

— Nu cred că Forţele Navale duc lipsă de ceva mai de soi. De tipi competenţi care să nu-şi împotmolească navele.

Îl observă îndelung, iar el îşi zise: pân’aci ţi-a fost, amice. Acum ridică-te şi încheie-te frumos la haină, fiindcă demoazela te va azvârli în stradă cu un şut în fund. Asta şi meriţi, că prea eşti bufon şi gură-spartă. Că prea eşti anormal şi imbecil.

— Ascultă, Coy – era prima dată când îi pronunţa numele privindu-l drept în ochi şi el simţi că îi plăcea să şi-l audă rostit astfel de gura aceea. Am o problemă. Am făcut cercetări, ştiu teoria, am toate datele... Dar îmi lipseşte esenţialul ca s-o rezolv. Marea e ceva ce cunosc din cărţi, din filme, de pe plajă... Din lucrul meu la muzeu. Totuşi, există pagini, idei, ce pot fi la fel de intense ca a înfrunta o furtună în larg sau a te afla cuNelson la Abukir ori Trafalgar... De aceea am nevoie de încă cineva cu mine... Cineva care să-mi fie sprijin practic. Legătură cu realitatea.

— Asta pot s-o înţeleg foarte bine. Dar ţi-ar fi uşor să ceri Forţelor Navale tot ce ai nevoie.

— Asta am şi făcut: te-am cerut pe tine. Eşti civil şi singur – îl cântărea, preţăluindu-l, printre spiralele de fum ale ţigării –. Din punctul meu de vedere prezinţi multe avantaje. Dacă te contractez, te controlez... Eu comand. Înţelegi?

— Înţeleg.

— Cu militari, asta ar fi imposibil.

Coy încuviinţă. Aşa era. Ea nu avea galoane la mânecă, ci menstruaţie la fiecare douăzeci şi opt de zile. Fiindcă era categoric din alea cu dată fixă: nicio zi în plus sau în minus. Ajungea s-o priveşti ca să-ţi dai seama: o blondă cu pinion fix. La ea, doi plus doi făceau totdeauna patru.

— Chiar şi-aşa – zise –, îmi închipui că va trebui să le dai socoteală.

— Sigur. Dar între timp dispun de autonomie, de un termen de trei luni şi de ceva bani de cheltuială... Nu mult, dar suficient.

Coy mai aruncă o privire pe geam. Jos, în depărtare, un tren şerpuia spre gară ca un lung dragon de ferestruici luminate. Se gândea la căpitanul de fregată, la Tanger privindu-şi şeful aşa cum se uita la el acum; convingându-l, cu acea panoplie de tăceri şi de priviri pe care atât de bine se pricepea s-o manevreze, ca să intervină pe lângă amiralul de serviciu. Un proiect interesant, *don* Cutare. Tânăr competent. Fiica, desigur, a colonelului Cutărică. Fată frumoasă, fie zis între noi. Una de-a noastră. Se întrebă câtor licenţiate în Istorie, funcţionare într-un muzeu, cu postul ocupat prin concurs, le dădeau mână liberă să caute o corabie pierdută, aşa, de florile mărului.

— De ce nu – zise în sfârşit.

Se lăsase pe spate pe sofa şi îl mângâia din nou pe *Zas* dinapoia urechilor. Zâmbea, amuzat de situaţie. De fapt, trei luni alături de ea însemnau un câştig fabulos în schimbul sextantului Weems & Plath.

— La urma urmei – adăugă, ca şi cum încă mai reflecta la propunerea ei –, nu am nimic mai bun de făcut.

Tanger nu păruse nici mulţumită, nici dezamăgită. Doar atâta făcuse: îşi înclinase încă puţin capul, cum făcea de obicei, şi vârfurile pletelor îi atingeau iar bărbia. Ochii ei continuau să-l scruteze cu cea mai mare atenţie, nepierzând niciun detaliu.

— Mulţumesc.

Susură cuvântul, în sfârşit, când el tocmai se întreba de ce o fi rămas tăcută.

— Pentru nimic – Coy îşi atingea nasul –. Acum e rândul meu... Mi-ai promis un răspuns la o singură întrebare... Ce căutaţi voi de fapt?

— Ştii deja. Căutăm corabia *Dei Gloria.*

— Asta-i la mintea cocoşului. Întrebarea mea e de ce. Mă refer la ce anume cauţi tu.

— Lăsând la o parte Muzeul Naval?

— Lăsând la o parte Muzeul Naval.

Lumina lămpii îi cădea oblic pe profilul pistruiat, sporind efectul volutelor de fum ale ţigării pe sfârşite. Jocul de lumini şi umbre împrumuta părului ei tonuri de aur mat.

— Corabia aceasta mă obsedează de multă vreme. Iar acum cred că ştiu unde se află.

Vasăzică asta era. Coy fu cât pe ce să-şi dea o palmă peste frunte, ca reproş că fusese atât de prost. Privi fotografia din ramă: Tanger adolescentă, păr deschis la culoare şi pistrui şi un maieu lung şi larg peste nişte pulpe bronzate şigoale, lipită de pieptul unui bărbat de vârstă mijlocie, cămaşă albă, păr tuns scurt şi ten ars de soare. Cam cincizeci, calculă el anii bărbatului din poză. Iar ea, vreo paisprezece. Fundalul era un peisaj cu plajă şi mare; dar altceva te izbea, şi anume asemănarea vădită dintre puştoaica din fotografie şi bărbatul cel matur: forma frunţii, bărbia voluntară. Tanger îi zâmbea aparatului fotografic, iar expresia ochilor ei în poză era mult mai luminoasă şi mai limpede decât cea pe care el o cunoştea acum. O simţeai în expectativă, gata parcă să descopere ceva, un pachet, sau un cadou, sau o surpriză. Coy îşi aminti. LZD: Legea Zâmbetului în Descreştere. Poate că aşa îi zâmbeşti vieţii la paisprezece ani, că după aceea are grijă timpul să-ţi îngheţe treptat gura.

— Atenţie. Nu mai există comori scufundate.

— Te înşeli – se uita sever la el –. Uneori există.

Ca să-l convingă, vorbi câtva timp despre vânătorii de comori. Tipii aceia existau în realitate, cu planurile lor vechi şi cu secretele lor, şi dispăreau şi se întorceau căutând lucruri tainice pe fundul mării. Îi puteai vedea la Arhiva Indiilor, din Sevilla, aplecaţi peste catastife mucede, sau hoinărind şi nimerind ca din întâmplare prin muzee şi porturi, descosându-i pe oameni fără a oferi piste, fără a isca bănuieli. Ea însăşi cunoscuse

câţiva, ce veneau la Paseo del Prado numărul 5 încercând să-şi ascundă intenţiile, vânând însă cutare sau cutare indicii; cerând să vadă ceva prin arhive sau să consulte vechi hărţi marinăreşti, ţesând o adevărată perdea de date false ca să-şi camufleze adevăratele obiective. Unul dintre aceştia, italian şi foarte plăcut, mersese până acolo încât să devină iubitul unei colege de-a ei numai ca să ajungă la documente rezervate. Era vorba de oameni speciali,interesanţi, aventurieri în felul lor, visători ori ambiţioşi. În cea mai mare parte păreau nişte studioşi şoareci de bibliotecă, grăsani cu ochelari, tipi de genul ăsta; nimic comun cu indivizii musculoşi, bronzaţi, plini de tatuaje, pe care îi prezentau filmele sau reportajele de televiziune. Nouă din zece urmăreau visuri imposibile şi doar unul la o mie îşi atingea ţelul.

Coy îl mângâie din nou pe *Zas,* admirând ochii fideli ai animalului. Arf, arf. Îi simţea respiraţia recunoscătoare la încheietura mâinii. Umedă.

— Corabia aceea nu ducea nicio comoară, de nu m-ai minţit cumva. Bumbac, tutun, zahăr, asta ai spus.

— E adevărat.

— Şi ai mai zis ceva de unul la o mie, aşa-i?

Ea încuviinţa într-un nimb de fum. Mai trase o dată din ţigară şi dădu din nou din cap afirmativ. Privea prin el de parcă nu-l vedea.

— Ascultă. *Dei Gloria* avea la bord şi un mister. Cei doi pasageri, apariţia corsarului... Înţelegi? E ceva la mijloc. Am citit declaraţia musului supravieţuitor, în arhivele Forţelor Navale... Unele piese nu se potrivesc. Şi-apoi dispariţia lui peste noapte, aşa, pfff. S-a topit în aer.

Îşi stinsese ţigara strivind-o în scrumieră până când şi ultima scânteioară de jar dispăruse. Asta-i o fată tenace, îşi zise Coy. De n-ar fi aşa nu s-ar băga în aşa ceva, nici n-ar avea ochii ăştia de jucătoare de poker, nici n-ar stinge ţigările de parcă le-ar asasina. Asta ştie perfect ce vrea. Iar eu, c-o fi bine c-o fi rău, m-am nimerit în drumul ei.

— Există comori – zise ea – ce nu se exprimă în bani.

Coy se mai uită o dată pe geam la şinele de tren luminate din loc în loc în depărtare, apoi labenzinăria de jos, aflată de partea cealaltă a străzii, la jumătatea drumului dintre poarta casei şi gară. Era acolo un bărbat, oprit în faţa benzinăriei, şi i se păru că omul acela privea în sus; dar de la etajul cinci era greu de

verificat. Cu toate acestea, ceva din atitudinea sau aspectul lui i se părea cunoscut.

— Aştepţi pe cineva?

Îl privi surprinsă, fără niciun cuvânt, înainte de a se ridica şi a veni încet lângă cercevea. Se uita cu atenţie la el, nu la fereastră; şi, în sfârşit, ajungând acolo, se uită în jos. Făcând asta, părul îi atinse bărbia, ascunzându-i faţa. Îşi ridică mecanic o mână ca să şi-l dea la o parte şi Coy îi privi lung profilul luminat de jos din stradă, căruia nasul asimetric îi dădea un aer de duritate. Părea preocupată.

— Omul acela stă acolo de ceva timp – zise el.

Tanger continua să se uite în jos la fel de tăcută. Îşi ţinea răsuflarea, apoi slobozi deodată tot aerul din plămâni de parcă o enerva sau sâcâia ceva. Expresia îi devenise sumbră.

— Îl cunoşti? – întrebă Coy.

Tăcere administrativă. Sfinx, mască veneţiană. Mască aztecă. Mută precum nălucile lui *Chergui* şi *Dei Gloria.*

— Cine era tipul cu codiţă?... Ce aveaţi de discutat în seara aceea la Barcelona?

Zas îi privea pe rând, dând fericit din coadă. Tanger mai rămase puţin nemişcată, ca şi cum nici nu auzise întrebarea. Acum îşi sprijinise o mână pe geam, lăsându-şi întipărită urma degetelor. Era foarte aproape de el şi Coy îi respiră din nou aroma de carne caldă şi curată. O domoală erecţie începu să-i apese buzunarul stâng al blugilor. Şi-o imagină goală, sprijinindu-se în aceeaşi poziţie de pervaz, cu lumina străzii căzându-i pepiele. Se închipui pe sine smulgându-i hainele şi întorcând-o spre el, şi pe ea lăsându-se în voia lui. Îşi imagină că o lua pe sus în braţe şi o ducea până la sofa, sau la patul care se ghicea în camera de alături, cu *Zas* dând voios din coadă în prag. Se închipui nebun de legat, urmând-o până la farul de la capătul lumii prin furtuni şi naufragii, şi şi-o imagină pe ea dorind mult mai mult decât să se folosească pur şi simplu de el. Îşi închipui toate acestea şi altele ca într-o secvenţă cinematografică montată prin tăieturi; o făcu rapid, încins, disperat, până când deodată îşi dădu seama că ea îl studia, şi că expresia ochilor ei era aidoma celei a femeii de pe goeleta părăsind Veneţia, când el o spiona cu binoclul şi crezuse, în ciuda distanţei, că ea îi citea gândurile.

— Ţi-am promis un singur răspuns – spuse ea în sfârşit –, şi au fost destule pentru noaptea asta... Restul va trebui să aştepte.

•

Dorea să se culce cu femeia aceea, gândi pe când cobora pe scară sărind câte două trepte deodată. Dorea s-o facă nu o dată, ci de multe, de infinite ori. Voia să-i numere toţi pistruii aurii cu degetele şi cu limba, apoi s-o aşeze cu faţa în sus, să-i desfacă blând pulpele, să intre în ea şi să-i sărute gura în acelaşi timp. S-o sărute îndelung, fără grabă, fără bruscheţe, până ar fi şlefuit, aşa cum marea modelează stâncile, acele trăsături dure care uneori o făceau să pară atât de diferită. Dorea să aprindă scânteieri de lumină şi de surpriză în ochii ei bleumarin, să-i modifice ritmul respiraţiei, să-i provoace tresărirea şi fiorul cărnii. Şi să pândească atent în penumbră, ca un franctiror răbdător, momentul acela plămădit din durată scurtă, din intensitate egoistă, când o femeie rămâne absorbită de sine însăşi şi capătă chipul tuturor femeilor născute sau care se vor naşte.

Aceasta era starea de spirit a lui Coy când ieşi în stradă după miezul nopţii, cu erecţia repliindu-i-se mofluză în cuibu-i rece de holtei. De aceea n-a fost nimic ciudat în faptul că, în loc s-o ia pe stradă în jos la dreapta, a privit întâi de-a lungul bulevardului Infanta Isabel, l-a traversat apoi sub unul din semafoarele care chiar atunci era pe roşu, şi s-a dus ţintă spre omul care nu se clintise de lângă una din pompele luminate ale benzinăriei. În fond – dar şi în formă – lui Coy nu-i plăceau nici scandalul, nici bătaia. Nu căuta pricină cu lumânarea. În timpul celor mai zgomotoase coborâri prin porturi, pe vremea aceea fericită când avea încă nave de pe care să coboare, se mulţumise să fie actor involuntar, fârtat şi camarad; dintre cei ce stau cot la cot cu prietenii şi deodată se încinge atmosfera, şi cu un pahar în mână se gândesc: acu’ se-mpute treaba, imersiune băieţi, cling-cling, a-hú, a-hú, imersiune, şi cât ai clipi, se pomenesc dând şi primind pumni cu nemiluita. Asta se întâmpla mai ales pe vremea Torpilorului Tucumán şi a Echipajului Sanders, când Coy revenea pe vas cu un ochi învineţit o zi da şi alta ba, în reci dimineţi portuare, cu gulerul vestonului ridicat, mergând pe cheiuri umede ce reflectau lumini gălbui în dreptul magaziilor, macaralelor şi siluetelor întunecate ale navelor ancorate; trei, patru, zece bărbaţi somnoroşi, bălăbănindu-se, ducând uneori în

spate camarazi pe care nu-i mai ţineau picioarele, având mereu pe urmele lor câte un întârziat pândit de comă etilică şi care, pierzându-şi simţul orientării, se ţinea după ei la o anumită distanţă descriind zigzaguri periculoase printre babalele de pe malul apei. Echipajul Sanders: Jan Sanders era desenatorul ilustraţiilorumoristice din calendarele cu picturi navale Sigma, ai căror protagonişti erau un echipaj de marinari beţivani, curvari şi derbedei ce îşi urau căpitanul, un mic satrap cu mustăţi falnice, şi îşi plimbau catastrofele, scandalurile şi naufragiile prin toate mările şi bordelurile lumii. Evadând însă din calendare, Echipajul Sanders se compunea din Coy însuşi, Galicianul Neira şi maşinistul-şef Gorostiola, alias Torpilorul Tucumán, când câteşitrei navigau pe vapoarele companiei Zoeline între America Centrală şi nordul Europei, fie perpelindu-se de căldură prin rade şi porturi din Caraibe în ritm tropical, fie dârdâind de frig la New York, Hamburg sau Rotterdam, când vântul îngheţat mătura puntea, şi mercurul dispărea din termometre. Ei trei erau Echipajul de bază, stas, deşi întotdeauna li se mai adăuga cineva în funcţie de portul vizitat. Neira măsura doi metri şi cântărea nouăzeci şi cinci de kilograme, iar Torpilorul avea cu câţiva centimetri mai puţin şi câteva kile mai mult. Asta era util, ba chiar liniştitor, în locuri ca Panamá, unde atunci când coborai erai sfătuit să nu depăşeşti cumva magazinul *duty-free* de la capătul debarcaderului, fiindcă dincolo de el te aşteptau pistoale şi cuţite. Când mergea între cei doi energumeni, Coy părea pitic: aveau braţele ca tamburul de cabestan, mâinile ca palele de elice şi o marcată înclinaţie de a sparge lucruri, sticle, baruri, moace, de la al cincilea whisky în sus. Pe unde treceau – remorcându-l pe Coy –, nu mai creştea iarba. Ca în acel bar din Copenhaga plin de bărbaţi blonzi şi de femei blonde care până la urmă s-au dovedit a fi tot bărbaţi blonzi, unde Torpilorul Tucumán se înfuriase fiindcă pipăind o tipă dăduse peste vreo cinci sute de grame bune de ceva la care nu se aştepta; şi după câteva minute de caft, el cu Neira îl înşfăcaseră pe Coyfiecare de câte un braţ, luându-l pe sus, şi cu el prin aer o luaseră la fugă, la galop, către port şi vapor, cu juma de duzină de poliţişti – inevitabil blonzi – pe urmele lor. Vă jur c-am crezut că-i muiere, repetase de câteva ori Torpilorul, tropa, tropa, tropa, gâfâind în goană, în timp ce din partea ailaltă Neira făcea băşcălie de el, şi până şi Coy suspendat hohotea de râs în pofida

buzei crăpate recent, cu Torpilorul privindu-i chiorâş, foarte şucărit. Să nu care cumva să povestiţi cuiva, m-aţi înţeles? Să nu care cumva, tropa, tropa. Io atât vă spun. Bă, deşucheaţilor.

Numai că acum tipul de la benzinărie stătea nemişcat, văzându-l apropiindu-se. Coy merse spre el, cu mâinile în buzunarele vestonului şi simţind o intensă energie interioară, o exaltare vitală care îl îndemna să vorbească tare, să cânte din răsputeri ori să se bată, cu sau fără Echipajul Sanders. Era îndrăgostit ca un viţel bleg, era conştient de situaţie, iar asta, în loc să-l neliniştească, îl stimula. Din punctul lui de vedere, marinarii lui Ulise care îşi astupau urechile cu ceară ca să nu audă cântecul sirenelor erau departe de a bănui ce pierdeau. La urma urmei, avea dreptate vechea zicală: marinarul mucezind pe chei caută ori navă ori femei. Şi justificarea asta făcea cât oricare alta. Aventura, sau cum naiba s-o fi numind treaba aia în care se băgase, includea în acelaşi pachet o navă, fie ea şi scufundată, şi o femeie. Cât despre consecinţele paşilor, actelor şi conflictelor la care vasul, femeia şi propria-i stare de spirit îl condamnau fără apel, în momentul acela – dacă ar fi să-i traducem gândurile în cuvinte – erau ultimul lucru care să-l preocupe.

Astfel ajunse la benzinărie şi merse glonţ la necunoscutul ce şedea de pază lângă una dintrepompe, şi pe măsură ce distanţa dintre ei se scurta simţi din nou certitudinea familiară pe care o avusese văzându-l de sus, de la fereastră. Iar când fu aproape de el, şi celălalt îl privea venind cu evidentă neîncredere, începu să facă conexiuni şi îşi aduse aminte de tipul cel mărunţel de la licitaţie, acelaşi pe care crezuse că îl zăreşte printre arcadele din Plaza Real şi care acum, fără nicio îndoială, era iar în faţa lui, cu o haină trei sferturi de un verde rural, de parcă s-ar fi pregătit să ia parte la o parodie de vânătoare matinală în Sussex. Ideea de parodie era subliniată şi de statura lui puţintică şi de trăsăturile de care Coy îşi amintea perfect: ochi bulbucaţi, expresie melancolică. Încă şi mai mult contrasta cu vestimentaţia-i englezească aspectul lui accentuat mediteraneean: ochii foarte negri, mustaţa aşijderea, părul dat cu briantină şi lucind pe la tâmple, pielea măslinie, meridională.

— Ce sula mea cauţi aici?

Şi se feri puţin într-o parte, pentru orice eventualitate, cu mâinile uşor depărtate de trup şi cu muşchii încordaţi; fiindcă nu

o dată văzuse cum indivizi scunzi de n-ai fi dat pe ei o ceapă degerată săreau deodată şi se repezeau muşcând la nişte namile cât dulapul, ori scoteau cât ai clipi un cuţitoi cu care te trimiteau val-vârtej la strămoşi înainte de a fi apucat să deschizi gura. Oricum, acela nu părea a fi genul, poate şi pentru că hainele de pe el îi dădeau un aer totodată formalist şi grotesc, de parcă ar fi fost un hibrid între Danny de Vito şi Peter Lorre care tocmai se îmbrăcase la Barbour ca să dea o raită pe pajiştile englezeşti într-o zi ploioasă.

— Poftim?

Tipul zâmbea, trist. Coy percepu un vag accent sud-american. Argentinian, poate. Sau uruguaian.

— O întâlnire poate fi o întâmplare – zise –. Două, o coincidenţă. Trei, mă calcă pe bătături.

Celălalt păru să mediteze asupra chestiunii. Observă că purta un papion cu nodul foarte bine făcut şi că pantofii lui maro străluceau, văcsuiţi impecabil.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi – zise, în sfârşit.

Zâmbise încă puţin. O mutră politicoasă, parcă uşor mâhnită. Avea aspectul unei persoane cumsecade, afabile, îndatoritoare, căreia mustaţa îi dădea un aer vetust. Ochii lui bulbucaţi surâdeau şi ei, privindu-l ţintă pe Coy.

— Vreau să spun – zise acesta – că m-am săturat să te văd peste tot.

— Vă repet că nu ştiu la ce vă referiţi – tipul continua să-l privească cu mult aplomb –... Oricum, dacă v-am supărat cu ceva, credeţi-mă că regret sincer.

— Vei regreta şi mai amarnic dacă nu-mi spui ce mă-ta cauţi aici.

Celălalt ridică din sprâncene, ca şi cum l-ar fi surprins cuvintele acelea. Părea sincer îndurerat de ameninţare. Nu-i cinstit, zicea toată înfăţişarea lui. Nu-i frumos să vorbească aşa un băiat de treabă ca tine.

— Să negociem, *don* Veceu.

— Ce mă-ta vrei să zici?

— Vreau să zic, *caballero,* să nu ne pierdem bunele maniere.

Pronunţa *cabachero,* cu *che* în loc de *ll.* Şi-şi bate joc de mine, gândi Coy stupefiat. Scârnăvia asta îmi râde-n nas. Şovăi o clipă dacă să-i facă mutra piftie chiar acolo, pe loc, sau să-i dea un brânci într-un cotlon şi să-l scotocească prin buzunare ca să

vadă cine dracu' era. Fu cât pe ce să se decidă, când văzu că vânzătorul de la benzinărie ieşise din ghereta lui de sticlă şi îi observa,curios. M-am ars, îşi zise fulgerător. O păţesc nasol de tot. O-ncurc dacă fac scandal: stric tot ce-am câştigat azi. Privi în sus, către ferestrele ultimului etaj. Toate erau stinse. Ea ori se dezinteresa de ce se întâmpla jos, ori stătea acolo, fără ca vreo lumină să-i trădeze prezenţa, observând. Coy îşi atinse nasul, perplex. Ce chestie. Atunci văzu că piticul melancolic se mişcase niţel către trotuar şi oprea un taxi. Exact ca un pion de şah trecând dintr-o căsuţă în alta.

•

Mai rămase un timp lângă benzinărie, uitându-se la ferestrele întunecate ale celui de-al cincilea cat. Cineva îmi coace ceva, gândi. Cu public şi cu galeria înţesată. Iar eu mă las îmbarcat ca un ucrainean beat. Şi-o imagină pe Tanger acolo, observându-l pe întuneric, dar nu putu desluşi nici cea mai mică mişcare. Mai zăbovi puţin, liniştit, cu faţa în sus, convins că ea văzuse totul, stăpânindu-şi pornirea de a urca iar şi a-i cere socoteală. Jap, jap. O pereche de palme cu dosul mâinii, ea prăvălindu-se pe sofa. Pot să-ţi explic totul, şi-n plus te iubesc. Apoi lacrimi şi-un regulat pe cinste. Iartă-mă că te-am luat de fraier etc. Bla-bla-bla.

Clipi des venindu-şi în fire, la jumătatea unui suspin ce suna tânguitor. Negreşit c-or fi pe-aci nişte reguli de joc pe care eu le ignor şi ea le ştie, presupunea. De nu cumva o fi ea cea care le stabileşte. Şi poate că ele includ şi momentul acesta cheie, când ori continui, ori îţi iei tălpăşiţa fără să mai priveşti în urmă: adio şi n-am cuvinte, ultimul să stingă lumina, iar după aia de-o fi s-o păţeşti să nu spui că nu te-am prevenit, marinare. Dar parcă mai corect era să fie pus în temă despre ce era vorba; şi despre cine.

Era atât de tulburat încât o luă întâi nesigur spre rondul din apropiere, apoi urcă încet pestrada Atocha; şi în primul bar deschis peste care dădu – nici acolo nu aveau gin albastru – şezu cuminte sprijinit de tejghea şi uitându-se lung la băutura pe care o ceruse, neatingându-se de ea. Barul era de fapt o veche bodegă cu tejghea de zinc, scaune de lemn, un televizor aprins şi fotografii cu Rayo Vallecano pe pereţi. Nu era nimeni acolo cu excepţia barmanului, un om slab, tatuat pe dosul unei singure mâini, căruia cămaşa foarte pătată îi dădea un aspect

dubios şi jalnic pe când mătura cu o mină dispreţuitoare rumeguşul de pe jos, plin de şerveţele mototolite şi de mici cruste de crevete. Coy avea dinaintea lui o oglindă cu reclama berii San Miguel, iar faţa i se reflecta pe lista de mâncăruri şi preţuri scrisă deasupra cu litere albe. Îşi vedea ochii exact între cuvintele *friptură de porc cu tomate* şi *caracatiţă în sos cu oţet,* ceea ce nu putea încuraja pe nimeni.Îl priveau cu neîncredere, întrebându-l ce avea de gând să facă în următoarele ore.

— Vreau să mă culc cu ea – îi zise barmanului.

— Toţi vrem asta – răspunse celălalt, filosofic, măturând mai departe.

Coy încuviinţă şi în sfârşit îşi duse paharul la buze. Bău puţin, se privi din nou în oglindă şi se strâmbă.

— Treaba e – zise – că nu joacă cinstit.

— Niciuna n-o face.

— Dar e grozavă. Căţeaua.

— Toate-s aşa.

Barmanul lăsase mătura într-un colţ şi, din spatele tejghelei, îşi turna o bere. Coy îl văzu bând tacticos, jumătate de pahar pe nerăsuflate, apoi se uită la toate pozele cu Rayo luându-le la rând, până la afişul unei coride de tauri ce avusese loc în Las Ventas cu şapte ani în urmă. Se descheie la veston şi îşi băgă mâinile în buzunarelepantalonilor. Scoase nişte monede, aliniindu-le pe tejghea, şi se jucă încercând să introducă una dintre ele între alte două, nemişcându-le şi neatingându-le pe acelea câtuşi de puţin.

— Mă bag singur într-un bucluc.

De data asta barmanul nu răspunse de îndată. Admira gulerul de spumă gata să se reverse peste marginea paharului.

— Chestia-i dacă tipa merită – spuse după câteva clipe.

— Nu ştiu încă – Coy dădea din umeri –. E o navă scufundată, ca-n filme... Şi am impresia că-s şi nişte tipi răi dând târcoale.

Celălalt îl privi pentru întâia oară. Părea uşor interesat.

— Primejdioşi?

— N-am nici cea mai vagă idee.

Rămaseră tăcuţi amândoi. El continuă să se joace şi mai bău niţel, pe când barmanul dădea de duşcă paharul la capătul opus al tejghelei. Apoi scoase un pachet de ţigări de undeva de dedesubt şi începu să fumeze fără să i-l ofere şi lui Coy. Mâna cea tatuată avea patru puncte albastre între degetul gros şi cel

arătător: marcă tipică de puşcăriaş. Era tânăr, deci nu stătuse mult la pârnaie. Doi sau trei ani, calculă. Patru sau cinci.

— Mi se pare – zise Coy – c-o să continuu oricum.

Barmanul dădu din cap şi nu spuse nimic. Atunci Coy lăsă două monede pe tejghea, le luă pe celelalte şi ieşi în stradă.

IV•Latitudine şi longitudine

„... dar stau şi mă întreb la ce Latitudine sau
Longitudine am ajuns oare?
(Alice habar n-avea ce înseamnă
Latitudine şi nici Longitudine,
dar gândea că sunt nişte cuvinte simpatice
şi impunătoare, încât îi plăcea să le rostească.)”

Lewis Carroll, *Alice în Ţara Minunilor*

Zas dădea din coadă culcat pe jos, cu capul pe un pantof al lui Coy. O rază de soare intra oblic pe fereastră, făcând să lucească blana aurie a labradorului, dar şi compasul, riglele paralele şi raportorul care erau pe masă, cumpărate chiar în dimineaţa aceea de la librăria Robinson. Riglele şi raportorul erau Blundell Harling, iar compasul un W & HC din alamă şi oţel inoxidabil, pe care Coy le ceruse împreună cu două creioane moi, o gumă, un caiet de aritmetică cu pătrăţele şi ultimele ediţii actualizate ale Cărţii farurilor şi ale Cărţii de Navigaţie numărul 2 a Institutului Hidrografic al Marinei, cuprinzând coastele spaniole ale Mediteranei. Tanger Soto le plătise cu cardul ei, şi acum toate acestea se găseau pe masa din salonaşul casei din Paseo Infanta Isabel. *Atlasul* lui Urrutia era şi el acolo, deschis la harta numărul doisprezece, şi Coy îşi plimba degetelepe suprafaţa puţin rugoasă, aspră, a hârtiei groase, albe şi intacte, supravieţuitoare a celor două sute cincizeci de ani de războaie, catastrofe, incendii şi naufragii. *De la muntele Cope până la turnul Herradora sau Horadada.* Ridicarea topografică cuprindea şaizeci de mile de coastă, orizontal şi în direcţia est până la Capul Palos, şi vertical spre nord în continuare, ca două laturi de dreptunghi, incluzând lacul cu apă sărată Mar Menor, despărţit de Mediterana prin strâmta fâşie de nisip La Manga. Cu excepţia erorii pe care o remarcase de cum văzuse harta prima oară – Palos la câteva minute sud de latitudinea-i adevărată –, desenul coastei era riguros pentru epoca la care fusese făcut: vastul golf nisipos Mazarrón la apus de Capul Tiñoso, coasta stâncoasă şi

sânul de mare Portús la răsărit, portul Cartagena cu amenințătoarea cruciuliță marcând fundul de mare ridicat în dreptul insulei Escombreras la intrare, apoi din nou stâncile până la limba de pământ de la Palos și sinistrele insule Hormigas, cu unicul adăpost în golfuleţul Portman, pe care harta îl arăta încă deschis și curat, fără noroiul provenit de la exploatările miniere, care avea să-l astupe mulți ani mai târziu. Gravura era de o calitate extraordinară, cu delicate punctișoare și linii fine marcând diferitele accidente geografice. Și purta deasupra, ca de altfel tot restul ilustrațiilor atlasului, un superb blazon desenat cu volute în felul consolelor arhitecturale, situat în colțul superior stâng: *Prezentată Domnului și Stăpânului Nostru Regele de către Eminentul Señor* Don *Zenón de Somodevilla, marchiz De La Ensenada, și alcătuită de Señor căpitan de navă* Don *Ignacio Urrutia Salcedo.* În afară de dată – *Anul 1751* –, blazonul-consolă conținea și indicația: *Numerele Sondării sunt Brațe a câte două* Varas *Castiliene.*Coy se opri cu degetul pe rândul acela și o privi întrebător pe Tanger.

— O *vara* castiliană – spuse ea – era formată din trei așa-numite picioare de Burgos. Asta însemna optzeci și trei de centimetri și jumătate... Adică jumate din ce numiți voi, marinarii, brațe. Șase picioare făceau un braț spaniol.

— Un metru șaizeci și șapte centimetri.

— Exact.

Coy încuviință și se uită iar la hartă ca să observe micile numere ce marcau adâncimea pe lângă marginile bancurilor de nisip din preajma locurilor bune de ancorat, a capurilor și recifelor. Acum sondele erau electronice și în juma' de secundă îți ofereau relieful exact al fundului mării cu adâncimile respective; dar pe la jumătatea veacului al XVIII-lea datele acelea nu se puteau obține decât cu prețul efortului continuu de a sonda cu mâna și cu o frânghie lungă cu plumb la capăt. Dacă sondajul din atlasul Urrutia era marcat în brațe, atunci va fi necesar ca fiecare indicație de adâncime să fie transformată în metri, pentru a o face să coincidă cu hărțile spaniole actuale. Prin urmare, fiece două unități din harta Urrutia deveneau astfel trei metri și jumătate, aproximativ.

Două cești de cafea golite tronau pe un colț al mesei, lângă creioane și gumă. Mai erau acolo o scrumieră curată și o cutie cu țigaretele acelea englezești pe care le fuma ea câteodată.

Cânta muzică la combina de pe bufet: ceva vechi, poate franţuzesc sau italienesc, foarte plăcut; o melodie care îl făcu pe Coy să se gândească la grădini cu garduri vii tăiate geometric, cu fântâni de piatră şi cu palate la capătul unor alei rectilinii. Privi profilul femeii pe fundalul hărţii nautice. Îi şedea bine, gândi. Muzica aceea era la fel de potrivităca larga cămaşă kaki pe care o purta deschisă peste tricoul alb de bumbac: o cămaşă masculină, militară, cu buzunare mari. Hainele simple de casă îi veneau la fel de bine precum cele elegante sau de oraş, cu blugii care făceau mici cute la vintre şi lângă genunchi, descoperindu-i gleznele goale – şi ele pline de pistrui, după cum observase cu o delicioasă stupoare – deasupra tenişilor.

Aplecându-se atent, Coy studie scalele de latitudine şi longitudine. Încă de pe vremea când fenicienii începuseră să străbată Mediterana, întreaga ştiinţă nautică năzuia să-i ofere marinarului aflarea poziţiei sale pe hartă; odată poziţia stabilită, era posibil să cunoşti ruta de urmat şi primejdiile ei. Hărţile, cărţile-pilot şi cărţile de navigaţie nu erau decât ghiduri utile, manuale pentru aplicarea fizică a calculelor astronomice, geografice, cronometrice şi a combinaţiei dintre ele, ce permiteau, în mod direct sau estimativ, să obţii situarea pe meridiane – latitudine nord sau latitudine sud faţă de ecuator – şi pe paralele – longitudine est sau longitudine vest faţă de meridianul respectiv –. Latitudinea şi longitudinea te ajutau să te situezi pe o hartă hidrografică, folosindu-te de scalele trecute pe ea. Scale care la hărţile moderne erau detaliate în grade, minute şi zecimi, dintre care fiecare minut echivala cu o milă nautică convenţională de 1 852 de metri. Poziţiape paralele se stabilea folosind scala din partea de sus şi de jos a fiecărei hărţi; iar poziţia pe meridiane, după cea din dreapta şi din stânga. Apoi, cu ajutorul compasului şi al riglelor, se prelungeau până la întretăiere liniile ambelor poziţii, şi la intersectarea lor, dacă se făceau calculele corect, se afla nava. Problema se complica prin apariţia factorilor adăugaţi, precum declinaţia magnetică, curenţii marini şi alte elemente carepresupuneau calcule suplimentare. De asemenea, era o mare diferenţă între a naviga cu hărţile plane ale celor vechi, pe care meridianele şi paralelele aveau aceeaşi dimensiune pe hârtie, şi cu cele sferice, mai corespunzătoare formei reale a planetei, cu distanţa dintre meridiane scurtându-se pe măsură ce se apropiau de poli. De la

Ptolemeu la Mercator, tranziţia fusese lungă şi complexă; iar ridicările hidrografice nu începuseră să atingă perfecţiunea decât spre finele secolului al XVIII-lea, cu folosirea cronometrului marin la determinarea longitudinii. În ce priveşte latitudinea, aceasta se stabilea din vechime prin observaţia şi declinaţia astronomică: octantul, actualul sextant.

— Care era poziţia lui *Dei Gloria* când s-a scufundat?

— Patru grade şi cincizeci şi unu de minute longitudine estică... Latitudinea era de treizeci şi şapte de grade şi treizeci şi două minute nord.

Răspunsese fără nici cea mai mică şovăire. Coy schiţă un gest afirmativ şi se aplecă încă puţin ca să stabilească coordonatele acelea pe harta desfăşurată pe masă. Simţindu-i mişcarea, *Zas* se agită niţel, îşi săltă capul, apoi şi-l lăsă din nou pe pantoful lui.

— Pesemne că au făcut punctul după repere de pe uscat – zise Coy –. Asta-i cel mai probabil, din moment ce navigau fără să piardă coasta din ochi... Nu mi-i închipui urmăriţi, pe post de vânat, luând înălţimea soarelui cu octantul. Problema noastră se pune dacă nu s-or fi situat doar estimat... Chestia asta e foarte relativă. Trebuie să iei în calcul viteza, direcţia, abaterea şi milele parcurse. Eroarea poate fi mare. Pe vremea navelor cu vele, marinarii numeau această poziţie obţinută estimat: *punctul de fantezie.*

Ea îl privea. Serioasă, gânditoare. Parcă depinzând de fiece cuvânt al lui.

— Ai navigat mult cu vele?

— Da. Mai ales în tinereţe. Timp de un an am fost elev la bordul corăbiei *Estrella del Sur,* o goeletă cu gabie pe trinchet transformată în navă-şcoală. De asemeni mi-am petrecut mult timp pe *Carpanta,* velierul unui prieten... Plus cărţile, desigur. Romane şi istorie.

— Numai despre mare?

— Numai.

— Şi pământul?

— Prefer să-l am la douăzeci de mile la travers.

Tanger încuviinţă, ca şi cum cuvintele acelea i-ar fi confirmat ceva.

— Lupta s-a dat în zori – preciză ea în sfârşit. Se luminase bine.

— Atunci, cel mai probabil e că s-au poziţionat după reperele uscatului. Puncte fixe. Le era de ajuns să intersecteze două... Presupun că ştii cum se face.

— Mai mult sau mai puţin – zâmbea, nu prea sigură. Dar n-am văzut niciodată un marinar adevărat făcând asta.

Coy luă raportorul, un pătrat de plastic transparent ce avea marcată împrejur gradaţia celor 360° ale circumferinţei numerotate din zece în zece. Aceasta permitea determinarea punctului cu precizie, transpunând indicaţiile acului magnetic al ambarcaţiunii pe hârtia hărţilor nautice.

— E uşor: cauţi un cap sau ceva ce poţi identifica – puse guma pe hartă, reprezentând un vas imaginar, şi raportorul pe coasta cea mai apropiată. Apoi îl relevezi cu compasul magnetic, cu busola adică, şi-ţi dă, de exemplu, 45° faţă de nord. Aşa că te duci la hartă şi tragi o linie opusă pornind din punctul acela, în direcţia 225°. Vezi?...Apoi îţi alegi un alt reper care să fie despărţit printr-un unghi semnificativ faţă de primul: alt cap, un munte sau ce-o fi pe-acolo. Dacă-ţi dă, de pildă, 315°, duci linia opusă pe hartă, în direcţia 135°. Acolo unde se întretaie ambele linii se află nava ta. Dacă reperele de pe ţărm sunt clare, metoda e sigură. Şi dacă o completezi cu un al treilea relevment, e şi mai bine.

Tanger strângea din buze de atâta concentrare. Se uita la gumă mâncând-o din ochi de parcă era într-adevăr o navă plutind de-a lungul acelei coaste tipărite pe hârtie. Coy luă un creion şi urmări cu el desenul hărţii.

— Coasta aceasta are plaje joase şi nisipoase – explică el, dar mai ales zone abrupte, cu pietre înalte. E plină de repere după care să te poziţionezi din ochi... Îmi închipui că pilotul lui *Dei Gloria* aşa a şi procedat. Poate a făcut asta în timpul nopţii, dacă era lună şi dacă ţărmul se vedea bine... Deşi treaba e complicată. Pe vremea aceea nu erau faruri, ca acum. Tot ce puteai zări era poate un turn cu fanarul aprins. Dar m-ar mira să fi fost vreunul prin părţile alea.

Nici pomeneală de-aşa ceva, îşi zise privind harta. Categoric că în noaptea aceea de 3 spre 4 februarie 1767 nu era nici lumină, nici vreun alt reper încurajator, nici ghid, nici absolut nimic, ci probabil doar linia coastei desluşindu-se sub luna pală, la babord. Îşi putea imagina scena: toată velatura sus, corabia navigând în larg cu vântul şuierându-i în tachelaj şi puntea

brigantinei înclinată la tribord, clipocitul apei de-a lungul celor două borduri şi scânteierile luminii lunii pe marea biciuită de rafale de vânt. Un om de încredere la roata timonei, un cartnic încordat şi vigilent pe punte încercând să străpungă cu privirea bezna, în spate. Nicio lumină la bord, şi căpitanul înpicioare pe dunetă, cu faţa lui preocupată în sus, spre fantomatica piramidă de pânză albă desfăşurată, atent la vaierul şi trosnetul catargelor şi întrebându-se dacă ele vor suporta velatura şi greementul, greu încercate de furtuna din Atlantic. Tăcut, pentru ca niciunul din oamenii care cred în el să nu-i ghicească neliniştea, dar calculând în minte distanţă, itinerar, derivă, volte, cu zbuciumul celui care ştie că o singură hotărâre greşită va duce şi vasul şi echipajul la pieire. Fără îndoială că nu-şi cunoaşte încă poziţia exactă, iar asta îi sporeşte încordarea. Coy îşi închipuie privirea lui gravă aţintită asupra liniei negre a coastei ce se întrezăreşte la două sau trei mile, apropiată, însă de neatins, la fel de periculoasă pe întuneric ca tunurile duşmanului; întors apoi către pupa, precum restul echipajului, observă bezna aceea în care, invizibilă uneori, alteori vag profilată ca o umbră incertă, navighează brăzdând marea feluca de rău-augur care îi urmăreşte. Şi alte priviri cercetătoare către coastă, către noaptea din faţă şi marea din spate, ori din nou în sus, atent la zgomotul din înalt unde par să tremure stelele, la plesnetul velelor, la pocnetele greementului sau la trosnetele arborelui gabier care îngheaţă inima oamenilor grupaţi în preajma şarturilor de sub vânt, siluete negre şi tăcute în întuneric. Oameni care, ca şi căpitanul însuşi, toţi cu excepţia unuia singur, mâine la ora aceea vor fi morţi.

— Cum vezi posibilităţile noastre?

Coy clipi des, ca şi cum chiar atunci s-ar fi întors de pe puntea brigantinei. Tanger îl privea atentă, aşteptând un răspuns. Era evident că ea studiase absolut toate aspectele, întorcându-le pe toate feţele, dar dorea un verdict din partea lui. El dădu din umeri:

— Prima problemă este că echipajul de pe *Dei Gloria* a făcut punctul pe această hartă, nu pe cele moderne. Iar noi trebuie să ne situăm cu hărţi moderne, deşi o folosim pe aceasta ca punct de plecare... Va trebui să calculăm diferenţele dintre Urrutia şi hărţile actuale. Să măsurăm gradele exacte şi tot tacâmul. Ştim deja despre Capul Palos că se găseşte la Urrutia cu vreo două

minute mai la sud – arătă harta cu creionul –... După cum vezi, toată linia coastei începând de la Capul Agua a fost desenată crezându-se despre ea că-i aproape orizontală, când în realitate ea urcă puţin oblic, aşa, spre nord-est. Uită-te bine unde-i fundul mai ridicat sau pragul de la Hormiga, la Urrutia, şi unde-i pe harta modernă.

Luă compasul de reperare, măsură cu el distanţa dintre Capul Palos şi paralela cea mai apropiată, apoi plasă picioarele deschise ale compasului pe scala verticală din stânga hărţii, ca s-o calculeze în mile. Ea îi urmărea mişcările cu atenţie, cu mâna nemişcată pe masă, foarte aproape de braţul lui Coy. Pletele blonde şi drepte îi atârnau iar peste faţă, atingându-i bărbia.

— Hai să calculăm exact... – Coy nota cifrele cu creionul pe o filă a caietului –. Vezi?... Cele 37°35’ ale lui Urrutia devin... Da. 37°38’ latitudine reală. De fapt, 37°37’ şi vreo treizeci sau patruzeci de secunde, ceea ce, exprimat în cifre pentru o hartă nautică modernă unde secundele apar ca o fracţie zecimală adăugată minutelor, ne dă 37°37,5’. Iar asta înseamnă două mile şi jumătate de eroare aici, la vârful Capului Palos. Pesemne cam o milă la Capul Tiñoso. Or, diferenţa asta este fundamentală când e vorba de o epavă... De o corabie scufundată. O poate situa în apropierea coastei, la vreo douăzeci sau treizeci de metri adâncime, unde nu-i greu de ajuns la ea, ori prea departe,acolo unde izobatele indică profunzimi tot mai mari, atingând o sută, două sute sau chiar mai mulţi metri, ceea ce face imposibilă nu doar coborârea, ci chiar localizarea.

Se opri, privind-o. Observa, tot cu capul aplecat, cifrele notate mărunt pe curbele batimetrice. Era limpede că Tanger ştia perfect toate amănuntele acelea. Probabil are nevoie ca altcineva să-i confirme cele ştiute, cu glas tare, gândi Coy. S-o fi aşteptând ca tot acest altcineva să-i spună şi că se poate, că de ce nu, că nu-i imposibil. Chestia-i de ce eu?

— Crezi că poţi coborî până la cincizeci de metri? – îl întrebă ea.

— Presupun că da. Am depăşit şi şaizeci, deşi pragul de siguranţă e la patruzeci. Numai că pe-atunci aveam cu douăzeci de ani mai puţin... Problema e că la adâncimea aceea nu poţi

sta decât foarte puţin timp la fund, cel puţin cu echipamentul obişnuit cu aer comprimat... Tu nu faci scufundări?

— Nu. Mi-e groază. Şi totuşi...

Coy continua să facă conexiuni. Marinar. Scufundător. Cunoştinţe de navigaţie cu vele. Era mai mult decât clar, îşi zise, că nu-l ţinea acolo lângă ea fiindcă o fascina conversaţia lui. Aşa că nu-ţi face iluzii, băieţică. N-o interesează chipul tău cel drăgălaş. Presupunând că mutra ta a fost vreodată drăgălaşă.

— Până unde crezi că ai putea ajunge? – dori să ştie Tanger.

— Vrei să zici că m-ai lăsa să cobor singur, nevăzând ce fac eu acolo?

— Am încredere în tine.

— Tocmai asta mă sâcâie. Că ai atâta încredere în mine.

Zicând „am încredere în tine” se întorsese în sfârşit spre el. Fir-ai tu să fii, gândi. S-ar zice că-şi petrece nopţile plănuindu-şi fiecare gest. Observă lănţugul de argint care dispărea în decolteul tricoului ei alb, spre sugestivele volume ce se modelau pe sub cămaşa deschisă. Cu greu îşi înfrână pornirea de a i-l scoate ca să vadă ce avea la capăt.

— Dacă nu este dotat cu echipamente speciale, un bun scufundător nu poate depăşi fără probleme optzeci de metri – explică el –. Ceea ce înseamnă totuşi destulă adâncime. În plus, dacă lucrezi adânc sub apă oboseşti şi consumi mai mult aer, şi-atunci totul se complică... Trebuie să foloseşti amestecuri de gaze şi tabele de decompresiune detaliate.

— Nu, acolo nu e o mare adâncime. Cel puţin aşa cred.

— Ţi-ai făcut deja calculele?

— În măsura posibilităţilor mele.

— Păi te văd foarte sigură.

Coy zâmbea. Doar pe jumătate, însă nici aşa ei nu păru să-i placă surâsul acela.

— Dacă aş fi foarte sigură n-aş avea nevoie de tine.

El se lăsă pe spate în scaun. Mişcarea îl făcu pe *Zas* să se ridice şi să-l lingă iarăşi, afectuos, pe braţ.

— Dacă-i aşa – estimă –, s-ar putea încerca scufundarea. Deşi treaba asta cu poziţionarea navei e întotdeauna foarte relativă, chiar şi cu hărţi moderne şi GPS. Nu găseşti lesne un vas, sau ce-a mai rămas din el. Cu atât mai puţin o corabie scufundată acum două secole jumate... Depinde de natura fundului şi de o mulţime de alte daravere. Lemnăria s-o fi dus naibii

demult;nămolul o fi acoperind epava. Apoi mai sunt curenţii, proasta vizibilitate...

Tanger luase cutiuţa de ţigări Players, dar deocamdată se mulţumea s-o învârtă între degete. Privea chipul Eroului de pe capac.

— Ai multă experienţă ca scufundător?

— Am destulă. Am urmat un curs la Centrul de Scufundări al Flotei, şi două veri de-a rândul mi le-am petrecut curăţind coca navelor, cu o perie de sârmă şi nevăzând mai departe de un lat de palmă. Iar în vacanţe scoteam amfore romane cu Pedro Pilotul.

— Cine e Pedro Pilotul?

— Proprietarul *Carpantei.* Un prieten.

— Acum asta e interzis.

— Să ai prieteni?

— Să scoţi amfore.

Lăsase la loc cutia şi se uita la Coy. Acesta crezu că surprinde o licărire de atenţie specială în ochii ei.

— Şi pe-atunci era – admise –. Dar clandestinitatea făcea să fie totul şi mai excitant. În plus, niciun jandarm nu-ţi controlează sacul când vii de la o scufundare, într-un port unde toată lumea te cunoaşte. Zici salut, el zice salut, îi zâmbeşti şi gata. Pe vremea aceea, în faţa Cartagenei coasta era un imens şantier de rămăşiţe arheologice. Eu căutam mai ales gâturi de amforă, care sunt foarte frumoase, şi urcioare... Foloseam o paletă de ping-pong ca să înlătur nisipul de pe ele. Şi am găsit cu zecile.

— Ce făceai cu ele?

— Le dăruiam iubitelor.

Nu era adevărat, sau cel puţin nu în întregime. Odată aduse pe uscat şi scoase discret pe sub nasul carabinierilor, amforele acelea fuseseră vândute de Pilot şi de Coy turiştilor şi anticarilor,împărţindu-şi câştigul. Cât despre iubite, Tanger nu întrebă dacă fuseseră multe sau puţine. În realitate, din perioada aceea Coy nu-şi amintea cu multă afecţiune decât de una singură: o chema Eva şi era americancă, fiica unui tehnician de la rafinăria din Escombreras. O fată sănătoasă, blondă şi bronzată, cu dinţii albi şi spate de wind-surfistă, lângă care a petrecut o vară întreagă când el era deja student în nautică. Râdea în hohote de orice, avea şolduri frumoase şi era pasivă şi dulce, făcând dragoste pe mici plaje ascunse sub faleze de

piatră negricioasă, cu marea lingându-i picioarele, în roşii apusuri saturate de silitră şi nisip. Un timp, Coy păstrase pe degete şi în gură gustul şi aroma cărnii şi sexului ei: a sare, a iod, a apă evaporându-se pe o piele fierbinte de razele soarelui. Păstră câţiva ani şi o fotografie: ea pe ţărmul mării, cu pieptul gol, cu părul umed şi cu capul dat mult pe spate, bând dintr-un burdufel cu vin care îi lăsa pârâiaşe ca de sânge între sânii mici, obraznici, de tinerică. Ca orice *gringa,* adică fată bună americancă, memoria ei istorică, redusă doar la două sau trei veacuri, o făcuse să accepte cu greu şi cu neîncredere faptul că fragmentul acela de lut cu toarte dăruit de Coy – un elegant gât de amforă pentru untdelemn, din secolul I, de pe epava Căpitanului – se afla de două mii de ani pe fundul mării, chiar în dreptul ţărmului unde se iubiseră toată vara.

— Atunci, cunoşti bine apele acelea – zise Tanger.

Nu era o întrebare, ci o reflecţie cu glas tare. Părea mulţumită şi el făcu un gest vag peste hartă.

— În unele locuri, da. Mai cu seamă între Capul Tiñoso şi Capul Palos. Am şi vizitat câteva epave... Dar n-am auzit niciodată vorbindu-se de *Dei Gloria.*

— Nici tu, nici altcineva. Şi mai multe motive explică de ce. În primul rând, era un mister la bord; după cum o probează puţinele date obţinute de la ucenicul de pilot şi dispariţia lui stranie. În plus, situarea pe care a dat-o autorităţilor maritime...

— Presupunând că-i autentică...

— Trebuie să presupunem, pentru că altceva tot n-avem.

— Şi dacă nu-i?

Tanger îşi arcuia sprâncenele lăsându-se pe spate în scaun, cu un suspin.

— Atunci şi tu, şi eu ne-am pierdut timpul.

Deodată părea obosită, de parcă aprecierea luiCoy o făcuse să reconsidere posibilitatea unui eşec. Aceasta ţinu însă doar un moment, în cursul căruia stătu rezemată de spătar, privind harta; dar imediat apoi se sprijini cu o mână fermă de masă, îşi împinse bărbia înainte şi spuse că erau şi alte motive pentru care vasul nu fusese căutat. Poziţia pe care o dăduse elevul-pilot o situa într-o zonă de acces dificil în 1767. După aceea, tehnica uşurase tipul acesta de imersiuni, însă *Dei Gloria* era deja îngropată în terfeloage şi praf, şi nimeni nu şi-a mai amintit de ea.

— Până ai apărut tu – precizează Coy.

— Exact. Putea să fie oricine altcineva, dar am fost eu. Am găsit documentul şi m-am pus pe treabă. Ce altceva puteam face?... – mângâie cu buricele degetelor, aproape afectuos, chipul Eroului de pe cutia cu ţigări –. Totul semăna cu poveştile acelea pe care le visezi cu ochii deschişi când eşti mică. Marea, comoara...

— Păi ziceai că nu-s comori la mijloc.

— Aşa şi e; nu-s. Cel puţin nu în lingouri de argint, dubloni de aur sau piese a câte opt *reali.* Dar vraja continuă... O să-ţi arăt ceva.

Părea alta, mai tânără, când se sculă şi se duse să ia nişte cărţi de pe raft: poate fiindcă se mişca vioi şi plină de o hotărâre ce făcea să-i fluture poalele cămăşii militare pe care o purta deschisă, sau poate pentru că ochii îi erau mai bleumarin ca niciodată şi păreau să zâmbească atunci când se întoarse la masă cu două albume Tintin în braţe: *Secretul Licornei* şi *Comoara lui Rackham cel Roşu.*

— Parcă aseară mi-ai spus că nu eşti tintinofil, aşa-i?

Coy clătină din cap la auzul ciudatei întrebări şi repetă că nu prea, că doar aşa pe deasupra. Domeniul lui fusese *Comoara din insulă, Jerry pe insulă* şi alte cărţi despre mare de Stevenson, Verne, Defoe, Marryat şi London, înainte de a trece cu arme şi bagaje la *Moby Dick.* Conrad venise după aceea, pe cale naturală, cu *Linia de umbră* şi cu timpul.

— E adevărat că nu citeşti decât cărţi despre mare?

— Da.

— Serios?

— Serios. Alea le-am citit pe toate. Sau aproape pe toate.

— Care e preferata?

— Nu-i nicio preferată. Nu există cărţi separate. Toate cărţile care vorbesc despre mare, de la *Odiseea* la ultimul roman al lui Patrick O'Brian, sunt legate între ele, ca o bibliotecă.

— Biblioteca lui Borges...

Ea zâmbea şi Coy dădu din umeri cu simplitate.

— Nu ştiu. N-am citit nimic de acest Borges. Dar e adevărat ce-ţi spun: marea seamănă cu o bibliotecă.

— Cărţile vorbind despre lucruri de-ale uscatului sunt şi ele interesante.

— Dacă zici tu...

Atunci ea, care strângea la piept cele două albume, izbucni în râs, şi părea altă femeie făcând asta. Râse cu poftă, plină de veselie, apoi zise: mii de tunete şi de trăsnete. O spuse îngroşându-şi vocea ca un pirat chior cu papagalul pe umăr; şi în timp ce soarele intrat pe fereastră îi aurea şi mai mult vârfurile asimetrice ale părului, se aşeză la loc lângă Coy, deschise tintinurile şi răsfoi paginile. Aici găseşti şi mare, din plin, îi spuse. Uite. Aici încă mai e posibilă aventura. O fată se poate îmbăta de o mie de ori cu căpitanul Haddock – whisky-ul Loch Lomond, dacă n-o ştii, nu mai are secrete pentru mine –. Am sărit şi cu paraşuta pe Insula Misterioasă cu steagul verde al FEIC în braţe, am trecut de nenumărate ori graniţa dintre Syldavia şi Borduria, am jurat pe mustăţile lui Pleksy-Gladz, am navigat pe *Karaboudjan, Ramona, Speedol Star, Aurora* şi *Sirius* – precis că pe mai multe nave decât tine –, am căutat comoara lui Rackham cel Roşu, mereu la vest, şi am păşit pe Lună în timp ce Dupont şi Dupond, cu plete colorate, făceau pe paiaţele la circul Hipparque. Iar când sunt singură, Coy, când sunt foarte singură foarte singură foarte singură, atunci aprind o ţigară de-a prietenului tău Eroul, fac amor cu Sam Spade şi visez la şoimi maltezi pe când îi convoc împrejuru-mi, prin fum, pe vechii amici: Abdallah, Alcázar, Séraphín Latón, Chester, Zorrino, Pst, Oliveira da Figueira, iar din mica mea combină răsună aria bijuteriilor din *Faust* într-o veche interpretare imprimată pe disc a Biancăi Castafiore...

Pusese, în timp ce vorbea, cele două albume pe masă. Erau ediţii vechi, unul având cotorul din pânză albastră, celălalt verde. Coperta primului îi arăta pe Tintin, Milou şi căpitanul Haddockcu o pălărie cu pene, şi un galion plutind cu toate pânzele sus. În al doilea, Tintin şi Milou călătoreau pe fundul mării la bordul unui submersibil în formă de rechin.

— E submarinul profesorului Tournesol – zise Tanger... Când eram mică, puneam deoparte, ca să cumpăr cărţile astea, toţi bănuţii primiţi de ziua mea, de Crăciun ori cu alte ocazii, cum ar fi făcut însuşi Scrooge... Ştii cine e Ebenezer Scrooge?

— Un marinar?

— Nu. Un zgârcit. Şeful acelui cumsecade Bob Cratchit.

— N-am nici cea mai mică idee.

— Nu-i nimic – continuă ea –. Adunam bănuţ cu bănuţ ca să mă duc la librărie şi să plec cu unul din ăsta în mână, ţinându-mi

răsuflarea, simţind delicii când mângâiam coperţile lor groase de carton şi priveam culorile splendidelor coperţi... Apoi, numai când eram singură-singurică, le deschideam paginile şi savuram mirosul de hârtie, de cerneală proaspătă bine tipărită, înainte de a mă cufunda în lectură. Astfel, unul câte unul, le-am strâns pe toate cele douăzeci şi trei... A trecut mult timp, desigur, dar şi acum când deschid un Tintin pot simţi mirosul acela pe care de-atunci l-am asociat cu aventura şi viaţa. Împreună cu filmele lui John Ford şi John Huston, *cu Aventurile lui William* şi cu câteva cărţi, albumele acestea mi-au formatat definitiv discheta copilăriei.

Deschisese *Comoara lui Rackham cel Roşu* la pagina 40. Într-o mare ilustraţie centrală, Tintin, în costum de scafandru, se apropia mergând pe fundul mării de epava impresionantă a *Licornei* scufundate.

— Uită-te bine la ea – zise solemn. Poza aceasta mi-a marcat viaţa.

Atinsese cu vârful degetelor pagina cu o extremă delicateţe, de parcă s-ar fi temut să nu şteargă culorile. Coy, care nu la album se uita, ci la ea, văzu că surâdea în continuare, absentă, cu gestul acela care o întinerea nespus, redându-i parcă întocmai expresia copilei îmbrăţişate de tatăl ei în fotografia din ramă. Un gest fericit, gândi el. Din cele care încă ţin contorul la zero. Apoi venea cupa de argint ciocănită şi fără un mâner: trofeul de înot. Campionatul infantil de natație. Premiul întâi.

— Îmi închipui – adăugă ea după un moment, cu ochii încă ţintă pe carte – că şi tu ai visat cândva.

— Desigur.

Putea s-o înţeleagă. Nu era albumul, nici cupa de argint, nici fotografia, nici nimic altceva din ce păstra ea în memorie; dar exista un punct de contact, un tărâm unde o putea recunoaşte. Poate că Tanger nu era chiar atât de diferită, la urma urmei. Poate că, se gândi, în felul ei întortocheat era şi ea de-ai noştri; deşi, prin definiţie, fiecare dintre ai noştri navighează, vânează, luptă şi se scufundă singur. Vase ce trec prin noapte. Nişte luminiţe la distanţă, vizibile câteva clipe, cel mai adesea în sens opus. Uneori un zumzet îndepărtat, sunetul maşinilor. Apoi din nou tăcerea când ele dispar, şi întunericul, şi luminiţele stingându-se în hăul negru al mării.

— Desigur – repetă.

Nu mai adăugă nimic. Poza lui, ilustraţia din albumul memoriei sale, era cea a unui port mediteraneean cu trei mii de ani de istorie în pietrele-i vechi, înconjurat de munţi şi castele cu creneluri care cândva avuseseră tunuri. Nume precum fortul Navidad, digul Curra, farul San Pedro. Miros de apă liniştită, de odgoane ude, şi vântul *lebeche* desud-vest agitând steagurile navelor acostate şi fanioanele de pe carmacele pescadoarelor. Bărbaţi nemişcaţi, pensionari fără ocupaţie stând în faţa mării, pe babalele de fier vechi. Năvoade la soare, coaste ruginite de vase comerciale amarate la cheiuri; şi mirosul acela de sare, de catran şi de mare bătrână, densă, de porturi care au văzut plecând şi venind multe nave şi multe vieţi. În memoria lui Coy era un băietan mişcându-se printre toate acele lucruri; un puştan brunet şi slab cu un ghiozdan burduşit de manuale şcolare în spate, care chiulea de la ore ca să privească marea, să se plimbe pe lângă vapoarele de pe care vedea coborând bărbaţi blonzi şi tatuaţi ce vorbeau limbi de neînţeles. Ca să vadă desprinzându-se parâmele ce cădeau în apă plescăind şi erau trase la bord înainte ca parapetul înalt de fier să se îndepărteze de chei şi vasul să vireze spre intrarea portului, printre faruri, în drum spre largul mării, căutând drumurile acelea ce nu lasă urme, ci doar un mic siaj de spumă, pe unde puştanul era încredinţat că va pleca şi el. Acesta îi fusese visul, imaginea care avea să-i marcheze viaţa pentru totdeauna: nostalgia precoce, prematură, a mării, a cărei poartă de intrare erau porturile vechi şi înţelepte, populate de fantasme ce se odihneau printre macaralele lor, la umbra magaziilor. Fierul deteriorat de frecarea cablurilor. Bărbaţii întotdeauna calmi, nemişcaţi ore în şir, şi pentru care undiţa din mână sau ţigara din gură nu erau decât pretexte, nepărând a-şi dori altceva pe lumea asta decât să privească marea. Bunicii care îşi aduceau nepoţeii de mână, şi în timp ce prichindeii întrebau mereu câte ceva sau arătau pescăruşii, ei, bătrânii, îşi mijeau ochii ca să se uite bine la vapoarele amarate şi la linia orizontului de dincolo de faruri, ca şi când ar fi răscolit după ceva rătăcit prin memorie: o amintire, un cuvânt, explicaţia a ceva petrecut prea demult, sau care poate nu avusese loc niciodată.

•

— Oamenii-s tare proşti – tocmai zicea Tanger. Nu visează decât la ce văd pe sticla televizorului.

Pusese la loc tintinurile pe raft. Stătea în picioare, cu mâinile în buzunarele blugilor, privindu-l. Acum totul era mai dulce la ea: expresia ochilor, zâmbetul de pe buze. Coy încuviinţă din cap, neştiind nici el prea bine de ce. Poate ca s-o încurajeze să vorbească mai departe, sau să-i arate că a înţeles-o.

— Ce vrei să găseşti pe *Dei Gloria,* de fapt?

Veni spre el încet, şi o clipă crezu, descumpănit, că o să-i atingă faţa.

— Nu ştiu. Te asigur că nu ştiu – era în picioare lângă el, sprijinită cu ambele mâini pe masă, privind harta nautică. Dar când am citit declaraţia ajutorului de pilot, transcrisă în limbajul sec al unui funcţionar, am simţit... Corabia aceea fugind cu toate pânzele în vânt şi piratul urmărind-o, vânând-o... De ce nu s-a refugiat la Águilas? Cărţile de rute ale epocii semnalează acolo un castel şi un turn cu două tunuri la Capul Cope, unde ar fi putut căuta protecţie.

Coy îşi aruncă iar ochii pe hartă. Águilas nu figura acolo, se afla mai departe, la sud-vest de Cope.

— Chiar tu ai dat explicaţia ieri, când mi-ai povestit istoria – zise –. Poate că nava-pirat s-a interpus între ea şi Águilas, astfel că *Dei Gloria* a trebuit să navigheze mai departe către est. Vântul şi-o fi schimbat direcţia, devenindu-le contrar, sau căpitanul s-o fi temut de o acostare pe timp de noapte. Există o groază de explicaţii pentru asta... Oricum, a sfârşit scufundându-seîn intrândul de la Mazarrón. Poate o fi vrut să se pună la adăpost sub turnul din Azohía. Turnul acela există şi acum.

Tanger scutură din cap. Nu părea convinsă.

— Poate. Însă rămâne un adevăr: era o brigantină transportând mărfuri, deci comercială. Şi totuşi, văzându-se pierdută, a luptat până la capăt. De ce nu s-a predat?... Să fi fost căpitanul un om chiar într-atâta de căpos, ori avea la bord ceva mult prea important ca să fie predat aşa, fără luptă?... Ceva care să merite sacrificiul vieţii întregului echipaj, şi despre care nici ucenicul de pilot supravieţuitor n-a suflat o vorbă?

— Poate nici nu ştia.

— Poate şi asta. Însă cine erau cei doi pasageri care pe foaia de îmbarcare, nu figurează decât cu iniţialele N.E. şi J.L.T.?

Coy se frecă pe ceafă, uluit.

— Vrei să spui că ai foaia de îmbarcare a lui *Dei Gloria*?

— Originalul, nu. Dar am o copie. Am obţinut-o de la arhiva generală a marinei, din Viso del Marqués... Am acolo o prietenă bună.

Rămase tăcută, însă era evident că ceva îi umbla mai departe prin minte. Îşi încreţea gura, iar expresia nu-i mai era deloc dulce. Tintin părăsise scena.

— Şi-n plus mai e ceva.

Zise asta şi tăcu iar, de parcă acel ceva nu avea să i se desprindă vreodată de pe buze. Stătu câtva timp nemişcată şi mută.

— Corabia – zise în sfârşit – era a iezuiţilor, îţi aminteşti?... În scripte, a unui armator valencian care era omul lor de paie: Fornet Palau. Pe de altă parte, Valencia era portul unde trebuia să ajungă... Şi toate astea se întâmplă pe 4 februarie 1767: cu două luni înainte de publicarea Pragmaticii, adecretului regal al lui Carlos al III-lea, ordonând «*îndepărtarea iezuiţilor din domeniile spaniole şi ocuparea bunurilor lor temporale*»... Ai cea mai mică idee despre ce a însemnat asta?

Coy răspunse că nu, că istoria lui Carlos al III-lea nu era punctul său forte. Atunci, ea îi explică. O făcu metodic, la obiect, în cuvinte puţine, citând date şi fapte cheie, nepierzându-se în detalii inutile. Revolta populară din 1766 de la Madrid împotriva ministrului Esquilache, care făcu să se clatine siguranţa monarhiei şi în spatele căreia s-ar fi aflat, pasămite, Compania lui Iisus. Rezistenţa opusă de ordinul lui Ignacio de Loyola ideilor iluministe care bântuiau nestingherite prin toată Europa. Duşmănia monarhului şi dorinţa acestuia de a scăpa de ei. Înfiinţarea unui consiliu secret, condus de contele de Aranda, care a pregătit decretul de expulzare, şi lovitura neaşteptată din 2 aprilie 1767, cu surghiunirea imediată a iezuiţilor, confiscarea tuturor bunurilor şi posterioara desfiinţare a Ordinului de către papa Clement al XIV-lea... Acesta era contextul istoric în care se desfăşuraseră călătoria şi tragedia lui *Dei Gloria.* Desigur, nimic nu permitea stabilirea de legături directe între poveştile acestea. Însă Tanger era istoric prin formaţie: era obişnuită să considere fapte şi să le interconecteze, să formuleze ipoteze şi să le dezvolte. Putea să existe o legătură între ele şi putea la fel de bine să nu fie; în orice caz, *Dei Gloria* se scufundase. Măcar atât se ştia sigur, şi la asta se rezuma totul: o corabie

scufundată era o corabie scufundată – *stat rosa pristina nomine,* preciză ea criptic. Şi ea ştia unde.

— Or, asta – conchise – e o justificare suficientă pentru a o căuta.

I se înăsprea expresia pe măsură ce vorbea, ca şi cum în momentul manevrării datelor s-ar fidestrămat năluca fetei ce răsfoise cu puţin înainte paginile din Tintin. Acum surâsul îi dispăruse de pe buze, iar ochii îi străluceau hotărâţi, nu evocatori. Nu mai era fata din pozã. Din nou se îndepărta, şi Coy se simţi iritat.

— Şi ce-i cu ăilalţi?

— Care ăilalţi?

— Dalmaţianul cu codiţă gri. Şi piticul melancolic care îţi supraveghea aseară casa. N-au ei mutră de istorici, nici pe departe. Ăstora, de expulzarea iezuiţilor şi de Carlos al III-lea li se rupe-n paişpe.

O văzu şovăind la auzul grosolăniei. Ori poate doar căuta răspunsul potrivit.

— Treaba asta n-are nimic de-a face cu tine – zise rar.

— Te înşeli.

— Ascultă. Dacă te plătesc pentru munca ta...

Hopa. Pentru numele lui Dumnezeu, îşi zise el. Asta-i o greşeală monumentală, frumoaso. Asta-i o eroare mult prea mare, nedemnă de tine. Tocmai ne îmbarcaserăm pentru ditamai croaziera şi-mi vii cu chestii de-astea.

— Mă plăteşti?... Ce mă-sa vrei să spui?

Văzu perfect cum Tanger se oprea brusc, interzisă, apoi ridica o mână cerând pace, calm, stai liniştit, am făcut-o de oaie, aşa-i, recunosc. Să discutăm. Dar el era furios.

— Tu chiar crezi că stau aici frumuşel pe scaun fiindcă ai intenţia să mă plăteşti...?

Zise chestia cu statul pe scaun şi imediat se simţi ridicol pentru că, într-adevăr, şedea jos. Se ridică zvârlind scaunul îndărăt cu atâta bruscheţe încât *Zas* dădu înapoi, neliniştit. Nu m-ai înţeles, zicea ea. Pe cuvânt că nu. Ţi-am explicat doar că oamenii aceia n-au nimic comun cu povestea asta.

— Nimic comun – repetă.

Părea chiar speriată, de parcă deodată s-ar fi temut să nu-l vadă trântind uşa în urma lui, posibilitate pe care niciodată până în acel moment nu părea s-o fi luat în seamă. Ceea ce îi produse

lui Coy o îmbârligată satisfacţie. Prin urmare, chiar dacă numai din interes, se temea să nu-l piardă. Asta îl făcu să se bucure de situaţie. Ceva tot câştigase.

— Ba au atât de mult, încât ori îmi lămureşti acum totul, ori îţi cauţi pe altcineva.

Era ca un coşmar care, totuşi, îl înălţa în propriii ochi. Totul foarte amar, pe muchia rupturii finale; dar nu mai putea da înapoi.

— Nu vorbeşti serios – zise ea.

— Bineînţeles că vorbesc serios.

Se auzi pe sine însuşi ca pe un străin dondănind aiurea; un duşman gata să arunce totul peste bord şi s-o îndepărteze pe Tanger pentru totdeauna din viaţa lui. Problema era că el nu putea merge decât remorcat. Ca atunci când Torpilorul Tucumán începea să spargă lucruri, şi Coy nu mai avea altceva de făcut decât să tragă aer în piept, resemnat, să înşface gâtul spart al unei sticle şi să sară la abordaj.

— Ascultă – adăugă –. Pot înţelege că-ţi par uneori cam nătâng... Poate chiar m-ai luat drept un imbecil. Pe uscat nu valorez mare lucru, e adevărat. Stângaci ca un gânsac. Dar tu mă crezi înapoiat mintal.

— Eşti aici...

— Ştii perfect de ce sunt aici. Dar asta-i altă problemă şi, dacă vrei, o putem discuta cu şart mâine-poimâine. În realitate *sper* s-o putem discuta aşa altă dată. Deocamdată pretind doar să-mi spui exact în ce mă bag.

— Pretinzi? – îl privea cu un subit dispreţ. Să nu-mi spui tu ce trebuie şi ce nu trebuie să fac... Toţi bărbaţii pe care i-am cunoscut au pretins să-mi zică întotdeauna ce trebuie şi ce nu trebuie să fac.

Râse printre dinţi, fără umor, parcă obosită; şi Coy decise că ea râdea cu un dezgust european. Ceva greu de definit, dar care avea mult de a face cu ziduri vechi şi scorojite, cu biserici cu frescele crăpate, şi cu femei îmbrăcate în negru ce priveau marea printre frunze de viţă şi măslini. Puţine americance, gândi deodată, ar putea râde aşa.

— Eu nu-ţi zic nimic. Vreau numai să ştiu ce aştepţi de la mine.

— Ţi-am oferit de lucru...

— O, rahat. De lucru.

Se legănă pe vârfurile picioarelor, întristat, de parcă s-ar fi aflat pe puntea unui vas, gata să sară pe uscat. Apoi îşi luă vestonul şi făcu câţiva paşi spre uşă, cu *Zas* depănând vesel din labe pe urmele lui. Avea gheaţă pe suflet.

— De lucru – repetă, sarcastic.

Ea rămăsese între el şi fereastră. I se păru că desluşeşte un licăr de teamă în ochii ei. Greu să-ţi dai seama în contra luminii.

— Poate că ei cred – spuse ea, şi părea să-şi cumpănească bine cuvintele – că e vorba de tezaure, sau de ceva asemănător... Dar nu e o comoară, ci un secret. O taină ce s-ar putea să nu aibă nicio importanţă azi, dar care pe mine mă fascinează. De aceea m-am apucat de asta.

— Cine-s ei?

— Nu ştiu.

Coy făcu ultimii paşi spre uşă. Ochii îi căzură o clipă pe micuţa cupă de argint cu urme de lovituri.

— Mi-a părut bine de cunoştinţă.

— Aşteaptă.

Se uita la el cu multă atenţie. Părea, conchise el, un jucător cu cărţi slabe în mână, încercând să calculeze ce are celălalt.

— N-o să pleci – zise după încă un moment –. E o păcăleală.

Coy îşi puse vestonul.

— Poate. O să afli imediat.

— Am nevoie de tine.

— Sunt destui marinari pe tuşă. Şi scafandri. Mulţi sunt la fel de tâmpiţi ca mine.

— Am nevoie de tine.

— Păi ştii unde stau. Aşa că fă ce crezi.

Deschise uşa încet, cu moartea în suflet. Tot timpul, până când o închise după el, aşteptă să vină şi să-l apuce de braţ, obligându-l s-o privească în ochi, povestind orice numai ca să-l reţină. Să-i prindă faţa în mâini şi să-i pecetluiască buzele cu un sărut lung şi categoric, după care puţin i-ar mai fi păsat de dalmaţian şi de piticul melancolic, şi ar fi fost gata să se arunce în apă cu ea şi cu căpitanul Haddock şi cu însuşi Aghiuţă în căutarea *Licornei,* sau a lui *Dei Gloria,* sau a visului celui mai imposibil. Dar ea rămase în contra luminii aurii şi nu făcu, nici nu zise nimic. Iar Coy se văzu coborând scările, pe când lăsa în urmă geamătul lui *Zas* care îi simţea deja lipsa. Mergea cu un gol înspăimântător în piept şi în stomac, cu gâtlejul uscat, cu o

mâncărime neplăcută în vintre. Cu o greaţă care îl făcu să se oprească pe primul palier, sprijinit de perete, şi să-şi ducă la gură mâinile ce îi tremurau.

•

Uscatul, trase el concluzia după ce se gândi îndelung, nu era decât o vastă coaliţie făcută în scopul scoaterii din minţi a marinarului: avea limbi depământ netrecute pe hartă şi recife şi bancuri de nisip şi capuri cu stânci trădătoare sub apă; şi-n plus era locuit de o groază de funcţionari, vameşi, sedentari, căpitani de port, poliţişti, pisălogi, judecători şi femei cu pielea pistruiată. Cufundat în astfel de hâde cugetări, Coy bătu străzile Madridului toată seara. Merse în neştire precum eroii răniţi ai filmelor şi cărţilor, ca Orson Wells în *Doamna din Shanghai,* ca Gary Cooper în *Misterul navei pierdute,* ca Jim urmărit din port în port de năluca vasului *Patna.* Diferenţa consta în faptul că nicio Rita Hayworth, niciun căpitan Marlow nu-i adresară cuvântul, şi străbătu neobservat şi tăcut mulţimile, cu mâinile în buzunarele vestonului său albastru, oprindu-se la stopurile clipind roşu şi pornind din nou la verde, la fel de şters şi de cenuşiu ca tot restul lumii. Brusc se simţea nesigur, deplasat, mizerabil. Merse înfrigurat în căutarea cheiurilor, a portului unde să găsească măcar, în mirosul mării şi în clipocitul apei lingând coastele de fier, mângâierea lucrurilor familiare; şi trecu un timp până să realizeze, când se opri nehotărât în piaţa Cibelei neştiind încotro s-o apuce, că oraşul acela uriaş şi zgomotos nu avea port. Descoperirea îl izbi cu puterea unei revelaţii dureroase şi îl făcu să se clatine pe picioare, încât fu nevoit să se aşeze pe o bancă, în faţa grilajului unei grădini de unde doi militari cu curele la uniformă, cu băşti roşii şi puşti în bandulieră, îl observau cu neîncredere. Mai târziu, când îşi continuă drumul, şi cerul începu să se înroşească la capătul bulevardelor, spre vest, apoi să devină întunecat şi gri în partea cealaltă a oraşului, scoţând în evidenţă clădirile unde se aprindeau primele lumini, dezolarea lui făcu loc unei enervări crescânde: o furie abia stăpânită, compusă din dispreţ faţă de imaginea aceea careîl urmărea din toate vitrinele şi din mânie faţă de toţi cei ce treceau pe lângă el atingându-l, îmbrâncindu-l când se oprea pe trecerile de pietoni, gesticulând la modul imbecil când sporovăiau la telefoanele lor mobile, tăindu-i calea cu sacoşele marilor magazine, cu mersul lor nătâng, în dorul lelii, cu grupurile oprite să discute. De

câteva ori răspunse cu ghionţi la înghiontiri, mâniat, iar o dată expresia indignată a unui trecător deveni confuză şi surprinsă văzându-i chipul dur, privirea aprigă, ameninţătoare, a ochilor lui sumbri ca o sentinţă. Niciodată în viaţa sa, nici măcar în dimineaţa când comisia i-a administrat doi ani fără navă, nu semănase atât de mult cu sufletul rătăcitor şi bântuit al Olandezului Zburător.

După încă o oră era beat, fără rapsodia lui obişnuită în albastru sau în altă culoare. Intrase într-o cârciumă din preajma pieţei Santa Ana şi arătase cu degetul o sticlă veche de Centenario Terry ce zăcuse pesemne vreo jumătate de veac dormind somnul drepţilor pe o policioară; apoi se retrăsese într-un colţ, cu ea şi cu un pahar. Pileala cu coniac e totuna cu a-ţi da singur în cap cu un piolet, zicea Torpilorul căzând în genunchi şi vărsându-şi maţele după ce înghiţise suficient ca să vorbească în cunoştinţă de cauză. E mortală şi fără de scăpare. Odată, la Puerto Limón, Torpilorul o sfeclise rău cu o doză masivă de Duque de Alba în el, rămânând inconştient peste o curvă mai plăpândă care trebuise să ţipe după ajutor ca să i se ia de peste ea cele o sută de kilograme care erau cât pe ce s-o sufoce; iar apoi, trezindu-se în cabina lui – avuseseră nevoie de o furgonetă ca să-l care înapoi pe vas –, îşi petrecuse următoarele trei zile deşertându-se de bilă, muiat în sudori reci, strigând disperat după vreun prieten adevărat căruia să i se facă milă de el şi să-lomoare de-a binelea. Coy nu avea peste cine să-şi piardă cunoştinţa în seara aceea, nici vapor unde să se întoarcă, nici prieteni care să-l care cu sau fără furgonetă – Torpilorul se afla într-un loc necunoscut, iar Galicianul Neira făcuse ruptură de ficat şi de splină căzând de pe scara pisicii unui petrolier, la o lună după ce obţinuse un loc de pilot la Santander –; însă făcu onorurile coniacului, lăsându-l să-i lunece pe gât până când totul începu să se distanţeze puţin, şi limba şi mâinile şi inima şi vintrele nu-l mai durură, iar Tanger Soto redeveni una din miile de femei care zilnic se nasc, trăiesc şi mor în lumea asta necuprinsă; şi el putu observa cum mâna ce descria un du-te-vino regulat înspre şi dinspre pahar şi sticlă se mişca tot mai mult ca filmată cu încetinitorul.

Sticla era la jumătate, niţel sub linia de plutire, când Coy, care păstra un rest de prudenţă, se opri din băut şi privi împrejur. Totul părea să se afle pe un plan îngrijorător de înclinat, ca

atunci când punţii îi lipsesc pontilii, până când realiză că el era cel care zăcea cu capul pe masă. Nimic mai grotesc, se gândi, decât un ins trăgând la măsea în public, de unul singur, până la imbecilizare. Şi atunci se ridică foarte încet şi ieşi în stradă. Merse încercând să ascundă pe cât putea starea în care se afla, urmărind discret cu umărul zidurile ca să menţină linia dreaptă, paralelă cu marginea trotuarului. Traversând piaţa, aerul îi făcu bine. Se opri şi se aşeză pe o bancă sub statuia lui Calderón de la Barca, şi de acolo observă, cu palmele sprijinite pe genunchi, lumea ce se plimba pe dinaintea ochilor lui cu focalizarea dereglată. Îi văzu pe cerşetorii cu litrul lor de vinişor, cei trei bărbaţi şi femeia de deunăzi, care beau stând pe jos, cu căţelul, supravegheaţi de Robocopul de la intrarea hotelului Victoria. Refuzădând din cap când un maghrebian îi oferi o doză de haşiş – exact asta-mi lipseşte, colega –, şi în sfârşit, revenindu-şi cât de cât, îşi continuă drumul spre pensiune. Acum Centenario Terry se diluase suficient în plămânii sau în urina lui sau unde trebuia, ca să-i permită să desluşească mai bine imaginile. Şi graţie acestui fenomen putu vedea că dalmaţianul, adică individul din Barcelona cu codiţă cenuşie şi ochi ceacâri, stătea, jos la o masă din bar lângă uşă, cu un pahar cu whisky în mână, picior peste picior, aşteptându-l.

•

— Dă-ţi seama dumneata – conchise tipul –. Ele vor să le regulăm. Sau mai bine zis vor să vrem să le regulăm. Dar mai ales vor să plătim pentru asta. Cu banii, cu libertatea, cu gândirea noastră... În lumea lor, crede-mă, nu există cuvântul *gratis.*

Continua să peroreze cu whiskyul în mână, foarte degajat, şi Coy era aşezat drept în faţa lui, ascultând. Renunţase să mai fie surprins de ceva cu mult timp înainte, iar acum aştepta cu interes, având dinaintea-i un pahar cu apă tonică, gheaţă şi lămâie de care nici măcar nu se atinsese. Coniacul încă i se mai scurgea domol prin sânge. Uneori dalmaţianul îşi zornăia gheaţa din pahar, privea conţinutul şi îl ducea la gură, gânditor, ca să bea puţin înainte de a continua discuţia. Coy îşi confirmă că spaniola lui avea un vag accent străin, neclar, între andaluz şi britanic.

— Şi dă-mi voie să-ţi mai spun ceva: când una îşi pune ceva în cap, orice, nu-i chip să mai... Ţi-o spun eu. Când până la urmă

iau o hotărâre, indiferent care, devin implacabile. Îţi jur. Le-am văzut minţind... Pentru Dumnezeu. Îţi jur că le-am văzut minţind pe propria-mi pernă, vorbind cu soţul la telefon, cu un sânge rece... De necrezut.

Alături era un magazin cu manechine şi din când în când Coy se uita la vitrina lui. Corpuri dezbrăcate în diferite poziţii, aşezate şi în picioare, bărbaţi şi femei fără sex modelat, unele cu perucă, altele cu craniul gol, cu carnea lor sintetică strălucindu-le în lumina becurilor. Câteva capete retezate zâmbeau pe un raft. Păpuşile feminine aveau sâni cu sfârcuri ascuţite. Un vitrinier cu simţul umorului, o retuşare ipocrită, sau o reminiscenţă clasică întâmplătoare făcea ca unul din manechine să ridice un braţ cu cotul articulat la piept, pudic, iar pe celălalt să-l ţină peste presupusul sex. Venus ieşind direct dintr-o scoică, travestită în replică Pris Nexus 6 din *Blade Runner.*

— Ai avut-o şi pe ea pe perna dumitale?

Dalmaţianul se uită la Coy aproape cu reproş.Avea părul curat şi bine pieptănat pe spate, prins cu un elastic negru. Cămaşa îi era albă, cu nasturi la vârfurile gulerului, şi o purta deschisă, fără cravată. Ten bronzat fără exagerare. Pantofi impecabili, comozi, din piele fină. Un ceas scump, greu, din aur, la încheietura mâinii stângi. Inele de aur. Mâini cu unghiile foarte îngrijite. Alt inel pe degetul mic al dreptei, gros, tot din aur. Lănţişoare din acelaşi metal apărând de sub cămaşă, cu medalioane şi cu un vechi dublon spaniol. Butoni de aur la manşete. Tipul ăsta, gândi Coy, parcă-i o vitrină Cartier. Cu ce avea pe el se puteau turna vreo două lingouri.

— Nu... Sigur că nu – dalmaţianul părea sincer scandalizat –. Nu ştiu de ce spui asta. Relaţia mea cu ea...

Se opri de parcă relaţia aceea era mult prea evidentă. După un moment îşi dădu probabil seama că nu era chiar aşa, pentru că făcu iar să zornăie cubuleţele de gheaţă din pahar şi, nemaibând nimic de astă dată, îl puse pe Coy la curent cutoată istoria. Sau, mai degrabă, cu versiunea istoriei conform lui Nino Palermo. Nino Palermo era el însuşi, ceea ce conferea istorisirii lui o valoare destul de relativă. Însă individul acela era singura persoană ce părea dispusă să-i povestească ceva lui Coy; acesta nu dispunea de nicio versiune mai autorizată şi nici nu-şi făcea iluzii că va avea vreodată parte de alta. Aşa că stătu locului

liniştit, tăcut şi foarte atent, abătându-şi ochii spre vitrina cu manechine doar când interlocutorul lui îl fixa prea mult fie cu ochiul verde, fie cu cel negru – bicromatism incomod dacă îi stăteai înainte. Află astfel că Nino Palermo era patronul lui Deadman's Chest, o întreprindere ce se ocupa cu recuperarea navelor scufundate şi cu operaţiuni de ranfluare şi salvare maritimă, avându-şi sediul social în Gibraltar. Poate Coy, fiindcă Palermo ştia despre el că e marinar, auzise vorbindu-se de Deadman's Chest când cu aducerea la suprafaţă a lui *Punta Europa,* un feribot scufundat anul trecut cu cincizeci de pasageri în golful Algeciras. Sau, în altă ordine de idei – adăugă asta după o scurtă pauză –, când cu recuperarea lui *San Esteban,* un galion găsit acum cinci ani printre stâncile din mijlocul mării, în Florida, cu o încărcătură de argint mexican. Ori în cazul cel mai recent, al vasului roman descoperit cu statui şi ceramică în faţa promontoriului Calpe.

Când discuţia ajunse aici, Coy pronunţă cu glas tare cuvintele căutător de comori şi celălalt zâmbi într-un fel care îi descoperea un dinte sau doi în colţul gurii, înainte de a recunoaşte că da, că într-o anumită măsură. Că treaba asta cu comorile era o chestie foarte relativă, depinzând de o groază de factori. Şi-n plus, amice, nu tot ce străluceşte e aur. Însă uneori tocmai ceea ce nu străluceşte se dovedeşte a fi aur. Apoi, printre multealte fraze rostite doar pe jumătate, Palermo se foi în scaun, îşi clincheti iar gheaţa din pahar, şi de data asta trase o duşcă serioasă care făcu să eşueze toate cubuleţele pe fund.

— Nu-i o aventură, ci o muncă – zise rar, vrând parcă să-i bage bine în cap diferenţa. Una e să mergi la cinema sau să vrei să trăieşti de parcă te-ai afla mereu în rândul paisprezece ronţăind floricele cu iubita, şi alta să investeşti bani, să cercetezi şi să faci prospecţiuni cu seriozitate profesională... Eu muncesc pentru mine şi pentru asociaţii mei, adun capitalul necesar, obţin rezultate şi împart dividende, dându-i Cezarului... Ştii doar. Statul, legile şi impozitele lui. Totodată, din asta trag folos muzeele, instituţiile... Chestii de-astea.

— Ceva tot ţi-o rămâne dumitale prin buzunare.

— Bineînţeles. Şi mă străduiesc să fie... Pentru Dumnezeu. Eu am bani, să fie clar. În primul rând îi pun la bătaie pe cei ai asociaţilor mei, natural; însă îi risc şi pe ai mei. Am avocaţi,

cercetători, scafandri experimentaţi care lucrează pentru mine... Sunt un profesionist.

După ce zise toate acestea rămase puţin tăcut, ţintuindu-l pe Coy cu privirea-i bicoloră, pândind efectul. Dar Coy, care rămânea inexpresiv, probabil nu i se păru prea impresionat.

— Problema este – continuă – că munca asta a mea are nevoie de... Mă rog, doar n-o să m-apuc acum să-mi povestesc viaţa. Ideea e că trebuie să te mişti cu mare grijă. Nu vorbesc de ilegalităţi, deşi uneori... În sfârşit. Dumneata înţelegi. Cuvântul cheie e *prudenţa.*

— Şi ce-are ea de-a face cu toate astea?

Palermo îi spuse, şi pe măsură ce vorbea aerul lui paşnic se încrâncenă, iar furia i se citi deodată în ochi şi pe gură. Coy îl văzu strângându-şipumnul, cel cu inelul gros de aur la degetul mic, şi ar fi pufnit în râs de accesul acela de mânie dacă n-ar fi fost atât de interesat de istoria pe care interlocutorul lui tocmai i-o povestea pe un ton amar, supărat, ce pe alocuri friza agresivitatea. El găsise o pistă. Căutarea naufragiilor de demult debuta întotdeauna cu indicii simple, uneori aproape prosteşti, iar el avea... Pentru Dumnezeu, întâmplarea, sub chipul unui scormonitor prin biblioteci numit Corso, un tip care îi făcea rost de materiale privind marea, vechi hărţi nautice, cărţi de rute navale şi alte chestii asemănătoare – un individ fără scrupule, în treacăt fie zis, care pretindea sume exorbitante –, îi pusese în mână un volum publicat în 1803 despre activitatea maritimă a Companiei lui Iisus. Se numea *Flota neagră*: *iezuiţii în Indiile Orientale şi Occidentale,* fusese scrisă de Francisco José González, bibliotecarul observatorului maritim din San Fernando, şi în cartea aceea Palermo găsi numele lui *Dei Gloria.*

— Acolo era... Pentru Dumnezeu. Am simţit numaidecât. Unul ca mine *ştie* când ceva îl aşteaptă – îşi atinse nasul cu degetul arătător. Simte aici.

— Bănuiesc că te referi la o comoară.

— Mă refer la o corabie. La o minunată, bătrână şi frumoasă corabie scufundată. Treaba cu comoara vine după aia, dacă vine. Dar să nu crezi că... Obligatoriu, sau neapărat, nu-i chiar cuvântul. Nu, nu e.

Îşi plecă fruntea, uitându-se la inelul lui masiv. În momentul acela, Coy i-l privi şi el mai bine. Părea a fi altă monedă antică, autentică. Poate arabă, ori turcească.

— Marea acoperă două treimi din planetă – zise pe neaşteptate Palermo. Îţi poţi închipui cam tot ce s-a dus la fund în ultimii trei sau patru miide ani? Cinci la sută din vasele care au navigat vreodată... Aşa cum îţi spun. Cel puţin cinci la sută se află sub apă. Cel mai extraordinar muzeu din lume: ambiţie, tragedie, amintire, bogăţie, moarte... Obiecte de mare preţ dacă le scoatem la suprafaţă, dar şi... Înţelegi? Singurătate. Tăcere. Numai cine-a simţit un fior de spaimă văzând silueta întunecată a unei epave... Vorbesc de penumbra verzuie de-acolo, de jos, dacă ştii la ce mă refer... Ştii la ce mă refer?

Ochiul verde şi cel negru îl sfredeleau pe Coy, însufleţiţi de o lucire subită care părea febrilă, sau primejdioasă, sau amândouă la un loc.

— Ştiu la ce te referi.

Nino Palermo îi adresă un vag zâmbet de preţuire. Îşi petrecuse viaţa, povesti, scufundându-se întâi pentru alţii, apoi pe cont propriu. Vizitase epave acoperite de corali în Marea Roşie, descoperise o încărcătură de cristaluri bizantine în faţa Rhodosului, căutase lire sterline pe *Carnatic*şi recuperase în Irlanda două sute de dubloni, trei lanţuri de aur şi un crucifix cu pietre scumpe de pe galionul *Gerona.* Lucrase cu echipele de salvare pe vapoarele cu mercur *Guadalupe* şi *Tolosa,* şi cu Mel Fisher pe *Atocha.* Dar înotase în adânc şi printre spectralele nave ale flotei scufundate la optzeci de metri în Martinica, lângă Monte Pelado, cercetase epava lui *Yongala* în Marea Şerpilor şi pe a lui *Andrea Doria* în mormântul ei acvatic din Atlantic. Văzuse nava *Royal Oak* cu burta în sus pe fundul lui Scapa Flow şi elicea vasului-corsar *Emden* în atolul insulelor Cocos. Iar la douăzeci de metri adâncime, sub o lumină fantomatică aurie şi albastră, descoperise o jumătate de schelet al unui pilot german în carlinga Focke-Wulf-ului său scufundat în dreptul Nisei.

— N-o să negi – zise – că am un adevărat curriculum.

Se opri şi, cu un gest către chelner, ceru încă un whisky pentru el şi altă apă tonică pentru Coy, care nici măcar nu se atinsese de cea dinainte. S-o fi încălzit, spuse. Căutarea pe sub apă era modul de viaţă şi pasiunea lui, continuă apoi, privindu-l ca şi cum l-ar fi provocat să dovedească contrariul. Însă nu toate naufragiile erau importante, explică el; chiar şi în antichitate, printre greci existau scufundători ce se ocupau cu recuperarea bunurilor de pe corăbii. De aceea cele mai pasionante erau cele

fără supravieţuitori: în lipsa informaţiilor despre locul scufundării, ele rămâneau tăinuite şi intacte. Or, acum, Palermo descoperise o nouă pistă. O excelentă, neştiută pistă virgină, într-o carte veche. Un nou mister, sau provocare, şi posibilitatea de a căuta un răspuns.

— Atunci – îşi ridicase paharul de parcă ar fi căutat pe cineva să i-l arunce în faţă –, am comis eroarea de a... Înţelegi? Eroarea de a apela la vulpea aia.

•

După alte cincisprezece minute, a doua apă tonică era tot neatinsă pe masă, la fel de caldă ca şi prima. Cât despre Coy, i se mai risipiseră din aburii lui Centenario Terry şi era la curent cu reversul tramei. Sau, cel puţin, cu cel al versiunii susţinute de Nino Palermo, cetăţean britanic cu reşedinţa în Gibraltar, patronul întreprinderii Deadman's Chest de Lucrări Subacvatice şi Salvări Maritime.

Cu jumătate de an în urmă, Palermo se dusese la Muzeul Naval din Madrid ca de atâtea alte ori, căutând informaţii. Spera să găsească confirmarea faptului că o brigantină plecată din La Habanaşi dispărută înainte de a atinge portul de destinaţie naufragiase în apropierea coastelor spaniole. Corabia nu transporta mărfuri socotite ca fiind preţioase, dar existau indicii interesante: numele *Dei Gloria* apărea, de pildă, în una din scrisorile confiscate odată cu desfiinţarea Companiei pe vremea lui Carlos al III-lea, pe care Palermo o găsi menţionată de bibliotecarul din San Fernando în cartea sa despre vasele şi activitatea maritimă a discipolilor lui Loyola. Citatul „*dar dreptatea lui Dumnezeu nu a îngăduit ca* Dei Gloria *să ajungă la destinaţie cu persoanele şi secretul pe care le transporta*" a fost coroborat de el însuşi cu indexul documentelor de la Arhiva Indiilor din Sevilla, de la Viso del Marqués şi de la Muzeul Naval din Madrid... Şi cling, cling. Premiul. În catalogul bibliotecii acestuia din urmă figura o dare de seamă datată februarie 1767 în Cartagena „*despre pierderea brigantinei* Dei Gloria *în lupta cu feluca pirată care se presupune a fi cea numită Serguí*". Asta îl făcu să intre în contact cu Muzeul Naval şi cu Tanger Soto, care – spre nenorocirea lui şi fir-ar ea să fie blestemată – se ocupa de departamentul acela. După un prim contact de tatonare, o invitase la masă la Al-Mounia, un restaurant arab de pe strada Recoletos. Acolo, în faţa unui *cuş-cuş* de miel cu legume, el îşi

dăduse reprezentaţia la modul convingător. Nici vorbă să-şi deschidă inima, de bună seamă. Era trecut prin ciur şi dârmon şi ştia la ce se expune. Aminti de *Dei Gloria* doar în treacăt, printre alte teme, atingând subiectul ca jonglerii, cu vârful degetelor, uite-l nu-i, hocus-pocus. Ea, educata, eficienta şi blestemata de vrăjitoare promisese să-l ajute. Chiar aşa spusese: că o să-l ajute. Că o să-i caute o copie a documentelor, dacă acestea se aflau în continuare la fondul încredinţat instituţiei etc.etc. Şi că o să-l sune, îl asigurase căţeaua. Fără să clipească; pentru Dumnezeu. Nici măcar o dată. De atunci trecuseră luni în şir, iar ea nu numai că nu-i telefonase niciodată, dar se folosise de toate relaţiile ei cu Marina ca să-i blocheze orice cale de acces la arhivele muzeului. Şi la documentele privind foaia de îmbarcare a brigantinei în La Habana, pe care el le localizase în sfârşit în indexul arhivei Marinei din Viso del Marqués, dar pe care nu le putu consulta căci se găseau, i s-a spus acolo, în faza de cercetare oficială la Ministerul Apărării. Palermo nu se lăsase păgubaş, desigur. Se agitase. Cunoştea mediul la perfecţie şi avea bani de aruncat. Investigaţia lui paralelă înaintase rezonabil, iar el era acum în măsură să susţină că brigantina se scufundase lângă Cartagena şi că transporta ceva, obiecte sau persoane, de cea mai mare importanţă. Pesemne că acţiunea acelui vas corsar *Serguí* – un *Chergui* englez cu patentă algeriană dispăruse în aceleaşi ape şi la aceeaşi dată – nu fusese chiar întâmplătoare. Palermo încercase de mai multe ori să vorbească cu Tanger Soto ca să-i ceară explicaţii, fără rezultat: tăcere absolută. Ea era foarte dibace, fofilându-se la timp şi dispărând, sau avea noroc, ca atunci la Barcelona când Coy se amestecase. Zău c-avea baftă. Până la urmă, Palermo ajunsese să priceapă, prostul de el, că ea nu numai că îl păcălise, dar acum îşi mişca, încetul cu încetul şi pe nesimţite, propriile piese pe eşichier. Bănuiala i-a devenit certitudine când a văzut-o apărând la licitaţia tomului Urrutia.

— Javra – conchise Palermo – luase o decizie... Pentru Dumnezeu. Te-ai prins?... *Dei Gloria* numai pentru ea.

Coy aprobă din cap, deşi în realitate tocmai digera cele auzite.

— După câte ştiu – ţinu el să precizeze –, lucrează pentru Muzeul Naval.

Celălalt slobozi un hohot de râs foarte scurt şi foarte sarcastic. Fără pic de chef.

— Aşa am crezut şi eu. Dar acum... Ăsta-i genul de muiere care muşcă şi cu gura închisă.

Coy îşi atinse nasul, simţindu-se încă perplex.

— Dacă-i aşa – zise –, dumneata te poţi pune oricând în contact cu şefii ei, dându-i peste cap toate planurile.

Palermo făcu să clinchetească gheaţa din noul lui whisky.

— Asta ar însemna să le pun cruce şi alor mele... Nu-s atât de stupid.

Îi apăruse din nou pe chip rictusul acela rapid care îi dezgolea doi dinţi ca de rechin. Tipul ăsta, gândi Coy, rânjeşte ca un câine-de-mare în faţa unui calmar lung de două palme.

— E ca o cursă de fond, înţelegi dumneata? – adăugă Palermo –. Eu am resurse mult mai... Pentru Dumnezeu. Ea a pornit cu dreptul numai din cauza neglijenţei mele. Însă genul ăsta de întreceri... Am recuperat terenul pierdut. Şi voi câştiga.

Coy dădu din umeri.

— Atunci îţi urez succes.

— O parte din succesul ăsta depinde de dumneata. Mie mi-e de ajuns să privesc un om în faţă ca să ştiu... – Palermo îi făcu cu ochiul negru. Mă înţelegi.

— Te înşeli. Nu înţeleg.

— Ca să ştiu pe cât se vinde.

Lui Coy nu-i plăcu nicidecum privirea aceea; sau poate îl dezgusta tonul de încredere complice cu care interlocutorul lui pronunţase ultimele cuvinte.

— Eu am ieşit din joc – zise cu răceală.

— Nu mai spune.

Tonul zeflemist al celuilalt nu contribuia la îmbunătăţirea lucrurilor. Coy simţi cum îi renăştea toată antipatia.

— Asta e. Va trebui să tratezi cu ea – reuşi să-şi strâmbe gura în rânjetul cel mai insolent cu putinţă –. N-aţi încercat să vă asociaţi?... Pe cât îmi dau seama, niciunul dintre voi nu-i mai breaz: cum e sacul, şi peticul.

Palermo nu părea câtuşi de puţin jignit. Dimpotrivă, considera problema cu imparţialitate.

— E şi asta o posibilitate – replică el –. Dar mă întreb dacă ea... Se crede cu toţi aşii în mână.

— Tocmai a pierdut câţiva. Sau cel puţin valetul.

Şi iar se pomeni în faţa lui cu zâmbetul de rechin albastru. Acum plin de speranţă, ceea ce nu contribuia să-l facă mai plăcut.

— Vorbeşti serios? – Palermo reflecta, interesat... Mă refer la faptul că ai părăsit-o.

— Sigur că vorbesc serios.

— Ar fi indiscret să te întreb de ce?

— Ai zis-o acum câteva clipe: nu joacă cinstit. Cam ca dumneata, de altfel – deodată îşi aminti ceva... Şi poţi să-i spui piticului dumitale melancolic să-şi vadă liniştit de treabă. Nu va mai trebui să-i fac moaca terci dacă-mi iese în cale.

Palermo, care se pregătea să bea, se întrerupse privindu-l pe Coy peste marginea paharului.

— Care pitic?

— N-o face şi dumneata pe şmecherul cu mine. Ştii de cine vorbesc.

Cu paharul tot pe la mijlocul drumului, căutătorul de comori îşi miji şiret ochii ceacâri.

— Nu trebuie s-o iei în nume de rău...

Începu să zică asta; dar apoi, gândindu-se mai bine, amuţi, cu pretextul ducerii băuturii la buzeşi al sorbitului din ea. Lăsând-o pe masă, schimbă şi discuţia:

— Nu-mi vine să cred c-o s-o părăseşti aşa, pur şi simplu.

Fu rândul lui Coy să surâdă. Clar că eu nu zâmbesc ca individul ăsta, oricât m-aş strădui, îşi zise. Sigur că mie nu-mi reuşeşte mutra de rechin, poate cel mult de batog. Se simţea înşelat de toată lumea, începând cu sine însuşi.

— Parcă nici mie, dacă stau să mă gândesc.

— Te întorci la Barcelona?... Cum mai merge cu necazul ăla al dumitale?

— Ia te uită – dădea din cap, agasat –. Văd că te-ai interesat şi ce curriculum am.

Celălalt ridică mâna stângă în aer, de parcă tocmai îi venise o idee. Scoase o carte de vizită dintr-un portofel umflat, plin cu cărţi de credit, şi scrise ceva pe ea. Luminile vitrinei cu manechine făceau să-i lucească inelele de pe mâini. Coy aruncă o privire pe cartonaş, înainte de a şi-l vârî în buzunar: *Nino Palermo. Deadman's Chest Ltd. 42b Main Street. Gibraltar.* Dedesubt notase numărul de telefon al unui hotel din Madrid.

— Aş putea să-ţi ofer o compensaţie – Palermo făcu o pauză, îşi drese vocea, bău încă puţin şi îl privi brusc –. Am nevoie de cineva pe lângă domnişoara Soto, ca să...

Lăsă şi fraza aceea să plutească în aer, suficient timp pentru ca interlocutorul lui s-o completeze în mod adecvat. Coy stătu câtva timp perfect nemişcat, observându-l. Apoi se aplecă mult în faţă, până se sprijini cu palmele de masă.

— Vedea-te-aş făcut poştă.

— Poftim?

Palermo clipise des, cu mutra omului care se aşteaptă la cu totul altceva. Coy începu să seridice, şi cu o satisfacţie secretă văzu că celălalt se ferea trăgându-se încet înapoi în scaun.

— Ce-ai auzit. Să te sodomizeze gagiii. Să te căţelească. Să te porcăiască. Să-ţi crape găurica. Ai captat mesajul? – acum mâinile sprijinite de masă se strânseseră devenind pumni –... Adică să vă reguleze pe la spate pe toţi, pe dumneata, pe pitic şi pe *Dei Gloria.* Ba şi pe ea.

Celălalt nu-l scăpa din ochi. Ochiul verde părea mai rece şi mai atent decât cel negru, care era mai dilatat; ca şi cum jumătate de trup resimţea teamă, pe când cealaltă era atentă, cumpănind.

— Gândeşte-te mai bine – zise Palermo şi apăsă o mână pe mâneca lui Coy, încercând să-l convingă, sau să-l reţină. Era mâna cu inelul cu moneda de aur, şi el o simţi cu neplăcere pe muşchii încordaţi ai antebraţului.

— Ia mâna de pe mine – zise – sau îţi crăp capul.

V• Meridianul zero

„Odată stabilit primul meridian,
plasaţi toate locurile principale
după latitudini şi longitudini.”

Mendoza y Ríos, *Tratat de navigaţie*

Dormi toată noaptea şi o parte din dimineaţă. Dormi de parcă viaţa îi era în joc şi depindea de somnul acela, sau ca şi când dorea s-o ţină afară, la distanţă, cât mai mult timp posibil; iar după ce se trezi, se strădui să continue tot aşa, cu îndârjire. Se răsuci pe pat în fel şi chip, acoperindu-şi ochii, încercând să ignore dreptunghiul de lumină de pe zid. De cum se deşteptase, observase cu disperare dreptunghiul acela: dâra de lumină era în aparenţă senină şi liniştită, şi doar poziţia îi varia aproape imperceptibil pe măsură ce se scurgeau minutele. La prima vedere părea tot atât de nemişcată precum sunt toate lucrurile pe uscat; şi înainte încă de a-şi aminti că se afla în odaia unei pensiuni la patru sute de kilometri de coasta cea mai apropiată, simţi sau intui că nici în ziua aceea nu avea să se trezească la bordul unui vas: acolo unde lumina ce intră pe spiraiuri se mişcă şi oscilează încet de sus în jos şi dintr-o parte în alta, pe când trepidaţia abia simţită a maşinilor se transmite prin tăbliile şi pereţii navei, vrrumvrrum, vrrumvrrum, iar aceasta se balansează domol pe hula mării.

Făcu un duş scurt şi neplăcut – după ora zece dimineaţa, din robinetele pensiunii nu curgea decât apă rece – şi ieşi în stradă nebărbierit, în blugi şi cu o cămaşă curată pe el, cu vestonul pe umeri, să caute o agenţie Renfe ca să cumpere biletul de întoarcere la Barcelona. Bău o cafea în drum, luă un ziar care poposi, abia frunzărit, în primul coş de hârtii, apoi hoinări prin centrul oraşului fără nicio ţintă, sfârşind prin a se aşeza pe o bancă într-o mică piaţetă din vechiul Madrid, într-unul din acele locuri cu copaci de-ai fostelor mănăstiri aflate de partea cealaltă a unor zăplazuri înalte, cu case cu balcoanele împodobite cu ghivece de flori, şi cu largi intrări cu pisică şi portăreasă. Soarele

era blând şi predispunea la o plăcută lenevie. Îşi întinse picioarele, scoţând din buzunar vechea ediţie broşată a *Vasului morţii*, de Traven, pe care în sfârşit o cumpărase de pe coasta Mayano. Un timp, încercă să se concentreze asupra lecturii; dar chiar în momentul când naivul marinar Pippip, stând jos pe chei, şi-o imaginează pe *Tuscaloosa* în largul mării în drum spre casă, Coy închise cartea şi o băgă la loc în buzunar. Mintea îi zbura prea departe de paginile acelea. Şi o avea doldora de umilire şi ruşine.

Îndată se ridică şi, fără grabă, o luă înapoi spre piaţeta Santa Ana, aspectul sumbru fiindu-i accentuat de bărbia întunecată de o barbă nerasă de-o zi şi jumătate. Deodată simţi un gol în stomac şi îşi aminti că nu mâncase nimic de douăzeci şi patru de ore. Intră într-un bar, ceru o gustare rece şi o omletă, stropite cu un pahar mare cu vin, şi ajunse la pensiune după ora două. Până la plecarea expresului Talgo mai avea o oră şi jumătate, iar gara Atocha era aproape. Avea tot timpul s-o ia pe jos până acolo şi să urce în primul tren până la gara Chamartín, aşa că îşi făcu încetmicul bagaj: cartea lui Traven, o cămaşă curată şi alta purtată pe care o puse într-o pungă de plastic, ceva lenjerie de corp, un pulover de lână albastră. Înfăşură savoniera, prosoapele şi aparatul de ras într-un pantalon kaki uzat şi aşeză totul în geanta lui de pânză. Îşi încălţă tenişii, punând deoparte în taşcă şi vechii mocasini nautici. Făcu toate aceste mişcări cu aceeaşi precizie metodică cu care ar fi trasat o rută pe hartă, deşi să fie el al naibii dacă avea în minte cea mai mică direcţie de urmat: se mulţumea să-şi folosească toată concentrarea ca să nu gândească. Apoi coborî, plăti şi ieşi în stradă cu taşca pe umăr. Se opri, mijindu-şi ochii din cauza soarelui ce cădea perpendicular pe piaţă, şi îşi frecă burta, necăjit. Gustarea, cu omletă cu tot, îi căzuse greu. Privi într-o parte, în alta, şi se urni în fine. Plăcută călătorie, gândi. Printr-o sarcastică asociaţie de idei îi răsunară în cap acordurile melodiei *Noche de samba en Puerto España.* Întâi un cântecel, zicea textul. Apoi beţia, şi-n sfârşit doar vaietul chitarei. Fluieră câteva măsuri fără măcar să-şi dea seama, înainte de a se opri brusc. Aminteşte-ţi, îşi spuse, să nu mai fredonezi cântecul ăsta în toată viaţa ta de rahat. Se uita în jos, şi umbra lui părea să se strice de râs în faţa paşilor. Din toţi înapoiaţii mintali din lume – şi trebuie că erau destui –, ea pe el îl alesese. Deşi nici asta nu era chiar exact. La urma

urmei, el fusese cel ce i se proţăpise în faţă, întâi la Barcelona, apoi la Madrid. Nimeni nu-l obligă pe şoarece, citise el cândva, undeva. Nimeni nu-l obligă pe tembelul ăla de chiţcan s-o facă pe *macho* şi pe nebunul învârtindu-se printre cursele cu caşcaval înăuntru. Mai ales ştiind foarte bine că-n lumea asta vânturile dinspre prova suflă mult mai des decât cele din pupa.

Nu dăduse colţul, când fata de la recepţie ieşi fuga după el pe stradă, strigându-l. Domnule Coy, domnule Coy. Cineva îl chema la telefon.

•

— Canaliile – zise Tanger Soto.

Era o fată moderată şi abia dacă ghiceai un uşor tremur în vocea ei; o notă de nesiguranţă pe care izbutea s-o controleze pronunţând exact cuvintele necesare. Nu avusese când să se schimbe, era îmbrăcată tot de oraş, cu fustă şi vestă cu mâneci, şi se sprijinea de peretele salonaşului, cu braţele încrucişate, cu faţa puţin aplecată, privind cadavrul lui *Zas.* Coy se încrucişase pe scară cu doi poliţişti în uniformă, şi găsi încă unul în cameră strângând într-o valijoară instrumentele folosite la luarea amprentelor digitale: chipiul lui era pe masă, iar radio-transmiţătorul atârnat de centiron emitea un stins zvon de conversaţii. Agentul se mişca grijuliu printre lucrurile răvăşite din casă. Totuşi, dezordinea nu era foarte mare: câteva sertare deschise, hârtii şi cărţi pe jos, şi computerul cu carcasa hardului deşurubată şi cu cablurile şi conexiunile în aer.

— Au profitat că eram la muzeu – murmură Tanger.

Cu excepţia acelui tremur din voce, nu părea fragilă, ci sumbră. Pielea ei pistruiată devenise mată şi palidă, ochii nu i se umeziseră, avea gesturile dure, iar degetele şi le înfipsese în braţe cu atâta putere încât li se albiseră încheieturile. Nu îşi lua ochii de la câine. Labradorul zăcea pe o rână pe covor, cu ochii sticloşi şi gura întredeschisă din care se scurgea un firicel de spumă albicioasă care începea să se usuce. Conform poliţiei, spărgătorii forţaseră uşa; apoi, înainte de a o deschide complet, îi aruncaseră câinelui bucăţica de carne preparată cu o otravă rapidă, poateetilenglicol. Oricine or fi fost ei, ştiau ce căutau şi ce aveau să găsească acolo. Nu provocaseră distrugeri inutile, mulţumindu-se să fure nişte documente din sertare, toate dischetele şi hardul computerului. Negreşit că era vorba de tipi pricepuţi. Profesionişti.

— N-aveau de ce să-l omoare pe *Zas* – zise ea. Nu era câine de pază... Nu făcea decât să se joace cu toată lumea.

Ultimele cuvinte i se frânseră într-o notă de emoţie pe care şi-o reprimă imediat. Poliţistul cu valijoara terminase ce avea de făcut, aşa că îşi puse chipiul, salută şi plecă, după ce spuse ceva despre cei de la serviciul municipal care aveau să vină să ia câinele. Coy închise uşa după el – observă că încuietoarea funcţiona încă dar după ce se mai uită o dată la corpul lui *Zas* o deschise la loc pe jumătate, de parcă nu s-ar fi cuvenit să închidă casa cu cadavrul câinelui înăuntru. Ea rămase nemişcată, sprijinită de perete, când el traversă salonul şi se duse în sala de baie. Se întoarse cu un prosop mare şi se aplecă peste labrador. Câteva clipe se uită afectuos la ochii morţi ai animalului, amintindu-şi manifestările lui de bucurie din ziua anterioară, coada agitându-se vesel şi pretinzând încă o mângâiere, privirea lui inteligentă şi credincioasă. Simţea o durere adâncă, o mare milă care îl întorcea pe dos, incomodându-l cu sentimente aproape copilăreşti pe care orice om matur le crede de mult stinse. În *Zas* avea impresia că pierduse un prieten tăcut şi recent; din cei pe care nu-i cauţi, fiindcă ei sunt cei ce te aleg pe tine. Din punctul lui de vedere, durerea aceea era lipsită de rost: fusese împreună cu câinele doar de vreo două ori şi nu făcuse nimic ca să-i merite lealitatea, nici ca să-i plângă acum moartea. Şi totuşi iată-l acolo, cu ociudată apăsare pe suflet şi cu agasante mici usturimi în nas şi ochi. Simţea ca fiind ale sale izbelişţea, neapărarea, dezolarea, nemişcarea bietului animal. Mai mult ca sigur că şi-a salutat asasinii dând vesel din coadă şi cerşindu-le un cuvânt amabil sau o mângâiere.

— Sărmanul *Zas* – murmură.

Atinse o clipă cu degetele capul auriu al labradorului, luându-şi adio de la el, apoi îşi acoperi prietenul cu prosopul. Ridicându-se, văzu că Tanger îl privea. Şedea tot la fel, sprijinită de perete cu braţele încrucişate, sumbră şi neclintită.

— A murit singur – zise Coy.

— Toţi murim singuri.

•

Rămase acolo seara aceea şi o parte din noapte, întâi şezu o vreme pe sofa după ce oamenii serviciului municipal ridicaseră câinele, văzând-o pe ea venind şi plecând, făcând ordine prin

casă. O văzu mişcându-se aproape mută, strângând hârtii, punând cărţi la loc pe raft, închizând sertare; oprită în faţa calculatorului spintecat, cu mâinile în şolduri în timp ce evalua dezastrul, gânditoare. Nimic ireparabil, spusese ca răspuns la una dintre puţinele întrebări pe care el i le pusese la început. Apoi continuă să robotească prin casă până ce totul fu în regulă. Ultimul lucru pe care îl făcu fu să îngenuncheze unde zăcuse *Zas* şi să cureţe bine cu o cârpă şi apă resturile de spumă albicioasă ce se uscaseră pe covor. Făcu toate acestea cu o încăpăţânare disciplinată, lugubră, de parcă truda o ajuta să-şi controleze simţămintele, dominând întunericul ce urca în ea ameninţând să-i cotropească trăsăturile. Vârfurile pletelor aurii îi tremurau lângă bărbie, lăsând să se întrevadă nasul şi pometii plini de pistrui, când în sfârşit se sculă în picioare şi privi în jur, să vadă dacătoate erau la locul lor. Abia după aceea se apropie de masă, luă pachetul de Players şi îşi aprinse o ţigară.

— Azi-noapte m-a căutat Nino Palermo – zise Coy.

Nu păru deloc surprinsă. Nici măcar nu scoase o vorbă. Rămase în picioare lângă masă, cu ţigara între degete şi cu mâna puţin ridicată, cu cotul susţinut de cealaltă.

— Mi-a povestit că l-ai dus de nas – continuă el. Şi că asta încerci să faci şi cu mine.

Se aştepta la scuze, insolenţă sau dispreţ; dar nu urmă decât tăcere. Fumul ţigării urca drept, spre tavan. Nicio spirală, observă el. Nicio agitaţie, niciun tremur.

— Nu lucrezi pentru muzeu – adăugă, cu pauze deliberate între cuvinte –, ci pentru tine.

Semăna, descoperi deodată, cu femeile acelea care te privesc din unele tablouri. Căutături impasibile, în stare să facă să încolţească neliniştea în inima oricărui bărbat ce le observă. Certitudinea că ştiu lucruri pe care nu le spun; dar pe care, dacă zăboveşti îndeajuns în faţa lor, le poţi intui în pupilele imobile. Aroganţă dură, înţeleaptă. Luciditate străveche. Gândul din prima zi când intrase în casa aceea îi reveni în minte: existau adolescente ce priveau deja astfel, fără să fi avut de partea lor timpul care să le justifice; fără să fi trăit îndeajuns ca s-o înveţe. Aşa trebuie să fi privit Penelopa când Ulise a apărut după douăzeci de ani, cerându-şi arcul.

— Eu nu ţi-am cerut să vii la Madrid – zise ea. Nici să-mi complici viaţa, şi în treacăt şi pe a ta, la Barcelona.

Coy o privi lung câteva secunde, încă absorbit, cu gura întredeschisă într-un fel aproape stupid.

— E adevărat – recunoscu.

— Tu ai fost cel ce a vrut să joace. Eu n-am făcut decât să stabilesc nişte reguli. Dacă îţi convin ori ba, asta te priveşte.

Mişcase în sfârşit din mâna ţinând ţigara, şi vârful aprins al acesteia îi luci între degete când o duse la buze. Apoi rămase din nou nemişcată, iar fumul urcă iar sfoară, într-o linie verticală fină şi perfectă.

— De ce m-ai minţit? – întrebă Coy.

Tanger suspină delicat. Abia o adiere, plină de plictis.

— Nu te-am minţit – spuse –. Ţi-am povestit versiunea care îmi convenea... Adu-ţi aminte că eşti un intrus şi că aceasta e aventura mea. Nu-mi poţi cere nimic.

— Oamenii ăştia sunt periculoşi.

Linia dreaptă a fumului se frânse în mici spirale. Ea râdea încetişor, liniştit.

— Nu trebuie să fii foc de isteţ ca să-ţi dai seama de asta, nu?...

Mai râse încă puţin până se opri brusc, în faţa petei umede de pe covor. Albastrul închis al ochilor ei devenise şi mai întunecat.

— Ce-ai să faci acum?

Ea nu răspunse imediat. Se clintise ca să stingă ţigara în scrumieră. Făcu asta minuţios, neapăsând prea tare, încet-încet, până când jarul se stinse. Abia atunci schiţă un gest din cap şi din umeri. Nu se uita la Coy.

— O să fac ce-am făcut şi până acum. O s-o caut pe *Dei Gloria.*

Apoi parcurse întreaga încăpere încet şi măsurat, ca să verifice dacă totul revenise la starea dinainte. Alinie un *Tintin* pe raft alături de celelalte, îndreptă niţel poziţia ramei cu fotografia la care Coy se uitase de multe ori: adolescenta blondă lângă militarul bronzat, zâmbitor, în cămaşă.Proceda, observă el, de parcă avea apă rece în vene. Dar deodată o văzu oprindu-se, reţinând aerul în piept şi expirându-l, nu atât într-un geamăt cât într-un pufnet de mânie, în timp ce lovea masa cu palma, brusc şi sec, cu o violenţă neaşteptată care pesemne o miră pe ea însăşi, sau o duru tare, fiindcă rămase nemişcată, din nou fără suflare, privindu-şi consternată mâna ca şi cum nu era a ei.

— Blestemaţii – zise foarte încet.

Se controlă, şi Coy putu percepe sforţarea pe care o făcea pentru asta. Muşchii fălcilor îi erau încordaţi şi gura strânsă, când respiră adânc pe nas căutând noi lucruri de pus în ordine, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat cu zece secunde înainte.

— Ce-au luat?

— Nimic de neînlocuit – continua să privească împrejur. Tomul Urrutia l-am dus înapoi chiar azi-dimineaţă la muzeu şi am două reproduceri bune ale hărţii sferice pe care pot lucra... Au lăsat toate hărţile moderne, în afară de una pe care făcusem însemnări cu creionul pe margini. Mai erau nişte date şi pe hard-diskul calculatorului, dar nu prea importante.

Coy se foi în loc, stingherit. S-ar fi simţit mai la largul lui cu nişte lacrimi, imprecaţii indignate, mă rog, ceva de genul ăsta. În asemenea cazuri, se gândi, un bărbat ştie ce să facă. Sau măcar crede că ştie. Fiecare îşi asumă un rol, ca la cinema.

— Ar trebui să nu te mai gândeşti la asta.

Se întoarse cu o extremă încetineală, ca şi cum el s-ar fi transformat brusc în unul din obiectele salonaşului, a cărui poziţie trebuia îndreptată.

— Ascultă, Coy. Nu ţi-am cerut să te amesteci în treburile mele. Şi nici acum nu ţi-am cerut să-mi dai sfaturi... Ai înţeles?

E primejdioasă, gândi deodată. Poate chiar mai mult decât cei ce i-au răsturnat toată casa cu fundu-n sus şi i-au omorât câinele. Mai dihai decât piticul melancolic şi dalmaţianul vânător de comori. Toate astea se petrec fiindcă ea e primejdioasă şi ei ştiu, şi ea ştie că ei ştiu. Primejdioasă şi pentru mine.

— Am înţeles.

Dădu din cap, evaziv şi resemnat totodată. Femeia aceea avea o uşurinţă nemaipomenită în a-l face să se simtă responsabil şi, în acelaşi timp, în a-i aminti permanent gratuitatea prezenţei lui acolo. Cu toate acestea, Tanger nu părea mulţumită de răspunsul simplu al lui Coy. Continua să-l scruteze ca boxerul care nu ia în seamă gongul, nici avertizările arbitrului.

— Când eram mică, mă prăpădeam după westernuri – zise pe neaşteptate.

Tonul ei nu era nicidecum evocator, nici înduioşat. Ba chiar părea să conţină o uşoară persiflare la adresa propriei persoane. Dar era ucigător de serios.

— Îţi plăceau filmele acelea, Coy?

O privi neştiind ce să spună. Luat pe neaşteptate cum era, ca să-i răspundă avea nevoie de jumătate de minut de tranziţie de la un subiect la altul. Dar ea nu-i lăsă timp; de altfel, nici nu părea să-i pese de răspuns.

— Văzându-le – continuă ea am decis că există două tipuri de femei: cea care începe să ţipe când apaşii atacă şi cea care apucă o puşcă şi trage în ei de la geam.

Tonul ei nu era agresiv, ci ferm; şi totuşi Coy simţea ca fiind a dracului de agresivă fermitatea aceea. Ea amuţi, şi păru a nu mai vrea să adauge nimic. Dar după un moment se opri în faţafotografiei din ramă şi îşi miji ochii. Vocea îi răsună acum răguşită şi joasă:

— Mi-aş fi dorit să fiu soldat şi să am puşcă.

Coy îşi atinse nasul. Apoi se frecă zdravăn pe ceafă şi execută una după alta toate mişcările ce denotau la el descumpănirea. Mă întreb, îşi zise, dacă femeia asta chiar îmi ghiceşte gândurile, sau doar întâi mi le sugerează şi-apoi mi le întinde pe masă cu faţa-n sus ca pe un pachet de cărţi de joc.

— Tipul ăla, Palermo – zise în sfârşit –, mi-a oferit de lucru.

Îşi ţinu suflarea. Scosese din buzunar cartea de vizită cu numerele de telefon ale ceacârului din Gibraltar. O ridică între două degete, agitând-o puţin prin aer. Ea nu se uita la cartonaş, ci la el. O făcea cu o asemenea fixitate a privirii, de parcă voia să-i perforeze creierul.

— Şi ce i-ai spus?

— C-o să mă mai gândesc.

O văzu abia schiţând un zâmbet. O secundă de calcul şi două de incredulitate.

— Minţi – îi declară ea –. Dacă ar fi fost aşa, n-ai fi stat acum aici uitându-te la mine – vocea păru să i se îndulcească –... Tu nu eşti din ăia.

Coy îşi abătu privirea spre geam, căutând afară, în jos şi în depărtare. Tu nu eşti din ăia. Într-un cotlon colbuit al memoriei lui, Bluto îl întreba pe Popeye dacă era bărbat sau şoarece, iar acesta răspundea: „Sunt marinar”. Un tren se apropia încet de enorma pergolă ce acoperea peroanele gării Atocha, urmând sinuos cu prelungile lui articulaţii un drum misterios prin labirintul şinelor şi semafoarelor. Simţea o ranchiună precisă ca tăişul unui cuţit. N-ai tu habar, gândi, ce zace-n mine. Se uită la ceasul lui de mână. Expresul Talgo, al cărui bilet de clasa a doua

odihnea înbuzunarul interior al vestonului, gonea demult spre Barcelona. Şi el tot aici, de parcă nimic nu s-ar fi schimbat. Privi covorul pe care zăcuse *Zas.* Sau, reflectă, poate se afla din nou aici tocmai fiindcă unele lucruri se schimbaseră. Sau pentru că al naibii să fie dacă ştia de ce. Deodată îl străbătu un fior lăuntric, şi ceva îi trecu prin minte ca o străfulgerare caldă; şi pricepu, bineînţeles, că se afla acolo pentru că într-o zi avea s-o înveţe ceva pe femeia aceea. Gândul îl tulbură atât de tare, încât negreşit că i se răsfrânse pe chip, din moment ce ea îl privi întrebătoare, mirată de schimbarea ce tocmai i se aşternea pe trăsături. Coy aproape că se bâlbâia în propria-i tăcere. Avea s-o înveţe ceva ce ea credea că ştie şi nu ştia; ceva ce ea nu putea controla aşa uşor cum făcea cu gesturile, cu vorbele, cu situaţiile şi, aparent, cu el însuşi. Dar era mult de aşteptat până să vină momentul acela. De aceea se afla acolo, şi nu avea de partea lui altceva decât aşteptarea. De aceea amândoi ştiau că de data asta n-avea să mai plece. De aceea era acum prins în cursă, înghiţind bucăţica de brânză până la sârmă. Cling. Pac. Bărbat, ori şoarece. Cel puţin, se consolă, nu durea. Poate că, la sfârşit, când mi-o veni rândul, o să doară. Dar acum încă nu. Îşi schimbă poziţia pe sofa, făcându-se mai comod, stând picior peste picior, cu mâinile atârnându-i de o parte şi de alta. Îşi simţea pulsul bătându-i rar şi puternic în vintre. Bănuiesc, îşi zise, că teamă este cuvântul exact. Ştii că ai stânci în faţă, asta-i tot. Navighezi, priveşti marea, simţi briza pe chip şi gustul salin pe buze, dar nu te laşi înşelat. Ştii.

Trebuie să spun ceva, gândi. Orice, numai să n-aibă nimic de a face cu ce simt. Ceva care să-i pună din nou timona în mână, sau mai bine zis care să-mi permită s-o văd iar aşa. La urma urmei,ea e cea care comandă, şi suntem încă departe de cartul meu.

Rupse cartea de vizită în două, lăsând-o pe masă. Nu avură loc alte comentarii. Treabă încheiată.

— Tot nu-mi prea dau seama – zise Coy. Dacă nu există nicio comoară, de ce l-ar interesa pe Nino Palermo un vas scufundat în 1767?

— Căutătorii de naufragii nu se aţin numai după comori – acum Tanger se apropiase, aşezându-se pe un scaun în faţa lui Coy, aplecându-şi trupul înainte ca să scurteze distanţa dintre ei. O corabie scufundată de două veacuri şi jumătate poate

prezenta un mare interes dacă s-a păstrat bine. Statul plăteşte pentru aducerea ei la suprafaţă... Se fac expoziţii itinerante... Aurul galioanelor nu e totul. Există lucruri care preţuiesc la fel de mult. Adu-ţi aminte, de exemplu, de colecţia de ceramică orientală ce se afla la bordul lui *San Diego*... Valoarea ei este incalculabilă – se opri şi rămase puţin tăcută, cu buzele întredeschise, înainte de a continua. Şi mai e ceva. Provocarea, înţelegi?... O corabie scufundată este o enigmă care-i fascinează pe mulţi.

— Da. Palermo mi-a pomenit de asta. Vorbea de penumbra de acolo, de jos. Şi de tot restul.

Tanger încuviinţa foarte serioasă şi foarte gravă, de parcă înţelegea sensul acelor cuvinte. Cu toate acestea, Coy fusese pe vase scufundate şi pe cele plutitoare şi pe cele eşuate. Nu ea.

— Pe de altă parte – avertiză Tanger –, nimeni nu ştie ce era la bordul lui *Dei Gloria.*

Coy lăsă să-i scape un suspin.

— Poate o fi totuşi vreo comoară, pân' la urmă.

Ea imită suspinul lui Coy, deşi poate nu din acelaşi motiv. Îşi arcuia sprâncenele cu un aermisterios, ca omul care arată învelişul ce ascunde o surpriză.

— Cine ştie.

Stătea aplecată înainte, lângă el, şi gestul împrumuta feţei ei pistruiate aerul complice al unui puşti hotărât, conferindu-i o atracţie elementară, marcat fizică, făcută din carne şi celule vii şi tinere, şi din tonuri aurii şi culori suave care cereau imperios apropierea, atingerea, frecarea pielii pe piele. Pulsă din nou sângele în vintrele lui Coy, dar de astă dată nu era vorba de teamă. Iarăşi strălfulgerarea de lumină. Iarăşi acea certitudine. Aşa că se lăsă târât perfect conştient în derivă, fără nicio concesie părerii de rău, ori remuşcării. Pe mare toate drumurile sunt lungi. Şi la urma urmei – acesta-i era avantajul –, el nu avea echipaj căruia să-i astupe urechile cu ceară, nici pe cineva care să-l cetluiască de catarg ca să le reziste vocilor ce cântau pe recife, nici zei care să-l incomodeze exagerat cu urile sau favorurile lor. Era, calculă într-un rapid bilanţ, pierdut, fascinat şi singur. În asemenea condiţii, femeia aceea era o rută la fel de bună ca oricare alta.

•

După-amiaza se stinsese încetul cu încetul şi nuanţa gălbuie care la început luminase norii joşi, apoi se căţărase pe gara Atocha acoperind cu umbre foarte lungi şi orizontale încurcatul reflex al labirintului de şine, umplea acum încăperea, profilul lui Tanger înclinat asupra mesei, silueta ei întunecată lângă cea a lui Coy peste hârtia hărţii nautice numărul 463A a Institutului Hidrografic al Marinei.

— Ieri – recapitula el – am situat o latitudine, care este de 37°32’ nord... Asta ne permite să trasăm o linie aproximativă, ştiind că *Dei Gloria* se afla, în momentul scufundării, într-un loc anumepe linia imaginară unind Punta Calnegre de Capul Tiñoso, la o distanţă de coastă variind între una şi trei mile... Poate mai mult. Ceea ce ne dă adâncimi cuprinse între treizeci şi o sută de metri.

— În realitate sunt mai mici – preciză Tanger.

Urmărea foarte atentă pe hârtie explicaţiile lui Coy. Totul era acum strict profesional, ca şi cum s-ar fi aflat amândoi în sala hărţilor unui vapor. Trasaseră, cu creionul şi riglele, o linie orizontală care pornea de pe coastă, la o milă şi jumătate peste Punta Calnegre, şi ajungea la Capul Tiñoso sub marele arc de nisip format de golful Mazarrón. Adâncimea, care era mică şi invariabilă pe latura vestică, creştea pe măsură ce linia se apropia de coasta stâncoasă situată mai la est.

— În orice caz – conchise Coy –, dacă vasul se află foarte jos, nu-l putem localiza cu mijloacele limitate de care dispunem. Şi cu atât mai puţin nu putem coborî până la ce a mai rămas din el.

— Ieri ţi-am spus că i-am calculat poziţia la maximum cincizeci de metri adâncime...

Frig şi tăcere, îşi aminti Coy. Şi penumbra aceea verzuie la care se referise Nino Palermo. Păstra pe piele senzaţia primei lui scufundări adânci, cu douăzeci de ani în urmă, reflexul argintiu al suprafeţei văzute de jos, sfera albăstruie şi apoi verde, dispariţia treptată a culorilor, manometrul de la încheietura mâinii, cu acul indicând creşterea tot mai mare a presiunii înăuntrul şi în afara plămânilor lui, şi sunetul propriei respiraţii în piept şi în timpane, aspirând şi eliminând aer prin reductor. Frig şi tăcere, bineînţeles. Dar şi frică.

— Cincizeci de metri e deja prea mult – zise. Acolo îţi trebuie echipament special, altfel nu poţi face decât scufundări scurte

cu decompresiunilungi: ceva incomod şi periculos. În cazul nostru, cota rezonabilă de siguranţă se situează la patruzeci. Niciun metru mai mult.

Continua să stea aplecată peste hartă, gânditoare. O văzu muşcându-şi unghia degetului gros. Ochii ei parcurgeau cotele marcate de-a lungul liniei de creion trase de Coy, care se prelungea pe aproape douăzeci de mile. Câteva din numerele indicând adâncimea erau însoţite de o iniţială: *N, M, P*... Funduri de nisip şi de mâl, cu ceva piatră. Prea mult nisip şi prea mult mâl, se gândi. În două secole şi jumătate, fundurile acelea puteau acoperi multe lucruri.

— Cred că va fi suficient – zise ea –. Ne vom limita la patruzeci.

Mi-ar plăcea să ştiu de unde scoate atâta siguranţă, gândi el. Singura certitudine pe mare – dat fiind că în spaniolă marea e cuvânt ambigen, Coy folosea uneori femininul *la mar,* ca mulţi alţi marinari referindu-se la calităţile ei fizice, deşi niciodată nu-i trecuse prin cap să-i atribuie un caracter feminin – era că acolo nu exista nimic sigur. Dacă reuşeai să faci lucrurile bine şi să obţii arimarea încărcăturii în mod adecvat, dacă trăgeai mura corect pe vreme rea, dacă temperai maşinile şi nu înfruntai talazuri uriaşe şi vânt de peste forţa 9 pe scala Beaufort, străvechea şi prost-dispusa bastardă ajungea să-i suporte totuşi pe intruşi; însă nu puteai s-o provoci. Dacă o forţai câtuşi de puţin, ea câştiga întotdeauna partida.

— Nu cred să fie mult mai jos – precizã Tanger.

Părea să fi uitat cu desăvârşire de bietul *Zas* şi de casa ei răscolită, observă Coy minunându-se. Privea concentrată scalele cu grade, minute şi zecimi de minut de pe marginile hărţilor, şi el admiră o dată mai mult acea aparentă voinţă. O auzea pronunţând cuvinte precise, fără adaosurisau complicaţii de prisos. Să-mi sară ochii din cap dacă asta-i normal, îşi spuse. Nicio femeie, niciun bărbat din câţi cunosc nu pot fi atât de stăpâni pe sine cum simulează ea că este. E încolţită, tocmai a primit un avertisment sinistru, şi nimic, continuă să mângâlească o hartă nautică. Ori e schizofrenică, sau cum s-o fi numind boala asta, ori e o femeie nemaipomenită. Oricum însă, e clar că e capabilă. Foarte capabilă. Că e în stare, după tot ce s-a întâmplat, să stea aplecată peste hârtie manevrând creionul şi compasul cu sângele rece al chirurgului ţinând bisturiul în

mână. Poate că, de fapt, nu ea este cea încolţită, ci noi: Nino Palermo, piticul melancolic, şoferul berber şi secretara şi eu însumi nu suntem decât însoţitori, sau figuranţi, sau victime. Cu toţii.

Încercă să se concentreze asupra hărţii. Odată stabilită latitudinea prin paralela orizontală care o semnala, rămânea acum să fie situată longitudinea: punctul în care paralela aceea întretăia meridianul corespunzător. Dar care era meridianul? În mod convenţional, aşa cum linia Ecuatorului constituia paralela zero pentru a calcula latitudinea spre nord sau spre sud, meridianul considerat de toată lumea ca fiind 0° era cel de la Greenwich. Longitudinea nautică se stabilea tot în grade, minute şi secunde sau zecimi de minute, socotind 180° la stânga Greenwich-ului pentru longitudinea vestică şi 180° la dreapta pentru longitudinea estică. Numai că nu întotdeauna Greenwich fusese referinţa universală.

— Longitudinea pare clară – răspunse Tanger: 4°51’ est.

— Mie nu mi se pare atât de clară. În 1767, spaniolii nu foloseau Greenwich-ul ca prim meridian...

— Sigur că nu. Primul a fost cel al insulei Hierro, dar apoi fiecare ţară a sfârşit prin a-l folosi pe al ei propriu. Nu s-a unificat în jurul Greenwich-ului decât în 1884. De aceea, harta lui Urrutia, tipărită în 1751, are patru scale de longitudine diferite: Paris, Tenerife, Cádiz şi Cartagena.

— Ia te uită – Coy o privea cu respect –. Ştii multe despre asta. Aproape mai mult decât mine.

— M-am străduit să învăţ. De altfel, e meseria mea. Dacă ştii unde şi cum să cauţi, găseşti totul în cărţi.

Coy se îndoi în sinea lui. Citise toată viaţa despre mare, dar niciodată nu găsise acolo nimic despre ţipătul de spaimă al unui marsuin care sare din apă cu jumătate de corp smuls de muşcătura unei orce. Nici despre noaptea cea mai scurtă din viaţa lui, cu zorii îngemănându-se cu crepusculul în orizontul sângeriu al radei Oulu, la câteva mile de cercul polar arctic. Nici despre cântecul kroomenilor, stivuitorii negri, pe teuga de la prova într-o noapte cu lună la Pointe-Noire, Congo, cu calele şi puntea pline de trunchiuri de okumé şi acaju. Nici despre vuietul înspăimântător al unei Mări Cantabrice unde cerul şi marea se confundau sub o cortină de spumă cenuşie, sânuri de 14 metri şi vânt de 80 de noduri, cu valurile deformând containerele

priponite în buloane pe punte de parcă erau din hârtie înainte de a le smulge şi arunca peste bord; oamenii de cart legaţi în diferite locuri de pe punte, îngroziţi, şi restul echipajului prin cabine, rostogolindu-se pe jos şi izbindu-se de pereţi, vomitând ca porcii. Era ca jazzul, la urma urmei: improvizaţiile lui Duke Ellington, saxofonul tenor al lui John Coltrane, sau bateria lui Elvin Jones. Numai că nici despre asta nu puteai citi prin cărţi.

Tanger desfăşurase o hartă la scară mică, mult mai generală decât celelalte, şi semnala imaginare linii verticale pe ea.

— Parisul nu poate fi – zise. Meridianul lui trece prin Baleare, şi în acel caz corabia s-ar fi scufundat undeva la jumătatea drumului dintre Spania şi Italia... Nici Tenerife, fiindcă ar situa-o în plin Atlantic. Aşa că, la prima vedere, nu rămân decât Cádiz şi Cartagena...

— Nu e Cartagena – zise Coy.

Putea să-şi dea seama dintr-o simplă ochire. Dacă s-ar fi scufundat la aproape cinci grade est de meridianul acela, *Dei Gloria* s-ar fi aflat mult prea în larg, cam la două sute cincizeci de mile de locul cel mai probabil, cu funduri – se apropie puţin de hartă ca să vadă – de trei mii de metri.

— Deci nu poate fi decât Cádiz – preciză ea. Pe ucenicul de pilot l-au găsit a doua zi, la vreo şase mile sud de Cartagena. Calculând longitudinea pe această bază, totul coincide. Urmărirea. Distanţa.

Coy se uită pe hartă, încercând să stabilească prin estimare deriva naufragiatului în barca lui. Calculă distanţa, vântul, curenţii, abaterea, înainte de a face un gest afirmativ. Şase mile era o distanţă logică.

— În cazul ăsta – conchise –, vântul s-a învârtejit dinspre nord-vest.

— E posibil. În declaraţia lui, musul a spus că vântul şi-a schimbat direcţia în zorii zilei... Asta e normal în zonă?

— Da. Vânturile de sud-vest, pe care acolo le numim *lebeches,* bat de obicei către seară şi uneori se menţin aşa toată noaptea, cum a fost, spui tu, cazul în timpul urmăririi lui *Dei Gloria.* Iarna, vântul se abate apoi spre nord-vest, ca să vinădinspre pământ, de dimineaţă... Un vânt de apus sau un mistral putea să-l împingă spre sud-est.

O observă cu coada ochiului. Iarăşi îşi muşca unghia policarului, cu ochii ţintă pe hartă. Coy lăsă creionul să se rostogolească pe hârtie. Zâmbea.

— Şi-n plus – zise –, trebuie să eliminăm tot ce nu se potriveşte cu ipoteza ta... Am dreptate?

— Nu e vorba de ipoteza mea. Normal este să se fi calculat longitudinea pornind de la meridianul de Cádiz. Uite.

Desfăşură, în foşnet de hârtie, una dintre reproducerile hărţii lui Urrutia pe care în dimineaţa aceea le adusese de la Muzeul Naval. Apoi, cu degetele ei cu unghii boante şi roase, semnală pe rând traseul vertical al diferitelor meridiane în timp ce îi explica lui Coy că oraşul Cádiz, întâi prin observatorul lui central şi după aceea prin cel din San Fernando, fusese meridianul principal de care marinarii spanioli se folosiseră în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi în cea mai mare parte a celui următor. Însă meridianul din San Fernando nu a fost folosit decât cu începere din 1801; astfel că documentul din 1767 se referea încă la linia de la un pol la celălalt care trecea prin observatorul situat în castelul Aspiranţilor de marină de la Cádiz.

— Aşa că e cât se poate de normal ca piloţii şi căpitanul lui *Dei Gloria* să se folosească de Cádiz ca meridian zero în măsurarea longitudinii. Priveşte. În felul acesta toate cifrele se potrivesc, în special cele 4°51’ date de ucenicul de pilot ca fiind ultima poziţie cunoscută a lui *Dei Gloria.* Dacă socotim de la meridianul de Cádiz spre est, punctul naufragiului se situează aici, vezi?... În locul acesta, la est de Punta Calnegre şi la sud de Mazarrón.

Coy studie atent harta. Nu era o zonă prea rea: relativ adăpostită şi apropiată de coastă.

— Asta e la Urrutia – zise –. Dar pe hărţile moderne?

— Aici se complică lucrurile, fiindcă în epoca lui Urrutia, când el a procedat la ridicările la scară din *Atlasul Maritim,* longitudinea se calcula cu mai puţină precizie decât latitudinea. Încă nu se perfecţionase cronometrul marin, care a permis calcularea ei exactă. De aceea erorile de longitudine sunt mai apreciabile... Capul Palos, acolo unde tu ai observat imediat o eroare de vreo două minute latitudine, se află din punctul de vedere al longitudinii la 0°41,3’ vest de meridianul Greenwich. Ca să-l situăm după meridianul de Cádiz pe hărţile moderne

trebuie să scădem cifra aceasta din diferenţa de longitudine ce există între Cádiz şi Greenwich... Nu-i aşa?

Coy încuviinţă, amuzat şi intrigat. Tanger nu numai că-şi învăţase lecţia ca pe apă, dar putea calcula gradele şi minutele cu uşurinţa unui lup de mare. El însuşi ar fi fost incapabil să reţină toate acele date pe dinafară. Înţelese că ea avea nevoie de el mai mult pentru aspectele practice şi ca să-şi confirme propriile calcule decât pentru altceva. Nu era totuna a naviga pe hârtie la etajul cinci al unei locuinţe de peste drum de gara Atocha, şi a te afla pe mare, pe puntea nesigură a unui vas. Îşi îndreptă atenţia spre însemnările cu creionul pe care ea le făcea pe un blocnotes.

— Asta ne dă – explică Tanger – 5°50’ de situare a lui Palos faţă de meridianul de Cádiz, pe hărţile moderne. Dar pe harta Urrutia, situarea este de 5°34’, vezi?... Avem, prin urmare, o marjă de eroare de două minute de latitudine şi de şaisprezece de longitudine. Uite. Am folosit tabelele de corecţie din *Aplicaţii de Cartografie Istorică* de NéstorPerona... Utilizându-le de-a lungul coastei, de la Cádiz până la Capul Palos, ele ne permit să situăm flecare poziţie a lui Urrutia calculată după meridianul de Cádiz în poziţii actuale raportate la Greenwich.

Lumina apusului se retrăsese deja către pereţii şi tavanul camerei, umplând masa cu unghiuri de umbră, şi ea se întrerupse ca să aprindă o lampă care îşi reflectă raza pe albul hârtiei. Apoi îşi încrucişă braţele şi rămase privind liniile de pe hartă.

— Aplicând corecţiile, poziţia la est de meridianul de Cádiz pe care ucenicul de pilot i-a atribuit-o lui *Dei Gloria* s-ar situa pe hărţile moderne la 1°21’ vest de Greenwich. Desigur, ea nu este chiar exactă şi vom avea în locul acela nişte marje de eroare rezonabile: un dreptunghi de o milă lăţime pe două lungime. E aria noastră de căutare.

— Nu-i prea mică?

— Tu însuţi ai zis ieri: fără îndoială că au făcut punctul după repere de pe uscat. Cu harta lor în mână şi cu o busolă, putem cerceta totul amănunţit.

— Nu-i chiar aşa uşor. Busola lor principală putea da valori eronate, nu ştim dacă la epoca aceea declinaţia magnetică era mare, poate că s-au grăbit citind datele... Multe lucruri îţi pot da

peste cap calculele. Nimic nu ne garantează că ale lor au fost aceleaşi.

— Va trebui să încercăm, nu?... Despre asta e vorba.

Coy studie locul de pe hartă, încercând să traducă totul în limbajul mării. Asta însemna o zonă de cercetare de şase până la zece kilometri pătraţi; o sarcină dificilă, dacă apele vor fi tulburi, sau dacă timpul o fi depozitat prea mult mâl şi nisip peste resturile lui *Dei Gloria.*„Pieptănatul” întregii zone le va lua pe puţin o lună. Se folosi de compas ca să calculeze longitudinea est de Cádiz după Urrutia, o trecu apoi pe harta modernă 463A ca s-o transforme în longitudine vest de Greenwich, şi reveni cu noua estimare la Urrutia. Consultă tabelele de corecţie făcute de Tanger. Totul se încadra în marje acceptabile.

— S-ar putea să nu fie imposibil – zise.

Tanger nu pierduse niciun detaliu al mişcărilor lui. Luă un creion ascuţit şi trasă un dreptunghi pe 463A.

— Ideea este că *Dei Gloria* se găseşte undeva în perimetrul acesta. La o adâncime ce variază între douăzeci şi cincizeci de metri.

— Cum e fundul?... Bănuiesc că l-ai studiat cu mare atenţie.

Ea zâmbi înainte de-a desfăşura o hartă la scară mare, cea cu numărul 4631, cuprinzând golful Mazarrón de la Punta Calnegre până la Punta Negra. Coy observă că era vorba de o ediţie recentă, cu corecţii pentru uzul navigatorilor din chiar acel an. Scara era foarte mare şi detaliată, şi fiecare cifră indicând sondajul era însoţită de natura corespunzătoare a fundului. Nu puteai găsi ceva mai precis despre zona aceea.

— Mâl nisipos şi pietre din loc în loc. Conform datelor, fund destul de curat.

Coy puse compasul pe scala laterală, calculând din nou aria. O milă pe două, în dreptul promontoriului Punta Negra şi a peşterii Cueva de los Lobos. Având în vedere că în acel loc un minut de longitudine echivala cu 0,8 mile, sectorul rămânea încadrat între 1°19,5’ vest şi 1°22’ vest, şi între 37°31,5’ nord şi 37°32,5’ nord. Observa cu plăcere coasta familiară reprezentată în ocru, fâşiile albastre tot mai clare la marginea bancurilor denisip pe măsură ce se eşalonau îndepărtându-se de coastă. Compară desenele acelea cu propriile-i amintiri, situând mental reperele oferite de munţii din interior, în curbele de nivel

topografic ce se îndeseau la piscul Víboras, la piscul Pájaros şi la Morro Blanco.

— Toate astea-s foarte relative – zise după încă un moment –. Nu vom fi siguri de nimic atâta timp cât nu ne vom vedea pe mare, poziţionându-ne cu hărţile şi reperele luate după uscat... Degeaba trasăm aici aria de căutare. Deocamdată, tot ce avem e un dreptunghi imaginar desenat pe hârtie.

— Cât ne va lua să pieptănăm zona asta?

— Nouă?

— Sigur – ea marcă exact pauza cuvenită. Ţie şi mie.

Iarăşi acel tu şi eu. Coy mai mult schiţă un zâmbet. Dădea din cap.

— Avem nevoie de încă cineva – zise –. Avem nevoie de Pilot.

— Prietenul tău?

— El. Mai multă apă a stors el de pe tricourile lui decât am văzut şi am înfruntat eu în toată viaţa mea.

Îi ceru să-i vorbească despre el şi Coy se execută succint şi foarte pe deasupra, tot cu părerea aceea de surâs în colţul gurii. Vorbi pe scurt de tinereţea lui, de Cimitirul Vaselor Fără Nume, de prima ţigară şi de marinarul ars de soare şi slab cu părul semănat cu premature fire albe, de scufundările după amfore, de plecările la pescuit când se îngâna ziua cu noaptea, sau de pânditul pe înserat al calmarilor care veneau să doarmă pe pământ la Punta de la Podadera. Şi de Pilot, de stacana lui cu vin, de tutunul lui negru şi de vasul său legănându-se pe neastâmpărul valurilor.Sau poate nici n-a vorbit atât de mult pe cât i s-a părut, ci s-a mulţumit să povestească doar, pe scurt, câteva episoade dezlânate, şi amintirile lui au suplinit lipsa, bulucindu-i-se în părerea aceea de zâmbet. Iar Tanger, care îl privea atentă nepierzând nici cel mai mic gest sau vorbă de-ale lui, înţelese ce însemna numele acela pentru Coy.

— Spuneai că are un vas.

— Da, *Carpanta*: un velier de paisprezece metri, cu cocpit central, punte la pupa, motor de şaizeci de cai putere şi compresor pentru butelii cu aer.

— Crezi că l-ar închiria?

— Face asta din când în când. Trebuie să trăiască.

— Mă refer la noi doi. La tine şi la mine.

— Sigur. Ar fi în stare să-şi sabordeze vasul dacă l-aş ruga eu – se mai gândi puţin –. Bun, chiar să şi-l scufunde, poate nu. Dar orice altceva.

— Numai să nu ceară prea mult – părea îngrijorată. În această primă fază, resursele sunt slăbuţe. E vorba de economiile mele.

— Ne descurcăm noi, fii pe pace – o linişti Coy. Oricum, dacă corabia se află la adâncimea la care spui tu, echipamentul de căutare va fi minim... Pot fi suficiente o sondă bună, de pescuit, şi un acvaplan remorcat: se face dintr-o scândură mare de lemn şi cincizeci de metri de cablu.

— Perfect.

Nu întrebă dacă prietenul lui era om de încredere. Se mulţumea să-i considere vorbele ca pe o garanţie.

— Pe deasupra – zise Coy –, Pilotul a fost scafandru profesionist. Dacă îi promiţi o sumă adecvată care să acopere cheltuielile, şi o parte rezonabilă în caz de beneficii, putem conta pe el.

— Bineînţeles că îi promit. Cât despre tine...

O privi drept în ochi, aşteptând să continue, dar ea amuţi înfruntându-i privirea. E şi acolo înăuntru o licărire de zâmbet, îşi spuse el. Vasăzică şi ea surâde, poate fiindcă acum are doi marinari şi un vas şi un dreptunghi de o milă pe două trasat cu creionul pe o hartă nautică. Sau poate...

— Despre mine vom mai vorbi noi – zise Coy. Deocamdată ai preluat cheltuielile mele, nu-i aşa?

Stătea tot nemişcată, privindu-l cu aceeaşi expresie şi cu aceeaşi luminiţă ce părea să-i joace în adâncul irişilor bleumarin. Aş, e doar un efect al luminii, gândi el. Ori poate al înserării, sau al lămpii aprinse.

— Desigur – zise ea.

•

Se hotărî să doarmă acolo peste noapte şi aşa făcu fără ca vreunul din ei să pronunţe prea multe cuvinte pe tema aceea. Lucrară până foarte târziu şi în cele din urmă ea îşi trase tare coatele înapoi şi îşi suci gâtul de parcă o dureau vertebrele cervicale şi îi zâmbi lui Coy, obosită şi distantă, ca şi cum tot ce aveau acolo pe masă sub conul de lumină al lămpii, hărţile de navigaţie, notiţele, calculele, n-ar mai fi interesat-o. Atunci zise sunt obosită şi nu mai pot, şi se sculă în picioare privind împrejur mirată, de parcă uitase unde se afla; iar ochii îi

rămaseră nemişcaţi şi se întunecară deodată căzând pe locul unde fusese cadavrul lui *Zas.* Păru să-şi reamintească totul atunci; şi pe neaşteptate, precum omul care crapă o uşă din nebăgare de seamă surprinzând ceva dincolo de ea, Coy o văzu clătinându-se doar câţiva milimetri şi captă fiorul ce îi străbătu brusc pielea ca şi cum o pală rece de aer ar fi intrat pe fereastră: mâna rezemată pe un colţ al mesei, privirea neajutorată ce rătăci prin încăpere căutând un punct de sprijin, până când îşi reveni înaintede a ajunge la Coy. Atunci păru din nou stăpână pe sine; însă el deschisese deja gura ca să-i sugereze pot să rămân dacă vrei, sau poate n-ar fi bine să te las singură noaptea asta, sau ceva de genul ăsta. Şi rămase aşa, cu gura deschisă, fiindcă chiar atunci ea ridicase din umeri cu un aer aproape întrebător, privindu-l. Atunci tăcu încă puţin şi ea repetă gestul, deliberata-i formă de a da din umeri pe care părea s-o rezerve întrebărilor al căror răspuns îi era indiferent. Apoi el spuse poate ar fi mai bine să rămân, şi ea răspunse da, sigur, cu o voce abia auzită şi cu răceala dintotdeauna, şi dădu din cap afirmativ de parcă sugestia i se părea potrivită, înainte de a dispărea pe uşa dormitorului şi a reveni îndată cu un sac militar: un adevărat sac de dormit al armatei, verde, pe care îl întinse pe sofa, aşezând dedesubt o pernă. Apoi, în câteva cuvinte, îi explică unde era uşa sălii de baie şi unde găsea un prosop curat, înainte de a se retrage închizând uşa.

Jos, în depărtare, prin întunericul ce se lăţea de partea cealaltă a gării, luminiţele prelungi ale trenurilor se mişcau înşelător de încet. Coy se îndreptă spre fereastră şi rămase acolo nemişcat, privind contururile şterse ale cartierelor mai îndepărtate, luminile de pe strada de sub el, farurile celor câteva maşini circulând pe bulevardul pustiu. Firma luminoasă a benzinăriei era aprinsă; dar nu văzu pe nimeni acolo, decât pe vânzătorul care ieşea din ghereta lui de sticlă ca să-l servească pe un automobilist. Nici piticul melancolic, nici vânătorul de naufragii nu păndeau pe afară.

Ea lăsase muzică la minicombină. Era o melodie foarte lentă şi tristă, pe care Coy n-o mai auzise niciodată. Se duse să vadă anvelopa discului: *Après la pluie.* Nu-l cunoştea deloc pe acel E.Satie – poate un amic de-al lui Justine dar titlul i se păru nimerit. Muzica te ducea cu gândul la puntea umedă a unei nave ancorate pe o mare cenuşie şi calmă, cu cercurile

concentrice ale ultimelor picături de ploaie încă vizibile în apă, mărunte ondulaţii precum atingerile unor părelnice meduze la suprafaţă, ori micile unde ale unui radar, şi la cineva care se uita la ele cu mâinile sprijinite de un parapet ud, în timp ce norii sumbri se îndepărtau, negri şi joşi, pe linia orizontului.

Simţea nostalgie când ridică ochii să caute inutil o stea. Strălucirea oraşului voala tot cerul. Cu mâna făcu un fel de vizieră în jos, şi când ochii i se obişnuiră zări abia două steluţe, slabe punctişoare luminoase la mare distanţă. Peste oraşe, când era cu putinţă să zăreşti vreuna, stelele păreau întotdeauna stinse, străine, lipsite de scânteiere şi de semnificaţie. Dar peste mare, ele erau referinţe utile, cărări şi însoţitori. Coy îşi petrecuse lungi ore de cart în largul mării cu coatele rezemate de copastie, văzând cum dispar primăvara Sirius şi cele şapte Pleiade de pe cerul de seară occidental, ca să apară vara de partea cealaltă a nopţii, pe cerul matinal levantin. Mai mult, le datora stelelor viaţa; iar în timpul unei scurte şi intense etape a tinereţii lui, îl ajutaseră până şi să scape de închisoarea din Haifa. Asta pentru că într-o lugubră dimineaţă de august, fiind gata să intre în apele libaneze la bordul lui *Otago,* un mic cargobot care plutea fără lumini de la Larnaca la Sidon ca să forţeze blocada israeliană, şi înainte de a se ivi farul de la Ziri – o scăpărare la fiecare trei secunde, vizibilă de la şase mile –, Coy observase, pe când aştepta apariţia lui Castor şi Pollux pe orizontul oriental, silueta neagră a unui vas de patrulare pândind la adăpostul liniei întunecate, în faţa coastei spre carese îndreptau. *Otago,* 3 000 de tone înmatriculate la Monrovia cu armator spaniol, căpitan norvegian şi echipaj grec şi spaniol, care oficial transporta sare între Torrevieja, Triest şi Pireu, rămăsese câtva timp nemişcat până când căpitanul Raufoss, cu binoclul cu infraroşii la ochi şi blestemând în limba vikingă printre dinţi, confirmă că era o patrulă militară. Apoi viră domol, cârma la tribord şi încet înainte şi nicio ţigară aprinsă pe punte, ca să se îndepărteze discret în noapte, ecou anonim pe radarul israelian, cu itinerariu de înapoiere la Capul Greco. Iar acuitatea vizuală a lui Coy, pe atunci tânăr pilot al doilea cu cerneala de pe brevet încă neuscată bine, se văzuse recompensată de Raufoss cu o sticlă de malţ Balvenie şi o palmă zdravănă pe spinare de pe urma căreia se resimţise o săptămână. Ca ofiţer, Sigur Raufoss îi fusese primul căpitan:

solid, sangvin, roşcat, excelent marinar. Ca majoritatea conaţionalilor săi, nu avea aroganţa căpitanilor englezi, pe care îi depăşea în competenţă profesională. Nu avea încredere în piloţii fără fire albe prin păr, era în stare să-şi treacă nava prin urechea acului, şi niciodată nu era treaz acostat, nici beat navigând. Coy petrecu cu el trei sute şapte zile de mare pe Mediterana, apoi se mută pe altă navă exact la ţanc, cu două călătorii înainte ca lui Sigur Raufoss să i se pecetluiască soarta. Ducând fier vechi de la Valencia la Marsilia, lui *Otago* i se deplasase periculos încărcătura în toiul unui mistral de iarnă de forţa 10 în golful Lyon. Se răsturnase ducându-se la fund cu cincisprezece oameni înăuntru, nelăsând altă urmă decât un mesaj S.O.S. captat de staţia de radio de coastă de la Mont Saint-Loup pe canalul 16 VHF: *Otago* la 42°25’ N şi 3°53,5’ E. Pierdut controlul, puternică bandare. Mayday, mayday. Ajutor, ajutor. Apoi,nicio rămăşiţă plutitoare, niciun colac de salvare, nicio baliză. Nimic. Numai tăcerea şi marea impasibilă care îşi ascunde tainele de veacuri nenumărate.

•

Se uită la ceas: încă nu era miezul nopţii. Uşa camerei lui Tanger era închisă şi muzica încetase. Coy simţi tăcerea ce urmează ploii. Făcu câţiva paşi la întâmplare prin încăpere, observând tintinii pe raftul lor, cărţile aliniate, cartea poştală din Anvers, cupa de argint, fotografia înrămată. Am spus noi şi înainte că nu era un tip sclipitor şi că era conştient de asta; iar acum intervenea şi starea lui de spirit faţă de Tanger Soto. Totuşi, îşi păstra acel ciudat simţ al umorului; acea uşurinţă naturală în a-şi râde de sine sau de stângăciile lui: un fatalism mediteraneean care îi îngăduia să găsească partea bună a oricărei situaţii, încălzindu-se, cum s-ar spune, la orice foc. Poate că această conştiinţă, sau certitudine, îl făcea să fie mai puţin stupid decât oricare alt bărbat aflat în aceeaşi împrejurare. În plus, obişnuinţa de a scruta cerul şi marea şi ecranul radarului în căutarea semnalelor interpretabile accentuase în el un anumit gen de instincte, sau de intuiţii tactice. În acel context, indiciile care săreau în ochi în casa aceea i se păreau pline de semnificaţii. Erau, hotărî el, jaloane revelând o biografie aparent dreaptă, solidă, fără ascunzişuri. Ba mai mult, unele dintre obiectele acelea sau latura fragilă a stăpânei lor, pe care o dezvăluiau ca pe partea vizibilă a unui aisberg, puteau inspira şi

duioşie. Pentru că, spre deosebire de atitudinile, cuvintele şi manevrele la care recurgea ca să-şi atingă scopurile, în micile piste răspândite prin casă, în echivoca lor lipsă de însemnătate, în toate circumstanţele care îl implicau pe Coy ca martor,actor şi victimă, era evidentă absenţa calculului. Indiciile acelea nu erau semănate prin încăpere în mod deliberat. Erau parte dintr-o existenţă reală şi aveau mult de-a face cu un trecut, cu nişte amintiri care, chiar nefiind explicite, fără îndoială că susţineau restul, armătura şi aparenţa: fata, militarul, visele şi memoria. Din ramă, fata blondă zâmbea de sub braţul protector al bărbatului bronzat cu cămaşă albă; iar surâsul avea o asemănare certă cu altele pe care Coy i le ştia de-acum, chiar şi cu cele primejdioase; însă desluşea în el şi o prospeţime ce îl făcea aparte. Ceva luminos, iradiant, de viaţă plină de posibilităţi nedezvăluite încă, de drumuri de străbătut, de fericire posibilă şi poate probabilă. Era ca şi cum din fotografia aceea ea ar fi zâmbit pentru întâia oară, ca primul om care s-a deşteptat în prima zi şi a văzut jur-împrejur lumea abia creată, când totul urma să fie trăit din plin pornind de la un unic meridian zero, şi nu existau telefoanele mobile, nici mareele negre, nici virusul sida, nici turiştii japonezi, nici poliţiştii.

În fond, asta era chestiunea. Şi eu am zâmbit aşa cândva, gândi. Iar acele modeste obiecte răspândite prin casă, cupa ciocănită, poza fetei pline de pistrui, erau resturile naufragiului surâsului aceluia. Faptul de a ghici toate acestea făcu să-i picure parcă ceva pe dinăuntru, ca şi cum muzica amuţită i s-ar fi infiltrat încet prin măruntaie ca să-i umezească inima cu lacrimi. Atunci se simţi neocrotit, de parcă era el, nu Tanger, cel ce zâmbea din fotografia cu bărbatul în cămaşă albă. Nimeni nu poate proteja mereu pe nimeni. Se recunoştea în poza aceea, şi asta îl făcu să se simtă orfan, singuratic, melancolic şi furios. Întâi îl încercă un sentiment de dezolare personală, de extremă singurătate care i se urcă prin piept până lagâtlej şi la ochi; apoi o mânie netă, intensă. Privi locul unde zăcuse *Zas,* şi după aia ochii îi căzură pe cartea de vizită a lui Nino Palermo, ruptă în două pe masă. Rămase aşa un timp, nemişcat. Apoi se uită iar la ceas, alipi cele două bucăţi şi puse mâna pe telefon. Formă numărul fără grabă, şi aproape imediat auzi vocea căutătorului de naufragii. Era la barul hotelului său, şi sigur că i-ar face mare plăcere să se întâlnească acolo cu Coy peste un sfert de oră.

•

Portarul în uniformă se uită suspicios la tenişii lui albi şi la blugii uzaţi de sub vestonul marinăresc, când îl văzu apărând în cadrul uşii duble de cristal şi străbătând vestibulul Palace-ului. Nu mai fusese niciodată acolo, aşa că urcă nişte trepte, păşi pe covoare şi pe dalele din marmură albă şi se opri o clipă, nehotărât. La dreapta era o mare tapiserie veche, iar la stânga uşa barului. Merse drept înainte până la vasta rotondă centrală şi se mai opri o dată sub coloanele ce împrejmuiau incinta. În fund, un pianist invizibil cânta *Cambalache,* şi muzica era estompată de discretul zvon al conversaţiilor. În ciuda orei târzii, aproape toate mesele şi canapelele erau ocupate: oameni frumos îmbrăcaţi, costume, cravate, doamne cu bijuterii, femei atrăgătoare, chelneri impecabili care se mişcau tăcuţi. Într-o frapieră în formă de cărucior stăteau la gheaţă mai multe sticle de şampanie. Totul foarte elegant şi corect, aprecie el. Ca-n filme.

Făcu câţiva paşi prin rotondă, îl ignoră pe chelnerul care îl întreba dacă dorea o masă, şi se îndreptă cap-compas spre Nino Palermo, ale cărui profil şi siluetă se zăreau pe canapeaua de sub marele candelabru central ce atârna de bolta de sticlă. Era însoţit de aceeaşi secretară de la licitaţiadin Barcelona, acum îmbrăcată în culori închise, cu fustă scurtă, picioare vizibile până la jumătatea pulpei, lipite foarte cuviincios şi aplecate în linie oblică într-o parte, cu pantofi cu toc înalt. Manualul perfectei secretare lucrând cu patronul, secţia vestimentaţie, pagina cinci. Era aşezată între Palermo şi doi indivizi cu aspect nordic. Căutătorul de naufragii nu-l văzu pe Coy decât când acesta fu foarte aproape. Atunci se sculă în picioare, încheindu-şi haina la două rânduri. Codiţa îi era prinsă cu o panglică neagră. Purta un costum gri-închis, cravată de mătase pe cămaşa bleu pal, iar pantofii negri, podoabele de aur şi ceasul îi străluceau mult mai tare decât zâmbetul. Tot atât de tare îi luci şi inelul cu moneda veche când întinse mâna ca să i-o strângă pe a lui Coy. Acesta ignoră mâna aceea.

— Mă bucur că ai devenit rezonabil – zise Palermo.

Tonul prietenos îi îngheţă pe buze la jumătatea propoziţiei, cu mâna întinsă inutil. Şi-o privi un moment, surprins s-o vadă acolo goală, apoi şi-o retrase încet, deconcertat, sfredelindu-l pe noul-venit cu ochii lui ceacâri.

— Ai mers prea departe – zise Coy.

Mutra confuză a celuilalt se îmbăţoşă deodată, arogantă.

— Rămâi cu ea? – întrebă cu răceală.

— Nu-i treaba dumitale.

Palermo părea să reflecteze. Îi privi cu coada ochiului pe cei doi bărbaţi care îl aşteptau pe canapea.

— Dumneata ai zis ieri că erai... Nu? În afara chestiunii. Că nu te mai privea. Iar când ai telefonat adineauri... Pentru Dumnezeu. Am crezut că erai de acord să lucrezi pentru mine.

Coy îşi ţinu respiraţia. Celălalt îl depăşea cu cel puţin un cap, şi el îl studia de jos în sus, cu mâinile-i late şi butucănoase atârnându-i ameninţător de ambele părţi ale trupului. Se legănă puţin pe vârful picioarelor.

— Ai mers prea departe – repetă.

Pupila verzuie era mai dilatată decât cea neagră, dar amândouă păreau de gheaţă densă. Palermo mai aruncă o privire furişă spre cei doi însoţitori. Acum îşi strâmba gura, dispreţuitor.

— Nu mi-am închipuit c-o să vii să mă enervezi – zise. Dumneata... O paiaţă, asta eşti. Te porţi ca o paiaţă.

Coy încuviinţă foarte încet de două ori. Mâinile i se depărtaseră încă niţel de trup, şi îşi simţea muşchii umerilor, braţelor şi stomacului încordaţi ca nişte noduri marinăreşti strânse zdravăn. Palermo se întorsese pe jumătate, dând de înţeles că discuţia se încheiase.

— Văd – adăugă – că vulpea aia te-a îmbrobodit bine.

Pronunţând ultimul cuvânt, schiţă mişcarea de a se întoarce pe canapea; însă doar o schiţă, întrucât Coy îşi făcuse deja socotelile rapid şi ştia că bărbatul din faţa lui era mai înalt, câtuşi de puţin debil, că nu era singur, şi că pe un om e mai bine să-l loveşti când încă vorbeşte, fiindcă are reflexele încetinite. Aşa că se legănă din nou pe vârful picioarelor, înghiţi în gând o cutie cu spanac, îşi compuse iute un zâmbet ca să-l deruteze pe Palermo, şi instantaneu îi trase un genunchi în testicule, atât de brutal încât o secundă mai târziu, când celălalt se frângea în două cu mutra congestionată şi cu suflarea tăiată, îl putu mirui fără prea mare sforţare cu a doua lovitură, de cap, în nasul care plesni sub fruntea lui de parcă cineva ar fi spart o mobilă. Învăţase figuraaceea, cu o precizie coregrafică, într-o mardeală dintr-un bar din Hamburg; a treia mişcare, în improbabilul caz că

adversarul mai mişca încă, consta în a-i aplica altă lovitură de genunchi în moacă; asta însă ca desert. Dar văzu că nu mai era nevoie: Palermo căzuse în genunchi, alb şi molâu ca un sac de cartofi, cu faţa sprijinită de pulpa lui Coy, mânjindu-i blugii cu sângele scandalos de roşu care îi ţâşnea pe nas.

Şi apoi totul se învălmăşi drăceşte în mai puţin de cinci secunde. Secretara începu să ţipe lăsându-se pe spate pe canapea şi dând isteric din picioare până i se văzură chiloţii, care erau negri; praful se alese din ţinuta ei. Cei doi străini, stupefiaţi la început, săriră să-l ajute pe cel căzut. În ce-l priveşte, Coy văzu cu coada ochiului cum toţi chelnerii din salon plus câţiva bărbaţi de pe la mese tăbărau pe el, înainte de a se trezi pocnit, înşfăcat de multe mâini puternice care îl luau pe sus, târându-l spre intrare de parcă voiau să-l linşeze sub privirea uluită sau indignată a angajaţilor şi clienţilor. Uşile de cristal se deschiseră, cineva strigă ceva despre chemarea poliţiei şi în acel moment Coy văzu succesiv faţada iluminată a clădirii Corpurilor Legiuitoare, luminile verzi ale taxiurilor staţionate la intrare, şi pe piticul melancolic care îl privea surprins de sub semaforul cel mai apropiat. Nu mai putu vedea altceva fiindcă îi ţineau strâns capul, dar tot mai întrezări mutra dură a şoferului berber – parcă toată lumea îşi dăduse întâlnire la Palace în noaptea aceea –, înainte de a se simţi tras cu furie de păr, mişcare ce îi azvârli capul pe spate, şi a încasa unul, doi, trei, patru pumni profesionişti în plexul solar care îi tăiară brusc respiraţia. Atunci se prăbuşi la pământ, cu plămânii goliţi şi căscând gura ca un peşte scos din apă. LAA: Legea AeruluiAbsent, sau unde-mi eşti când îmi crapă buza după tine. De acolo de jos auzi sirena poliţiei şi îşi spuse: ai cacarisit-o, marinare. Din chestia asta te-alegi cu şase ani şi-o zi, iar fata va trebui să se scufunde singură. Apoi, după câteva încercări eşuate, reuşi să respire ceva mai bine, deşi aerul, care în sfârşit făcu act de prezenţă, îl durea intrând şi ieşind din plămâni. Coastele inferioare păreau a se mişca pe cont propriu, şi se gândi că precis avea una sau mai multe rupte. Câinoasă viaţă. Zăcea tot pe caldarâm, cu faţa în jos, şi cineva îi puse nişte cătuşe care făcură clic-clic pe încheieturile mâinilor răsucite la spate. Îl consola gândul că Nino Palermo avea să-şi amintească de Tanger Soto, de el şi de bietul *Zas* de fiecare dată când se va privi în oglindă în zilele următoare. Apoi îl ridicară deodată şi o

lumină albastră de girofar îl orbi de la câţiva paşi. I se făcu un dor amarnic de Galicianul Neira, de Torpilorul Tucumán şi de restul echipajului Sanders. Dar acelea erau alte timpuri şi alte porturi.

VI• Despre cavaleri şi scutieri

„Există o mulţime de ghicitori
despre o insulă în care unii locuitori
spun mereu adevărul, iar alţii mint neîncetat.”

R. Smullyan, *Cum se numeşte cartea asta*?

Ţiganca se îndepărtă după ce mai insistase puţin şi Coy se gândi, văzând-o plecând, că poate ar fi trebuit s-o lase să-i citească viitorul în palmă. Era o femeie între două vârste, cu faţa măslinie brăzdată de nenumărate creţuri, purtând înfiptă în păr către ceafă o *peineta,* adică un mare pieptene ornamental din argint. Trupeşă, cu fundul lat, îşi agita multele volane ale rochiei mişcându-se totuşi cu graţie, oprindu-se să le ofere crenguţe de rozmarin trecătorilor, în drum spre bulevardul străjuit de palmieri care se întindea în spatele castelului Santa Catalina, din Cádiz. Înainte de a pleca, înciudată de refuzul lui Coy de a cumpăra niscai rozmarin în schimbul câtorva gologani, ori de a o lăsa măcar să-i ghicească viitorul, ţiganca murmurase un blestem, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios, care acum îl preocupa serios: *o singură călătorie ai să faci pe gratis.* Nu era un marinar superstiţios – în epoca Meteostatului şi a GPS-ului, puţini din cei cu meseria lui mai erau –, dar păstrase unele ciudăţenii şi temerispecifice vieţii pe mare. Poate de aceea, când ţiganca dispăru pe sub palmierii de pe bulevardul Duque de Nájera, Coy îşi studie neliniştit palma stângă înainte de a se uita pe furiş la Tanger, care, stând la aceeaşi masă cu el pe terasă, discuta cu Lucio Gamboa, directorul observatorului de la San Fernando, unde toţi trei îşi petrecuseră o parte din zi. Gamboa era căpitan de navă în cadrul Forţelor Navale, dar acum purta haine civile, cu cămaşă cadrilată, pantaloni kaki şi nişte espadrile uşoare de pânză, foarte vechi şi decolorate. Nimic din el nu trăda apartenenţa la casta militară: rotofei, chel, vorbăreţ, cu o neîngrijită barbă sură şi nişte ochi deschişi la culoare, de normand, aspectul îi era mai degrabă neglijent şi cordial. Vorbea

fără urmă de oboseală de ore în şir, în timp ce Tanger punea întrebări, încuviinţa sau lua note.

Ai să faci o singură călătorie gratis. Coy îşi privi iar lung liniile palmei, zicându-şi încă o dată că poate era mai bine s-o fi lăsat pe ţigancă să citească în ele. În caz că nu i-ar fi convenit pronosticul, se gândi, oricând putea să şi le modifice cu o lamă de ras, cum făcea marinarul acela de hârtie şi cerneală, Corto Maltés, înalt, frumos şi cu un cercel de aur în lobul urechii, cu care nu i-ar fi displăcut deloc să semene ori de câte ori simţea asupra lui ochii lui Tanger. Ochi care câteodată deveneau neatenţi la explicaţiile lui Gamboa ca să-l fixeze pe Coy doar un moment, inexpresivi, senini; constatând doar că el era acolo şi că totul se afla sub control.

Simţi un junghi sub coastele de jos, din partea stângă, loc încă dureros din cauza pumnilor şoferului berber. Incidentul se lăsase cu treizeci şi două de ore petrecute într-o celulă a comisariatului din Retiro şi cu o plângere a administraţieiPalace-ului pentru scandal şi agresiune, care urma să se judece peste câteva luni. Nimic nu-l împiedica, prin urmare, să călătorească la Cádiz cu Tanger. În ce-l priveşte pe Nino Palermo, după ce părăsise clinica unde i se aplicase un tratament de urgenţă la nas, pe care certificatul medical îl defini ca lezionat dar nefracturat, avusese grijă să nu recurgă la avocaţii săi ca să deschidă un proces. Or, asta era departe de a fi liniştitor; fiindcă, aşa cum zise Tanger când Coy ieşi de la comisariat şi o găsi afară aşteptându-l, Palermo făcea parte din tipii aceia ce n-au nevoie de poliţişti şi tribunale ca să-şi regleze afacerile.

Îşi studie iar mâna. Spre deosebire de Tanger, cu linia ei lungă şi precisă care îi străbătea palma, liniile lui, ale vieţii şi morţii, ale dragostei şi naiba mai ştie ale cui, se încrucişau dezordonat, cam ca parâmele unui velier după o manevră dificilă cu vânt puternic şi marea în clocot; ca şi cum cineva le-ar fi scuturat bine de tot într-un cornet pentru zaruri şi le-ar fi aruncat apoi acolo la întâmplare. Aşa că zâmbi în sinea-i: nici cea mai dibace ţigancă din lume n-ar fi putut citi nimic în încurcătura aia. Cheile călătoriei, fie ea gratuită, fie cu suportarea tuturor cheltuielilor, nu erau pitite în liniile acelea, ci în privirea pe care o simţea adăstând asupra lui din când în când. Ăsta, conchise resemnat, era adevăratul lui periplu la care îl osândise Athena.

Se uită sub masă. Tanger stătea picior peste picior sub fusta-i largă albastră, legănându-şi uşor una din sandalele de piele. Observă gleznele pistruiate, apoi profilul femeii, care în momentul acela se apleca peste caieţel luând note cu creionul ei de argint. În spatele ei, aurindu-i aproape până la tonuri de alb vârfurile perfect tăiate ale părului, soarele era în declinaţie de o oră şijumătate peste orizontul Atlanticului, în faţa plajei La Caleta, exact între castelele care o închideau de o parte şi de cealaltă. Contemplă vechile zidiri cu metereze goale, foişoarele de pază cu acoperiş sferic plasate la extremităţi, urma neagră a apei, pe care mareea o lingea pe pietrele roase de valuri. Ocolind cu mare grijă bancul de nisip de la San Sebastián, o velă se mişca încet în depărtare, către nord, împinsă de un vânt răcoros de sud-vest. Forţa 5 pe scara Beaufort, calculă observând berbecuţii care încreţeau niţel faţa mării şi împroşcau cu stropi istmul ce unea ţărmul cu castelul şi cu enormul far ridicându-se dincolo de zidurile crenelate ale vechilor baterii. Cerul şi apa erau impecabil de albastre, de o luminozitate ce rănea privirea, şi curând aveau să se înveşmânteze în tonurile roşcate prefigurând apusul.

— Sunt câteva chestiuni – zise Gamboa – foarte neobişnuite în povestea asta a voastră.

Coy îşi abătu atenţia de la mare la interlocutorul lor. Tanger şi directorul observatorului se cunoşteau telefonic din motive profesionale. Se duseseră să-l vadă la San Fernando de cum sosiseră de la Madrid întâi cu trenul de Sevilla, apoi cu o maşină închiriată până la Cádiz, ca să-i ceară cât mai multă documentaţie despre *Dei Gloria* şi vasul pirat *Chergui* şi lămurirea anumitor puncte obscure. După aceea, Gamboa îi însoţise de plăcere în partea veche a oraşului invitându-i să mănânce nişte delicioase turte cu crevete la localul Ca Felipe, din strada La Palma, unde peştele proaspăt le era prezentat clienţilor sub reclama: *Aproape toţi aceşti peşti au făcut figuraţie în filmele comandantului Cousteau.* Şi poposiseră apoi în faţa mării, pe terasa aceea din La Caleta.

— O, de-ar fi numai câteva – suspină Tanger.

Gamboa, care fuma o ţigară, râse, şi ochii-i nordici îi întineriră chipul bărbos. Avea dinţii desperecheaţi, gălbui de nicotină, cu incisivii foarte depărtaţi unul de altul. Râdea cu uşurinţă, din orice, şi de fiecare dată dădea şi din cap de sus în jos, ca şi cum

orice pretext pentru râs era binevenit. În ciuda tuturor prejudecăţilor sale de marinar din flota comercială împotriva celei de război, lui Coy îi plăcea Gamboa. Până şi felul lui de a-i face curte lui Tanger – un gest, o privire, maniera în care îi oferea ţigări pe care ea le refuza – era inofensiv, simpatic. Când îl vizitaseră către amiază în biroul lui de la observator, Gamboa râsese încântat descoperind, spusese de-a dreptul, cât de frumoasă era colega de la Madrid cu care până atunci întreţinuse, din nefericire pentru el, doar relaţii telefonice şi epistolare. Apoi îl privise cu multă luare-aminte pe Coy înainte să-i strângă îndelung mâna, de parcă contactul acela i-ar fi îngăduit să calculeze genul de legătură existentă între colega sa de la Muzeul Naval şi acel neaşteptat individ tăcut, scund şi lat în spete, cu mâinile mari şi umbletul stângaci, care o escorta. Ea se mulţumise să i-l prezinte ca pe un prieten ce o ajuta la partea tehnică a problemei. Un marinar cu mult timp liber la dispoziţie.

— Brigantina aceea – continuă Gamboa – venea din America fără escortă... Or, asta-i ciudat, fiindcă din cauza englezilor, a corsarilor şi a piraţilor, care nu-s chiar acelaşi lucru, primii fiind în slujba unor guverne sau de conivenţă cu ele, ordonanţele regale stipulau ca orice vas comercial să străbată Atlanticul numai în convoi.

Vorbea adresându-i-se aproape întotdeauna femeii, deşi din când în când se întorcea şi către Coy, vrând probabil să-l facă să nu se simtă în plus. Presupun că nu-ţi pasă, spunea gestul. Nuştiu ce învârteşti tu în toată daravera asta, camarade, dar sper să nu te deranjeze că-i vorbesc numai ei şi că-i zâmbesc. Dă-ţi seama: sunteţi aici în vizită pentru scurt timp, şi ea-i atrăgătoare. Oi fi tu marinar cu mult timp liber, sau cu tot timpul la dispoziţia ei, sau ce-oi fi fiind, habar n-am ce-i între voi şi nu mă bag, vreau doar să mă bucur şi eu niţeluş de ea. Ceva beri şi ceva râsete acolo, ştii doar, ca să-mi încarc bateriile. Ha, ha. Asta o să vă fie plata pentru serviciile mele. Peste puţin va fi din nou a ta cu totul, sau mă rog, cât o fi, că eu n-am de unde să ştiu, şi-ţi vei putea încerca din nou norocul. La urma urmei viaţa e scurtă, şi numai când şi când îţi pune dinainte muieri ca asta. Cel puţin mie nu-mi pune.

— Era pace cu Anglia în momentul acela – preciză Tanger. Poate că escorta n-o fi fost necesară.

Gamboa, care tocmai îşi aprinsese cine mai ştie a câta ţigară, slobozi fumul printre incisivi şi apoi schiţă un gest afirmativ. În afară de funcţia şi gradul pe care le avea în armată, era şi istoric naval. Înainte de a fi fost trimis să conducă observatorul, se ocupase de patrimoniul istoric al Forţelor Navale la Cádiz.

— Poate fi o explicaţie – admise –. Deşi tot mi se pare ciudat... În 1767, Cádiz deţinea monopolul comerţului american. Abia unsprezece ani mai târziu regele Carlos al III-lea, prin actul lui de liberalizare comercială, a modificat norma care desemna Cádiz-ul ca unic port de destinaţie al vaselor venind din Americi... Aşa că itinerariul acestei brigantine plecate din Havana a avut ceva ilegal, dacă e să luăm ordinele regale în sens strict. Sau, cel puţin, ceva neobişnuit – trase de două ori din ţigară, gânditor –. Normal ar fi fost ca înainte de a-şi continua drumul spre Valencia,sau unde i-o fi fost destinaţia finală, să fi făcut escală aici – mai trase o dată cu poftă –. Şi iată că n-a făcut-o.

Tanger avea răspuns la remarca lui. De fapt, înţelesese Coy, părea să aibă răspunsuri la toate. Era ca şi cum nu de date noi avea ea nevoie, ci de confirmarea celor vechi.

— *Dei Gloria* – explică ea – se bucura de un statut aparte. Nu uita că aparţinea iezuiţilor, iar aceştia păstrau încă destule privilegii. Vasele lor aveau scutiri speciale, navigau spre Americi şi Filipine cu căpitani, piloţi, trasee şi hărţi navale ale Companiei, şi se înconjurau de ceea ce azi am putea numi opacitate financiară... De altfel, asta a fost una din vinile care li s-au pus în cârcă în procesul de expulzare ce li se pregătea în secret.

Gamboa o asculta foarte atent.

— Aşadar cu iezuiţii avem de-a face, eh?

— Exact.

— Asta ar putea explica o serie de chestii inexplicabile.

Ea şi-a petrecut multe ceasuri, îşi zise Coy, în apartamentul acela pe care-l ştiu, din faţa şinelor gării Atocha, despicând firu-n patru, studiind şi meditând. Şi-a petrecut zile şi luni trântită pe patul acela pe care l-am întrezărit doar fugar, aşezată la masa gemând de cărţi şi documente, stabilind zeci, sute de conexiuni în capul ăsta impasibil al ei, aşa cum face jucătorul de şah cu următoarele-i mişcări prevăzute cu mult înainte. Trasând itinerarii care ne includ pe toţi. Sunt convins că discuţia de

acum, tipul ăsta bărbos şi zâmbăreţ, peisajul acesta din La Caleta, ba până şi orele fluxului şi refluxului, pe toate le-a calculat dinainte. Ce face ea acum e să întărească arborii cu straiuri spre prova, cu şarturi în părţi, atentă la cel mai mic detaliu înainte de a pornipe mare. Şi asta pentru că-i din alea care nu uită nimic pe ţărm. N-o fi navigat niciodată, nu zic nu, însă am certitudinea că în închipuire s-a scufundat deja de zeci de ori până la epava lui *Dei Gloria.*

— Oricum – zise Gamboa –, mare păcat că nu dispunem de o documentaţie mai bogată! – se întoarse puţin spre Coy... Arhiva din Cádiz este singura care n-a fost trimisă la arhiva generală a marinei din Viso del Marqués, unde s-au centralizat aproape toate documentele importante din El Ferrol şi Cartagena, posterioare celor păstrate la Arhiva Indiilor din Sevilla... Aici, un amiral căpos a refuzat să se despartă de ea. Rezultatul: fondul documentar complet a ars într-un incendiu, cu toate actele secolelor al XVIII-lea şi al XIX-lea, inclusiv câteva planşe originale din cartografia lui Tofiño.

Ajuns aici, Gamboa mai trase din ţigară şi slobozi un hohot jovial de râs la adresa lui Tanger.

— Nu putea să lipsească incendiul de rigoare, aşa-i? Ha, ha. Dar presupun că asta dă o nouă savoare de aventură şi mister lucrului tău.

— Nu s-a pierdut chiar totul – răspunse ea.

— Nu, într-adevăr. S-au salvat hârtiile rătăcite. Dar nimeni nu mai ştie ce conţin. Planurile lui *Dei Gloria,* de pildă, zăceau uitate într-un loc inimaginabil: sub munţi de hârţoage colbuite, în cambuza cu instrumente nautice din arsenalul din La Carraca... Printre materiale privind vasele distruse, jurnale de bord, hărţi şi un haos de lucruri necatalogate. Le-am văzut din pură întâmplare acum un an, când căutam cu totul altceva. Iar când am primit apelul tău telefonic, mi-am amintit de ele... Noroc că vasul acesta a fost construit aici.

În realitate, îl lămuri Gamboa pe Coy, nu era vorba chiar de planurile lui *Dei Gloria*, ci de ale corăbiei *Loyola,* sora ei geamănă, fiindcă ambele fuseseră construite la Cádiz între 1760 şi 1762, la scurt timp una după alta. Norocul, din păcate, nu le-a surâs nici uneia din ele. Înaintea surorii ei de şantier naval, *Loyola* s-a dus la fund în 1763 din cauza unei furtuni violente în dreptul lui Sancti Petri. Ce ţi-e cu viaţa asta: foarte aproape de

locul unde fusese lansată la apă doar cu un an înainte! Existau vase lipsite de noroc, după cum Coy ştia probabil din experienţă profesională. Iar cele două brigantine făceau parte din ele.

Îi dăruise lui Tanger o copie a planurilor, după ce le arătase încăperile observatorului, faţada albă cu coloane şi cupola scânteind în soare, coridoarele văruite şi pline de vitrine cu instrumente vechi, cărţile de nautică şi de astronomie, linia de pe pardoseală indicând locul exact al meridianului Cádiz-ului, şi magnifica bibliotecă din lemn întunecat la culoare, cu rafturile înţesate. Acolo, pe o masă-vitrină conţinând opere de Kepler, Newton şi Galilei, *Călătorie în America Meridională* şi *Observaţiile* lui Jorge Juan şi Antonio de Ulloa, şi alte cărţi despre expediţiile din veacul al XVIII-lea întreprinse pentru măsurarea unui grad de meridian, Gamboa desfăşurase planuri şi documente. Unele cópii erau pentru Tanger, iar restul, originale greu de reprodus, au fost fotografiate de ea unul câte unul, cu un mic aparat pe care îl scosese din taşca de piele. Umpluse două role a câte treizeci şi şase de fotografii, cu flash-ul reflectându-se pe tablourile de pe perete şi pe sticla vitrinelor, în timp ce Coy, din curiozitate profesională, arunca o privire peste vechile tabele de efemeride nautice şi peste instrumentele de precizie semănate pretutindeni, vestigii ale vremurilorcând observatorul din San Fernando era o referinţă obligatorie în Europa veacului Luminilor: un octant Spencer, un ceas Berthoud, un cronometru Jensen, un telescop Dollond. Iar pe *Dei Gloria,* Coy îl avu dinaintea ochilor când Gamboa, după o pauză calculată şi teatrală, scoase patru planuri la scara 1:55 şi i le dădu lui Tanger să le fotocopieze: o zveltă brigantină de 30 metri lungime pe 8 lăţime, cu două catarge, vele pătrate, o mizenă la arborele mare, armată cu zece tunuri de fier de 4 livre. Aceste copii se aflau acum în faţa lor, pe măsuţa terasei.

— Era o corabie straşnică – zise Gamboa, privind pânza din depărtare, care străbătuse deja toată lungimea litoralului şi dispărea dincolo de castelul Santa Catalina. După cum vă puteţi da seama după planuri, foarte elegantă ca linie şi foarte rapidă. Un vas modern pentru epoca lui, construit din stejar şi tec cu obişnuita punte compactă şi cu tunurile pe ea, cu câte cinci saborduri de fiecare latură. Iute şi sigur. Dacă o felucă a fost în stare să-l urmărească, înseamnă că suferise mult de pe urma traversării Atlanticului. Ha, ha. Pentru că altfel... – acum

directorul observatorului se uita la Tanger cu o atenţie sporită. Iată altă faţetă a misterului, nu?... De ce n-a acostat la Cádiz pentru reparaţii?

Tanger nu răspunse. Se juca neatent cu creionul ei de argint, aparent concentrată asupra cupolelor albe ale sanatoriului balnear ce se înălţa la stânga pe plajă, pe piloţi.

— Şi *Chergui*? – întrebă Coy.

Gamboa, care o observa pe femeie, se întoarse încet spre el. Treaba cu corsarul măcar era clară, răspunse. Iar ei chiar că avuseseră noroc, pentru că noua documentaţie pe care le-o oferea conţinea materiale preţioase. De exemplu o copie a descrieriilui *Chergui,* al cărei original fusese localizat de el la secţiunea Piraterie şi Capturi de la Viso del Marqués. Din nefericire, nu chiar planurile acelui vas, ci ale unei feluci cu caracteristici foarte asemănătoare, *Şoimanul,* cu dimensiuni, armament şi tachelaj aproape identice.

— Nu cunoaştem locul şi anul construcţiei – explică Gamboa, scoţând o hârtie îndoită din buzunarul cămăşii –, deşi ştim că opera plecând de la baze din Alger şi Gibraltar. Dar avem descrieri amănunţite ale aspectului său, făcute fie de victime, fie de navigatori care l-au întâlnit în timpul escalelor când arbora pavilionul britanic, pe care apoi îl schimba după cum îi convenea, armatorii lui fiind un maltez stabilit la Gibraltar şi un negustor algerian... Putem să-i stabilim cu precizie acţiunile între 1759 şi 1766; însă darea de seamă cea mai minuţioasă – directorul observatorului îşi consultă notiţele de pe hârtie – i-o datorăm lui *don* Josef Mazarrasa, căpitanul misticului *Copoiul,* care a putut scăpa de o felucă identificată cu *Chergui* în septembrie 1766, după o înfruntare ce a avut loc în dreptul Fuengirolei; întrucât a fost cât pe ce să fie abordat, l-a putut studia, vrând-nevrând, de foarte aproape. Pe teugă se găsea un european, descriere ce ne poate trimite la englezul cunoscut sub numele de Slyne, ori căpitanul Mizen, iar echipajul, numeros, părea a se compune din mauri şi europeni, aceştia din urmă neîndoios englezi – Gamboa îşi consultă din nou hârtiuţa... Prin urmare, *Chergui* era o felucă având bonetă suplimentară şi clasica dunetă înaltă la pupa, cu arborele mare şi cel de mizenă greate cu pânze pătrate pe vergi încrucişate, fără gabie, şi la arborele trinchet cu velă latină, destul de rapidă pentru clasa ei, de vreo treizeci şi cinci de metri lungime pe opt sau nouă

lăţime. Conform căpitanuluiMazarrasa, pe care întâlnirea l-a costat cinci morţi şi opt răniţi la bord, era armată cu patru tunuri lungi de şase livre, alte opt de patru livre şi cel puţin patru piese vechi de artilerie din cele numite *pedreros* cu ghiulele de piatră. Pare-se că se armase la Alger cu piese bune din bronz, vechi dar eficace, scoase de pe o corvetă franceză capturată, *La Flamme*... Ei bine, armamentul acesta o făcea de temut pentru vasele mai uşor înarmate şi cu linii mai fragile, cum erau atât *Copoiul* cât şi *Dei Gloria*...În caz că într-adevăr s-a întâlnit cu acesta din urmă.

— De asta sunt sigură – zise Tanger. S-au întâlnit.

Renunţase să mai contemple sanatoriul şi stătea puţin încruntată, cu un aer foarte încăpăţânat. Gamboa îndoi la loc hârtia şi i-o întinse. Apoi ridică o mână, ca şi cum n-avea nimic de obiectat.

— Dacă-i aşa, atunci căpitanul lui *Dei Gloria* a fost un bărbat şi jumătate. Să faci faţă unei asemenea urmăriri, să nu te refugiezi la Cartagena şi să te lupţi de foarte aproape cu corsarul *Chergui* nu era la îndemâna oricui. Şi călătoria asta de la Havana fără escale... – îi studie, întâi pe Coy şi apoi pe femeie, zâmbind perspicace. Presupun că e ceva la mijloc, nu?

Coy se lăsă pe spate în scaun, de al cărui spătar atârna vestonul lui. Cu mine degeaba vorbeşti, spunea gestul lui. Ea e la comandă.

— Sunt nişte aspecte pe care vreau să mi le lămuresc – zise Tanger după o scurtă tăcere. Asta-i tot.

Pusese cu multă grijă hârtiuţa cu notele în taşca ei. Gamboa o privi pătrunzător. Numai o clipă, expresia placidă a directorului observatorului păru a-şi pierde inocenţa.

— Frumoasă ocupaţie v-aţi găsit, oricum – preciză, prudent. Şi-n plus, poate că la bord avea... Nu ştiu.

Îşi căuta pachetul de ţigări în buzunarul pantalonilor. Coy observă că prelungea căutarea mai mult decât era necesar, de parcă avea ceva în cap şi nu ştia dacă să spună ori ba.

— Adevărul e – spuse în sfârşit – că nici corabia, nici ruta, nici epoca nu te duc cu gândul la comori.

— Nimeni nu vorbeşte de comori – zise foarte lent ea.

— Sigur că nu. Nici Nino Palermo nu mi-a pomenit de ele.

Urmă o tăcere. Până la ei ajungeau glasurile pescarilor care undeva sub terasă, pe chei, roboteau în bărcile aduse la mal,

sau vâsleau printre micile ambarcaţiuni ancorate cu prova în vânt. Un câine fugea pe plajă, urmărind cu lătrături un pescăruş care plană impasibil înainte de a se îndepărta spre largul mării.

— A fost aici Nino Palermo?

Tanger se uita cum se îndepărta pescăruşul, şi întrebarea ei răsună când pasărea era deja foarte departe. Gamboa se apleca să-şi mai aprindă o ţigară, protejând flăcăruia brichetei în căuşul palmelor. Briza îi răpi fumul printre degete, pe când ochii lui deschişi la culoare scăpărau amuzaţi.

— Bineînţeles c-a fost aici. Ha, ha. Să mă tragă de limbă, ca voi.

•

Vântul de sud-vest se înteţise cu câteva noduri, calculă Coy. Exact cât să împroaşte stropi de spumă pe stăvilarul ce se întindea la poalele vechiului zid de sud al oraşului. Gamboa îşi depăna povestirea cu şart, bucurându-se de ea. Era limpede că se delecta cu compania şi nu se grăbea deloc. Fuma şi mergea între cei doi însoţitori ailui, zăbovind din când în când ca să privească marea, casele cartierului Viña, pescarii ce contemplau Atlanticul nemişcaţi lângă undiţele lor înfipte între pietre.

— A venit să mă vadă acum vreo lună... A apărut cum fac ei, căutătorii, plutind în ambiguitate, cu multe perdele de fum. Întrebând de vasul cutare, de documentul cutare: tot felul de chestii care te împiedică să-ţi dai seama ce urmăresc de fapt – uneori Gamboa îi zâmbea lui Tanger şi incisivii lui separaţi îi accentuau gestul. Adusese o listă de întrebări foarte bogată; şi acolo, pe locul opt sau nouă, camuflat printre cu totul alte lucruri, era *Dei Gloria*... Ştiam că tu te ocupai de povestea asta, fiindcă vorbiserăm deja de câteva ori la telefon. Şi era evident că Palermo gâfâia amuşinând o pistă proaspătă.

Rămase tăcut, uitându-se la peştele ce se zbătea la capătul sforii unei undiţe. Pescarul, un tip slab cu favoriţi lungi şi tricou alb cu bretele deasupra, îl desprinse delicat din cârlig şi îl aruncă într-o găleată, unde continuă să se agite cu lovituri de coadă tot mai slabe printre alte reflexe de argint.

— Astfel că, de cum Palermo pomeni de *Dei Gloria,* făcui niscai legături – Gamboa se urni din nou... Apoi m-am lăsat invitat la masă la El Faro, l-am ascultat cu atenţie, am dat din cap aprobator de multe ori, am emis câteva nebulozităţi, i-am

furnizat date despre ce am considerat mai puţin important de pe listă şi m-am descotorosit de el.

— Ce i-ai spus despre *Dei Gloria*? – întrebă Tanger.

Vântul îi lipea ţesătura subţire a fustei de pulpe şi făcea să-i fluture gulerul bluzei întredeschise. Arăta foarte bine, dar nu juca rolul fetei atrăgătoare, aprecie Coy. Nici neajutorate. Cisincere, de la egal la egal cu Gamboa: de ce ne-am păcăli între noi, colega, că doar suntem camarazi. Funcţionari într-o lume ostilă etc. etc., ce-aş putea eu spune ce nu ştii deja. Viaţa e grea şi fiecare navighează cum poate. Bineînţeles că te voi ţine la curent. Doar îţi datorez asta.

Era şireată, conchise el. Foarte şireată ori poate maladiv de intuitivă, cu un riguros simţ al mecanismelor ce îi ghidează pe bărbaţi. Îşi aminti de căpitanul de fregată de la Muzeul Naval din Madrid, de expresia lui vorbind cu ea pe culoar, în faţa biroului. Negreşit că e de-ai noştri, amirale. Şi îţi sărea în ochi că şi cu directorul observatorului lucrurile funcţionau la fel. E de-ai noştri.

Acum Gamboa surâdea din nou, de parcă întrebarea formulată de ea era în plus.

— I-am spus strictul necesar – zise –. Adică mai nimic. Dacă m-a crezut ori ba, asta nu mai ştiu... Oricum, a fost extrem de prudent atingând subiectul – se întoarse o doară către Coy, ca şi cum aştepta din partea lui o confirmare. Presupun că-l cunoşti pe Nino Palermo.

— Îl cunoaşte bine – zise ea.

Prea rapidă cu precizările, îşi spuse Coy. O observa pe Tanger şi ea era conştientă de asta, fiindcă îşi abătu cu o atenţie excesivă ochii spre mare. Poate că-l cunosc pe Palermo, îşi repetă el, deşi nu prea bine; însă tu te-ai grăbit cu afirmaţia, mândro. Ai zis-o poate cu o secundă mai înainte decât trebuia. Or, asta nu-i bine. Nu se potriveşte cu o fată şireată ca tine. Păcat că încă mai comiţi genul ăsta de greşeli. Sau că mă iei drept un nătăfleţ.

— Nu chiar aşa – îi răspunse Coy lui Gamboa. În realitate nu-l cunosc pe individul ăsta pe cât mi-aş dori.

— Atunci probabil eşti unicul din meseria asta.

— El nu aparţine acestei meserii – zise Tanger.

Directorul observatorului rămase iarăşi cu ochii pe ei. Din nou părea să se întrebe ce fel de relaţie îi unea. În sfârşit, i se adresă lui Coy:

— Nativ din Gibraltar, din tată maltez şi mamă englezoaică, adică tradiţie piraterească totală. Îl cunosc pe Palermo demult, de pe vremea când mă ocupam cu punerea în ordine a arhivelor muzeului din Cádiz... Una dintre încercările de aducere la suprafaţă a lui *Santísima Trinidad,* poate cea mai serioasă, a făcut-o el. *Trinidad* a fost la vremea ei cea mai mare corabie de război din lume, o navă cu patru punţi şi o sută patruzeci de tunuri, şi s-a scufundat în bătălia de la Trafalgar, în timp ce englezii încercau s-o remorcheze spre Gibraltar – semnală un punct neprecis pe mare, spre sud-est... Se află acolo, la mică distanţă de Punta Camarinal. Dorea să facă precum suedezii cu *Wasa* şi englezii cu *Mary Rose*; dar încercarea, ca mai toate de acelaşi fel, s-a lovit de lipsa de entuziasm a Administraţiei spaniole, care e...

— Precum câinele grădinarului – preciză Tanger.

— Întocmai. Nici nu mănâncă, nici nu te lasă să mănânci.

Gamboa aruncă chiştocul în spuma care lua cu asalt stâncile stăvilarului şi continuă să povestească. Palermo era ditamai personajul în zona aceea; cu aspectul acela al lui de mafiot, Coy precis înţelegea la ce se referea, atât de mediteraneean: Marocul era aproape, la câteva mile, şi de la Gibraltar şi Tarifa îl puteai zări în zilele senine. Acolo era hotarul Europei. Palermo înfiinţase Deadman’s Chest acum vreo şase sau opt ani, şi era cunoscut pentru lipsa-i de scrupule. Avea interese la Ceuta, Marbella şi Sotogrande şi lucra cu tipi periculoşi de pe ambele părţi aleStrâmtorii, asistat de un birou de avocatură cu specialişti în contrabandă şi societăţi-fantomă care scoteau castanele din foc în locul lui când întrecea măsura.

— Nu s-a putut dovedi; dar i se atribuie, printre alte fărădelegi, jefuirea clandestină a resturilor navei *Nuestra Señora de Cillas,* un galion din Veracruz care a naufragiat în 1675 pe pragul subacvatic de la Sanlúcar cu o încărcătură de lingouri de argint – Gamboa făcu o schimă –. Nu era neapărat o mare comoară; numai că, scoţând-o, scafandrii lui au distrus corabia, făcând-o inutilă pentru orice cercetare arheologică serioasă... Îl bănuim de mai multe astfel de ticăloşii.

— E eficace? – vru să ştie Coy.

— Palermo?... Extrem de eficace – Gamboa se uită la Tanger ca şi cum s-ar fi aşteptat să-i confirme spusele, dar ea rămase tăcută –... Poate cel mai bun din câţi vedem învârtindu-se pe aici. A lucrat la naufragii în întreaga lume, şi a făcut avere combinând această activitate cu ranfluarea şi dezmembrarea vaselor scufundate... Mai demult a vrut să fie părtaş la una dintre încercările oamenilor lui Fisher, cu care s-a scufundat pentru localizarea epavei lui *Atocha.* Doreau să facă o campanie la gurile Guadalquivirului, unde au calculat optzeci de naufragii de corăbii care trebuiau să descarce la Sevilla, cu mai mult aur înăuntru, ha, ha, decât Banca Spaniei. Dar aici nu suntem în Florida: i-a lipsit autorizaţia oficială... Au mai fost şi alte probleme. Palermo este adeptul doctrinei clasice a vânătorilor de comori: din moment ce ei fac toată treaba, iar Statul nu vine decât eventual cu permisele, opt zecimi din beneficiu trebuie să fie ale lor. Dar la Madrid i-au răspuns că nici discuţie, şi nu s-a bucurat de mai multă înţelegere nici la Junta Andaluziei.

Gamboa se bucura vădit de conversaţie. Era guraliv şi se afla pe terenul lui, aşa că îl instrui volubil pe Coy asupra rolului Cádiz-ului în istoria naufragiilor. Din anul 1500 până în 1820, între două şi trei sute de vase conţinând zece la sută din totalul metalelor preţioase aduse din America se scufundaseră acolo. Dar apăreau problemele: apele tulburi, nisipul şi mâlul care le acopereau, plus neîncrederea Statului spaniol. Până şi Forţele Navale, adăugă cu o uşoară strâmbătură, aveau o listă întreagă de epave perfect localizate. Numai că unii amirali bătrâni considerau naufragiile ca pe nişte morminte ce nu trebuie profanate.

— Cum a fost întrevederea cu Palermo? – întrebă Coy.

— Cordială şi precaută de ambele părţi – directorul observatorului se uită iar la Tanger înainte de a i se adresa din nou lui... Chiar îl cunoaşteţi?

Coy, care mergea cu mâinile în buzunare, ridică din umeri.

— Ea a exagerat puţin. În realitate a fost vorba de un contact superficial.

Gamboa îl privea cu atenţie, interesat.

— Un contact, eh?

— Da.

— Şi cum adică superficial?

— Păi chiar aşa – Coy dădu din umeri încă o dată. Limitat la suprafaţă.

— L-a pocnit cu capul în nas – zise Tanger.

Zâmbea pe jumătate, de sub părul auriu prin care juca briza mării. Gamboa se oprise ca să-i scruteze pe amândoi cu mare atenţie, alternativ.

— În nas?... Nu mai spune! – acum i se adresa iarăşi lui Coy, cu un respect reînnoit –. Trebuie să-mi povesteşti cu şart chestia asta, camarade. Crăp de curiozitate.

Coy i-o povesti în câteva cuvinte, fără înfloriturі. Câinele, hotelul, nasul, comisariatul. Când termină, Gamboa îl fixă gânditor, amuzat, scărpinându-şi barba.

— *Caramba.* Totuşi, chiar şi pentru cineva care nu-i cunoaşte istoria, Palermo e un tip primejdios... Şi-n plus are privirea aceea care te descumpăneşte fiindcă nu ştii de ce ochi să te ocupi mai întâi – rămase iar uitându-se lung la Coy, parcă măsurându-i capacitatea de a zdrobi nasul oamenilor... Vasăzică un contact superficial, aşa-i?... Ha, ha. Superficial.

Mai râse puţin, pe când Coy o privea pe Tanger şi ea îi susţinea privirea, cu zâmbetul încă pe buze.

— Mă bucur că s-a găsit cineva să-i dea o lecţie nemerniculuі ăstuia arogant – zise în sfârşit Gamboa, când îşi continuară plimbarea. V-am povestit deja că şi-a făcut apariţia pe-aici, aşa, ca din întâmplare, cum fac toţi cei de speţa lui. C-o fi, c-o păţi, fum gros şi piste false: stâncile din mijlocul mării la Florida, Zahara de los Atunes, Sancti Petri, bancurile de nisip de la Chapitel şi Diamante... Ba până şi estuarul din Vigo cu faimoasele-i galioane...

Lăsaseră oceanul în spate şi înaintau pe vechile străzi din preajma catedralei, pe lângă turnul din cărămidă şi zidurile bisericii Santa Cruz. Piaţa cobora în pantă, cu un Hrist într-o firidă şi cu felinare, muşcate şi persiene la balcoanele caselor foarte vechi, a căror zugrăveală, precum cea a întregului oraş, se scorojea şi cădea din cauza vântului şi a umezelii apropiatului ocean. Prin locurile acelea se îndeseau umbrele, iar lumina apusului se refugia pe acoperişuri. Solul pieţei aceleia, povesti Gamboa în cinstea lui Coy, era acoperit cu pietre americane: lestul vaselor care se întorceau din Indii.

— După cum v-am spus – continuă şi ca să revenim la Nino Palermo, eu eram prevenit... Aşa că l-am lăsat să se învârtească în jurul cozii fără a-i oferi indicii preţioase.

— Îţi mulţumesc – zise ea.

— Nu numai pentru tine am făcut-o. Pişicherul ăsta mi-a jucat cândva o festă, când s-a lansat pe urma celor patru sute de lingouri de aur şi de argint, deşi alţii vorbesc de jumătate de milion de dubloni a câte opt scuzi, de pe *San Francisco Javier*...Însă în cazurile astea, în loc să declanşezi un scandal care nu serveşte la nimic, cel mai bine e să te prefaci că habar n-ai şi să ţii minte. Ha, ha. Ca să i-o plăteşti când îl ai la mână.

Merseră printre maşinile parcate care îngreuiau trecerea, încrucişându-se cu câţiva tipi cu o înfăţişare neliniştitoare. Zona era plină de taverne modeste gemând de pescari şomeri, hoţi de buzunare, mardeiaşi şi cerşetori. Un tânăr cu tenişi în picioare şi părând a alerga cu mare iuţeală pe suta de metri plat îi urmări câtva timp, tentat de taşca lui Tanger, până când Coy se întoarse, proţăpindu-se în mijlocul străzii cu o mutră fioroasă, iar flăcăul hotărî că o schimbare de aer i-ar prinde bine. Prudentă, Tanger schimbă locul tăştii. Acum o ţinea lipită cu cotul de coaste.

— Ce anume ţi-a cerut Palermo?

Gamboa se opri să-şi aprindă o ţigară pe care ea şi Coy tocmai o refuzaseră. Fumul se risipi din căţuia închipuită de degetele lui.

— Ce mi-ai cerut şi tu. Căuta planuri – puse bricheta la loc, întorcându-se spre Coy –. În orice tărăşenie cu naufragii, planurile sunt extrem de importante. Cu ele poţi studia structura vasului, poţi calcula dimensiunile şi alte multe lucruri... Sub apă te orientezi greu, pentru că tot ce găseşti acolo de obicei, spre deosebire de ce se arată înfilme, este o grămadă de lemne putrezite, cel mai adesea acoperite cu nisip. Dacă ştii însă unde e prova, sau lungimea punţii, sau locul exact al calei, ai făcut deja mari progrese. Cu planurile şi cu o ruletă de măsurat îţi poţi câştiga destul de bine viaţa acolo jos – se uită intenţionat la Tanger... Desigur, în funcţie de ce speri să găseşti.

— Nu e vorba de căutat ceva acolo jos, în principiu – zise ea. Ce facem noi este doar o investigaţie. Faza operativă vine după aceea, dacă vine.

Gamboa slobozi un firicel de fum printre incisivii lui gălbui.

— Sigur. Ha, ha. Faza operativă – îşi mijea ochii cu maliţiozitate... Ce încărcătură avea *Dei Gloria*?

Tanger râse şi ea, delicat, punându-i o mână pe braţ.

— Bumbac, tutun şi zahăr din Havana. Doar ştii foarte bine.

— Mda – Gamboa îşi scărpina barba. Oricum, când cineva o să localizeze vasul şi o să treacă la... Cum i-ai zis?... La faza operativă, totul va depinde şi de ceea ce caută. Dacă urmăreşte cumva documente sau material perisabil, nu e nimic de făcut.

— De bună seamă – zise ea, atât de imperturbabil de parcă jucau poker.

— Hârtia se înmoaie, şi fâşşşt. *Arrivederci.*

— Sigur.

Gamboa se mai scărpină o dată înainte de a trage iar din ţigară.

— Vasăzică bumbac, tutun şi zahăr din Havana, da?...

Tonul era zeflemist. Ea îşi ridică ambele mâini, ca o fată neştiutoare.

— Aşa scrie în documentul de îmbarcare. Nu-i el chiar o minune, dar îţi poţi face o idee destul de aproximativă.

— Ai avut noroc că l-ai găsit.

— Mare noroc. A ajuns în Spania odată cu arhivele evacuării Cubei în 1898; nu la Cádiz, unde s-ar fi pierdut din cauza incendiului, ci la El Ferrol. De acolo a trecut la Viso del Marqués, unde l-am putut consulta la secţiunea Navigaţie Comercială.

— Mare noroc ai avut – repetă Gamboa.

— M-am dus într-o doară să văd dacă găsesc ceva şi deodată mi-a căzut sub ochi. Corabia, data, portul, încărcătura, pasagerii... Totul.

Gamboa se uită ţintă la ea, cu intensitate.

— Sau aproape totul – zise în zeflemea.

— Ce vă face să credeţi c-ar mai fi şi altceva? – întrebă Coy.

— Eu nu cred nimic, camarade. Mă mulţumesc s-o observ pe această tânără doamnă... Şi să constat interesul lui Nino Palermo în aceeaşi chestiune. Şi să-mi dau seama, fiindcă de ani întregi mă ocup de afacerile astea şi nu m-am născut nici eu chiar de ieri-alaltăieri, că această călătorie Havana-Valencia fără escală la Cádiz, oricâte documente de îmbarcare colbuite s-ar găsi la Viso del Marqués, miroase a operaţiune sub acoperire... Iar dacă mai luăm în consideraţie data, plus armatorul care a navlosit vasul, concluzia sare în ochi: *Dei Gloria* pitea ceva în

pântecele ei. Ce a scufundat păcătosul cela de corsar a fost orice, numai o corabie nevinovată nu.

Acestea fiind spuse, directorul observatorului făcu cu ochiul şi râse încă o dată pe când lepăda fumul ţigării printre dinţii desperecheaţi.

— După cum nici ea nu e. Hm, inocentă – adăugă.

Se uita la Tanger. Şi atunci Coy o văzu râzând la rândul ei, tot ca înainte, suav: cu un aer inteligent, misterios şi complice. Gamboa nu păreacâtuşi de puţin supărat, ci amuzat, parcă tolerant cu o fată rea care dintr-un motiv sau altul s-ar fi bucurat de simpatia lui. Iar Coy se convinse că ea ştia, precum atâtea alte lucruri, şi să râdă în mod adecvat; aşa că îl încercă din nou o vagă ciudă, simţindu-se străin, deplasat şi stingherit. Deie Domnul să fim deja acolo, gândi. Pe mare, departe de toţi, la bordul unui vas unde să n-aibă încotro şi să mă privească mereu în ochi. Ea cu mine. Căutând lingouri de aur, de argint, sau ce i-o ieşi din găoază.

Gamboa îi simţi pesemne stinghereala, fiindcă îi adresă un rânjet prietenos.

— Nu ştiu ce caută dumneaei – zise –. Nu ştiu nici măcar dacă dumneata ai habar ori ba. Dar, oricum, prea puţine lucruri rezistă două veacuri şi jumătate în apă. Organismele xilofage atacă lemnul, fierul se umple de rugină şi se fărâmiţează până şi el...

— Dar aurul şi argintul?

Gamboa îl privi cu viclenie.

— Ea zice că nu caută asta.

Tanger asculta în tăcere. O clipă doar, Coy îi captă privirea senină: părea cu desăvârşire indiferentă la discuţie.

— Ce se întâmplă cu ele? – insistă.

— Avantajul aurului şi argintului – explică Gamboa – e că marea le afectează foarte puţin. Argintul se înnegreşte, iar aurul... Bun. Aurul nu păţeşte nimic la naufragii. Nu se oxidează, nu se înverzeşte, nu-şi pierde nici strălucirea, nici culoarea. Îl scoţi exact cum era când s-a dus la fund – mai făcu o dată cu ochiul, întrerupându-se, apoi se întoarse spre Tanger –... Dar uite că vorbim de comori, şi cuvântul ăsta e mult prea exagerat, aşa-i?

— Nimeni n-a vorbit de comori – zise ea.

— Sigur. Nimeni. Nici măcar Palermo nu a folosit cuvântul ăsta. Numai că un hultan ca el nu se învârte pe aici de amorul artei.

— Asta îl priveşte pe Palermo, nu pe mine.

— Sigur. Ha, ha – acum Gamboa i se adresa lui Coy, jovial. Sigur.

Ulicioara Piraţilor, citi deodată acesta pe o faţadă. Străduţa aceea strâmtă, cu ziduri albe deteriorate, se numea nici mai mult nici mai puţin decât Ulicioara Piraţilor. Citi încă o dată tăbliţa făcută din plăcuţe de faianţă *azulejos,* convingându-se că nu era vorba de o greşeală. Mai fusese la Cádiz şi de alte ori; cunoştea zona portului, în special barurile deja dispărute de pe strada Plocia, foarte frecventate pe vremea Echipajului Sanders; dar nu partea aceasta a oraşului. Categoric nu acea ulicioară, al cărei nume fu cât pe ce să-l facă să izbucnească în râs. Deşi nu era chiar aşa de pitoresc, dacă stăteai să te gândeşti mai bine. Nimic mai potrivit, cugetă, pentru un loc ca ăsta şi pentru un grup ca al lui: un marinar fără navă şi o căutătoare de naufragii în vechiul Gadir fenician: oraşul milenar din care atâtea vase şi atâţia oameni au ridicat ancora an după an, secol după secol, ca să nu se mai întoarcă. La urma urmei, zău că avea sens. Dacă paşii piraţilor şi corsarilor răsunaseră pe pietrele alea şlefuite, rotunde şi întunecate, fost lest al corăbiilor ce aduceau aurul din America, atunci poate că şi năluca lui *Dei Gloria* şi echipajul ei dispărut pe fundul mării, Tanger şi el însuşi aveau să trezească ecourile adecvate. Poate că tot ceea ce părea surghiunit în anumite pagini şi ilustraţii, teritoriu al copilăriei, spaţiu exclusiv al visării, mai putea fi posibil într-un fel sau altul. Sau poate era aşa tocmai pentru că un anumit tip de vise se mai iţeau încă din ecourile pietrelor şi foşnetelehârtiilor, de pe tăbliţe de *azulejos* şi vechi zidiri roase de timp, din cărţi care erau ca nişte porţi deschise spre aventură, din hârţoage îngălbenite ce puteau însemna începuturi de navigaţii pasionante, periculoase, în stare să multiplice o viaţă în mii de vieţi, cu respectivele lor etape Stevenson şi Melville şi inevitabila etapă Conrad. „*Amnavigat pe oceane şi prin biblioteci*”,citise el undeva, cândva. Ori poate că toate acestea puteau fi abordate aşa şi nu altminteri doar fiindcă exista o femeie care le dădea un înţeles. Şi pentru că, de la un punct încolo, când depăşeai cutare promontoriu, şi o anumită parte din viaţa unui bărbat era pe ducă, o femeie,

femeia, era poate singurul motiv de a mai privi înapoi. Unica ispită posibilă.

O observă pe Tanger, care mergea de partea cealaltă a lui Gamboa, cu taşca strânsă sub cot, cu ochii plecaţi, privind la solul dinaintea sandalelor ei de piele, indiferentă la tăbliţe fiindcă nu avea nevoie de ele – ea îşi purta paşii pe propriile-i cărări –, cu părul încă răvăşit de briza oceanului. Problema, îşi spuse, e că ştiinţa nautică nu serveşte la nimic când trebuie să navighezi pe pământ sau în jurul unei femei. Nu există hărţi plane sau sferice care să le descrie pe ele. Apoi se întrebă ce fel de aur căuta Tanger: oare cel magic al viselor, ori cel concret, metalic şi galben, pe care nu-l alterau nici timpul, nici naufragiile.

— Oricum ai lua-o – tocmai zicea Gamboa, adresându-i-se lui –, orice recuperare de obiecte din mare este ilegală fără un permis administrativ.

Legislaţia referitoare la vasele scufundate, explică în continuare, avea în vedere aspecte foarte felurite: proprietatea asupra navei şi a încărcăturii ei, drepturi istorice, ape teritoriale şi internaţionale, patrimoniu cultural şi alte detalii. Marea Britanie şi Statele Unite obişnuiau să fie permisivecu iniţiativa privată, interesându-se mai mult de negoţ decât de cultură. Principiul anglo-saxon, rezumă el, consta în caută, găseşte şi plăteşte-mă. Însă în Spania, ca şi în Franţa, Grecia şi Portugalia, Statul era foarte restrictiv, cu o legislaţie inspirată din dreptul roman şi din Codul *Siete Partidas* redactat în secolul al XIII-lea din ordinul marelui rege Alfonso al X-lea cel Înţelept.

— Tehnic vorbind – conchise –, a scoate fără permis un ciob de amforă este deja un delict. Ba până şi simplul fapt de a-l căuta, tot aşa e considerat.

Ajunseseră în piaţa catedralei, cu cele două turnuri albe ale ei şi faţada-i neoclasică dominând esplanada. Pe sub palmieri se plimbau perechi mature, mame cu cărucioare şi copii care se fugăreau printre mesele teraselor învecinate. Pe măsură ce lumina zilei scăpăta, porumbeii zburau spre streşini, pregătindu-se de noapte printre pilaştrii ionici. Unul din ei zburătăci foarte aproape de faţa lui Coy.

— La faza în care ne aflăm nu-s probleme – zise Tanger. Cercetarea nu lezează pe nimeni şi nimic.

Gamboa îşi arătă dinţii galbeni într-unul din zâmbetele lui placide. Era evident că se distra de minune. Pe mine, zicea gestul lui, nu mă tragi tu pe sfoară. La anii mei şi cu experienţa mea.

— De bună seamă – zise.

— Pe nimeni şi nimic.

— Asta am şi spus.

Tanger păşea mai departe, imperturbabilă. Continua să fie atentă numai la solul de dinaintea ei. Coy îi contemplă linia înclinată a gâtului, la ceafă. Aspectul ei aparent fragil. Când se întoarse spre Gamboa, văzu că acesta îl studia interesat.

— Poate că mai târziu – zise ea tot cu capul în pământ –, dacă obţinem rezultate, vom putea propune un plan de prospecţiuni serioase...

Coy îl auzi pe Gamboa chicotind înăbuşit. Continua să-l privească pe el.

— Asta dacă Palermo nu v-o ia înainte.

— N-o să ne-o ia.

Trecură prin faţa unei case mari şi dărăpănate, cu un balcon din fier ruginit peste intrarea principală. Coy citi placa de marmură înşurubată pe zidul coşcovit: *În casa aceasta şi-a dat obştescul sfârşit* Don *Federico Gravina y Nápoli, căpitan general al Flotei Regale, în urma rănii primite la bordul corăbiei* Príncipe de Asturias *în memorabila bătălie de la Trafalgar*...

— Mă încântă fetele sigure pe ele – tocmai zicea Gamboa.

Coy se întoarse să-l privească. Îi vorbise lui, nu ei; şi nu-i plăcu ironia prietenoasă din ochii lui de normand. Oi fi ştiind tu în ce te bagi, citi în ei. În orice caz, fie că ştii, fie că nu, dac-aş fi în locul tău, aş avea mare grijă, camarade. Adică: încet înainte, sondând permanent fundul. Aici îs puţine braţe sub chilă şi pietre peste tot, şi sare-n ochi că femeia asta ştie ce caută, dar mă-ndoiesc că tu ştii la fel de bine. Ajunge să compar vorbele ei cu tăcerile tale. Ajunge să privesc mutra ta şi faţa ei.

•

Se despărţiseră de Gamboa şi hoinăreau prin partea veche a oraşului căutând un loc unde să mănânce ceva. Soarele se culcase de câtva timp, lăsând o spuză luminoasă înspre vest, în spatele acoperişurilor care se eşalonau către Atlantic.

— Aici era – zise Tanger.

De când rămăseseră din nou singuri, atitudinea ei părea alta. Mai relaxată şi mai naturală, deparcă îşi lăsase jos o gardă invizibilă. Acum conversa în voie, oprindu-se uneori ca să arate un loc sau altul, cu taşca atârnându-i de un umăr şi ţinută cu cotul, cu larga fustă albastră legănându-i-se în cadenţa paşilor pe străduţele cu ziduri ruinate. Când se întorcea s-o privească, vedea lucind lumina nehotărâtă a felinarelor în irişii ei întunecaţi.

— Aici era castelul Gărzilor Marine, adică al aspiranţilor de marină – zise ea.

Se opriseră pe o stradă în pantă care urca spre teatrul roman şi vechiul mur gros de cetate, lângă nişte ziduri în ruină de care se sprijineau coloane de piatră şi lângă două arce ogivale ce nu mai susţineau niciun tavan. Mai era un al treilea arc construit în plin centru, ceva mai sus, de unde se deschidea o ulicioară strâmtă. Mirosea a aer sălciu de la oceanul apropiat care putea fi auzit izbind în murii cei groşi din spatele edificiilor, dar şi a piatră bătrână, a urină şi a murdărie. Mirosea, îşi spuse Coy, ca vechile cotloane ale porturilor în părăsire, cele ce nu erau încă luminate ca lagărele de bateriile reflectoarelor halogene cocoţate în vârful unor turnuri de ciment, şi pe care tehnologia şi plasticul păreau să le fi ocolit de departe, închistându-le în timpi morţi precum apa nemişcată de sub cheiuri, printre pisici şi lăzi de gunoi, felinare roşcate, capete aprinse de ţigară în întuneric, sticle sparte pe jos, cocaină relativ ieftină, femei pe atâta sfertul de oră fără a socoti şi patul. Nici măcar portul Cádiz, de partea cealaltă a oraşului, nu mai avea nimic comun cu toate astea, iar vechile bordeluri şi pensiuni erau acum ocupate de baruri şi birturi respectabile. Nu mai erau coji de banană lângă depozite şi macarale, nici echipaje bete ce îşi căutau bâjbâind vasul în zori, nici patrule depoliţie navală, nici marinari yankei înjunghiaţi după colţ. Scenariile acelea se deplasaseră în cu totul alte părţi de lume, şi până şi acolo lucrurile se mai schimbaseră. Totuşi mai rămâneau locuri ca Buenaventura, cu străzile-i strâmte, tarabele cu fructe, barul Bamboo, bordelurile şi metisele cu rochii atât de ajustate şi de uşoare încât păreau pictate pe trup. Sau Guayaquil, cu cocteilurile lui de crevete şi cu iguanele căţărându-se prin copaci în plin centrul oraşului în ritmul bătăilor de clopot ale celor patru ornice ale catedralei, şi plicticoasele carturi de

noapte cu o lanternă şi un pistol cu rachete de semnalizare la brâu pentru dat alarma în caz de atac pirateresc. Însă astea erau excepţiile. Acum, în majoritatea lor, porturile se aflau departe de centrul oraşului şi deveniseră esplanade pentru parcarea camioanelor; vasele amarau doar cât să-şi descarce containerele, iar marinarii filipinezi şi ucraineni rămâneau la bord crăpând de plictiseală şi uitându-se la televizor, ca să facă economii.

— Chiar sub tălpile noastre trecea primul meridian de la Cádiz – explică Tanger. N-a fost situat aici în mod oficial decât vreme de douăzeci de ani începând cu 1776, înainte de a fi deplasat la San Fernando; dar, de pe la mijlocul veacului, pe hărţile de navigaţie spaniole substituia oficios meridianul tradiţional de pe insula Hierro, pe care francezii îl înlocuiseră deja cu cel de la Paris, iar englezii cu cel de la Greenwich... Asta înseamnă că, dacă longitudinea stabilită în dimineaţa aceea la bordul lui *Dei Gloria* se referea la locul acesta, brigantina s-a scufundat la patru grade şi cincizeci şi unu de minute de unde ne aflăm acum. Dacă aplicăm corecţiile tabelelor lui Perona, exact la cinci grade şi douăsprezece minute longitudine est.

— Două sute cincizeci de mile – zise Coy.

— Întocmai.

Făcură câţiva paşi, intrând sub arc. Un felinar cu geamul spart împrăştia o lumină gălbuie peste o fereastră zăbrelită. De partea opusă, sub cerul liber, Coy putu desluşi fragmente de coloane şi multe alte ruine. Totul avea un aspect dezolant, părăsit.

— Jorge Juan a fost cel care a întemeiat aici primul observator astronomic – zise ea –. Într-un donjon azi dispărut ce se afla uite acolo, la colţul acela ocupat acum de un liceu...

Vorbise încet, ca şi cum locul o intimida. Sau poate întunericul abia-abia atenuat de hârbul de felinar.

— Arcul acesta – continuă ea – e tot ce-a mai rămas din vechiul castel construit peste incinta unui vechi amfiteatru roman şi care adăpostea Compania aspiranţilor de marină... Profesorii ei şi personalul observatorului erau marinari desăvârşiţi, oameni de ştiinţă: Jorge Juan şi Antonio de Ulloa îşi publicaseră lucrările despre măsurarea unui grad de meridian pe Ecuator, Mazarredo era un excelent tactician naval, Malaspina era pe punctul să realizeze faimoasa-i călătorie, Tofiño se pregătea să ridice atlasul hidrografic definitiv al

coastelor spaniole – se învârti în jurul ei însăşi, atentă la împrejurimi, şi vocea îi răsună întristată... Totul s-a sfârşit odată cu bătălia de la Trafalgar.

Înaintară puţin pe ulicioară. Deasupra lor se zbiceau rufe albe întinse între balcoane, ca nişte linţolii nemişcate în noapte.

— Dar în 1767 – continuă Tanger –, locul acesta însemna ceva. Cam pe atunci a fost închis colegiul de navigaţie ţinut de iezuiţi, şi biblioteca nautică observatorului s-a îmbogăţit cu cărţile lor şi cu altele cumpărate la Paris şi la Londra.

— Cele de azi-dimineaţă – zise Coy.

— Da, ele. Le-ai văzut acolo, în vitrinele lor. Tratate de navigaţie, astronomie şi călătorii. Cărţi magnifice, care încă mai ascund secrete.

Umbrele lor se atingeau pe zid, printre cărămizile goale şi pietrele vechi. O picătură de apă de la un cearşaf întins căzu pe faţa lui Coy. Îşi înălţă privirea şi văzu o stea singuratică strălucind intens pe dreptunghiul negru-albăstrui al nopţii. După oră şi poziţie calculă că putea fi Regulus, ghearele din faţă ale Leului, care în perioada aceea a anului trebuia să fi depăşit deja axa nord-sud.

— Castelul – continua să povestească Tanger – a fost ocupat de Gărzile Marine, cum li se spunea pe atunci aspiranţilor de marină, până când s-au mutat în altă parte, apoi pe insula León, azi San Fernando; însă observatorul a mai rămas câţiva ani pe acelaşi loc, până în 1798. Atunci meridianul de Cádiz n-a mai trecut pe aici, deplasându-se cu douăzeci de kilometri spre est.

Coy atinse un zid. Ipsosul i se fărâmiţă printre degete.

— Ce s-a întâmplat cu castelul?

— A devenit cazarmă, apoi închisoare. Până la urmă a fost demolat şi din el n-au mai rămas decât nişte ziduri vechi şi un arc... Arcul acesta.

Se înapoiaseră de unde plecaseră şi contemplau din nou bolta întunecată şi scundă.

— Ce cauţi de fapt? – zise el.

Îi auzi râsul suav, foarte domol, dintre umbrele ce i se înteţiseră pe faţă.

— Ştii prea bine. Pe *Dei Gloria.*

— Nu la asta mă refer. Nici la comori şi chestii de-astea... Te întreb ce cauţi tu.

Aşteptă răspunsul, dar acesta nu veni. Ea tăcea, nemişcată. De partea cealaltă a arcului, farurile unui automobil luminară o porţiune de stradă înainte de a se îndepărta iar. Strălucirea lor îi decupă o clipă profilul pe zidul sumbru.

— Tu ştii ce caut – zise în sfârşit.

— Eu nu ştiu nimic – suspină el.

— Ba ştii. Te-am văzut privindu-mi casa. Te-am văzut privindu-mă pe mine.

— Nu joci cinstit.

— Cine-o face?

Se mişcase de parcă voia să se îndepărteze brusc; dar se răzgândi pesemne şi rămase liniştită. Se afla la un pas de el, şi aproape că îi putea simţi prospeţimea pielii.

— Există o veche ghicitoare – adăugă ea după un timp... Te pricepi la ghicitori, Coy?

— Nu prea.

— Eu da. Iar aceasta e una dintre favoritele mele... Undeva e o insulă. Un loc în care nu vieţuiesc alături decât două categorii de persoane: cavaleri şi scutieri. Scutierii mint şi trădează întotdeauna, iar cavalerii niciodată... Înţelegi situaţia?

— Sigur. Cavaleri şi scutieri. M-am prins.

— Bun. Numai că un locuitor al acestei insule îi spune altuia: *te voi minţi şi trăda*... Pricepi? Te voi minţi şi trăda. Şi întrebarea este: cel ce vorbeşte e cavaler sau scutier?... Tu ce părere ai?

Îşi atinse nasul, perplex.

— Nu ştiu. Trebuie să mă gândesc mai mult la asta.

— Bineînţeles – îl fixa cu mare atenţie. Gândeşte-te.

Era la fel de aproape. Coy simţi furnicături în vârful degetelor. Vocea îi suna răguşită:

— Ce vrei de la mine?

— Să-mi dai răspunsul la ghicitoare.

— Nu vorbesc de asta.

Tanger clătină uşor din cap. Dădea din umeri.

— Am nevoie de ajutor – privea în altă parte. Nu mă pot descurca singură.

— Sunt destui bărbaţi pe lume.

— Poate – făcu o lungă pauză –. Dar tu ai anumite calităţi.

— Calităţi? – cuvântul îl descumpănea. Încercă să răspundă ceva, dar mintea nu-i mai funcţiona. Cred că...

Şi rămase aşa, cu gura întredeschisă, încruntându-se în întuneric. Atunci Tanger vorbi din nou:

— Nu eşti mai rău decât majoritatea bărbaţilor pe care îi cunosc.

Şi după o pauză adăugă:

— ... Şi eşti mai bun decât unii dintre ei.

Nu asta-i conversaţia, gândi el, iritat. Nu aceasta era conversaţia pe care voia s-o poarte cu ea în acel moment. Nu, nu, deloc; şi în realitate, hotărî, nu dorea câtuşi de puţin să discute. Era mai bine să stai tăcut lângă ea, ghicindu-i prospeţimea cărnii pistruiate. Era mai bine, cu ea, să navighezi la capă strângând terţarola şi adăpostindu-te printre tăceri; deşi limbajul acesta, al tăcerii, Tanger îl stăpânea mult mai bine decât el. Era un limbaj pe care ea îl vorbea de mii de ani.

Se întoarse, constatând că ea îl privea din nou fix. Avea două reflexe bleumarin în mijlocul feţei, sub pata deschisă la culoare a părului.

— Dar tu, Coy, tu ce vrei?

— Poate te vreau pe tine.

Urmă o lungă tăcere şi el descoperi că era mai uşor să i-o spună chiar aşa, pe şleau, în penumbra aceea care le voala chipurile şi părea să le atenuezeşi vocile. Era atât de uşor, încât îşi auzise propriile cuvinte înainte de a se gândi măcar să le pronunţe, iar după aceea nu simţi decât o vagă nemulţumire de sine. Şi o uşoară roşeaţă pe care, desigur, Tanger nu avea cum să i-o vadă.

— Eşti prea previzibil – murmură ea.

Zise asta neschiţând nici măcar un pas înapoi, rămânând fermă chiar şi când îl văzu înaintând un pic şi ridicând o mână spre faţa ei. Apoi îi pronunţă numele ca pe o avertizare; ca pe o cruciuliţă sau un punctişor albastru pe albul unei hărţi nautice. Coy, zise. Şi repetă: Coy. Dar el doar clătină domol din cap, într-o parte şi în cealaltă, cu multă tristeţe.

— Voi merge cu tine până la capăt – îi spuse.

— Ştiu.

În clipa aceea, când era cât pe ce să-i atingă părul, privi pe deasupra umărului ei şi se opri brusc. O siluetă măruntă şi vag familiară se decupa de sub arc, la capătul ulicioarei. Stătea acolo liniştită, aşteptând. Şi atunci farurile altui automobil

luminară fugar strada, umbra oscilă sub arc de la un zid la altul, şi Coy îl recunoscu fără greutate pe piticul melancolic.

VII •Dublonul lui Ahab

„Tot aşa se vor întreba şi alţii,
în ziua învierii de obşte, când vor pescui
catargul ăsta vechi, şi or să găsească un
dublon prins pe el, printre scoicile
agăţate de scoarţa-i aspră.”

Herman Melville, *Moby Dick*

Când chelnerul de la barul-restaurant Terraza puse berea pe masă, Horacio Kiskoros o duse la buze şi sorbi prudent, privindu-l pieziş pe Coy. Spuma îi albea mustaţa.

— Mi-era sete – zise.

Apoi aruncă o privire mulţumită spre piaţă. Catedrala era acum luminată din plin, şi turlele ei albe şi marea cupolă a transeptului se decupau puternic pe întunericul cerului. Încă mai erau oameni care se plimbau pe sub palmieri sau sporovăiau aşezaţi la terasele din apropiere. Un grup de tineri beau bere şi cântau la chitară pe marea esplanadă în trepte, sub statuia lui *fray* Domingo de Silos. Muzica părea să-l intereseze pe Kiskoros, care din când în când observa grupul şi dădea din cap cu un aer nostalgic.

— O noapte superbă – adăugă.

Coy nu-i ştia numele decât de vreun sfert de oră şi încă refuza să creadă că puteau sta câteşitrei acolo, bând ca nişte vechi prieteni. În acelscurt răstimp, piticul melancolic căpătase nume, prenume, origine şi caracter propriu. Îl chema Horacio Kiskoros, era de naţionalitate argentiniană şi avea, după cum le spusese de îndată ce izbutise s-o facă, ceva urgent de discutat cu doamna şi cu domnul. Toate aceste detalii nu apărură imediat, fiindcă neaşteptata lui materializare de sub arcul aspiranţilor de marină precedă o reacţie a lui Coy pe care până şi cel mai binevoitor martor ar fi catalogat-o drept violentă. Ca să fim mai exacţi, când oscilarea umbrei sub farurile maşinii îi permisese să-l recunoască pe personaj, se îndreptase oblu spre el fără

zăbavă, fără şovăire; nu se abătuse nici măcar când o auzise pe Tanger, din spate, rostindu-i numele alarmată.

— Coy, te rog – striga ea –. Aşteaptă.

Nu aşteptă. În realitate nu dorea să aştepte, nici să afle de ce naiba trebuia să aştepte, ci să facă taman ce făcu: să meargă opt sau zece paşi pompând adrenalină, respirând adânc în timpul mersului de câteva ori, să-l înşface pe individ de revere şi să-l târască dând cu el de zidul cel mai apropiat, sub lumina gălbuie a felinarului. Avea maximă nevoie să facă asta, nu altceva. Trebuia neapărat să-i facă moaca terci cu pumnii înainte de a-l vedea dispărând ca atunci la benzinăria din Madrid. De aceea, neluând în seamă cuvintele lui Tanger, îl obligă pe tip să se înalţe în vârful picioarelor, făcându-l aproape să piardă contactul cu solul şi, strivindu-l de zid cu o mână o ridică pe cealaltă, strângând pumnul, gata să i-l zdrobească de faţă. O faţă de pe care, dintre luciul părului dat cu briantină spre spate şi groasa mustaţă neagră, o pereche de ochi întunecaţi şi bulbucaţi îl fixau stupefiaţi. Nu mai păreau cei ai unei broscuţe simpatice. Se citea surprindere în ochii aceia, gândi el. Ba chiar un întristat reproş.

— Coy! – strigă ea încă o dată.

Auzi clicul cuţitului automat, jos în stânga, şi când privi văzu reflexul oţelului gol lângă coastele lui. O gâdilătură neplăcută îl străbătu prin vintre: o lovitură de lamă de jos în sus, de la distanţa aceea, era cea mai proastă formă de a încheia socotelile cu viaţa. În postura în care se afla, era argumentul definitiv pentru a deznoda parâmele de pe binte pornind într-o călătorie fără întoarcere. Dar pe Coy mai încercaseră să-l înjunghie şi cu alte ocazii; aşa că, din instinct, înainte de a apuca să gândească, se feri rapid şi izbi sec cu mâna în braţul celuilalt, fulgerător, de parcă scosese o cobră din buzunar.

— Fă-te'ncoa', jivină împuţită – zise.

Cu mâinile goale în faţa unui şiş *navaja*; straşnică afacere. Sigur că era o neghiobie din partea lui, însă se simţea prea iritat ca să nu rişte. Îşi scosese vestonul aşa cum îl învăţase odată, la Puerto Principe, Torpilorul Tucumán: răsucindu-şi-l de câteva ori pe antebraţul stâng, şi îşi aştepta duşmanul cu tot trupul înclinat uşor înainte, cu braţul cu vestonul întins ca să-şi apere pântecele şi cu celălalt gata să lovească. Era furios şi îşi simţea

muşchii umerilor şi spatelui înnodaţi, încordaţi, duri de sângele pulsând iute şi ritmic în interiorul lor. Ca în vremurile bune.

— Fă-te'ncoa' – repetă. Ca să-ţi fărâm colţii.

Celălalt ţinea cuţitul şi nu-l slăbea din ochi, dar părea că nu ştie ce să facă. Cu statura lui joasă, cu părul şi hainele răvăşite în încăierare, de o paloare accentuată de lumina aceea nesănătoasă şi gălbuie, se situa undeva la jumătatea drumului între sinistru şi grotesc. Fără *navaja,* hotărî Coy, nu făcea nici cât o ceapă degerată. Văzu că tipul îşi potrivea puţin sacoul trăgându-l de margini, înainte de a-şi trece o mână prin părnetezindu-şi-l spre spate. După aceea îşi lăsă greutatea pe un picior, apoi pe celălalt, se îndreptă din şale şi lăsă în jos mâna înarmată.

— Să negociem – zise.

Coy calculă distanţele. Dacă reuşea să se apropie îndeajuns ca să-i ardă un genunchi între picioare, piticotul avea să negocieze cu javra de mă-sa. Se mişcă uşor într-o parte, şi celălalt se retrase un pas, prudent. Lama metalică continua să-i lucească îngheţat în mână.

— Coy – spuse Tanger.

Se apropiase din spate, şi acum era chiar lângă el. Vocea îi suna senin:

— Îl cunosc – adăugă ea.

Coy încuviinţă cu un gest scurt din cap, fără să-l piardă din vedere, şi în aceeaşi clipă dădu lovitura de picior calculată cu grijă dar pe care omul cu *navaja* n-o încasă decât pe jumătate, căci prevăzuse mişcarea şi sări într-o parte ca s-o evite. Dar chiar şi aşa o primi din plin într-un genunchi şi se clătină, înainte de a se roti în jurul propriei axe şi a se sprijini de zid. Atunci Coy profită ca să se arunce asupra lui, întâi cu braţul învelit în veston, apoi cu un pumn care îl izbi pe adversar la baza gâtului, făcându-l să se prăbuşească în genunchi.

— Coy!

Strigătul îi spori mânia. Tanger vru să-l apuce de un braţ şi el se scutură, violent. *Carajo*!, îi veni să înjure. Cineva trebuia să plătească, iar mogâldeaţa aia era persoana nimerită. După aia ea putea să dea câte explicaţii poftea: nişte explicaţii pe care nu era sigur că vrea să le-audă. Dar cât timp lupta, vorbele n-aveau ce căuta; aşa că-i mai arse una individului; însă celălalt se răsuci şerpeşte pe o palmă de teren şi Coy simţi cum şişul îi atingea ca

un fulger braţul înfăşurat înveston. Îl subestimase pe nichipercea, înţelese deodată. Era rapid, piticotul. Şi extrem de periculos. Aşa că se retrase doi paşi şi îşi îngădui o scurtă pauză, reconsiderând situaţia. Ia-o cu calm, marinare. Linişteşte-te, că altfel nici cutia cu spanac n-o să te salveze din balamucul ăsta. Nu contează statura: orice tip, cât o fi el de mic, e suficient de înalt ca să-ţi secţioneze o arteră. Şi-n plus, într-o anumită situaţie văzuse un pitic adevărat, unul autentic, scoţian, agăţat cu dinţii de urechea unui hamal enorm care alerga zbierând de durere pe cheiul de la Aberdeen neputând scăpa de el, cum nu scapi de o căpuşă. Aşa că mai multă grijă, îşi spuse. Nu există inamic mititel, nici lovitură de pumnal care să nu te sece. Gâfâia sufocat, auzind respiraţia şuierătoare a celuilalt. Atunci îl văzu ridicând cuţitul, ca pentru a i-l arăta, şi în acelaşi timp şi mâna stângă, cu palma deschisă, cu un gest împăciuitor.

— Am un mesaj – zise piticul.

— Bagă-ţi-l în noadă.

Celălalt dădu încet din cap. Nu m-ai înţeles bine, spunea gestul lui.

— Un mesaj din partea domnului Palermo.

Vasăzică asta era. Reuniunea vechilor cunoştinţe. Clubul social al căutătorilor de naufragii, în plen. Chestia asta explica unele lucruri şi lăsa altele în umbră. Trase adânc aer în piept: o dată şi încă o dată, şi făcu un pas spre adversarul lui, cu pumnul din nou gata să lovească.

— Coy.

Deodată Tanger se interpunea barându-i drumul, privindu-l fix. Era foarte serioasă; dură şi fermă cum n-o mai văzuse niciodată. Coy deschise gura să protesteze; dar rămase aşa, privind-o prosteşte. Copleşit brusc. Nehotărât, pentru că ea îi atingea faţa cum faci cu un animal furiossau cu un copil isterizat. Şi, pe deasupra umărului femeii, dinapoia vârfurilor aurii ale părului ei, văzu că piticul melancolic îşi închidea *navaja.*

•

Coy nu se atinse de berea lui. Cu vestonul pe umeri, cu mâinile în buzunare şi lăsat cu toată greutatea pe spătarul scaunului, privea cum bea omul aşezat în faţa sa.

— Mi-era foarte sete – repetă acesta.

Pe drumul de la ulicioară până în piaţă, după ce Tanger reuşise cu chiu cu vai să-l potolească pe Coy, iar acesta sfârşise

prin a-i da ascultare mecanic, cu senzaţia că se mişcă într-o ceaţă ireală, piticul melancolic îşi netezise iar părul şi îşi corectase ţinuta. Cu excepţia unei mici rupturi la buzunarul de sus al hainei, pe care o descoperise cu ochi îndureraţi şi cu o mutră acuzatoare, îşi recăpătase înfăţişarea respectabilă, deşi oarecum excentrică, cu aspectul acela totodată meridional şi ridicol de englezesc.

— Sunt purtătorul unei propuneri rezonabile din partea domnului Palermo.

Accentul lui din Buenos Aires era atât de pronunţat încât părea contrafăcut. Horacio Kiskoros, spusese el când lucrurile reintraseră oarecum pe făgaşul firesc. Horacio Kiskoros, la dispoziţia dumneavoastră. Aceste ultime vorbe fuseseră subliniate cu o uşoară înclinare a capului, pe un ton politicos lipsit de ironie, când el şi Coy îşi trăgeau sufletul după încăierare. Se exprima în spaniola conştiincioasă şi puţin anacronică vorbită de unii hispano-americani, folosind cuvinte care de partea astălaltă a Atlanticului erau demult caduce. Făcea abuz de stimate domn, şi scuzaţi vă rog, şi aţi fi atât de amabil să. Chestia e că spusese exact aşa: la dispoziţia dumneavoastră, în timp ce îşi scutura cu amândouă palmele hainele înneorânduială şi îşi îndrepta papionul pe care buşelile de până atunci i-l strâmbaseră până spre ceafă. Sub sacou purta nişte bretele ciudate cu dungi verticale: două albastre pe margini şi una albă în centru.

— Domnul Palermo doreşte să ajungă la un acord.

Coy se întoarse spre Tanger. Ea mersese lângă ei tăcând tot timpul, şi acum continua să nu scoată niciun cuvinţel. Evita, îşi dădu el seama, să-l privească în faţa pe care doar acum câteva minute i-o atinsese pentru prima oară; poate pentru a nu se vedea obligată să dea explicaţiile obligatorii.

— Un acord – nuanţă Kiskoros – în termeni rezonabili pentru toţi – se uită la Coy şi făcu un gest în sus cu degetul gros, arătându-şi nasul ca să-i amintească scena de la Palace –. Fără ranchiună.

— Nu există niciun motiv ca să ajungem la un acord cu cineva, indiferent cine.

Vorbise ea, în sfârşit. Atât de rece, observă Coy, de parcă vocea i-ar fi trecut prin nişte cubuleţe de gheaţă. Privea drept în ochii bulbucaţi şi trişti ai lui Kiskoros, cu mâna dreaptă sprijinită

de masă; ceasul de oţel împrumuta o insolită aparenţă masculină degetelor ei lungi cu unghii neregulate şi scurte.

— El nu vede lucrurile la fel – răspunse argentinianul. Dispune de resurse care domniilor-voastre vă lipsesc: mijloace tehnice, experienţă... Bani.

Un chelner aduse o tavă cu calmari *à la romana* şi icre, iar piticul melancolic îi mulţumi cu deosebită politeţe.

— Suficienţi bani – repetă, controlând cu viu interes conţinutul tăvii.

— Şi ce aşteaptă în schimb?

Kiskoros apucase o furculiţă şi înţepa delicat o bucăţică de calmar.

— Dumneavoastră aţi cercetat mult – mestecă pofticios şi înghiţi cu delicii. Posedaţi date valoroase, aşa-i?... Detalii pe care domnul Palermo nu le stăpâneşte îndeajuns. Aceasta l-a făcut să se gândească la o asociere din care ambele părţi să aibă numai de câştigat.

— N-am încredere în el – zise Tanger.

— Nici el în dumneavoastră. Dar v-aţi putea combina.

— Nu ştie nici măcar ce caut eu.

Kiskoros părea să aibă poftă de mâncare. Se înfruptase din icre, iar acum revenea la calmari sorbind mereu între timp din bere. Se întoarse câteva clipe pe jumătate, ascultând muzica de chitară ce venea dinspre treptele suind spre catedrală, apoi zâmbi, încântat.

— Poate că ştie mai mult decât vă închipuiţi – zise. Însă detaliile acestea trebuie discutate cu el. Eu nu-s decât un mesager, după cum v-aţi dat seama.

Coy, care până atunci nu deschisese gura, i se adresă lui Tanger.

— De când îl cunoşti pe omul ăsta?

Ea zăbovi exact trei secunde până să-şi întoarcă faţa spre el. Mâna-i aşezată pe masă îşi strânsese degetele. Şi-o retrase încet, lăsându-şi-o în poală, pe fustă.

— De câtva timp – zise cu mult calm –. Prima oară când Palermo m-a ameninţat, el îl însoţea.

— E adevărat – confirmă Kiskoros.

— S-a folosit de el ca să facă presiuni asupra mea.

— Şi asta e adevărat.

Coy nici nu-l băgă în seamă pe argentinian. Era atent numai la ea.

— De ce nu mi-ai spus nimic despre asta?

Suspinul lui Tanger abia se auzi.

— Ai acceptat să joci după regulile mele.

— Ce altceva nu mi-ai mai spus?

Ea privi lung masa, apoi piaţa. În sfârşit, se întoarse din nou către Kiskoros.

— Ce propune Palermo?

— O întrevedere – argentinianul se uită la Coy înainte de a continua, şi acestuia i se păru că desluşeşte o sclipire ironică în ochii lui de broască. Un acord. În termenii pe care îi veţi crede de cuviinţă. El se află zilele astea la biroul lui din Gibraltar – scoase din buzunar o carte de vizită, întinzându-i-o peste masă –. Îl puteţi contacta acolo.

Coy se ridică. Îşi lăsă vestonul atârnat de spătarul scaunului şi, fără să se mai uite la ei, străbătu piaţa îndreptându-se spre scara monumentală a catedralei. Îi ardeau creierii în cap şi îşi crispa, mânios, pumnii în buzunare. Fără a-şi fi propus dinainte aceasta, se alipi grupului de tineri care cântau la chitară şi îşi treceau din mână în mână o sticlă de bere. Erau două fete şi patru băieţi, cu aspect de studenţi. Cel cu chitara era slab şi frumuşel, ţigănos, cu o ţigară fumegându-i în colţul gurii; una din fete marca ritmul muzicii cu mişcări din şold, sprijinită de umărul lui. Cealaltă îl privi pe Coy, zâmbindu-i. Restul grupului se uitară la el bănuitori şi reţinuţi, când ea îi întinse sticla. Trase o înghiţitură, mulţumi şi rămase în preajma lor, ştergându-se la gură cu dosul palmei, aşezat pe o treaptă a scării; ascultând muzica. Chitaristul nu era prea talentat, însă melodia răsuna plăcut la ora aceea din noapte, în piaţa aproape pustie, cu palmierii şi cu catedralaluminată deasupra capetelor. Se uită în pământ. Tanger şi Kiskoros părăsiseră masa de la bar şi se apropiau. Ea aducea pe un braţ vestonul lui Coy, îndoit. Ce mai rahat, gândi el. Sunt băgat până-n gât în rahatul ăsta.

— Frumos oraş – zise Kiskoros, observându-i pe tineri cu un zâmbet. Îmi aminteşte de Buenos Aires.

Tanger tăcea, stând în picioare lângă Coy. Acesta nu se ridică.

— Cred că sunteţi marinar, aşa-i? – continuă celălalt... Şi eu am fost. Forţele Navale argentiniene. Subofiţer în retragere Horacio Kiskoros – îşi încreţea fruntea plin de nostalgie, atent

parcă la un sunet familiar şi îndepărtat care dispărea... Am luat parte şi la războiul Malvinelor, cu scafandrii tactici.

— Şi ce mă-ta cauţi aşa departe de casă?

Ochii bulbucaţi îşi intensificară melancolia.Tipul îşi băgase o mână în buzunarul pantalonilor, arătându-şi astfel puţin bretelele, şi deodată Coy înţelese ce însemnau dungile acelea albastre şi cea albă din mijloc: drapelul argentinian. Puiul ăla de căţea purta pe bretele culorile Argentinei.

— O seamă de lucruri s-au schimbat în patria mea.

Se aşezase lângă Coy, pe aceeaşi treaptă a scării; dar înainte de asta îşi trăsese un pic în sus crăcii pantalonilor în dreptul genunchilor, cu multă grijă, ca nu cumva să le strice dunga.

— Aţi auzit vorbindu-se de războiul murdar?

Coy făcu o mutră sarcastică.

— Cum de nu. *Los tupamaros* şi chestii de-astea.

— *Los montoneros* – Kiskoros preciza ridicând un deget. *Los tupamaros* erau în Uruguay.

Îl auzi suspinând, evocator. Imposibil de ştiut dacă îi era silă sau dor de treburile alea.

— Problema e – adăugă după un alt moment – că exista un război în Argentina, deşi neoficial. Înţelegeţi?... Eu mi-am făcut datoria. Dar sunt unii care nu admit punctul ăsta de vedere.

— Şi de ce-mi spui mie asta?

Kiskoros nu păru descurajat de atitudinea interlocutorului său.

— M-am văzut silit să călătoresc – continuă. V-am spus deja că aveam practică de scafandru... L-am cunoscut pe domnul Palermo în timpul lucrărilor de recuperare a lui *Agamemnon,* corabia lui Nelson care s-a scufundat în Río de La Plata.

Coy se întoarse spre el cu duritate.

— Mi se fâlfâie de povestea vieţii tale.

Ochii de broscuţă clipiră des, îndureraţi.

— Bine, domnule. Cu puţin timp în urmă, pe ulicioara aceea, a fost cât pe ce să vă omor. Am crezut că...

— Du-te-n...

Kiskoros rămase tăcut, rumegând grosolănia. Coy se ridică în picioare. Tanger era în faţa lui, observându-l.

— L-a ucis pe *Zas* – zise ea.

Urmă o lungă tăcere, pe când Coy evoca suflarea caldă a labradorului pe braţul lui. Întrezări – abia de trecuse o săptămână de atunci – trufa-i umedă a nasului şi privirea-i

credincioasă. Apoi se interpuse, sumbră, imaginea câinelui nemişcat pe covor, cu ochii sticloşi, întredeschişi. Asta îl întoarse pe dos; simţi o adâncă amărăciune şi privi în jur, indispus şi stingherit, la felinarele aprinse şi la luminile puternice scăldând catedrala. Lângă el, notele chitarei păreau să lunece în jos pe treptele scării. Tinerica dinainte, ceacare îi zâmbise, acum îl săruta pe unul din băieţi. Iar un altul puse sticla de bere pe caldarâm.

— Mda – Kiskoros se scula şi el, scuturându-şi pantalonii. Şi credeţi-mă că regret asta, domnule. Apreciez... Vă asigur. Apreciez mult animalele domestice. Am avut şi eu un doberman.

Tăcerea se îngroşă. Argentinianul îşi luă o mutră de circumstanţă.

— În felul meu – insistă – continuu să fiu un militar, înţelegeţi?... Ordinele nu se discută. Or, ele includeau casa doamnei.

Îşi compunea un rictus trist, de genul: daţi-vă singuri seama, ia puneţi-vă în locul meu, ce-aţi fi făcut? *Mendieta,* zise deodată. Câinele meu se numea *Mendieta.* Între timp, Coy arunca o privire spre sticla ce rămăsese destul de aproape de picioarele lui, pe scară. O clipă, se pomeni calculând posibilităţile de a i-o sparge celuilalt în cap. Ridicând privirea, întâlni ochii melancolici ai argentinianului.

— Dumneavoastră sunteţi un impulsiv, din câte-mi dau seama – spuse Kiskoros pe un ton amabil. Asta creează probleme. Doamna, în schimb, pare ceva mai blândă. Dar oricum, nu e bine ca o *señora* să se amestece în afaceri din astea primejdioase... Îmi amintesc de un caz, la Buenos Aires.O *montonera* a omorât doi colegi de-ai mei când ne-am dus s-o înhăţăm. Curviştina aia s-a apărat ca o lupoaică şi nu i-am putut veni de hac decât cu grenadele. După aceea am văzut că avea şi un plod, ascuns sub salteaua patului...

Făcu o pauză şi plescăi din limbă, evocator. Sub mustăcioara tuşinată milimetric se desena o grimasă ce era poate un zâmbet.

— Există muieri foarte bărbătoase, vă asigur – continuă. Deşi după aia, la ESMA, se îmblânzeau mult: ştiţi la ce mă refer – îl scrută pe Coy cuatenţie... Nu, cred că nu ştiţi. Perfect. Poate-i mai bine aşa.

Ochii lui Coy îi întâlniră pe cei ai lui Tanger, dar ai ei priveau fără să vadă, ca şi cum tocmai contemplaseră orori îndepărtate. După câteva momente părură însă a se centra din nou asupra realităţii, revenind de foarte departe, şi în ei rămase un gol întunecat. O văzu strângându-şi jacheta peste piept, de parcă dintr-odată ar fi luat-o cu frig.

— ESMA – zise ea – era Şcoala de Mecanică a Forţelor Navale... Centrul de tortură al Marinei, pe vremea dictaturii militare.

— Da – admise Kiskoros, privind împrejur cu un aer distrat. Teamă mi-e că unii răuvoitori o numesc aşa.

•

Bateria lui Shelly Manne introdusese delicat *Man in Love* şi Eddie Heywood intra cu primul solo de pian. În picioare, cu pieptul gol, sprijinit de pervazul ferestrei deschise a camerei lui de la hotelul „Franţei şi al Parisului”, Coy anticipa în minte măsurile melodiei. Avea căştile la urechi şi dădea uşor din cap, încuviinţând, la pasajele aşteptate şi plăcute. Cu trei etaje mai jos, mica piaţă era cufundată în întuneric, cu cele două mari lampadare centrale stinse, cu frunzişul portocalilor negru şi cu copertina cafenelei Parisien strânsă. Totul părea pustiu, şi se întrebă dacă Horacio Kiskoros o mai fi dând târcoale pe acolo. Dar în viaţa reală, se gândi, până şi personajele negative se odihnesc. În viaţa reală nu se întâmplă ca în romane şi în filme. Poate că în acel moment argentinianul sforăia de zor în vreun hotel sau la o pensiune din apropiere, cu bretelele lui îngrijit atârnate de un cuier. Visând la vremurile fericite cu biftecuri în sânge, Corrientes 348 şi curenţi de 1 500 de volţi aplicaţi în carne vie cu vârful *picanei* în beciurile de la ESMA.

Dong-dong, dong. Se termina al doilea solo, cel de bas, şi Coy aşteptă cu delicii intrarea celui de al treilea, saxofonul tenor al lui Coleman Hawkins, partea cea mai straşnică a acelei piese cu tempourile ei moderate şi rapide, tare-domol, tare-domol, şi corespunzătoarele surprize ritmice atunci când cadenţa aceea se frângea într-un mod previzibil de neaşteptat. *Man in Love.* Tocmai îşi dăduse seama de titlu, şi asta îl făcu să surâdă în gol umbrelor pieţei înainte de a arunca o privire în sus, spre tavan. Tanger era acolo, la etajul patru, într-o cameră situată exact deasupra lui. Poate dormea, poate nu. Poate şedea ca el, trează în faţa ferestrei, sau aşezată la masă cu notele ei, revizuind

informaţiile obţinute de la Lucio Gamboa. Cumpănind avantajele şi dezavantajele propunerii lui Nino Palermo.

Vorbiseră mai înainte. Ba chiar îndelung, după ce Horacio Kiskoros se despărţise de ei cu un „la revedere” ce i-ar fi sunat amical unui necunoscător al antecedentelor pe care acum le ştia Coy. Îl lăsaseră privindu-i cum se îndepărtează, cu ochişorii lui echivoci de broscuţă melancolică; iar când erau gata să părăsească piaţa, el se afla tot acolo, neclintit în faţa catedralei, ca un turist noctambul şi inofensiv. Coy se întorsese să privească în urmă, apoi ridicase ochii să citească tăbliţa cu numele străzii pe care mergeau: strada Companiei. În oraşul ăsta, îşi spuse, totul era semne şi simboluri şi marcaje, ca la hărţile nautice. Diferenţa consta în faptul că acestea din urmă, cele ce se refereau la mare, erau mult mai precise, cu contururile bancurilor de nisip colorate şi cu scalele în mile pe margini, în loc de pietre străvechi şi întâlniri în aparenţă neaşteptate şi tăbliţe cuciudate nume de străzi pe la colţuri. Negreşit că semnalele şi pericolele erau şi aici la vedere, marcate precum în hărţile desenate pe hârtie; numai că întotdeauna îţi lipseau codurile ca să le interpretezi.

— Strada Companiei lui Iisus – zisese ea văzându-l privind numele –. Aici a fost şcoala de navigaţie a iezuiţilor.

Niciodată nu spunea ceva la întâmplare, aşa încât Coy se uită cu luare-aminte înjur, la bătrâna clădire din stânga, la decrepita casă a amiralului-duce de Gravina în spate, pe dreapta. Bănuia că mai târziu va trebui să-şi amintească, dintr-un motiv oarecare, de toate datele acelea. Apoi merseseră câtva timp fără să scoată o vorbă, urcând lin până la piaţa Florilor. De două ori întorsese capul ca s-o privească, dar ea continuase să meargă neabătut, cu ochii ţintă înainte, cu taşca lipită de şold, în legănarea ritmică şi cadenţată a largii fuste albastre şi a vârfurilor tremurătoare ale pletelor atingându-i bărbia încăpăţânată, cu gura strânsă, până când el o apucă de braţ, silind-o să se oprească. Spre surprinderea lui, nu-i opuse rezistenţă; şi se pomeni cu ea faţă în faţă, foarte aproape, când ea se roti lin de parcă n-ar fi aşteptat decât acel pretext.

— De mult timp mă supraveghează Kiskoros la ordinul lui Nino Palermo – zise, fără ca el să trebuiască s-o întrebe ceva –. E un om rău şi primejdios...

Tăcu câteva clipe, ca şi când s-ar fi întrebat dacă mai era ceva de spus.

— Mai devreme, la arcada aspiranţilor de marină – adăugă – m-am temut pentru tine.

Zise asta sec şi precis, fără emoţie. Şi după ce vorbi, rămase iarăşi tăcută, privind peste umărul lui Coy spre piaţă, la chioşcurile închise de flori,la clădirea Poştei şi la mesele cafenelelor de la răspântii, unde încă mai zăboveau ultimii clienţi.

— De când a venit cu Palermo să mă vadă – conchise în sfârşit –, omul ăsta a devenit coşmarul meu.

Nu ţinea să impresioneze; şi poate tocmai de aceea Coy nu se putu împiedica să se simtă mişcat. Continua să fie ceva copilăresc, decise el, în maturitatea aceea îndârjită, în dezinvoltura cu care ea înfrunta consecinţele aventurii sale. Din nou poza din ramă. Din nou cupa de argint, fata cu umerii înconjuraţi de braţul protector al bărbatului dispărut, lipsa de apărare din ochii ce râdeau de pe un prag al timpului unde sunt posibile toate visele. Continua s-o recunoască, în pofida atâtor alte lucruri. Sau, mai bine spus, cu cât petrecea mai mult timp alături de ea, cu atât o recunoştea mai tare.

Îşi reprimă mângâierea care îi vibra în vârful degetelor şi, cu aceeaşi mână, arătă spre barul din spatele lui. Los Gallegos Chico, aşa se numea. Vinuri autohtone, lichioruri, cafea excelentă, puteţi veni cu mâncare la pachet: toate acestea stăteau scrise pe anunţurile de pe uşă şi geamuri; dar în momentul acela lui Coy îi era suficient cuvântul lichioruri şi înţelese că ea avea nevoie de un păhărel tot atâta cât şi el. Astfel că intrară; şi odată înăuntru, cu coatele pe tejgheaua de zinc, ceru un gin cu apă tonică pentru el – nu văzu nimic albastru pe nicăieri – şi, nemaiîntrebând-o, încă unul pentru ea. Ginul împrumuta gurii ei reflexe umede când îl privi şi îi vorbi iar, când povesti minuţios prima vizită a lui Palermo, relaxată şi prietenoasă, şi a doua mai târziu, deja cu cărţile pe faţă şi cu prezenţa sinistră a lui Kiskoros în chip de condiment, presiunile şi ameninţările. Palermo dorise ca ea să-l identifice foarte bine pe argentinian; să-i cunoască istoriaşi să-i reţină aspectul şi chipul, pentru ca după aceea, văzându-l sub fereastră, mergând pe stradă, sau în coşmarurile ei de cum închidea ochii, să-şi amintească necontenit în ce dandana se vârâse. Ca să-i intre

bine-n cap, spusese vânătorul de comori, că fetele rele nu pot străbate codrul nepedepsite, neexpunându-se unor întâlniri periculoase.

— Aşa a zis – zâmbetul vag, destul de amar, îi înăsprea gura. Întâlniri periculoase.

În momentul acela, Coy, care asculta şi bea în tăcere, o întrerupse, întrebând-o de ce nu s-a dus la poliţie. Atunci ea râse încet, cu un râs surd, puţin răguşit, pe cât de plin de dispreţ pe atât de lipsit de umor. În realitate, spuse, *sunt într-adevăr o fată rea.* Am încercat să-l păcălesc pe Palermo, iar în ce priveşte muzeul acţionez pe cont propriu. Dacă până acum nu ţi-ai dat seama de asta, înseamnă că eşti mai naiv decât te credeam.

— Nu-s naiv – spusese el, stingherit, învârtind paharul rece între degete.

— De acord – ea îl privea ţintă în ochi, iar gura nu-i zâmbea dar era mai puţin dură. Nu eşti.

Îşi lăsă băutura aproape neatinsă. E târziu, zise după ce se uită la ceas. Coy dădu pe gât restul de gin, făcu semn unui chelner şi puse o bancnotă pe masă. Una din ultimele, constată dezolat.

— Or să plătească pentru tot ce-au făcut – zise.

Nu avea nici cea mai mică idee cum se va împlini profeţia aceea, nici în ce măsură va putea el să pună umărul la împlinirea ei; dar socoti de cuviinţă s-o facă. Există chestii de-astea, gândi. Fraze liniştitoare, consolări, locuri comune ce se rostesc prin filme şi prin romane, şi care poate că se potrivesc şi-n viaţă. Trase prudent cu coada ochiului spre profilul ei, temându-se să n-o vadă bătându-şi joc; dar ea stătea cu capul înclinat într-o parte, absorbită de propriile-i cugetări.

— Puţin îmi pasă dacă or să plătească sau nu. Asta-i o întrecere, înţelegi?... Tot ce mă interesează este să ajung acolo înaintea lor.

•

Saxofonul se pregătea să intre. Iar Tanger era ca jazzul, hotărî Coy. Melodie de bază şi variaţiuni neaşteptate. Evolua tot timpul în jurul unei aparente idei fixe, ca o structură de teme AABA; dar a urmări îndeaproape acele evoluţii presupunea o atenţie constantă ce nu excludea nicidecum surpriza. Deodată suna AABACBA şi intra o temă secundară pe care nimeni nu şi-ar fi închipuit-o acolo. Nu exista o altă cale de a o urma decât

improvizaţia, indiferent unde ducea ea. A o urma fără partitură. Orbeşte.

Un ceas din apropiere bătu de trei ori în piaţă. Coy îi auzi prin căşti bătăile amortizate din cauza muzicii, apoi simţi apărând în fine saxofonul lui Hawkins: cel de-al treilea solo, care lega de la cap la coadă toată piesa. Îşi miji ochii, încântat de cadenţa notelor familiare, liniştitoare, aşa cum este îndeobşte repetarea a ceva cunoscut. Însă Tanger se amestecase în melodie, alterându-i structura delicată. Pierdu firul, şi după încă un moment apăsă pe butonul walkman-ului şi rămase cu căştile în mână, deconcertat. O clipă crezu că aude nişte paşi deasupra, tot aşa cum echipajul lui *Pequod* asculta bocănelile piciorului făţuit din fildeşul unei fălci de caşalot în timp ce căpitanul corăbiei îşi rumega obsesiile de unul singur, noaptea, pe covertă. Rămase nemişcat, atent, cu urechea la pândă. Apoi aruncă walkman-ui cât colo pe patul nedesfăcut, cu un gest iritat. Situaţia era anapoda şi amesteca genurile fără pic de ruşine. Etapa Melville, ca şi cea anterioară – etapa Stevenson –, rămăsese doar demult în urmă. Teoretic vorbind, Coy trebuia să se afle în modulcel mai clar în etapa Conrad; iar toţi eroii autorizaţi să se mişte pe acel teritoriu erau nişte eroi obosiţi, mai mult sau mai puţin lucizi, conştienţi de primejdia de a visa cu mâna pe timonă. Adulţi eşuaţi în resemnare şi plictis, în a căror picoteală nu mai pluteau, în şiruri de câte două, interminabile procesiuni de cetacee escortând în mijloc o fantasmă cu căpăţâna ca un munte de zăpadă.

Şi totuşi, acel „*Dacă*...” condiţional de pe porticul oracolului din Delfi, pe care Coy îl ştia din Melville, dar pe care acesta la rându-i îl luase din alte cărţi necitite de el, continua să vibreze în aer aşa cum furtuna cântă la harfa cordajului, chiar şi după ce marea se închide peste albatrosul cu aripa-i largă ţintuită de Tashtego cu ciocanul alături de flamura lui Ahab, iar *Rachel* cea rătăcitoare dă peste alt orfan. Deodată, spre marea-i surprindere, Coy descoperea că etapele livreşti sau vitale, oricum le-ai numi, nu se sfârşesc niciodată în mod definitiv; şi că, deşi eroii şi-au pierdut naivitatea şi sunt prea sfârşiţi ca să mai creadă în corăbii fantomă şi în comorile adâncurilor, marea continuă să fie inalterabilă, plină de propria-i memorie care într-adevăr crede în ea însăşi. Mării puţin îi pasă dacă oamenii îşi pierd încrederea în aventură, vânătoare, urmărire, corabie

scufundată ori tezaur. Enigmele şi istoriile pe care le conţine ea au o viaţă autonomă, îşi sunt îndeajuns şi vor continua să fie acolo chiar şi când viaţa se va fi stins pe veci. De aceea, până în ultima clipă, întotdeauna vor exista bărbaţi şi femei care să interogheze caşalotul în agonie când acesta îşi întoarce faţa către soare, murind.

Aşa că, în pofida întregii lucidităţi posibile, iată-l tot acolo, nedându-se dus, din nou numindu-se Ishmael după ce naufragiase şi se numise Jim, muindu-şi iar şi iar la vârsta potrivităharponul în propriu-i sânge şi în vechiul strigăt de rigoare: pe ultimu' să-l ia pileala sau mama dracului, trăiască barcazul desfundat şi trupul desfundat etc. Contemplând-o, cu certitudinea unui destin inevitabil – că doar citise asta de o sută de ori –, pe femeia cu pielea pistruiată pironindu-şi dublonul de aur spaniol în lemnul catargului: clic, clac. Iar sunetul acela nu-i răsuna doar în imaginaţie. Se apropiase iar de fereastră, vrând să simtă briza oceanului alăturat şi, auzind zgomotul, privi din nou în tavan. Acum chiar că simţea paşi neliniştiţi sus, pe covertă. Clic, clac. Clic, clac. Pesemne nici ea nu dormea, urmărindu-şi propriile năluci albe, caleşti funebre cu vechi fiare răsucite deasupra. Iar el niciodată nu visase, în niciunul din vapoarele, cărţile, porturile şi vieţile lui anterioare şi naive, la un Ahab atât de seducător târându-l să navigheze peste propriu-i mormânt.

Se îndreptă spre pat şi se culcă cu faţa în sus. Până la ultimul port, îşi aminti înainte de a-l prinde somnul, toţi trăim înfăşuraţi în funii de harpon de balenă.

•

— Există o legătură directă – zise Tanger – între călătoria lui *Dei Gloria* şi expulzarea iezuiţilor din Spania. O conexiune în afara oricărui dubiu.

Era duminică şi luau micul dejun sub copertina de la Café Parisien, din faţa hotelului, mâncând franzeluţe calde şi bând cacao, cafea şi suc de portocale. Bătea o briză suavă, era multă lumină, iar porumbeii se plimbau prin dreptunghiul de soare din piaţă, printre picioarele lumii ce ieşea de la liturghie. Coy ţinea în mână o jumătate de chiflă unsă cu ulei de măsline şi, din când în când, între o muşcătură şi alta, privea faţada zugrăvită în alb şi roşu şi clopotniţa bisericii San Francisco.

— În 1767 domnea în Spania Carlos al III-lea, care mai înainte fusese regele Neapolelui... Încă de la începutul domniei sale, iezuiţii nu l-au putut suferi, printre altele fiindcă în acele momente se purta în Europa bătălia noilor idei iluministe, ale Secolului Luminilor, iar compania lui Ignacio de Loyola, ignaţienii, era cea mai influentă dintre ordinele religioase... Asta îi crease duşmani cam pretutindeni. În 1759 iezuiţii fuseseră expulzaţi din Portugalia, iar în 1764 din Franţa.

Bea Cola-Cao dintr-un pahar mare şi, de câte ori îl ducea la gură, îi rămânea o dungă de spumă pe buza de sus. Ieşise în stradă imediat după duş, cu părul umed încă picurându-i pe bluza cu carouri albastre şi roşii purtată peste blugi, cu mânecile uşor suflecate, iar acum părul i se usca puţin ondulat, împrumutând un aspect proaspăt pielii. Uneori Coy se uita la dunguliţa de cacao de pe gura ei şi se înfiora pe dinăuntru. Dulce, gândea. Buze dulci, şi-n plus ea îndulcise paharul cu un pliculeţ cu zahăr. Se întrebă ce gust ar fi cules limba lui de pe buzele acelea.

— În Spania – continuă ea –, tensiunile dintre adepţii lui Loyola şi miniştrii iluminişti ai lui Carlos al III-lea se adânceau. Celebrul *cuarto voto,* al patrulea jurământ, cel de ascultare faţă de Papă, situa Compania lui Iisus în centrul polemicii dintre puterea religioasă şi cea a regilor. Mai era acuzată şi că mânuia mulţi bani şi influenţa prea mult în învăţământul universitar şi în Administraţie. Pe deasupra, era încă recent conflictul din misiunile din Paraguay, cu războiul guaraní – se aplecă spre Coy peste masă, cu paharul între degete... Ai văzut filmul acela al lui Roland Joffé, *Misiunea*?... Iezuiţii luând partea indigenilor.

Coy îşi amintea vag de film: o casetă video la bord, din cele pe care sfârşeşti prin a le vedea detrei-patru ori, pe bucăţi, pe durata unei lungi traversări. Robert de Niro, parcă. Poate şi Jeremy Irons. Nu reţinuse nici măcar că erau iezuiţi.

— Toate astea la un loc – adăugă Tanger – îi plasaseră pe ignaţienii spanioli pe un butoi cu praf de puşcă şi nu mai trebuia decât de aprins fitilul.

Nici urmă de Horacio Kiskoros, verifică marinarul aruncând o privire împrejur. La masa de alături se afla o pereche tânără: turişti cu doi copii blonzi, cu harta desfăcută şi cu aparatul fotografic. Puştii se jucau cu praştii de plastic, asemănătoare celor pe care el însuşi când era mic, chiulind de la şcoală ca să

bântuie pe cheiuri, le meşterise din te miri ce: o crăcană de lemn în formă de V, două fâşii de cauciuc, o bucăţică de piele şi o sârmă. Acum, se gândi cu nostalgie, chestiile alea se vindeau pe tarabe şi costau o nimica toată.

— Fitilul – continua Tanger să povestească – a fost răscoala lui Esquilache, mai bine zis din timpul acestui ministru a cărui lipsă de tact politic a dus la răzmeriţă. Deşi nu s-a putut dovedi intervenţia directă a iezuiţilor în scandalul acela, adevărul e că în aceeaşi perioadă ei încercau să le pună beţe în roate miniştrilor iluminişti ai lui Carlos al III-lea... Marchizul de Esquilache, care era italian, propusese între altele să fie suprimate pălăriile foarte largi şi cápele în care se învăluiau spaniolii; nepopulară, măsura asta a dus la extrem de grave dezordini. După ce calmul s-a restabilit, ministrul a fost demis, însă iezuiţii au fost desemnaţi ca instigatori. Regele a decis să expulzeze Compania şi să-i confişte bunurile.

Coy încuviinţă mecanic. Tanger vorbea mai mult decât de obicei, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru asta în timpul nopţii. Era logic, îşi zise. Odată cu intrarea în scenă a lui Kiskoros şi cuîntâlnirea propusă de Nino Palermo, nu mai avea de ales şi trebuia să-i ofere în compensaţie un spor de informaţie. Pe măsură ce se apropiau de obiectiv, ea înţelegea că nu se va mai mulţumi cu firimituri. Cu toate acestea, avară în fond, continua să-şi administreze capitalul cu pipeta. Poate tocmai de aceea, spre regretul lui, Coy nu reuşea să simtă în dimineaţa însoritä interesul de altădată. Ce-i drept, şi el avusese parte de o noapte nesfârşită ca să cugete. Prea multe date, gândea acum. Prea minuţioasă, dar cu puţine lucruri concrete. Tot ce-mi spui tu acuma, mândro, am tocit şi eu prin liceu acu’ douăzeci şi ceva de ani. Îmi agiţi pe dinainte, ca la tauri, tot felul de cârpe istorice, dar nu mergi la ţintă. Te prefaci că arăţi într-o mână ceea ce ascunzi în pumn.

Era plictisit şi se dispreţuia singur că rămânea acolo. Totuşi, urma aceea de spumă de pe buza de sus, reflectarea luminii dimineţii radioase în bleumarinul irişilor ei, vârfurile umede ale părului bălai înrămându-i pistruii acţionau puternic asupra lui cu un efect aproape sedant. Ori de câte ori o privea pe necunoscuta aceea, Coy avea certitudinea că mersese prea departe; că înainta atât de mult pe partea întunecoasă a hărţii nautice a vieţii lui, încât îi era cu neputinţă să facă drumul

îndărăt înainte de a afla răspunsurile. Cavaleri şi scutieri: te voi minţi şi te voi trăda. În realitate, misterul corăbiei scufundate nu-l interesa câtuşi de puţin. Ci ea, îndărătnicia ei în a-şi atinge ţelul, căutarea ei, tot ce era dispusă să întreprindă pentru un vis, erau cele ce-l menţineau pe ruta stabilită, deşi auzea distinct vuietul de neconfundat al mării lovindu-se de stâncile periculos de apropiate. Dorea să-i fie alături cât mai mult, să-i surprindă expresia când dormea, s-o simtă deşteptându-se şi privindu-l, să atingă pielea aceeaproaspătă, răcoroasă, şi s-o recunoască în ea, în profunzimea acelei piei şi a cărnii pe care o acoperea, pe adolescenta zâmbitoare din poza în ramă de argint.

Ea nu mai vorbea, ci îl studia bănuitoare, întrebându-l fără cuvinte dacă era sau nu atent la ce îi spunea. Nu fără o sforţare, Coy îşi îndepărtă degrabă gândurile, temându-se că Tanger i le-ar putea citi pe chip, şi se uită din nou la porumbei. Dintre ei, un bărbătuş foarte sigur pe sine şi foarte fercheş îşi bomba pieptul printre cuconiţele cu pene, care stăteau roată în jurul lui şi îl observau cu coada ochiului, uguind sau gângurind. Şi, chiar atunci, copiii de la masa alăturată se năpustiră cu urlete războinice la paşnicele păsări. Coy se uită întâi la tată, cufundat cu tot calmul în ziarul din faţa sa. Apoi la mamă, surprinzând-o rotind o privire galeşă asupra pieţei. Abia la urmă se întoarse iar spre Tanger. Cu spatele la scenă, ea îşi continua povestirea:

— Totul s-a pregătit la Madrid în mare taină. Din ordinul direct al regelui s-a format un grup restrâns ce excludea nu numai oricare partizan al Companiei, ci şi orice membru imparţial. Obiectivul era strângerea de date compromiţătoare şi redactarea decretului de expulzare... Rezultatul aşa-numitei Cercetări Secrete a fost un raport fiscal care îi acuza pe ignaţieni de conspiraţie, apărare a doctrinei tiranicidului, morală laxă, poftă de îmbogăţire şi de putere şi activităţi incompatibile în America.

Treaba cu Cercetarea Secretă suna bine, şi Coy simţi că i se redeştepta interesul, pe când trăgea din nou cu ochiul la copii. Îl surprinseseră pe bărbătuş neatent în plină cochetărie cu damele, şi cu o piatră îi retezaseră atât idila cât şi digerarea firimiturilor ciugulite pe sub mese. Încântaţi desucces, plozii trăgeau acum de-a valma în porumbei cu precizia letală a unor franctirori sârbi.

— În ianuarie 1767 – povestea în continuare Tanger –, reunit în modul cel mai secret cu putinţă, Consiliul Castiliei a aprobat expulzarea. Şi între noaptea de 31 martie şi dimineaţa de 2 aprilie, într-o eficace operaţiune militară, cele o sută patruzeci şi şase de case ale iezuiţilor din Spania au fost încercuite... I-au alungat pe toţi, Roma a trebuit să se ocupe de ei, şi şase ani mai târziu Clement al XIV-lea dizolva Compania.

Făcu o pauză ca să-şi termine Cola-Cao, apoi se şterse la gură cu mâna. Se întorsese pe jumătate să asiste cu indiferenţă la tămbălăul stârnit de copii şi porumbei, înainte de a-l înfrunta din nou pe Coy. Nu mi-o imaginez cu copii, îşi spuse acesta. Şi ştiu că, indiferent ce s-o întâmpla, nu voi îmbătrâni alături de ea. Nu mi-o pot închipui decât stafidindu-se printre cărţi şi hârtii, subţire şi elegantă în ciuda unghiilor mâncate. Fată bătrână distinsă şi cu creţuri în jurul ochilor, scoţând amintiri dintr-un cufăr: o mănuşă lungă şi roşie, o veche hartă nautică, un evantai stricat, un colier de jeuri negre, un disc cu cântece italieneşti din anii cincizeci, fotografia unui amant de pe vremuri. Poza mea, se hazardă. Dă Doamne ca poza aceea să fie a mea.

Îşi încordă atenţia, fiindcă ea continua să vorbească. Ce s-a întâmplat după expulzarea iezuiţilor de pe domeniile coroanei spaniole nu-i mai interesa nici pe ea, nici pe el, zise. Perioada importantă era anul cuprins între duminica Floriilor 1766, ziua când a început răscoala lui Esquilache, şi noaptea de 31 martie 1767, când a fost aplicat decretul de expulzare a ignaţienilor spanioli. În perioada aceea, într-un fel care amintea de cele întâmplate cu templierii în secolul al XIV-lea,Compania a trecut de la statutul de putere respectată, temută şi dinamică, la cel de paria proscrisă şi prizonieră...

— Nu ţi se pare interesant?

— Cum de nu.

Ea îl studie neîncrezătoare, parcă percepând ironia comentariului. Coy rămase impasibil. La un moment dat, gândea, va termina prin a-mi povesti ceva care să merite. Privi peste umărul lui Tanger. Copiii se întorceau asudaţi, învingători; aduceau în chip de trofeu pene din coada bărbăţuşului, care, în clipa aceea, calculă, precis zbura cu o sută optzeci de kilometri pe oră spre Capetown. Poate că, îşi spuse, nu tot ce-a spintecat Irod era inocenţă.

— Chiar te interesează ce-ţi povestesc?

— Sigur că mă interesează.

Din nu se ştie ce motiv, agasarea ei îl reîmpăcă cu sine. Se foi puţin în scaun ca pentru a asculta mai bine; iar Tanger, după o ultimă şovăire, continuă să istorisească. Atunci când Carlos al III-lea se hotărâse să creeze cabinetul Cercetării Secrete, îl pusese în fruntea lui pe Pedro Pablo Abarca y Bolea, conte de Aranda: un aragonez din Huesca, de două ori *grande* de Spania, care fusese militar şi diplomat. Era căpitanul general al Valenciei când, în plină răscoală a lui Esquilache, regele l-a chemat la Madrid ca să-i încredinţeze guvernul, preşedinţia Consiliului Castiliei şi căpităniа generală a Castiliei *la Nueva* cuprinzând regiunile Madrid, Toledo, Ciudad Real, Cuenca şi Guadalajara. Inteligent, cult, luminist, a trecut în paginile de istorie drept mason, deşi niciodată nu i s-a putut demonstra apartenenţa la vreo lojă, iar istoricii moderni îi neagă afilierea. Dimpotrivă, s-a dovedit că a fost un eclectic; şi, dintre toţi membrii cabinetului secret, poate cel ce îi cunoşteacel mai bine pe ignaţieni, cu care îşi făcuse studiile şi printre care avea mulţi prieteni, inclusiv un frate iezuit. În comparaţie cu furibunzi anti-iezuiţi precum procurorul Campomanes, ministrul justiţiei Roda şi José Moñino, viitorul conte de Florida-blanca, Aranda putea fi considerat un moderat în atitudinea sa faţă de Companie. Dar, chiar şi aşa, tot a acceptat să prezideze cabinetul secret şi să-i valideze concluziile. Cercetarea a început la Madrid pe data de 8 iunie 1766, condusă de Aranda. Era secondat de Roda, Moñino şi alţi anti-iezuiţi siguri sau, cum se zicea pe atunci, *tomişti,* spre deosebire de pro-ignaţieni sau *adepţi ai celui de-al patrulea jurământ.* Iar investigaţia a fost făcută cu atâta grijă, încât nici măcar confesorul regelui n-a aflat nimic de ea.

— Cu toate acestea – urmă Tanger –, exista o conexiune cu totul deosebită între un membru al cabinetului secret şi un important ignaţian... În mod paradoxal, unul dintre cei mai buni prieteni ai contelui de Aranda era un iezuit din Murcia: părintele Nicolás Escobar. Relaţiile dintre ei se mai răciseră puţin; însă e sigur că, până când Aranda a părăsit, la chemarea regelui, căpităniа generală a Valenciei, fuseseră intimi. Deşi mai târziu Aranda a dispus să fie distrusă corespondenţa lui cu părintele Escobar, s-au păstrat câteva scrisori care probează acea relaţie strânsă.

— Ai văzut scrisorile acelea?

— Da. Sunt trei, în fondurile bibliotecii din Murcia, semnate de mâna lui Aranda. Am obţinut cópii după ele mulţumită profesorului universitar specialist în Cartografie, Néstor Perona, când l-am consultat la telefon asupra corecţiilor ce trebuie aplicate atlasului Urrutia.

Alt sedus, gândi Coy. Îşi putea închipui efectul lui Tanger, chiar şi prin telefon, asupra unuiprofesor universitar, indiferent de materia predată. Devastator.

— Trebuie să recunosc c-ai făcut treabă bună.

— N-o să ştii niciodată în ce măsură. De aceea nu sunt dispusă să las să apară nechemaţi care să-mi smulgă rezultatul din mână.

În toată brambureala aia, admise Coy, începeau să apară indicii interesante. Istoria evada din manuale, intrând în domeniul literelor de mână: scrisori de la tipul ăla, Aranda. Poate că, la urma urmei, cu banala ei povestire despre cabinete secrete şi regi implacabili, ea chiar îl ghida undeva, spre ceva.

— Nicolás Escobar – continuă Tanger – era un iezuit important, relaţionat cu cercurile puterii, cu seminarul Nobililor, şi care se învârtea între Roma, Madrid, Valencia şi Salamanca. Cu două decenii înainte fusese directorul colegiului ignaţian din acest ultim oraş, fortăreaţă a Companiei, în tiparniţele căruia, şi asta nu-i decât una din coincidenţe, a fost tipărit...

Şi tăcu. Ghici ghicitoarea mea etc. Coy nu putu decât să surâdă. Prea i se servise totul pe tavă, era imposibil s-o decepţioneze. O echipă, de acord. Tu şi cu mine formăm o echipă. Tu zici şi eu cred.

— Atlasul Urrutia – zise.

Ea încuviinţă, mulţumită.

— Exact. *Atlasul maritim* al lui Urrutia, tipărit la colegiul iezuiţilor din Salamanca în 1751 sub protecţia altui ministru prieten, marchizul de La Ensenada, încurajatorul marinei şi al studiilor de nautică din Spania. Iar în perioada când se formează cabinetul secret, părintele Escobar, prietenul unor marinari iluştri ca Jorge Juan şi Antonio de Ulloa, se află la Valencia. Ghiceşti unde?...

— Nu. Mi-e teamă că de data asta nu ghicesc nimic.

— Acasă la un vechi cunoscut de-al tău şi de-al meu. Dar mai ales de-al meu: Luis Fornet Palau, *adept al celui de-al patrulea*

jurământ, omul de paie al flotei iezuiţilor şi armatorul lui *Dei Gloria.*

Se opri, încântată de expresia de pe faţa lui Coy. Apoi se aplecă spre el puţin câte puţin, peste masă, privindu-l intens în ochi, şi el putu desluşi acolo înăuntru o ambiţie dură şi netă ca o bucată de piatră negricioasă, şlefuită, foarte strălucitoare. Visul nu mai era demult un vis, înţelese. Acum era o obsesie solidă, concretă. Pe când ea întindea o mână, punând-o peste a lui, căută cu disperare termenul adecvat pentru a o defini. Simţi greutatea mâinii calde, degetele care se împleteau cu ale lui. Prospeţime suavă, fermă, atât de sigură pe sine încât gestul părea cel mai natural din lume. Mâna aceea nu pretindea să fie consolată, nici să încurajeze, nici să se prefacă. În momentul acela era sinceră: împărtăşea. Iar cuvântul obsesie, pe care el îl găsi în sfârşit, era necruţător.

— *Dei Gloria,* Coy – zise încet, aplecată peste masă, cu mâna în mâna lui –. Vorbim de bergantina care lasă în urmă Valencia la 2 noiembrie, când cabinetul secret este deja reunit de cinci luni, şi revine pe coastele spaniole cu câteva săptămâni înainte ca iezuiţilor să li se dea lovitura de graţie – presiunea degetelor ei deveni mai puternică –. Faci nişte legături? Simţi cum se înnoadă iţele?... Restul, adică *ce* sau *cine* a călătorit la bord, şi de ce, o să ţi-l povestesc în drum spre Gibraltar. Sau, cum spuneau vechile romane-foileton, urmarea în numărul viitor.

VIII •Punctul de estimare

„Se numeşte punct de estimare
acela în care se presupune că se află nava,
fie în urma unei judecăţi prudente,
fie conform unor date destul de nesigure.”

Gabriel Ciscar, *Curs de navigaţie*

Străluceau micile tunuri lustruite din piaţă. Terasa Ungry Friar era înţesată de lume şi grupuri de turişti anglo-saxoni fotografiau schimbarea gărzii la Convento, vizibil încântaţi că Britania mai avea colonii de unde să stăpânească mările. Sub drapelul care unduia leneş pe ditamai prăjina, o santinelă stătea nemişcată ca o statuie, în poziţie de drepţi cu puşca sa Enfield în arcada gotică, fidelă scenei şi decorului, în timp ce sergentul care comanda schimbarea gărzii îi răcnea ordinele regulamentare în jargon cazon, zbierându-i din răsputeri la mai puţin de o palmă de faţă: consemn, parolă şi altele asemenea. Îţi vei vărsa şi ultima picătură de sânge şi Anglia aşteaptă să-ţi faci datoria, presupuse Coy, care îi observa. Apoi îşi lungi picioarele pe sub masă înainte de a se apleca să-şi termine paharul cu bere şi de a privi în sus mijindu-şi ochii. Soarele se apropia de zenit, era foarte cald, dar deasupra Stâncii panaşul de nori începea să se destrame: vântulse învârtejise de la răsărit spre apus, şi în câteva ore temperatura avea să fie mai suportabilă. Plăti berea şi se ridică, străbătând piaţa plină de lume, spre colţul cu Main Street. Asudat, focalizat de zeci de camere video şi de obiective fotografice, sergentul continua să urle marţial la impasibila santinelă. Pe când se îndepărta de acolo, pe Coy îl umflă râsul pe dinăuntru. În dimineaţa asta, îşi zise, era rândul surdului să facă de gardă.

O luă pe strada principală a Gibraltarului, prin mulţimea care se plimba căscând gura la nenumăratele magazine: pijamale chinezeşti, tricouri cu imagini ale Stâncii şi ale maimuţelor, mantile, radiouri, băuturi, aparate de fotografiat, parfumuri, porţelanuri de Lladró şi Capodimonte, capete micşorate făcute

din ceramică Bossom. Coy amarase la Gibraltar în alte vremuri, când colonia britanică încă mai era un port convenţional de stil vechi, bază pentru contrabandiştii de tutun şi haşiş marocan prin Strâmtoare, şi nu devenise stup turistic şi ariergarda financiară a traficanţilor de droguri la scară mare şi a miilor de englezi stabiliţi pe Costa del Sol. În realitate, orice loc apropiat de Mediterană era luat cu japca de industria turismului; însă la Gibraltar, alături de fast-food-uri cu crenvurşti şi băuturi în pahare de plastic, magazinele hinduşilor şi evreilor alternau de-a lungul Main Street-ului cu faţade de bănci şi de case cu discrete plăcuţe înşurubate lângă uşă, birouri de avocatură, societăţi imobiliare, societăţi export-import, societăţi anonime, societăţi limitate, societăţi fantomă – erau peste zece mii înregistrate acolo –, unde se spălau bani spanioli şi englezeşti şi se făceau tot felul de negoţuri. Steagul albastru cu stele al Comunităţii Europene flutura la graniţă, turismul şi tertipurile de paradis fiscal înlocuiseră contrabanda caprincipală sursă de venit, avocăţei tineri şi mari clănţăi vorbind perfect englezeşte cu accent andaluz luau treptat locul căpeteniilor mafiote locale, iar vechii galerieni dintotdeauna, lupi de mare cu cercei de aur la urechi şi cu braţele tatuate, ultima zgură piraterească a Mediteranei occidentale, lâncezeau prin temniţe spaniole sau marocane, serveau crenvurşti la McDonald ori vagabondau prin port, privind cu alean cele cincisprezece mile ce despart Europa de Africa; distanţă pe care cu un deceniu în urmă, în nopţile fără lună, o străbăteau în şalupe cu motor de 90 de cai-putere ce făcea să planeze Phantom-urile lor vopsite în negru cu patruzeci de noduri peste valuri, între Punta Carnero şi Punta Cires.

Coy merse pe trotuarul cel mai umbrit, cu cămaşa lipită de spate de sudoare, uitându-se la numerele caselor. Tanger se ţinuse de cuvânt, cel puţin parţial. Între Cádiz şi Gibraltar, în timp ce el conducea Renault-ul închiriat pe serpentinele şoselei ce urca pe înălţimile Tarifei şi pe falezele de deasupra Strâmtorii, ea termină de povestit istoria iezuiţilor şi a lui *DeiGloria.* Sau, cel puţin, porţiunea de istorie pe care crezu de cuviinţă să i-o ofere: de ce bergantina plecase spre America şi de ce se întorcea de la Havana.

— Voiau să pareze lovitura – rezumă.

Apoi, cu ochii ţintă la şosea, îşi expuse teoria în onoarea lui Coy. Cabinetul Cercetării Secrete nu fusese chiar atât de secret,

la urma urmei. Existase o fisură, o scurgere, o prevenire despre ce urma să se petreacă. Poate că iezuiţii aveau acolo un informator, ori poate că au intuit manevra.

— Dintre toţi membrii cabinetului – explică Tanger –, unul singur nu era un *tomist* pur: contele de Aranda putea fi considerat, de nu un *adept al celui de-al patrulea jurământ,* măcarmai favorabil ignaţienilor decât radicalii Roda, Campomanes şi ceilalţi. Poate chiar el a lăsat să pice cuvintele cuvenite în auzul acelui comesean şi obişnuit al casei care era părintele Nicolás Escobar... Pesemne n-a fost decât atât: o confidenţă, un cuvânt în zbor. Însă la oamenii aceia versaţi în şiretenii şi expresii diplomatice, până şi o tăcere putea fi citită ca un mesaj.

Tanger tăcu câteva clipe, lăsându-l pe Coy să facă efortul de a-şi imagina epoca şi personajele. Mâna ei stângă odihnea pe genunchiul stâng, peste fusta de bumbac albastră, la câţiva centimetri de schimbătorul de viteze. Coy i-o atingea uneori, trecând dintr-a patra în a cincea la drum drept, sau când micşora viteza înainte de a învârti volanul.

— Şi atunci – continuă ea – conducerea iezuiţilor spanioli a conceput un plan.

Tăcu din nou, lăsând cuvintele ce mai pluteau încă în aer să-şi facă efectul. Ar trebui să scrie romane, gândi el, uimit. Nimeni nu mânuieşte ca ea punctele de suspensie. Şi-n plus, nu ştiu ce-o fi real în certitudinile ei, însă niciodată n-am mai auzit pe cineva să şi le afirme cu atâta aplomb. Ca să nu mai vorbim de felu-i de a fila firul de undiţă puţin câte puţin: exact atât de moale cât să nu scape peştele, exact atât de tare cât să rămână prins până îi înfigi un harpon în branhii.

— Un plan riscant – continuă în sfârşit Tanger, ce nici măcar nu garanta succesul... Dar care se baza pe cunoaşterea naturii umane şi a situaţiei politice spaniole. Şi, negreşit, pe cunoaşterea lui Pedro Pablo Abarca y Bolea, contele de Aranda.

În câteva cuvinte, cu tonul obiectiv al celui ce enumeră date, fără a-şi dezlipi privirea de pe fâşia de asfalt care părea să unduiască pe dinaintea lor din cauza căldurii, Tanger îl definise pe ministrullui Carlos al III-lea: aristocrat pursânge, cu o strălucită carieră militară şi diplomatică, franţuzit din motive intelectuale şi sociale, pragmatic, luminist, energic, impetuos, destul de insolent. Un cap foarte bine mobilat, într-adevăr, pus

în fruntea Consiliului Castiliei şi a cabinetului pentru Cercetarea Secretă. Dar şi un iubitor de lux, de superbe caleşti cu cai de rasă şi slugi în livrea, de teatru şi lupte cu tauri la care asista din trăsură deschisă, popular, ambiţios, risipitor, făcând totul pentru prietenii săi. Bogat, şi totuşi mereu în căutare de fonduri cu care să-şi poată susţine traiul pe picior mare, deseori frizând extravaganţa.

— Acestea erau cuvintele – continuă Tanger: bani şi putere. Aranda se dovedea sensibil la ele, iar iezuiţii o ştiau. Căci nu degeaba le fusese elev şi era intim cu ierarhii lor.

Planul, continuă ea, a fost conceput cu o minuţioasă îndrăzneală. Cea mai bună navă a Companiei, cea mai rapidă şi mai sigură, cu cel mai bun căpitan, a ridicat ancora în secret îndreptându-se spre America. Îl ducea pe părintele Escobar ca pasager. Nu exista vreun act oficial atestând plecarea lui din Valencia, pentru că nu se păstraseră documentele de îmbarcare ale lui *Dei Gloria* pentru etapa aceea a călătoriei; dar iezuitul figura la bord pe drumul de întoarcere. Iniţialele lui, împreună cu ale celuilalt însoţitor, părintele José Luis Tolosa, apăreau pe înscrisul cu mărfuri şi pasageri al brigantinei – *N.E.*şi*J.L.T.*– când a părăsit Havana, la 1 ianuarie 1767. Iar ei aduceau ceva: documente, obiecte. Chei cu care să acţioneze asupra voinţei contelui de Aranda.

Cu mâinile pe volan, Coy râse încetişor.

— Spus mai pe şleau: voiau să-l cumpere.

— Sau să-l şantajeze – replică ea –. Într-o formă sau alta, e sigur că misiunea lui *DeiGloria,*a căpitanului Elezcano şi a celor doi iezuiţi era să aducă ceva care să schimbe cursul evenimentelor.

— De la Havana?

— Întocmai.

— Şi ce are de-a face Cuba cu toate astea?

— Nu ştiu. Însă acolo au îmbarcat ceva ce-l putea convinge pe Aranda să manipuleze Cercetarea Secretă... Ceva care să oprească furtuna ce urma să se abată asupra Companiei.

— S-ar putea să fi fost vorba de bani – îşi dădu cu părerea Coy –. Faimosul tezaur.

Zâmbea ca să atenueze importanţa vorbelor lui, dar tot simţi un fior când pronunţă cuvântul *tezaur.* Tanger continua să privească drept în faţă ca o efigie.

— S-ar putea, într-adevăr – zise ea după încă un moment... Dar nu întotdeauna sunt bani la mijloc.

— Deci asta ţii tu să afli.

Continua să se întoarcă din când în când ca s-o observe, neabătându-şi cu totul atenţia de la panglica şoselei, înainte de a privi iar drept înainte. Ea rămânea însă tot aşa, cu ochii la asfalt.

— Ţin să localizez *Dei Gloria,* în primul rând. Abia apoi, să aflu ce transporta... Acel ceva care, din întâmplare sau din calculul duşmanilor Companiei, n-a ajuns niciodată unde trebuia.

Coy reduse viteza la o curbă strânsă. De partea cealaltă a unui zăplaz erau tauri adevăraţi, păscând sub o pancardă cu un uriaş taur negru pictat.

— Vrei să spui că feluca aia a corsarilor n-a apărut acolo doar din întâmplare?

— Orice e posibil. Poate că tabăra vrăjmaşă era la curent cu operaţiunea şi a vrut să le-o ia înainte. Poate că Aranda însuşi juca la două capete... Sau, dacă *Dei Gloria* aducea ceva ce putea fi folosit împotriva lui, o fi vrut să neutralizeze ameninţarea.

— Păi, indiferent ce-o fi fost, e greu de crezut c-a putut rezista două secole jumate pe fundul mării. Lucio Gamboa a zis...

— Ţin minte perfect ce-a zis.

— Păi atunci ştii la ce să te-aştepţi. Dacă-i o comoară, bine. Dar dacă-i orice altceva, atunci mai bine uită.

Şoseaua cobora acum printre păşuni incredibil de verzi, înainte de a urca iarăşi. Era un sat alb deasupra şi la dreapta, aninat de piscul unui munte. Vejer de la Frontera, citi Coy pe un panou indicator. Altă săgeată arăta spre mare: Capul Trafalgar, 16 kilometri.

— Dă Doamne să fie o comoară – zise –. Aur spaniol. Lingouri de argint... Poate că tipul ăla, Aranda, era corupt de-a binelea – rămase câtva timp gânditor, muşcându-şi buza de jos –... Cum le-am putea scoate de-acolo fără ca nimeni să-şi dea seama?

Surâdea, amuzat de idee. Tezaurul iezuiţilor. Lingouri de aur îngrămădite într-o cală. Debarcări nocturne pe o plajă, în fâşâitul pietrişului rostogolit de resac. Dubloni, Deadman’s Chest şi o sticlă de rom. Până la urmă izbucni în râs. Tanger stătea la fel de tăcută şi el se mai întoarse de câteva ori s-o privească, uitându-se în acelaşi timp şi la şosea cu coada ochiului.

— Precis că ai deja un plan – adăugă –. Tu eşti tipul de om care are deja planul pregătit.

Îi atinsese fără să vrea mâna când schimbase viteza, şi de data asta ea şi-o retrase. Părea iritată.

— Tu nu ştii ce fel de om sunt eu.

El râse iar. Ideea cu comoara, aşa absurdă cum era, sau tocmai de aceea, îl amuza grozav. Îl întinerea cu treizeci de ani: Jim Hawkins îi făcea cu ochiul de pe o etajeră plină cu cărţi, la Hanul Amiralului Benbow.

— Uneori am impresia că ştiu – zise cu sinceritate –, alteori nu. Oricum, nu te mai scap din vedere... Cu tezaur sau fără. Şi sper că te-ai gândit la partea care-mi revine. Partenero.

— Nu suntem parteneri, nici asociaţi. Lucrezi pentru mine.

— A, rahat... Uitasem.

Coy fluieră câteva măsuri din *Body and Soul.* Totul era în regulă. Ea orchestra cântul sirenelor, dublonul de aur spaniol strălucea ţintuit de catarg pe dinaintea ochilor marinarului fără vas, şi între timp Renault-ul închiriat lăsa în urmă Tarifa cu vântul ei veşnic şi cu fantomaticele aripi giratorii ale turnurilor ei de energie eoliană. Motorul se încălzea prea tare urcând pieptiş, aşa că opriră într-un loc amenajat special, cu o vastă perspectivă asupra Strâmtorii. Ziua era senină, şi de cealaltă parte a fâşiei albastre puteau zări coasta marocană, iar ceva mai departe, la stânga, muntele Hacho şi oraşul Ceuta. Coy observa lenta înaintare a unui petrolier ce naviga spre Atlantic: se abătuse puţin de la dispozitivul de separare a traficului care regla în ambele direcţii trecerea, şi desigur că trebuia acum să-şi devieze direcţia ca să-i facă loc unui cargobot ce se apropia în sens opus dinspre prova. Şi-l imagină pe ofiţerul de cart pe punte – la ora aceea precis era al treilea ofiţer de la bord –, atent la ecranul radarului, aşteptând până în ultima clipă să vadă dacă avea baftă, şi celălalt cârmea înaintea lui.

— În plus, tu te pripeşti cu concluziile, Coy. Eu n-am pomenit niciodată de comori.

Rămăsese tăcută cel puţin cinci minute. Acum se dăduse jos din maşină şi stătea lângă el, privind marea şi coasta apropiată a Africii.

— Aşa-i – admise el. Dar n-o să mai ai timp să-mi povesteşti. Va trebui să-mi depeni restul istoriei când vom ajunge acolo.

Dedesubt, în Strâmtoare, siajul alb al petrolierului trasa o uşoară curbă spre ţărmul european. Ofiţerul de cart socotise mai prudent să se ferească de vasul comercial din apropiere. Zece grade la tribord, calculă din ochi Coy. Niciun ofiţer nu se atingea de maşini dacă nu-l autoriza căpitanul; însă a corecta zece grade şi a reveni la ruta normală era ceva rezonabil.

— Încă n-am ajuns acolo – zise ea foarte încet.

•

Birourile firmei Deadman's Chest Ltd. se găseau pe Main Street la numărul 42b, ocupând parterul unei clădiri cu aspect colonial, cu ziduri albe şi ferestre vopsite în albastru. Coy privi plăcuţa prinsă în şuruburi de uşă şi, după o uşoară şovăială, apăsă pe butonul soneriei. Nu era în apele lui, dar Tanger refuza să aibă o întrevedere cu Nino Palermo pe teritoriul acestuia. Aşa că el era însărcinat cu misiunea de explorare, putând stabili, dacă semnele erau favorabile, o întâlnire posterioară în aceeaşi zi. Tanger îi dăduse instrucţiuni precise, la fel de detaliate ca pentru o operaţiune militară.

— Şi dacă-mi crapă capul? – întrebase, amintindu-şi de rotonda Palace-ului.

— Palermo pune afacerile mai presus de chestiunile personale – fu răspunsul. Nu cred că vrea să-şi regleze conturile. Nu deocamdată.

Aşa că iată-l acolo, contemplându-şi faţa prost bărbierită în plăcuţa de alamă, trăgând aer mult în piept de parcă s-ar fi pregătit pentru o scufundare primejdioasă.

— Mă aşteaptă domnul Palermo.

Berberul părea şi mai sinistru văzut la lumina zilei, de cealaltă parte a uşii deschise, cu ochii aceia ai lui funebri care îl disecau pe Coy, recunoscându-l, înainte de a se da la o parte ca să-l laseînăuntru. Vestibulul era mic, îmbrăcat în lemn scump, cu câteva retuşuri navale. Conţinea o uriaşă roată de timonă, un costum întreg de scafandru, macheta unei trireme romane închisă din toate părţile într-o frumoasă lăcriţă de cristal. De asemenea, o masă cu design modern la care şedea secretara pe care Coy şi-o amintea de la licitaţia din Barcelona şi de la rotonda Palace-ului. Mai erau acolo un fotoliu şi o măsuţă joasă cu revistele *Yachting* şi *Bateaux,* şi un scaun într-un colţ. Iar pe scaun şedea Horacio Kiskoros.

Nu era o adunare căreia să-i zâmbeşti spunându-i bună ziua; aşa că nici Coy nu zâmbi, nu dădu bineţe, nici altceva nu făcu, ci rămase liniştit în vestibul, în expectativă, pe când berberul închidea uşa în urma lui. Cele trei perechi de ochi care îl aţinteau nu iradiau o excesivă căldură umană. Berberul se apropie de el din spate, ca un malac, fără gesturi ameninţătoare, şi de-o manieră mecanică şi eficientă se aplecă până la gleznele lui, făcându-i o iute percheziţie corporală.

— Nu e niciodată înarmat – i-o luă înainte Kiskoros de pe scaunul lui, pe un ton aproape amabil.

Şi acu-i momentul să mă ia la caft, gândi Coy, ale cărui coaste îşi aminteau de solida eficacitate a berberului. Acu' or să mă buşească de să-mi meargă fulgii şi-or să mă facă tocăniţă şi-o să ies de-aci, dac-o să ies, cu dinţii într-un cornet din hârtie de ziar. LUDUC: Legea lui Unde Dai şi Unde Crapă. Precis că până şi asta cu chiloţei negri mi-ar pune pielea-n băţ.

— Ia te uită – zise o voce.

Nino Palermo stătea în uşa care tocmai se deschisese în fund. Pantaloni maro, cămaşă cu dungi albastre şi cu mâneci suflecate, fără cravată. Mocasini scumpi.

— Trebuie să recunosc..., zise, uitându-se surprins la Coy. Pentru Dumnezeu. Dumneata chiar că ai o pereche de boaşe.

— V-aţi fi aşteptat să vină ea?

— Bineînţeles că la asta m-aş fi aşteptat.

Privirea bicoloră a vânătorului de naufragii era severă, cu o fixitate ca de şarpe. Coy observă că nasul lui era încă puţin umflat, cu uşoare cercuri întunecate sub ochi. Simţi în spate paşii furişaţi ai berberului, captă privirea pe care Palermo i-o arunca peste umărul lui, şi îşi încordă involuntar muşchii. În ceafă, gândi. Animalu' ăsta o să mă lovească-n ceafă.

— Poftim – zise Palermo.

Îl urmă în biroul lui şi amfitrionul închise uşa după ei şi merse să se sprijine de marginea unei mese de mahon plină de cărţi, de hârtii şi de hărţi nautice însemnate zelos cu creionul pe care le acoperi discret cu ziarul *Gibraltar Chronicle.* Mai era acolo, pe post de presse-papier, un vechi şi autentic lingou de argint de câteva kilograme. Coy rămase în picioare, uitându-se, numai ca să nu vadă mutra lui Palermo, la tabloul în ulei atârnat pe perete: o bătălie navală între o navă nord-americană şi una englezească. Două fregate bombardându-se, cu tot tachelajul

distrus. Avea o plăcuţă pe marginea de jos a ramei. *Lupta dintre Java şi Constituţia,* citi. Fumul canonadei era purtat unde trebuia, ţinând cont de nori, de valuri şi de orientarea pânzelor ferfeniţite. Era un tablou bun.

— De ce te-a trimis numai pe dumneata?... Cine trebuia să fie aici e ea.

Ochiul verde şi cel negru îl observau mai degrabă cu curiozitate decât cu ranchiună. Coy nu ştia cărui ochi să i se adreseze, aşa că sfârşi prin a-l alege pe cel negru. I se părea mai puţin neliniştitor.

— N-are încredere. De-aia am venit eu. Înainte de a vă vedea vrea să ştie ce poftiţi.

— E în Gibraltar?

— E unde trebuie să fie.

Palermo negă încet şi rar din cap. Luase o mică mingiucă de cauciuc de pe masă şi o strângea în pumn din când în când.

— Nici eu n-am încredere în ea.

— Aici nimeni nu se-ncrede în nimeni.

— Dumneata eşti un... Pentru Dumnezeu – mâna stângă, îngreuiată de inele şi de enormul ceas de aur, îşi încorda la fiecare mişcare muşchii antebraţului. Un idiot, asta eşti. Ea te mânuieşte ca pe o paiaţă.

Coy continua să-l privească în ochiul negru.

— Vedeţi-vă de treburile dumneavoastră.

— Păi tocmai, e treaba mea. Era şi înainte, doar a mea, până s-a vârât vulpea asta. Iar eu cu buna mea credinţă...

— Ia mai slăbiţi-mă cu buna dumneavoastră credinţă – Coy se hotărî să treacă la ochiul verde. Am văzut ce i-a făcut piticul dumneavoastră câinelui ei.

Palermo se opri din deschisul şi închisul mâinii cu mingiuca şi îşi schimbă poziţia pe marginea mesei. Deodată părea încurcat.

— Te asigur că eu, niciodată... Pentru Dumnezeu. Horacio a întrecut măsura. El e obişnuit cu nişte metode... Acolo, în Argentina... Bun – rămase cu ochii pe mingiucă, de parcă brusc îl dezgusta, şi o puse înapoi pe masă, lângă un coupe-papier de fildeş al cărui mâner închipuia o femeie goală –. Cred că în ţara lui a cam exagerat... Apoi a urmat chestia cu insulele Malvine. Horacio a apărut pe coperta *Time*-ului cu englezii prizonieri. E foarte mândru de coperta aceea şi întotdeauna are la el o copie în culori... Când s-areinstaurat democraţia, a trebuit să... Dă-ţi

singur seama. Prea multă lume l-a recunoscut, graţie nenorocitei de poze, ca fiind cel care le punea electrozi pe organele genitale.

Tăcu, apoi ridică uşor din umeri, dând de înţeles că pe vremea aceea Kiskoros nu era problema lui. Coy încuviinţă. Celălalt nu-l poftise să ia loc, aşa că rămase mai departe în picioare.

— Iar dumneavoastră i-aţi dat de lucru.

— Era un scafandru bun – recunoscu Palermo. Şi-n plus, aşa micuţ cum îl vezi, un tip foarte eficace pentru anumite... Bun – îşi schimbă din nou poziţia pe marginea mesei şi îi clinchetiră lanţurile de aur şi medaliile –. Dar ştii toate astea. Pe deasupra, întotdeauna am preferat să am în slujba mea mai degrabă salariaţi eficienţi decât voluntari entuziaşti... Un mercenar pe care îl plăteşti bine nu te lasă la greu.

— Depinde cine plăteşte mai mult.

— Eu plătesc mai mult.

Făcu o pauză privindu-şi moneda de aur pe care o purta la inelul de pe mâna dreaptă. Apoi o frecă maşinal de cămaşă.

— Horacio e un desăvârşit pui de curvă – continuă. Un fost militar argentinian din tată grec şi mamă italiancă, vorbind spaniola şi crezându-se englez... Dar e un pui de curvă foarte corect. Iar mie îmi plac oamenii corecţi. Mai mult, are până şi o mamă bătrână la Río Gallegos, şi îi trimite bani lunar bietei bătrânici. Ca în tangouri, aşa-i?... Ce chestii.

Îşi ridică mâna câţiva milimetri, vrând parcă să-şi atingă faţa, dar se opri de îndată.

— Cât despre dumneata...

Acum ochiul negru denota ranchiună, iar cel verde ameninţare. Dar asta dură doar o clipă.

— Ascultă – continuă –. Toate astea au cam scăpat de sub control. Am ajuns cu toţii prea departe, este?... Toţi. Ea. Eu însumi, poate. Până şi Horacio care omoară câini, or asta deja e... Pentru Dumnezeu. Culmea. Şi dumneata, desigur. Dumneata...

Căutătorul de naufragii se întrerupse iar, încercând să găsească termenul care să definească rolul lui Coy în toată daravera aceea.

— Uite – luase o cheiţă şi descuiase un sertar, scoţând din el o monedă strălucitoare de argint pe care o aruncă pe masă –. Ştii ce-i asta? Este ceea ce în meseria mea numim un „columnario”,

adică un purtător de coloane: opt reali de argint bătuţi la Potosí în 1739 din ordinul regelui Felipe al V-lea... Ai în faţa dumitale... Fii atent. E una dintre celebrele „piese de opt” în jurul cărora se învârt toate istoriile cu piraţi şi cu comori...

Scoase alta diferită, mai mare, aruncând-o lângă cea dinainte. De data asta era vorba de o medalie comemorativă: trei figuri, una dintre ele îngenuncheată, cu inscripţia: *The pride ofSpain humbled by A. Vernon.* Orgoliul Spaniei umilit, traduse Coy, luând-o între degetul mare şi cel arătător. Pe avers, mai multe corăbii şi altă inscripţie: *They took Carthagena April 1741.* Au cucerit Cartagena – cea din Indii, presupuse Coy – în aprilie etc. Puse medalia pe masă, alături de cea „de opt”.

— Era o lăudăroşenie, fiindcă n-au izbutit s-o cucerească – explică Palermo –. Amiralul Vernon s-a retras învins, neputând jefui oraşul aşa cum plănuia... Presupusul îngenuncheat de pe medalie este spaniolul Blas de Lezo, care n-a ajuns niciodată să îngenuncheze, între altele fiindcă era ciung şi şchiop. Dar chiar şi-aşa, a apărat oraşul cu ghearele şi cu dinţii, făcându-i pe englezi săpiardă şase nave şi nouă mii de oameni... Medaliile, deja bătute, pe care Vernon le adusese cu el, au fost apoi dosite bine... Cu excepţia celor scufundate odată cu corăbiile. Extrem de rare. Foarte greu de găsit.

Băgă mâna în sertar şi scoase un pumn de monede diverse, pe care le cântări în mână înainte de a le lăsa să cadă cu un clinchet metalic. Aurul şi argintul sclipeau revărsându-se printre degetele lui încărcate cu inele.

— Eu le-am scos, dintr-o corabie englezească scufundată – zise vânătorul de comori... Asta, astea şi multe altele: piese de argint de patru şi opt reali, „columnarios” cu coloanele lui Hercule, „macuquinas” fără chenar, dubloni de aur, lingouri, bijuterii... Sunt un profesionist, înţelegi?... Cunosc palmă cu palmă cei nouă kilometri de rafturi ale Arhivei Indiilor, dar şi ale arhivelor Amiralităţii britanice, ale palatului Inchiziţiei din Cartagena de Indias, Simancas, Viso del Marqués, Medina Sidonia... Şi nu-s dispus să tolerez ca doi amatori să... Pentru Dumnezeu. Să-mi dea peste cap munca de-o viaţă...

Luă piesa de opt şi medalia lui Vernon, punându-le la loc în sertar. Zâmbetul lui era la fel de simpatic ca al unui rechin alb căruia i s-a spus un banc cu naufragiaţi.

— De aceea voi merge până la capăt – anunţă în sfârşit. Fără milă şi fără cruţare. Voi merge până-n... Mă jur. Şi când voi termina cu treaba asta, femeia aceea... Va vedea. Cât despre dumneata, cred că eşti nebun – încuie sertarul şi îşi puse cheiţa în buzunar. N-ai nici cea mai mică idee despre consecinţe.

Coy se scărpină pe obrazul neras.

— L-aţi trimis pe piticul ăla scârbos pân' la Cádiz doar ca să ne-aduceţi aici şi să ne spuneţi asta?

— Nu. V-am chemat ca să vă propun un ultim acord. O ultimă posibilitate. Dar dumneata...

Lăsă fraza neterminată, deşi era clară. Nu-l considera calificat pentru tratativele acelea. Nici Coy nu se considera ca atare, şi asta o ştiau amândoi.

— N-am venit decât ca să văd cum stau lucrurile – zise. Ea e de acord să vă întâlniţi.

Palermo miji din ochi. O scânteie de interes i se aprinse în spatele pleoapelor la pândă.

— Când şi unde?

— Aici la Gibraltar i se pare bine. Dar nu în acest birou. Preferă un teren neutru.

Surâsul direct al ceacârului îi descoperi acum nişte dinţi foarte sănătoşi şi albi. Rechinul înota în voie pe propriu-i teritoriu de vânătoare, se gândi Coy. Simţind de departe prada.

— Şi ce-nţelege tipa prin teren neutru?

— Miradorul de pe Stâncă, platforma cu belvedere care dă spre aeroport, i-ar conveni.

Palermo reflecta.

— Old Willis?... De ce nu. La ce oră?

— Azi, la nouă.

Celălalt aruncă o privire la ceas şi se gândi încă puţin. Zâmbetul crud îi reapăru.

— Spune-i că voi fi acolo... Vii şi dumneata?

— O să aflaţi la faţa locului.

Ochii lipsiţi de simpatie îl măsurară pe Coy de sus în jos, şi vânătorul de tezaure râse strâmb. Nu părea câtuşi de puţin impresionat.

— Te crezi un tip dur, nu?... – brusca tutuială făcea ca tonul să fie mult mai neplăcut –. Pentru Dumnezeu. Eşti o paiaţă, ca toţi ceilalţi. Asta eşti, ca s-o ştii. Ele ne folosesc ca pe nişte... Ne folosesc, ne uzează, asta fac. Iar tu... Îţi ştiu situaţia. Am

mijloace să aflu... Bun. M-ai înţeles. Ştiu care-i problema ta. După scena de la Madridmi-am luat informaţiile. Vasul acela, în Oceanul Indian. Doi ani de suspendare înseamnă mult timp, aşa-i? Totuşi, eu... Vreau să spun că am prieteni cu nave care au nevoie de ofiţeri. Te-aş putea ajuta.

Coy se încruntă. Chestia aia îi lăsa impresia unui nepoftit scotocindu-i prin boarfe. Ca atunci când te duci la geam şi vezi pe cineva pândindu-te.

— N-am nevoie de ajutor.

— Hm. Văd – Palermo îl observa cu mare atenţie. Dar să ştii că nu păcăleşti pe nimeni... Probabil te crezi un tip original, însă... Pentru Dumnezeu. Te-am văzut de sute de ori până acum sub alte mutre. Aşa să ştii. Doar nu te-oi fi crezând singurul care a citit cărţi şi a mers la cinema. Dar astea nu-s porturile de prin Asia, şi nici tu nu eşti... N-ai fi bun nici într-un film mediocru. Peter O'Toole avea mai multă stofă. Iar când ea... Bun. O să te lase de izbelişte, de-o să semeni cu vasele alea fantomă, jefuite şi fără echipaj... În romanul ăsta nu există a doua şansă, nu ştiu dacă te-ai prins. În misterul acesta al navei scufundate, căpitanul pierde partida definitiv. Iar fata... Futu-i... Căţeaua îl scuipă-n faţă... Nu, nu te uita aşa la mine. N-am daruri de prezicător. Numai că partitura ta e aşa de elementară încât mă umflă râsul.

Nu râse, totuşi. Stătea sumbru, tot pe marginea mesei, cu mâinile de o parte şi de alta. Ochiul negru şi cel verde priveau dincolo de Coy, absorbiţi.

— Le cunosc eu bine – zise –. Vulpile.

Acum dădea din cap. Rămase aşa un timp, fără să deschidă gura. Apoi privi în jur, recunoscând parcă cu greu locul unde se afla. Propriu-i birou.

— Mânuiesc arme – adăugă – pe care noi le ignorăm cu desăvârşire. Nici măcar nu ştim căexistă. Şi sunt... Pentru Dumnezeu. Sunt mult mai viclene decât noi. Pe când noi ne ocupam de secole întregi cu răcnitul cât mai tare şi cu băutul berii, cu mersul la Cruciade sau la meciuri de fotbal cu golanii, ele stăteau colo în spate, ţesând, gătind, observând...

Aurul îi zornăi pe când se îndrepta spre un dulăpior şi scotea o sticlă de Cutty Sark şi două pahare adânci, nu prea înalte, din cristal greu. Puse gheaţă dintr-o tăviţă de aluminiu pentru

cubuleţe, vărsă o generoasă cantitate de whisky în fiecare pahar şi se întoarse cu ele.

— Eu înţeleg ce se-ntâmplă cu tine – spuse.

Ţinu un pahar în mână şi pe celălalt îl aşeză pe masă, în faţa lui Coy.

— Au fost şi sunt încă ostaticele noastre, înţelegi? – bău o dată şi încă o dată, privindu-l mereu peste marginea paharului –... Asta face ca morala lor şi a noastră să fie... Nu ştiu. Diferite. Tu şi cu mine putem fi cruzi din ambiţie, din desfrâu, din prostie sau ignoranţă... Ele, în schimb... Poţi numi asta calcul, dacă vrei. Sau nevoie... O armă defensivă, nu ştiu dacă mă-nţelegi. Sunt rele fiindcă e viaţa lor în joc şi trebuie să supravieţuiască. De aceea luptă pe viaţă şi pe moarte, când o fac. Curvele astea n-au ariergardă.

Îşi regăsise zâmbetul de rechin. Arătă spre încheietura unei mâini cu arătătorul celeilalte.

— Imaginează-ţi un ceas... Un ceas pe care trebuie să-l opreşti. Tu şi cu mine l-am opri ca orişice bărbat: lovindu-l cu ciocanul. Femeia, nu. Când are ocazia, îl ia şi-l demontează piesă cu piesă. Îi scoate toată şurubăria afară, în aşa fel încât nimeni să nu-l mai poată reface vreodată. Să nu mai arate ora niciodată... Pentru Dumnezeu. Le-am văzut... Da. Demontează pe veciemecanismul unor bărbaţi în toată firea cu un gest, cu o privire sau cu un simplu cuvânt.

Bău din nou, strâmbând din buze de data asta. Un rechin ranchiunos. Însetat.

— Ele te omoară, iar tu continui să mergi neştiind c-ai murit.

Coy îşi reprimă pornirea de a întinde mâna după paharul rămas intact pe masă. Nu fiindcă nu-i era sete, ci ca să nu bea cu bărbatul din faţa lui. Echipajul Sanders era prea departe, vechiul ritual masculin îl tenta, şi la urma urmei, se gândi, era firesc să fie aşa. În momentul acela jindui din nou, cu disperare, după baruri pline de tipi care pronunţau cuvinte incoerente cu limba tumefiată de alcool, după sticle goale cu gura-n jos în frapierele cu gheaţă, după femei ce nu visau la vase scufundate sau încetaseră să mai creadă în ele. Blonde care nu erau tinere, însă îndrăzneţe, ca în cântecul cu Marinarul şi Căpitanul, dansând singure fără să le pese că ei le trăgeau la sorţi. Refugii şi uitări plătite cu atâta pe oră. Femei fără poze cu adolescente în ramă de argint, atunci când uscatul devenea un loc acceptabil

pe durata unei escale, în aşteptarea momentului întoarcerii, printre macaralele şi remizele cenuşii în lumina zorilor, la o navă oarecare gata să ridice ancora, în timp ce motanii şi şobolanii se jucau de-a hoţii şi vardiştii pe chei. Am debarcat, spusese odată la Veracruz Torpilorul Tucumán. Am debarcat, dar n-am ajuns decât în primul bar.

— La nouă, la mirador – zise Coy.

Simţea o furie dezolată, incomodă, îndreptată împotriva lui însuşi. Strânse din dinţi, încordându-şi muşchii maxilarelor. Atunci se răsuci pe călcâie, îndreptându-se către uşă.

— Crezi că te mint? – întrebă Palermo, din spate... Pentru Dumnezeu. O să vezi curând... Fir-ar să fie. Tu trebuia să fi rămas pe mare. Locul ăsta nu-i de tine. Şi-o să plăteşti, bineînţeles – acum vocea îi răsuna exasperată. Toţi plătim mai devreme sau mai târziu, şi-o să-ţi vină rândul. O să plăteşti pentru Palace, şi-o să plăteşti pentru că n-ai vrut să m-asculţi. O să plăteşti fiindc-ai crezut-o pe târfa aia mincinoasă. Şi-atunci n-o să mai cauţi o corabie, ci o gaură unde să te-ascunzi... Când ea în felul ei şi eu într-al meu vom fi terminat cu tine.

Coy deschise uşa. Doar o călătorie o s-o faci gratis, îşi aminti. Berberul stătea acolo nemişcat şi ameninţător, închizându-i trecerea. Secretara îşi lungea gâtul curioasă de la masa ei, iar în fund, pe acelaşi scaun, Kiskoros îşi lustruia unghiile de parcă nimic din toate acelea nu-l privea. După ce-şi consultă şeful din ochi, berberul se dădu tăcut la o parte. Pe când străbătea vestibulul ca să iasă în stradă, Coy apucă să audă ultimele cuvinte ale vânătorului de comori:

— Tot nu mă crezi, aşa-i?... Atunci întreab-o de smaraldele de pe *Dei Gloria.* Cretinule.

•

Punctul de estimare, glăsuiau manualele de navigaţie, era atunci când toate instrumentele de bord se duceau dracului şi nu aveai sextant, nici lună, nici stele, încât trebuia să stabileşti poziţia vasului după ultima situare cunoscută, după compas, viteză şi milele parcurse. Dick Sand, căpitanul la cincisprezece ani imaginat de Jules Verne, trebuise să conducă în felul acesta goeleta *Pilgrim* pe parcursul accidentatei ei călătorii de la Auckland la Valparaíso. Însă trădătorul Negoro pusese o bucată de fier în habitaclu, deviind acul busolei; şi astfel tânărul Dick, înfruntând teribile furtuni,trecuse pe lângă Capul Horn fără să-l

vadă şi, confundând Tristan da Cunha cu insula Paştelui, ajungea să se împotmolească pe coasta Angolei crezându-se în Bolivia. O asemenea eroare de estimare nu avea pereche în analele mării; iar Jules Verne, hotărâse Coy când citise cartea aceea fiind elev în nautică, nu avea nici cea mai mică idee despre practica navigării. Însă amintirea îndepărtată a lecturii aceleia se abătu acum asupra lui cu puterea unui avertisment. Să navighezi orbeşte, bazându-te pe estimare, nu însemna mare lucru dacă pilotul era în stare să facă punctul în funcţie de distanţa parcursă, de abatere şi de derivă, calculându-le pe hartă pentru a stabili presupusul loc unde se afla. Problema, doar relativă în largul mării, devenea gravă la apropierea de pământ: la locul acostării. Uneori navele se prăpădeau pe mare, însă mult mai frecvent vasele şi oamenii se prăpădeau pe uscat. Cineva punea vârful creionului pe un punct de pe hartă, zicea sunt aici, şi-n realitate era dincolo, pe un prag, pe nişte recife, pe o coastă măturată de vânt, şi deodată auzea scrâşnetul chilei sfărâmându-i-se sub picioare. Krrak. Şi acolo se sfârşea totul.

Categoric, exista un trădător la bord. Ea pusese o bucată de fier în habitaclul busolei, iar el se pomenise încă o dată calculând greşit indiciile de care dispunea. Dar ceea ce înainte avea mai puţină importanţă, ba chiar sporea emoţia jocului, acum, în nesiguranţa iminentei acostări, părea alarmant. Toate luminiţele alarmei pâlpâiau, roşii, în instinctul marinăresc al lui Coy, în timp ce înainta pe cheiul de lemn intrând în mare de la Marina Bay, printre iahturile amarate în apropierea pistei aeroportului. Bătea o briză de răsărit peste istm şi zbârnâia în cordajele velierelor, compunând o muzică de fond pentru vocea liniştită a lui Tanger.Ea vorbea despre smaralde şi făcea asta cu o seninătate incredibilă şi cu o răceală atât de mare încât ai fi crezut că tema aceea era dintre cele mai obişnuite între ei, şi că recurgeau la ea doar din lipsă de alte subiecte. Ascultase în tăcere reproşurile semănate cu injurii ale lui Coy, nerăspunzând sarcasmelor pe care el le pregătise de-a lungul drumului de la biroul lui Palermo până la portul sportiv unde ea aştepta noutăţile. Apoi, când el îşi epuizase argumentele şi rămăsese privind-o abia stăpânindu-se şi foarte furios, aşteptând o explicaţie care să-l împiedice să-şi strângă pe dată calabalâcul şi s-o şteargă de-acolo imediat, Tanger începuse să vorbească de smaralde cu cea mai mare naturaleţe din lume, de parcă în

toate zilele acelea din urmă de-abia aşteptase întrebarea lui Coy ca să-i povestească totul. Deşi, vezi să nu afli, gândea el, dacă acel *totul* era de data asta realmente *tot*!

— Smaralde – spuse în chip de introducere, gânditoare, ca şi când cuvântul îi amintea ceva. Apoi amuţi din nou câtva timp privind marea care se întindea ca un semicerc de culoarea acelor pietre scumpe în micul golf Algeciras. După aceea, înainte ca matelotul să înjure a treia oară, începuse să vorbească despre cea mai delicată şi mai preţioasă dintre nestemate. Cea mai fragilă şi cea care cel mai greu reunea calităţile necesare: culoare, limpezime, strălucire şi mărime. Mai avu timp să explice că, împreună cu diamantul, safirul şi rubinul, alcătuia grupul celor patru principale pietre preţioase şi că era, ca şi celelalte, un mineral în formă cristalizată; dar pe când diamantul avea culoarea albă, safirul albastră şi rubinul roşie, culoarea smaraldului era un verde atât de extraordinar şi de unic încât pentru a-l defini erainevoit să recurgi chiar la numele acelei pietre scumpe şi să spui „verde ca smaraldul”.

După ce ea zise toate astea, Coy se opri, şi atunci înjură mitocăneşte a treia oară. O groasă înjurătură de matelot, care lua numele lui Dumnezeu în deşert.

— Şi eşti o mincinoasă sfruntată – adăugă.

Ea rămase privindu-l fix, cu multă atenţie.Părea să cântărească una câte una cele cinci cuvinte. Ochii îi erau din nou duri, nu ca fragila piatră pe care tocmai o descrisese cu deplin sânge rece, ci ca aceea negricioasă şi nevăzută, tăioasă ca un pumnal, ce se aţine la piciorul stâncilor brăzdând suprafaţa apei. Apoi privi într-o parte, spre capătul cheiului unde catargul *Carpantei* se înălţa printre celelalte, cu vela mare strânsă grijuliu pe vergă. Când se întoarseră spre Coy, ochii ei aveau cu totul altă expresie. Briza îi agita părul peste faţa pistruiată.

— Brigantina transporta smaralde, selecţionate în minele controlate de iezuiţi, din zăcămintele columbiene de la Muzo şi Coscuez... Fuseseră îmbarcate la Cartagena de Indias cu destinaţia Havana, iar acolo aduse la bord în mare taină.

Coy privi în jos, întâi la picioarele lui, apoi la scândurile groase ale cheiului, şi făcu câţiva paşi la întâmplare înainte de a înţepeni din nou. Se uita concentrat la mare. Prora ambarcaţiunilor amarate în golfuleţ se întorcea lin pe ancoră

spre briza Atlanticului. Dădu din cap într-o parte şi în alta, parcă negând ceva. Era atât de uluit, încât tot mai refuza să creadă că fusese în halul ăla de idiot.

— Smaraldul – continua ea – are două puncte slabe: fragilitatea, care îl face vulnerabil la şlefuire, şi impuritatea sau pata, numită *jardín* şi de noi, şi de francezi: zone opace, puncte de beril necristalizat care uneori apar în interior, urâţind gema... Asta înseamnă, de exemplu, că o piesă de un carat valorează mai mult decât alta de două carate, dacă prima are calităţi mai mari.

Acum vorbea blând, aproape suav. Ca o educatoare explicându-i ceva complicat unui băieţel mai tare de cap. Un avion militar decolă asurzitor de pe apropiata pistă a aeroportului. Zgomotul infernal acoperi câteva momente cuvintele lui Tanger.

— ... pentru şlefuitul în faţete pe care-l fac apoi bijutierii specializaţi. Şi astfel, un smarald de douăzeci de carate, fără petele de care vorbeam, este una din cele mai preţioase şi mai căutate pietre scumpe din câte există – făcu o pauză şi adăugă: Poate atinge un sfert de milion de dolari.

Coy privea în continuare marea, peste care avionul lua treptat înălţime. De cealaltă parte a arcului desenat de golfuleţ fumegau coşurile rafinăriei de la Algeciras.

— *Dei Gloria* – spuse Tanger – transporta două sute de smaralde perfecte, de douăzeci până la treizeci de carate fiecare.

Făcu o nouă pauză. Se mişca, plasându-se în faţa lui. Acum îl privea de foarte aproape.

— Smaralde neşlefuite – insistă. Mari cât nuca.

Coy ar fi putut jura că de data aceea vocea îi tremura uşor. Mari cât nuca. Dar poate nu fusese decât o impresie trecătoare, fiindcă atunci când deveni mai atent o văzu la fel de stăpână pe ea ca totdeauna. Rămânea cât se poate de indiferentă la reproşurile lui, nesimţind nicio nevoie să se dezvinovăţească. Era jocul ei şi erau regulile ei. Aşa fusese de la început, şi ea ştia că el ştia. Te voi minţi şi te voi trăda. Pe insula aceea a cavalerilor şi scutierilor, nimeni nu promisese că jocul va fi curat.

— Transportul acela – preciză ea – făcea cât răscumpărarea unui monarh... Sau, ca să fim mai exacţi, cât răscumpărarea

iezuiţilor spanioli. Părintele Escobar voia să-l cumpere pe contele de Aranda. Poate şi întregul cabinet al Cercetării Secrete... De nu şi pe rege.

În pofida lui însuşi, Coy simţea cum în el curiozitatea lua încet-încet locul furiei. Întrebarea ţâşni încă înainte de a se fi gândit s-o formuleze.

— Şi sunt acolo jos, pe fund?

— Se prea poate.

— De unde ştii?

— Nu ştiu. Va trebui să coborâm la brigantină ca să ne convingem.

Să coborâm. Pluralul acela suna ca un balsam pus pe rană, şi Coy era conştient de asta.

— Ţi-aş fi povestit oricum când ajungeam acolo... Nu înţelegi?

— Nu. Nu-nţeleg.

— Ascultă. Cunoşti riscurile. Cu tipii ăştia pe urmele noastre, nu ştiam ce ţi se putea întâmpla... Nici acum nu ştiu. Nu-mi poţi reproşa asta.

— Nino Palermo ştie. Toată lumea pare a şti.

— Exagerezi.

— Exagerez pe naiba. Îs ultimul care află, ca soţii.

— Palermo crede că acolo sunt smaralde, dar nu ştie câte. Nici cum sunt, nici de ce se aflau la bordul brigantinei. A mirosit ceva, atâta tot.

— Ba uite că mie mi se pare foarte bine informat.

— Ascultă. Ani de-a rândul m-a preocupat corabia asta, chiar înainte de a mi se confirma existenţa ei sub ape. Nici Palermo, nici nimeni altcineva nu ştie despre *Dei Gloria* ce ştiu eu... Vrei să-ţi istorisesc povestea mea?

Nu vreau să-mi depeni alt şir de minciuni, fu cât pe ce să zică. Dar tăcu, pentru că într-adevăr ţinea să asculte. Avea nevoie de mai multe piese, de mai multe note care să deseneze cu precizie sporită strania melodie pe care ea o îngâna în tăcere. Şi astfel, neclintit pe cheiul de lemn, cu briza dinspre răsărit suflându-i în spate şi zbârlind părul femeii, se pregăti să asculte istoria lui Tanger Soto.

•

A fost o scrisoare, spuse ea. O simplă scrisoare, o filă îngălbenită scrisă pe ambele feţe. Fusese trimisă de un iezuit altui iezuit, şi apoi, uitată de toţi, rămăsese într-un vraf de hârtii

confiscate cu prilejul desfiinţării Companiei lui Iisus. Misiva era scrisă cifrat şi însoţită de transcrierea ei în castiliană, realizată de o mână anonimă, poate a vreunui funcţionar însărcinat cu verificarea documentelor sechestrate. Şi, alături de multe altele cu teme felurite şi transcrieri asemănătoare, dormise un somn de două veacuri în fundul unei arhive catalogate astfel: *Cler/ Iezuiţi/ Diverse nr. 356.* Ea o găsise din întâmplare, pe când scotocea prin Arhiva Istorică Naţională după materiale care să-i folosească la o lucrare ştiinţifică despre revolta populară (aşa-numita *Machinada*)din Guipúzcoa, din 1766. Scrisoarea era semnată de părintele Nicolás Escobar, nume care pe atunci nu însemna nimic pentru ea, şi adresată altui iezuit, părintele Isidro López:

Venerabile Părinte:

Lipsiţi de sprijin, ponegriţi dinaintea Regelui şi a Sfântului Părinte, şi victime ale urii fanaticelor persoane pe care prea-bine le cunoaşte Sfinţia Voastră, ne aflăm foarte aproape deîndelung urzita Catastrofă care cu atâta osârdie ni se pregăteşte. Înşişi Clericii adversari ai Companiei nu se sfiesc să fie purtătorii şi propovăduitorii calomniilor care circulă nestingherit. În felul acesta suntem reduşi la propriile noastre forţe de către cei ce cred că îşi pot permite orice ca să-şi atingă ţelurile, acţionând nu numai asupra voinţei Suveranului Nostru, care ne este nefavorabil din cauza sfaturilor proaste pe care le primeşte, ci şi a foştilor noştri prieteni.

Totul anunţă, Venerabile Părinte, o lovitură împotriva Ordinului nostru în acelaşi mod abject în care s-a săvârşit crima în Franţa şi în Portugalia păgânului ministru Pombal. Din surse sigure şi cât se poate de directe, abatele G. ne-a confirmat lista cunoscută de Cuvioşia Voastră, a indivizilor ce pregătesc manevra, dându-ne detalii şi asupra felului cum va fi condusă întreaga urzeală. Dar în toiul acestei vaste conspiraţii, mascată sub numele de Cercetare Secretă, rămâne totuşi o geană de speranţă. Vă scriu prezenta, care vă va parveni prin mijloacele sigure la

care recurgem de obicei, ca să vă îndemn să rezistaţi până când vom fi dus la bun sfârşit întreprinderea care, poate, va înclina către noi bunăvoinţa puternicilor zilei.

După consultare prealabilă cu superiorii noştri şi în conformitate cu scopul pe care Cuvioşia Voastră îl cunoaşte deja, mă pregătesc de lungă călătorie în speranţa că, Ad Maiorem Dei Gloriam (*sub acest nume şi acest scut sunt gata să mă îmbarc*), *vântul o să bată în direcţia cea bună. Două sute de argumente sub formă de flăcări de foc verde neşlefuit, perfecte şi mari cât nucile* (*irişii Diavolului, aşa le numeştebunul abate*), *aşteaptă la Cartagena de Indias în paza părintelui José Luis Tolosa, care este un tânăr sigur, demn de toată încrederea. Eu voi ajunge la Havana, cu voia Domnului, către sfârşitul lunii*; *şi în acelaşi chip nădăjduiesc să revin în Portul Nostru cât mai degrabă posibil, cu tot zelul, cu toată grija şi cât de direct voi putea şi ne vor permite privilegiile Companiei, evitând primejdioase escale intermediare. Predilectul nostru* don *P.P. i-a promis abatelui să aştepte şi, în pofida întregii situaţii şi a noilor sale dispoziţiuni şi ambiţii, încă îl mai putem considera favorabil nouă*; *asta şi fiindcă mult ar avea de câştigat de pe urma călătoriei acesteia.*

I-aş mai împărtăşi Cuvioşiei Voastre şi fericita ştire că ieri am aflat de la iubitul nostru abate că unii prieteni aparţinând cercului regretatei Regine Mame continuă să ne fie tot atât de prielnici pe cât ne sunt distinsul V. şi H.; *deşi pe acesta din urmă nu ne putem niciodată bizui pe deplin, dată fiind aplecarea lui spre intrigă. Cât despre demnul abate, el continuă să se bucure de favoarea persoanelor regale şi să mânuiască pentru noi iţele complicatei situaţii, încredinţându-ne totodată că* don *P.P. rămâne la fel de receptiv la oferta noastră. Aşadar, până la întoarcerea mea nu ne rămâne decât deviza* Tăcere et Fidere. *Şi facă-se voia Domnului.*

Rog pe Cuvioşia Voastră să primească cel mai respectuos salut de la fratele său întru Hristos

Nicolás Escobar Marchamalo, S.J.
În portul Valenciei,
în ziua de întâi noiembrie, A.D. 1766

Cu timpul, Tanger identificase toate personajele citate în scrisoare. Regina mamă Isabella Farnese, foarte favorabilă Companiei, murise cu jumătate de an înainte. Destinatarul era părintele Isidro López: cel mai influent dintre iezuiţii spanioli, cel care se bucurase de o excelentă poziţie la Curtea lui Carlos al III-lea şi avea să moară la Bologna după optsprezece ani de la dizolvarea Companiei, nemaiputându-se întoarce niciodată din exil. În ce priveşte iniţialele, acestea nu prezentau nicio dificultate pentru cineva atât de obişnuit să mânuiască volumele de istorie: *P.P.* era Pedro Pablo Abarca, contele de Aranda. În spatele iniţialei *H.*se ascundea străveziul nume al lui Lorenzo Hermoso, un spaniol îmbogăţit în Americi, de felul lui din Caracas, stabilit în Spania, intrigant şi conspirator, implicat în răzmeriţa „lui Esquilache”, şi care după căderea iezuiţilor sfârşise prin a fi închis şi exilat, după ce procurorul ceruse să fie schingiuit *tanquam in cadavere.* Persoana desemnată printr-un *V.*era Luis Velázquez de Velasco, marchiz de Valdeflores, literat şi intim al Companiei, care avea să plătească această prietenie cu zece ani de închisoare în temniţele din Alicante şi Alhucemas. Iar iniţiala *G.*trimitea la abatele Gándara, cunoscut la Curtea lui Carlos al III-lea ca principalul sprijin al iezuiţilor pe lângă rege, pe care îl însoţea ca purtător de puşti în partidele lui de vânătoare. Numele real era Miguel de la Gándara, iar nefericitul personaj ar fi putut inspira *Contele de Montecristo* sau *Masca de Fier*: arestat cu puţin înainte de prăbuşirea Ordinului, a trăit în închisoare cei optsprezece ani câţi îi mai rămăseseră din viaţă şi a murit într-o celulă din Pamplona fără ca nimeni să fi putut stabili vreodată motivele condamnării sale.

Personajul abatelui Gándara o fascinase pe Tanger în asemenea măsură încât şi-l alesese ca subiect al tezei de licenţă. Faptul acesta o făcu să cerceteze toate hârtiile referitoare la procesele şi închisorile lui, păstrate la departamentul Har şi Justiţie – după vechiul nume al Ministerului Justiţiei, de pe vremea când acesta se ocupa şi de problemele bisericeşti şi ale credinţei publice – din cadrul arhivei naţionale

de la Simancas. Reuşi chiar să stabilească numele corăbiei iezuite, care nu era menţionat decât voalat în scrisoare: *Dei Gloria.* Astfel, fu în măsură să constate că misiva de rămas-bun a părintelui Nicolás Escobar către părintele López, în care se referea la Gándara, fusese scrisă cu o zi înainte de arestarea acestuia din urmă, ce avusese loc la 2 noiembrie 1766: exact data când Escobar pornea spre America la bordul brigantinei cu care avea să-şi găsească sfârşitul pe mare în timpul călătoriei de întoarcere. Teza lui Tanger purta titlul *Abatele Gándara, conspirator şi victimă,* şi primise un excelent calificativ academic la examenul ei de licenţă în Istorie. Era plină de date despre îndelunga întemniţare, interogatoriile şi procesele judiciare ale abatelui, închis întâi la Batres şi apoi la Pamplona, unde avea să rămână captiv până la moarte, fără ca nimeni să fi putut vreodată clarifica motivele înverşunării cu care îl urmăriseră până în ceasu-i din urmă Aranda şi ceilalţi miniştri ai lui Carlos al III-lea, în afară de prietenia lui cu Compania lui Iisus, ai cărei membri – printre ei şi destinatarul faimoasei scrisori – fuseseră arestaţi după cinci luni de la întemniţarea abatelui şi expulzaţi în Italia când se desfiinţase Ordinul. În ce priveşte călătoria la Havana a părintelui Escobar şi cele două sute de flăcări de foc verde la care acesta făcea aluzie criptic, niciodată nu s-a obţinut nicicel mai mic răspuns din partea lui Gándara, deşi unele interogatorii menţionau tema. Secretul lui *Dei Gloria* muri odată cu el.

Apoi viaţa îşi urmă cursul şi Tanger avu cu totul alte treburi de rezolvat. Concursul pentru ocuparea postului de la Muzeul Naval şi lucrul acolo îi reţinură mult timp atenţia; în plus, viaţa i se complică şi cu alte întâmplări neprevăzute. Până când într-o zi se prezentă Nino Palermo. Adulmecând prin cărţi şi cataloage, vânătorul de comori găsise o trimitere la o dare de seamă a departamentului maritim al Cartagenei, datată 8 februarie 1767, asupra pierderii lui *Dei Gloria* în luptă cu un vas corsar. Trimiterea se referea la documente expediate Muzeului Naval de la Madrid; aşa că Palermo se înfiinţă acolo în căutare de informaţii, iar soarta i-o scoase în cale pe Tanger. Persoana însărcinată de conducerea instituţiei să asculte păsurile oaspetelui din Gibraltar şi să-l ajute fu chiar ea. Solicitantul abordase tema în stilul caracteristic meseriei lui, camuflând-o adică printre piste false, nedându-i pasămite mare importanţă.

Numai că deodată, în plină conversaţie, ea auzise numele *Dei Gloria.* O brigantină pierdută, spuse Palermo, pe ruta de la Havana la Cádiz. Or asta redeşteptă toate amintirile lui Tanger, stabilind conexiuni precise acolo unde până atunci nu erau decât frânturi neclare de informaţie. Îşi ascunsese emoţia cât putu de bine; apoi, după ce scăpase de căutătorul de naufragii cu vagi promisiuni, se convinse că documentul respectiv fusese trimis cu câtva timp în urmă la arhiva generală a Marinei de la Viso del Marqués. A doua zi era acolo; şi la secţia Corsari şi Prăzi găsi numele corăbiei: *Relatare asupra pierderii brigantinei Dei Gloria, la 4 februarie 1767, în luptă cu feluca piratereasc*ă *bănuită a fi Serguí*...Acolo se afla tot ce se ştia oficial despre naufragiu, cu declaraţia unicului supravieţuitor. Era răspunsul dat misterului, deznodământul aventurii al cărei început ea îl întrezărise cu ani în urmă, în scrisoarea iezuitului. Acolo se afla motivul pentru care brigantina nu ajunsese niciodată în portul unde era aşteptată, şi pentru care abatele Gándara fusese interogat până la moartea-i în închisoare. Acolo se lămurea soarta celor două sute de flăcări de foc verde care ar fi trebuit să-i convingă pe membrii cabinetului Cercetării Secrete şi poate chiar pe rege să nu-i distrugă pe ignaţieni.

Era stupefiată, fascinată, dar şi furioasă. Ea avusese toate astea sub ochi, cu un timp în urmă, şi fusese incapabilă să vadă mai departe de lungul nasului. Nu era pregătită. Însă, pe nepusă masă, ca într-un puzzle complicat căruia îi găseşti piesa esenţială, totul avea să-şi ocupe locul în peisaj. Tanger se întoarse la caietele ei şi la vechile-i notiţe luate pentru lucrarea de licenţă, combinându-le cu noile date. Acum, tragedia abatelui Gándara – pe care nici măcar nunţiul Romei nu fusese în stare să i-o explice Papei în corespondenţa sa de demult – era clară. Abatele ştia ce încărcătură preţioasă transporta *Dei Gloria.* Apropierea lui de rege, prezenţa-i la Curte îl făceau să fie intermediarul ideal în gigantica operaţiune de mituire pe care o încercau iezuiţii: el era cel însărcinat cu negocierea cu contele de Aranda. Dar cineva voise să împiedice manevra, sau să pună mâna direct pe pradă, şi Gándara fusese arestat şi interogat. Apoi vasul corsar *Chergui* intrase în scenă întâmplător sau în mod premeditat, şi totul se sfârşise rău pentru toată lumea. Odată iezuiţii expulzaţi şi corabia scufundată în împrejurări neclare, Gándara era piesa-cheie aafacerii. De aceea îl ţinuseră

în gheare optsprezece ani, interogându-l necontenit. Acum, indiciile incerte din actele diferitelor procese căpătau înţeles: până în ultima clipă au vrut să-l facă să mărturisească ce ştia despre brigantină. Numai că abatele tăcuse, luând secretul cu el în mormânt. O singură dată ridicase un colţişor al vălului misterului, într-o scrisoare interceptată, scrisă de el în 1778, la unsprezece ani după evenimente, misionarului iezuit Sebastián de Mendiburu, exilat în Italia: „*Mă tot întreabă de irişii Diavolului mari şi perfecţi, fără pete precum mi-e conştiinţa. Dar eu tac, şi fiind eu cel chinuit, tocmai asta îi chinuie în ambiţia lor deşartă*”.

Cu tot acest material, Tanger putuse reconstitui aproape pas cu pas istoria smaraldelor şi călătoria lui *Dei Gloria.* Părintele Escobar părăsise Valencia la bordul corăbiei la 2 noiembrie, ignorând, paradoxal, că în aceeaşi zi abatele Gándara era arestat la Madrid. Brigantina, comandată de căpitanul Elezcano – fratele unuia din superiorii Companiei –, străbătu Atlanticul, ajungând la Havana la 16 decembrie. Acolo ignaţianul se întâlni cu părintele Tolosa, iezuitul „*tânăr, sigur şi foarte de încredere*” care fusese trimis înainte cu misiunea de a strânge discret două sute de smaralde provenind din minele controlate în Columbia de Companie. Era vorba de pietre neşlefuite, cele mai mari şi mai frumoase din punct de vedere al culorii şi purităţii. Tolosa îşi îndeplinise misiunea şi se îmbarcase apoi la Cartagena de Indias la bordul altei corăbii. Călătoria lui avusese de înfruntat vânturi contrare între Marele Cayman şi Insula Pinilor, şi când în sfârşit putu înconjura Capul San Antonio trecând pe sub tunurile fortăreţei Morro, *Dei Gloria* aştepta deja în golful Havanei, într-un discret loc de ancorare situat întreintrândul Barrero şi promontoriul Cruz. Transbordarea încărcăturii se făcuse desigur noaptea sau camuflată printre mărfurile declarate în documentul de îmbarcare. Părinţii Escobar şi Tolosa figurau ca pasageri, cu un echipaj de douăzeci şi nouă de oameni incluzându-i pe căpitanul *don* Juan Bautista Elezcano, pe pilotul *don* Carmelo Valcells, pe ucenicul-pilot de cincisprezece ani *don* Miguel Palau, elev în ştiinţele nauticii şi nepot al armatorului valencian *don* Fornet Palau, şi douăzeci şi şase de marinari. *Dei Gloria* ridică ancora din rada Havanei pe 1 ianuarie, navigă de-a lungul coastei Floridei până la paralela de 30°, urcă alte cinci grade de latitudine plutind spre răsărit între sudul Bermudelor şi insulele Azore, şi pe acest traseu avu de suferit de pe urma

furtunii care îi provocă daune serioase la arboradă şi necesitatea de a recurge la pompele de evacuare a apei. Brigantina îşi continuă ruta spre est, evită portul Cádiz întrucât privilegiile încă valabile ale Companiei o fereau de escala obligatorie acolo, şi navigă prin faţa Gibraltarului între 1 şi 2 februarie. A doua zi, când trecuse deja de Capul Gata şi luase direcţia NE în drum spre Capul Palos şi Valencia, *Chergui* porni în urmărirea ei.

Acţiunea felucii corsare era o enigmă care probabil avea să rămână aşa pentru totdeauna. Pânda ei la adăpostul unui sân de mare tăinuit al coastei andaluze, ori poate plecarea ei chiar din Gibraltar putea fi întâmplătoare, sau putea să nu fie. Din documente reieşea că *Chergui* naviga cu patente de piraterie englezeşti sau algeriene, în funcţie de circumstanţe; şi că Gibraltarul era una dintre bazele ei obişnuite, deşi la data aceea era încă în vigoare o precară pace între Spania şi Anglia. Poate că o alesese pe *Dei Gloria* ca pradă dinîntâmplare; însă tenacitatea-i în urmărirea victimei, ca şi prezenţa sa la locul şi momentul potrivit erau prea oportune ca să nu bănuieşti o premeditare. Nu era exagerat a-i atribui corsarului un loc în complexul joc de interese şi de complicităţi al epocii. Însuşi contele de Aranda sau oricare din membrii cabinetului Cercetării Secrete care au poruncit arestarea abatelui Gándara – vreunul din ei, poate adversar politic al lui Aranda –, puteau avea date despre afacere şi jindui după comoara iezuiţilor, înainte chiar ca aceasta să le fie oferită, omorând doi iepuri dintr-un foc.

Oricum, urmăritorii nu se aşteptau la tenacitatea căpitanului Elezcano, care la rândul ei nu era străină de prezenţa la bord a celor doi hotărâţi iezuiţi. Avu loc lupta, ambele vase se scufundară şi smaraldele rămaseră pe fundul mării. Informaţia dată de micul pilot supravieţuitor era satisfăcătoare, iar autorităţile navale însărcinate cu ancheta iniţială nu aveau motive să cerceteze mai profund: o corabie scufundată de un vas corsar era ceva obişnuit în vremurile acelea. Mai târziu, când sosi ordinul de la Madrid să se procedeze la o investigaţie mai amănunţită, martorul se evaporase: o dispariţie misterioasă şi binevenită, organizată de iezuiţi, care pe atunci încă se mai bucurau de complicităţi printre organele locale. Fără îndoială că după aceea Ordinul a avut în vedere posibilitatea unei recuperări clandestine a brigantinei, dar era prea târziu: au

urmat lovitura, arestările, diaspora. Totul s-a pierdut în marasmul declanşat de căderea Companiei şi de pieirea ei ulterioară. Tăcerea abatelui Gándara, exilul şi moartea celor ce cunoşteau secretul au adâncit şi mai mult misterul. Documentele vorbesc de două tentative oficiale de căutare a epavei decătre autorităţile Marinei, când contele de Aranda era încă la putere; însă ambele au eşuat. Apoi, noi evenimente au zguduit Spania şi Europa, şi *Dei Gloria* a sfârşit prin a fi uitată. Cu excepţia scurtei menţiuni din cartea *Flota neagră,* scrisă de bibliotecarul de la San Fernando în 1803, nu s-a mai înregistrat decât o ultimă şi ciudată propunere făcută după alţi doi ani lui Manuel Godoy, primul ministru al regelui Carlos al IV-lea, pentru căutarea „*unei corăbii despre care se spunea că s-a scufundat cu smaralde din Cuba*", după cum însuşi Godoy nota în *Memoriile* sale. Dar ideea n-a fost acceptată; iar din adnotările manuscrise făcute pe marginea propunerii, al cărei original fusese studiat de Tanger la Arhiva Istorică Naţională, reieşea clar scepticismul lui Godoy „*faţă de inconsistenţa ideii, pentru că, după cum se ştie, în Cuba n-au existat niciodată smaralde*". Iar după aceea, timp de aproape două veacuri, *Dei Gloria* s-a scufundat din nou în uitare şi tăcere.

•

Tanger şi Coy se opriră la un capăt al cheiului de lemn, lângă prova unei mici goelete. Ea privea golful, la extremitatea căruia se profilau clădirile din Algeciras. Apa era liniştită, de un albastru-verzui abia încreţit de briza dinspre apus. Acum erau mai mulţi nori pe cer, urnindu-se încet către Mediterana. În faţa portului, sub uriaşa masă stâncoasă, vasele ancorate parcă împungeau apa cu bompresul. Poate că *Chergui* plecase chiar de aici în ultima-i călătorie, după ce adăstase la adăpostul bateriilor englezeşti ale Stâncii. Un om de strajă cu un ochean colo sus, o pânză la orizont, în direcţia vest-est, o ancoră ridicată cu iuţeală şi îndemânare. Şi vânătoarea.

— Nino Palermo ştie că există smaralde – conchise Tanger –. Nici câte, nici cum sunt, dar ştie.I-au căzut sub ochi unele dintre documentele pe care le-am consultat eu. E inteligent, îşi cunoaşte meseria şi ştie să pună informaţiile cap la cap... Dar ignoră tot ce ştiu eu.

— Oricum ştie că l-ai păcălit.

— Nu fi ridicol. Pe tipi ca el nu-i păcăleşti. Te baţi cu ei cu propriile lor arme.

Se întoarse spre celălalt capăt al cheiului, unde era amarată *Carpanta.* Printre catargele şi tachelajul vaselor din apropiere, Coy putea vedea capul Pilotului care trebăluia pe punte. Sosise de dimineaţă, somnoros şi neras, cu pielea lui arsă şi tăbăcită de soare, cu mâinile-i butucănoase, aspre la atingere, şi cu ochii ce păreau mereu a fi de culoarea mării iarna. Trei zile de navigaţie de la Cartagena. Vapoarele, povestea el – Pilotul le spunea aşa numai navelor comerciale –, nu-l lăsaseră să închidă ochii în toată călătoria. Şi era cam bătrân să mai navigheze singur. Prea bătrân.

— Eu sunt cea care a aprofundat şi a înţeles totul, pricepi? – continua Tanger –. Palermo n-a făcut altceva decât să producă, accidental, declicul mintal ce a pus fiecare piesă la locul ei; ce a ordonat în capul meu lucruri ce se aflau acolo demult, aşteptând... Adică datele acelea despre care intuieşti, dintr-un motiv sau altul, că într-o zi or să însemne ceva, iar până atunci le păstrezi într-un colţişor al memoriei.

Acum era sinceră şi Coy îşi dădea seama de asta. Acum ea povestise istoria-i reală şi continua să vorbească; şi măcar în ce priveşte faptele concrete, nu-i mai rămânea nimic de ascuns. El avea deja cheile, relatarea întâmplărilor, ştia ce zăcea pe fundul mării şi al misterului. Totuşi, nu era pe deplin liniştit, nici uşurat. Te voi minţi şi te voi trăda. O notă necunoscută, neidentificabilă, vibra undeva, precum schimbarea imperceptibilă arotaţiilor unui motor diesel sau intervenţia melodică a unui instrument a cărui oportunitate n-o poţi stabili de îndată, instrument deliberat sau improvizat, misterios până auzi finalul şi îl poţi situa adecvat. Îi amintea o piesă cântată de Thelonius Monk Quartet, un blues clasic care se numea chiar aşa: *Mysterious.*

— Intuiţie, Coy – zise ea –. Ăsta-i cuvântul... Vise despre care ştii sigur că într-o zi se vor materializa – continua să privească marea de parcă vasta întindere lichidă rezuma acel vis, cu fusta fluturându-i din cauza brizei, cu picioarele goale în sandale, cu părul măturându-i faţa –... Am studiat cu de-amănuntul tot ce se putea studia, încă dinainte de a şti unde aveau să mă ducă toate astea, cu o dârzenie pe care nu ţi-o poţi închipui. Am citit până la istovire. Şi deodată, într-o zi, pac. Totul a căpătat înţeles.

Se întoarse, şi pe buzele ei se desena un zâmbet. Un surâs gânditor, parcă în expectativă, când îl privi mijindu-şi puţin ochii din pricina luminii. Un zâmbet făcut din piele pistruiată rotunjită în jurul gurii şi a pometţilor, atât de proaspătă încât îi puteai simţi căldura răspândindu-i-se pe gât şi pe umeri şi pe braţe şi sub fustă.

— Ca un pictor – adăugă – care poartă o lume pe umerii lui, şi deodată o persoană, o frază, o imagine fugară îi trasează tabloul întreg în cap.

Zâmbea cu gestul acela de femeie frumoasă şi înţeleaptă, senină din pură conştiinţă de sine. Era carne sub acel surâs, gândi el, nelinişţit. Era o curbă care se îmbina cu alte linii perfecte, miracol al unor complicate combinaţii genetice. O talie suplă. Nişte pulpe calde ce ascundeau unicul mister adevărat.

— Istoria aceea era a mea – conchise Tanger. Îmi era destinată şi, toată viaţa mea, studiileurmate, lucrul la Muzeul Naval mă duceau către ea cu mult înainte ca eu însămi să fiu conştientă de asta... De aceea Palermo nu-i decât un intrus. Pentru el nu reprezintă decât o corabie, o comoară posibilă între multe altele – îşi abătu privirea de la Coy ca să contemple din nou marea. Pentru mine este visul unei vieţi întregi.

El îşi scărpină, stângaci, bărbia nerasă. Apoi se scărpină pe ceafă şi în cele din urmă îşi atinse nasul. Căuta cuvinte. Ceva comun, cotidian, care să îndepărteze de propria-i carne impresia acelui zâmbet.

— Chiar de o vei găsi – preciză –, n-ai să poţi păstra comoara. Sunt fel de fel de legi. Nimeni nu poate recupera o epavă aşa, pur şi simplu.

Toată atenţia lui Tanger se concentra asupra golfului. Norii ce continuau să se îngrămădească spre est parcă cerneau cenuşă peste mare. O pată de lumină solară lunecă peste ei înainte de a se îndepărta plutind pe apa cheiurilor, în tonuri de smarald.

— *Dei Gloria* îmi aparţine – zise ea. Şi nimeni nu mi-o va lua. E şoimul meu maltez.

IX •Femei-mascaron de prova

„Nimic nu iubesc mai mult
pe cât detest jocul ăsta.”

John MacPhee, *Căutând o navă*

— E timpul – zise Tanger.

Deschise ochii şi o văzu lângă el, aşteptând. Şedea pe una din băncile de tec ale cockpitului *Carpantei* şi îl privea atentă, de parcă ar fi zăbovit câtva timp studiindu-l înainte de a-l atinge pe umăr. Coy era tolănit pe cealaltă bancă, acoperit cu vestonul lui, cu capul spre prova şi cu picioarele lângă timonă şi habitaclu. Nu bătea vântul şi nu se auzea decât plescăitul moale al apei lingând coca bărcilor amarate la cheiul de lemn avansând în mare de la Marina Bay. Deasupra, pe cer, dincolo de catargul care oscila foarte încet, norii cumulus cei mai înalţi se colorau în nuanţe roz.

— Bine – răspunse, răguşit.

Îşi păstrase obiceiul de a se trezi numaidecât, perfect lucid. Cartnicul din el nu se dezminţea. Se sculă, dând la o parte vestonul, şi făcu câteva mişcări ca să-şi dezmorţească gâtul dureros. Apoi coborî să-şi dea cu apă pe faţă şi pe păr şi reveni pieptănându-şi-l spre spate cu mâna, stropind în jur. Barba îi umbrea faţa; din cauza lungii sieste,binevenită pentru că îşi propuneau să navigheze noaptea, uitase să se radă. Ea şedea unde o lăsase, iar acum măsura din ochi Stânca de jos în sus cu aerul preocupat al unui alpinist pregătindu-se să escaladeze muntele. Înlocuise fusta largă de bumbac albastru cu o pereche de blugi şi un tricou, şi avea un pulover negru înnodat în jurul taliei. Coy ieşi pe punte înconjurat de ţipetele pescăruşilor în fapt de seară. Acolo îl văzu pe Pilot frecând bronzurile şi alama părţilor metalice, cu o cârpă şi cu mâinile negre de Sidol – îngrijeşte-ţi barca, obişnuia să spună, şi ea va avea grijă de tine: *Carpanta* era un velier clasic cu cockpit central şi un singur catarg, construit în La Rochelle pe vremea când plasticul nu înlocuise încă lemnul de iroko şi de tec, nici cuprul.

— Pilotule – zise.

Ochii cenuşii, înconjuraţi de sute de creţuri măslinii, îl priviră de sub sprâncenele stufoase cu un clipit prietenos şi liniştit. Potrivit propriilor spuse, cu care îndeobşte era extrem de avar, Pilotul naviga spre şaizeci de ani cu vântul din travers. Fusese gornist pe crucişătorul *Canarias* pe vremea când pe crucişătoare ordinele se dădeau cu goarna, apoi pescar, marinar, contrabandist şi scufundător. Avea părul de aceeaşi culoare plumburie ca şi ochii, creţ, foarte scurt, pielea crăpată ca aceea a vechilor incunabule, şi nişte mâini aspre şi îndemânatice. Cu mai puţin de zece ani în urmă arăta încă atât de bine încât ar fi putut oricând interpreta rolul unui june prim de cinema într-un film de aventuri, cu pescuitori de bureţi sau cu piraţi, alături de Gilbert Roland şi Alan Ladd. Acum se îngrăşase puţin, dar avea în continuare umerii laţi, talia rezonabil de subţire şi braţele vânjoase. În tinereţe fusese un excelent dansator, şi pe atunci femeile din barurile de peMolinete se băteau să danseze cu el un bolero sau un pasodoble. Chiar şi acum, turistelor mature care închiriau *Carpanta* ca să meargă la pescuit, să se îmbăieze ori să dea o raită prin împrejurimile portului Cartagena, le tremurau picioarele când deschidea o paranteză între braţele lui ca să le lase să ia timona, cu el în spate.

— Totu-n regulă?

— Totu-n regulă.

Se cunoşteau de pe când Coy era copil şi chiulea de la şcoală ca să vagabondeze pe cheiuri, printre vapoare cu pavilioane ciudate şi marinari vorbind în limbi de neînţeles. Pe Pilot, fiu şi nepot de marinari care se numiseră tot aşa, îl puteai vedea de dimineaţă sprijinit de tejgheaua uneia sau alteia din tavernele portului, cinstit mercenar al mării, aşteptându-i pe clienţii vechiului său velier. Pe atunci, Pilotul nu numai că le plimba pe turistele cărora le dădea o pălmuţă peste fund ca să urce pe punte, ci se şi scufunda să descurce elice prinse în cabluri, să cureţe carene murdare şi să găsească motoare de papuci-zburători căzute în apă; iar în timpul liber se ocupa, ca mai toată lumea pe atunci, cu contrabanda de mică anvergură. Acum, oasele nu-i mai permiteau să le ţină multă vreme la murat, aşa că îşi câştiga pâinea plimbând familii în zi de duminică, mateloţi de pe petrolierele ancorate la Escombreras, aspiranţi de marină în zilele furtunoase, marinari ucraineni beţi turtă care vomitau

peste bord, în contra vântului, după ce se aleseseră cu moaca zdrobită prin barurile oraşului. *Carpanta* şi el văzuseră de toate: soarele vertical, fără pic de boare, făcând să ardă babalele din port. Marea dezlănţuită rău, când Dumnezeu o biciuia. Vântul de sud-vest *lebeche* vibrând în greement ca în corzile unei harfe. Şi acele lungi şi roşii înserări mediteraneenecând apa părea o oglindă, când pacea lumii se revărsa peste suflet, şi înţelegeai că nu erai decât o picătură minusculă în trei mii de ani de mare eternă.

— O să ne-ntoarcem cam în două ore – Coy aruncă o ochire spre vârful Stâncii, acolo unde Tanger continua să privească –. Dezlegăm parâmele imediat după aia.

Celălalt încuviinţă, fără să se oprească din frecat alămurile. Lângă el, adolescent fiind, Coy învăţase câte ceva despre oameni, despre mare şi despre viaţă. Împreună scoseseră amfore romane ca să le vândă pe sub mână, pescuiseră calmari pe înserat la Promontoriul Podadera, peşti-spadă, rechini *marrajos* şi *tintoreras* cu carmacele în faţa Copei, şi peşti-buzaţi de zece kilograme cu arbalete subacvatice printre stâncile negre de la Capul Palos, când acolo mai puteai vâna buzaţi, în Cimitirul Vaselor Fără Nume, unde vapoarele ieşite din uz erau aduse într-o ultimă călătorie ca să fie dezmembrate şi vândute ca fier vechi. Pilotul îl învăţase să recunoască fiecare din părţile ce alcătuiau o navă, pe când preparau midii şi arici de mare cu zeamă de lămâie, cu mult înainte ca elevul chiulangiu Coy să se ducă la şcoala navală să se facă marinar. Şi în acel peisaj dezolant de plăci ruginite, de suprastructuri eşuate pe plajă, de coşuri stinse pentru totdeauna şi de coci ca balenele moarte sub soare, Pilotul scosese dintr-un pachet de Celtas fără filtru prima ţigară din viaţa lui Coy, aprinzându-i-o cu o biată brichetă primitivă de tinichea care mirosea acru, a fitil ars.

Îşi luă vestonul şi sări pe chei. Tanger îl ajunse din urmă. Avea taşca pe un umăr.

— Cum va fi timpul la noapte? – întrebă ea.

Coy scrută marea şi cerul. Câţiva nori răzleţi începeau să se destrame, împrăştiind filamente în diferite direcţii.

— Va fi bun. Cu vânt slab. Poate c-un pic de mare frământată când vom trece de Promontoriul Europa.

Surprinse, amuzat, un scurt gest de contrarietate când ea auzi de mare frământată. Ar fi culmea, se gândi, să sufere de

rău de mare la bord. Până în acel moment nu-i trecuse niciodată prin cap că s-ar putea s-o vadă ameţită ca o murenă, cu pielea galbenă, sprijinindu-se descompusă de parapet.

— Ai biodramină?... Poate c-ar trebui să iei o pastilă înainte să dezlegăm parâmele.

— Asta nu-i treaba ta.

— Te-nşeli. Dacă faci urât la bord, vei fi ca o zdreanţă inutilă. Şi asta chiar că-i treaba mea.

Nu obţinu niciun răspuns şi ridică din umeri. Merseră pe cheiul de lemn până la Renault-ul parcat pe esplanada Marinei. Soarele la scăpătat, încă vizibil dinapoia norilor plutind peste Algeciras, înroşea peretele vertical al Stâncii, reliefând găurile negre ale vechilor cuiburi de artilerie săpate în rocă. Două vechi şalupe de contrabandişti, pensionate de-acum şi decrepite, cu vopseaua lor albastră şi neagră scorojindu-se şi căzând în bucăţi mari, putrezeau pe nişte capre de lemn, printre motoare ruginite şi bidoane goale. Zgomotul oraşului se intensifică pe măsură ce se apropiau de parcare. Un vameş plictisit se uita la televizor în ghereta lui. Un lung şir de automobile stăteau la coadă ca să treacă graniţa spre La Línea de la Concepción.

La volan se aşeză ea. Conduse cu grijă, cu taşca în poală, sigură şi fără grabă, pe strada care se lărgea după bastioanele din faţa golfului, apoi coti la stânga, către rotonda cimitirului eroilor de la Trafalgar. Nu scosese niciun cuvânt până în acel moment. Abia atunci frână, se uită la ceas şi opri motorul.

— Care-i planul? – întrebă Coy.

Nu exista niciun plan, răspunse ea. Vor urca la miradorul Old Willis ca să audă ce avea de zis Nino Palermo. Asta făceau şi nimic altceva, apoi se întorceau în port, lăsau maşina în parcare şi cheile în cutia poştală a firmei Avis, şi dezlegau parâmele aşa cum rămăsese stabilit.

— Şi dacă apar complicaţii?

Coy se gândea la Horacio Kiskoros şi la berber. Palermo nu era el tipul care să facă o propunere şi să se mulţumească cu un răspuns de genul: om vedea noi, pa şi pusi. Cu ideea asta, înainte de a debarca se dotase cu ditamai briceagul marinăresc Wichard bine ascuţit, cu lama de jumătate de palmă şi buton de declanşare, pe care Pilotul îl ţinea ca să taie cordajul în caz de nevoie. Îl simţea incrustat în buzunarul din spate al blugilor,

înspre buca dreaptă. Nu era mare lucru, dar tot mai bine decât să-ţi duci viaţa mondenă cu mâinile goale.

— Nu cred să apară complicaţii – răspunse ea.

Privea poarta închisă a cimitirului. După ce mâncaseră, în cursul unei plimbări, se opriseră acolo câtva timp; şi Tanger zăbovise îndelung în faţa unei lespezi funerare: cea a căpitanului de infanterie marină Thomas Norman, mort la 6 decembrie 1805 de pe urma rănilor primite la bordul corăbiei *Mars,* la Trafalgar. Apoi urcaseră până la platforma miradorului ca să studieze locul unde aveau să se întâlnească cu Palermo pe înserat. Acolo Coy o observă în continuare, mergând pe vechile structuri de beton de unde tunurile fuseseră luate. Tanger examina totul cu multă atenţie, şoseaua de acces şi cea care suia spre tunelele Marelui Asediu, uriaşele barăci militare văruite şi pustii, drapelul britanic de pe Morsh Castle, istmul unde se afla aeroportul, vasta plajăAtunara care se întindea şi spre nord-est, pe teritoriul spaniol. Părea un militar studiind terenul înainte de bătălie; iar Coy se pomeni şi el calculând posibilităţi, refugii şi primejdii; întocmai ca atunci când studiezi pe hărţi şi itinerarii, un sân de mare periculos unde trebuie să acostezi noaptea.

— Orice s-ar întâmpla – zise Tanger –, tu să nu te amesteci.

Acum se sprijinea cu mâinile pe volan, nescăpând din ochi poarta cimitirului. Asta-i uşor de zis, gândi Coy. Aşa că preferă să tacă. Îi trecuse o clipă prin cap să-i ceară Pilotului să-i însoţească şi el acolo, sus. Indiferent ce avea să urmeze, trei era un număr mai consistent decât doi. Decât el şi ea, singuri. Dar nu dorea să-şi implice prea mult prietenul. Cel puţin nu deocamdată.

Tanger se mai uită o dată la ceas. Apoi băgă o mână în buzunar şi scoase pachetul de Players. N-o mai văzuse fumând de la Madrid, de aceea poate că era acelaşi pachet, cu doar patru ţigări înăuntru. Apăsă butonul brichetei de la bordul maşinii şi începu liniştită să fumeze, reţinând fumul mult timp înainte de a-l slobozi.

— Eşti sigură de totul?

Încuviinţă în tăcere. La încheietura mâinii ei drepte, minutarul ceasului de oţel înaintase de la nouă fără un sfert la nouă fără zece. Jăraticul ajunsese la unghiile-i tăiate aproape în carne. Atunci coborî geamul şi aruncă mucul în stradă.

— Haidem acolo.

Era ca în filmele alea care îi plăceau ei, conchise Coy, uimit: Henry Fonda sprijinit de zăplaz într-o dimineaţă în alb-negru, pregătindu-se să se îndrepte spre O.K. Coral. Şi cu toate astea, era ceva atât de îndrăcit de real în atitudinea ei, atât de ferm în felul acela de a reporni motorul şi de a urca pe coasta Stâncii, trecând pe lângă hotelulRock şi manevrând schimbătorul de viteze pe măsură ce înclinaţia şoselei devenea tot mai pronunţată, încât înlătura orice artificialitate a situaţiei. Toate erau perfect reale, iar Tanger nu interpreta niciun rol în onoarea lui. Nu încerca să-l impresioneze. Era ea însăşi cea care conducea, care izbutea să ţină maşina departe de periculoasa bordură a drumului şi de prăpăstii, care lua curbele strânse cu un calm rece, sigur, cu o mână pe volan şi cu cealaltă pe schimbător, uitându-se din când în când spre piscul muntelui cu un gest atent. Şi în fine, ajungând sus, pe mica esplanadă a miradorului, manevră maşina în aşa fel încât să o lase cu botul spre şosea, spre coborâş. Pregătită să ţâşnească drept înainte la prima alarmă, gândi neliniştit Coy, pe când ea deschidea portiera şi ieşea cu puloverul înnodat în jurul taliei şi cu taşca între mâini.

•

Era un Rover staţionat în preajmă, lângă zidul vechiului bastion. Ăsta fu primul lucru pe care îl zări Coy coborând din maşină: Roverul şi şoferul berber sprijinit de capotă. Apoi privirea lui descrise un arc spre stânga, îmbrăţişând şoseaua tunelelor, coasta dinspre culmea prăpăstioasă a Stâncii, cazematele abandonate şi balconul de peste aeroport, cu istmul şi cu Spania în fundal: munţi întunecoşi, cer sumbru, mare cenuşie la vest şi neagră la est, şi luminile Liniei de demarcaţie aprinzându-se jos, în depărtare. Nasol loc de discuţie, îşi spuse. Apoi privi către parapetul miradorului, unde Nino Palermo îi aştepta.

Tanger ajunsese deja acolo. Se ţinu după ea trăgând în piept aroma care anunţa Mediterana, sare, cimbru şi răşină, în briza ce legăna uşor arbuştii şi coroana copacilor. Mai aruncă o privire împrejur, nezărindu-l însă nicăieri pe HoracioKiskoros. Palermo stătea sprijinit neglijent de parapet, cu mâinile în buzunarele unei sahariene uşoare, fără guler. Haina aceea îl făcea încă mai corpolent decât era.

— Bună seara – zise.

Coy bolborosi un „bună seara” maşinal, iar Tanger nu spuse nimic. Stătea nemişcată înaintea căutătorului de comori, observându-l.

— Care e propunerea? – întrebă.

Palermo i se adresă lui Coy, de parcă ea nici nu era de faţă.

— Unele tipe merg direct la ţintă, aşa-i?

Coy tăcu, refuzând să accepte complicitatea pe care i-o oferea. Rămase niţel în urmă şi într-o parte, însă atent, ascultând. Ea era şefa şi în noaptea aceea el acţiona mai degrabă ca gardă de corp decât ca altceva. Simţea greutatea briceagului masiv în buzunarul din spate şi îşi spuse că berberul nu era un tip prea eficace, la urma urmei, aşa cum şedea supraveghindu-i de departe. Îl mardea când era cu mâinile goale, şi nu taman acu’, când venise şi el oleacă pregătit. Dar poate că acum aştepta ordinele lui Palermo, căruia deocamdată îi convenea să se poarte cu mănuşi.

Vânătorul de comori o privi din nou pe Tanger. În lumina tot mai săracă începeau să i se şteargă trăsăturile feţei.

— E ridicol să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea – zise. Ne istovim de pomană, când pân’ la urmă tot acolo ne vom întâlni cu toţii.

— Unde acolo? – întrebă Tanger.

Avea o voce calmă, nici provocatoare, nici crispată. Palermo râse puţin, încetişor.

— La epavă, bineînţeles. Şi de nu vin eu, atunci vine poliţia. Legislaţia în vigoare...

— Cunosc legislaţia în vigoare.

Palermo făcu o mişcare din umeri, lăsând să se înţeleagă că în cazul ăsta nu prea mai avea ce adăuga.

— Dumneata ai o propunere – zise Tanger.

— Da. Am... Pentru Dumnezeu. Sigur că am o propunere. Să uităm tot ce-a fost şi s-o luăm de la capăt, domnişoară. Dumneata m-ai regulat când ai avut ocazia, şi eu te-am regulat pe dumneata – făcu o pauză. În sens metaforic, desigur. Prin urmare, de-acum înainte să fie pace între noi.

— Nu ştiu de unde tragi dumneata concluzia că vom cădea la pace.

Vorbise atât de încet, încât celălalt îşi lungi gâtul, înclinând puţin capul ca să audă mai bine. Acel gest îi dădea un neaşteptat aer curtenitor.

— Dispun de mijloace pe care voi nu le veţi avea niciodată – zise –. Experienţă. Tehnologie. Contacte potrivite.

— Dar nu ştii unde este *Dei Gloria.*

De data asta, ea vorbise tare şi răspicat. Palermo scoase un fornăit.

— Aş fi ştiut, dacă nu te-ai fi apucat să-mi baţi cuie-n tălpi. Să-mi blochezi accesul prin mafia aia de arhivari şi bibliotecari... Blestemată să fii. Te-ai folosit de buna mea credinţă.

— Dumneata n-ai bună-credinţă de când ai fost înţărcat.

Vânătorul de naufragii se întoarse spre Coy.

— O auzi? – zise –... Mi-ar fi putut plăcea tipa asta, ţi-o jur. Eu... Pentru Dumnezeu. Deja v-aţi...? Drace – ricana printre dinţi, cu zgomotul unui dulău gâfâind după o cursă lungă –. Bucură-te de ea, amice, înainte de-a te stoarce şi pe tine ca pe-o lămâie şi a te azvârli cât colo.

Stelele începeau să se aprindă pe cer ca şi cum cineva acţiona un întrerupător. Umbrele se cerneau tot mai dese peste chipul vânătorului decomori, iar acum strălucirea luminilor Liniei, jos şi la spatele lui, era cea care îi scotea în evidenţă silueta întunecată lipită de parapet.

— Smaralde, dă-ţi seama – continuă să-i spună lui Coy. Tezaurul iezuiţilor. Presupun că n-a mai avut încotro şi ţi-a povestit... O încărcătură de smaralde preţuieşte... Dumnezeule. O avere, oriunde, inclusiv pe piaţa neagră. Asta, desigur, dacă tipa reuşeşte să pună mâna pe ele şi să le scoată din apele spaniole înainte ca Statul s-o înhaţe şi s-o bage la zdup.

Aceeaşi strălucire difuză care scotea în relief umerii laţi ai lui Palermo cădea şi pe faţa lui Tanger de la bărbie în sus. Efectul îi înăsprea trăsăturile, desenându-i prea dur profilul pe fundalul luminos al părului.

— Dacă-i aşa – zise, cu aroganţă –, cu atât mai mult n-aş avea de ce să împart ceva cu dumneata.

— Uiţi că eu te-am pus pe urmele întregii afaceri – protestă celălalt –. Şi că lucrez demult la ea, neprecupeţind nici timp, nici bani. Uiţi că am mijloacele de a impune o asociere avantajoasă pentru toţi... Şi mai uiţi că ambiţia a pierdut-o pe şoricuţa cea savantă.

Peste ei, ca o draperie perforată de împunsături luminoase de ac, cerul se întunecase cu totul. Soarele trebuie că se află la vreo cincisprezece grade sub orizont, calculă Coy, văzând Ursa Mică precizându-se peste capul lui Palermo şi Ursa Mare peste umărul lui drept.

— Ascultaţi-mă – tocmai zicea vânătorul de naufragii –. Vreau să vă propun ceva... Pentru Dumnezeu. Ceva rezonabil. Vânătoarea de comori nu înseamnă să ajungi undeva şi să deschizi sipetul: lui Mel Fisher i-au trebuit douăzeci de ani să găsească *Atocha*... Eu pun la bătaie mijloacele şi contactele mele. Asta include complicităţi şicoruperi, pentru ca nimeni să nu se amestece... Am până şi debuşeu pentru smaralde. Or, asta înseamnă... Îţi dai seama? – acum i se adresa numai lui Tanger. Foarte, foarte mulţi bani pentru noi. Pentru noi toţi.

— Care-s condiţiile?

— Cincizeci la sută. Jumate eu, jumate dumneata.

Ea întoarse doar parţial capul spre Coy.

— Şi el?

— El e... Bun. E treaba dumitale, aşa-i?... Nu pe mine mă priveşte retribuirea lui.

Ricană iar ca pentru sine, lăsând din nou să se audă râsul de zăvod ostenit. Stătea în continuare nemişcat lângă parapet, cu luminile departe sub el, în spate.

— Nu trebuie să-mi dai decât două date: latitudinea şi longitudinea, ca să le situez pe hărţile sferice ale lui Urrutia... Însoţite, de bună seamă, de documentul de îmbarcare şi de darea de seamă oficială asupra naufragiului.

Tanger rămase un moment tăcută. Părea să cântărească propunerea.

— Toate astea le poţi consulta în arhive – zise.

Palermo înjură fără nicio reţinere.

— Doar ştii că... Naiba să te ia. Mi-au interzis accesul la arhive, după cum, la Barcelona, mi-ai şterpelit tomul Urrutia de sub nas. Dar chiar şi-aşa, tot am făcut rost de o reproducere a hărţii. M-am dus să mă interesez şi la nenorocitele de arhive şi mi-au zis... – reţinu aer în piept şi suspină zgomotos. Ştii doar. Documentele acelea au dispărut... Retrase pentru studiu, scrie în fişe. Şi punct.

— Ce păcat.

Palermo era departe de a aprecia regretul acela.

— Nu – zise iritat –. Nu-i păcat, ci o manevră murdară de care dumneata eşti responsabilă.

— Asta aţi căutat şi la mine acasă?

— Asta trebuia să-mi aducă Horacio de la dumneata de-acasă – căutătorul de naufragii şovăi câteva clipe. Cât despre câine, te asigur că...

— Lasă câinele.

Fiecare silabă a ei era o picătură îngheţată. Coy îl văzu pe Palermo agitându-se, încurcat. Acum strălucirea difuză de dedesubt îi marca trăsăturile grave. Un brânci, gândi. Era suficient un brânci pentru ca tipul ăsta să facă o plimbărică de o sută sau două de metri pe stânci în jos. Paf. Ceva ce s-ar putea defini ca LGO: Legea Gravităţii Oportune. Apoi îşi aminti de berberul adăstând lângă Rover şi reflectă asupra posibilităţii ca brânciul să-l primească el însuşi din partea lor. LGI: Legea Gravităţii Incomode.

— Unindu-ne cunoştinţele – tocmai zicea Palermo – şi nemaisâcâindu-ne unii pe alţii, mă leg să scotocesc centimetru cu centimetru epava aceea în mai puţin de-o lună... Deadman’s Chest are o navă specializată cu sonar cu baleiaj lateral, analizor de funduri, sonde, magnetometri, detector de metale, echipamente de scufundare şi absolut tot ce e nevoie... Apoi, odată ajunşi jos, trebuie să lucrăm cu planurile, să marcăm, să măsurăm şi să împărţim aria în careuri numerotate, să înlăturăm nisipul şi mâlul... Despre asta voi n-aveţi nici cea mai mică idee. În plus, smaraldele sunt fragile... Daţi-vă seama: aderenţe de eliminat, curăţare adecvată... Voi nu ştiţi nici măcar ce-i aia o baie electrolitică pentru spălarea unei simple monede de argint... Nici nu vreau să mă gândesc la ce stricăciuni v-aţi putea deda din pură ignoranţă. O cârpăceală. O rasoleală. O oroare. Sunteţi amatori.

Iarăşi râdea printre dinţi, fără pic de umor. Deodată o lumină neaşteptată îl orbi pe Coy, care era cu gândul tot la brânciuri date şi primite, şi îl făcu să tresară.

— Pe deasupra, e nevoie de contacte – Palermo aplica flăcăruia brichetei la vârful ţigării. Trebuie să cunoşti piaţa clandestină ca să-ţi plasezi marfa... Iar eu controlez – ţigara din gură îi deforma vocea... Pentru Dumnezeu. Optzeci la sută din traficul de smaralde din lume e clandestin, condus de mafiile

evreieşti din Belgia şi Italia... Crezi că nu ştiu de ce te-ai dus la Anvers?

Anvers. Coy fusese şi pe acolo, ca în atâtea alte locuri: un port imens, kilometri de macarale şi de magazii şi de schele şi de vapoare. Faptul că şi Tanger fusese era încă o surpriză, se gândi; deşi deodată îi veni în minte ilustrata aceea de lângă cupa de argint, din apartamentul de pe Infanta Isabel. Aşa că se pregăti să asculte foarte atent, fără a-şi face însă prea mari iluzii. În legătură cu femeia aceea, nicio noutate nu se dovedea liniştitoare, nici plăcută.

— Să nu-mi spui că ea nu ţi-a vorbit de Anvers – jarul scânteia ca un ochi ironic ce l-ar fi ţintuit pe Coy din gura căutătorului de comori –. Chiar nu?... Ia te uită. Păi atunci află: înainte ca voi doi să vă fi cunoscut la Barcelona, ea a făcut o călătorie discretă. Câteva vizite care... Mda – coborî vocea ca să nu-l audă şoferul. Plus o anumită adresă de pe Rubenstraat: Sherr & Cohen. Specialişti în şlefuirea pietrelor scumpe ca să li se modifice aspectul şi să li se piardă urma... Mai cunosc şi eu destulă lume care-mi ciripeşte câte ceva.

Coy trăgea în nări aroma tutunului. Fumul gri-deschis plutea în contra luminii, înainte de a se destrăma îndepărtându-se de silueta lui Palermo.

— Vasăzică nici de asta nu ţi-a vorbit. De necrezut.

Mi-am vândut sufletul, gândea Coy. I l-am vândut tipei ăsteia şi-o voi încasa de la toţi. De la ea, de la ăsta. Ba până şi de la berber o s-o încasez. E ca şi când ai vrea să înoţi printre rechini foarte înfometaţi. Dac-aş fi cât de cât deştept, şi e limpede că nu-s, aş rupe-o chiar acum la goană pe munte-n jos, aş sări pe puntea *Carpantei,* i-aş spune Pilotului să dezlege amarele şi aş uşchi-o de-aci la repezeală.

Ochiul roşcat îl ţintuia din nou pe Coy.

— Nu ţi-a vorbit încă de smaralde?... Nu ţi-a zis că-s cele mai rentabile din toate nestematele?... Eu am văzut multe. Am scos destule când am lucrat cu Fisher. Şi te asigur că la Anvers se plăteşte oricât pe un lot de pietre din astea vechi şi brute. Drăguţa ta prietenă... Ea ştie asta la perfecţie.

— Şi dacă nu accept?

Tanger îşi strângea taşca la piept, iar profilul ei forfeca bărbăteşte penumbra. Nu m-aş mira, gândi Coy, să aibă un pistol în gioarsa aia a ei de taşcă.

— O să ne lipim de voi mai dihai ca umbrele voastre – jarul se mişca în timp ce Palermo o informa pe un ton obiectiv, ca omul recitând dintr-un manual cu instrucţiuni –. Zona dintre Capul Gata şi Capul Palos... Bun. Nu-i un loc prea mare; şi de cum vei fi identificat corabia, hop, apar şi eu cu un elicopter... Localizându-vă, v-aţi prins?, în plină activitate. Iar dacă văd că nu-i chip să ne-nţelegem nici atunci, fac în aşa fel încât să primiţi repejor vizita unei patrule de jandarmi de-ai Gărzii Civile.

Râsul canin răsună pentru a treia oară. Se vedeau pe alocuri stele căzătoare desprinzându-sedin înalt hăt departe, ca îngerii prăbuşiţi, ca sufletele blestemate, ori ca rachetele obosite. Aşa-s şi eu, gândea Coy. Păzea, faceţi loc.

— Dacă nu particip – adăugă Palermo –, n-aveţi nicio şansă. Ca să nu mai vorbim de unele riscuri fizice.

Urmă o lungă tăcere, apoi ea spuse:

— Dar ştiu că m-ai îngrozit.

Nu părea câtuşi de puţin speriată. Dimpotrivă, cuvintele ei sunau arogant. Sunau rece ca ţandăra de gheaţă şi, de asemenea, foarte periculos. Palermo scosese jarul din gură şi i se adresa lui Coy.

— Are stofă, aşa-i?... O vulpe de mare clasă. Nu mă mir că te-a înhăţat de boaşe de nu te mai laşi dus de lângă ea.

Duse jarul la buze şi roşul deveni mai intens. Tipul ăsta, gândi Coy aproape cu recunoştinţă, are marea calitate de a-mi oferi supape de defulare la momentul cel mai potrivit; de a-mi uşura situaţia. Şi încă mai simţea unda aceea de gratitudine când îşi luă avânt, trântindu-i primul pumn în faţă. Ca să-l nimerească precis, întrucât Palermo era simţitor mai înalt, înălţă puţin cotul şi îşi declanşă braţul cu sete, din tot sufletul, de jos în sus şi puţin în diagonală, strivindu-i jăraticul ţigării de gură. Auzi ţipătul sufocat al lui Tanger la dreapta lui, încercând să-l reţină; dar deja el îl scutura din nou pe cetăţeanul Gibraltarului, cu o nouă lovitură care îl proiectă pe acela cu rinichii pe parapet. Nu e cazul să-mi cazi de-acolo, gândi cu o brumă de luciditate. Nu vreau să te-omor, aşa că nu-mi face figura asta şi nu mi te prăbuşi de sus. De aceea vru să-l apuce de sahariană ca să-l ţină, să-l tragă spre el şi să-i aplice a treia scatoalcă fără să-l vadă rostogolindu-se în hău strigând aaaaaah ca toţi răii din filme; însă întretimp Palermo păru să se dezmeticească, ridică pumnii, şi Coy simţi că ceva îi explodează între gât şi urechea

stângă. Stelele de pe cer se amestecară cu cele stârnite imediat de simţurile-i maltratate. Treaba aia semăna a Starfinder, şi făcu câţiva paşi înapoi împleticindu-se.

— Beştie! – bolborosea Palermo –. Beştie!

Sibilanta *ş* în locul cuvenitei *s* dovedea că vânătorul de tezaure avea ţigara încastrată în gingii. Asta îl mai consolă niţel pe Coy; dar pe când încerca să-şi regăsească echilibrul, auzi paşii berberului alergând pe betonul de sub tălpi şi înţelese că, indiferent de locul de articulare al sibilantelor, posibilităţile lui scădeau la zero în momentul acela şi că el însuşi va avea mari probleme de pronunţie de-acum înainte. LGM: Legea Grijaniei Mă-sii. Nu mai avea nimic de pierdut, aşa că îşi vârî capul între umeri şi se năpusti iar la Palermo, scund şi compact cum era, cu furia unui taur orb. Dac-ajung înaintea maurului tău poponar, gândi, mă-nsoţeşti în picaj dincolo de parapet, pe Dumnezeul meu. Şi dacă El nu există, apăi să vezi ce-om mai râde.

Nu ajunse. E un proverb care zice: cel ce dă primul dă de două ori; ceea ce însă zicala nu mai precizează e că după cele două ori poţi încasa două sute. Berberul îl înhăţă din spate la jumătatea drumului, Coy auzi cum îi pocnea o cusătură a vestonului, şi în momentul acela Palermo era deja cu pumnul pregătit; aşa că după o clipă se pomeni cu răsuflarea tăiată, în genunchi pe jos, cu tâmplele pline de ţiuituri, cu timpanele vuindu-i şi cu un ochi vânăt-negru. Era mânios pe sine şi se întreba de ce genunchii şi braţele refuzau să-i asculte ordinul de a se aduna de pe jos şi a lupta. Încercă de câteva ori, şi de fiecare dată se prăbuşea la loc. Paraplegie, gândi. Nemernicii ăştiam-au lăsat paraplegic. Simţea în gură un gust ca atunci când lingi fier vechi. Scuipă, ştiind că din gură îi curgea sânge. Să te ţii, îşi zise, ce-or să mă mai ferchezuiască acum ăştia doi.

Ameţise tare şi toate i se învârteau pe dinaintea ochilor. Atunci auzi glasul lui Tanger şi gândi: sărăcuţa, acu-i rândul ei s-o păţească. Se mai strădui o dată să se ridice, ca să-i dea o mână de ajutor cocotei ăleia de vrăjitoare afurisite fir-ar ea să fie, căreia totuşi nimeni n-avea dreptul să-i atingă nici măcar un firicel de praf de pe haine atâta timp cât el mai avea putere să-şi strângă pumnii. Or tocmai asta era problema, că nu era în stare să şi-i strângă, ci doar să-şi închidă ochiul tumefiat şi să se lase pe spate ca un boxer scos din luptă. Dar n-o putea lăsa aşa. Nu pe mâinile lui Palermo şi ale berberului; deşi în felul ei ea era

mai rea decât ambii la un loc. Aşa că, făcând o ultimă şi supremă sforţare, resemnat, disperat, îşi înăbuşi un geamăt pe când reuşea în sfârşit să se scoale. Atunci îşi aminti de briceagul Pilotului, pipăi buzunarul din spate căutându-l în timp ce privea în jur cu aerul nătâng al unui luptător sonat, şi îi văzu pe cei doi unul lângă altul. Se uitau la Tanger, care stătea cât se poate de liniştită lângă balustradă, şi erau de asemenea extrem de cuminţi, ca şi cum ceva le atrăgea irezistibil atenţia. Coy se uită mai bine, cu ochiul neatins. Ceea ce absorbea în asemenea măsură atenţia celor doi era un obiect pe care Tanger îl ţinea în mână, arătându-l parcă. Iar el îşi spuse că pesemne se simţea rău, rău de tot şi era foarte, foarte sonat, din moment ce obiectul acela avea reflexe metalice şi părea să fie – nu cuteză să-şi formuleze în minte o asemenea barbarie – un revolver ameninţător, enorm.

•

Ea nu scoase o vorbă până când nu se întoarseră în oraş tot pe lângă rotonda pustie a cimitirului eroilor de la Trafalgar. Sau cel puţin nu spuse nimic adresat expres lui Coy, după scurtele cuvinte pronunţate sus, la mirador, în timp ce se îndrepta cu el spre maşină lăsându-i pe cei doi lipiţi de parapet ca nişte îngeraşi, modele de cuminţenie, stane de piatră în faţa utilajului greu pe care Tanger sfârşise prin a-l exhiba aproape fără chef. Şi asta din cauza ta, îl informă pe Coy, nu atât pe un ton de reproş cât de simplă constatare, pe când mânuia volanul şi schimbătorul de viteze la vale cu taşca în poală, şi farurile luminau curbele extrem de strânse ale costişelor Stâncii, iar el tuşea înfundat ca tuberculoşii din filme, cof, cof; tuşea ca Margueritte Gautier, şi nişte picături din sângele care i se coagula în gură scăpau din kleenex şi poposeau pe parbriz. O brută. Era o brută şi nimic din ce s-a petrecut nu era necesar, adăugase ea mai apoi. Ba nu numai că nu era necesar, dar şi complica lucrurile. Coy se încrunta pe cât îi permiteau hematoamele, burzuluit şi ursuz. Cât despre ultimele paragrafe ale dialogului pe care Tanger îl purtase cu Nino Palermo sub nasul sumbru al berberului tăcut, ele fuseseră de genul tipu' ăsta-i nebun, din partea vânătorului de comori, în timp ce ea golea afacerea de orice conţinut emoţional. Coy e un impulsiv şi face cum îl taie capul etc.

— Iar dumneata, Palermo, eşti un imbecil.

Revolverul, un 357 Magnum greu şi plat pe care Coy nu-l mai văzuse niciodată în mâinile lui Tanger, îl ajută pe celălalt să digere drăgălăşenia nestrâmbându-se prea mult. Cum rămâne cu învoiala? zise atunci. Rămâne că trebuie să mă mai gândesc, îi replică ea imediat. În momentul acela, preciză, nu-i putea răspunde nici da, nici ba, niciviceversa. Atunci Palermo, care părea să-şi fi recăpătat uzul sibilantelor, îi spuse că o roagă politicos să se ducă-n pizda mă-sii. Exact aşa îi spuse, şi de data asta părea furios de-a binelea. Pe mine n-o să mă duci tu cu preşul, căţea ce eşti, vociferă de lângă balustradă, pierzându-şi vizibil cumpătul sub privirea aprobatoare a şoferului său. Or, exprimarea asta la câţiva metri de ţeava unui tun de buzunar cu şase plumbi de mărimea unor ghinde în tambur, situa bărbăţia lui Palermo la o cotă admirabilă; aproape demnă. Iar Coy, chiar aşa sonat cum era şi cu mutra făcută piftie, aprecie gestul din simplu reflex de solidaritate masculină. Cu toată mârlănia dumitale, voi face să-ţi parvină răspunsul, spusese ea, foarte corectă, cu elegantul ei pulover negru înnodat pe talie; şi ar fi dat impresia unei mironosiţe care în viaţa ei n-o făcuse de oaie, de n-ar fi avut fierăria aceea ameninţătoare în mână. Ea, îşi aminti că îl auzise pe Palermo zicând odată, e din alea care muşcă cu gura închisă. Ţinea cele opt sute de grame de fier fără să ţintească, cu braţul lăsat în jos, cu ţeava spre pământ, cu un aer aproape dezgustat; iar asta, în mod ciudat, dădea mai multă credibilitate gestului ei decât dacă ar fi adoptat poze de film poliţist. O să-ţi transmit dacă putem cădea la o înţelegere sau nu, zise. Fii amabil şi lasă-mi câteva zile să aprofundez chestiunea. Iar Palermo, căruia nu-i venea să-şi creadă urechilor şi probabil nici n-avea să-şi creadă vreodată, sau care capta poate batjocura ascunsă, se pusese pe înşirat un pomelnic de înjurături foarte baroce şi foarte mediteraneene, desigur inspirate de sângele lui maltez. Cea mai suavă dintre ele era că marinarului ei nebun o să-i taie el fuduliile. Totul rămase în suspensie în spatele lui Tanger pe când ea se îndrepta spreRenault, după ce-i pusese lui Coy o mână pe umăr şi obţinuse un mârâit ca răspuns la întrebarea: cum se simte?

— Ca un rahat – zise el mai târziu, când Tanger îl mai întrebă o dată, şofând deja pe şosea, la vale. Şi atunci, deodată, ea lăsase seriozitatea la o parte şi începuse să râdă. Un râs băieţesc, reţinut şi vesel, aproape fericit, pe care el îl ascultă

nedumerit în timp ce îi privea cu ochiul sănătos profilul reliefat de lumina farurilor.

— Eşti un tip incredibil – zise. Gata mereu să calci în strâchini, dar tot incredibil rămâi – râse din nou şi încă mai râdea minunându-se când întoarse capul ca să-i arunce o ocheadă plină de simpatie... Uneori am impresia că mă încântă să te văd bătându-te.

Reflexul farurilor îi ascuţea lame de oţel în ochi, dar oţelul acela lucea ca sub lumina soarelui. Atunci ea ridică mâna de pe schimbătorul de viteze şi o atinse de gâtul lui Coy. Apăsă uşor cu dosul degetelor, cu încheietura lor, de parcă ar fi mângâiat bărbia nerasă, tumefiată de loviturile lui Palermo şi ale berberului. Iar Coy, epuizat, stupefiat, îşi lăsă ceafa pe sprijinitoarea pentru cap a scaunului. Simţea o undă de căldură proaspătă acolo unde ea continua să-şi ţină mâna, dar şi acolo unde telenovelele zic că e inima. Şi ar fi zâmbit ca un copil stângaci, dacă i-ar fi îngăduit-o gura umflată.

•

Scăpat din ultima-i parâmă, velierul *Carpanta* se depărtă lin de cheiul de lemn intrat mult în apă. Apoi puntea vibră suav în timp ce barca rămânea nemişcată printre reflexele luminii în apă, şi motorul îşi mări turaţiile când Pilotul, la timonă, dădu încet înainte. Felinarele portului defilau acum lent, rămânând în urmă pe măsură ce ambarcaţialua viteză, cu prova spre marea deschisă, cu luminile Liniei, cu rafinăria de la San Roque şi cu oraşul Algeciras balizând în depărtare conturul golfului. Coy termină cu încolăcitul cablului de la prora, asigurându-i bine extremitatea, apoi se îndreptă spre cockpitul central, ţinându-se de şarturi când, ieşind din adăpostul oferit de port, velierul începu să urce şi să coboare în tangaj pe tălăzuirea largă a mării. Farurile Gibraltarului mai luminau încă ambarcaţia, conturând silueta Pilotului la roata timonei, cu partea inferioară a feţei roşie de la luminiţa habitaclului unde acul compasului se rotea puţin câte puţin spre sud.

Coy trăgea în piept cu delicii briza, presimţind iminenţa mării deschise. Încă de prima dată când urcase pe puntea unui vas, momentul plecării îi producea întotdeauna o senzaţie specială de calm, foarte apropiată de fericire. Pământul rămânea în urmă şi tot ce putea sluji nevoilor sale călătorea cu el la bord, delimitat de strâmtele coaste ale ambarcaţiei. Pe mare, gândea,

oamenii călătoresc cu casa în spate, ca rucsacul unui explorator sau ghiocul melcului. Nu-ţi trebuie decât câţiva litri de carburant şi de ulei, nişte vele şi vântul potrivit, pentru ca tot ce înseamnă şi conţine uscatul să devină de prisos, ceva de care te poţi lesne dispensa. Glasuri, zgomote, gloată, mirosuri, tirania minutarului de la ceasornic nu mai aveau aici niciun rost. Să mergi până laşi coasta în urmă hăt încolo, la pupa, era deja un scop. Puse faţă în faţă cu prezenţa ameninţătoare şi fermecată a mării atotînvăluitoare, durerile, dorurile, legăturile sentimentale, urile şi speranţele se diluau în siaj, amortizându-se până păreau distante, stranii, fără sens, fiindcă marea îi preschimba pe oameni în nişte fiinţe egoiste, auto- suficiente şi absorbite doar de sine. Existau lucruriintolerabile pe uscat, gânduri, absenţe, frământări, nelinişti, ce nu puteau fi suportate decât pe puntea unei nave. Niciodată nu s-a pomenit un analgezic mai puternic ca acela; iar el văzuse supravieţuind la bordul ambarcaţiilor oameni care în orice altă parte şi-ar fi pierdut pentru totdeauna minţile şi calmul. Traseu, vânt, valuri, poziţie, distanţă, supravieţuire: aici numai cuvintele acestea însemnau ceva. Şi asta pentru că era înveterat că veritabila libertate, unica posibilă, adevărata pace a lui Dumnezeu începea la cinci mile de ţărmul cel mai apropiat.

— Totu-n regulă, Pilotule?

— Totu-n regulă. În juma’ de oră dublăm Promontoriul Europa.

Nemişcată pe puntea de la pupa, Tanger privea luminile tot mai îndepărtate. Avea puloverul pe ea şi se ţinea de un odgon, lângă steagul care fâlfâia încet în vânt. Se uita în sus, la culmea uriaşei mase a Stâncii, de parcă nu putea lăsa în urmă lucruri care o preocupau, sau pe care poate că ar fi vrut să le ia cu sine. *Carpanta* îşi aţintea acum prova direct spre sud, iar la traversul de babord rămâneau treptat în urmă ghirlandele luminoase ale portului principal, navele acostate la chei, linia neagră a molurilor şi scăpărările albe, una la fiecare două secunde, ale farului principal de pe digul sud.

Pilotul manevră ca să evite un mare vapor comercial ancorat, apoi fixă regimul de lucru al motorului la două mii cinci sute de turaţii. Pe habitaclul compasului, acul lochului electronic stabilea viteza la cinci noduri, iar tangajul deveni mai puternic. Coy coborî în cabină să deschidă radioul Sailor VHF, puse canalele 9 şi 16 în dublă audiţie şi se duse pe puntea din spate, lângă

Tanger. Lumina de poziţie de la pupa isca scăpărărifosforescente din siajul drept pe care velierul îl lăsa în apă.

— Palermo are dreptate – zise Coy.

— Nu mă plictisi – replică ea.

Nu adăugă nimic altceva. Era atentă tot la vârful enormei roci întunecate, ce părea un nor ameninţător plutind peste oraş.

— Ne poate distruge, dacă vrea – continuă Coy. Şi e adevărat că are mijloacele de a localiza *Dei Gloria.* Oferta lui...

— Ascultă – în sfârşit se întorsese şi îl privea, profilată pe luminile tot mai pale ce se îndepărtau la babord, la skegul velierului. Eu am făcut toată treaba. Să-ţi intre bine-n cap. Iar barca asta e a mea.

— Ea noastră. Barca asta-i a noastră. A ta şi a mea – arătă spre Pilot Şi a lui.

Tanger păru să se gândească mai bine.

— Sigur – zise după un moment. Iar el trebuie să se ocupe de treburile lui şi tu de ale tale... Dar Palermo nu-i treaba voastră.

— Dacă apar probleme, Palermo va fi treaba tuturor.

— Eşti singurul care până acum a fost cât pe ce să creeze probleme. Tu şi impulsurile tale masculine – acum râdea fără chef şi Coy nu-i putu vedea expresia. Pari la largul tău doar când primeşti pumni şi scatoalce.

Ia te uită, gândi el. LCE: Legea Compensaţiilor Evidente. Dusul cu zăhărelul, mânatul cu morcovul şi cu băţul. Una caldă, una rece. Acum nu-mi mai pui mâna pe gât, nici nu-mi mai zâmbeşti, mândro. Nu acum. Nu când devii rece şi începi să analizezi şi să descoperi că stângăciile mele îţi încurcă planurile.

— Văd, văd – se mulţumi să zică –... Crezi în continuare că poţi manevra pe toată lumea, nu?

— Cred în continuare că ştiu foarte bine ce fac.

Se uita iar undeva, în susul rocii întunecate.Coy privi şi el. Imediat sub creste părea să urce o minusculă scânteiere albastră. Puţin mai sus se vedea o lucire roşcată, ca de incendiu. Cine ştie, îşi zise, dacă berberul nu s-o fi prăvălit cu maşină cu tot în prăpastie, şi dacă acum amândoi, stăpânul şi garda-i de corp, nu se prăjesc ca boabele de porumb pentru floricele.

— Şi ce-i cu pistolul ăla? – pronunţând cuvântul *pistol* simţi un fior de ranchiună... Nu te poţi plimba cu el unde vrei şi cum vrei.

— Ba vezi bine că pot.

Coy îşi frecă ochiul dureros, întorcându-se spre siajul luminos al *Carpantei* în căutarea unui răspuns. Cu prima ocazie, hotărî el, scula aia va zbura peste bord. Pleosc. Nu-i plăceau pistoalele, nici puştile, nici armele în general. Nici măcar nu-i plăceau cuţitele marinăreşti, deşi încă mai avea inutilul Wichard al Pilotului în buzunarul din spate al blugilor. Cine poartă asupra lui genul ăsta de maşinării, se gândea, o face cu intenţia declarată de a străpunge, a găuri, a tăia. Ceea ce înseamnă ori că i-e frică, ori că-i un mare ticălos.

— Armele – conchise cu voce tare – provoacă întotdeauna probleme.

— După cum te şi scot din ele când te porţi ca un zevzec.

El se întoarse pe jumătate. Jignit.

— Ascultă. Ai zis că-ţi plăcea să mă vezi bătându-mă.

— Am zis eu una ca asta?

Acum, strălucirea oraşului tot mai îndepărtat şi luminile de poziţie ale vasului reflectându-se în siaj îi descopereau o mijire de zâmbet între vârfurile luminoase ale părului zbârlit. Coy simţi că ciuda lui se amesteca cu multe alte lucruri.

— Linişteşte-te – pufni ea în râs –. N-am de gând să folosesc pistolul ăsta contra ta.

•

Farul meridional era deja vizibil la traversul de babord: cinci secunde de lumină şi cinci de întuneric. Tălăzuirea mării deschise făcea ca tangajul *Carpantei* să fie mai violent, iar în vârful catargului, slab conturate de lumina navigaţiei cu motor, girueta şi aripioara anemometrului se roteau leneş, în voia oscilaţiei ambarcaţiei şi a lipsei de vânt. Coy calculă din instinct distanţa la care se aflau faţă de uscat, apoi aruncă o privire spre skegul tribord, unde un cargou care se apropiase dinspre est îşi termina pregătirile de ieşire în larg. Cu mâinile pe timonă – o roată clasică de lemn cu şase cavile şi aproape un metru diametru, aflată în cockpit în spatele unei mici cabine cu panouri din şipci contra vântului şi acoperiş de pânză groasă –, Pilotul schimba încet direcţia, întorcând prova în vânt spre răsărit şi trăgând cu coada ochiului spre lumina farului. Fără a mai trebui să consulte repetitorul GPS-ului aprins pe habitaclu lângă pilotul automat, lochul şi sonda, Coy îşi dădu seama că se aflau la 36°6’ nord şi 5°20’ est. De prea multe ori trasase itinerarii spre sau dinspre acel far pe hărţile nautice – patru ale Amiralităţii

britanice şi două spaniole –, ca să mai uite vreodată latitudinea şi longitudinea Promontoriului Europa.

— Ce părere ai? – îl întrebă pe Pilot.

Nu se întoarse s-o privească. Ea continua să stea nemişcată la pupa, agăţată de odgoane, contemplând Stânca neagră pe care o lăsau în urmă. Pilotul zăbovi destul până să-i răspundă. Coy nu înţelese dacă se gândea la un răspuns sau amâna conştient să i-l dea.

— Presupun – zise în sfârşit – că ştii ce faci.

Coy strâmbă din buze în penumbră.

— Nu te-ntreb de mine, Pilotule. Te-ntreb de ea.

— E din cele care-ar face mai bine să rămână pe uscat.

Coy fu cât pe ce să-i replice cu evidenţa însăşi: că ea nu rămăsese pe uscat. Şi ar fi putut adăuga: e cea pe care toţi marinarii o descriu sau o inventează în faţa camarazilor de cabină sau din vechile teugi. Cea pe care toţi au cunoscut-o, sau o cunoaştem, în cutare sau cutare port. Fu pe punctul să rostească asta, dar n-o făcu. În loc să răspundă, preferă să contemple cerul negru de deasupra catargului oscilant. Majoritatea stelelor erau desigur vizibile, atenuate însă de lumina difuză a coastei apropiate.

— S-ar putea s-avem probleme, Pilotule.

Celălalt nu răspunse. Continua să schimbe direcţia, cavilă cu cavilă, ferind ambarcaţia de primejdiile limbii de pământ înaintând mult în mare. Abia după un timp îşi înclină puţin capul, de parcă ar fi verificat datele sondei.

— Pe mare totdeauna-s probleme.

— De data asta n-or să fie doar din cauza mării.

Tăcerea Pilotului se dovedi a fi una preocupată.

— Riscăm să pierdem barca?

— Nu cred să se ajungă până-acolo – îl linişti Coy. Eu mă refer la probleme în general.

Pilotul părea să cugete.

— Ai zis că s-ar putea să pice nişte bani – preciză în fine. Ar veni la ţanc... Că nu prea se mai găseşte de lucru acum.

— Mergem să căutăm o comoară.

Revelaţia nu-l tulbură câtuşi de puţin pe Pilot.Continua să-şi împartă toată atenţia între timonă şi lumina farului.

— O comoară – repetă, neutru.

— Aşa cum ai auzit. Smaralde vechi. Fac o avere.

Celălalt încuviinţă, dând de înţeles că toate smaraldele vechi fac pesemne o avere, dar că nu la asta se gândea el acum. Apoi lăsă din mâini timona, exact cât să ia burduful cu vin atârnat de habitaclu, să dea capul pe spate şi să tragă o duşcă bună. Apucă iar cavilele după ce îşi şterse gura cu dosul unei mâini în timp ce cu cealaltă îi întindea burduful lui Coy.

— Adu-mi aminte, când ai chef – îi zise –, să-ţi depăn toate poveştile cu comori pe care le-am auzit la viaţa mea.

Coy bea ca Pilotul, cu burduful în sus, străduindu-se ca balansul velierului să nu-i verse vinul pe el. Recunoştea aroma. Era un profiriu parfumat, uşor şi răcoritor, din zona Cartagenei.

— Povestea asta nu-i chiar trasă de păr – replică înainte de ultima înghiţitură –. Şi cred că putem localiza naufragiul.

— Un naufragiu de când?

— De două sute cincizeci de ani – puse dopul şi atârnă burduful la locul lui. În golfuleţul Mazarrón. La mică adâncime.

Pilotul dădea din cap, sceptic.

— S-o fi fărâmat demult. Pescarii şi-or fi agăţat toată viaţa plasele de el, nisipul l-o fi acoperit cu totul... Dacă era ceva de scos de-acolo, fie a fost scos deja, fie s-a pierdut.

— Eşti un om lipsit de credinţă, Pilotule. Ca fârtaţii tăi de pe lacul Tiberiadei. Până nu L-au văzut mergând pe ape, nu L-au luat în serios.

— Nu prea te văd mergând pe ape.

— Nu. Categoric că nu. Şi nici eu pe ea.

Se întoarseră amândoi s-o observe, tot nemişcată pe puntea de la pupa, reliefată de luminaslabă dinspre uscat. Pilotul scosese o ţigară din canadiană ca să şi-o pună între buze, neaprinsă.

— Şi-n plus – zise fără nicio legătură – am început să-mbătrânesc.

Sau poate, gândi Coy, avea o legătură. Pilotul şi *Carpanta* îmbătrâneau împreună aşa cum goeleta aceea putrezea în portul Barcelonei, aşa cum structurile vapoarelor comerciale dezmembrate din Cimitirul Vaselor Fără Nume rugineau sub ploaie şi soare, roase de salpetru, linse de apă pe arena murdară a plajei. Sau aşa cum Coy în persoană putrezise pe când vagabonda prin port, azvârlit pe uscat de pe o stâncă nesemnalată pe hărţi în Oceanul Indian; deşi, după cum însuşi Pilotul – ori poate nici el nu mai era el însuşi – îi spusese cu

douăzeci şi ceva de ani în urmă, bărbaţii şi navele ar trebui să rămână pe veci în largul mării, scufundându-se demn acolo.

— Nu ştiu – zise, sincer –. Adevăru-i că nu ştiu. S-ar putea să rămânem pân' la urmă cu buzele umflate. Tu şi cu mine, Pilotule. Poate chiar şi ea.

Celălalt făcu un larg gest afirmativ din cap, de parcă concluzia aceea i se părea cea mai logică. Apoi scoase bricheta din buzunar, lovi rotiţa zimţată cu palma deschisă, suflă în fitil şi îl duse la capătul ţigării ţinută în gură.

— Dar nu-i vorba de bani, aşa-i? – murmură... Cel puţin tu nu te afli aici din cauza asta.

Coy adulmeca fumul de tutun amestecat cu cel acru al fitilului, pe care briza care începea să se răcească după ce ocoliseră Promontoriul Europa îl purta grăbit spre apus.

— Ea are nevoie de... – tăcu deodată, simţindu-se ridicol. Bun. Poate că ajutor nu-i cuvântul potrivit.

Pilotul trase cu plăcere fum în piept.

— De fapt, poate că tu ai nevoie de ea.

În habitaclu, acul compasului indica 70°. Pilotul apăsă butonul corespunzător al repetitorului conducerii automate, transferându-i itinerariul.

— Am cunoscut genul ăsta de femeie – adăugă... Hm. Am cunoscut câteva.

— Genul ăsta de femeie... Care adică?... Nu ştii nimic despre ea, Pilotule. Eu însumi n-am habar multe lucruri.

Celălalt nu răspunse. Luase mâinile de pe roata timonei şi controla buna funcţionare a pilotului automat. Sub picioare simţeau zgomotul slab al sistemului de direcţie corectând drumul velierului grad cu grad în frământarea undelor.

— E rea, Pilotule. E soi rău.

Patronul *Carpantei* dădu din umeri, aşezându-se pe banca de tec ca să fumeze protejat de briza ce se tot răcea la prova. Se întoarse spre figura nemişcată de la pupa.

— I-o fi frig numai cu puloverul ăla.

— Las' că s-o îmbrăca ea mai gros.

Pilotul fumă un răstimp în tăcere. Coy rămăsese în picioare sprijinit de habitaclu, cu mâinile în buzunare. Stătea drept, cu picioarele puţin depărtate. Aerul răcoros al nopţii începea să umezească puntea, infiltrându-se prin cusăturile rupte la spate ale vestonului său, căruia îi ridicase gulerul şi reverele. În pofida

tuturor incertitudinilor şi angaralelor, se bucura de balansarea familiară a ambarcaţiei şi nu regreta decât că vântul sufla la înălţimea etravei, împiedicându-i să ridice velele. Asta ar fi redus legănarea destul de pronunţată, eliminând şi monotonul mormăit al motorului.

— Nu există femei rele – zise deodată Pilotul. După cum nu există bărci rele... Bărbaţii de la bord le fac să fie într-un fel sau altul.

Coy nu spuse nimic şi Pilotul rămase iar tăcut. O lumină verde luneca repede între ei şi uscat,apropiindu-se dinspre babord. Când ajunse în contra luminii farului, Coy recunoscu silueta lungă şi joasă a unei şalupe turbo HJ de supraveghere vamală spaniolă. Cu baza la Algeciras, era o patrulă de rutină în căutarea haşişului marocan şi a contrabandiştilor de pe Stâncă.

— Ce vrei de la ea?

— Vreau să-i număr pistruii, Pilotule. Ai observat?... Are mii şi mii, şi vreau să-i număr pe toţi, unul câte unul, parcurgând-o cu degetul ca pe o hartă nautică. Vreau să trasez itinerarii de la un Cap la altul, să ancorez în toate intrândurile, să-i străbat pielea... Înţelegi?

— Înţeleg. Vrei s-o regulezi.

Din şalupă ţâşni o rază de lumină orbitoare ce căuta numele *Carpantei,* numărul şi înmatricularea scrise pe coaste. De la pupa, Tanger întrebă ce se întâmplă şi Coy îi spuse.

— Labagiii – murmură Pilotul, ducând mâna streaşină la ochi, orbit.

Nu vorbea niciodată urât şi Coy nu-l auzise decât rareori scoţând câte un cuvânt mai deocheat. Avea vechea educaţie a oamenilor umili şi cinstiţi; dar nu putea să-i sufere pe vameşi. Prea mult se jucase cu ei de-a şoarecele şi pisica, încă din timpurile îndepărtate când vâslea în mica lui bărcuţă cu pânza triunghiulară numită velă latină, *Santa Lucia,* ca să-şi rotunjească modestul venit pescuind lăzile cu tutun blond aruncate de vasele comerciale trecând prin zonă, cărora le făcea semnale cu o lanternă, ascuns de ţărmul insulei Escombreras. O parte pentru sine, alta pentru Gărzile Civile de pe chei, iar cea mai mare pentru cei care se foloseau de el şi nu riscau niciodată nimic. Pe Pilot, tutunul l-ar fi putut îmbogăţi dacă ar fi lucrat pe cont propriu; însă tot ce şi-a dorit a fost ca soţia lui să poarte o rochie nouăîn duminica Floriilor sau s-o

poată scoate pe biata femeie din bucătărie ca să-i ofere un prânzişor cu peşte fript la bufetele din port. Iar uneori, când prietenii îl încolţeau prea de tot şi avea prea mult sânge fierbinte în vine şi prea mulţi draci de expulzat, rodul unei nopţi întregi de risc şi de muncă grea punându-şi pielea în joc pe o mare infamă, se topea în câteva ore de muzică, pahare, coapse mercenare, îngăduitoare şi primitoare, prin speluncile din Molinete.

— Nu-i chiar aşa, Pilotule – Coy continua s-o privească pe Tanger la pupa, luminată acum de mănunchiul de raze al vameşilor –. Sau cel puţin nu-i numai asta.

— Ba sigur că e. Şi până n-o s-o regulezi, n-o să ai nici gabia în ordine... De-o s-o ai vreodată.

— Asta are boaşe acolo. Pe cuvânt.

— Toate au. Uită-te la mine. Când mă doare ceva, cea care mă cară la spital e nevastă-mea: „Aşază-te aici, Pedro, c-acu' vine doctorul”... Tu o ştii. Totuşi, ea ar putea crăpa şi tace. Există muieri care dac-ar fi vaci ar făta tauri de coridă.

— Nu-i numai asta. Am văzut o fotografie veche, ştii?... Şi o cupă de argint ciocănită într-o parte. Mai era şi un câine care-mi lingea mâinile şi-acum e mort.

Pilotul îşi scoase chiştocul din gură şi plescăi din limbă.

— Aici tot ce nu poate fi trecut într-un jurnal de bord e de prisos – zise –... Restul trebuie lăsat pe uscat. Altfel se pierd şi vasele şi oamenii.

Şalupa vamală, terminându-şi inspecţia, plecă în trombă. Lumina verde de pe coasta ei deveni albă la pupa, apoi roşie când viră până îşi arătă traversul de babord, înainte de a şi le stinge ca să-şi continue vânătoarea nocturnă cu mai multă discreţie. După nici câteva clipe nu mai era decâto umbră ce se deplasa cu iuţeală către vest, înspre Promontoriul Carnero.

Velierul se înclină şi Tanger apăru în cockpit. Se mişca stângace ca o puştoaică, în clătinarea produsă de talazuri, încercând tot timpul să se agaţe de ceva cu prudenţă ca să-şi ţină echilibrul înainte de a face un pas. Trecând pe lângă ei se sprijini cu o mână de umărul lui Coy, iar el se întrebă dacă n-o încerca răul de mare. Din cine ştie ce motiv pervers, ideea îl amuză copios.

— Mi-e frig – zise ea.

— Jos e o scurtă groasă de piele – i-o oferi Pilotul. Puteţi să v-o puneţi.

— Mulţumesc.

O văzură dispărând prin tambuchi. Pilotul mai fumă puţin, în tăcere. Se uita la Coy fără o vorbă, după care într-un târziu rosti de parcă relua o conversaţie întreruptă:

— Mereu ai citit prea multe cărţi... Asta nu putea duce la nimica bun.

X •Coasta corsarilor

„Îţi expui viaţa la trei sau patru degete de moarte,
căci asta este grosimea lemnului vasului.”

García de Palacios, *Instrucţiune nautică*

Vântul de răsărit bătu către uscat în zorii zilei, deşi suflă din nou dinspre prova când soarele se săltă puţin peste orizont. Nu era foarte tare, abia zece ori douăsprezece noduri, dar fu de ajuns pentru ca tălăzuirea de până atunci să devină valul scurt, neregulat şi sâcâitor al Mediteranei. Astfel, săltându-se mereu peste unde împinsă de motor printre miile de stropi ce uneori lăsau urme pe apărătoarea de vânt a cockpitului, *Carpanta* trecu la sud de Málaga, ajunse la paralela de 36°30’, şi acolo puse cap compas direct spre est.

La început, Tanger nu arătă semne de rău de mare. Coy o observase pe întuneric, când şedea nemişcată pe unul din scaunele de lemn prinse de balconul punţii duneta, înfofolită în scurta marinărească a Pilotului, ale cărei revere ridicate îi acopereau jumătate de chip. Puţin după miezul nopţii, când frământarea mării se intensificase, se duse să-i aducă o vestă de salvare autogonflabilă şi o centură de siguranţă ale cărei catarame le prinse de pataraţină cu mâna lui. O întrebăcum se simte, ea răspunse că perfect, mulţumesc, şi el zâmbi în sinea-i amintindu-şi de cutia de biodramină pe care, cu puţin timp înainte, coborând după vestă şi harnaşament, o văzuse deschisă pe patul pe care Pilotul i-l indicase ei în cabinele de la pupa. Oricum, să stea aşezată acolo primind briza nopţii în plină faţă nu-i putea face decât bine. Chiar dacă te simţi nemaipomenit, îi zise, în locul tău eu tot m-aş aşeza dincolo, în partea dinspre babord, mai departe de eşapamentul motorului, de sub tine. Tanger răspunse că se simţea bine unde era. El dădu din umeri, întorcându-se în cockpit, şi ea aşteptă zece minute bune până să-şi schimbe locul.

La ora patru dimineaţa Pilotul preluă cartul, iar Coy coborî să se odihnească. Se culcă în strâmta lui cabină de la pupa, unde

abia de era loc pentru un pat şi o etajeră cu rafturi. Se trânti îmbrăcat pe un sac de dormit, şi după câteva minute dormea dus, legănat de balansul bărcii: un somn profund, fără vise, străbătut de contururi difuze semănând a barcazuri, cufundate într-o fantomatică penumbră verde. În cele din urmă îl trezi o rază de soare intrată pe spirai, urcând şi coborând cu tălăzuirea mării. Rămase aşezat pe pat, frecându-şi gâtul şi ochiul dureros, cu asprimea bărbii în palma mâinii. Mai bine te-ai bărbieri odată, îşi zise. Aşa că se îndreptă spre baie pe strâmtul coridor şi din drum se uită în cealaltă cabină de la pupa, care avea uşa şi spiraiul deschise ca să circule aerul. Tanger dormea pe burtă în pat, având încă pe ea vesta de salvare cu centura de siguranţă. Nu i se vedea faţa, fiindcă părul ei blond, răvăşit, i-o acoperea cu totul. Picioarele în tenişi depăşeau marginea patului. Sprijinit de cadrul uşii, Coy îi ascultă respiraţia, întreruptă din când în când de o tresărire sau de un uşorgeamăt. Apoi merse să se radă. Ochiul umflat nu arăta chiar aşa de rău, iar falca nu-l durea foarte tare decât atunci când căsca. La urma urmei, medită consolându-se, scăpase totuşi destul de ieftin din întrevederea de la Old Willis. Încurajat de ideea aceasta, conectă pompa de apă ca să se spele niţel, încălzi un ibric cu cafea la microunde şi, străduindu-se să nu le verse din cauza tangajului, bău o ceaşcă şi i-o duse pe cealaltă Pilotului sus pe punte. Scoţând capul prin tambuchi, îl găsi aşezat în cockpit, cu o tichie de lână pe ţeastă şi cu fire sure de barbă pe chipu-i arămiu. Coasta andaluză se ghicea prin ceaţă, la două mile de traversul de babord.

— De cum te-ai dus să te culci, ea a vomitat peste bord – îl înştiinţă Pilotul, luând ceaşca fierbinte. Şi-a vărsat şi sufletul din ea.

Căţeaua orgolioasă, gândi Coy. Regreta că pierduse spectacolul: regina mărilor şi a naufragiilor, cu toată superioritatea-i manifestă, agăţată de parâma de sprijin şi scuipând fiere. Fantastic.

— Nu-mi vine-a crede.

Dar era evident că credea. Pilotul se uita lung la el, gânditor.

— Părea că n-a aşteptat decât să dispari tu.

— Fii sigur de asta.

— Dar nu s-a plâns nici măcar o dată. Când m-am dus s-o întreb dacă avea nevoie de ceva, m-a trimis la toţi dracii. Apoi, liniştindu-se puţin, a coborât să se culce ca o somnambulă.

Pilotul mai bău câteva guri de cafea şi plescăi din limbă, ca totdeauna când ajungea la o concluzie.

— Nu ştiu de ce te hlizeşti – zise –. Fata asta are stofă.

— Prea multă, Pilotule – Coy lăsă să-i scape printre dinţi un hohot acru de râs –. Prea multă stofă.

— Am văzut-o sculându-se căpiată, dar căutând întâi să nu verse contra vântului... Nu s-a repezit ca bezmetica, nu, ci s-a dus încet, păstrându-şi pân' la capăt bunele maniere. Iar apoi, când a trecut pe lângă mine, i-am văzut faţa în lumina cabinei: era albă, dar tot şi-a regăsit vocea ca să-mi spună noapte bună.

După ce vorbi mai mult decât îi era felul, Pilotul rămase tăcut. Părea să cugete.

— Eşti sigur că ştie ce face?

Îi oferea lui Coy ceaşca, golită doar pe jumătate. Acesta bău puţin şi i-o dădu înapoi.

— Eu nu-s sigur decât de tine.

Celălalt se scărpină sub tichie, şi după un alt răstimp încuviinţă. Nu părea foarte convins. Mijea din ochi ca să privească difuza linie de pământ, o pată lunguiaţă şi cenuşie ce era greu de distins la nord, prin brumă.

•

Întâlniră în drumul lor foarte puţine alte veliere. Sezonul turistic pe Costa del Sol nu începuse încă şi singurele ambarcaţii sportive zărite au fost una franceză cu un singur catarg şi mai târziu un ketch olandez, care navigau pe direcţia dintre travers şi pupa spre Strâmtoare. Către seară, cam în dreptul Motrilului, o goeletă cu coca neagră trecu în direcţia exact opusă lor, la jumătate de ancablură, cu steagul britanic la picul randei arborelui mare. Restul au fost pescadoare în plină activitate, pe care *Carpanta* trebui să le ocolească cu mare grijă. Regulamentul abordajelor stipula ca orice ambarcaţie să se ţină cât mai departe de un pescador cu năvoadele coborâte, aşa că pe timpul străjii – Pilotul şi el se schimbau la fiecare patru ore – Coy trebui să deconecteze navigarea automată şi să apuce cavilele timonei ca să ferească vasele târând după ele carmacesau alte ustensile de pescuit. Făcu asta cu reală neplăcere, fiindcă nu-i plăceau nici pescadoarele, nici pescarii

de pe ele; le datora ore de nesiguranţă pe puntea vaselor comerciale pe care navigase, când, pe timp de noapte, luminile lor punctau orizontul, saturând ecranele de radar şi meleagurile răscolite de ploaie sau pâclă. Pe deasupra i se păreau morocănoşi şi egoişti, gata să răşluiască şi să treacă prin ciur şi prin dârmon, fără remuşcare, orice parcelă de mare aflată la îndemâna lor. Posaci din cauza unei vieţi de primejdii şi sacrificii, trăiau de la o zi la alta, exterminând specie după specie, indiferenţi la un viitor care pentru ei nu depăşea beneficiul fiecărei zile de lucru. Dintre toţi, cei mai nemiloşi erau japonezii: bucurându-se de complicitatea negustorilor spanioli şi de dubioasa pasivitate a autorităţilor din domeniul marinei şi pescuitului, nimiceau tonul roşu din Mediterana cu sonare ultramoderne şi cu avionete. Oricum, pescarii nu erau singurii vinovaţi. Chiar în apele acelea, Coy văzuse *rorcuali* – o specie de balenă din mările nordului – asfixiaţi fiindcă înghiţiseră pungi de plastic plutind în derivă, şi cete întregi de delfini înnebuniţi de contaminare sinucigându-se pe plaje, printre copii şi voluntari care plângeau neputincioşi, împingându-i spre marea la care refuzau să se întoarcă.

Urmă o zi nesfârşită de manevre obositoare printre vasele de pescuit cu comportament imprevizibil, care la fel de bine navigau cu viteză maximă ori virau din senin la babord sau tribord ca să arunce sau să strângă năvoadele. Coy manevra printre ele deviind de la rută cu răbdare profesională, în timp ce se gândea că la bordul unui vas comercial, în largul mării sau în ţări mai puţin vigilente la apele lor teritoriale, marinarii acţionau cu mai puţină consideraţie. Vasele cupânze şi pescadoarele la lucru aveau, teoretic vorbind, întâietate; însă în practică era mai bine pentru ele să se ferească de un cargobot năpustindu-se cu toată viteza înainte, cu echipajul redus de armator din pricini de economisire, cu pavilion de convenienţă, cu indieni sau filipinezi sau ucraineni comandaţi de ofiţeri puşi acolo la întâmplare, cu o rută cât mai dreaptă posibil ca să economisească timp şi combustibil şi, uneori, noaptea, cu o vigilenţă minimă pe punte: maşini mergând în voia lor şi un ofiţer somnoros având o încredere aproape orbească în aparatele de bord. Iar dacă până şi în timpul zilei se întâmpla foarte rar să se umble la maşini ori la timonă pentru modificarea vitezei sau a direcţiei, noaptea vaporul devenea o ameninţare mortală pentru orice ambarcaţie

mică aflată în drumul cargoului, fie că avea prioritate legală, fie că nu. La douăzeci de noduri, ceea ce echivala cu douăzeci de mile parcurse într-o oră, un vas comercial ascuns după orizont putea trece peste tine în zece minute. Odată, pe ruta Dakar-Tenerife, vaporul pe care Coy era secund izbise un vas de pescuit. Era patru şi cinci dimineaţa; tocmai ieşise din tura lui de cart de pe puntea lui *Hawaiian Pilot,* un cargobot cu catarge, de 7 000 de tone, şi când cobora pe scăriţă spre cabina lui i se păru că aude un zgomot stins la babord, de parcă ar fi scrâşnit ceva de la prova la pupa. Se apropie de parapet exact la ţanc ca să vadă o umbră întunecată scufundându-se în valul ridicat de navă, cu o luminiţă, ca a unui bec slab, ce dansa înnebunită înainte de a se stinge brusc. Se întoarse repede pe punte, unde primul ofiţer verifica liniştit la repetitorul magistralei ruta compasului giroscopic. Cred c-am abordat un vas de pescuit, spuse Coy. Şi primul ofiţer, un hindus flegmatic şi trist pe care îl chema Gujrat,se uită lung la el fără să scoată o vorbă. În cartul tău sau în al meu?, întrebă până la urmă. Coy zise că la patru şi cinci auzise zgomotul şi văzuse lumina stingându-se. Primul ofiţer îl mai privi câtva timp, gânditor, înainte de a se duce la copastie ca să arunce o scurtă privire spre pupa şi a chestiona apoi radarul, pe ecranul căruia ecourile valurilor nu semnalau nimic special. În cartul meu nu-i nimica nou, conchise, întorcându-se din nou la compasul giroscopic. Apoi, când primul ofiţer aduse bănuielile lui Coy la cunoştinţa căpitanului – un englez arogant, care întocmea lista echipajului despărţindu-i pe supuşii britanici de străini, chiar ofiţeri fiind ei –, acesta aprobă să nu se treacă incidentul în jurnalul de bord. Suntem în ape internaţionale, zise. De ce să ne complicăm viaţa.

•

La ora zece noaptea atinseră 3° de longitudine vest de Greenwich. Cu excepţia unor scurte apariţii pe punte, mereu cu aerul ei de somnambulă, Tanger rămase mai tot timpul pitită în cabina ei şi, de câteva ori, când Coy trecu pe acolo, găsind-o adormită, observă că biodermina din cutie dispărea cu repeziciune. În restul timpului, când era trează, se aşeza tot la pupa, liniştită şi tăcută, în faţa liniei coastei care se prefira încet pe la babord. Abia de se atinse de mâncarea preparată de Pilot, deşi acceptă să mănânce puţin mai consistent spre seară, când acesta îi zise că i-ar face bine la stomac. Se retrase să se culce

devreme, de cum se întunecă, iar cei doi bărbaţi rămaseră în cockpit privind cum apar stelele. Vântul bătu dinspre proră toată noaptea, obligându-i să navigheze cu motorul. Asta îi hotărî să intre în portul Almerimar la şase dimineaţa în ziua următoare, ca să umplerezerva de combustibil, să se odihnească puţin şi să-şi înnoiască proviziile pe uscat.

•

Ridicară amarele la prânz, pe la două, cu vânt favorabil: o briză de sud-sud-est răcoroasă care, de cum lăsară în urmă Istmul Estina, le permise în sfârşit să oprească motorul şi să desfăşoare întâi vela mare, apoi focul amurat la tribord, navigând aproape în direcţia vântului cu o viteză rezonabilă. Tangajul se mai potolise şi Tanger se simţea mult mai bine. La Almerimar, acostând lângă un vechi pescador baltic modificat de ecologişti pentru urmărirea cetaceelor în apele din preajma insulei Alborán, îl ajutase pe Pilot să spele cu furtunul puntea. Părea să se înţeleagă bine cu el, care o trata cu un amestec de atenţie şi respect. După ce mâncară la clubul nautic, se duseră să-şi bea cafeaua la un bar al pescarilor, şi acolo Tanger le explică avatarurile traseului lui *Dei Gloria,* care urmase, zise ea, o rută asemănătoare celei parcurse de ei. Pilotul se interesă de caracteristicile marinăreşti ale brigantinei şi ea îi răspunse la toate întrebările cu siguranţa omului care a studiat o chestiune în cele mai mici detalii. Isteaţă fată, comentă Pilotul la urechea lui Coy când se întorceau la velier cu braţele încărcate de pungi cu mâncare şi sticle de apă. Coy, care o privea mergând înaintea lor pe chei, în bluginşi, tricou şi tenişi, cu talia-i zveltă şi cu părul agitat de vânt, cu câte un pachet de la supermarket în fiecare mână, îi dădu dreptate. Poate cam prea isteaţă, fu cât pe ce să spună. Dar se abţinu.

Ei nu-i mai fu rău. Soarele începea să se lase la orizont, către pupa, şi *Carpanta* naviga cu toate pânzele sus şi cu patru noduri pe loch, pe dinaintea golfului Adra, cu vântul învârtejitde-acum spre sud la travers. Coy, al cărui ochi tumefiat arăta mult mai bine, veghea la prova; iar în cockpit, cu mâini experte în cârpitul năvoadelor şi velelor, Pilotul îi cosea cu ac şi aţă ruptura din veston prilejuită de întâlnirea de la Old Willis, negreşind împunsăturile nici măcar o dată, cu tot balansul. Tanger apăru prin tambuchi, se interesă de poziţie, şi Coy i-o spuse. După câteva momente veni să se aşeze între ei cu o hartă nautică în

mână. Când o desfăşură la adăpostul micuţei cabine, Coy văzu că era harta cu numărul 774 a Amiralităţii britanice: de la Motril la Cartagena, inclusiv insula Alborán. Pentru uzul pe distanţe lungi, hărţile englezeşti la scară mare erau mai comode decât cele spaniole: aveau toate aceeaşi dimensiune şi erau foarte maniabile.

— Cam pe-aici şi cam pe la ora asta au zărit cei de pe *Dei Gloria* pânzele corsarului – explică Tanger. Acesta naviga pe urmele lor, scurtând tot mai mult distanţa. Putea fi un vas oarecare, însă căpitanul Elezcano era un om bănuitor şi i se păru ciudat că se apropia de ei tocmai când lăsaseră în urmă Almería şi aveau în faţă o lungă coastă lipsită de refugii pentru brigantină... Aşa că porunci să se desfăşoare noi vele şi să fie sporită vigilenţa.

Indica poziţia aproximativă pe hartă, la opt sau zece mile sud-vest de Capul Gata. Coy îşi putu imagina cu uşurinţă scena: oamenii scrutând de la pupa, de pe puntea înclinată, căpitanul pe dunetă studiindu-şi urmăritorul cu luneta, chipurile preocupate ale părinţilor Escobar şi Tolosa, cufăraşul cu smaralde încuiat cu cheia în cabină. Şi deodată strigătul, ordinul de a desfăşura şi mai multe vele, care îi trimite pe marinari în sus pe grijelele dintre şarturi; focurile fâlfâind pe bompres înainte de a se umfla de vânt, corabiafăcând un salt înainte în pocnet de pânze noi întinse. Siajul de spumă, drept, pe marea albastră; şi, în spatele lui, spre linia orizontului, pânzele albe ale lui *Chergui* lansându-se acum făţiş în urmărire.

— Mai era puţin până să se întunece – continuă Tanger, după ce privi soarele ce asfinţea încet-încet spre pupa *Carpantei.* Cam ca acum. Iar vântul sufla de la sud, apoi dinspre sud-vest.

— Acum se-ntâmplă la fel – zise Pilotul, care terminase cu vestonul şi observa marea încreţită şi aspectul cerului –. O să se mai învârtejească vreo două carturi spre pupa înainte de căderea nopţii, şi vom avea *lebeche* rece de sud-vest după ce dublăm Capul.

— Grozav – zise ea.

Ochii bleumarin îi alergau de la hartă la mare şi la pânze, în expectativă parcă. Avea nările lărgite, observă Coy, şi respira adânc cu gura întredeschisă, ca şi cum chiar atunci privea velele umflate ale arboradei lui *Dei Gloria.*

— Conform declaraţiilor ucenicului-pilot supravieţuitor – continuă Tanger –, căpitanul Elezcano şovăia la început să ridice toate pânzele. Corabia suferise destule stricăciuni trecând prin furtuna din preajma Azorelor, şi partea de sus a catargelor nu mai era aşa sigură.

— Te referi la arboret sau la arborii-gabieri – preciză Coy. Partea de sus de care vorbeşti se numeşte gabie. Şi dacă, după cum spui, aceia nu erau în ordine, atunci prea multă velă putea să-i rupă... Dacă brigantina avea vântul ca noi dinspre travers, presupun că a desfăşurat focuri, straiurile zburătorului, focului şi trincăi, poate şi randa şi gabia trinchetului, bine braţate asupra vântului şi rezervându-şi velele înalte rândunica şi zburătorul, ca să nu rişte... Cel puţin pe moment.

Tanger încuviinţă cu un semn din cap. Contempla marea de la pupa de parcă acolo se afla corsarul.

— Probabil că zbura pe faţa mării. *Dei Gloria* era o corabie rapidă.

Coy se uită şi el în urmă.

— Pare-se că şi ailaltă era la fel.

Acum se teleporta cu imaginaţia pe puntea corsarului. Potrivit caracteristicilor descrise de Lucio Gamboa la Cádiz, *Chergui,* felucă greată ca polacră, naviga pesemne în acel moment cu toate pânzele întinse, cu enorma velă latină de pe arborele trinchet bine umflată de vânt şi amurată de bompres, cu velele arborelui mare desfăşurate, cu latina şi gabia la mizenă, despicând marea cu liniile ei zvelte de vas construit pentru Mediterana, cu sabordurile închise, dar cu echipajul gata de luptă pregătind tunurile, şi cu acel individ englez, căpitanul Slyne, sau Misián, puiul de curvă, în picioare pe duneta înaltă şi înclinată, nescăpând prada din ochi. Vânătoarea pe la pupa era de obicei o cursă lungă, brigantina urmărită era şi ea rapidă, iar echipajul corsar lua pesemne lucrurile cu calm, ştiind că, dacă prăzii nu i se rupea ceva pe drum, n-o putea ajunge decât a doua zi în zori. Coy şi-i putea închipui bine: renegaţi, pleava primejdioasă a porturilor. Din Malta, Gibraltar, Spania şi nordul Africii. Tot ce putea fi mai abject din fiecare casă, bordel şi tavernă: piraţi calificaţi care navigau şi luptau sub o acoperire tehnic legală, patenta de corsar, care în teorie îi scăpa de ştreang dacă erau capturaţi. Haită cutezătoare şi crudă, *desesperados* care n-aveau nimic de pierdut şi totul de câştigat,

sub comanda unor căpitani fără scrupule ce se dedau la jaf şi omor cu patente din partea unor mici regi mauri şi a majestăţii sale britanice, în funcţiede împrejurări, cu complici în toate porturile unde voinţele se cumpărau cu aur. Până şi Spania avusese oameni din ăştia: ofiţeri daţi afară din Marină, privaţi de titlu şi de rang, sau căzuţi în dizgraţie, aventurieri dornici de avere sau numai de un loc unde să simtă puntea sub tălpi, care se puneau în slujba oricui; uneori chiar societăţi comerciale ce echipau vase şi vindeau produsul capturilor urmărind liniştite cotele la bursă. Pe vremuri, cugeta Coy cu un sarcasm intim, poate că el însuşi, ofiţer dezonorat şi fără lucru, ar fi sfârşit aciuindu-se la bordul unui vas corsar. Cu avatarurile vieţii pe mare, la fel de bine s-ar fi putut afla pe puntea vânatului sau a vânătorului, acum două veacuri şi mai bine, navigând pe aceleaşi ape cu toate pânzele sus şi cu silueta sumbră a Capului Gata ghicindu-se la orizont.

— Nu vom şti niciodată dacă a fost o întâlnire întâmplătoare – zise Tanger.

Contempla marea, gânditoare. Incursiune a unui corsar în căutare de pradă sau mână neagră de la Madrid, ghidând ruta lui *Chergui* ca s-o intercepteze pe *Dei Gloria,* sabotând manevra iezuiţilor şi punând mâna pe transportul de smaralde: cineva putea face joc dublu în cabinetul Cercetării Secrete. Însă acela era probabil unicul mister ce nu avea să fie niciodată dezlegat.

— Poate c-a urmărit-o încă de la Gibraltar – opină Coy, parcurgând harta orizontal cu degetul.

— Sau poate aştepta pitit în cine ştie ce sân de mare – precizăea –. Secole de-a rândul, toată coasta asta a fost bântuită de corsari... Se apropiau mult de uscat, poposind lângă plaje ascunse ca să se protejeze de vânturile contrare sau ca să încarce butoaiele cu apă, dar mai ales pândindu-şi prăzile. Vedeţi? – indică un loc pe hartă, între Punta de los Frailes şi Punta de la Polacra... Intrândulăsta de aici, care acum se numeşte Ensenada de los Escullos, la începutul secolului al XIX-lea încă se mai numea Ensenada de Mahomet Arráez, şi aşa figurează pe hărţile şi traseele de navigaţie ale epocii. Iar un *arráez,* printre altele, era căpitanul unui vas corsar maur... Sau uitaţi-vă la locul ăstălalt: încă se mai numeşte Insuliţa Maurului. Acesta este motivul pentru care toate aşezările se construiau

cât mai în interior, sau pe înălţimi, ca să fie la adăpost de incursiunile piratereşti...

— „Mauri pe coastă!” – preciză Pilotul.

— Exact. De-aici vine locuţiunea aceasta. Şi de aceea toată coasta e plină de vechi turnuri şi foişoare de pază, însărcinate să-i avertizeze din timp pe localnici.

Soarele, tot mai jos către pupa, începea să împrumute tonuri roşcate pielii ei pistruiate. Briza îi agita colţurile hărţii nautice ţinută cu amândouă mâinile. Observa coasta apropiată cu o lăcomie concentrată, de parcă accidentele geografice erau pe cale să-i dezvăluie vechi secrete.

— În seara aceea de 3 februarie – continuă –, nimeni n-a trebuit să-l avertizeze pe căpitanul Elezcano. Îşi cunoştea prea bine meseria şi ştia că paza bună treceprimejdia rea. De aceea vasul corsar nu l-a luat pe nepregătite, iar urmărirea s-a prelungit mult – acum Tanger străbătea litoralul trasat pe hartă, în direcţie ascendentă... A durat toată noaptea, cu vântul la pupa, şi corsarul n-a putut ataca decât atunci când, desfăşurând şi mai multe vele, lui *Dei Gloria* i s-a rupt arborele trinchet.

— Asta pentru că – preciză Coy – până la urmă precis a hotărât să ridice şi vela rândunică, şi vela zburător. Iar dacă a făcut-o în pofida stării proaste a arboradei, înseamnă că-l hărţuia răucorsarul. O măsură disperată, probabil – îl consultă pe Pilot. Prea multă pânză deasupra.

— Se străduia să ajungă la Cartagena – fu de părere acesta.

Coy îşi privi curios prietenul. Obişnuitul sânge-rece al acestuia părea să facă loc unui interes pe care rareori i-l mai observase. De parcă până şi el, gândi uimit, s-ar fi lăsat contaminat de ambianţă. Încetul cu încetul, pe măsură ce sporea fascinaţia misterului apropiat, Tanger îi înrola pe toţi în acel straniu echipaj sedus de fantasma unui vas învăluit într-o penumbră verde. Ţintuit pe ciotul catargului său putred, dublonul de aur al căpitanului Ahab lucea pentru toţi.

— Fără îndoială – încuviinţă Coy –. Numai că n-a ajuns nicăieri.

— Da’ de ce nu s-a predat, în loc să lupte?

Ca de obicei, Tanger avea o explicaţie pentru asta:

— Dacă acei corsari erau berberi, soarta marinarilor prinşi ar fi fost să-şi sfârşească zilele în robie. Iar dacă erau englezi, faptul că atunci Spania se afla într-o relativă pace cu Anglia înrăutăţea lucrurile pentru echipajul lui *Dei Gloria*... Genul acela

de acţiuni se termina îndeobşte cu exterminarea martorilor, ca să se şteargă urmele. Şi în plus erau smaraldele... Aşa că nu-i de mirare că oamenii căpitanului Elezcano, cu el în frunte, au luptat până la capăt.

Cu burduful de vin în mână, Pilotul studia harta. Bău o gură bună şi plescăi din limbă.

— Nu mai există marinari ca aceia – zise.

Coy era de acord. Peste cruzimea mării, peste duritatea ei, peste infamele condiţii de viaţă de la bord, marinarii acelor timpuri trebuiau să înfrunte primejdiile războiului, canonada, abordajele. Dacă deja era teribil să faci faţă unei furtuni,mai rău încă era să ai de-a face cu un vas duşman. Îşi amintea de anii lui de practică pe *Steaua Sudului* ca aspirant, şi se înfiora numai la gândul că ar fi trebuit să se caţăre pe greementul oscilant al unei corăbii ca să strângă o velă printre mitralii şi ghiulele, cu frânghiile de sub el rupte şi cu aşchiile de lemn sărind în toate părţile.

— Ce nu mai există – murmură Tanger –, sunt bărbaţi ca aceia.

Admira marea şi velele *Carpantei* umflate de vânt, şi în vocea ei pulsa nostalgia după tot ce nu cunoscuse; după enigma găsită prin vechi tomuri şi hărţi nautice, anunţând-o, precum clipirea îndepărtată a unui far peste tălăzuirea apelor, că încă mai erau mări de navigat şi naufragii de aflat, şi urmăriri cu toate pânzele sus, şi smaralde şi vise de scos la lumina zilei. Dintre vârfurile părului fluturându-i peste faţă, ochii îi păreau absorbiţi evocând punţi înclinate şi măturate de vânt, vuiet de valuri, spuma siajului; urmărirea aceea care deodată părea a se repeta dramatic dinaintea ochilor ei, şi care de asemenea îi târa pe cei doi: pe marinarul fără vas şi pe cel fără vise. Şi Coy înţelese, brusc, că în acea îndepărtată seară de 3 februarie 1767, Tanger ar fi dat orice să fie pe una din cele două corăbii. Nu mai era însă aşa de sigur dacă şi-ar fi dorit să se afle pe puntea prăzii sau a vânătorului. Deşi poate că era acelaşi lucru.

•

Aşa cum prevăzuse Pilotul, vântul se învolbură puţin la pupa înainte de căderea nopţii; şi încă mai mult când dublară Capul Gata, în plin amurg şi cu soarele sub orizont, cu mănunchiul de raze al farului luminând din când în când pereţii stâncoşi ai muntelui. Aşa că strânseră vela mare şi îşi continuară drumul

spre nord-est, slăbind şcota focului genovez amurat acum la babord. Înaintede a se întuneca de tot, cei doi marinari pregătiră vasul pentru navigaţia nocturnă: parâme „ţin'te bine" de-a lungul bordurilor, veste de salvare autogonflabile cu centurile lor de siguranţă, binocluri, lanterne şi rachete albe de semnalizare la îndemână. După aceea, Pilotul prepară o cină rapidă pe bază de fructe, puse în funcţiune radarul, lampa roşie a mesei pentru hărţi şi luminile navigaţiei cu vele, şi se duse să se culce câtva timp, lăsându-l pe Coy de veghe în cockpit.

Tanger rămase cu el. Legănată de balansul vasului, cu mâinile în buzunarele scurtei Pilotului, cu gulerul ridicat, privea luminiţele care uneori clipeau departe punctând coasta Almeriei, al cărei profil abrupt se lăsa ghicit în vaga luminozitate a cerului de apus. Imediat îşi exprimă mirarea că vedea atât de puţine lumini pe mal, şi Coy îi spuse că sectorul acela cuprins între Capul Gata şi Capul Palos era unicul de pe tot litoralul mediteraneean spaniol neinvadat încă de lepra cimentului urbanizărilor turistice. Munţii prea mulţi, coasta stâncoasă şi lipsa şoselelor contribuiau la miracolul de a-l fi păstrat aproape neatins. Deocamdată.

În largul mării, la bordul opus uscatului, punctişoare luminoase dincolo de orizont trădau prezenţa navelor comerciale care urmau rute paralele cu cea a *Carpantei.* Cursul lor mai deschis decât al velierului le ţinea departe; însă Coy se străduia să nu le piardă din vedere şi la intervale regulate stabilea mental poziţiile lor respective: întârziere constantă şi distanţă scurtându-se, conform vechiului principiu marinăresc, însemna ciocnire sigură. Se aplecă peste habitaclu ca să verifice ruta şi viteza. *Carpanta* naviga cu prova fixată la 40° la compas, cu patru noduri. Împinsă de liniştitul vânt *lebeche,* cu clipocitul apei de-a lungulcocii, ambarcaţia luneca foarte plăcut pe marea încreţită, pe sub bolta întunecată pe care se puteau deja recunoaşte stelele. Polara era la locul ei, santinelă neclintită a nordului, pe verticala murei babord. Tanger îi urmări privirea în sus.

— Câte stele cunoşti? – îl întrebă.

Coy dădu din umeri înainte de a-i răspunde că ştia vreo treizeci sau patruzeci. Cele indispensabile profesiei lui. Aceea era steaua stelelor; Polara, zise. La stânga ei se putea vedea Ursa Mare, cu forma ei de cometă de-a-ndoaselea, iar puţin

deasupra era Cefeu. Grupul în formă de W era Casiopeea. W de la whisky.

— Şi cum de le poţi localiza, când sunt atât de multe?

— La anumite ore şi în funcţie de perioadele anului, unele sunt mai vizibile decât altele... Dacă iei Polara ca punct de referinţă şi tragi linii şi triunghiuri imaginare, le poţi identifica pe cele mai importante.

Tanger privea în sus, interesată, cu faţa vag iluminată de spuza de lumină roşiatică indirectă ieşind din tambuchi. Pâlpâirea stelelor i se reflecta în ochi, şi Coy îşi aduse aminte de un refren din tinereţea lui:

Pe o fată, să cânte
eu o învăţam...

Zâmbi în penumbră. Cine ar fi zis c-aşa o să se întâmple, cu douăzeci şi ceva de ani în urmă!

— Dacă formezi un triunghi – zise – cu cele două stele joase ale Ursei Mari şi cu Polara, pe a treia latură, vezi?... găseşti Capella. Acolo, pe linia orizontului. La ora asta se vede încă foarte jos, deşi mai târziu va urca, fiindcă stelele acelea se rotesc spre apus în jurul Polarei.

— Şi acea grămăjoară luminoasă?... Pare un ciorchine de struguri.

— Sunt Pleiadele. Or să strălucească mai tare când vor fi mai sus.

Ea repetă „Pleiadele” încet, contemplându-le îndelung. Luminiţele acelea din ochi, gândi Coy, o făceau să pară surprinzător de tânără. Din nou fotografia din ramă, cupa ciocănită i se perindară prin minte, învăluite în vechiul cântec:

Nume de stele
dorea să cunoască.

— Aceea foarte luminoasă e Andromeda – îi arătă. Se află lângă pătratul format de Pegas, pe care vechii astronomi şi-l închipuiau ca pe un cal înaripat văzut invers... Şi chiar acolo, dacă te uiţi bine, puţin mai la dreapta, e Nebuloasa... O vezi?

— Da... O văd.

Era o suavă excitare în vocea ei; descoperise ceva nou. Ceva inutil, neaşteptat şi frumos.

Ce mai nopţi acele,
când dam mii de nume
fiecărei stele!

Coy fredona printre dinţi, abia auzit. Legănarea ambarcaţiei, noaptea tot mai intensă, prezenţa fetei lângă el îi produceau o stare foarte apropiată de fericire. Pleci pe mare, se gândea, ca să trăieşti momente ca acesta. Îi întinsese binoclul de 7x50 şi Tanger observa cerul, Pleiadele, Nebuloasa, căutând punctele luminoase pe care el i le arăta cu degetul.

— Încă nu se poate vedea Orion, constelaţia mea preferată... Orion este Vânătorul, cu scutul lui, cu centura lui şi cu teaca spadei... Are doiumeri care se numesc Betelgeuse şi Bellatrix şi un picior care se numeşte Rigel.

— De ce este preferata ta?

— E cea mai impresionantă din câte-s colo sus. Mai mult decât Calea Laptelui. Şi cândva demult mi-a salvat viaţa.

— Ei asta-i! Povesteşte-mi cum a fost.

— Nu prea am ce povesti. Să tot fi avut treişpe-paişpe ani când am ieşit la pescuit într-o bărcuţă cu pânze. Vremea s-a stricat urât de tot, şi m-a prins noaptea pe mare. N-aveam busolă ca să mă pot orienta... Deodată s-a deschis o spărtură în nori şi am recunoscut Orionul. M-am călăuzit după el şi m-a dus în port.

Tanger rămase un timp tăcută. Poate că-şi închipuie cum eram, se hazardă Coy. Un copil rătăcit pe mare, căutând o stea.

— Vânătorul, calul Pegas – ea se întorsese cu faţa spre cer... Chiar poţi vedea toate figurile astea pe boltă?

— Sigur. E uşor, când le priveşti ani şi ani... Oricum, foarte curând stelele vor străluci degeaba peste mare, pentru că oamenii nu mai au nevoie de ele ca să-şi caute drumul.

— Asta e rău?

— Nu ştiu dacă-i rău. Ştiu că e trist.

Era o lumină foarte departe în faţa provei, la mura tribord, care apărea şi dispărea sub umbra întunecată a velei. Coy o privi atent. Poate era un vas de pescuit, ori unul comercial navigând pe lângă coastă. Tanger se uita sus pe boltă, şi el

rămase puţin cu gândul la lumini: albe, roşii, verzi, albastre sau de orice altă culoare, nimeni străin de mare nu putea bănui ce însemnau ele pentru un marinar. Intensitatea limbajului lor de pericol, de avertizare, de speranţă. Ce însemna căutarea şi identificarea lor în nopţi dificile, printrevaluri de furtună, în acostări calme, cu binoclul lipit de faţă, încercând să deosebeşti clipitul unui far sau al unei balize de miile de odioase, stupide, absurde lumini aprinse pe uscat. Existau lumini prietene şi lumini asasine, ba până şi unele legate de remuşcare; ca atunci când Coy, ofiţer al doilea la bordul petrolierului *Palestine,* pe ruta Singapore-Golful Persic, crezuse că vede la trei dimineaţa două rachete de semnalizare roşii lansate foarte departe. Deşi nu fusese foarte sigur că erau semnale de ajutor, îl trezise pe căpitan. Acesta urcase pe punte pe jumătate îmbrăcat, somnoros, să arunce o privire. Dar nu mai apărură alte rachete, şi căpitanul, un tip din Guipúzcoa sec şi eficient pe care îl chema Etxegárate, nu crezu de cuviinţă să se abată din drum; şi-aşa pierduseră prea mult timp, zisese, lăsând în urmă farul Raffles şi strâmtoarea Malacca cu traficul ei îndrăcit. În noaptea aceea, Coy îşi petrecu restul cartului atent la canalul 16 al radioului, să vadă dacă nu capta apelul vreunui vas aflat în dificultate. Nu auzi nimic deosebit; însă niciodată nu i se mai şterseră din minte cele două rachete roşii, poate cea din urmă provizie pe care un marinar disperat o lansa în beznă, în chip de ultimă speranţă.

— Povesteşte-mi – zise Tanger – cum a fost noaptea aceea la bordul lui *Dei Gloria.*

— Credeam c-o ştii mai bine ca oricine.

— Sunt lucruri pe care eu nu le pot şti.

Tonul vocii ei nu avea nimic comun cu cel folosit în alte ocazii. Spre surprinderea lui, îşi dădu seama că suna foarte apropiat; aproape dulce. Asta îl făcu să se foiască stingherit pe banca de tec, şi la început nu ştiu ce să spună. Ea aştepta, răbdătoare.

— Bun – zise până la urmă –. Dacă vântul era cum îl avem noi acum, bătând dinspre pupa, atunci căpitanul...

— Căpitanul Elezcano – preciză ea.

— Da. Aşa... Căpitanul Elezcano probabil c-a pus să se strângă focurile şi velele de strai, dacă le avea. Mai mult ca sigur a coborât velele şi de pe arborele mare, pentru ca randa să nu forţeze timona, nici să lipsească de vânt gabia şi trinchetul; ori

poate a ales să dea jos randa, lăsând desfăşurată gabia. O mai fi desfăşurat aripi sau aripi de trinchet, deşi mă îndoiesc s-o fi făcut noaptea... Cert e că, ştiindu-şi bine vasul, l-a pregătit pentru viteza maximă, fără ca excesul de pânze să-i doboare vreun catarg.

Vântul se răcise puţin, bătând tot din pupa, accentuând frământarea mării. Aruncă o ochire spre anemometru, apoi privi enorma umbră a velei. Băgă manivela în locaşul vinciului de tribord, întinse puţin şcota, şi *Carpanta* se înclină câteva grade, câştigând în viteză o jumătate de nod.

— Din câte mi-ai povestit – continuă după ce puse manivela la locul ei şi încolăci capătul de parâmă al şcotei –, vântul trebuie să fi bătut ceva mai tare decât cel pe care-l avem noi acum. Sunt şaisprezece noduri de vânt real, ceea ce înseamnă puterea 4 pe scara lui Beaufort... Ei or fi avut între douăzeci şi douăzeci şi ceva de noduri, adică puterea 5 sau 6. Oricum, ceva bun pentru viteză. Ceva care-i mâna mai iute decât pe noi, puţin înclinaţi spre tribord, cu vântul venindu-le tot aşa, din plin, din pupa.

— Ce făceau oamenii?

— Or fi dormit puţin şi chinuit, mai cu seamă cei doi călugări ai tăi. Negreşit că erau cu toţii atenţi la urmăritor, pe care abia de-l puteau desluşi în noapte. Dacă la ora aceea era lună pe cer,atunci poate că din când în când îi zăreau umbra velei la pupa... Ambele corăbii mergeau fără lumini, ca să nu-şi trădeze poziţia. Oamenii de veghe trebuie c-au stat toată noaptea grupaţi la piciorul catargelor, moţăind un pic sau privind preocupaţi peste bord, în aşteptarea ordinului de a se căţăra iar sus să ajusteze velatura... Ceilalţi, lângă tunuri; gata de acţiune, dacă s-ar fi pomenit deodată cu corsarul sărindu-le în cârcă. Căpitanul, pe dunetă tot timpul; atent în spate şi la trosnetul arboradei şi la fâlfâitul de sus al velelor. Un timonier la eche, ţinând direcţia... Neîndoios că-n noaptea aceea era cel mai bun cârmaci.

— Şi ucenicul de pilot?

— Lângă căpitan şi pilot, atent la ordinele lor. Notând în jurnalul de bord incidentele, orele, manevrele... Era un puştan, nu?

— De cincisprezece ani.

Percepu o undă de milă în glasul lui Tanger. Aproape un copil, voia să spună. Măcar, se gândi, el tot a avut norocul să trăiască pentru a povesti cele întâmplate.

— Pe vremurile acelea se îmbarcau de la zece-doisprezece ani, ca să-nveţe meseria... Presupun că era încântat de aventură. La vârsta lui nu te sperii prea uşor. Iar flăcăul acela era deja un veteran. Străbătuse cel puţin o dată Atlanticul în ambele direcţii.

— Relatarea lui a fost foarte precisă. Era un băiat dezgheţat... Mulţumită lui putem acum reconstitui cam tot ce s-a întâmplat. Şi ţie.

Coy se strâmbă uşor.

— Eu nu-mi pot închipui decât cum s-a petrecut ce-mi povesteşti tu.

Lumina roşiatică ieşind prin gura tambuchiului continua să se aştearnă pe faţa lui Tanger. Asculta cu lăcomie explicaţiile lui Coy, cu o atenţie decare acesta nu se bucurase niciodată din partea ei pe uscat.

— Şi corsarul? – întrebă ea.

Coy încercă să-şi imagineze situaţia la bordul felurii. Vânători profesionişti în plină activitate.

— Cu itinerarul şi vântul ăsta – se aventură, s-ar fi putut să aibă avantajul marii lui vele latine la trinchet. Era o corabie făcută pentru Mediterana, navigând prin adaptare permanentă la schimbările de vânt şi la suflarea lui chiar domoală... În noaptea aceea, vela de care spuneam, de la prova, l-a făcut negreşit să înainteze cu mare viteză. Grearea lui ca polacră, pe de altă parte, i-o fi permis să desfăşoare vreo gabie, poate şi zburătorul arborelui mare. Bănuiesc că urma o rută care să-l plaseze încetul cu încetul între *Dei Gloria* şi coastă, ca să-i răpească brigantinei orice posibilitate de a se refugia la Águilas când vântul şi-a schimbat direcţia în zorii zilei.

— Cred că a fost teribil.

— Sigur c-a fost.

Privi linia ceva mai întunecată a coastei, dincolo de care se ascundea deja lumina farului de la Capul Gata. La travers, o limbă de pământ întunecoasă începea să descopere treptat sânul de mare luminos de la San José. Cu aceste două repere în minte făcu câteva conexiuni, situându-se pe o hartă imaginară. Se gândi la echipajul brigantinei urcând pe bâjbâite pe şarturi,

strângând sau desfăşurând vele în funcţie de vânt şi de nevoile manevrei, cu pânza aspră frecându-li-se de degetele înţepenite, cu burta sprijinindu-se de vergi, cu picioarele oscilând în gol pe singurul sprijin al funiilor atârnând între extremităţile vergilor.

— Cam aşa cred că s-a întâmplat – conchise. Iar nădejdea căpitanului Elezcano de a lăsa înurmă feluca a durat toată noaptea. Poate o fi încercat cine ştie ce manevră evazivă, schimbându-şi direcţia şi derutându-l pe întuneric, însă Misián ăla era un tip uns cu toate alifiile... Când s-a luminat de ziuă, echipajul lui *Dei Gloria* de bună seamă s-o fi descurajat văzându-l pe *Chergui* neabătut acolo, între ei şi pământ, scurtând mereu distanţa... Poate că atunci, pe când pilotul era ocupat cu calcularea poziţiei, căpitanul a luat o hotărâre disperată: toate pânzele sus, desfăşurând zburător şi rândunică. Atunci s-a rupt arborele-gabier şi corsarul s-a năpustit la ei.

Şi apropo de năpustit, observă Coy, lumina de la prova pe care focul genovez o ascundea din când în când părea mai aproape, în aceeaşi poziţie ca înainte. Aşa că luă binoclul Steiner şi se duse la bordul de sub vânt, ţinându-se de şarturi, până la balustrada de la prova, lângă ancora strânsă pe scripetele ei. Lumina avea o formă ciudată, prea mare pentru un simplu vas de pescuit, dar n-o putea identifica nicicum. Dacă ar fi fost un vapor navigând în sens contrar, poate un cargou judecând după cantitatea şi dimensiunea luminilor, ar fi trebuit să-i vadă raza roşie de la babord sau pe cea verde de la tribord, ori pe amândouă dacă vasul avea prova îndreptată spre ei. Dar nu reuşea să vadă nimic de genul ăsta. Şi totuşi, hotărî el neliniştit, părea prea aproape.

Să navighezi noaptea era porcăria porcăriilor, îşi spuse supărat, întorcându-se în cockpit. Tanger se uita întrebătoare la el.

— Pune-ţi vesta de salvare – zise el.

Ceva nu era în regulă şi instinctul lui de marinar începea să sune alarma. Coborî în cabină, puse în funcţiune radarul care era pe stand-by, şi pe ecranul verde apăru un ecou negru. Luă distanţa şi relevmentul, aflând că obiectul era la douămile şi venea drept spre ei. Un ecou mare şi ameninţător.

— Pilotule! – îl strigă.

Nu ştia ce naiba e aia, dar peste puţin timp aveau s-o aibă în cârcă. În timp ce urca pe scara tambuchiului făcu nişte calcule

rapide. În apropierea Capului Gata, dispozitivul de separare a traficului le ordona vaselor de comerţ în rută spre sud să se ţină la cinci mile de coastă. *Carpanta* naviga lângă limita aceea, aşa că putea fi vorba de un vapor plutind mai aproape de pământ decât îi permitea itinerarul obişnuit. Viteza lui trebuia să fie cam de cincisprezece noduri; adăugând la ele cele cinci ale *Carpantei,* ne dă douăzeci de mile parcurse în şaizeci de minute. Vasăzică două mile în şase minute: acesta era timpul de care dispuneau pentru ca unul sau altul să manevreze înainte de ciocnire. Şase minute. Poate nici atât.

— Ce se întâmplă? – întrebă Tanger.

— Probleme.

Văzu că ea îşi pusese vesta de salvare autogonflabilă, prevăzută cu o lumină stroboscopică ce se aprindea în contact cu apa. Şi-o puse şi el pe a lui pe jumătate, luă lanterna şi se întoarse la prova, iluminat în trecere de lumina roşie de babord situată pe şarturi. Celelalte lumini, ameninţătoare, se aflau tot mai aproape, neschimbându-şi direcţia de înaintare. Aprinse lanterna, făcând semnale intermitente spre ele, apoi repetă operaţia luminând marea velă desfăşurată a *Carpantei.* Orice marinar aflat pe puntea unui vas comercial trebuia să vadă acţiunea aceea. Lumină o clipă şi cadranul ceasului. Douăsprezece fără cinci. Era cea mai proastă oră din lume. La bordul navei care venea peste ei trebuie să fi fost schimbarea cartului. Cu siguranţă, încredinţându-se în radar, ofiţerul era aşezat la masa hărţilor,scriind incidentele în jurnalul de bord înainte de a fi schimbat; iar responsabilul cu cartul următor nu suise încă pe punte. Poate mai era şi un adormit timonier filipinez, ucrainean sau indian trândăvind pe undeva, sau pe scaunul de la wc. Canaliile naibii.

Se întoarse grăbit în cockpit. Pilotul era deja acolo, întrebând ce se întâmplă. Coy îi arătă luminile de la prova.

— Iisuse – murmură Pilotul.

Tanger se uita la ei nedumerită, cu groasa bandă roşie a vestei de salvare ajustată peste scurtă.

— E un vapor?

— E un pui de curvă şi vine oblu.

Ea ţinea catarama centurii de siguranţă în mână şi privea când la unul când la celălalt, neştiind ce să facă. Lui Coy i se păru neaşteptat de lipsită de apărare.

— Nu te agăţa de nimic – o sfătui. Pentru orice eventualitate.

Nu era bine să fii agăţat de o ambarcaţie ce putea fi tăiată în două. Se repezi din nou pe tambuchi în jos şi se lipi de ecranul radarului. Navigau cu vele şi aveau, teoretic, prioritate de trecere, dar asta şi nimic era totuna. Pe de altă parte, se aflau deja prea aproape ca să mai poată manevra îndepărtându-se de direcţia celuilalt. Şi dacă de ceva nu te puteai îndoi, era că vasul ce venea spre ei era mare. Mult prea mare. Se blestema singur că nu fusese mai atent, că nu prevăzuse dinainte primejdia. Continua să nu-i vadă luminile, nici roşii nici verzi, şi totuşi cargobotul era acolo, în linie dreaptă spre ei, la mai puţin de o milă. Simţi duduind motorul *Carpantei* pus în funcţiune. Pilotul îi dăduse drumul urgent. Ieşi iar.

— Nu ne vede – zise.

Cu toate acestea aveau luminile de navigaţie aprinse, îi făcuseră semnale luminoase, şi *Carpanta* arbora în vârful catargului un bun repetitor de semnale radar. Coy îşi încheie în sfârşit vesta de salvare. Era furios şi confuz. Furios contra lui însuşi că se lăsase distras de stele şi de discuţie şi că nu prevăzuse pericolul. Confuz fiindcă în continuare nu vedea luminile roşii şi verzi ale matahalei care venea peste ei.

— Nu-l puteţi anunţa prin radio? – întrebă Tanger.

— Nu mai e timp.

Pilotul deconectase conducerea automată şi îşi luase locul la timonă, dar Coy ştia care-i problema. Manevra de scăpare cea mai logică era cârma la tribord, fiindcă dacă vasul de comerţ îi vedea în ultima clipă, făcea la fel şi învârtea timona tot la tribord. Problema era că, navigând atât de aproape de coastă, tribordul acestuia din urmă îl putea aduce prea lângă pământ; şi era posibil ca, pentru a evita situaţia aceasta, ofiţerul de pe punte să facă exact manevra contrară, căutând babordul şi marea largă. LCRLPÎ: Legea Celui mai Rău Lucru care se Poate Întâmpla. Astfel, vrând să se îndepărteze de ruta celuilalt, *Carpanta* sfârşea prin a nimeri exact în mijlocul ei.

Trebuia cu orice preţ să se facă văzuţi. Coy luă una din rachetele-bengale albe care erau în cockpit şi se întoarse la prova. Luminile păreau ghirlande de sărbătoare, jerbe peste tot, o strălucire care probabil se afla deja la mai puţin de jumătate de milă. Dinspre mare venea acum o rumoare surdă, constantă şi sinistră: zgomotul maşinilor cargoului. Se agăţă de parapetul

de la prova şi aruncă o ultimă ochire, încercând cel puţin să înţeleagă ce se petrecea, înainte ca vasulsă treacă peste ei. Şi atunci, la numai două ancabluri distanţă, profilată ca o fantasmă întunecată pe strălucirea propriilor ei lumini, putu distinge o masă neagră, înaltă şi teribilă: prova navei de comerţ. Acum luminile ei îi permiteau să zărească numeroase containere îngrămădite pe punte; şi deodată, în sfârşit, Coy înţelese ce se întâmplase. De departe, lumina roşie şi cea verde fuseseră estompate de toate celelalte, mai puternice. Iar de aproape, de pe puntea joasă a velierului, însăşi prova, ca şi imensa cocă a vaporului de comerţ făceau imposibilă vederea lor.

Rămăsese mai puţin de jumătate de minut. Ţinându-se cu genunchii de parapetul de la prova, scoţându-şi trupul cât mai în afară, în faţa straiului focului genovez, scoase capacul de sus al rachetei, îi învârti partea de jos, o îndepărtă bine de corp întinzând braţul pe cât putu mai mult asupra vântului, şi lovi tare cu palma celeilalte mâini peste declanşator. Numai să nu fie prea veche şi ieşită din uz, gândi. Atunci urmă o puternică şuierătură, un nor de fum ţâşni din bengală, şi o lumină orbitoare îi învălui pe Coy, vela şi o bună parte din marea dimprejurul *Carpantei.* Aninat de strai şi cu cealaltă mână ridicată, orbit de strălucirea intensă, văzu cum prova cargobotului îşi mai păstra câteva clipe ruta, apoi începea să vireze la tribord, la mai puţin de o sută de metri; şi în lumina deja gata să se stingă a rachetei zări enormul val ridicat de vapor: o creastă albă care se prăbuşea peste velier. Aruncă racheta de semnalizare în apă, se prinse cu amândouă mâinile, pe când Pilotul învârtea la maxim cârma *Carpantei* la tribord. Acum coca neagră, iluminată deasupra ca pentru un bal, trecea foarte aproape în vuietul maşinilor, iar velierul, lovit din plin de val, dansa înnebunit pe creastă. Şichiar atunci enormul foc genovez, surprins de vânt la bordul opus, se umflă dintr-odată, pânza smulsă şi smucită îl lovi pe Coy, şi acesta se pomeni aruncat peste balustrada provei, prăbuşindu-se în mare.

•

Era rece. Era prea rece, gândi ameţit, în timp ce apa neagră se închidea peste capul lui. Simţi turbulenţele elicei velierului când coca acestuia trecu pe lângă el, îndepărtându-se, apoi altele mai mari, care făceau să fiarbă împrejurul lui sfera întunecoasă şi lichidă în care se agita: enormele elice ale vasului

de comerţ. Apa bubuia din cauza zgomotului maşinilor, şi în clipa aceea înţelese că se va îneca fără scăpare, pentru că turbulenţele îl trăgeau în jos de pantaloni şi de veston, şi dintr-un moment în altul trebuia să deschidă gura ca să respire, ca să-şi umple plămânii cu aer, şi ce avea să-i intre acolo nu era aer ci exact opusul: apă sărată criminală şi abundentă. Prin cap nu-i trecu toată viaţa în secvenţe rapide, ci o furie oarbă că sfârşea în felul acela absurd şi dorinţa de a da din mâini ca să se ridice la suprafaţă, să supravieţuiască cu orice preţ. Problema era însă că turbulenţele îl învârtejeau în blestemata de sferă neagră, iar sus şi jos erau concepte prea relative, presupunând că ar fi fost capabil să-şi mişte braţele spre indiferent ce loc. Apa începu să-i intre pe nas, cu o senzaţie neplăcută şi usturătoare, şi îşi zise: asta-i, de-acu' mă înec. Pân' aci mi-a fost. Aşa că deschise gura ca să blesteme cu ultima-i suflare; dar spre surprinderea lui găsi aer curat şi stele pe cer şi lumina stroboscopică a vestei de salvare autogonflabilă rotindu-se ca giroscopul lângă ureche, cu străfulgerări de lumină albă care îi orbeau ochiul drept. Iar cu cel stâng, mai puţin orbit decât celălalt, văzu luminile viiale cargobotului care se îndepărta, şi de partea ailaltă, la jumătate de ancablură distanţă, cu lumina verde de la tribord apărând şi dispărând în spatele enormului foc genovez care fâlfâia în vânt, silueta întunecată a *Carpantei.*

Încercă să înoate spre velier, dar vesta de salvare îi îngreuia toate mişcările. Ştia cât se poate de bine că o ambarcaţie poate trece de o sută de ori pe lângă un om în apă, noaptea, fără să-l vadă. Căută fluierul de alarmă care trebuia să fie lângă lumina stroboscopică, dar nu era acolo. Iar să strige de la o asemenea distanţă era inutil. Tălăzuirea mării devenea neplăcută, cu unde mici care îl făceau să suie şi să coboare, ascunzându-i imaginea velierului. Şi pe el îl ascundeau, se gândi dezolat. Apoi începu să înoate rar, bras, încercând să nu se obosească prea tare, cu scopul de a scurta distanţa. Avea în picioare tenişii, care îl stinghereau prea puţin; aşa că hotărî să-i lase acolo. Nu ştia cât timp va sta în apă şi, cu încălţămintea pusă, era mai ferit de frig. Mediterana nu era o mare rece; iar în perioada aceea a anului, noaptea, un naufragiat îmbrăcat şi sănătos putea rezista mai multe ore viu.

Continua să vadă luminile *Carpantei,* căruia se părea că-i dau jos focul genovez. Din poziţia velierului faţă de el şi de nava de

comerţ, Coy înţelese că, de cum îl văzuse căzând în apă, Pilotul slăbise cu totul pânzele, oprindu-se, iar acum pesemne că se pregătea să facă drumul îndărăt, încercând să se apropie de locul căderii. Desigur că el şi Tanger stăteau acum la un bord şi la celălalt, căutându-l în frământarea mării. Poate că aruncaseră în apă colacul de salvare de urgenţă cu baliza luminoasă legată de capătul unei funii, şi se îndreptau acum spre colac ca să vadă dacă el l-a găsit. În ce priveşte propria-i lumină,cea a vestei, precis că tălăzuirea apei o ascundea în continuare.

Lumina verde de la tribord trecu prin faţa lui, aproape, şi Coy strigă cât putu, agitându-şi degeaba un braţ. Gestul îl scufundă în sânul unei creste; şi când scoase iar capul, scuipând apa sărată care îl ustura în nas, ochi şi gură, lumina verde devenise cea albă din spate: velierul era cu pupa la el, îndepărtându-se.

Toate astea-s prea absurde, gândi. Începea să simtă frigul, iar lumina aceea care îi clipea scânteind pe umăr părea invizibilă pentru toţi, numai pentru el nu. Vesta umflată în jurul cefei îi ţinea mai tot timpul capul afară din apă. Acum nu mai vedea lumina *Carpantei*; doar iluminaţia navei comerciale, foarte departe. Şi există, îşi spuse, posibilitatea să nu mă găsească; posibilitatea ca nenorocita asta de lumină să consume bateriile şi să se stingă, lăsându-mă aici pe întuneric. LSU: Legea lui Stinge şi ne Uşchim. Odată, jucând cărţi, un bătrân maşinist zisese: „Întotdeauna-i un tâmpit care pierde. Şi dacă te uiţi în jur şi nu vezi niciunul, înseamnă că tâmpitul eşti tu”. Se uită împrejur, la marea întunecată care clipocea lingând gulerul umflat al vestei lui de salvare. Nu văzu pe nimeni. Uneori e cineva care moare, adăugă pentru sine. Şi dacă nu-l vezi, înseamnă că cel pe moarte poţi fi tu. Observă ţintele stelelor din înalt. Putea stabili direcţia coastei cu ajutorul lor, dar nu-i folosea la nimic: el era prea departe ca să ajungă acolo înot. Dacă Pilotul, care mai mult ca sigur notase poziţia căderii lui în apă, lansa prin radio un Mayday de om la apă, căutarea efectivă nu putea începe decât în zori; iar la ora aceea el putea să fi petrecut alte cinci sau şase ore la murat, cu toate condiţiile întrunite pentru o primejdioasă hipotermie. Nu putea facenimic, decât să-şi economisească puterile şi să încerce să piardă căldura cât mai târziu cu putinţă. Poziţia HELP, îşi aminti. *Heat Escape Lessening Posture,* ziceau manualele. Sau cam aşa ceva. Prin urmare încercă să ia o poziţie fetală, cu picioarele strânse

lipite de burtă şi cu braţele aduse la piept. E ridicol, se gândi. Frumoasă poziţie, la vârsta mea. Dar atâta timp cât lumina stroboscopică va clipi, tot va exista o nădejde.

•

Lumini. În derivă, scuturat de talazuri, cu ochii închişi şi mişcându-se cât mai rar ca să-şi păstreze căldura şi să-şi economisească forţele, cu sclipirile albe de pe umăr orbindu-l din când în când, Coy continua să se gândească la tot felul de lumini, până la obsesie. Lumini prietenoase şi lumini duşmănoase, de pupă, de ancorare, de babord şi tribord, faruri verzi, faruri albastre, faruri albe, balize, stele. Diferenţe între viaţă şi moarte. O nouă creastă a tălăzuirii îl învârti în jurul lui însuşi, ca pe o geamandură în apă, scufundându-i iar capul. Reveni la suprafaţă printre scuturături, clipind des ca să elimine sarea care îi inflama ochii. Altă creastă îl făcu să se învârtă din nou; şi atunci, chiar acolo, la nici zece metri distanţă, văzu două lumini: una roşie şi una albă. Cea roşie era de la babordul *Carpantei,* iar cea albă era raza lanternei, pe care Tanger, de la prora, o ţinea aţintită asupra lui, în timp ce Pilotul manevra încet ca să se plaseze sub vânt.

•

Culcat în patul cabinei lui, Coy asculta rumoarea apei pe cocă. *Carpanta* naviga din nou spre nord-est, cu vânt prielnic; iar naufragiatul care nu mai era un naufragiat moţăia din cauza balansului, sub caldul adăpost al păturilor şi sacului de dormit în care îl înfofoliseră. Îl ridicaseră labord pe la pupa, după ce-i trecuseră o frânghie pe sub umeri, sfârşit de puteri şi greoi cu vesta de salvare şi cu hainele ude şi cu lumina care continuă să-i clipească pe un umăr până când, ajuns pe punte, el însuşi o smulse de pe vestă şi o aruncă în mare. Picioarele i se muiară de cum păşi în cockpit: începuse să dârdâie violent, iar cei doi îl coborâră în cabina lui după ce-l înfăşuraseră într-o pătură. Acolo, năucit, ascultător ca un prunc fără voinţă şi fără putere, se lăsase dezbrăcat şi şters cu prosoape; deşi Pilotul nu frecă prea tare, pentru a evita ca frigul care îi amorţise braţele şi picioarele să urce prin vasele de sânge spre inimă şi cap. Pe când scoteau de pe el şi ultimele haine, prăvălit cu faţa în sus pe pat ca prin ceaţa unui straniu somn uşor şi neliniştit, simţise frecatul aspru al mâinilor Pilotului, dar şi atingerea degetelor lui Tanger pe pielea-i goală. Pe acestea le simţi luându-i întâi

pulsul, care abia bătea, slab şi lent. Apoi, susţinându-i torsul în timp ce Pilotul îi scotea maioul, le simţi pe picioare ca să-i scoată ciorapii, şi în sfârşit pe şolduri şi pulpe când îi scoaseră chiloţii uzi leoarcă. În momentul acela, palma mâinii ei se sprijinise puţin pe şoldul lui Coy, foarte aproape de partea de sus a pulpei, rămânând acolo, uşoară şi caldă, câteva clipe. Apoi trăseseră fermoarul sacului de dormit, îngrămădiseră peste el pături, stinseseră lumina şi-l lăsaseră singur.

Rătăci prin penumbra verzuie care îl chema din adânc şi făcu asta în interminabile carturi de zăpezi şi de brume şi de ecouri pe radar. Marca, cu creionul de ceară, itinerarii rectilinii pe ecranul de transport de unghiuri, pe când pe punte stăteau cai ce mâncau containere de lemn pe care scria că înăuntru erau cai, şi căpitani tăcuţi mergeau de colo până colo pe teugă neadresându-icuvântul. Apa cenuşie şi calmă părea plumb ondulat. Ploua peste mare şi peste porturi şi macarale şi cargoboturi. Aşezaţi pe babale, bărbaţi şi femei, nemişcaţi, uzi până la piele sub aversă, rămâneau cufundaţi în vise oceanice. Iar colo jos, lângă un clopot mut de bronz din centrul unei sfere albastre, erau cetacee dormind paşnic cu un pliu în formă de zâmbet pe gură, cu capul în jos şi coada verticală, plutind între două ape în somnul lipsit de greutate al balenelor.

•

Carpanta tresăltă mai puternic, accentuându-şi înclinaţia. Coy întredeschise pleoapele în întunericul cabinei, culcuşit în căldura aceea plăcută ce reda încetul cu încetul viaţă trupului amorţit, lunecând uşor din cauza înclinaţiei pe pat spre coca ambarcaţiei. Se afla acolo, la adăpost, şi izbutise să scape din ghearele mării, pe cât de nemiloasă în capriciile ei, pe atât de imprevizibilă în clemenţa-i. Era la bordul unei bărci bune, conduse de mâini dibace de prieten, şi putea dormi cât voia nesinchisindu-se de nimic, fiindcă alţi ochi şi alte mâini îi vegheau somnul, ghidându-l după fantoma corăbiei pierdute ce adăsta în bezna de care el fusese cât pe-aci să fie înghiţit pe vecie. Palmele de femeie care îl atinseseră scoţându-i hainele se întoarseră ceva mai târziu ca să-l despresureze puţin din mormanul de pături, înainte de a se lăsa pe fruntea lui şi a-i lua pulsul la încheietura mâinii. Iar acum, amintirea acelei atingeri, palma mâinii nemişcată prima dată pe şoldul lui gol, îl făcu să aibă o lentă, caldă erecţie, la adăpostul pulpelor ce-şi recăpătau

căldura. Asta îl făcu să zâmbească singur, liniştit şi somnoros, aproape cu surprindere. Era bine să trăieşti. Apoi adormi la loc, încruntându-se fiindcă lumea nu mai era vastă, iar marea se restrângea. Visăcă ducea cu disperare dorul unor mări interzise şi al unor coaste barbare şi al unor insule unde niciodată nu ajungeau nici ordine de captură, nici pungi de plastic, nici cutii goale de conserve. Şi peregrină în noapte prin porturi fără nave, printre femei însoţite de alţi bărbaţi. Femei care îl priveau pentru că nu erau fericite, de parcă voiau să-l contamineze cu nenorocirea lor.

Plânse în tăcere, cu ochii închişi. Ca să se consoleze, se sprijinea cu capul de coasta de lemn a ambarcaţiei, simţind rumoarea mării de partea cealaltă a scândurilor de trei centimetri grosime care îl despărţeau de Eternitate.

XI •Marea Sargasselor

„În Marea Sargasselor, unde oasele
vin la suprafaţă ca să se albească,
să mintă şi să-şi bată joc de vasele care trec.”

Thomas Pynchon, *Curcubeul gravitaţiei*

Când urcă pe punte, velierul stătea neclintit în lumina zorilor, fără niciun suflu de briză, cu abrupta linie a coastei foarte apropiată şi cu cerul fără nori virând la apus de la gri negricios la albastru; roşie piatra, roşie marea la răsărit, roşii razele pe care soarele le îndrepta orizontal spre catargul *Carpantei* pe suprafaţa apei liniştite.

— Aici a fost – zise Tanger.

Avea o hartă nautică desfăşurată pe genunchi, şi lângă ea Pilotul fuma o ţigară, cu o ceaşcă de cafea ţinută cu mâinile amândouă. Coy se duse pe puntea de la pupa. Îşi pusese nişte pantaloni uscaţi şi un maiou, iar în părul ciufulit şi pe buze avea resturi de sare de la scufundarea nocturnă. Se uită de jur împrejur, printre pescăruşii care planau ţipând înainte de a se lăsa pe apă. Coasta era la o milă şi ceva spre vest, apoi se deschidea în sus luând forma unui sân de mare. Recunoscu Punta Percheles, Punta Negra, colţul de stâncă la suprafaţa apei şi insula Mazarrón mai la distanţă; iar în depărtare, la vreo opt mile către est, masa întunecată a Capului Tiñoso.

Se întoarse în cockpit. Pilotul coborâse ca să-i aducă o ceaşcă de cafea fierbinte, şi Coy o bău dintr-o singură înghiţitură, strâmbându-se involuntar pe când savura ultimele picături din lichidul amar. Tanger arăta pe hartă peisajul pe care îl aveau sub ochi. Avea pe ea acelaşi pulover negru şi nimic în picioare. Şuviţe blonde îi scăpau din părul strâns sub scufia de lână a Pilotului.

— Acesta e locul – zise – unde *Dei Gloria* şi-a pierdut catargul şi a trebuit să susţină lupta.

Coy încuviinţă nescăpând din ochi coasta apropiată, în timp ce ea explica detaliile dramei. Tot ce învăţase şi studiase,

amănuntele adunate ici şi colo de pe catastife îngălbenite, de pe manuscrise uitate, de pe vechile hărţi nautice ale tomului Urrutia, se ordona în vocea ei liniştită, sigură pe sine de parcă cea care vorbea fusese în persoană atunci şi acolo. El nu auzise în viaţa lui pe cineva atât de convins de ce povestea. Şi ascultând-o, cu ochii ţintă la arcul de coastă cenuşie ce se îndepărta spre nord-est, Coy încercă să reconstituie propria-i versiune a faptelor: aşa a fost; sau, mai degrabă, aşa s-ar fi putut să fie. Invoca în ajutoru-i cărţile citite, experienţa lui de marinar, zilele şi nopţile tinereţii sale purtată de vele tăcute de-a lungul şi de-a latul mării aceleia la care ea îl readusese. De aceea îşi putu imagina totul cu uşurinţă; iar când Tanger se întrerupea din povestire şi îl privea, şi ochii albaştri ai Pilotului se întorceau de asemenea către el, Coy ridica puţin din umeri, îşi atingea nasul şi umplea golurile naraţiunii. Dădea detalii, se aventura în închipuirea situaţiilor, descria manevre, situându-le în zorii acelui 4 februarie 1767, când vântul *lebeche* s-a rotit spre nord la răsăritul soarelui, punându-i pe vânător şi pe pradă să navigheze cu vânt de bulină. În împrejurarea aceea, zise, vântul aparentse adăuga la vântul real, iar brigantina şi feluca trebuie să fi gonit cu şapte-opt noduri: *DeiGloria* cu randa, vela mare, focurile, gabiile şi vergile bine braţate asupra vântului; iar corsarul, cu velele latine de trinchet şi de randă încordate şi drepte ca tăişul cuţitului, navigând în volte mai bine decât victima sa. Foarte înclinaţi ambii spre tribord, cu apa scurgându-li-se prin gârliciurile din partea de asupra vântului, cu timonierii atenţi la echea cârmei şi cu căpitanii depinzând cu totul de briză şi de pânze, într-o cursă în care primul care făcea o greşeală pierdea partida.

Greşeli. Pe mare, ca şi la scrimă – Coy auzise asta undeva –, totul consta în a-ţi ţine adversarul la distanţă, prevăzându-i mişcările. Norul negru care se contura plan şi jos la distanţă, zona uşor întunecată a mării încreţite, spuma aproape imperceptibilă spărgându-se de stânca iţindu-se la faţa apei anunţau spintecări mortale de care doar vigilenţa permanentă te putea ocroti. Asta făcea din mare corespondentul perfect al vieţii. Momentul cel mai potrivit pentru a micşora suprafaţa velei, spunea înţeleptul principiu marinăresc, era exact acela când te întrebai dacă nu era momentul să micşorezi suprafaţa velei. Marea ascundea o canalie bătrână, periculoasă şi

vicleană, a cărei camaraderie aparentă nu pândea decât clipa când să te sfâşie la cea mai mică neatenţie. Îi omora cu uşurinţă, nemilos, pe neatenţi şi pe proşti; iar cel mai bun marinar nu putea spera decât, cel mult, să fie tolerat pe valurile ei, nesupărând-o, nederanjând-o. Asta pentru că marea era lipsită de sentimente şi, precum Dumnezeul biblic, nu ierta niciodată, decât din întâmplare ori din capriciu. Cuvintele înţelegere şi milă, ca atâtea altele, rămâneau pe uscat odată cu dezlegareaparâmelor. Şi într-un anumit fel, era de părere Coy, aşa şi trebuia să fie.

Greşeala, hotărî el, o săvârşise până la urmă căpitanul Elezcano. Sau poate n-a fost nicio eroare, ci s-a întâmplat doar ca legea mării să încline cu ocazia aceea în favoarea corsarului. Tot mai aproape de duşmanul care o împiedica să se pună la adăpost sub tunurile fortificaţiilor de la Mazarrón, brigantina desfăşurase probabil rândunicile şi zburătorii, în pofida stării proaste a arborilor gabieri. Nu era greu de ghicit restul: căpitanul Elezcano privind în sus, neliniştit, pe când marinarii, balansându-se pe frânghiile unind extremităţile vergilor, suspendaţi peste mare la tribord, dezleagă funiile subţiri ale velelor superioare, iar acestea se desfăşoară cu un uşor fâlfâit, încordându-se la suişul vergilor şi întinsul şcotelor. Şi ucenicul de pilot care se apropie de dunetă cu latitudinea şi longitudinea obţinute de pilot, şi ordinul distrat de a le nota în jurnalul de bord, dat de căpitan, care nu pierde vârful catargului din ochi. Şi ucenicul lângă el, uitându-se la rândul lui în sus în timp ce pune în buzunar hârtia cu coordonatele scrise cu creionul. Şi deodată trosc, scrâşnetul sinistru al lemnului crăpând, şi frânghiile şi pânza căzând în partea de asupra vântului încurcându-se în gabia trinchetului, şi corabia deviind sinucigaş, şi sufletul la gură al tuturor oamenilor de la bord, care în momentul acela înţeleg că soarta le e pecetluită.

Precis erau marinari acolo sus, retezând cordajul inutil şi aruncând resturile arborelui gabier şi ale velelor în mare, în timp ce dedesubt căpitanul Elezcano dădea ordinul de deschidere a focului. Sabordurile tunurilor trebuie să fi fost deschise încă de la revărsatul zorilor; gurile tunurilor erau încărcate, iar tunarii pregătiţi. Căpitanuls-o fi hotărât poate să cadă într-un bord ca să-l ia prin surprindere pe urmăritorul apropiat, alegând de bună seamă tribordul, cu oamenii aplecaţi în spatele tunurilor,

aşteptând ca velele şi coca felucii să apară în faţa lor. O luptă cu capetele de vergă aproape atingându-se, zicea relatarea scrisă de autorităţile navale pe baza mărturiei ucenicului de pilot. Asta însemna că vasele trebuie să fi fost extrem de apropiate, cu oamenii corsarului gata de canonadă şi de abordaj, când *Dei Gloria* şi-a descoperit tribordul cu sabordurile deschise în spatele cărora fumegau fitilele şi a slobozit o salvă de la foarte mică depărtare, din cinci tunuri scuipând ghiulele de patru livre. Precis a cauzat pierderi; însă în momentul acela vasul corsar se afla mai mult ca sigur în derivă de tribord, de nu cumva velele-i latine i-or fi permis să-şi continue direcţia, strângând vântul, şi să taie siajul brigantinei, lansându-i la rândul lui o salvă răzbunătoare, ucigaşă, ce i-a măturat acesteia toată puntea de la pupa la prora. Două tunuri lungi de şase livre şi patru de câte patru livre: între cincisprezece şi douăzeci de kilograme de fier şi de mitralii spulberând frânghii, lemn, carne omenească. Apoi, pe când la bordul corsarului tunarii strigau de bucurie, văzându-i pe răniţii şi muribunzii adversarului târându-se pe punţile alunecoase din cauza sângelui, cele două corăbii au continuat să se apropie tot mai lent, până au rămas nemişcate, una lângă alta, bombardându-se cu ferocitate.

Căpitanul Elezcano era un tenace fiu al Biscayei. Hotărât să nu-şi ofere gâtul de bunăvoie cuţitului măcelarului, desigur că bătea bordul brigantinei de la un capăt la celălalt, încurajându-i pe disperaţii săi tunari. În juru-i trebuie să fi fost tunuri demontate, schije, proiectile detun şi de muschetă şi mitralii zburând peste tot, bucăţi de parâme, de catarg şi de vele căzând de sus. Poate că în momentele acelea cei doi iezuiţi muriseră deja, sau poate coborâseră în cabină să apere până în ultima clipă cufăraşul cu smaralde, ori să-l arunce în mare. Ultimele salve ale corsarului au fost negreşit devastatoare. Arborele trinchet, cu velele lui sfâşiate ca nişte linţolii, trosni înainte de a cădea peste puntea, arătând ca un abator, a brigantinei; iar căpitanul Elezcano poate că-şi dăduse şi el sufletul demult. Corabia plutea în voia valurilor, pustiită şi necârmită. Şi poate că, pitit printre colacii de parâme, cu o sabie de luptă în mâna care-i tremura, îngrozitul ucenic de cincisprezece ani îşi aştepta sfârşitul, văzând cum se apropiau prin fum catargele lui *Chergui* cel gata de abordaj. Dar se vedea şi un foc acolo la bord: salvele de la foarte mică distanţă ale

brigantinei, sau poate chiar cele ale felucii, incendiaseră una din pânzele inferioare, care nu mai putu fi strânsă din pricina manevrei neaşteptate. Iar acum vela aceea ardea, căzând peste puntea corsarului; probabil lângă o încărcătură de praf de puşcă, sau lângă tambuchiul deschis al depozitului de pulbere şi muniţii. Întâmplări de pe mare. Şi deodată ţâşni o vâlvătaie, şi o bubuitură seacă lovi brigantina în agonie ca un pumn de aer, doborându-i cel de al doilea catarg şi umplând cerul de fum negru şi ţăndări şi scântei şi resturi umane ce căzură pretutindeni. Atunci, ridicându-se pe bordul plin de sânge, asurzit de explozie şi cu ochii ieşindu-i din cap de oroare, ucenicul-pilot putu vedea că acolo unde fusese vasul corsar nu mai erau decât bârne fumegoase care sfârâiau scufundându-se în mare. În momentul acela *Dei Gloria* se aplecă şi ea, cu apa năvălindu-i în măruntaiele cocii sale distruse, iarmicul pilot se pomeni ţinându-se la suprafaţă printre resturi de lemnărie şi de cordaje. Era singur, şi lângă el plutea barca pe care căpitanul Elezcano pusese s-o arunce în mare ca să elibereze puntea, cu câteva minute înainte de a începe lupta.

•

— În linii mari, aşa trebuie să se fi întâmplat – zise Tanger.

Stăteau tăcuţi câteşitrei, în faţa mării nemişcate ca o lespede de mormânt. Jos sub ei, undeva, pe jumătate îngropate în nisipul de pe fund, erau osemintele celor aproape o sută de oameni morţi, resturile celor două corăbii şi o avere în smaralde.

— Cel mai logic – continuă ea – este ca feluca să se fi dezintegrat în urma exploziei, iar resturile ei să fie împrăştiate pe o mare suprafaţă. În schimb, brigantina s-a scufundat intactă, cu excepţia catargelor rupte. Întrucât adâncimea nu e cine ştie ce, normal ar fi să zacă pe chilă sau pe o coastă.

Coy studia harta, calculând distanţe şi adâncimi. În spatele lui soarele începea să încălzească.

— Fundul e din nămol şi nisip – zise. Şi ceva pietre. S-ar putea să fie îngropată atât de mult încât să nu putem săpa.

— Se poate – Tanger se aplecă peste hartă, atât de aproape încât li se atingeau capetele –. Dar asta n-o vom şti până nu vom ajunge acolo jos. Partea acoperită va fi în mai bună stare decât cea expusă valurilor şi curenţilor. Microorganismele şi-au făcut probabil treaba rozând lemnul... Tot ce n-a fost protejat de nisip pesemne s-a descompus. Fierul a ruginit. Mai intervine şi

temperatura apei... O epavă poate rămâne intactă la temperaturi mici sau poate dispărea în scurt timp în ape calde.

— Aici nu-s prea reci – precizează Pilotul –. Cu excepţia vreunui curent.

Era în continuare interesat, dar se trăgea mai la o parte, cu chipul lui inexpresiv măcinat de vânt, soare şi silitră. Făcea şi desfăcea mecanic noduri, cu o bucată de funie între degetele-i bătătorite, cu unghii la fel de scurte şi de rupte ca ale lui Tanger. Pupilele lui, decolorate de ani de lumină mediteraneeană, zăboveau pe rând peste ei, liniştite. O privire stoică pe care Coy o ştia foarte bine: cea a pescarului sau a marinarului care nu aşteaptă nimic altceva decât să-şi umple rezonabil plasele şi să se întoarcă în port exact cu cele trebuitoare traiului. El nu era din cei ce-şi fac iluzii. Marea cotidiană dilua himerele; şi, în fond, cuvântul *smaralde* i se părea la fel de lipsit de concreteţe ca locul unde curcubeul se sprijină de mare.

Tanger îşi scosese boneta de lână. Acum se ţinea neatent cu o mână de umărul lui Coy.

— Până când nu vom fi situat corpul vasului cu ajutorul planurilor şi nu vom fi aflat unde e fiecare compartiment în parte, nu vom fi siguri de nimic... Important este ca zona pupei să fie accesibilă. Acolo era cabina căpitanului. Şi smaraldele.

Atitudinea ei era tot mai diferită de cea de pe uscat. Mai naturală, mai puţin arogantă. Coy simţea uşoara apăsare a mâinii pe umăr şi apropierea trupului ei. Mirosea a mare şi a piele încălzită de soarele ce urca încet pe cer. Acum ai nevoie de mine, se gândi. Acum ai mai multă nevoie de mine, şi se simte.

— Poate au aruncat smaraldele în mare – zise.

Ea negă din cap, cu umbra detaşându-i-se foarte clar pe harta 463A. Apoi rămase puţin timp tăcută şi zise poate. Asta nu se putea încă şti. Oricum,cufăraşul era perfect descris: o cutie din lemn, fier şi bronz, de douăzeci de *pulgadas* lungime, după vechile măsuri; o *pulgada* era pe vremuri un lat de deget mare, deci cam 23 milimetri. Fierul, nerezistând bine la apă, devenise pesemne o masă negricioasă de nerecunoscut; bronzul rezista mai bine, însă lemnul, desigur, dispăruse; înăuntru, smaraldele trebuie să se fi lipit între ele prin aderenţe, aproape sudându-se. Aspectul lor va fi fiind acum, mai mult sau mai puţin, cel al unui

bloc de piatră întunecat, puţin roşcat, străbătut de venele verzui ale bronzului. Trebuiau să-l caute printre resturi, iar asta nu va fi deloc uşor.

Bineînţeles că nu. Ba lui Coy i se părea nespus de greu. Acul în carul cu fân, după cum sugerase Lucio Gamboa la Cádiz, între două hohote de râs şi două ţigări. Iar dacă epava era îngropată, trebuiau folosite furtunuri de aspirat nămolul şi nisipul. Ceva deloc discret.

— Oricum – conchise Tanger –, întâi trebuie s-o localizăm.

— Ce se-aude cu sonda? – întrebă Coy.

Pilotul termina un nod dublu de saulă.

— Nicio problemă – zise –. Ne-o vor monta după-amiaza asta la Cartagena, ca şi un repetitor de GPS pentru cabină – se uita la Tanger cu o gravitate suspicioasă –. Numai că toate astea trebuie plătite.

— Desigur – zise ea.

— E cea mai bună sondă de pescuit pe care am putut-o găsi – Pilotul i se adresa lui Coy. O Pathfinder Optic cu trei fascicule, aşa cum mi-ai cerut... Traductorul se poate instala pe oglinda de la pupa fără multă trudă.

Tanger îl privi întrebător. Coy explică: cu sonda aceea puteau acoperi un evantai de 90 de gradesub chila *Carpantei.* Se folosea pentru localizarea bancurilor de peşti, dar oferea de asemenea o perspectivă clară a fundului, cu profilul foarte detaliat al suprafeţei acestuia. Important era că, utilizând mai multe culori pe ecran, Pathfinder-ul diferenţia fundurile în funcţie de densitatea, duritatea şi structura lor, detectând orice neregularitate. O piatră izolată, un obiect scufundat, până şi schimbările de temperatură, toate apăreau limpede. Până şi metalul, fierul sau bronzul tunurilor, dacă ieşeau din nisip, se vedeau în culori tari, mai întunecate. Sonda de pescuit nu era la fel de precisă ca sistemele profesionale pe care le putea utiliza Nino Palermo; dar la o adâncime de douăzeci până la cincizeci de metri îşi făcea treaba şi era suficientă. În felul acesta, navigând încet ca să pieptene sau să grebleze aria de cercetat, şi stabilind coordonatele fiecărui obiect scufundat care atrăgea atenţia, puteau trasa o hartă a zonei cu locurile posibile ale naufragiului. În faza ulterioară aveau să exploreze fiecare punct cu acvaplanul: o tăblie de scândură remorcată de pe care scufundătorul, pe burtă, nu pierdea fundul din ochi.

— E ciudat – zise Pilotul.

Desprinsese de lângă habitaclu burduful de vin atârnat acolo şi bea cu capul dat pe spate, cu ochii deschişi spre cer. Coy ştia la ce se gândea, în cazul unui naufragiu atât de aproape de suprafaţă, pescarii ar fi trebuit să-şi agaţe plasele de el. Nu putea fi ţinut ascuns. Oamenii aflau. Şi, în condiţiile astea, cineva nu se poate să nu fi aruncat vreo privire acolo jos, măcar din curiozitate. Orice înotător subacvatic amator, orice scufundător putea s-o facă.

— Mda. Mă-ntreb de ce niciun pescar n-a pomenit niciodată de vreun naufragiu aici. Căde-obicei tipii ăştia cunosc fundul mai bine decât coridorul de la ei de-acasă.

Tanger îi arătă harta: *A, F, P.* Adică *arena* (nisip), *fango* (nămol), *piedras* (pietre). Micile iniţiale erau împrăştiate peste tot, alături de cifrele indicând adâncimea.

— Mai sunt şi stânci, vedeţi?... Toate astea la un loc au putut apăra epava.

— S-o apere de pescari, da, se poate – fu de părere Coy –. Însă o corabie de lemn scufundată între stânci nu rezistă mult. La un fund atât de ridicat, valurile şi curenţii distrug corpul vasului. Niciunul nu se păstrează ca în ilustraţia aia a ta la *Comoara lui Rackham cel Roşu.*

— Poate – zise ea.

Contempla marea cu o expresie de încăpăţânare pe chip, şi privirea Pilotului se încrucişă cu a lui Coy. Deodată, din nou, toată afacerea aceea părea absurdă. N-o să găsim nimic, spunea gestul marinarului în timp ce-i trecea burduful lui Coy. Mă aflu aici fiindcă-ţi sunt prieten şi-n plus mă plăteşti; sau ea e cea care mă plăteşte, ceea ce pân’ la urmă-i acelaşi lucru. Numai că ţie femeia asta ţi-a deviat acul busolei. Şi culmea-i că nici nu te culci cu ea.

•

Erau la Cartagena. Navigaseră în apropierea coastei, pe sub peretele abrupt al Capului Tiñoso, şi acum *Carpanta* îşi aştepta rândul la intrarea portului folosit încă de pe vremea grecilor şi fenicienilor. Quart-Hadasht: Nouă Cartagină a faptelor eroice ale lui Hannibal. Tolănit pe un scaun de tec la pupa velierului, Coy observa insula Escombreras. Acolo, sub malul parcă retezat dinspre sud, scosese amfore romane în tinereţe: de vin şi de untdelemn, cu gâturi elegante, cu toarte prelungi şi cu mărcile

în latină ale olarilor, unelepecetluite la gură ca în ziua când se scufundaseră în mare. Cu douăzeci de ani înainte, zona aceea era o imensă câmpie de resturi rămase de pe urma naufragiilor, dar, se spunea, şi a ofrandelor aruncate în mare de navigatori când ajungeau în dreptul unui templu închinat lui Mercur. Coy se scufundase acolo adesea şi suise înapoi la suprafaţă, nedepăşind însă niciodată viteza propriilor lui bule de aer, spre silueta întunecată a *Carpantei* care adăsta deasupra, pe plafonul ca de metal lustruit al suprafeţei lucioase, cu linia chilei curbată spre adânc. Odată, prima oară când coborâse la şaizeci de metri – şaizeci şi doi pe profundmetrul de la încheietura mâinii –, Coy se scufundase încet, cu pauze pentru compensarea creşterii presiunii în timpane, lăsându-se să cadă în interiorul acelei sfere verzui unde culorile dispăreau treptat transformându-se într-o lumină fantomatică, difuză, şi nu mai rămâneau decât diferite nuanţe de verde. Pierduse din ochi suprafaţa, apoi căzuse, la fel de lent, în genunchi pe fundul de nisip curat, cu frigul adâncurilor suindu-i-se de-a lungul muşchilor şi stomacului sub costumul de neopren. Şapte virgulă două atmosfere, se gândi, uimit de propria-i cutezanţă; dar avea optsprezece ani. În jurul lui, cât cuprindea cu ochii în cercul verde, întinse în fel şi chip pe nisipul neted, pe jumătate îngropate în el sau grupate în mici ridicături, vedea zeci de amfore sparte sau intacte, gâturi şi baze ascuţite; lut milenar de care nimeni nu se atinsese, nici nu-l scosese la lumina zilei, de douăzeci de veacuri. Guri largi, rotunde, lungi şi strâmte, printre care scoteau capul murene urâte şi înotau peşti întunecaţi. Îmbătat de mângâierea mării pe piele, fascinat de penumbra aceea şi de vasta câmpie de urcioare nemişcate ca nişte delfini adormiţi, Coy îşi scoase masca de pe faţă,păstrând muştiucul cu aer între dinţi, ca să simtă pe chip toată măreţia tenebroasă care îl înconjura. Apoi, alarmat subit, îşi puse la loc masca, golind-o de apă cu aerul scos pe nas. Chiar atunci, Pilotul, cu trupul alungit de labele-i de cauciuc, preschimbat în altă siluetă de un verde-închis care cobora din înaltul sferei la capătul unui lung şi drept panaş de bule, ajunsese până la el, mişcându-se cu încetineala oamenilor aflaţi la mare adâncime, arătând cu un gest sever profundmetrul lui de la încheietura mâinii, apoi spre tâmplă cu un deget, întrebându-l pe tăcute dacă-şi pierduse minţile. Urcară împreună, foarte încet, pe urmele meduzelor de aer care îi

precedau, ducând fiecare câte o amforă. Iar când erau aproape de suprafaţă, şi soarele începea să-şi filtreze razele prin stratul de peruzea şlefuită de deasupra capetelor lor, Coy şi-o ridicase pe a sa, răsucind-o cu gura în jos, şi un siaj de nisip fin se scursese din interiorul ei, sclipind ca o pulbere de aur în contra luminii apei şi învăluindu-l într-un nor ce părea un vis aurit.

Iubea marea aceea, care era tot atât de bătrână, de sceptică şi de înţeleaptă precum nenumăratele femei ce pulsau în memoria genetică a lui Tanger Soto. Malurile ei păstrau pecetea secolelor, gândi contemplând oraşul despre care scriseseră Vergiliu şi Cervantes, oploşit în fundul portului natural dintre înalţii pereţi stâncoşi care timp de trei mii de ani îl făcuseră aproape inexpugnabil pentru duşmani şi pentru vânturi. În ciuda decadenţei lui, a faţadelor decrepite şi murdare, a terenurilor rămase de pe urma caselor dărâmate şi nereconstruite care uneori îi dădeau ciudatul aspect al unui oraş aflat în război, arăta frumos dinspre mare, iar pe străduţele-i strâmte răsunau ecourile oamenilor care luptaseră ca troienii, gândiseră ca grecii şi muriseră ca romanii. Se putea distinge deja străvechiul castel înălţat pe un dâmb deasupra zidurilor groase de cetate, de partea cealaltă a stabilopozilor şi contra-brizanţilor ce protejau intrarea portului şi a şantierului naval. Vechile forturi părăsite Santa Ana şi Navidad alunecau încet la babordul şi tribordul *Carpantei,* păstrând încă o încruntătură ameninţătoare în meterezele lor goale care, ca nişte ochi orbi, continuau să stea aţintite asupra mării.

Aici m-am născut, gândi Coy. Şi din acest port m-am aplecat peste cărţi şi oceane pentru întâia oară. Aici m-a încercat provocarea lucrurilor îndepărtate şi nostalgia prematură a celor necunoscute. Aici am visat să vâslesc spre balenă cu un cuţit între dinţi şi cu un harponier dibaci la prova. Aici am intuit, înainte de a vorbi englezeşte, existenţa a ceea ce *Mariners Weather Log* numeşte ESW: *Extreme Storm Wave,* Valul de Furtună Extremă. Şi am ştiut că orice om are întotdeauna, fie că dă ori nu dă peste el, un ESW aşteptându-l undeva. Aici am văzut lespezile marinarilor morţi străjuind gropile lor goale şi am înţeles că lumea e un barcaz care doar pleacă, dar nu se mai întoarce. Aici am descoperit, înainte de a avea nevoie de el, înlocuitorul sabiei lui Cato, al cucutei lui Socrate. Al pistolului şi-al glonţului.

Zâmbea de sine însuşi, de gândurile sale, pe când se uita la Tanger cum stătea dreaptă lângă ancoră, ţinându-se cu o mână de focul genovez înfăşurat pe straiul lui, iar velierul intra în port împins de motor. În cockpit, Pilotul manevra la timonă pe apele acelea unde putea să navigheze cu ochii închişi. O corvetă gri a Marinei, pornind în larg de la digul San Pedro, trecea pe la tribord, cu marinarii ei tineri aplecaţi peste balustradă ca s-o observe mai bine pe femeia nemişcată laprova velierului ca un mascaron aurit. Până la *Carpanta* ajungea, adus de briza dinspre ţărm, mirosul munţilor apropiaţi: golaşi, sterpi şi calcinaţi de soare, cu cimbru, rozmarin, *palmito* şi nopal printre stâncile lor cenuşii, viroage uscate unde creşteau smochinii, şi pâlcuri de migdali eşalonate pe brâuri de piatră seacă. În pofida cimentului şi sticlei şi oţelului şi excavatoarelor, a succesiunii interminabile de lumini bastarde care îi pângăreau ţărmurile de la o coastă la alta, toată Mediterana continua să fie acolo dacă erai câtuşi de puţin atent la delicatul zvon al amintirii: untdelemn şi vin roşu, Islam şi Talmud, cruci, pini, chiparoşi, morminte, biserici, apusuri roş-violete ca sângele, vele albe în depărtare, pietre cioplite de oameni şi de timp, ora ciudată a serii când totul rămânea tăcut şi liniştit cu excepţia cântecului greierilor, nopţi la lumina unui foc făcut cu lemne aduse de valuri, pe când luna se înălţa încet peste o mare de insule fără apă. Şi de asemenea frigărui cu sardele, dafin şi măsline, coji de pepene plutind domol în uşoara legănare de seară a plajei, rumoarea pietricelelor târâte de resacul de dimineaţă, bărci vopsite în albastru, alb şi roşu, împotmolite la ţărmuri cu mori în ruină şi măslini cenuşii, struguri îngălbenind bolţile de viţă. Iar la umbra lor, cu ochii pierduţi în albastrul intens ce se întindea către răsărit, bărbaţi nemişcaţi privind marea; eroi arşi de soare şi bărboşi, specialişti în naufragii în golfuleţe dinainte desemnate de zei cruzi, ascunşi sub aparenţa unor statui mutilate ce dormeau, cu ochii deschişi, într-o tăcere de veacuri.

— Ce-i asta? – întrebă Tanger.

Venise la pupa şi arăta spre babord, dincolo de digul Navidad, lângă marile tunele gemene de beton construite în alte timpuri ca să adăpostească submarine. Acolo, plaja neagră de la Espalmador era acoperită cu resturi de nave ciopârţite.

— E Cimitirul Vaselor Fără Nume.

Pilotul se întorsese spre Coy. Avea o ţigară pe jumătate fumată în gură şi îl privea cu ochi în care adăstau amintirile, premergătoare unui sentiment pe care se feri să-l exteriorizeze. Pe mal, cu carcasele lor ruginite pe jumătate scufundate în apă, printre structuri, punţi de comandă, coverte şi coşuri afumate, zăceau vapoare îmbucătăţite ca nişte uriaşe cetacee spintecate, arătându-şi coastele metalice şi pereţii despărţitori goi, cu plăcile de oţel tăiate şi îngrămădite pe plajă la picioarele macaralelor. Acolo era locul unde vasele osândite la moarte, lipsite deja de nume, matricolă şi pavilion, îşi săvârşeau ultima călătorie înainte de a sfârşi sub aparatul de sudură. Noile planuri urbanistice ale oraşului condamnau acel loc la dispariţie, însă aveau să mai treacă multe luni până să se termine cu ultimele ciopârţiri de vase şi cu curăţirea resturilor împrăştiate peste tot. Coy văzu un vechi bulkcarrier din care nu mai rămăsese decât pupa pe jumătate prăvălită în mare, şi ale cărui două treimi anterioare dispăruseră deja într-un haos de fierăraie pe plajă. Erau piese demontate pretutindeni, mai mult de o duzină de ancore mari picurând rugină pe nisipul închis la culoare, trei coşuri păstrate în mod absurd, unul lângă altul, cu resturi încă vizibile de vopsea amintind steagul armatorilor, şi suprastructura aproape centenară a unui pachebot ce fusese rus sau polonez, *Korzeniowski,* ceva mai încolo, lângă turnul de pază, vas din care Coy îşi putea aminti o punte de fier oxidat cu resturi de vopsea albă, cu scânduri putrede şi cabină aproape intactă, la bordul căreia visa, când era mic, căsimţea mişcarea navei sub tălpi şi largul mării sub ochi.

Acela fusese timp de mulţi ani locul lui preferat, îmbiind la visări oceanice, când se plimba spre dig cu o undiţă în mână sau cu arbaleta lui subacvatică cu elastic şi labele de cauciuc, sau când, mai târziu, îl ajuta pe Pilot să cureţe coastele *Carpantei* trasă la Espalmador într-un loc cu apă mică. Acolo, în înserările interminabile din port, pe când soarele se ascundea încetul cu încetul îndărătul scheletelor inerte ale vechilor vapoare, Pilotul şi cu el stătuseră de vorbă îndelung cu cuvinte sau tăceri despre crezul lor, al amândurora, cum că vasele şi oamenii ar trebui să sfârşească întotdeauna demn, pe mare, în loc să vină să eşueze pe uscat. Iar mai târziu, foarte departe de acest loc, pe insula Decepţiei, la sud de Capul Horn şi de trecătoarea Drake, Coy simţise aceeaşi stare sufletească atunci când debarcase pe

nisipul unei plaje care era neagră ca asta de aici, printre mii de oase de balenă ce o albeau cât vedeai cu ochii. Spermanţetul acelor animale se transformase în ulei ars în lămpi cu mult, mult timp înainte ca el să se fi născut; dar oasele zăceau tot acolo ca o batjocură, în acea ciudată mare antarctică a Sargasselor. Mai era printre acele resturi şi un străvechi fier de harpon ruginit, iar Coy se pomeni drept în faţa lui, privindu-l din picioare cu mare scârbă. La urma urmei, insula Decepţiei îşi merita cu prisosinţă numele. Balene spintecate, vapoare dezmembrate. Oameni terminaţi. Harponul se înfigea mereu în aceeaşi carne, fiindcă mereu era vorba de aceeaşi istorie.

•

Acostară în portul sportiv şi se plimbară pe cheiuri, simţind, cum se întâmpla întotdeauna când călcau pe pământ, că acesta oscila uşor sub paşii lor. Lacheiul comercial, vizavi de clubul nautic, se afla un cargou cu catarge: *Felix von Luckner,* al companiei Zeeland Ship, pe care Coy îl ştia bine pentru că făcea de obicei ruta Cartagena-Anvers. Era suficient să te uiţi la el ca să-ţi evoce aşteptări îndelungi sub ploaie, sub vânt şi în lumina gălbuie a iernii, siluetele fantasmagorice ale macaralelor pe pământul gol, ecluza şi interminabilele manevre de pe Escaut. Şi deşi cunoscuse unghere ale lumii mult mai confortabile, Coy nu-şi putu reţine un fior de nostalgie.

Se instalară câteşitrei la terasa barului Valencia, lângă centenara inscripţie din plăcuţe de faianţă *azulejos* cuprinzând versurile închinate de Miguel de Cervantes oraşului în a sa *Călătorie în Parnas,* sub zidul gros ridicat de Carlos al III-lea când *Dei Gloria* zăcea de numai trei ani pe fundul mării, şi băură mari stacane de bere rece în faţa ceasului Primăriei, a palmierilor agitaţi de vântul *lebeche* care împrospăta aerul amiezii, şi a vârfului monumentului ridicat în memoria marinarilor morţi în Cuba şi la Cavite în 1898, cu zeci de nume gravate pe plăci de marmură alături de cele ale vaselor care, aidoma acelor echipaje, despicau de peste o sută de ani tăcerea adâncurilor. Apoi Pilotul se duse după sonda achiziţionată, iar Tanger îl însoţi pe Coy pe străzile strâmte şi pustii ale oraşului vechi, pe sub balcoanele cu ghivece de muşcate şi busuioc, şi pe sub verandele cu geamlâc de unde încă, uneori, câte o femeie stând jos cu un lucru de mână îi privea trecând cu curiozitate. Acum, majoritatea acelor balcoane erau închise şi verandele goale, cu

geamuri fără perdele, în case cu ferestrele condamnate şi cu uşi dinaintea cărora se adunau murdăria şi gunoiul; iar Coy căuta degeaba printre ele o mutră cunoscută, o muzică familiară în spatele jaluzelelorverzi, un copil jucându-se după colţ sau în piaţeta cea mai apropiată, în care să recunoască pe cineva sau să se recunoască.

— Am fost fericit aici – zise el pe neaşteptate.

Se opriseră pe o stradă întunecoasă, în faţa terenului de construit lăsat liber de o clădire dărâmată între alte două care se ţineau încă în picioare. Porţiunile de pereţi goi păstrau fâşii de hârtie de tapetat, cuie ruginite de care nu mai atârna niciun tablou, urme de mobile, destrămate fire electrice. Le parcurse pe toate cu privirea, încercând să reconstituie tot ce se găsea cândva între acele ziduri: rafturi cu cărţi, mobile de nuc şi de mahon, coridoare cu plăcuţe de *azulejos,* camere cu ferestruici ovale sus, îngălbenite portrete înconjurate de un nimb alburiu care le sporea aerul fantomatic. Nu mai exista ceasornicăria de la parter, nici magazinele de cărbune şi de coloniale din capul străzii, nici măcar localul cu o fântână de marmură în centru, anunţuri cu Lichiorul de Anason Del Mono şi afişe cu coride pe pereţi, care mirosea a vin când treceai prin faţa uşii, şi la a cărui tejghea spinări de bărbaţi taciturni, aplecaţi peste pahare roşii, lăsau să se scurgă orele peste ele. Iar pe copilul cu pantaloni scurţi care bătea strada aceea cu câte un sifon în fiecare mână, sau îşi lipea nasul, fermecat, de vitrinele luminate, pline de jucării pentru Crăciun, demult îl răpise marea.

— De ce-ai plecat? – întrebă Tanger.

Vocea îi suna neaşteptat de dulce. Coy continua să se uite lung la pereţii casei inexistente. Arătă îndărăt, în direcţia portului din partea cealaltă a oraşului.

— Era un drum acolo – se întoarse încet. Am vrut să fac ceea ce alţii doar visează.

Ea înclină din cap, în semn de încuviinţare. Îl privea în felul acela ciudat al ei, pe care îl adopta uneori, de parcă îl vedea pentru întâia oară.

— Ai bătut cale lungă – abia şopti.

Părea să-l invidieze, zicând asta. Coy dădu din umeri, cu un zâmbet făcut din timp şi naufragii. O schimă deliberată, conştientă de ea însăşi.

— Ştiu nişte rânduri dintr-o carte – zise, apoi contemplă iar pereţii casei ce nu mai exista –. O pagină pe care am citit-o acolo sus.

Îşi aminti cu voce tare, fără greutate:

> „*Vino, tu cel cu inima frântă. Aici este o altă viaţă netrecând prin moarte. Aici poţi cunoaşte, fără a trebui să mori, minuni supranaturale. Eu ofer mai multă uitare decât Parca. Vino, ridică-ţi lespedea de pe mormânt şi uneşte-te cu mine*." *Auzind glasul acesta la răsărit şi la apus, din zori până în noapte, sufletul fierarului răspunse*: „*Da, plec*". *Şi astfel, Perth plecă la vânătoare de balene*...[1]

Dădu din nou din umeri, când termină, şi ea continua să-l privească în acelaşi fel. Irişii bleumarin îi fixau gura.

— Ai fost ce-ai vrut să fii – zise.

Glasul ei suna tot ca un susur gânditor. Coy îşi ridică puţin palmele.

— Am fost Jim Hawkins, apoi Ishmael şi câtva timp m-am crezut Lord Jim... După aceea mi-am dat seama că nu fusesem niciodată niciunul din ei. Asta m-a uşurat, oarecum. De parcă scăpasem de nişte prieteni agasanţi. Sau de nişte martori.

Aruncă o ultimă privire spre pereţii goi. Erau umbre întunecate care îl salutau de sus: femei îndoliate stând de vorbă în lumina tot mai săracă a serii, o candelă cu untdelemn în faţa statuetei Fecioarei, clinchetitul liniştitor al unor andrele împletind, o pungă de tutun din piele neagră cu iniţiale de argint şi mirosul tabagic al unor mustăţi albe. Gravuri cu vase navigând cu velele în vânt, printre foşnetul hârtiei unor pagini de carte. Am fugit, gândi, către un loc ce nu mai exista, dintr-unul care nu mai există. Îi zâmbi din nou neantului:

— După cum zice Pilotul, niciodată să nu te prindă visarea cu mâinile pe timonă.

Ea rămase tăcută după cuvintele acelea şi mult timp nu mai zise nimic. Scosese din geantă cutiuţa de carton cu efigia

[1] Versiunea românească a acestui fragment (1962, Șerban Andronescu) fiind mult diferită, o transcriem în continuare: *În fața ochilor săi doritori de moarte, oceanul primitor se arăta cu momeala spaimelor sale de neînchipuit și a minunatelor aventuri pe care le prilejuiește o viață nouă. Și astfel porni Perth la vânătoare de balene.* (n. tr.).

Eroului şi aprindea o ţigară cu pachetul încă în mâini, ca şi cum bucata aceea de carton presat şi colorat o consola de propriile-i fantasme.

•

Cinară *michirones* – mâncare tipică din Murcia, din bob, jambon şi cârnăciori – şi ochiuri cu cartofi la Hanul Jamaica, de cealaltă parte a vechiului tunel al străzii Canales. Acolo li se alătură Pilotul, cu mâinile pătate de ulei şi cu ştirea că sonda era instalată şi funcţiona bine. Prin zvonul de conversaţii, în fum de tutun formând straturi cenuşii sub tavan, Rocío Jurado cânta în fundal, la radio, *La Lola se va a los puertos.* Veteranul local fusese renovat, şi în locul feţelor de masă din muşama pe care Coy le ştiade-o viaţă întreagă apăruseră albituri şi tacâmuri noi, *azulejos* de faianţă, podoabe şi chiar tablouri pe pereţi, deşi clientela rămăsese cea dintotdeauna, mai ales pe la prânz: locuitori de-ai cartierului, megieşi, zugravi, mecanici de la un atelier din apropiere, pensionari atraşi de mâncarea de casă, bună şi ieftină. Oricum, după cum îi spuse lui Tanger turnându-i din nou vin roşu cu sifon în pahar, numai pentru numele localului şi tot merita să mergi acolo.

La desert, pe când Pilotul îşi descojea o mandarină, stabiliră planul de cercetare. Aveau să ridice amarele în zori, ca să înceapă pieptănatul zonei în toiul dimineţii. Sectorul iniţial de căutare rămânea definitiv stabilit între 1°20’ şi 1°22’ longitudine estică şi 37°31,5’ şi 37°32,5’ latitudine nordică. Vor aborda acel dreptunghi de o milă lungime pe două lăţime dinspre partea-i exterioară, de la adâncimea mai mare către cea mai mică, prin sondări repetate, mai rare începând de la cincizeci de metri. După cum preciză Coy, aceasta prezenta avantajul că, începând departe de coastă, mişcările *Carpantei* aveau să atragă mult mai târziu atenţia celor de pe uscat, de care se vor apropia apoi treptat. La viteza de două sau trei noduri, Pathfinder-ul le permitea sondarea detaliată a unor fâşii paralele late de cincizeci-şaizeci de metri. Zona totală de explorare era împărţită în şaptezeci şi patru de astfel de fâşii; aşa că, socotind şi timpul pierdut cu manevrele, parcurgerea fiecăreia din ele ar dura o oră; iar acoperirea ariei complete, cam optzeci. Iar asta situa orele reale de muncă între o sută şi o sută douăzeci. Socoteala, extinsă la toată aria de căutare, dădea între zece şi douăsprezece zile. Cu condiţia ca şi timpul să coopereze.

— Previziunea meteorologică e bună – zise Pilotul. Dar sigur vom pierde câteva zile.

— Două săptămâni – calculă Coy. Asta e durata minimă.

— Poate chiar trei.

— Poate.

Tanger îi asculta atentă, cu coatele pe masă şi cu degetele împreunate sub bărbie.

— Ai spus că am putea atrage atenţia, văzuţi de pe uscat... Asta ar stârni suspiciuni?

— La început, nu cred. Dar pe măsură ce ne apropiem, da, se poate. În perioada asta a anului e deja lume care merge la plajă.

— Sunt şi vase de pescuit – preciză Pilotul, cu o felioară de mandarină în gură –. Iar oraşul Mazarrón e aproape.

Tanger se uită la Coy. Luase o coajă de pe farfuria Pilotului şi o rupea în bucăţele. Aroma parfuma toată masa.

— Avem cum să ne justificăm?

— Cred că da. Putem să fim la pescuit, sau să căutăm ceva ce-am pierdut.

— Un motor – sugeră Pilotul.

— Exact. Un motor de barcă pneumatică. Ne-a căzut în mare. Mai e ceva în favoarea noastră, şi anume că Pilotul şi *Carpanta* lui sunt foarte cunoscuţi prin zonă şi n-or să bată la ochi... Cât despre uscat, să nu ne facem probleme inutile. Am putea acosta într-o noapte la Mazarrón, în alta la Águilas, altă dată la Cartagena, iar în rest putem ancora departe de zonă. O pereche ce închiriază o barcă pentru cincisprezece zile de vacanţă e tot ce poate fi mai normal.

Glumea spunând asta, însă Tanger nu păru să guste comentariul. Poate că o deranja cuvântul pereche. Stătea cu capul plecat, cu coaja de mandarină în mână, cântărind situaţia. Îşi spălasepărul după-amiaza, înainte de a coborî pe uscat, şi vârfurile aurii şi asimetrice îi atingeau iar bărbia.

— Circulă patrule? – întrebă, impasibilă.

— Două – zise Pilotul. Cea de supraveghere vamală şi cea a Gărzii Civile.

Coy explică: serviciul vamal HJ opera noaptea şi se ocupa de limitarea sau chiar stârpirea contrabandei. N-aveau treabă cu ea. Cât despre Garda Civilă, misiunea ei consta în paza coastei şi în a veghea asupra respectării legilor pescuitului. *Carpanta* nu-i privea, prin urmare; dar exista posibilitatea ca, văzând-o

acolo zi de zi, să le stârnească curiozitatea şi să vină să-şi bage nasul.

— Norocul e că Pilotul cunoaşte pe toată lumea, până şi pe gardieni. Acum lucrurile s-au mai schimbat, însă în tinereţea lui s-a înhăitat cu unii dintre ei. Îţi poţi imagina despre ce era vorba: tutun blond, băuturi, un procent din câştiguri – îl privi afectuos... Întotdeauna a ştiut să-şi câştige pâinea.

Pilotul făcu un gest fatalist şi înţelept, vechi precum marea pe care naviga: moştenire a nenumăratelor generaţii de vânturi potrivnice.

— Trăieşte şi lasă-l şi pe altul să trăiască – zise cu simplitate.

Coy în persoană îl însoţise de câteva ori, cândva, pe post de mus în expediţii clandestine şi nocturne în apropierea Capului Tiñoso sau spre Capul Palos, şi îşi amintea de episoadele acelea cu excitaţia proprie adolescenţei. Pe întuneric, cu sclipirea intermitentă a farului celui mai apropiat în noapte, în aşteptarea luminilor unui cargou care îşi încetinea mersul, oprindu-se strict timpul cuvenit pentru ca vreo două încărcături să fie coborâte în cockpitul *Carpantei.* Lăzi cu tabac blond american, sticle de whisky, electronică japoneză. Apoi, drumulde întoarcere tot prin întuneric, poate debarcarea mărfii într-un mic golf discret, trecând-o în mâinile unor umbre ce înaintau cu apa până la piept. Pentru tânărul care era Coy cel de-atunci nu exista diferenţă între cele trăite şi cele citite, asta justificând orice aventură. Din punctul lui de vedere, paginile acelea vechi, *Moonfleet* şi *David Balfour* şi *Săgeata de aur* şi toate celelalte – aşteptarea unei salve de bord pe întuneric fusese mult timp cea mai fierbinte dorinţă a sa – ofereau pretexte suficiente. Numai că după aceea, întorcându-se în port şi aruncând pe uscat un cablu inocent ca să-l lege de bolard, întotdeauna dădea peste vreun gardian civil ori un subofiţer de marină care lua partea leului; iar Pilotului îi rămânea, după ce-şi riscase barca şi libertatea, exact cât să-i ajungă până la sfârşitul lunii, pe când alţii se îmbogăţeau de pe urma lui. Trăieşte şi lasă-l şi pe altul să trăiască: însă mereu e cineva care trăieşte mai bine decât cel care a trudit. Adică pe socoteala lui. Odată, la barul Taibilla, pe când mâncau tartine din carne macră de porc cu tomate, cineva l-a luat la o parte pe Pilot şi i-a propus să facă o călătorie ceva mai complicată, mergând pe o noapte fără lună în întâmpinarea unui vas de pescuit venind din Maroc. Ketama pură, îi zise.

Cincizeci de kile de drog. Iar asta, îi explică tipul vorbind cu jumătate de gură, îl putea face să câştige de mii de ori cât scotea din sporadicele-i expediţii nocturne. De la masă, cu tartina în mână, Coy văzu cum Pilotul asculta cu atenţie, îşi termina fără grabă berea, apoi lăsa halba pe tejghea înainte de a-l scoate pe celălalt în şuturi din local până pe bulevard.

Tanger plăti cina şi ieşiră. Temperatura era plăcută şi merseră încet în direcţia porţilor Murciei şi a oraşului vechi. Era acolo un soldat de infanteriemarină nemişcat dinaintea porţii albe a Căpităniei: aceeaşi clădire, comentă Tanger, în care fusese interogat ucenicul de pilot de pe *Dei Gloria.* Mai vedeai şi licuricii verzi ai taximetriştilor plictisiţi din faţa cinematografului Mariola, şi oameni aşezaţi pe la terase. Uneori Coy se încrucişa cu o mutră cunoscută şi schimba un salut tăcut, o mişcare din cap, cum îţi merge, să trăieşti, pe curând, la revedere, pronunţate de unul şi de altul fără intenţia de a se mai vedea vreodată, nici de a afla răspunsul. Nu mai aveau nimic în comun despre care să vorbească. Văzu o veche iubire din tinereţe transformată în matroană respectabilă, cu doi copii de mână şi unul într-un cărucior, însoţită de un soţ cu părul în rărire şi cenuşiu, care lui Coy îi amintea vag de un fost coleg de liceu. Trecu inexpresivă în lumina îngrozitoarelor felinare postmoderniste care împovărau trotuarul, fără niciun semn de recunoaştere. Dar m-ai recunoscut, gândi el, amuzat. LFLCF: Legea lui Fost-ai Lele Cât ai Fost. Eu aşteptându-te la poarta San Miguel, atingerea mâinilor noastre la cafeneaua Mastia. Petrecerea aceea din noaptea de Revelion în casa părinţilor tăi plecaţi în călătorie: *Je t'aime, moi non plus,* şi perechile îmbrăţişate în clarobscur pe când Serge Gainsbourg şi Jane Birkin făceau amor pe pick-up. Şi colţul întunecos, şi patul fratelui tău cu un fanion de-al Clubului Atletico de la Madrid prins în pioneze de perete, şi în ce hal a reacţionat taică-tu când a sosit pe neaşteptate ca să strice toată petrecerea şi ne-a găsit acolo, jucându-ne de-a doctorul palpând bolnavul. Păi cum să nu mă cunoşti, fato.

— Faza căutării – zise – mă preocupă mai puţin decât aceea a găsirii lui *Dei Gloria*...În cazul din urmă, chiar prefăcându-ne câtva timpcă venim şi plecăm, nemişcarea noastră tot va fi pe zi ce trece mai suspectă – se întoarse spre Tanger... Ce nu ştiu e cât timp ne-ar putea lua asta.

— Nici eu nu ştiu.

Urcaseră pe strada Aerului până la cârciuma Del Macho (a Masculului). Treptele coastei Baroanei suiau spre ruinele vechii catedrale şi ale teatrului roman, printre gurile ca de gârlici ale unor străduţe strâmte, aproape toate dispărute deja, dar al căror traseu rămânea neşters în memoria lui Coy. Mai încolo, cartierul popular al muncitorilor din port şi al pescarilor, pe care şi-l amintea înghesuit la poalele castelului, cu rufe atârnate de la un balcon la altul, era acum pe jumătate dărâmat, locuit de imigranţi africani care te priveau, ostili sau complici, de pe la colţuri: ’aşiş bun, măi fâ’tate. Acu adus din Ma’oc. Pisicile se prelingeau pe lângă ziduri ca nişte comandouri în plină incursiune nocturnă, pe sub vechi zăbrele cu ghivece de flori. Dinspre crâşmele învecinate venea iz de vin şi de hamsii prăjite, şi o prostituată singuratică se plimba ceva mai încolo, ca o santinelă plictisită, sub un fanar prăpădit luminând o nişă cu Fecioara „de la Soledad”.

— Va trebui să măsurăm epava şi să o comparăm cu planurile – zise Tanger –, ca să putem situa prova şi pupa. Apoi să răscolim milimetru cu milimetru locul unde ar trebui să fie cabina căpitanului... Sau ce-a mai rămas din ea.

— Şi dacă-i îngropată?

— Atunci plecăm de-acolo şi ne întoarcem cu mijloacele adecvate.

— Tu comanzi – Coy evita ochii Pilotului, pe care îi simţea aţintiţi asupra lui. Oi fi ştiind tu ce să faci.

Cârciuma Del Macho nu se mai numea aşa, nici nu mai mirosea a măsline şi a vin ieftin;însă păstrase tejgheaua veche, butoaiele de stejar înnegrit şi aspectul de bodegă de pe vremuri pe care şi-l amintea Coy. Pilotul bea coniac Fundador, şi femeia goală tatuată pe antebraţul lui stâng se mişca lasciv ori de câte ori îşi încorda muşchii ridicând paharul. Coy văzuse cum silueta aceea albăstruie se ştergea puţin câte puţin, cu trecerea timpului. Pilotul o avea din tinereţe, când vasul *Canarias* făcuse o vizită la Marsilia, şi după mica operaţie făcuse febră trei zile. Chiar şi Coy fusese cât pe ce să se lase tatuat la Beirut pe când naviga ca ofiţer al treilea la bordul lui *Otago*: un şarpe înaripat foarte drăguţ, ales din modelele expuse pe perete de gravor. Dar când era cu braţul dezgolit întins şi cu acul gata să-i atingă pielea, se răzgândi. Aşa că lăsă zece dolari pe masă şi plecă cu braţul intact.

— Mai e un aspect neplăcut – zise: Nino Palermo. Precis are deja pe cineva pe-aci, spionându-ne. Nu m-ar mira să ne lase să căutăm şi să-şi facă apariţia de cum vom găsi epava.

Bău o înghiţitură din ginul lui albastru cu apă tonică, lăsând-o să lunece, proaspătă şi aromatică, pe gât. Încă mai avea în gură gustul de sare al băii nocturne.

— E un risc pe care trebuie să ni-l asumăm – zise ea.

Ţinea între două degete, între policar şi arătător, un pahar cu vin tămâios de care abia dacă se atinsese. Coy o observă peste marginea paharului său. Se gândea la Magnum-ul 357. Îi cotrobăise prin lucruri, înjurând în şoaptă, fără să-l găsească. Era pregătit să i-l arunce în mare, dar nu găsi decât caieţelele ei cu notiţe, ochelari de soare, haine, nişte cărţi. Dar şi o cutie cu tampoane igienice şi o duzină de chiloţei de bumbac.

— Sper că ştii ce faci.

Se uitase la Pilot, înainte de a i se adresa ei. Era mai bine ca marinarul să ignore treaba cu revolverul, fiindcă nu i-ar fi făcut nicio plăcere să navigheze cu *Carpanta* înarmată. Absolut niciuna.

— Am ştiut tot timpul – răspunse Tanger, glacială. Voi ocupaţi-vă de găsirea corăbiei şi lăsaţi-mă pe mine să mă ocup de Palermo.

Are nişte aşi în mânecă, îşi zise Coy. Fâţa asta vicleană are în mânecă nişte cărţi de care numai ea ştie, fiindcă altfel n-ar fi atât de sigură pe sine când vine vorba de dalmaţianul căcănar. Pun mâna-n foc că a studiat deja toate ipotezele: pe cele posibile, pe cele probabile şi pe cele primejdioase. Singura problemă e să aflu în care din ele apar eu.

— Mai e o chestiune – erau puţini clienţi, iar cârciumarul se afla la capătul opus al tejghelei, dar chiar şi aşa coborî mult vocea când vorbi –... Smaraldele.

— Ce-i cu ele?

În ochii Pilotului, Coy citi că şi prietenul lui gândea la fel: dacă într-o bună zi joci poker, încearcă să n-o faci cu ea. Chiar dacă eşti un vechi şi înrăit cartofor.

— Să zicem că le găsim – răspunse –. Că dăm peste sipet. E adevărat ce-a zis Palermo?... Că te-ai ocupat deja de plasarea lor?... Vor trebui curăţate, spălate, sau mai ştiu eu ce. Asta-i treabă de specialişti.

Ea se încruntă. Se uita la Pilot cu coada ochiului.

— Nu cred că-i momentul potrivit...

Coy îşi strânse pumnul pe tejghea. Enervarea lui sporea şi de astă dată nu se mai sinchisi să o arate.

— Ascultă. Pilotul e vârât în asta până peste cap, ca tine şi ca mine. Îşi riscă barca şi poate avea necazuri cu justiţia. Trebuie să-i garantezi...

Tanger ridică o mână. Mie mi-ar tremura uneori, gândi Coy. Ba chiar îmi tremură cam tot timpul. Şi uite la ea.

— Banii pe care i i-am dat îi acoperă riscurile, deocamdată. Apoi, cu smaraldele, toţi vom fi compensaţi şi mulţumiţi. Din plin.

Sublimase cuvântul *toţi*, întorcându-se spre Coy cu asprime. Apoi, pe când el se întreba încă o dată din câte piese îşi compusese ea personajul, duse paharul cu vin tămâios la buze, abia înmuindu-şi-le în licoare, şi îl puse la loc pe tejghea, îşi aplecase capul ca şi cum studia posibilitatea de a mai adăuga ceva sau de a se abţine. Veronica Lake, gândi Coy admirând cortina asimetrică ce îi acoperea jumătate din chip. Tanger pomenise de *Şoimul maltez,* dar mai bine Kim Basinger în *L.A. Confidenţial,* pe care îl văzuse de vreo două sute de ori pe video în cabina lui de pe *Fedallah.* Ori Jessica Rabbit, din *Cine vrea pielea lui Roger Rabbit.* În realitate nu-s o fată rea. Aşa m-au zugrăvit alţii.

— În ce priveşte smaraldele – adăugă Tanger după un moment –, pot să vă spun că există un cumpărător. Am vorbit cu el, aşa cum a zis Palermo... Cineva o să vină aici să le preia, de cum le vom scoate din mare. Fără probleme, fără complicaţii – mai făcu o pauză şi îi înfruntă cu duritate pe amândoi –. Cu bani destui pentru toată lumea.

N-o să fie chiar aşa de simplu, intuia Coy privindu-i pistruii. Sau, ca să fim mai precişi, *ştia* că lucrurile nu vor decurge atât de uşor. Erau tot pe insula cavalerilor şi a scutierilor, iar ultimul cavaler murise şi fusese îngropat de secole întregi. Hârca lui mumificată păstra expresia perplexă a fraierului.

— Bani – repetă el mecanic, foarte puţin convins.

Îşi atinse nasul, înainte de a-l consulta din ochi, interogativ, pe Pilot, care asculta cu o aparentă indiferenţă. După câteva clipe, văzu că acesta îşi mijea ochii, încuviinţând.

— Încep să-mbătrânesc – comentă Pilotul. *Carpanta* e şi ea la capătul puterilor şi n-am plătit niciodată cotizaţii la Asigurările

Sociale... Aş cumpăra o barcă mică, cu motor, ca să-l scot duminicile la pescuit pe nepotă-miu.

Zâmbea reţinut, atingându-şi faţa nerasă, acoperită cu peri cenuşii. Nepotul lui avea patru ani. Când ieşea cu el de mână la plimbare prin port, puştiul îi ţinea scrupulos socoteala berilor băute, din porunca bunicii lui, apoi îl pâra când se întorceau acasă. Din fericire învăţase să numere doar până la cinci.

— Vei cumpăra barca aceea, Pilotule – zise Tanger. Îţi promit.

Îşi sprijinise mâna de antebraţul lui cu o mişcare spontană. Un gest camaraderesc, aproape masculin. Taman, observă Coy, peste tatuajul tot mai şters cu femeia goală.

•

Precum bâlbâiala unei chitare răguşite, primele note din *Lady be Good* punctau luminile oraşului în reflexele apei negre, între pupa *Carpantei* şi chei. Încetul cu încetul, arhaicul swing al corzilor basului fu acoperit de intrarea complexă a restului instrumentelor, trompetele lui Killian şi McGhee, solourile de pian ale lui Arnold Ross şi saxofonul alto al lui Charlie Parker. Coy asculta toate astea cu multă atenţie, cu căştile pe urechi, uitându-se la punctişoarele luminoase ale apei ca şi când notele care îi inundau capul s-ar fi materializat pe suprafaţa aceea neagră şi uleioasă.Metalul lui Parker, decise el, mirosea a alcool şi a mâneci de cămaşă suflecate şi afumate de tutun şi a limbi de ceas implântate vertical, ca nişte cuţite, în pântecele nopţii. Melodia aceea, ca toate celelalte, avea gustul unor escale pe uscat şi al unor femei singure la extremitatea unei tejghele de bar. Al unor siluete nesigure pe picioare lângă nişte tomberoane de gunoi, dar şi al neonului roşu, verde şi albastru luminând jumătăţile de chipuri roşii, verzi şi albastre ale unor bărbaţi nehotărâţi, adormiţi şi beţi. Viaţa simplă, salut şi n-am cuvinte, ura şi la gară, fără altă complicaţie decât satisfacerea stomacului şi a sculei de sub el. Zis şi făcut, nu era timp de făcut curte prinţesei de Monaco, *ay caramba* ce frumoasă sunteţi domnişoară, îmi permiteţi să vă ofer un ceai, şi eu îl citesc pe Proust. De aceea Rotterdam, sau Anvers, sau Hamburg aveau cinematografe porno, baruri topless, madone de ocazie care tricotau în spatele vitrinelor cu brizbizuri, motani cu aere filosofice observând trecerea Echipajelor Sanders în zigzag de pe un trotuar pe altul, vomitând esenţă de terebentină etichetă neagră în aşteptarea momentului care să-i redea trepidaţiei

plăcilor de oţel, cearşafurilor mototolite din cabină, luminii cenuşii a dimineţii filtrate de perdeluţa de peste hublou. Tararará. Dong. Tarará. Saxofonul lui Charlie Parker continua să accentueze lipsa compromisului, caracterul aproape autist al improvizaţiei. Era ca porturile Asiei, Singapore şi tot restul, când rămâneai în radă, ancorat, întorcându-te pe ancoră cu coasta de partea opusă parapetului pe care îţi sprijineai braţele, aşteptând luntrea cu Mama San şi fetele Mamei San şi ciripitul lor de păsărele gureşe suind la bord ajutate de ofiţerul al treilea, cu Mama San însemnând cu cretă pe uşa fiecărei cabine, ca un chelnerpe marmura tejghelei lui: o cruce o fată, două cruci două fete. Piei de satin primitoare şi fragile, pulpe flexibile, guri ascultătoare. Slupp. No problem, marinarule, pa şi pusi. Nimeni nu şi-a făcut de cap cu adevărat, zicea Torpilorul Tucumán, până n-a făcut-o lată aici cu trei deodată. Nu vedeai marinar deprimat când Asia sau Caraibele rămâneau la proră, printre ochiurile narei de la etravă. Dimpotrivă: Coy văzuse plângând ditamai namilele de bărbaţi pe ruta de întoarcere, tocmai fiindcă se înapoiau acasă.

Îşi înălţă privirea, îndreptându-şi-o ceva mai departe, de cealaltă parte a molului de lemn intrând în mare. Echipajul unui velier suedez cina în cockpit, la lumina unui felinar în jurul căruia zburătăceau fluturi mari de noapte. Din când în când, în pofida muzicii, îi parvenea câte o frază rostită foarte tare, sau un râs. Erau toţi blonzi şi enormi, talia XXL, cu copii mici care în timpul zilei se jucau goi pe punte, legaţi cu nişte hamuri de cablul de siguranţă. Blonzi, îşi aminti, ca femeia-pilot din portul Stavanger pe care o cunoscuse când nava *Monte Pequeño* petrecuse acolo două luni încărcată numai cu lest. Era o frumuseţe nordică cum vezi în poze şi în filme, trupeşă, înaltă; o norvegiană de treizeci şi patru de ani cu titlul de căpitan al marinei comerciale, care urcă dezinvolt pe scara pisicii direct din şalupă, în largul mării, lăsându-i cu respiraţia tăiată pe toţi bărbaţii de pe punte, şi apoi conduse manevra de intrare în fiord într-o engleză impecabilă, orientând remorcherele cu un walkie-talkie atârnat de gât, în timp ce *don* Agustín de la Guerra o privea chiorâş, iar timonierul îl privea pe el. *Stop her. Dead slow ahead. Stop her. A little push now. Stop.* Apoi bău cu căpitanul un pahar de whisky şi fumă o ţigară, înainte ca tânărul ofiţer ataşatCoy cel de atunci, de numai douăzeci şi doi de ani, s-o

însoţească la sabord, atletică sub pantalonii ei de pânză şi sub grosul hanorac roşu, zâmbindu-i la despărţire. So long, officer. O întâlni după trei zile la Ensomhet, în timp ce echipajul petrolierului înnebunea după scandinavele alea de vis: un bar luxos şi trist de lângă casele roşii de pe cheiul Strandkaien, plin de bărbaţi şi de femei pentru care a petrece însemna a suge din pahare ore în şir fără a scoate o vorbă, ca tonii, până căzeau într-o beţie cruntă calibrul 9 parabellum. Intrase în bar din întâmplare; iar ea, care era cu un norvegian bărbos şi impasibil ce părea de curând izgonit de pe un drakkar viking, îl recunoscu de îndată ca fiind tânărul de la sabordul petrolierului. Micul spaniol, spuse pe englezeşte. *The shorty spanish boy.* Apoi îi zâmbi înainte de a-l îmbia la un păhărel. După o oră, vikingul impasibil continua să se sprijine de tejgheaua barului, presupunea Coy, pe când el, gol, muiat în sudoare, simţind aerul rece al dimineţii intrând pe o fereastră deschisă spre fiord şi spre culmile înzăpezite de deasupra mării, muncea pe solida cherestea a femeii, spinare latră şi pulpe musculoase şi ochi limpezi care îl priveau fix din penumbră în timp ce buzele ei, ori de câte ori gura lui Coy le lăsa libere, scoteau susure ciudate într-o limbă barbară. O chema Inga Horgen, şi în cele două luni cât stătu *Monte Pequeño* la Stavanger, Coy, invidiat de întregul echipaj, de la ajutorul de bucătar până la căpitan, petrecu cu ea tot timpul liber. Din când în când beau bere şi aquavit cu vikingul impasibil, care niciodată nu se opuse ca, noapte de noapte, când femeia se îndepărta de tejghea cu ochii strălucitori şi cu o anumită nehotărâre în mers, *the shorty spanish boy* să dispară în compania acelei walkirii care îldepăşea în înălţime cam cu trei palme. Cu ea cunoscu Lysefijord şi Bergen, *koldtbord*-ul, câteva cuvinte intime în norvegiană şi unele secrete utile ale anatomiei femeieşti. Învăţă până şi să se creadă îndrăgostit şi, de asemenea, că nu toate femeile îşi asumă bătaia de cap, sau precauţia, de a se amoreza înainte. Totodată învăţă că uneori, când te apropii suficient de mult şi devii atent, femela cu mască absentă ai cărei ochi întredeschişi vagabondează pierduţi pe tavan în timp ce tu îţi faci loc spre tot ce-i mai adânc, are chipul tuturor femeilor care de secole au populat pământul. Şi în sfârşit, într-o noapte când avu o problemă la bord şi coborî pe uscat mai târziu decât de obicei, *the shorty spanish boy* se duse direct la casa din trunchiuri

negre cu ferestre albe şi îl găsi acolo pe vikingul impasibil, la fel de beat ca la tejgheaua lui de bar dintotdeauna, cu diferenţa că de data asta era gol. Ea era la fel, şi se uită la Coy cu un zâmbet fix şi indiferent, tulbure de alcool, înainte de a pronunţa nişte cuvinte care nu-i ajunseră la urechi. Poate i-a zis vino, poate i-a zis du-te. Atunci el închise încet uşa şi se întoarse la vaporul lui.

•

Dong, dong. Dong. Charlie Parker, care avea să moară foarte curând după înregistrarea aceea, îşi lăsase saxofonul pe jos lângă el şi se odihnea, ajuns la capătul puterilor, bând un pahar la bar, sau – mai degrabă – îşi injecta ori priza ceva în WC-ul pentru bărbaţi. Acum se detaşa de unul singur punctatul basului lui Billy Hadnott, care în această ultimă parte era din nou stăpân peste melodie; şi chiar în momentul acela Pilotul veni sus din cuşeta lui să i se alăture lui Coy, aşezându-se pe celălalt scaun de tec prins de balconul de la pupa. Ţinea în mână sticla de coniac pecare o adusese de la cârciuma Del Macho ca s-o termine la bord. I-o oferi cu un gest, iar când Coy negă din cap pe ritmul muzicii ce i se stingea în auz, bău o duşcă lungă înainte de a-şi plasa sticla foarte drept între pulpele strânse. Coy deconectă căştile, scoţându-şi-le de pe urechi.

— Ce face Tanger?

— Citeşte în cabina ei.

Farurile de la San Pedro şi Navidad pâlpâiau de partea cealaltă a molului, balizând intrarea portului. Verde şi roşu, grupuri de scăpărări la fiece paisprezece şi zece secunde, lumini familiare care pentru Coy fuseseră acolo dintotdeauna, de când îşi putea aminti. Privi în sus, peste murii groşi de umbră ce înconjurau portul. Pe munţi, castelele iluminate de la San Julián şi Galeras păreau suspendate în aer ca în tablourile vechilor pictori. Luminile oraşului omorau stelele.

— Ce părere ai, Pilotule?

Ceasornicul Primăriei bătu de unsprezece ori înainte ca prietenul lui să răspundă.

— Ştie ce face. Sau cel puţin se poartă de parc-ar şti... Întrebarea e dacă tu ştii.

Coy răsucea în jurul walkmanului firul căştilor. Zâmbea pe jumătate în reflexul luminilor uleioase ale apei.

— M-a redat mării.

Pilotul rămase cu ochii pe el.

— Dacă-i un pretext, de-acord – zise –. Dar mie să nu-mi vii cu fraze.

Mai bău o gură şi îi trecu sticla lui Coy. Acesta duse gâtul sticlei la buze.

— Ţi-am zis-o şi altădată: vreau să-i număr pistruii ăia – se ştergea la gură cu dosul palmei. Pe toţi.

Celălalt nu spuse nimic, mulţumindu-se să-şi recapete sticla. Un paznic de noapte trecu pecheiul de lemn, făcând să-i răsune scândurile sub paşi. Schimbă un salut cu ei şi îşi continuă drumul.

— Ascultă, Pilotule. Noi, bărbaţii, mergem prin viaţă în salturi, de colo colo... Îmbătrânim şi murim neînţelegând prea bine ce se-ntâmplă. Dar ele-s altfel.

Făcu o pauză, întinzându-se pe spate în scaun, cu braţele întinse. Capul lui atinse steagul ce atârna flasc de catarg, lângă antena în formă de ciupercă a GPS-ului. Noaptea era atât de calmă încât mai că puteai auzi cum ruginesc şuruburile balconului de prova.

— Uneori mă uit la ea şi mă gândesc că ştie despre mine lucruri de care eu însumi n-am habar.

Pilotul râdea, încetişor, cu sticla în mâini.

— Aşa zice şi nevastă-mea.

— Vorbesc serios. Ele sunt cu totul altfel. Lucide, de parcă luciditatea ar fi o boală, înţelegi?

— Nu.

— E ceva genetic... Până şi tâmpitele o au.

Pilotul asculta atent, plin de bunăvoinţă; însă gestul capului său aplecat puţin înainte era sceptic. Din când în când arunca o privire împrejur, către mare şi luminile oraşului, parcă în aşteptarea cuiva cu scaun la cap care să aducă niscai bun simţ în toată aiureala aia.

— Stau aici tăcute, privindu-ne – continuă Coy. De veacuri stau şi ne privesc, înţelegi?... Au învăţat privindu-ne.

Amuţiră amândoi, şi el şi Pilotul. De la velierul suedezilor se auzea zvonul de glasuri al oamenilor ce strângeau masa şi se pregăteau de culcare. Apoi, ornicul de la Primărie bătu primul sfert. Apa era atât de liniştită încât părea solidă.

— Asta e primejdioasă – zise până la urmă Pilotul. Ca marea aia unde se-nţepeneau corăbiile până putrezeau...

— Marea Sargasselor.

— Tu mi-ai zis că-i rea. Eu nu-ţi zic decât că-i primejdioasă.

Îi trecuse încă o dată sticla cu coniac, pe care Coy o ţinea într-o mână, fără să bea.

— Aşa a zis şi Nino Palermo, Pilotule. Ce părere ai?... În ziua când am vorbit cu el la Gibraltar.

Pilotul dădu din umeri. Aştepta, răbdător.

— Nu ştiu ce ţi-a zis.

Coy bău o dată din sticlă.

— Că noi, bărbaţii, suntem răi din prostie, Pilotule. Din stângăcie, din grosolănie. Suntem aşa din ambiţie, ori din desfrâu, din ignoranţă... Înţelegi?

— Mai mult sau mai puţin.

— Vreau să spun că ele-s altfel.

— Nu-s altfel. Îs doar supravieţuitoare.

Coy rămase mut, surprins de exactitatea comentariului.

— Na, că şi pe-asta a zis-o Palermo.

Apoi arătă spre celălalt cu mâna în care ţinea sticla, dar nu mai spuse nimic. Pilotul se aplecă să-i ia sticla din mână.

— Prea multe cărţi.

După ce zise asta bău o ultimă duşcă, puse dopul şi lăsă sticla în cockpit. Acum se uita la Coy, aşteptându-l să termine cu râsul.

— De ce anume se apără ea? – întrebă.

Coy îşi ridică mâinile, evaziv. Cum naiba, zicea gestul lui, să-ţi explic.

— Ea luptă – zise – pentru o puştoaică pe care a cunoscut-o demult. O adolescentă protejată, visătoare, care câştiga concursuri de înot. Care a crescut fericită până n-a mai fost aşa şi a aflat că toţi murim singuri... Acum refuză s-o lase să dispară.

— Şi ce te priveşte pe tine chestia asta?

— Mi se scoală şi mie ca oricărui altuia, Pilotule.

— Minciună. Asta se rezolvă uşor, şi n-are nimic de-a face cu ea.

Are dreptate, gândi Coy. La urma urmei mi s-a mai sculat şi-n alte dăţi, dar n-am mers ca zănaticul de colo colo făcând pe idiotul. Mă rog, nu mai mult ca de-obicei.

— Poate că treaba asta are vreo legătură cu vapoarele care trec pe lângă tine noaptea – zise. Ai observat?... Stai lipit de parapet şi trece o navă despre care ignori totul: nume, pavilion, unde se duce... Vezi doar nişte lumini şi te gândeşti că s-ar

putea ca vreun om să stea tot aşa lipit de parapet, uitându-se la luminile tale.

— Ce culoare au luminile pe care le vezi?

— Ce contează culoarea! – Coy dădu din umeri, agasat. Ce ştiu eu... Roşii, albe.

— Dacă-s roşii, ălălalt are prioritate de trecere. Vira la tribord.

— Vorbesc metaforic, Pilotule... Pricepi?

Pilotul nu răspunse dacă înţelegea ori ba. Tăcerea lui era elocventă, prea puţin favorabilă metaforelor cu vase, cu nopţi, sau cu orice altceva. Nu-mi zăpăci acul busolei, zicea zgârcenia exprimării sale. Eşti înnebunit după păsărică ei, şi gata. C-o fi mai devreme, c-o fi mai târziu, totul se rezumă la asta. Cauza e treaba ta, dar pe mine ce mă nelinişteşte ăl mai mult îs urmările.

— Şi ce-ai de gând să faci? – întrebă în sfârşit.

— Să fac? – Coy îşi atinse nasul. N-am nici cea mai mică idee... Să stau aici, presupun. S-o observ.

— Atunci adu-ţi aminte zicala: *a la mujer y al viento, con mucho tiento.* Cu vântul şi cu muierea nu-ţi cerca puterea.

După spusele acelea, Pilotul se cufundă în altă tăcere ursuză. Contempla luminile portului în apa uleioasă.

— A fost o nenorocire povestea aia nasoală cu vasul tău – adăugă după un timp –. Acolo totul era în ordine. Pe uscat nu dai decât de probleme.

— M-am îndrăgostit de ea.

Celălalt se sculase în picioare. Cerceta cerul, întrebându-l cum va fi vremea a doua zi.

— Există femei – zise de parcă n-ar fi auzit nimic – care au chestii ciudate-n cap, aşa cum altele au gonoree. Numai că te molipsesc şi pe tine.

Se aplecase să ia sticla; şi, ridicându-se, luminile oraşului i se răsfrânseră în ochi, foarte de aproape.

— La urma urmei – zise –, poate nici nu-i vina ta.

Cu ridurile desenându-i umbre pe faţă şi cu părul lui scurt şi cărunt pe care penumbra i-l făcea cenuşiu, părea un Ulise obosit; indiferent la sirene şi la harpii, la fetişcane pubere pândind de pe plaje tentante şi la privirile lor tulburi, vino sau du-te, dispreţuitoare ori indiferente. Deodată, Coy îl invidie din răsputeri: la vârsta lui, era de-acum foarte greu ca o femeie să-l mai coste viaţa sau libertatea.

XII •Sud-vest un cart sud

„Calea aceasta diferă de cele de pe pământ
în trei privinţe: cea a uscatului este fermă,
aceasta-i flexibilă. Cea a uscatului este nemişcată,
aceasta-i mişcătoare. Cea a uscatului este demarcată,
aceasta – neştiută.”

Martín Cortés, *Scurt compendiu al sferei*

În zorii celei de-a patra zile, vântul care suflase lin dinspre apus începu să se învârtejească spre sud. Neliniştit, Coy se uită la oscilaţia anemometrului, apoi la cer şi la mare. Era o zi anticiclonică convenţională, de început de vară. Totul era în aparenţă calm, apa încreţită şi cerul albastru, cu câţiva nori cumulus; dar se puteau distinge nori cirus mijlocii şi înalţi deplasându-se în depărtare. Barometrul dovedea şi el tendinţe coborâtoare: trei milibari în două ore. Trezindu-se din somn, după ce se aruncase cu capul înainte în apa albastră şi rece şi după ce ascultase buletinul meteorologic, notase în caietul de pe masa hărţilor formarea unui centru de presiuni scăzute care se deplasa în formă de ic în nordul Africii, în apropierea unei zone de înaltă presiune de 1 012 nemişcată peste Baleare. Dacă izobarele uneia şi celeilalte se apropiau prea mult, vânturile aveau să sufle tare dinspre largul mării, iar *Carpanta* trebuia să se refugieze într-un port şi să întrerupă căutarea.

Deconectă pilotul automat, apucă timona şi manevră velierul rotindu-l cu o sută optzeci de grade. Prova se îndreptă din nou spre nord, spre coasta luminată de soare sub poala întunecată a crestei Viperelor, începând explorarea sectorului care, pe harta cercetării, era desemnat ca fâşia numărul 43. Asta însemna că Pathfinder-ul acoperise deja mai mult de jumătate din arie, fără rezultat. Partea pozitivă era că astfel se elimina sectorul cu fundurile cele mai adânci, unde scufundările ar fi fost problematice şi complicate. Coy privi pe la traversul babord către Punta Percheles, unde un vas de pescuit îşi cufunda năvoadele atât de aproape de ţărm încât ai fi zis că vrea să

adune scoicile de pe plajă. Calculă itinerarul şi distanţa, ajungând la concluzia că nu se vor apropia prea tare unul de altul, deşi comportamentul rătăcitor al pescadoarelor era imprevizibil. Apoi mai aruncă o privire spre cer, conectă pilotul automat şi coborî în cabină, unde monotonul uruit al motorului situat sub scară era mai intens.

— Fâşia patruzeci şi trei – zise. Direcţia nord.

Soarele se afla la meridianul locului, altfel spus la zenit, şi era cald, în pofida uşilor deschise. Aşezată în faţa mesei hărţilor, lângă sondă, radar şi repetitorul sistemului de poziţionare prin satelit GPS, Tanger supraveghea ecranul cu atitudinea unei eleve sârguincioase, notând latitudinea şi longitudinea ori de câte ori fundul arăta vreo neregularitate. Coy se uită la indicatorul de sondă şi viteză: 36 metri, 2,2 noduri. Pe măsură ce *Carpanta* urma ruta trasată de pilotul automat, pe ecranul Pathfinder-ului se modifica desenul precis al fundului mării. Făcuseră câteşitrei curândul suficient de mult timp ca să recunoască acum fără greutate şi fără greş tonurile diferite pe care instrumentul le atribuia caracteristicilor fundului: portocaliu deschis era nisip şi nămol, portocaliu închis alge, roşu palid indica pietre izolate şi pietriş. Bancurile de peşti constituiau pete mişcătoare maro roşcat cu vinişoare verzi şi margini albăstrui; iar neregularităţile importante, pietroaiele răzleţe, chiar şi resturile metalice ale unui vechi vas de pescuit scufundat şi semnalat pe hărţi, se detaliau sub aparenţa unor măguri ascuţite de culoare roşie intensă.

— Nimic – zise ea.

Nisip şi alge, semnala ecranul. Numai în două ocazii ecoul devenise roşu sângeriu, cu creste semnificative în relieful submarin, ecouri dure în sonde, respectiv de patruzeci şi opt şi patruzeci şi trei de metri. N-au fost în stare să aştepte; astfel că notară poziţiile, întorcându-se în dimineaţa următoare, foarte devreme, după ce îşi petrecuseră noaptea, ca de obicei, ancoraţi între Punta Negra şi Peştera Lupilor. Coy se mai afla încă sub ultimele efecte ale unei răceli, vagă amintire a involuntarei băi nocturne, dar suficientă pentru a-l împiedica să-şi compenseze presiunea în timpane şi în sinusurile frontale; astfel că Pilotul a fost cel care s-a echipat cu costumul său cârpit de neopren negru şi s-a lăsat să cadă în mare, cu butelia de aer comprimat în spate, cu vesta auto-gonflabilă, cu un cuţit la

pulpa dreaptă şi un cablu de o sută de metri legat cu un nod marinăresc de talie. Coy rămase deasupra, înotând la suprafaţa apei cu labe, tub şi mască, supraveghind traseul bulelor de aer ce urcau din arhaicul reductor Snark Silver III cu dublă trahee de cauciuc pe care Pilotul se încăpăţâna să-l folosească, pentru că nu avea încredere în plasticul modern,iar flecuşteţele alea vechi, spunea el, nu te lasă niciodată la nevoie. Ecourile fundului, îi informă el la întoarcere, proveneau de la o stâncă enormă cu resturi de năvoade agăţate de ea şi de la trei bidoane metalice mari, acoperite de rugină şi de alge. Pe unul se mai putea încă citi *Campsa.*

Peste umărul lui Tanger, Coy privi traseul plan al fundului pe care îl desena sonda. Ea stătea cu ochii ţintă la ecranul de cristal lichid, cu creionul de argint între degete, cu harta liniată în pătrăţele dinainte, cu braţele pistruiate sub mânecile scurte ale tricoului din bumbac alb, cu spatele muiat în sudoare. Legănarea bărcii făcea să-i tremure, ca de obicei, vârfurile umede ale părului, pe care şi-l ţinea legat cu o băsmăluţă în jurul frunţii. Purta un pantalon scurt kaki şi îşi ţinea picioarele încrucişate sub masă. Aşezat în fundul cabinei, lângă un oblon din şipci prin care se filtra o pată de soare pe părul lui scurt şi cenuşiu, Pilotul înnădea de nailonul undiţei un cârlig cu un mic pămătuf artizanal pe care tocmai îl meşterise din resturi de parâmă. Din când în când îşi ridica privirea de pe lucrul lui şi se uita la ei.

— S-ar putea să se strice vremea – zise Coy.

Nedezlipindu-şi ochii de pe ecran, Tanger întrebă dacă asta îi va obliga să întrerupă căutarea. Coy răspunse poate că da. Dacă se înteţea vântul, dacă se accentua frământarea talazurilor, sonda putea emite ecouri false; şi în plus n-avea să le fie nici lor comod să dănţuiască acolo pe creasta valurilor. În cazul ăsta, cel mai bine ar fi să se pună la adăpost la Águilas sau Mazarrón. Ori să se întoarcă la Cartagena.

— De Cartagena ne despart douăzeci şi cinci de mile – zise ea –. Prefer să rămânem pe-aici prin preajmă.

Continua să nu scape din ochi Pathfinder-ul şi harta împărţită în pătrăţele. Deşi făceau cu rândul în faţa sondei, ea era cea care îşi petrecea majoritatea timpului privind curbele şi culorile ce evoluau pe ecran, până când ochii înroşiţi i se injectau de sânge şi trebuia să cedeze locul. Când tălăzuirea mării devenea

ceva mai intensă, se ridica palidă, cu părul lipit de faţă de sudoare şi cu semne vizibile că tangajul şi uruitul constant al maşinăriei cu motorină o afectau mai mult decât ar fi mărturisit. Dar nu spunea niciodată nimic, nici nu se plângea. Se silea singură să mănânce orice, fără poftă, şi o vedeau dispărând spre baie, unde îşi dădea cu apă pe faţă înainte de a se trânti câtva timp pe pat în cabina ei. Pachetul ei cu biodramină, observă Coy, avea tot mai multespaţii goale. Alteori, terminând o serie de fâşii, sau când erau deja cu toţii sătui de căldură şi de zgomotul continuu, ea se arunca în mare de la pupa, înotând craul până departe, în linie dreaptă, cu lungi mişcări ale braţelor, lente şi sigure. Înota în ritm şi cu respiraţie corectă, neîmproşcând anapoda stropi cu picioarele, înfigând palmele în apă ca pe nişte cuţite la fiecare mişcare. Uneori, Coy se arunca în mare ca s-o însoţească un timp, dar ea făcea ce făcea să se ţină la distanţă, într-un fel care era doar în aparenţă întâmplător. Câteodată o vedea cufundându-se destul de aproape de suprafaţă, cu ample mişcări ale braţelor şi cu părul unduind, lângă bancuri de peşti ce se îndepărtau din calea ei. Înota într-un costum de baie dintr-o singură piesă, de culoare neagră şi cu bretele fine, care îi venea foarte bine; cu o profundă despicătură în partea din spate, ce îi încingea cu un V spinarea în tonuri arămii. Apoi urca la bord pe scara de la pupa ca să se şteargă conştiincios, scuturându-şi părul care îi picura pe umeri. Aveanişte picioare lungi şi zvelte, poate cam subţiri – prea lungană şi slăbuţă, îşi dăduse avizul, când erau numai ei doi, Pilotul –. Sânii nu erau mari, însă la fel de aroganţi ca ea însăşi. Când îşi scotea costumul de baie în cabina ei şi avea trupul ud încă, sfârcurile lor imprimau în bumbacul tricoului cercuri de umezeală care, evaporându-se, lăsau o urmă de sare. Şi în sfârşit Coy putu vedea ce atârna la capătul lănţugului pe care îl purta la gât: o plăcuţă de identificare din oţel, cu numele ei, cu codul numeric personal şi cu grupa-i sangvină. Zero, RH negativ. O plăcuţă de soldat.

Sonda înregistră o alterare a tonului roşcat al fundului şi Tanger se aplecă să noteze latitudinea şi longitudinea. Dar era o alarmă falsă. Se lăsă din nou pe spate pe scaunul mesei hărţilor, cu creionul între degetele cu unghii roase pe care acum, în vegherile ei încordate, le ronţăia încontinuu. Avea acelaşi gest grav, concentrat, de elevă eminentă a clasei, care pe Coy îl

amuza. Deseori, observând-o şi văzând-o absorbită de blocnotes, de hartă sau de ecran, încerca să şi-o închipuie cu ciorăpei albi şi în uniformă, cu codiţe aurii. Era convins că înainte de a începe să se ascundă la closet ca să fumeze şi de a deveni obraznică cu călugăriţele, înainte de a visa la comoara lui Rakham cel Roşu, la hărţi sferice şi la prăzile corsarilor, cineva îi acordase nu numai o dată coroniţa de fetiţă exemplară. Nu era greu să-i recompui expresia încăpăţânată când recita rosa-rosae, SO_4H_2, într-un sătuc din La Mancha de-al cărui nume nu ţin să-mi aduc aminte, şi toate celelalte. Cu bucheţele pentru Fecioara Maria.

Se sprijini de masă, lângă ea, ca să se uite la pătrăţelele în care împărţiseră aria de căutare însemnată pe hartă. Lipit de peretele despărţitor, hârâia încet radioul, conectat în dublă audiţie: ofregată a Marinei cerea amaratori, iar aceştia nu apăreau de nicăieri. Din când în când, marinari ucraineni sau pescari marocani se lansau în lungi conversaţii pe limba lor. Patronul unui vas de pescuit se plângea că un vapor i-a tăiat carmacele. O patrulă a Gărzii Civile era blocată din cauza unei avarii la bord în portul Tomás Maestre.

— Ne putem permite să pierdem două sau trei zile – zise Coy. În realitate, avem timp berechet.

Ea nota ceva şi se întrerupse, cu creionul suspendat la câţiva milimetri de faţă.

— Câtuşi de puţin. Avem nevoie până şi de ultima oră disponibilă.

Tonul era sever, aproape mustrător; şi Coy se simţi iarăşi iritat. Meteorologiei, gândi el, i se rupe-n paişpe că tu ai nevoie de ore disponibile.

— Dacă vântul se-nteţeşte, nu mai putem oricum lucra – îi explică. Marea va fi învolburată şi sonda va pierde din precizie.

O văzu întredeschizând gura, gata să-i replice, apoi muşcându-şi buzele. Acum creionul bătea darabana pe hartă. Pe peretele despărţitor, lângă barometru, două ceasuri indicau ora locală şi ora meridianului de la Greenwich. Ea rămase cu ochii pe ele, apoi îşi consultă ceasul de oţel de la încheietura mâinii drepte.

— Când se va întâmpla asta?

Coy îşi atinse nasul.

— Nu-i prea sigur... Poate noaptea asta. Poate mâine.

— Atunci, deocamdată nu ne clintim din loc.

Se concentra iarăşi asupra ecranului Pathfinder-ului, dând de înţeles că discuţia e încheiată. Coy îşi ridică ochii, întâlnind privirea Pilotului. Tu însuţi, ziceau ochii plumburii. Tu hotărăşti. Era multă ironie în căutătura aceea, şi Coy se uită repede în altă parte cu pretextul urcăriiînapoi pe punte. Ajuns acolo, observă din nou cu atenţie cerul în depărtare: de norii înalţi atârnau franjuri fibroase şi destrămate precum cozile unor iepe albe. Dă Doamne, se gândea, să se-mpută vremea cu-adevărat, să se bulucească berbeci de spumă primprejur, s-avem şi-un puişor de vânt asasin dinspre răsărit, şi să fim nevoiţi să ne cărăm de-aci în graba mare, în timp ce ei i se termină biodramina ca s-o pot vedea frântă peste bord, vomitând fiere. Fir-ar ea de căţea.

•

Previziunile se împliniră, cel puţin în parte. Lui Tanger nu i se termină biodramina; însă a doua zi soarele străluci câtva timp într-un halo de nori roşcaţi care apoi deveniră întunecaţi şi cenuşii, iar vântul îşi schimbă direcţia dinspre sud-est iscând berbecuţi albi pe mare. Pe la amiază tălăzuirea apei era deja neplăcută, presiunea scăzuse cu alţi cinci milibari şi anemometrul indica forţa 6. Şi, în momentul acela, după ce notaseră cu îngrijire ultima lor poziţie din zona de cercetare pe harta împărţită în pătrăţele – fâşia 56 –, pasagerii *Carpantei* navigau reducând vela mare şi focul genovez, primind vântul din babord, către portul Águilas.

Coy deconectase pilotul automat şi preluase timona, cu cap-compas sud-vest un cart sud şi cu uriaşa stâncărie a Capului Cope la orizontul gri, cu picioarele îndepărtate ca să contrabalanseze înclinaţia ambarcaţiunii sub vânt, simţind în cavilele timonei presiunea troţelor şi a penei cârmei în apă, şi forţa vântului în vele, cu puternicul tangaj al velierului străpungând frământarea valurilor. Deasupra habitaclului, anemometrul marca 22-24 noduri de vânt real. Uneori, prova *Carpantei* se năpustea peste o creastă, şi stropii săreau departe până în cockpit, umplând de spumă pataraţina. Mirosea a sare şi a mare, iar şuieratul sporea octavă cu octavă în greement, făcând să se lovească de catarg, la fiecare tangaj, fungile de ridicat vergile.

Era cât se poate de limpede că Tanger nu mai avea nevoie de biodramină. Stătea aşezată pe adaosul de lemn ce nu permite

accesul apei de pe punte spre gura tambuchiului, cu picioarele în afară, la bordul expus vântului, îmbrăcată cu salopeta impermeabilă roşie împrumutată de Pilot, şi fără îndoială că se bucura de navigaţie. Spre surprinderea lui Coy, nu se arătase peste măsură de contrariată când vântul îi obligă să întrerupă căutarea; părea că în ultimele zile se adaptase mai bine avatarurilor mării, asumându-şi fatalismul inerent sorţii schimbătoare a marinarului. Pe mare, ce nu se putea, nu se putea şi basta; şi-n plus era şi imposibil. Acum, aşezată acolo, partea de sus largă a salopetei, bretelele late, tricoul, băsmăluţa legată în jurul frunţii, picioarele desculţe, toate îi dădeau un aspect ciudat; şi lui Coy îi venea greu să-şi desprindă ochii de la ea ca să fie atent numai la direcţie şi la vele. Tolănit în cockpit, la adăpost, Pilotul fuma liniştit. Din când în când, după ce o mai observa câtva timp pe Tanger, Coy întâlnea ochii prietenului aţintiţi asupra sa. Ce pot să-ţi spun, răspundea pe tăcute. Lucrurile-s cum sunt, nu cum aş vrea să fie.

Anemometrul marcă 25-29 noduri, şi o rafală de vânt îl sili pe Coy să-şi încleşteze mâinile pe timonă. Forţa 7. Era puternic, dar nu exagerat. *Carpanta* înfruntase furtuni de forţa 9, cu 46 de noduri urlând în greement şi cu valuri de şase metri scurte şi rapide; ca atunci când Pilotul şi cu el au fost nevoiţi să străbată douăzeci de mile cu mare de pupa şi cu catargul de la bompres gol,după ce li se sfâşiase mica velă de furtună de la prova; deşi motorul trăgea din răsputeri, intrară în portul Cartagenei aproape în derivă, gata să fie aruncaţi pe ţărm, la doar cinci metri de pietre, iar după ce acostaseră, Pilotul îngenunchease foarte serios ca să sărute pământul. În comparaţie cu toate acestea, douăzeci şi nouă de noduri nu era mare lucru. Dar când Coy se uita în sus, la cerul cenuşiu de deasupra catargului oscilant, vedea că norii cirus înalţi înaintau dinspre stânga vântului ce sufla la nivelul mării, şi că la răsărit începea să se delimiteze o linie de nori întunecaţi, cu aspect ameninţător, jos şi solid. Dintr-acolo o să bată vântul, peste puţin timp. Aşa că, conchise, nu strică să fim atenţi.

— Eu aş lua a doua terţarolă, Pilotule.

Spuse asta taman când celălalt privea cu luare-aminte vela mare, conştient că se gândeau la acelaşi lucru. Însă Pilotul era stăpânul, lui îi reveneau deciziile acelea; aşa că marinarul rămase în aşteptare până când îl văzu făcând un gest din cap,

aruncând ţigara sub vânt şi sculându-se în picioare. Dădură drumul motorului ca să pună prova contra valurilor şi vântului, cu focul genovez zbătându-se cu o treime din velă înfăşurată pe strai. Tanger preluă timona, ţinând direcţia şi, pe când Pilotul trăgea ghiul la centru şi apoi slăbea funga velei mari, lăsând-o să cadă fâlfâind uşor până la a doua terţarolă, Coy băgă câteva saule în buzunare, apucă alta între dinţi şi se duse la piciorul catargului, străduindu-se ca violentul tangaj al ambarcaţiunii să nu-l arunce în mare pentru a doua oară într-o săptămână. Acolo, ţinându-se cu genunchii de apărătoarea de vânt a cockpitului, prinse ochiul de cioară al celei de-a doua terţarole de cârligul din partea expusă vântului. Apoi, când Pilotul întinse din nou, Coyse îndreptă spre pupa păşind în concordanţă cu mişcările velierului, şi trecu câte o saulă prin fiecare ochi de cioară al velei, înnodându-le sub ghiu ca să strângă surplusul de pânză. În momentul acela, un val sfărâmat se prăbuşi pe punte, udându-i leoarcă spatele, şi Coy fugi dintr-un salt spre cockpit, lângă Tanger. Trupurile lor se ciocniră din cauza tangajului, şi trebui să se agaţe de timonă să nu cadă, cuprinzând-o pe fată într-o îmbrăţişare involuntară.

— Poţi să-i dai drumul – zise el. Las-o să cadă încet-încet sub vânt.

Pilotul îi privea amuzat, încolăcind funga velei mari. Ea învârti cavilele timonei spre tribord şi velele nu mai fluturară; cu puţin înainte ca velierul să ia viteză, marea îl scuturâ din travers, clătinând catargul şi făcând-o pe Tanger să se înfioare şi ea între braţele şi pieptul lui Coy, care tocmai o ajuta să prindă direcţia corect. În sfârşit, stâncăria Capului Cope, gri printre norii joşi, se găsi din nou la mura din tribord, sub vela umflată a focului genovez; iar acul lochului se stabiliză la cinci noduri. Atunci se năpusti un val mai mare decât toate cele dinainte, prăvălindu-se peste ei şi udându-le faţa, mâinile, hainele. Iar Coy văzu că apa rece îi făcea femeii, pe gâtul şi braţele goale, pielea ca de găină; dar şi că Tanger, cu faţa întoarsă spre el, mai aproape decât fusese vreodată până atunci, zâmbea într-un fel ciudat, foarte fericit şi foarte dulce, ca şi cum dintr-un motiv neştiut i-ar fi datorat lui momentul acela. Stropii de apă îi înmulţeau la infinit pistruii de pe faţă, şi gura i se întredeschidea de parcă ar fi dat să pronunţe cuvinte pe care unii bărbaţi aşteaptă de veacuri să le audă.

•

Pe terasa restaurantului – un şopron din lemn, trestii, ipsos şi frunze de palmier ale cărui două săli se înălţau pe plajă –, orchestra cânta muzică braziliană. Erau doi băieţi şi o fată care îi imitau foarte bine pe Vinicius de Moraes, Toquinho şi María Bethânia. Cântau, făcându-i pe unii clienţi de la mese să se legene pe scaune în ritmul melodiei. Fata, o mulatră destul de drăguţă, cu ochi mari şi gură africană, lovea ritmic în tobele *bongós* în timp ce cânta uitându-se în ochii chitaristului, un tânăr bărbos şi zâmbitor: *A tonga da mironga do kabuleté.* Pe mese erau tradiţionala băutură *caipirinha* şi romul, palmierii străjuiau ţărmul mării, încât Coy se gândi că scena se potrivea cu Río, sau cu Bahía.

Privi peste balustrada de lemn deschisă spre plajă, unde încă îl mai puteau vedea pe Pilot îndepărtându-se în direcţia portului sportiv a cărui pădurice de catarge se înălţa ceva mai departe, în spatele unui mic mol. În fundul golfuleţului, pe stânca înaltă ce proteja cheiurile şi piaţa de peşte, castelul Águilas era înconjurat de un panaş cenuşiu pe care înserarea îl întuneca puţin câte puţin. La capătul opus, tălăzuirea valurilor se spărgea de limba de pământ şi de insula a cărei formă dădea numele portului; însă vântul încetase şi o fină burniţă caldă imprima reflexe pe nisipul gri-închis al plajei, unde apa era liniştită, în momentul acela văzu aprinzându-se farul principal, al cărui turn vopsit în benzi albe şi negre se mai desluşea încă în lumina nesigură, şi observă cu atenţie cadenţa lui până putu să i-o stabilească: două sclipiri albe la fiecare cinci secunde.

Când se întoarse iar spre Tanger, ea îl privea. El vorbise până atunci, povestindu-i o întâmplare oarecare legată de muzică şi de plajă. Începuse să i-o relateze fără prea mare convingere, maimult ca să umple o tăcere incomodă după ce Pilotul îşi băuse cafeaua şi se despărţise de ei, lăsându-i faţă în faţă, cu muzica şi cu ultima lumină cenuşie a zilei stingându-se domol peste micul golf. Tanger părea să aştepte ca el să-şi continue istorisirea; numai că aceasta era terminată de câtva timp, iar Coy nu mai ştia cu ce să umple tăcerea. Noroc că rămânea muzica, vocile fetei şi ale însoţitorilor ei, atmosfera melodiei sporită de apropierea plajei şi de burniţa ce susura în frunzele de palmier ale acoperişului. Putea să tacă fără a părea nepoliticos, aşa că întinse o mână spre paharul cu vin alb şi îl

duse la buze. Tanger zâmbi. Mişca uşor din umeri în ritmul muzicii. Trecuse deja la *caipirinha,* şi aceasta îi strălucea în irişii bleumarin care nu se abăteau de la Coy.

— La ce te uiţi?

— Te privesc, atâta tot.

El se întoarse din nou spre plajă, stingherit, apoi îşi turnă iar vin în pahar, deşi îl avea aproape plin. Ochii nu se dezlipeau de el, scrutători.

— Spune-mi – zise ea – ce nu mai e ca înainte pe mare.

— N-am pomenit de-aşa ceva.

— Ba da. Spune-mi de ce acum e totul altfel.

— Nu neapărat acum. Era deja altfel când am început să navighez.

Continua să-l scruteze cu atenţie; părea cu adevărat interesată. Purta fusta ei lungă şi amplă de bumbac albastru şi o bluză albă care îi scotea în evidenţă bronzajul din ultimele zile. Părul îi era mătăsos şi curat ca o cortină de aur căzând în voie; o văzuse spălându-şi-l după-amiaza. Cu ocazia cinei lor împreună înlocuise ceasul bărbătesc cu o brăţară „semanario" de argint, din cele cu câte o verigă pentru fiecare zi a săptămânii;cele şapte verigi luceau acum în razele lumânării care ardea înfiptă în gâtul unei sticle, într-un colţ al mesei.

— Vrei să spui că marea nu mai este ce-a fost?

— Nu, nu-i ăsta cuvântul – Coy schiţă un gest vag. Marea-i tot mare. Ce s-a schimbat e... Bun. Nu te mai poţi ţine la distanţă.

— La distanţă de ce?

— Ai telefon, fax, internet... Intri la şcoala nautică fiindcă... Nu ştiu. Fiindcă vrei să pleci. Vrei să cunoşti multe locuri, multe porturi, multe femei...

Ochii lui distraţi se opriră pe cântăreaţa mulatră. Tanger îi urmări direcţia privirii.

— Ai cunoscut multe femei?

— Nu-mi amintesc în clipa asta.

— Multe prostituate?

Îi făcu faţă, iritat. Ce-ţi mai place jocul ăsta-al tău parşiv!, gândea. Acum avea dinainte nişte ochi de oţel brunat care îl priveau implacabili. Păreau amuzaţi, dar şi curioşi. Îşi atinse nasul.

— Câteva – răspunse.

Tanger o studie cu coada ochiului pe cântăreaţă.

— Negrese?

El trase o înghiţitură serioasă de vin, golind paharul pe jumătate. Făcu zgomot punându-l la loc pe masă.

— Da – zise. Negrese. Şi chinezoaice. Şi metise... După cum zicea Torpilorul Tucumán, partea bună a prostituatelor e că-ţi cer dolari, nu conversaţie.

Tanger nu părea supărată. O privi din nou pe cântăreaţă. Zâmbea gânditoare, şi el nu găsi nimic plăcut în zâmbetul acela.

— Şi cum sunt negresele?

Acum se uita la puternicele antebraţe ale lui Coy, goale sub mânecile suflecate ale cămăşii. Elo privi câteva clipe, apoi se lăsă pe spate în scaun. Încerca să găsească nişte măscări adecvate.

— Nu ştiu ce să-ţi spun. Unele au găoaza roz.

O văzu clipind des, întredeschizând gura. Oclipă numai, observă el pervers de încântat, zâmbetu-i păru deconcertat. *Touché,* pramatie mică. Dar apoi avu iar de înfruntat privirea senină, mutra ironică, metalul bleumarin reflectând raza lumânării.

— De ce-ţi place s-o faci pe mojicul şi pe durul?

— N-o fac deloc – bău ce mai rămăsese în paharul cu vin, trăgând de timp şi ridicând puţin din umeri –. Poţi fi mojic, poţi fi dur, dar poţi fi şi idiot... Ca-n cazul meu. În insula aia a ta, poţi fi de toate.

— Şi ai hotărât deja dacă-s cavaler sau scutier?

Rămase pe gânduri, atingând paharul gol.

— Tot ce eşti tu – zise – e-o blestemată de vrăjitoare rea.

Nu era vorba de o insultă, ci de o simplă constatare. Enunţarea unei circumstanţe obiective, pe care ea o încasă fără să-i tresară niciun muşchi al feţei. Îl privea atât de fix, încât Coy sfârşi prin a se întreba dacă se uita la el.

— Cine e Torpilorul Tucumán?

— Era.

— Cine era Torpilorul Tucumán?

Doamne Sfinte, gândi. Ce isteaţă şi ce şmecheră e! Ce teribil de şmecheră! Apoi îşi lăsă iar braţele pe masă şi scuturâ din cap, râzând mai mult pentru sine. Un râs resemnat care îi spulberă iritarea aşa cum vântul goneşte ceaţa. Când ridică ochii, văzu că ea continua să-l privească, dar că expresia i se schimbase. De zâmbit tot zâmbea, însă de data asta sarcasmul

dispăruse. Era un zâmbet franc. N-am nimic cu tine personal, marinare. Iar el ştia că în fond aşa şi era; nu eravorba de nimic personal. Drept care îi ceru fetei care îi servea un gin albastru cu apă tonică, apoi îşi luă mutra evocatoare: de Popeye depănând amintiri cu stacana în faţă. Nopţile alea cu Olive etc. Şi întrucât despre asta era şi vorba, iar ea aştepta, şi nu era nimic de inventat pentru că totul adăsta acolo, în memoria lui, aşternu dinaintea lui pe faţa de masă, fără niciun efort, personajul în chestiune, lăsându-l să se desfăşoare pe măsură ce ginul îi aromea întreaga gură. Şi uite-aşa vorbi de Torpilor şi de Echipajul Sanders şi de căluţul de lemn pe care într-o noapte îl furaseră dintr-un bâlci la New Orleans, şi de Anita's din Guayaquil şi de Happy Landers din Callao şi de bordelul cel mai austral din lume, care era barul Turkish Woman din Ushuaia. Şi de cafteala de pomină din Copenhaga şi de încă una cu poliţişti la Trieste, când Torpilorul şi Galicianul Neira o tuliseră după ce-i făcuseră zob mandibula unui gardian: zbughiţi-o voi picioarelor şi sfârâiţi călcâielor că de-aia vă iubesc, cu Coy suspendat ca de obicei între ei doi, unul de fiecare parte, şi el depăna din picioare în aer neatingând pământul, şi aşa ajunseră la adăpost pe vapor. Şi-n plus îi vorbi lui Tanger, care asculta foarte atentă şi aplecată înainte peste masă, de cea mai fabuloasă bătaie pe care au văzut-o vreodată porturile lumii: cea de pe remorcherul din Rotterdam care ducea marinari şi arimori, sau stivuitori, de la un chei la altul şi de la o navă la alta, aşezaţi pe bănci lungi, când un arimor olandez foarte abţiguit căzuse peste Torpilor, şi caftul s-a întins cât ai clipi ca o dâră de praf de puşcă – *Viva Zapata*!urla Galicianul Neira –, şi optzeci de bărbaţi burduşiţi de alcool au început să-şi care pumni cu nemiluita în sala de jos de sub punte; iar Coy ieşise pe bocaport să mai iaaer şi din când în când apărea Torpilorul printr-o deschizătură, respira adânc şi se întorcea înăuntru. Şi totul se termină cu remorcherul cărând la sfârşitul călătoriei marinari şi stivuitori în stare de inconştienţă, tumefiaţi şi puţind a alcool; aruncându-i ca pe nişte baloturi ici şi colea, pe fiecare pe cheiul şi pe nava sa, cum face distribuitorul cu pizza comandată prin telefon.

Comandată prin telefon, repetă. Apoi rămase tăcut, cu un vag surâs pe buze. Tanger stătea foarte cuminte, foarte liniştită, de parcă s-ar fi temut să nu dărâme un castel din cărţi de joc.

— Ce s-a schimbat, Coy?

— Totul – surâsul i se şterse de pe buze, bău încă puţin, şi aroma ginului albastru îi alunecă pe gât ca un analgezic. Nu mai există călătorii, fiindcă abia de-au mai rămas câteva nave adevărate... Acum un vapor e ca un avion: nu călătoreşti, ci eşti transportat din punctul A în punctul B.

— Şi înainte era altfel?

— Păi cum. Singurătatea călătorului era posibilă: te aflai între A şi B, plutind undeva la mijloc, şi ruta era lungă... Plecai fără bagaje şi nu conta dezrădăcinarea.

— Marea e tot mare. Plină de taine şi de primejdii.

— Dar nu ca-nainte. Acum e ca şi când ai ajunge prea târziu pe un chei pustiu şi ai vedea fumul coşului dispărând în depărtare... Când eşti aspirant foloseşti încă limbajul corect, babord şi tribord şi toate celelalte. Încerci să păstrezi tradiţii, ai încredere în căpitani aşa cum aveai când erai mic în Dumnezeu... Dar nu mai funcţionează; ceva s-a stricat... Visam să am un căpitan bun, precum MacWhirr cel din *Taifun.* Şi să devin şi eu la fel într-o bună zi.

— Ce înseamnă un căpitan bun?

— E cineva care ştie ce face. Care nu-şi pierde capul niciodată. Care urcă pe punte în cartul tău şi vede un vas barându-ţi drumul într-o bandă, şi-n loc să-ţi zică vira la tribord că intrăm în el, tace şi se uită la tine şi aşteaptă ca tu să faci manevra corectă.

— Ai avut căpitani buni?

Coy făcu o grimasă. Asta da întrebare. Răsfoi în minte paginile unui album cu vechi fotografii pătate cu apă de mare. Unele, cu rahat.

— Am avut fel de fel – zise –. Mizerabili şi beţivi şi laşi, dar şi tipi formidabili. Însă întotdeauna am crezut în ei. În toată viaţa mea, până acum de curând, cuvântul căpitan îmi inspira respect. Ţi-am zis deja că-l asociam cu căpitanul acela descris de Conrad: „*Furtuna dăduse piept cu omul acela taciturn şi nu izbutise să-i smulgă decât câteva cuvinte*”...Îmi amintesc de o furtună zdravănă dinspre nord-vest, prima din viaţa mea, în golful Biscayei, cu valuri enorme ce măturau prova *Migalotei* până pe puntea de comandă. Aveam tambuchiuri McGregor cu probleme la îmbinare, fiindcă nu se închideau ermetic; luam apă prin fiecare ştift şi bolţ, iar încărcătura era minereu, care udându-se alunecă uşor, dezechilibrând nava... Şi ori de câte ori

se afunda prova în apă şi părea că n-o să mai iasă de acolo, căpitanul *don* Ginés Sáez, care se legase de ceva în timonerie, murmura „Doamne” foarte încet, printre dinţi... Pe punte nu se aflau decât patru sau cinci persoane; dar eu, care stăteam lângă el, eram singurul ce-l putea auzi. Nimeni în afară de mine nu şi-a dat seama. Iar când a privit cu coada ochiului şi a văzut că eram prin preajmă, n-a mai deschis gura.

Cei trei artişti îşi terminaseră programul şi se retrăgeau însoţiţi de aplauze. Le luă locul altă muzică, de pe discuri, revărsată din difuzoarele plasate pe acoperiş. Muzică „la conservă”. O chitară făcu cling, cling, cling. O pereche ieşi să danseze. Pleci pentru că vreau să pleci. Bolero. Numai o fracţiune de secundă, îl încercă ispita de a o invita la dans. Ha. Amândoi acolo, îmbrăţişaţi, cu feţele lipite. Şi vreau să te sărute alte buze, zicea cântecul. Se închipui pe sine cu o mână cuprinzându-i talia, călcând-o pe picioare ca un elefant. Plus că ea precis era una din alea care împing coatele înainte şi nu te lasă să le strângi la piept.

— Mai demult – continuă, ştergându-şi boleroul din minte –, un căpitan trebuia să ia decizii. Acum stă şi semnează documentele în port, apare o diferenţă de juma’ de tonă şi iacătă-l telefonându-i îndată armatorului. Semnez hârtiile, nu semnez hârtiile?... Şi într-un birou sunt trei indivizi, trei lepădături cu cravată, care-i zic nu semna. Şi el nu semnează.

— Şi-atunci cum rămâne cu marea?... Când te mai simţi totuşi marinar?

Când apar problemele, îi explică el. Când aveau un bolnav la bord, sau când se strica mai ştiu eu ce, atunci oamenii ştiau cum să se poarte. Odată, povesti, un talaz smulsese pana cârmei *Palestinei,* în dreptul Capului Bunei Speranţe. O zi şi jumătate au plutit în voia valurilor, până când au sosit remorcherele. Iar echipajul s-a comportat admirabil, redevenind adevăraţi marinari. Dar în general nu mai erau decât camionagii ai oceanului şi funcţionari afiliaţi la sindicate; numai în situaţii de criză se redescopereau camarazi buni. O alunecare de încărcătură, o avarie gravă. Vremea rea şi toate necazurile astea. O furtună. O vijelie.

— Sună teribil cuvântul ăsta: vijelie.

— Unele-s rele, dar altele-s îngrozitoare. Cel mai neplăcut pentru un marinar e când calculează ruta lui şi direcţia vijeliei, şi

are loc meci nul între ele, zero la zero, balotaj... Vreau să spun c-ajung amândoi, el şi vijelia, în acelaşi timp şi-n acelaşi loc.

Făcu o pauză. Erau chestii pe care, oricât s-ar fi străduit, tot nu i le-ar fi putut explica niciodată, decise el. Vânturi de forţa 9 în dreptul Terra Novei, ziduri de apă gri şi albă clocotind într-o ceaţă de spumă ce o face să se confunde cu cerul, loviturile de chilă şi scrâşnetul cocii, echipaje întregi urlând de frică legate de paturile din cabine, radioul saturat de mayday-urile vaselor aflate în mare primejdie. Şi doar câţiva oameni cu capul limpede pe punte, sau legând strâns încărcătura risipită prin cale, sau jos în sala maşinilor printre cazane, turbine şi ţevării, neştiind ce se întâmplă deasupra, depinzând doar de manometre şi de becuri de alarmă şi de ordine, preocupaţi de barbotajul motorinei în rezervoare, de fisura în coca navei care ar putea dilua cu apă combustibilul, de avaria arzătoarelor ce i-ar putea lăsa la cheremul mării. Marinari încercând să salveze o navă, şi cu ea vieţile lor, accelerând când se prăbuşesc în prăpastia deschisă de valuri ca să păstreze controlul, încetinind exact când ajung pe creste, căutând spaţii printre talazurile cele mai mari ca să vireze când vasul nu mai rezistă la prova. Şi momentul încordat când, în plină manevră, vine un val uriaş şi asasin care izbeşte coca din travers şi o înclină patruzeci de grade în timp ce oamenii, ţinându-se de ce pot, se privesc cu ochi îngroziţi, întrebându-se dacă nava se va mai redresa sau nu.

— În cazurile astea – conchise Coy reluând discuţia –, totul e iar ca înainte.

Suna cam prea nostalgic, se temu. Nu-ţi putea fi dor de momentele teribile, de oroare. El se referea la nostalgia faţă de comportamentul în oroare al anumitor oameni; însă asta nu putea fi explicat nici la o masă de restaurant, nici nicăieri în altă parte. Aşa că fornăi pe nas puţin, privind stângaci în jurul lui. Vorbea prea mult, gândi deodată. Nu era nimic rău în faptul de a vorbi, dar el nu era obişnuit să-şi povestească astfel viaţa. Îşi dădu seama că Tanger făcea parte din cei care ştiau să te descoasă; cei a căror conversaţie consta în a recurge la întrebări potrivite şi la tăceri suficiente pentru ca partenerul de dialog să-şi ia asupră-şi sarcina întregii discuţii. Truc abil: învеţi din ce-ţi spune celălalt şi cazi mereu în patru picioare fără să spui mare lucru despre tine. La urma urmei, toţi sunt încântaţi să vorbească despre sine. Ştie să întreţină o conversaţie, ziceau

după aceea tocmai de cel ce nu deschisese gura. Tâmpiţii. El însuşi era o gură-bogată şi un dobitoc ce nu s-a pomenit. Şi totuşi, deşi conştient de toate astea, observa că vorbitul pe temele acelea, ba chiar numai vorbitul pur şi simplu, cu Tanger aşezată în faţa lui şi ascultându-l, îl avantaja, îl punea într-o lumină bună.

— Acum – zise după un moment –, navigaţia romantică la care visezi când eşti puşti se reduce tot mai mult la vasele astea mici cu pavilion ciudat care încă mai fac cabotaj pe-aici, ruginite, cu numele vopsit peste altul anterior, cu căpitani soioşi şi prost plătiţi... Am fost şi eu pe unul din astea, când abia fusesem numit pilot secund, fiindcă nu găseam de lucru pe unul mai acătării; se numea *Otago,* şi rar am mai navigat cu atâta plăcere ca atunci. Nici măcar pe vapoarele companiei Zoeline... Dar asta am ştiut-o abia după aia.

Ea zise că poate din cauză că pe atunci Coy era tânăr. Iar el meditǎ puţin, apoi se declară de acord. Da, recunoscu, probabil c-am fost fericit fiindcă eram tânăr. Dar cu pavilioanele false, cu căpitanii funcţionari şi cu armatorii pentru care un vapor nu se diferenţia prea mult de un camion trailer, totul se dusese naibii. Unele nave aveau un echipaj atât de redus încât trebuiau să ia la bord oameni de-ai uscatului ca să acosteze. Filipinezi şi hinduşi erau acum marinari de elită, şi căpitani ruşi ghiftuiţi cu votcă îşi făceau praf petrolierele cam peste tot în lume. Unica posibilitate ca marea să continue să semene a mare era un velier. Cu el, încă mai era vorba doar de el şi de tine. Însă dintr-un velier deja nu se mai putea trăi, adăugă. Iacă exemplul Pilotului.

În paharul ei rămăsese doar gheaţa. Degetele ei cu unghii roase se jucau înăuntru, făcând-o să clinchetească. Coy dădu s-o cheme pe fata care îi servea, dar Tanger negă din cap.

— În noaptea aceea, când erai la prova cu racheta de semnalizare, m-ai impresionat.

După ce zise asta tăcu, privindu-l; iar surâsul ei era mai intens. El râse încetişor: tot de sine însuşi, şi de astă dată.

— Nu mă mir. Dar mai impresionat am fost eu când am căzut în apă.

— Nu la asta mă refer. Eram ca paralizată văzând luminile acelea care se năpusteau peste noi. Nu ştiam ce să fac... Dar tu făceai, tu acţionai, parcă pe negândite. Dintr-un fel de rutină

dinaintea dezastrului. Nu ţi-ai pierdut calmul, nu ţi-a tremurat vocea. Nici Pilotului. Parcă aveaţi în voi un fel de fatalism. Ca şi cum făcea parte din regulile jocului.

Coy dădu puţin din umeri, cu simplitate. Îşi privea mâinile late şi stângace. Niciodată nu şi-arfi închipuit c-o să discute despre aşa ceva cu cineva. În lumea lui sau în lumea acvatică din care fusese expulzat nu demult, totul era extrem de simplu. Totul venea de la sine, totul se înţelegea de la sine. Numai pe uscat ţi se cereau explicaţii.

— Astea-s regulile – zise –. În larg îţi asumi totul, inclusiv dezastrul. Nu cu plăcere, bineînţeles. Te rogi sau blestemi şi, dacă e ceva de capul tău, lupţi până la capăt. Dar îl accepţi. Capătul. Asta înseamnă marea. Poţi fi cel mai straşnic marinar din lume, şi ea tot te lichidează. Singura mângâiere e să faci totul cum ştii mai bine... Îmi închipui c-aşa a simţit şi căpitanul lui *Dei Gloria.*

Menţionarea brigantinei înnegură puţin expresia lui Tanger. Deodată îşi apleca într-o parte capul, distrasă. Stătea cu coatele pe masă, cu bărbia sprijinită în palme. Tăietura precisă a părului îi atingea un umăr.

— Nu pare o mare mângâiere – îşi dădu ea cu părerea.

— Mie mi-e de ajuns. Poate că şi lui i-a fost.

Se aprinseseră felinarele care luminau conturul golfuleţului, şi apa de la mal avea reflexe gălbui sub burniţă, sparte de frământări argintate, ca şi cum bancuri de peştişori minusculi ar fi înotat aproape de suprafaţă. Lumina farului era mai precisă, cu lungul fascicul de raze, pe care umezeala îl făcea aproape material, rotindu-se o dată şi încă o dată peste negreala compactă ce se târa peste mare.

— Trebuie să fie amarnic de întuneric, acolo în larg – zise ea.

Se simţea un fior involuntar în vocea ei, şi asta îl făcu s-o privească atent: se uita fix în beznă.

— Să cazi în mare pe întuneric – adăugă ea, după câteva clipe – trebuie să fie teribil.

— Nu-i plăcut.

— Ai avut mare noroc.

— Într-adevăr. Când cazi aşa, normal e să nu mai fi găsit.

Tanger îşi puse mâna dreaptă pe masă, în clinchetul brăţării „semanario” de argint. O puse foarte aproape de braţul lui Coy,

dar fără să-l atingă; totuşi acesta simţi că i se zbârleşte părul de pe piele.

— Am visat ceva asemănător – tocmai spunea ea. Nu de ieri, de azi, ci de ani în şir... Cad într-un întuneric gros, dens şi negru.

O studie cu interes, puţin descumpănit de tonul confidenţial. Dar şi de felul cum se întorcea din când în când spre umbrele dese.

— Bănuiesc că e vorba despre moarte – continuă Tanger coborând vocea.

Rămase tăcută, foarte liniştită, privind plină de teamă dincolo de balustradă, prin burniţă. Părea, gândi el, a se uita dincolo de marea întunecată.

— O să mor singură ca *Zas.* Pe întuneric.

Pronunţase cuvintele acelea după o foarte lungă tăcere, pe un ton care era aproape o şoaptă abia audibilă. Deodată părea speriată cu adevărat, sau mişcată; şi Coy se foi de câteva ori în scaun, tulburat, în timp ce-şi analiza sentimentele. Ridică o mână ca să şi-o pună peste a ei şi o lăsă să cadă într-o parte, neducându-şi gestul până la capăt.

— Dacă se va-ntâmpla una ca asta – zise el –, mi-aş dori să stau lângă tine şi să te ţin de mână.

Nu ştia cum sunau spusele lui, dar nici nu-i păsa. Era sincer. Avea iar deodată dinaintea ochilor o fetiţă speriată de întuneric: îngrozită să călătorească singură într-o beznă nesfârşită.

— N-ar folosi la nimic – răspunse ea –. Nimeni nu te poate însoţi în călătoria aceea.

Îl observase cu mare atenţie când el rostise fraza cu statul aproape şi cu ţinutul de mână. Foarte serioasă şi foarte absorbită, analizând cele auzite. Însă acum nega din cap, respingându-le, cu resemnare sau cu un sentiment al înfrângerii.

— Nimeni.

Şi după ce adăugă aceasta, amuţi iar. Îl privea deodată cu atâta intensitate, încât Coy se foi din nou în scaun, stingherit. Ar fi dat orice – vorba vine: în realitate n-avea nimic – să fie un tip atrăgător, distins, ori măcar cu suficienţi bani ca să zâmbească sigur pe sine înainte de a-şi aşeza mâna peste a ei, protector. Ca să-i spună las’ c-o să am eu grijă de tine, mititico, acelei femei căreia cu puţin timp înainte îi spusese vrăjitoare blestemată, şi care deodată îi amintea din nou de copila pistruiată ce zâmbea din braţele tatălui ei în poza din ramă; de

campioana concursului pentru copii, de câştigătoarea cupei de argint care acum, ciocnită într-o parte şi fără o toartă, se înnegrea pe un raft. Dar Coy nu era decât un paria cu un veston pe umăr, la bordul unui velier care nici măcar nu era al lui, şi era atât de departe de ea încât nici nu putea aspira să-i ofere o consolare, sau o mână pe care ea s-o strângă înainte de o neverosimilă călătorie la capătul nopţii. De aceea simţi o neputinţă foarte amară când ea se uită lung la distanţa dintre mâinile lor de pe faţa de masă şi zâmbi trist, către umbre, năluci sau remuşcări.

— De asta mi-e teamă.

Zise. Atunci Coy, de data asta fără să se mai gândească la nimic, întinse mâna până i-o atinse pe a ei. Ea, privindu-l în continuare în ochi, şi-o retrase foarte încet. Iar el îşi feri într-o partefaţa, ca ea să nu-l vadă înroşindu-se, speriat de îndrăzneala lui, de gafa sau de greşeala făcută. Dar după nici jumătate de minut se gândi că uneori viaţa oferă situaţii ciudate, cu precizia unei coregrafii minuţioase sau cu reaua-credinţă a unui băşcălios pitit în eternitate. Fiindcă în clipa exactă când el se întorcea spre balustradă şi spre plajă, ruşinat de propria-i mână stângace şi singuratică pe faţa de masă, văzu ceva ce-i veni în ajutor cu atâta promptitudine încât trebui să se stăpânească să nu-şi arate bucuria: un impuls orb, absolut iraţional, care deodată îi încordă toţi muşchii braţelor şi ai spatelui şi îi proiectă o rază de intensă luciditate în creier. Şi asta pentru că jos, în apropierea luminilor ce străjuiau plaja, sub acoperişul unui chioşc închis, tocmai recunoscuse silueta mică, de neconfundat, aproape înduioşătoare în clipele acelea, a lui Horacio Kiskoros: fost subofiţer al Forţelor Navale argentiniene, zbir de-al lui Nino Palermo şi pitic melancolic.

•

De data asta nimeni n-avea să-i mai răpească bibanul din undiţă. Aşa că aşteptă treizeci de secunde, se scuză pretextând o vizită la toaletă, şi coborî scările două câte două, ieşi prin uşa din spate, printre pubele de gunoi, şi descrise un ocol în direcţia contrară restaurantului şi plajei. Înainta cu grijă pe sub palmieri şi eucalipţi, gândindu-se cum să procedeze: o voltă la tribord şi o voltă la babord. Bura extrem de fină începu să-i înmoaie părul şi cămaşa, împrospătându-i aţâţarea care îi stăpânea tot trupul, încordat de acra plăcere a expectativei. Traversă şoseaua până

la un maidan, merse printre bălăriile şanţului mărginaş şi retraversă şoseaua cu întunericul în spate, ferindu-se să fie văzut, la adăpostul unui tomberon pentru gunoaie. Iacătă-l, îşi zise. El se aflaîmpotriva vântului, faţă de pradă. Care pradă, neştiutoare de ce avea să dea peste ea, fuma protejându-se de fina bură sub acoperişul de tablă şi trestii. Era o maşină parcată lângă trotuar: un Toyota mic, alb, cu număr de Alicante şi cu un autocolant de închiriere lipit pe geamul din spate. Coy înconjură automobilul şi văzu că Kiskoros nu scăpa din ochi terasa luminată şi intrarea principală a restaurantului: purta o haină uşoară, papion, iar părul lui negru pieptănat pe spate lucea de briantină în lumina felinarului apropiat. Cuţitul, gândi Coy, amintindu-şi de arcada Gărzilor Marine. Trebuie să mă păzesc de *navaja* lui. Apoi îşi scuturămâinile şi strânse pumnii, evocând în sprijinul său fantasma Torpilorului Tucumán şi pe a Galicianului Neira şi a restului Echipajului Sanders. Tenişii îl ajutară să facă opt paşi neauziţi, cu o feroce precauţie, înainte ca argentinianul să audă zgomotul pe pietriş şi să înceapă a se întoarce ca să vadă cine venea din spate. Coy văzu ochii de broscuţă simpatică pierzându-şi brusc toată simpatia când se căscară uluiţi, şi ţigara căzând din gura devenită o gaură întunecată, cu ultimul ei fum în spirale agăţat de mustaţă. Atunci se năpusti, acoperind fulgerător distanţa rămasă, şi primul pumn îl nimeri pe Kiskoros în plină figură şi făcu clac, aruncându-i capul înapoi de parcă tocmai îi retezase gâtul, în timp ce-l proiecta de peretele chioşcului, exact sub firma: *Chioşcul „Costa Azul*". *Specialităţi de caracatiţă.*

Cuţitul, continua să gândească obsesiv pe când lovea o dată şi încă o dată, sistematic şi eficient, în tăcere. Acum loviturile sunau de ţi-era mai mare dragul: trosc şi bump, de asemeni plaff. Iar Kiskoros, incapabil să se mai ţină pe picioare de furia atacului, aluneca sprijinit de perete,căutându-şi disperat buzunarul. Dar Coy ştia ce urmăreşte, aşa că se îndepărtă puţin, îşi luă vânt, iar şutul pe care i-l dădu argentinianului în braţ îl făcu pe acela să scoată, pentru prima oară, un prelung urlet de durere; ca al unui câine călcat pe coadă. Atunci îl apucă de reverele hainei şi trase de el cu multă violenţă, făcându-l să traverseze şoseaua către plajă. Trăgea şi se oprea să-l trăsnească şi iarăşi trăgea de el; iar celălalt scotea un şir de grohăieli surde, agonizante, zbătându-se să ducă mâna la

buzunar; şi de fiecare dată Coy izbea din nou. În noaptea aceea fericită n-avea nevoie de spanac. Acu’ chiar că eşti al meu, gândea întretăiat, cu acea stranie luciditate pe care obişnuia să şi-o păstreze în toiul înfruntărilor şi violenţelor. Acu’ te am la-ndemână şi fac din tine ce poftesc, şi nu-s pe-aci nici arbitri, nici martori, nici poliţai, nici nimeni care să-mi zică de am ori ba voie să te belesc. Acu’ o să-ndes la pumni în tine până te-i face o grămăjoară de rahat şi coastele rupte ţi s-or înfige înăuntru şi măselele sparte ţi s-or duce pe gât la vale şi nu ţi-o mai rămâne suflare-n tine nici cât să-ngâni un tangou.

Asemeni unui taur căutând bariera ca să se prăbuşească, Kiskoros abia de se mai zbătea. Acum papionul îi atârna de o ureche. Cuţitul, pe care în sfârşit reuşise să şi-l scoată din buzunar, îi alunecase dintre degetele înţepenite şi zăcea pe nisip după ce Coy îl azvârlise cât colo cu o lovitură de picior. Lumina felinarelor apropiate dădea densitate burniţei ce continua să cadă peste ei în timp ce, în şuturi, Coy îl făcea să se rostogolească pe argentinianul năclăit de nisip umed până la marginea apei. Bump. Au. Bump. Au. Ultimele lovituri i le dădu cu sete pe când celălalt plescăia deja în limbile de lichid sărat ce lingeauţărmul, gemând de durere în încercarea de a-şi ţine gura afară din apă. Bump. Intră în ea până la glezne ca să-i ardă un ultim şut care îl făcu să se rostogolească un metru mai încolo, scufundându-l complet în reflexele gălbui şi în oglindirea burniţei în apa neagră.

Făcu drumul înapoi şi se lăsă să cadă pe nisipul ţărmului. Tensiunea din muşchi începea să i se atenueze în timp ce-şi recăpăta suflarea. Îl dureau gleznele de atâtea şuturi, şi tot dosul mâinii drepte, până la antebraţ şi la cot, părea un nod de tendoane. De când mă ştiu, îşi zise, n-am caftit pe nimeni cu atâta plăcere. De când mă ştiu. Îşi freca degetele ca să şi le dezmorţească, ridicându-şi faţa pentru ca ploicică fină să-i umezească fruntea şi ochii închişi. Astfel, nemişcat, respirând adânc cu gura foarte deschisă, aşteptă să i se potolească galopul violent din piept. Auzi un zgomot în faţa lui şi deschise ochii. Şiroind de apa care îl făcea să lucească printre reflexe, Kiskoros se târa pe ţărm. Coy rămase aşezat pe nisip, observându-i sforţările. Îi putea auzi respiraţia întretăiată şi gemetele opace de animal ciomăgit, plescăitul stângaci al unor mâini şi picioare incapabile de a se ridica de jos.

Era bine să te baţi, gândea. Era ca spălatul santinelor. Era fain pentru circulaţia sângelui şi pentru sucurile gastrice să-ţi concentrezi în pumni toată neliniştea, agitaţia, proasta dispoziţie şi disperarea ce atârnau ca un lest peste suflet. Era de-a dreptul terapeutic faptul că acţiunea dădea răgaz câtva timp gândirii, şi că impulsurile atavice de pe vremea când omul trebuia să aleagă între moarte sau supravieţuire îşi reclamau statutul în jocul vieţii. Poate că de-aceea şi mergea lumea asta în halu-n care mergea, reflectă. Oamenii nuse mai băteau, fiindcă pasămite nu se cădea, iar asta îi făcea să-nebunească.

Continua să-şi frece mâna dureroasă. Mânia i se stingea încetul cu încetul. Demult nu se mai simţise atât de bine, atât de împăcat cu sine. Văzu că argentinianul, în patru labe, îşi scotea jumătate de trup pe uscat şi se prăbuşea din nou, în apă de la mijloc în jos. Lumina gălbuie îi evidenţia părul şi mustaţa pătate cu nisip şi înroşite de întunecate şuviţe de sânge.

— Ticălosule – zise Kiskoros de pe ţărm, sufocat, gemând de parcă îl durea fiecare literă a imprecaţiei.

— Du-te s-o iei în cur.

Rămaseră amândoi tăcuţi. Coy aşezat, privind. Argentinianul pe burtă, respirând anevoie, cu un geamăt abia auzit când încerca să-şi schimbe poziţia. În sfârşit se târî înainte pe coate, lăsând o dâră pe nisip, până reuşi să-şi scoată picioarele din apă. Părea o ţestoasă pe cale să-şi depună ouăle în nisip, şi Coy continua să se uite la el, neutru. Mânia îi dispăruse, sau aproape. Nu prea ştia ce să facă acum.

— Nu-mi fac decât datoria – murmură Kiskoros după un timp.

— Datoria ta e una primejdioasă.

— Nu făceam decât să supraveghez.

— Atunci du-te de-o supraveghează pe mă-ta care te-a fătat în pampas.

Se ridică fără grabă, scuturându-şi nisipul de pe blugi. Apoi se îndreptă spre argentinian, care se punea pe picioare cu multă greutate, şi-l privi un timp până când se hotărî să-i mai ardă un pumn de Doamne-ajută, de data asta mai puţin impulsiv şi mai funcţional, răsturnându-l din nou cu zgaibaracele-n sus. Mic, umed, tumefiat şi tăvălit în nisip, Kiskoros părea o crochetă patetică.Se aplecă peste el, auzindu-i respiraţia – mii de şuierături scăpându-i din plămâni –, şi îl scotoci minuţios. Avea la el un telefon mobil, un pachet de ţigări ud leoarcă şi cheile

maşinii închiriate. Aruncă în mare cheile şi telefonul. Portofelul era mare şi plin de bani şi de hârtii. Se duse sub lumina celui mai apropiat felinarul, ca să arunce o privire: un act spaniol de identitate cu fotografia şi numele lui Horacio Kiskoros Parodi, cărţi de vizită ale unor persoane, bani spanioli şi britanici, un card Visa şi un altul American Express. De asemenea fotocopia în culori a unei pagini de revistă, pe care o desfăcu precaut fiindcă părea deja destul de uzată, plus că era îmbibată de apa mării. Sub titlu: *Scafandrii noştri tactici umilesc Anglia,* o poză arăta câţiva soldaţi din infanteria marină engleză cu mâinile sus, păziţi de trei militari argentinieni cu chipurile mânjite cu vopsea de camuflaj, care îi ţineau la respect cu automatele. Unul din cei trei era scund, cu ochi bulbucaţi de broscuţă şi cu o mustaţă de neconfundat.

— Ia te uită ce-avem aici. Eroul Malvinelor.

Puse la loc în portofel actul de identitate şi cărţile de credit, adăugă şi tăietura din revistă, îşi însuşi banii şi aruncă portofelul pe nisip peste capul lui Kiskoros.

— Acu' dă-i drumu' şi scuipă tot ce ştii.

— N-am nimic de spus.

— Ce vrea Palermo?... E pe-aci prin preajmă?

— N-am nimic de...

Se întrerupse când Coy îl pocni din nou cu pumnul în figură. O făcu fără pic de interes, aproape în silă, şi rămase pe loc văzând cum argentinianul, acoperindu-şi faţa cu mâinile, se zvârcolea ca un vierme. Apoi se aşeză iar pe plajă, nescăpându-l din ochi. Niciodată nu se maiînverşunase aşa cu vreo victimă, şi se mira că nu simte deloc milă; însă ştia cine era omul de pe jos, nu-l putea uita pe *Zas* otrăvit pe covor, şi era la curent cu soarta rezervată unor femei ca Tanger căzute pe mâinile subofiţerului Kiskoros & compania. Aşa că individul putea să-şi facă moaţe din tăietura lui cu Malvinele şi să şi le bage grijuliu în găurica fundului.

— Spune-i şefului tău că puţin îmi pasă de smaralde. Dar dacă cineva se-atinge de ea, îl omor.

Zise asta cu o neobişnuită simplitate, aproape cu modestie, încât nici măcar nu sună a ameninţare. Ci doar a informaţie lipsită de emfază sau de nuanţe. Aviz navigatorilor. Oricum însă, până şi ascultătorul cel mai puţin atent ar fi captat că, venind de la Coy, aceea era o informaţie valabilă. Kiskoros guiţă la modul

opac mişcându-se pe o rână. Pipăi orbeşte căutându-şi portofelul şi îl recuperă cu stângăcie.

— Dumneata eşti nebun la cap – bolborosi anevoie. Şi te înşeli complet în privinţa domnului Palermo şi a mea... Te înşeli şi în privinţa ei.

Făcu o pauză ca să scuipe sânge. Acum se uita la Coy printre laţele de păr răvăşit, umed şi murdar care îi căzeau pe faţă. Ochişorii de broscuţă nu mai erau deloc simpatici: scăpărau de ură şi de pofta de a-şi lua revanşa.

— Las' c-o veni şi rândul meu...

Zâmbi hidos cu gura-i umflată, lăsând fraza să plutească în aer, ameninţător şi grotesc totodată, când fu întrerupt de un acces de tuse.

— Nebun la cap – repetă cu ranchiună, scuipând din nou sânge.

Coy rămase privindu-l fără să mai adauge nimic, înainte de a se ridica iar, încet, parcă în silă. Nu-i mai pot face nimic, îşi zise. Nu-l potomorî acum în bătaie, fiindcă-s lucruri pe care nu vreau să le pierd, şi încă-mi pasă de libertatea şi de viaţa mea. Ăsta nu-i un roman, niciun film, iar realitatea mă pândeşte cu poliţişti, judecători şi tot alaiul. Niciun vapor nu m-aşteaptă să mă poarte în Caraibe, să mă refugiez la Tortuga, printre Fraţii de pe Coastă, şi să fac douăzeci de capturi pe seama englezilor. Azi, Fraţii de pe Coastă s-au reciclat şi-s constructori de apartamente, iar guvernatorului Jamaicăi îi sosesc ordinele de căutare şi capturare prin fax.

Şi stătea locului, plictisit şi nehotărât, neştiind dacă o fi mai bine sau nu să-i tragă lui Kiskoros încă un pumn în plină muie, când o văzu pe Tanger în picioare lângă şosea, sub lumina gălbuie a felinarului. Neclintită, se uita ţintă la ei.

•

La capătul golfuleţului, mănunchiul de raze al farului se rotea orizontal, drept ca o spadă în noaptea răcoroasă punctată de burniţă. Intervalele luminoase păreau strâmte conuri de brumă trecând iară şi iară, decupând de fiecare dată trunchiurile zvelte şi coroanele nemişcate ale palmierilor îngreuiaţi de apă şi de reflexe. Coy îi mai aruncă o privire lui Kiskoros înainte de a se îndepărta pe urmele lui Tanger pe ţărm. Argentinianul putuse ajunge până la maşină, dar n-avea cheile aruncate în mare; aşa că se lăsase să cadă pe jos, sprijinit cu spatele de o roată,

leoarcă de apă şi murdar de nisip, privindu-i cum pleacă. De când apăruse femeia, nu mai scosese o vorbă, şi nici ea nu spusese nimic, mulţumindu-se să-i privească pe amândoi în tăcere; nu vorbise nici măcar atunci când Coy, care încă era ţâfnos, o întrebă dacă nu voia să se folosească de ocazie pentru a-i transmite salutări lui Nino Palermo.Sau poate, adăugă el, i-ar plăcea să-l interogheze pe nea río-de-la-plata. Chiar aşa zise: pe nea río-de-la-plata, ştiind foarte bine că oricâte şuturi i-ar mai fi dat, pe Kiskoros nu l-ar mai fi făcut nimeni să deschidă gura. Nerăspunzându-i, ea o luă înainte pe plajă, îndepărtându-se de acolo. Iar Coy, după o scurtă şovăială, îi aruncă o ultimă privire zbirului maltratat şi o luă pe urmele ei.

Din câţiva paşi o ajunse şi era furios; nu atât din cauza apariţiei argentinianului, care la urma urmei fusese bine-venită pentru a-l ajuta să dea afară fierea care îi amăra stomacul şi gâtlejul, ci a felului cum ea părea, când îi convenea, să întoarcă spatele realităţii. Salut şi n-am cuvinte, nu-mi place ce faceţi şi adio. Tot ce nu cadra cu planurile ei, apariţiile neprevăzute, neplăcerile, ameninţările, irupţia lumii reale în visarea cu ochii deschişi a aventurii ei, era negat, refuzat, pus deoparte ca şi cum n-ar fi existat vreodată. Ca şi cum simpla constatare ar fi atentat contra armoniei unui tot a cărui perspectivă reală n-o cunoştea decât ea. Femeia aceea, conchise în timp ce păşea prost dispus pe nisip, se apăra de lume refuzând s-o privească. Şi nu el era cel ce-i putea reproşa asta.

Şi totuşi, gândi pe când o ajungea din urmă apucând-o de un braţ, întoarsă deodată spre el în lumina tulbure a felinarelor îndepărtate, niciodată în prăpădita lui de viaţă nu mai văzuse asemenea ochi care să privească atât de înăuntru şi de departe, când voiau. O apucă cu o bruscheţe aproape excesivă, oprind-o brusc, şi stătea în faţa ei observându-i părul umed sub ploaie, reflexele din ochi, picăturile de apă însutindu-i pistruii.

— Toate astea – zise el – îs nebunie curată. Niciodată n-o să putem...

Deodată îşi dădu seama cu surprindere că era speriată şi că tremura. Văzu că buzele întredeschise se agitau şi că un fior îi străbătea umerii când lumina farului alunecă peste ei, conturându-i în strâmtul fascicul alb. Văzu toate astea subit, în mănunchiul de raze; şi după alte câteva clipe, următoarea scăpărare ilumină ploaia răcoroasă care brusc începu să fie

densă şi intensă; iar ea continua să tremure în timp ce ploaia îi cădea pe păr şi pe faţă, lipindu-i bluza udă de trup; muind şi umerii şi braţele lui Coy când şi le deschise ca s-o primească între ele, aproape fără să gândească. Iar carnea caldă, înfiorată de noapte şi de ploaie ca şi cum scăpărarea de lumină fusese ceaţă îngheţată, veni fără reticenţe să se refugieze la pieptul lui în mod precis, deliberat. Veni drept spre el, spre trupul lui; şi Coy rămase un moment cu braţele deschise, nestrângând-o încă în ele, mai degrabă surprins decât nehotărât. Apoi şi le închise, strângând-o înăuntru cu gingăşie, simţind palpitaţia muşchilor şi a sângelui şi a cărnii sub bluza udă, pulpele lungi şi tari, corpul zvelt care tremura în continuare lipit de al său. Şi gura întredeschisă foarte aproape; gura al cărei tremur i-l potoli cu buzele sale, prelung, până când celelalte nu mai zvâcniră şi se făcură deodată foarte calde şi moi, şi gura se deschise mai mult, şi acum fu ea cea care cuprinse în braţe spatele vânjos al lui Coy; iar el ridică o mână până la ceafa femeii: o mână lată, puternică, care îi susţinu gâtul şi capul, sub părul picurând de toată ploaia aceea care curgea acum din plin şi bătea darabana pe nisip. Astfel cele două guri deschise se căutară cu o sete neaşteptată, lacome parcă de salivă şi de oxigen şi de viaţă; dinţii li se ciocniră, iar limbile umede li se împleteau lovindu-se nerăbdător. Până când în fârşit Tangerse îndepărtă o secundă şi câţiva centimetri ca să respire, cu ochii-i deschişi, insolit de confuzi, privindu-l de foarte aproape. Iar apoi fu ea cea care se aruncă înainte cu un geamăt neobişnuit de prelung, ca al unui animal suferind greu de o rană vie. Şi el rămase neclintit aşteptând-o, îmbrăţişând-o din nou şi strângând-o atât de tare încât se temu să nu-i frângă un os; apoi merse orbeşte cu ea suspendată în braţe până când îşi dădu seama că intraseră în mare; că ploaia curgea potop, mugind, ştergând contururile dimprejur, şi că rafalele ei sunau de parcă tot golfuleţul dădea în clocot. Trupurile lor de sub hainele murate continuau să se caute violent, izbindu-se cu îmbrăţişări nestăvilite, cu sărutări disperate pe care dorinţa le precipita, lingându-şi apa de pe faţă, cu buzele pline de ploaie şi de gustul pielii ude peste carnea caldă. Iar ea strecura în gura bărbatului plânsetul ei nesfârşit de animal rănit.

•

Ajunseră la barcă şiroind de apă, căutându-se stângaci şi împleticindu-se pe întuneric. Ajunseră înlănţuiţi, sărutându-se la fiecare pas, grăbiţi pe ultimii metri, lăsând lungi dâre de apă pe scară şi pe podeaua cabinei centrale. Iar Pilotul, care fuma fără lumină, îi privi coborând prin tambuchi şi dispărând pe culoar în drum spre cabinele de la pupa; şi poate zâmbi când cei doi se întoarseră către scânteierea ţigării lui ca să-i ureze noapte bună. După aceea Coy o ghidă pe Tanger ducând-o aproape pe sus în faţa lui cu mâinile pe talie, în timp ce femeia se întorcea la fiecare pas ca să-l sărute avid pe buze. Se împiedică de o sandală pe care ea o lăsase să-i cadă, apoi de cealaltă, şi în uşa cabinelor Tanger se opri şi se lipi de el, şi se îmbrăţişară strivindu-se de pereţii despărţitori de tec, căutându-şi iar şi iar cu lăcomiegurile, pe pipăite în penumbră, recunoscându-şi trupurile sub hainele pe care şi le scoteau unul altuia: nasturi, curea, fusta căzând pe jos, blugii deschişi peste şoldurile lui Coy, mâna lui Tanger între pantaloni şi pielea lui, căldura femeii, triunghiul de bumbac alb aproape smuls de pe pulpele ei, clinchetul plăcuţei metalice de soldat. Şi vigoarea masculină, mutuala recunoaştere fascinată, surâsul ei, netezimea incredibilă a sânilor ei dezgolindu-se rotunzi, tari, împungăreţi. Bărbat şi femeie faţă în faţă, gâfâieli ce sunau a sfidare. Geamătul ei încurajator şi impulsul lui înainte spre patul din strâmta cabină, şi ultimele veşminte ude lepădate în toate părţile, făcute ghem sub trupurile leoarcă de ploaie care umezeau acum cearşafurile, în căutare mută pentru a suta oară, privindu-se îndeaproape, zâmbitoare, absorbite, complice. Îl omor pe oricine ar interveni acuma, gândea Coy. Absolut pe oricine. Pielea şi saliva şi carnea lui îşi croiau drum, fără dificultate, în cealaltă carne tot mai umedă şi mai caldă şi mai primitoare, înăuntru, foarte adânc înăuntru; acolo unde toate enigmele îşi aflau cheia ocultă, şi unde trecerea veacurilor zămislise unica ispită adevărată, sub forma răspunsului la taina morţii şi a vieţii.

•

Mult mai târziu, pe întuneric, cu ploaia bătând darabana în continuare sus, pe punte, Tanger se răsuci domol până rămase într-o rână, cu faţa afundată în scobitura umărului lui Coy şi cu o mână între pulpele lui. Acesta simţea, picotind, trupul gol lipit de al său, mâna feminină caldă şi liniştită peste carnea lui istovită,

umedă încă, şi care mirosea a ea. Se încastraseră unul în altul de parcă în vieţile lor respective şi anterioare nici nu făcuseră altceva decât să se caute. Erastraşnic să simţi că eşti bine-venit, gândi; adică nu doar tolerat. Era bună complicitatea aceea imediată, instinctivă, care nu avea nevoie de cuvinte justificând inevitabilul. Acea întâlnire la mijlocul drumului, după ce fiecare străbătuse postata lui de cale, fără false pudori. Acea ghicire a unui „vino” nepronunţat; înfruntarea aceea strânsă, închisă, gâfâindă, intensă, a cărei naturaleţe aproape că frizase în noaptea aia violenţa, de la egal la egal, fără nevoia pretextelor, nici a îndreptăţirilor. Fără plata de către celălalt a facturii, fără echivocuri, fără condiţionări. Fără zorzoane, dar şi fără remuşcări. Era bine că-n sfârşit se întâmplase totul exact aşa cum trebuia să se întâmple.

— Dacă se va întâmpla ceva – zise ea deodată, parcă citindu-i vorba din minte –, să nu mă laşi să mor singură.

El rămase nemişcat, cu ochii larg deschişi în întuneric. Subit, zgomotul ploii părea sinistru. Starea lui de somnolentă fericire rămase în suspensie, şi totul redeveni pe dată acru-dulce. Simţea respiraţia femeii în adâncitura umărului: lentă şi caldă.

— Nu vorbi aşa – murmură.

Simţi că ea dădea din cap, gravă.

— Mi-e frică să mor pe întuneric şi singură.

— Asta nu se va-ntâmpla.

— Aşa se întâmplă totdeauna.

Mâna ei stătea la fel de nemişcată între pulpele lui Coy, faţa în scobitura umărului, buzele îi susurau chiar lângă piele. Lui i se făcu frig. Îşi întoarse faţa, cufundând-o în părul încă umed al femeii. Nu-i putea vedea chipul, dar ştia că în momentul acela era cel din poza din rama de argint. Toate femeile, afla acum, avuseseră cândva un chip ca acela.

— Eşti vie – zise –.Îţi simt pulsul bătând lângă mine. Ai carne şi sânge care curge prin ea. Eşti frumoasă şi vie.

— Într-o zi nu voi mai fi pe lume.

— Dar deocamdată eşti.

O simţi strângându-se şi mai mult în el. Apropiindu-şi gura de urechea lui.

— Jură-mi... că nu mă vei lăsa... să mor singură.

Rosti asta foarte rar, şi vocea îi era doar un susur. Coy rămase câtva timp neclintit, cu ochii închişi, ascultând ploaia. Apoi încuviinţă din cap.

— N-o să te las să mori singură.

— Jură.

— Jur.

Simţi că trupul gol se aşeza peste el, călare; simţi pulpele-i deschise peste şoldul său, atingerea sânilor şi gura căutându-i-o pe a lui. Şi atunci o lacrimă fierbinte şi mare îi picură de deasupra, pe faţă. Deschise ochii, surprins, descoperind un chip făcut din umbre. Şi pe când săruta, confuz, buzele întredeschise şi umede, simţi cum de pe ele se scurgea din nou, slab ca un suspin, acel lung, dureros plânset de femelă rănită.

XIII• Maestrul cartograf

„Cel mai rău lucru nu este acela
de a greşi în accidentele mării.
Alţii greşesc din pricina documentelor
înşelătoare de care se folosesc.”

Jorge Juan, *Compendiu de navigaţie*
pentru Gărzile Marine

Dei Gloria nu era acolo. Coy ajunse la convingerea aceasta încetul cu încetul, pe măsură ce acopereau zi după zi aria împărţită în pătrăţele, trasată pe hartă, fără a găsi nimic. Prin sondări efectuate între şaizeci şi douăzeci de metri, Pathfinder-ul trasase deja aproape tot relieful celor două mile pătrate unde trebuiau să se găsească resturile brigantinei. Zilele treceau şi erau tot mai călduroase şi mai liniştite, iar *Carpanta* naviga cu două noduri, în mormăitul motorului ei cu motorină, pe o mare plană şi luminoasă ca suprafaţa unei oglinzi, cu bordul când la nord când la sud cu o precizie geometrică, cu poziţionări continue prin satelit, pe când fasciculul sondei mătura relieful de sub chilă, şi Tanger, Coy şi Pilotul făceau cu schimbul uzi de transpiraţie în faţa ecranului de cristal lichid. Simbolurile fundului, portocaliu deschis, portocaliu închis, roşu pal, se succedau neabătut cu o exasperantă monotonie: mâl, nisip, alge, pietriş, pietroaie. Acoperiserăşaizeci şi şapte din cele şaptezeci şi patru de fâşii prevăzute, şi realizaseră paisprezece scufundări ca să recunoască ecouri suspecte, negăsind nici cel mai slab indiciu de resturi de corabie înghiţită de adâncuri. Acum, speranţa se evapora odată cu ultimele ore de căutare. Nimeni nu pronunţa cu voce tare verdictul fatidic; însă Coy şi Pilotul îşi adresau unul altuia lungi priviri grăitoare, iar Tanger, încăpăţânat de nemişcată în faţa sondei, părea tot mai posacă şi mai tăcută. Cuvântul ce plutea prin aer era eşec.

În seara dinaintea ultimei zile ancorară cu treizeci de metri de lanţ în şapte metri de apă, între limba de pământ şi insula denumite Peştera Lupilor. Când Pilotul opri motorul, şi prova

Carpantei se întoarse încet pe ancoră ţintind apoi fără prea mare convingere spre apus, soarele se ascundea după zimţii crestelor sure, luminând în tonuri aurii şi roşcate tufele de cimbru şi desişurile de *palmitos* şi de nopal. La picioarele stâncilor, marea era calmă, agitându-se molcom doar pe pietrele din apropiere şi pe peticele de nisip dintre covoarele de alge.

— Nu-i acolo – zise Coy, vorbind încet.

Nu se adresa nimănui în special. Pilotul tocmai termina de strâns vela mare pe vergă, iar Tanger şedea jos pe treptele de la pupa, cu picioarele în apă, privind marea.

— Trebuie să fie – răspunse ea.

Stătea cu privirea aţintită în acelaşi loc, pe pătratul imaginar pe care îl străbătuseră într-un necontenit du-te-vino, de două săptămâni. Purta un tricou subţire de-al lui Coy, care îi era mare, ajungându-i până la jumătatea pulpelor, şi plescăia leneş din picioare în apă aşa cum fac copiii când se joacă lângă mal.

— Treaba asta devine absurdă – comentă Coy.

Pilotul coborâse în cabina principală, şi printr-o deschizătură îngustă ajungeau până la ei zgomotele pe care le făcea pregătind cina. Când urcă din nou pe punte ca să umble la cutia recipientului cu butan şi să conecteze gazul la bucătărie, privirea lui gravă o întâlni pe cea a lui Coy: te priveşte cum te descurci, marinare.

— Trebuie să fie – repetă Tanger deodată.

Stătea tot neclintită, jucându-se cu picioarele în apă. Coy mai rămase câtva timp rezemat de habitaclu, căutând ceva adecvat de spus sau de făcut. Întrucât nu-i dădea nimic prin cap, se duse după o mască de înot subacvatic şi se aruncă în mare de la prova, ca să verifice ancorarea. Apa era curată, răcoroasă şi plăcută; iar lumina descendentă îi permitea să vadă linia lanţului întinsă pe fundul de nisip, cu câteva pietre. Ancora, o CQR de douăzeci şi cinci de kilograme, stătea în poziţia corectă, fără alge pe ea care s-o facă să alunece dacă se înteţea vântul în timpul nopţii. Coborî încă puţin ca s-o vadă mai bine, apoi urcă încet la suprafaţă şi se întoarse la velier înotând pe spate doar din bătaia picioarelor, fără grabă, prelungindu-şi plăcerea. Dorea să amâne cât mai mult momentul reîntâlnirii cu Tanger faţă în faţă.

Reîntors la bord, se frecă bine cu un prosop, contemplând coasta care era de-acum roşie toată sub soarele scăpătând, prelungită în formă de arc spre est: drumul marmurei, al legiunilor romane şi al zeilor. Totuşi, de data asta peisajul nu-i mai spuse nimic. Puse prosopul la uscat şi coborî prin tambuchi, aşezându-se pe ultimele trepte ale scării. Pilotul zdrăngănea din cratiţe la bucătărie, preparând ditamai castronul de macaroane, iar Tanger stătea jos în cabină, cu hărţile nautice desfăşurate pe masa principală.

— Nu e cu putinţă nicio eroare – îl asigură ea, deşi Coy nu scosese o vorbă.

Avea creionul în mână şi arăta coordonatele de latitudine şi longitudine pe diferitele hărţi, marcând milele pe scalele laterale şi aplicându-le cu compasul pe dreptunghiul împărţit în pătrăţele al zonei, aşa cum o învăţase el să procedeze.

— Tu însuţi ai revăzut toate calculele – adăugă. Repere la Mazarrón, la Capul Viperelor, la Punta Percheles, la Capul Tiñoso – se apleca foarte serioasă arătându-i rezultatele, ca o studentă ce ţinea să-şi convingă profesorul –... 37°32’ la nord de Ecuator şi 4°51’ la est de Cádiz pe hărţile sferice ale lui Urrutia corespund cu 37°32’ de latitudine nord şi 1°21’ de longitudine vest faţă de meridianul Greenwich... Vezi?

Coy se prefăcu că revizuieşte numerele. Făcuse de atâtea ori operaţiunile acelea încât le ştia pe dinafară. Hărţile erau pline de adnotările lui.

— Tabelele de corecţie pot fi greşite...

— Nu sunt – ea scutura energic din cap. Ţi-am spus deja că provin din *Aplicaţiile de cartografie istorică* ale lui Néstor Perona. Acolo până şi eroarea de şaptesprezece minute de longitudine după Cádiz faţă de Greenwich, pe care o aveau hărţile lui Urrutia, este corectată. Sunt precise minut cu minut şi secundă cu secundă... Graţie lor au fost descoperite acum doi ani corăbiile *Caridad* şi *São Rico.*

— Poziţia dată de ucenicul de pilot putea fi nesigură. În graba aceea, cineva o fi făcut vreo greşeală.

— Nu. Nicidecum – Tanger continua să nege cu reticenţa celui care aude ce n-ar vrea să audă. Totul era chiar prea exact. Micul pilot vorbea până şi de apropierea Capului, la nord-est... Îţi aminteşti?

Priviră amândoi în acelaşi timp prin deschizătură spre banda de tribord, la uriaşa stâncărie roşcată care se profila la capătul arcului descris de coastă, dincolo de golful Mazarrón şi de Capul Falcó. *Având sub ochi deja Capul,* sau cam aşa ceva declarase ucenicul de pilot, conform documentelor.

— S-ar mai putea – adăugă Tanger – ca *Dei Gloria* să fie foarte îngropată în nisip, iar noi să fi trecut pe deasupra ei fără s-o detectăm...

Era cu putinţă, fu de părere Coy. Deşi foarte puţin probabil. Pentru că, explică el, sonda tot ar fi semnalat măcar densităţi diferite în structura fundului. Dar, dimpotrivă, ea nu indicase tot timpul decât straturi de nisip şi de mâl groase de până la doi metri; or, în grosimea aceea tot detectai ceva.

— Ceva tot trebuia să găsim acolo – conchise, chiar dacă numai metalul tunurilor. Zece tunuri la un loc sunt o masă de fier importantă... Ca să nu mai zic că celor zece ale noastre ar trebui să le adăugăm, chiar şi risipite peste tot de explozie, cele douăsprezece ale corsarului.

Tanger bătea darabana cu creionul ei de argint pe hartă. Cealaltă mână şi-o dusese la gură, rozându-şi unghia degetului mare. Fruntea îi era brăzdată acum de cute ca nişte cicatrice. Coy întinse o mână ca s-o atingă pe gât, în speranţa că va şterge urmele preocupării aceleia; însă ea rămase insensibilă la mângâiere, cufundată doar în hărţile din faţa ei. Planurile brigantinei şi ale felucii erau şi ele la vedere, prinse cu scotch de un perete al cabinei. Calculaseră pe hărţi până şi aria de dispersare a tunurilor corsarului, ţinând cont de explozie, de derivă şi de distanţa până la fund.

— Micul pilot – sugeră Coy, retrăgându-şi mâna – o fi minţit.

Tanger negă iar din cap, în timp ce cutele de pe frunte i se accentuară.

— Era mult prea tânăr ca să urzească o înşelătorie de calibrul ăsta. A pomenit de Capul din apropiere, de coasta la vreo două mile... Şi avea în buzunar, notate cu creionul, datele latitudinii şi longitudinii.

— Păi atunci mă dau bătut... Dar dacă nu de meridianul de Cádiz e vorba?

Tanger îi aruncă o privire sumbră.

— M-am gândit şi la asta – zise. Ba chiar e primul lucru pe care l-am făcut, fiindcă în *Comoara lui Rakham cel Roşu,* Tintin

şi căpitanul Haddock comit o eroare asemănătoare, confundând longitudinea Parisului cu cea a Greenwich-ului...

Uneori, gândea Coy ascultând-o, mă-ntreb dacă nu-şi bate joc de mine. Ori dacă toate astea nu-s decât o peripeţie copilărească imaginată într-o carte de benzi desenate. Pentru că nu-i deloc serios ce se-ntâmplă. Sau nu pare a fi. Sau n-ar părea, se rectifică singur, de n-ar da târcoale pe-aici piticul ăla argentinian cu *navaja* lui, nescăpându-ne din ochi, şi dalmaţianul de şef al lui. Spionând ce? Visul unei puştoaice care se juca de-a descoperitul vaselor scufundate. Cu comori şi cu ticăloşi.

— Dar noi ştim bine toate meridianele folosite în epoca aceea – zise –. Avem poziţia dată de ucenicul de pilot şi o putem confirma pe hartă, notând până şi locul exact unde a fost salvat după naufragiu... Nu poate fi vorba nici de Hierro, nici de Paris, nici de Greenwich.

— Sigur că nu – ea indica scala din partea de sus a uneia din hărţi –. Longitudinea este cea faţă de Cádiz, fără nicio îndoială: cu ea, totul coincide. Meridianul zero al căutării noastre estecastelul Gărzilor Marine, adică al Aspiranţilor: aşa era în 1767 şi aşa a rămas până în 1798. Vechea longitudine, de la Cádiz până la locul naufragiului: 4°51’ est. Longitudine actuală, aplicându-i corecţia: 5°12’ est. Corespondenţa faţă de Greenwich: 1°21’ vest. Niciun alt meridian n-o poate situa în tomul Urrutia şi pe hărţile moderne pe *Dei Gloria* atât de perfect.

— Bun, toate astea-s minunate. Atât de perfect, zici. Numai că ne lipseşte esenţialul: corabia.

— Undeva am greşit.

— Asta fără doar şi poate. Acu’ zi-mi unde.

Ea aruncase creionul pe masă. Se scula în picioare, uitându-se tot la hartă. Coy îi văzu picioarele goale pe scândurile de pe jos, pulpele lungi şi pistruiate sub tricoul subţire care i se mula pe formele pieptului. O mângâie din nou pe gât, şi de data asta ea se înclină puţin spre el. Trupul ei tare, proaspăt şi răcoros, mirosea uşor a sudoare şi a sare.

— Nu ştiu – zise gânditoare. Însă dacă e vreo greşeală la mijloc, noi am făcut-o. Tu şi cu mine... Dacă mâine terminăm cercetarea fără niciun rezultat, va trebui s-o luăm de la capăt.

— Cum?

— Nu ştiu cum. Cu aplicarea corecţiilor cartografice, probabil. O eroare de jumătate de minut înseamnă deja cam jumate de milă. Şi deşi tabelele lui Perona sunt foarte exacte, calculele noastre, presupun, n-or fi tot aşa. E suficientă o mică imprecizie în latitudinea şi longitudinea date de micul pilot; zece secunde, ori vreo două zecimi de minut, nesemnificative pe-atunci cu sistemele de poziţionare ale epocii, dar hotărâtoare când transpunem totul pe hartă... Poate că brigantina se află la o milă mai la sud, sau mai la est. Poate ne-am înşelat reducând atât de mult aria cercetării.

Coy suspină din băierile inimii. Ce spunea ea era rezonabil, dar însemna s-o ia de la capăt. Cu totul. Dar, oricum, însemna şi să rămână lângă ea. Cuprinse talia femeii cu braţele; se întorsese spre el şi îl privea de îndeaproape, întrebătoare, cu gura întredeschisă. Îi e teamă, înţelese el, rezistând tentaţiei de a o săruta. Îi e teamă ca Pilotul sau eu să nu zicem basta.

— Nu dispunem de-o vecie – zise –. Vremea se poate strica din nou... Până acum am avut baftă cu Garda Civilă, dar pot începe oricând să ne piseze. Cu întrebări, cu bănuieli. Şi mai e şi Nino Palermo cu ciracii lui – arătă spre Pilot, care lua toate hărţile şi celelalte obiecte ca să întindă faţa de masă, făcându-se că nu ascultă conversaţia lor... Trebuie să-l plăteşti şi pe el.

— Nu mă bate la cap – se eliberase încet dar ferm din braţele care îi înconjurau talia. Trebuie să gândesc, Coy. Trebuie să gândesc.

Abia de zâmbea, distantă, încurcată; încercând să îndulcească gestul de respingere. Dintr-odată era la zeci de mile distanţă, pe când Coy simţea cum i se scurgea prin vene o tristeţe obscură. Golul din ochii bleumarin se accentuă când îi întoarse spre marea văzută prin deschizătura din perete.

— Şi totuşi se află pe-aici pe undeva – murmură ea.

Se sprijinea de deschizătură cu ambele mâini, aplecată în afară, cu spatele la Coy. El îşi trecu o mână peste faţa prost bărbierită, pipăindu-şi propria dezolare. Deodată ea părea din nou izolată, singură, egoistă. Se întorcea în norul acela de unde toţi erau excluşi, iar el nu putea face nimic ca să schimbe lucrurile.

— Ştiu că este aici sub noi, foarte aproape – adăugă Tanger încet de tot –. Aşteptându-mă.

Coy nu mai zise nimic. Simţea o mânie surdă, neputincioasă. Cea a unui animal zbătându-se într-o capcană. Şi simţi că îşi va petrece noaptea aceea treaz pe întuneric, lângă zidul de netrecut al unui spate tăcut.

•

Iar acum sunt pe punctul să apar eu, deşi episodic, în această povestire. Mai bine zis, ca să fim mai exacţi, acum ne apropiem de contribuţia mai mult sau mai puţin hotărâtoare pe care am avut-o în rezolvarea – ca s-o numim într-un fel – enigmei naufragiului lui *DeiGloria.* În realitate, cum poate şi-a dat deja seama vreun cititor perspicace, eu însumi sunt cel care în tot acest timp v-am povestit cele întâmplate: căpitanul Marlow al acestui roman, dacă sunteţi de acord cu comparaţia; cu precizarea că până acum n-am crezut necesar să mă abat o iotă de la vocea comodă pe care am folosit-o, aproape întotdeauna, la persoana a treia. Acestea ar fi, zice-se, regulile artei. Însă cineva a stabilit într-o bună zi că naraţiunile, ca şi enigmele, ca şi viaţa însăşi, sunt scrisori închise ce conţin alte scrisori închise înăuntrul lor. Şi-n plus, istoria corăbiei pierdute, a lui Coy, marinarul exilat pe uscat, şi a lui Tanger, femeia care l-a redat mării, m-a captivat de cum i-am cunoscut pe amândoi. Nu se mai petrec, după câte ştiu, istorii din astea; ba încă mai rari sunt cei care le povestesc, chiar şi înfrumuseţându-le niţel pe ici pe colo aşa cum vechii cartografi decorau zonele albe încă neexplorate. Şi poate că nu se mai povestesc pentru că nu mai există verande înconjurate de arbuşti de *bougainville* peste care se lasă seara încet în timp ce chelneri malaezi servesc gin – Bombay albastru-safir, desigur –, iar de pe un balansoar un căpitan bătrân îşi deapănă relatarea învăluit în fumul pipei. De mult timpverandele şi chelnerii malaezi şi balansoarele sunt proprietatea operatorilor turistici; şi pe deasupra fumatul este interzis, fie el cu pipa, fie cu naiba mai ştie ce. E greu, prin urmare, să te derobezi tentaţiei de a te juca de-a vechile istorii, povestite cu şart cum dintotdeauna au fost ele relatate. Aşa că, pe firul naraţiunii, a sosit momentul să deschidem penultimul plic: cel care mă propulsează, oricât de modest aş fi, în prim-plan. Fără vocea aceasta narativă, înţelegeţi-mă bine, n-am mai avea parfumul clasic. Astfel că, în chip de preludiu imediat, vom spune doar atât: că velierul care în seara aceea a acostat în portul Cartagena era o barcă învinsă; de parcă n-ar fi revenit

numai de la câteva mile sud-vest, ci s-ar fi întors cu sacul gol de la pomul lăudat, dintr-o întâlnire reală cu un corsar ce ar fi jefuit-o de orice iluzii. Pe masa hărţilor, aria împărţită în pătrăţele de pe harta nautică 4631 era plină de cruciuliţe inutile, ca un cartonaş de bingo uzat, decepţionant şi de nefolosit. În cursul acelei călătorii de întoarcere se vorbi foarte puţin la bordul *Carpantei.* Echipajul său strânse în tăcere pânzele, stând la pană în faţa super-structurilor ruginite ale Cimitirului Navelor Fără Nume, apoi acţionă motorul ca să se îndrepte către unul din cheiurile intrate mult în mare ale portului sportiv. Coborâră împreună pe uscat, legănându-se din cauza dezobişnuirii cu solul ferm, trecură pe lângă *Felix von Luckner,* nava port-containere belgiană a companiei Zeeland Ship care se pregătea să ridice ancora la cheiul comercial, şi luară barurile la rând, începând cu Valencia şi Taibilla, continuând cu Gran Bar, cu Bar Sol şi cu cârciuma „del Macho”, şi terminară drumul calvarului trei ore mai târziu la Obrera, o mică crâşmă portuară aflată la un colţ de stradă în spatele vechii Primării. În noapteaaceea, avea să-şi amintească mai târziu Coy, păruseră a fi trei camarazi, trei marinari coborâţi pe uscat după o lungă şi dezastruoasă călătorie. Şi băură până li se înceţoşară privirile: ea cu ei cot la cot, hai încă una mică, fac eu cinste, cât vă datorăm, asta-i penultima, la unison şi fără complexe. Alcoolul îndepărta mult lucrurile, cuvintele şi gesturile. Astfel încât Coy, conştient de asta, asista la petrecere, inclusiv la propriu-i spectacol, cu o parşivă curiozitate care era uluită şi vinovată în acelaşi timp. Tot atunci a fost şi prima şi ultima oară când a văzut-o pe Tanger bând ţeapăn şi făcând-o la modul deliberat, intens. Zâmbea de parcă dintr-odată *Dei Gloria* era un coşmar depăşit, şi îşi lăsa capul pe umărul lui Coy. Bău ca el, gin albastru cu gheaţă şi cu puţină apă tonică, pe când Pilotul le ţinea isonul cu câte o duşcă zdravănă de coniac Fundador la câteva pahare de bere. Pilotul povestea istorii scurte şi incoerente despre porturi şi bărci, cu tonul acela serios şi cu vocea aceea foarte lentă şi prudentă pe care le adopta când alcoolul îi împleticea limba, şi îşi mijea ochii ce-i luceau veseli, ghiduşi şi prietenoşi. Din când în când, Tanger râdea şi îl săruta pe Coy, şi-atunci Pilotul, întrerupt dar tot calm, pleca puţin capul, sau se uita la el şi zâmbea din nou, cu coatele pe prăpădita masă de plastic a crâşmei. Era la largul lui; şi Coy la fel: mângâia mijlocul elastic al lui Tanger, zvelta curbă a

spatelui ei, simţind trupul femeii sprijinit de al lui, simţindu-i buzele la ureche şi pe gât. Totul s-ar fi putut sfârşi aşa, şi zău că nu era un final urât pentru un asemenea eşec. Fiindcă totul era grotesc şi logic totodată, hotărî el. Nu găsiseră brigantina, şi totuşi era prima dată când toţi trei râdeau împreună din toată inima, fără prefăcătorie, fără probleme, dezlănţuiţi şi zgomotoşi. Ce se întâmplacu ei acolo semăna foarte tare a eliberare; şi cu această stare sufletească băură în neştire, parcă jucându-şi propriile roluri, conştienţi de ritualul topic al prieteniei cerut de împrejurări.

— Pentru ţestoasă – zise Tanger.

Ridică paharul, ciocnind cu Coy, şi deşertă dintr-o sorbitură ce mai rămăsese înăuntru, cu gheaţa răcindu-i buzele pe care numaidecât i le oferi într-o lungă sărutare. O zăriseră în drum spre Cartagena, după-amiaza, la o milă sud de insula Porumbeilor: un plescăit în mare, departe. Tanger întrebă ce-i aia, iar Coy se uită într-acolo cu binoclul: era o ţestoasă marină zbătându-se prinsă într-un năvod. Îndreptaseră prova spre ea, observând sforţările animalului pentru a se elibera; reţeaua îi învăluia carapacea şi aripioarele însângerate, strangulându-i capul, aflat la pragul asfixiei, care se chinuia să rămână afară din apă. Cu greu găseai ţestoase prin apele acelea şi starea ei indica limpede de ce. Năvodul era unul din acelea interminabile, aruncate peste tot în Mediterana: sute şi sute de metri susţinuţi de bidoane de plastic cu rol de flotoare, labirinturi mortale în care cădea orice animal viu. Ţestoasa nu s-ar fi putut elibera niciodată singură; puterile o părăseau şi pleoapele ridate i se crispau agonic peste ochii proeminenţi. Chiar dacă prin absurd scăpa din plasă, sfârşeala ei şi rănile o condamnau la moarte. Dar lui Coy nu-i păsă de asta; înainte ca vreunul din ei să fi scos un cuvânt, se aruncase în mare cu cuţitul Pilotului în mână, orb de mânie, şi reteza cu tăieturi feroce reţeaua din jurul animalului. Îşi împlânta cuţitul cu furie, ca şi când ar fi avut dinaintea-i un duşman urât din fundul sufletului; trăgea aer în piept şi se scufunda ca să taie şi mai adânc în apa devenită roz de sânge, iar când revenea la suprafaţă vedeade foarte aproape ochiul parcă ieşit din orbite al animalului, privindu-l fix. Tăie cât putu de mult, răgând de furie de fiecare dată când scotea capul ca să respire înainte de a se scufunda din nou şi de a distruge maximum posibil de năvod. Şi chiar şi atunci când ţestoasa

rămase liberă şi pluti încet în derivă, agitându-şi slab aripioarele, el tăie în continuare reţele până când braţul refuză să-l mai asculte şi trebui să se lase păgubaş. Atunci înotă spre *Carpanta,* după o ultimă privire aruncată ţestoasei, al cărei ochi în agonie continua să-l fixeze pe când se îndepărta. N-avea nicio şansă, sleită de puteri cum era şi cu sângele acela care mai devreme sau mai târziu tot avea să atragă un rechin *tintorera* vorace. Dar măcar va avea parte de un sfârşit demn, în largul mării, potrivit lumii şi speciei ei; nu de o moarte mizerabilă, strangulată într-un vălmăşag de corzi împletite de mâna omului.

Ajunşi la Obrera, cerură şi mai mult gin, coniac şi bere, iar Tanger şedea tot aşa cu capul pe umărul lui Coy. Îngâna încet un cântec şi din când în când se întrerupea, ridica faţa în sus, iar el îi căuta buzele reci de gheaţă şi parfumate de gin ca să i le încălzească cu ale sale. Nimeni nu pomenea de *Dei Gloria,* şi totul se desfăşura la modul canonic, cum scrie la carte: adică potrivit împrejurărilor şi personajelor pe care ei, poate cu excepţia Pilotului – ori poate şi el dar fără a-şi da seama –, le interpretau în acea versiune actualizată a vechii poveşti. Trăiseră scena aceea de sute de ori înainte, şi era de-a dreptul liniştitor să pierzi partida într-o vreme când oamenii erau educaţi să vadă evaporându-se un anumit tip de succese. La tejghea, în faţa crâşmarului pe care Coy şi-l amintea acolo de-o viaţă cu şorţul dinainte şi cu chiştocul în colţul gurii, beţivani cu nasulroşu, clienţi obişnuiţi, cu braţe slabe şi tatuate, goleau pahare de vin şi cupe de coniac întorcându-se uneori spre masa lor ca să le zâmbească, complice. Erau vechi cunoştinţe de-ale Pilotului; şi din când în când crâşmarul le făcea cinste tuturor pe socoteala celor trei de la masă. În sănătatea ta, Pilotule, şi-a însoţitorilor tăi. Şi-n a ta, Ginés. Să trăieşti. Şi-n a ta, Gramola. Şi-n a ta, Jaqueta. Totul era perfect şi Coy simţea o mare pace lăuntrică, intra desăvârşit în rol, se recrea în propriu-i personaj, şi nu lipsea, regretă el puternic, decât pianul; cu Lauren Bacall privind cu coada ochiului în timp ce cânta cu vocea aceea răguşită, puţin voalată, care în versiunea originală subtitrată semăna uneori cu a lui Tanger. Sau viceversa. Apoi, ajunşi la un anumit punct, alcoolul va avea el grijă să redea imaginile în alb-negru. Fiindcă după atâtea romane, atâtea filme şi atâtea cântece, deja nu mai existau beţivi inocenţi. Iar Coy se întrebă, invidiindu-l, ce trebuie să fi simţit bărbatul care pentru întâia

oară a plecat în urmărirea unei balene, a unei comori sau a unei femei fără să fi citit asta înainte în vreo carte.

•

Se despărţiră la zidurile medievale ale oraşului. Lăsaseră velierul curat şi bine amarat, şi noaptea aceea Pilotul avea să şi-o petreacă în casa lui din cartierul pescăresc Santa Lucia. Rămaseră uitându-se după el cum se îndepărta cu paşi nesiguri printre palmierii şi marii arbori de magnolia, apoi priviră în jos, spre port, unde dincolo de clubul nautic şi de restaurantul Mare Nostrum, vaporul *Felix von Luckner* molà parâmele cu toată puntea iluminată din plin şi cu luminile-i răsfrânte în apa neagră a cheiului. Se depărta întâi cu pupa de ţărm, şi Coy repetă mintal comenzilepe care pilotul le dădea în momentul acela din pasarelă. Cârma bandă dreapta. Maşina încet înainte. Stop. Cârma zero. Maşina jumătate înapoi. Mola legăturile prova. Tanger stătea lângă el, observând şi ea manevra navei, şi deodată zise vreau să fac un duş, Coy. Vreau să mă dezbrac şi să fac un duş fierbinte cu cada plină de aburi care să semene cu ceaţa din largul mării. Şi vreau ca tu să fii acolo, în ceaţă, şi să nu-mi vorbeşti de corăbii, nici de naufragii, nici de nimic altceva. În noaptea asta am băut atât de mult încât nu vreau decât să îmbrăţişez un erou dur şi tăcut; pe cineva care să se întoarcă de la Troia şi ale cărui piele şi gură să miroasă a fum de cetăţi arse şi a sare. Zise asta şi rămase privindu-l aşa cum îl privea uneori, tăcută şi foarte serioasă şi atentă, parcă pândind ceva la el. Îl privi astfel, cu oţelul brunat al ochilor ei pe care ginul îl dizolva într-un bleumarin foarte strălucitor, aproape lichid; şi îşi întredeschidea gura de parcă gheaţa tuturor paharelor băute i-ar fi răcit-o aşa de mult încât avea nevoie ore în şir de gura lui Coy ca să i-o frăgezească. Atunci el îşi atinse nasul şi zâmbi aşa cum obişnuia el s-o facă, cu gestul acela timid care îl întinerea dintr-odată şi îi îndulcea trăsăturile dure, nasul prea mare şi tot chipul grosolan, aproape întotdeauna prost ras. Erou dur şi tăcut, spusese ea. În insula aceea specială a cavalerilor şi scutierilor, niciunul nu pronunţase cuvintele magice. Doar: te voi minţi şi te voi trăda. Dar nici măcar în contextul acela de minciună şi trădare, nimeni nu zisese încă: te iubesc. Deşi în clipa aceea precisă, cu lumea clătinându-se împrejur şi cu alcoolul lunecându-i prin vene cu fiecare pulsaţie a inimii, el fu cât pe ce să devină vulgar şi s-o facă. Ba mai mult, deschisese

gura ca să rostească cuvintele denepronunţat. Însă ea, parcă intuind, îşi puse degetele pe buzele lui Coy. O făcu apropiindu-se mult, cu albastrul lichid al ochilor ei scânteietor şi întunecat în acelaşi timp, iar el zâmbi iar, resemnat, pe când săruta degetele acelea. Apoi trase aer mult în piept, ca şi cum s-ar fi pregătit să se scufunde în mare, şi privi în jur câteva secunde înainte de-a o lua de mână şi a traversa strada în linie dreaptă spre intrarea motelului Cartago, o stea, camere cu baie şi cu vedere spre port. Tarife speciale pentru ofiţerii marinei comerciale.

•

În noaptea aceea, printre albele plăcuţe de faianţă *azulejos* şi aburii groşi de apă, plouă pe ţărmurile Troiei pe când plecau corăbiile ahee. Era, într-adevăr, o brumă călduţă, gri sau făcută din griuri, în care toate culorile rămâneau subordonate acelei blânde ploi căzând pe o plajă pustie unde se puteau vedea urmele deznodământului: o cască de bronz uitată, un fragment de spadă ruptă şi pe jumătate înfiptă în nisip, cenuşi purtate de vânt dinspre cetatea arsă, invizibilă pe scenă dar care se ghicea prin apropiere, fumegând încă, în timp ce ultimele corăbii ahee îşi înălţau pânzele umede, îndepărtându-se solemn. Era acel *nostos* al eroilor homerici: întoarcerea şi singurătatea celor din urmă războinici ce reveneau acasă după bătălie, ca să fie asasinaţi de amanţii nevestelor lor sau ca să rătăcească pe mare, victime ale mâniei sau capriciului zeilor. Şi în ceaţa aceea caldă, trupul gol al lui Tanger îl căuta pe al lui Coy, cu apa plină de clăbuci la înălţimea pulpelor, cu pielea pistruiată, elastică, netedă, lucind de umezeală. Îl căuta cu o determinare tăcută şi cu o intensă fixitate în privire, încolţindu-l literalmente la marginea căzii. Şi pe jumătate întinsacolo, cu apa până la brâu şi cu ploaia caldă căzându-i pe cap, pe faţă şi pe umeri, Coy o văzu ridicându-se încet, încălecându-l şi coborând hotărâtă, lent, milimetru cu milimetru, nelăsându-i altă portiţă de scăpare decât fuga înainte şi în adânc între coapsele ei deschise, împreunarea intensă, disperată, ce renunţa la o luciditate dispărută în maxima-i dăruire şi înfrângere. Niciodată, până în noaptea aceea, nu se mai simţise Coy violat de o femeie. Nicicând nu se mai pomenise atât de folosit, atât de exclus, de dat la o parte în mod minuţios şi deliberat. Fiindcă nu de mine-i vorba, raţiona el cu ultimele resturi ale acelui naufragiu în care îi

pierea puterea de judecată. Nu pe mine mă îmbrăţişează, nici pe altcineva căruia i-ai putea împrumuta un chip, un glas, o gură. Nu din cauza mea gemea alteori lung şi dureros; şi nu pe mine mă vede acum cu ochii minţii, ci pe eroul dur, masculin şi tăcut pe care înainte îl evoca tot mai răguşită. Pe războinicul din vis, pe care ea, pe care absolut toate îl poartă în piele şi în pântece de când e lumea lume: cel ce şi-a lăsat sămânţa în măruntaiele lor şi apoi s-a îmbarcat spre Troia pe corăbii negre. Pe bărbatul a cărui umbră nici măcar cinicii sacerdoţi, nici palizii poeţi, nici rezonabilii oameni ai păcii şi cuvântului care pândesc pe lângă ţesătura veşnic destrămată n-au izbutit vreodată s-o şteargă definitiv.

•

Era încă noapte când Coy se trezi şi n-o găsi alături. Visase un gol negru, pântecele unui cal de lemn şi camarazi în platoşe de bronz care se furişau tiptil, cu spada în mână, în inima unei cetăţi adormite. Se ridică în coate, neliniştit, şi văzu silueta lui Tanger detaşându-se în penumbra ferestrei pe vagul fundal de lumină al ziduluimedieval şi al portului. Fuma o ţigară. Stătea cu spatele, n-o putu vedea, dar simţea mirosul de tutun. Se sculă din pat, gol, şi se duse lângă ea care îşi pusese cămaşa lui Coy, neîncheiată la nasturi, deşi prin fereastra deschisă intra răcoarea nopţii. La gât îi lucea lănţugul de argint cu plăcuţa soldăţească.

— Credeam că dormi – zise ea, fără să se întoarcă.

— M-am trezit şi nu erai acolo.

Tanger nu adăugă nimic, iar el rămase nemişcat, privind-o. Slobozea fumul foarte încet, reţinându-l după fiecare tras din ţigară. Jarul din vârf, aprinzându-se atunci mai tare, îi lumina în roşu unghiile roase şi boante. Coy îi puse mâna pe umăr şi ea o atinse absentă, distrată, înainte de a trage iar din ţigară.

— Ce s-o fi întâmplat cu ţestoasa? – întrebă după un timp.

Coy ridică din umeri.

— Cred c-a murit demult.

— Poate că nu. O fi supravieţuit, cine ştie.

— Poate.

— Poate?... – se uită la el numai o clipă, cu coada ochiului. Mai există şi finaluri fericite, Coy.

— Sigur. Uneori. Rezervă-mi unul.

Ea amuţi iar. Se uita din nou la picioarele vechiului zid de cetate: la golul lăsat pe chei de vaporul companiei Zeeland Ship.

— Ai aflat soluţia problemei cu cavalerul şi scutierul? – întrebă în sfârşit, mai mult şoptind.

— Nu există soluţie la asta.

Ea râse încetişor, sau păru s-o facă. Coy nu putea fi sigur.

— Te înşeli – zise. Întotdeauna există o soluţie la toate.

— Atunci zi-mi ce-o să facem acum.

Întârzie cu răspunsul. Părea la fel de departe de locul acela ca epava lui *Dei Gloria.* Ţigara se consumase, şi se aplecă s-o stingă de pervazul ferestrei, cu multă grijă, storcoşind-o până dispăru şi ultima fărâmiţă de jar. Apoi îi dădu un bobârnac în stradă.

— Ce-o să facem? – îşi lăsase capul într-o parte, ca şi cum medita asupra acestor cuvinte... Ce-am făcut şi până acum tot timpul, bineînţeles. Vom căuta în continuare.

— Unde?

— Pe uscat, din nou. Corăbiile scufundate nu se găsesc întotdeauna în mare.

•

Şi astfel i-am văzut apărând în ziua următoare în micul meu birou de la Universitatea din Murcia. Era una din zilele acelea foarte luminoase de care avem parte noi cei de aici, cu mari paralelograme de soare aurind pietrele claustrului printre reverberaţiile geamurilor şi apa fântânilor arteziene. Îmi pusesem ochelarii de soare ca să mă reped până la barul de după colţ să beau o cafea, şi la înapoiere, doar în cămaşă şi cu haina pe umeri, am dat de Tanger Soto aşteptându-mă în uşă: blondă, frumoasă, fustă largă albastră, pistrui. La început am luat-o drept o studentă din cele care în perioada asta a anului vin să mă roage să le îndrum în pregătirea tezei de diplomă. Apoi m-am uitat la tipul care o însoţea: îndeaproape, deşi ţinându-se puţin la distanţă; presupun că ştiţi la ce mă refer dacă, ajunşi aici cu lectura, îl cunoaşteţi suficient de bine pe Coy. Şi atunci ea, care avea o taşcă de piele atârnată pe un umăr şi un cilindru protector de carton sub braţ, se prezentă şi scoase din taşcă un exemplar din cartea mea *Aplicaţii de cartografie istorică*; iar eu am putut s-o recunosc ca fiind tânăra aceeadespre care la un moment dat îmi vorbise draga mea prietenă şi colegă Luisa Martín-Merás, şefa serviciului de

cartografie al Muzeului Naval din Madrid, descriindu-mi-o ca pe o fată dezgheţată, introvertită şi eficientă. Ba chiar, mi-am amintit, am şi conversat de câteva ori cu ea la telefon în legătură cu nişte corecţii la *Atlasul* lui Urrutia şi cu documentele istorice arhivate la Universitatea mea.

I-am poftit înăuntru, făcându-mă că nu văd gestul excedat al studenţilor care aşteptau pe coridor. Era perioada examenelor, şi lucrările de corectat se îngrămădeau pe biroul meu, în bârlogul acela ce îmi ţine loc de cabinet. Am luat cărţile de pe scaune, ca ei să se poată aşeza, şi le-am ascultat istoria. Ca să fiu mai precis, am ascultat-o pe ea, care a vorbit mai tot timpul; şi am auzit doar partea din istorie pe care în momentele acelea a binevoit să mi-o împărtăşească. Veneau de la Cartagena, adică de la numai jumătate de oră de mers cu maşina pe autostradă, şi treaba se putea rezuma cam aşa: o corabie scufundată, o documentaţie care permitea localizarea ei, câteva infructuoase tatonări preliminare şi nişte coordonate precise de latitudine şi longitudine care, nu se ştie de ce, păreau inexacte. Vechea daraveră. Fiindcă trebuie să spun că sunt obişnuit cu consultaţii pe tema asta. Deşi din motive personale îmi semnez studiile şi cărţile cu acelaşi nume şi acelaşi modest titlu ce figurează pe cartea mea de vizită sub anagrama, familiară meseriei mele, a unui T în interiorul unui O – *Néstor Perona, maestru cartograf* – şi sunt titularul catedrei de Cartografie a Universităţii din Murcia de mult timp, publicaţiile mele înseamnă ceva în lumea ştiinţifică, şi cu destulă asiduitate trebuie să soluţionez îndoielile sau problemele puse deinstituţii sau de particulari. Este totuşi ciudat cum, într-o perioadă când cartografia a cunoscut cea mai mare revoluţie din toată istoria ei prin fotografia aeriană, hărţile prin satelit şi aplicarea electronicii şi informaticii, îndepărtându-se atât de mult de primele hărţi rudimentare trasate de exploratori şi navigatori, studioşii se văd nevoiţi, tot mai ades, să recurgă la cineva care să păstreze fragilul cordon ombilical ce uneşte modernitatea cu epocile depăşite ale ştiinţei, care la urma urmei nu e decât mitul verificat. Problema se punea încă din secolele al XV-lea şi al XVI-lea, când progresiştii – pe atunci – cartografi flamanzi trebuiau să facă mari sforţări ca să împace indicaţiile contradictorii ale autorilor antichităţii cu noile descoperiri ale navigatorilor portughezi şi spanioli; şi s-a tot repetat, odată cu generaţiile

succesive. Astfel, acum, fără oameni ca mine – şi vă rog să-mi iertaţi această mică vanitate, poate legitimă –, lumea antică s-ar şterge definitiv din memorie şi multe lucruri n-ar mai avea niciun sens în recea lumină de neon a ştiinţei moderne. De aceea, ori de câte ori cineva trebuie să privească în urmă şi să priceapă ce vede, vine la mine. La clasici. De bună seamă, primesc vizite de-ale istoricilor, bibliotecarilor, arheologilor, hidrografilor, dar şi ale căutătorilor de naufragii şi de tezaure în general. Poate că vă amintiţi de găsirea galionului *São Rico* în faţa insulei Cozumel, de căutarea arcei lui Noe pe muntele Ararat, sau de acel faimos reportaj pentru televiziune realizat de *National Geographic* despre localizarea corăbiei *Virgen de la Caridad* în dreptul Santoñei, în golful Biscaya, şi de recuperarea a optsprezece din cele patruzeci de tunuri de bronz ale ei: aceste trei episoade – deşi cea cu arca s-a sfârşit cu un eşec grotesc – au fost posibile graţie tabelelor de corecţierealizate de echipa mea de colaboratori de la Universitatea din Murcia. Ba până şi o altă veche cunoştinţă de-a noastră din istoria aceasta, Nino Palermo, mi-a făcut discutabila cinste de a mă consulta, deşi după aceea toată treaba s-a împotmolit şi nu a dus la niciun rezultat, când urmărea, cred, pista a 80 000 de ducaţi ce se scufundaseră la bordul unei galere spaniole în 1562, în faţa turnului de la Vélez Málaga. În fine. Dacă doriţi mai multe detalii, vă indic publicaţiile mele din revista *Cartographica* şi câteva cărţi semnate de mine: deja citatele *Aplicaţii*, de exemplu; sau studiul loxodromelor – *loxos* şi *dromos,* ştiţi dumneavoastră – din *Enigmele proiecţiei Mercator.* Aţi mai putea consulta şi lucrarea mea despre cele 21 de hărţi ale atlasului neterminat al lui Pedro de Esquivel şi Diego de Guevara, sau biografia părintelui Ricci (*Li Mateu*: *Ptolemeul Chinei*)şi a lui Tofiño (*Hidrograful regelui*), ca şi *Catalogul Hidrografic Antic* pe care l-am redactat în colaborare cu Luisa Martín-Merás şi Belén Rivera, ori monografiile *Cartografi iezuiţi pe mare* şi *Cartografi iezuiţi în Orient.* Toate acestea le-am scris într-un cabinet de studiu, bineînţeles. Anumite lucruri, cum ar fi visele juvenile, trebuie vizitate în persoană şi la faţa locului numai când eşti foarte tânăr. La maturitate, cărţile poştale şi benzile video se impun simţurilor; şi rişti ca la Veneţia să nu mai reacţionezi la splendoare, ci la umezeală.

Dar să revenim la oile noastre. Fapt e că în dimineaţa aceea, în birouaşul meu de la Universitate, cei doi vizitatori mi-au expus problema lor. Sau mai degrabă mi-a expus-o ea, în timp ce el, aşezat între teancurile de cărţi pe care le împinsesem la o parte ca să-i fac loc, asculta discret. Şi trebuie să recunosc că marinarul acela tăcut – abia către sfârşit i-am aflat profesia – mi-a fost simpatic de cum l-am văzut; poate din cauza felului său de a asculta ţinându-se deoparte, sau din pricina aspectului său cam necioplit, dar de băiat bun, cu privirea-i francă ce nu ţi-o ocolea niciodată pe a ta, cu felul lui de a-şi atinge nasul când părea descumpănit ori perplex, cu surâsu-i timid, cu bluginşii şi tenişii lui, cu braţele-i vânjoase sub cămaşa albă suflecată până la coate. Aparţinea acelei categorii de oameni pe care îi intuieşti, pe drept sau pe nedrept, ca fiind demni de încrederea ta; iar rolul lui în toată peripeţia aceasta, intervenţia sa în apogeul şi deznodământul ei, este motivul principal al plăcerii mele de a v-o povesti. În tinereţe, am citit şi eu anumite cărţi. În plus, obişnuiesc să recurg la politeţea extremă – fiecare cu metodele lui – ca formă superioară de dispreţ faţă de semenii mei; iar ştiinţa căreia m-am dedicat este un mod la fel de eficace ca oricare altul de a ţine la respect o lume populată de oameni care în fond mă irită şi pe care prefer să-i aleg fără nici cel mai mic simţ al echităţii, în funcţie doar de simpatiile şi antipatiile mele. Cum ar fi zis Coy însuşi, fiecare se organizează cum poate. Aşa că, dintr-o cauză mie însumi destul de obscură – numiţi-o solidaritate, ori afinitate –, simt nevoia să-l justific pe acest marinar exilat de pe mare; ăsta fiind şi motivul pentru care vă povestesc istoria lui. La urma urmei, relatarea aventurii lui alături de Tanger Soto seamănă întrucâtva cu proiecţia mercatoriană: pentru a reprezenta plan o sferă, trebuie uneori să forţezi puţin suprafeţele, la latitudinile înalte.

Aşadar, în dimineaţa aceea şi în cabinetul meu de lucru, Tanger Soto m-a pus la curent cu situaţia în linii generale, trecând apoi la problema precisă care îi adusese la mine: poziţia de 37°32’ nord şi4°51’ est pe o hartă sferică a lui Urrutia. O corabie se scufundase acolo în ultimele decenii ale veacului al XVIII-lea, iar asta corespundea, făcând corecţiile adecvate cu ajutorul tabelelor cartografice întocmite chiar de mine, cu o poziţie modernă de 37°32’ nord şi 1°21’ vest. Întrebarea perechii de vizitatori era dacă transformarea făcută de ei este

corectă sau nu; iar eu, după ce am reflectat un moment, le-am răspuns că, dacă tabelele fuseseră bine aplicate, probabil că da, este.

— Cu toate acestea – zise ea corabia nu se află acolo.

M-am uitat la ea cu o rezervă rezonabilă. În genul acesta de probleme n-am avut niciodată încredere în afirmaţiile tranşante, nici în femeile, frumoase ori urâte, care se cred atotştiutoare. Multe din ele mi-au trecut mie prin sălile de curs.

— Sunteţi sigură?... Îmi închipui că o corabie scufundată nu-şi dezvăluie poziţia prin semne prea concrete.

— Ştiu. Dar am cercetat temeinic, la faţa locului.

Vasăzică, chiar au făcut bâldâbâc în apă, am dedus. Încercam să situez perechea în vreuna din speciile catalogate de mine, dar nu-mi venea uşor. Arheologi amatori, istorici avizi, vânători de comori. Din spatele biroului meu, de sub reproducerea *Tabulei Itineraria* a lui Peutinger pe care o am înrămată pe perete – cadou din partea studenţilor mei când am obţinut catedra – m-am apucat să-i studiez cu atenţie. Judecând după fizic, ea intra în primele două categorii, iar el în a treia. Asta presupunând că arheologii, istoricii avizi şi vânătorii de comori au un aspect anume.

— Atunci nu ştiu ce să vă spun – am dat din umeri. Nu-mi trece prin cap decât soluţia cea mai simplă: datele dumneavoastră iniţiale sunt greşite. Latitudinea şi longitudinea sunt false.

— Asta e improbabil – ea dădea din cap că nu, sigură pe sine, şi atunci părul ei, bălai şi tăiat într-o ciudată asimetrie, îi atingea bărbia. Există temeiuri documentare solide. Sub acest aspect, n-ar fi acceptabilă decât o relativă marjă de eroare, ceea ce ne-ar sugera un sector de cercetare ceva mai amplu... Însă, înainte, am vrea să eliminăm orice altă posibilitate.

M-a amuzat tonul domnişoarei. Aşa de competent şi de categoric. Formal.

— Ca de pildă?

— O greşeală de-a noastră în aplicarea tabelelor... V-aş ruga, dacă se poate, să revedeţi calculele.

M-am uitat din nou lung la ea, apoi l-am privit încă o dată pe însoţitorul ei, care ne asculta foarte cuminte, foarte tăcut şi foarte la locul lui, stând pe scaun cu mâinile-i mari odihnind pe crăcii pantalonului. Curiozitatea mea era limitată; cunoşteam

deja o sumedenie de istorii legate de cercetări de genul acela. Însă studenţii care aşteptau afară mă plictiseau, ziua era prea frumoasă ca să corectez lucrări, ea era deosebit de atrăgătoare – nefiind neapărat o frumuseţe din cauza nasului aceluia văzut dintr-o parte sau poate tocmai de aceea –, iar el îmi era simpatic. *Pourquoi pas*?mi-am zis precum comandantul Charcot. Treaba aceea n-avea să-mi răpească mult timp, aşa că am acceptat. Tubul de carton conţinea câteva hărţi răsucite, pe care Tanger Soto le desfăşură pe biroul meu. Printre ele am recunoscut o reproducere la scara 1/1 a unei hărţi sferice a lui Urrutia. Cunoşteam harta aceea, bineînţeles, şi am studiat-o cu afecţiune. Sigur, nu era la fel de frumoasă ca ale lui Tofiño. Dar minunat gravată, în *pointe sèche* pe planşe de aramă ciocănită şi lustruită; şi foarte precisă pentru epoca ei.

— Ia să vedem – am zis –. Data naufragiului?

— 1767. Coasta de sud-est spaniolă. Poziţionare prin relevment după repere de pe uscat, aproape simultană cu momentul naufragiului.

— Meridianul de Tenerife?

— Nu. Cádiz.

— Cádiz – am zâmbit puţin, încurajator, pe când căutam scala corespunzătoare de longitudini în partea de sus a hărţii. Mă încântă meridianul acesta. Mă refer la cel vechi, desigur. Are aroma tradiţională a lucrului pierdut, ca Insula de Fier a bătrânului Ptolemeu... Ştiţi la ce mă refer.

Mi-am pus ochelarii de citit şi am început să lucrez fără ca ei să-mi spună dacă ştiau ori ba. Latitudinea a fost prima pe care am stabilit-o: era destul de exactă. În realitate, acum trei mii de ani navigatorii fenicieni ştiau deja că înălţimea soarelui la amiază, sau cea a stelelor apropiate de polul nord deasupra orizontului unui loc măsoară latitudinea geografică a acestuia. Acum până şi un copil ar putea s-o găsească. Un copil cu noţiuni de cosmografie, de bună seamă. Nu unul oarecare.

— Aveţi noroc că episodul dumneavoastră s-a petrecut în 1767 – am comentat... Cu numai o sută de ani înainte, latitudinea ar fi putut fi obţinută la fel de uşor, însă longitudinea ar fi lăsat mult de dorit. În 1583, Matteo Ricci, care era unul din marii cartografi ai epocii, comitea erori de până la cinci grade calculând longitudini faţă de meridianul de Tenerife... Globului lui Ptolemeu i-au trebuit o mie cinci sute de ani să se dezumfle,

şi a făcut-o oricum foarte, foarte încet... Presupun că ştiţi faimoasele cuvinte ale lui Ludovic al XIV-lea, când Picard şi La Hire i-au modificat cu un grad şi jumătate harta Franţei: „Cartografii mei mi-au răpit mai mult pământ decât duşmanii”.

Am râs singur de răsuflata anecdotă, iar Tanger a avut amabilitatea să-mi ţină isonul cu un zâmbet. E într-adevăr interesantă, mi-am zis, cercetând-o amănunţit. Vreo câteva clipe m-am străduit s-o situez mai precis, apoi m-am lăsat păgubaş. Femeia este unica fiinţă ce nu se lasă definită prin două aserţiuni consecutive.

— Oricum – am continuat –, Urrutia a finisat şi cizelat mult; deşi abia odată cu Tofiño şi cu sfârşitul secolului lor, cartografia hidrografică spaniolă s-a ajustat realităţii... Mă rog... la să vedem. Bun. Consider că estimarea latitudinii dumneavoastră este absolut corectă, draga mea. Vedeţi?... Treizeci şi două de minute nord. Pe cât se pare, atât cartograful cât şi domnul care a stabilit latitudinea pe harta dumneavoastră s-au descurcat de minune.

Am zis domnul, şi nu doamna, fiindcă, deşi nu-s deloc aşa în realitate, îmi place s-o fac pe respingătorul *macho* misogin în faţa studentelor mele. De asemeni, voiam să verific dacă Tanger Soto era din alea care au atâta timp liber de pierdut încât să se formalizeze la genul ăsta de neghiobii. Dar nu părea ofensată. Se mulţumi să se întoarcă puţin spre însoţitorul ei.

— Domnul de care vorbiţi este marinarul acesta.

L-am privit pe Coy peste ochelari, cu un interes sporit.

— Marinar din flota comercială?... Încântat. Calculele dumneavoastră şi ale mele sunt identice, în principiu.

Nu zise nimic. Surâse vag, puţin stingherit, şi îşi atinse de vreo două ori nasul. Aplecată peste biroul meu, Tanger arăta scala din partea de sus a hărţii sferice.

— Stabilirea longitudinii – zise ea – ne-a dat mai mult de furcă.

— Logic – m-am lăsat pe spate în jeţul meu profesoral. Până când ceasurile marinăreşti ale lui Harrison şi Berthoud nu s-au perfecţionat, şi asta s-a întâmplat mult după jumătatea secolului al XVIII-lea, longitudinea a fost marea problemă a navigatorilor. Latitudinea era dată de soare sau de stele; însă longitudinea, pe care acum ne-o oferă şi cel mai ieftin ceas de mână, nu se putea calcula decât prin metoda imprecisă a distanţelor lunare. Când

Urrutia şi-a ridicat hărţile, situarea pe mare faţă de un meridian nu fusese încă rezolvată. Existau ceasuri cu pendulă şi sextanţi, dar lipsea instrumentul fiabil: un cronometru sigur, care să poată calcula cele cincisprezece grade cuprinse în fiecare oră de diferenţă dintre ora locală şi cea a primului meridian... De aceea erorile de longitudine erau mai apreciabile decât cele de latitudine. Până în 1700, vă daţi seama, nu s-a stabilit adevărata longitudine a Mediteranei: cu douăzeci de grade mai puţin decât cele şaizeci şi două pe care i le atribuise Ptolemeu.

Mi-am îngăduit o scurtă pauză ca s-o observ. Nu părea câtuşi de puţin impresionată. Nici Coy, de altminteri. Pesemne ştiau deja tot ce le povesteam; însă eu eram un maestru cartograf, un magistru, iar ei veniseră să mă vadă în cabinetul meu de lucru din proprie iniţiativă. Fiecare îşi cultivă personajul ales şi îl interpretează cât poate de bine. Dacă cei doi aveau nevoie de ajutor, trebuiau să plătească un tribut. Ego-ului meu.

— Pare greu de crezut, aşa-i? – am continuat pe acelaşi ton, permiţându-mi să adaug o nuanţă de duioşie –... Când văd un copil colorându-şi cu creioanele caietul de geografie, mă gândesc că, dintotdeauna, calculând triangulaţii, distanţelunare şi eclipsele planetelor, oamenii au studiat pământul şi coastele lui, au observat fiece accident de teren în parte, au sondat metru cu metru, ca să traseze hărţi ale celor văzute de ei. *Această îndeletnicire fiind atât de dificilă* – scria Martín Cortés, fiul conchistadorului –,*ar fi şi greu s-o faci înţeleasă prin cuvinte sau s-o descrii cu pana. Cea mai bună metodă pe care, pentru aceasta, a găsit-o geniul omenesc a fost pictarea pe o hartă*"...Astfel s-a ajuns la stăpânirea naturii şi au fost posibile explorările şi călătoriile... Cu talentul său şi cu ajutoarele rudimentare ale acului magnetic, astrolabului, cuadrantului, *ballestillei* şi tablelor astronomice ale bunului nostru rege Alfonso al X-lea cel Înţelept păstrate până în zilele noastre la catedrala din Sevilla, omul a început să schiţeze coastele, să noteze pericolele pe hârtie, să aşeze faruri şi turnuri în locurile potrivite – am arătat deasupra capului meu *Tabula Itineraria*: nu era ea chiar paradigma exactităţii, cu toate drumurile acelea romane şi cu rigoarea geografică sacrificată eficacităţii militare şi administrative; dar gestul conta –... Şi a făcut-o cu atâta imaginaţie şi eficienţă, în pofida logicelor imprecizii, încât până şi astăzi sateliţii arată peisaje care au fost descrise aproape la

perfecţie de oameni ce le-au explorat ori au navigat pe acolo acum multe veacuri... Oameni care, mai cu seamă, au vorbit, au observat şi au cugetat... Cunoaşteţi istoria lui Eratostene?

Şi le-am povestit-o, bineînţeles. De la cap la coadă, nefăcând rabat la detalii. Bun băiat, tipul ăsta din Cirene: directorul bibliotecii dinAlexandria, ca să vă faceţi o idee. Era un puţ la Assuan, la al cărui fund razele soarelui nu ajungeau decât între 20 şi 22 iunie; asta situa puţul pe tropicul Cancerului, şi pe de altă parte oraşulAlexandria se afla la nord de acest punct, la distanţa cunoscută de 5 000 de stadii. Aşa că Eratostene a măsurat unghiul soarelui la amiaza zilei de 21 iunie şi a dedus că arcul măsurat, de vreo 7 grade, era a cincizecea parte din meridianul Pământului. A calculat aşadar pentru meridian 250 000 de stadii, adică vreo 45 000 de kilometri. Trebuie să recunoaşteţi că nu-i deloc rău, aşa-i?, din moment ce măsura reală a circumferinţei terestre este de 40 000. Sub 14% eroare: o mare precizie relativă, fiind vorba de un ins care a trăit cu două secole înainte de Hristos.

— De aceea – am conchis – mă încântă meseria mea.

Continuau să nu se arate impresionaţi, dar eu eram în elementul meu. Şi e adevărat că mă încântă meseria mea. Drept care, odată lucrurile bine stabilite, am decis să mă ocup mai departe de consultaţia lor.

— Bun – am zis, după calculele necesare –. Felicitări. Aţi aplicat corect tabelele mele. Obţin, ca şi dumneavoastră, o longitudine modernă de un grad şi douăzeci şi unu de minute vest de Greenwich...

— Atunci avem o problemă serioasă – zise Tanger. Fiindcă acolo nu e nimic.

Am privit-o cu un gest de părere de rău, ocupându-mă din nou de ochelarii care au neplăcuta tendinţă de a-mi aluneca spre vârful nasului. Cu coada ochiului l-am scrutat pe marinar. Nu părea iritat de felul cum mă sprijinisem cu un cot de birou şi o studiam pe blondină. Poate că între ei nu era decât o simplă relaţie profesională, de troc: tu-mi dai atât şi eu-ţi dau atât. Am început să nutresc speranţe.

— Mă tem că va trebui, atunci, să revizuiţi poziţia aceea iniţială de pe harta Urrutia. Sau sălărgiţi, cum aţi şi prevăzut de fapt, aria cercetării... Corabia a putut să devieze de la ultima

poziţie cunoscută, sau să navigheze încă puţin înainte de a se scufunda... O furtună?

— O luptă – zise ea, simplu –. Cu un corsar.

Ce drăguţ şi ce clasic! m-am gândit. Şi ce puţine şanse de reuşită aveau cei doi! Am luat o mutră de circumstanţă.

— Atunci – mi-am dat cu presupusul, grav –, între luarea poziţiei şi locul scufundării s-or fi petrecut multe alte lucruri... Iar la bord or fi fost cu toţii prea ocupaţi, ca să mai ia înălţimea soarelui sau relevmente de pe uscat. Cred că asta vă pune într-o situaţie dificilă.

Pesemne că erau conştienţi de lucrul acesta încă dinainte de a veni să-mi vorbească, fiindcă spusele mele n-au părut a-i nelinişti peste măsură. Atâta doar, că el s-a mulţumit s-o privească pe ea, parcă aşteptând o reacţie ce nu s-a produs. Tanger continua să mă privească aşa cum te uiţi la un doctor care n-a apucat să rostească decât jumătatea diagnosticului. M-am mai aplecat o dată peste hartă, străduindu-mă să le dau şi o veste bună. O să rămână tetraplegic, dar va putea fluiera un passodoble, sau va putea picta cu degetele de la un picior. Ceva de genul ăsta.

— Presupun că nu există nicio îndoială că hărţile folosite erau cele ale lui Urrutia – am comentat... Pentru că oricare alta ar putea însemna alterarea poziţiei teoretice cu care lucrăm.

— Nicio îndoială – m-am întrebat, auzind-o, dacă domnişoara aceea se îndoia vreodată de ceva. Există mărturia directă a echipajului.

— Sunteţi sigură că e vorba de meridianul de Cádiz?

— Nu poate fi niciun altul. Paris, Greenwich, Ferrol, Cartagena... Niciunul din ele nu sepotriveşte cu aria generală a naufragiului. Numai Cádiz.

— Meridianul vechi, îmi închipui – surâs profesional, al meu. În ton cu discuţia. Doar nu veţi fi căzut în eroarea, mai frecventă decât s-ar crede, de a-l confunda cu San Fernando.

— Sigur că nu.

— Mda. Deci Cádiz.

Am meditat serios.

— Îmi imaginez – am reluat după câteva clipe – că dumneavoastră nu-mi povestiţi decât ceea ce credeţi de cuviinţă şi vă înţeleg. Pot pricepe acest tip de circumstanţe – ea îmi susţinea privirea cu mult sânge rece –... Cu toate acestea,

poate mi-aţi putea furniza vreo informaţie în plus despre corabie.

— Era o brigantină ce plecase de pe coasta andaluză. Pe ruta nord-est.

— Sub pavilion spaniol?

— Da.

— Cine era armatorul ei?

Am văzut că şovăia. Şi dacă totul s-ar fi oprit aici, eu n-aş mai fi continuat să întreb nimic şi mi-aş fi luat rămas-bun de la ei cu toată politeţea aceea de care v-am pomenit mai înainte. Nu-l poţi stoarce de informaţii pe un maestru cartograf oferindu-i în schimb doar o mutriţă drăguţă şi, pe deasupra, ascunzând cu o mână ceea ce pari a-i arăta cu ailaltă. Probabil că ea a citit gândul acesta pe chipul meu, fiindcă a dat să deschidă gura ca să spună ceva. Dar nu ea, ci Coy, de pe scaunul lui, a fost cel care a pronunţat cuvintele potrivite:

— Era o corabie iezuită.

L-am privit cu afecţiune. Bun băiat, marinarul. Presupun că acela a fost momentul exact când m-a câştigat de partea lui. M-am uitat la femeie. Încuviinţa cu un surâs uşor, enigmatic, aflat undeva la jumătatea drumului între disculpă şi complicitate. Numai femeile frumoase îndrăznesc să zâmbească aşa când ai fost cât pe ce să le prinzi cu o minciună.

— Iezuită – am repetat.

Apoi am dat din cap în sus şi în jos de câteva ori, savurând informaţia. Era bună. Mai bine zis, era grozavă; şi înclin să cred că devii cartograf doar ca să te bucuri de momente glorioase ca acela. Trăgând puţin de timp, am contemplat cu toată atenţia harta desfăşurată în faţa mea, conştient de dubla privire aţintită asupra-mi. Am numărat în minte secundele unei jumătăţi de minut.

— Invitaţi-mă la masă – le-am zis în sfârşit, ajungând cu numărătoarea la treizeci –. Cred că sunt pe cale să merit un vin clasa întâi şi un prânzişor pe cinste.

•

I-am dus la Mica Tavernă, un restaurant cu aprovizionare proprie din marile grădini dimprejur şi cu mâncare de casă, foarte gustoasă, local care se află dincolo de Arcul San Juan, aproape de râu. Am procedat cu şart, precum toreadorii care nu se grăbesc deloc în pauza dintre *suertes,* adică dintre cele trei

părţi ale luptei cu tauri, şi m-am desfătat cu aşteptarea lor dozându-le-o cu pipeta: aperitiv, o sticlă de Marqués de Riscal „Grande Réserve” mai mult decât acceptabil, apetisantul ghiveci *pisto* murcian, sângerete cu ceapă, legume felii la grătar. Ei abia de se atinseră de ceva, însă eu chiar că am făcut onorurile locului şi mesei.

— Corabia aceea – am zis după ce s-a scurs timpul cuvenit – e de negăsit la 37°32’ latitudineşi 1°21’ longitudine est de Cádiz, pentru simplul motiv că n-a fost niciodată acolo.

Şi am mai cerut *pisto.* Era delicios, şi îţi era mai mare dragul să-l vezi colo pe tejghea, expus în enorme străchini de lut ars. Dar îţi era mai mare dragul şi văzând mutra pe care o făceau ei pe măsură ce le depănam istoria.

— Iezuiţii aveau o mare tradiţie cartografică – am continuat, înmuind pâine în sos. Însuşi Urrutia a beneficiat de ajutorul lor tehnic în ridicarea hărţilor lui sferice... Dacă stai să te gândeşti, tradiţia ştiinţifico-hidrografică a Bisericii vine de foarte departe: prima citare a unui instrument nautic se află în Faptele Sfinţilor Apostoli: „*Şi aruncând măsurătoarea* (sonda) *în jos, au găsit douăzeci de stânjeni*”.

Tuşa aceea erudită nu-i impresionă prea mult; îşi pierdeau răbdarea văzând cu ochii. Mai ales el, care nici nu încerca să ascundă ce simţea, stând cu mâinile nemişcate de-o parte şi de alta a farfuriei şi privindu-mă cu o mutră care mai că nu striga: oare când s-o lăsa de ocolişuri dobitocul ăsta? Ea asculta cu un calm aparent pe care îndrăznesc să-l calific drept profesional: era expertă în aşa ceva, fără îndoială. Abia de lăsa să răzbată altceva decât o atenţie extremă, ca şi cum fiecare din digresiunile mele era aur pur. Ştia să-i manevreze pe bărbaţi. Mai târziu am aflat în ce măsură.

— Adevărul este – am continuat netulburat, între două îmbucături şi două sorbituri din Grande Réserve – că unii dintre cei mai mari cartografi făceau parte din Compania lui Iisus: Ricci, Martini, părintele Fournier, autorul memorabilei *Hydrographie*... Aveau sistemele lor, misiunile lor în Asia, „reducţiunile” lor americane, rutele proprii, feudele de toate tipurile. Aveau de asemeneacorăbiile, căpitanii şi piloţii lor. Vicente Blasco Ibáñez i-a descris în romane ca fiind *Păianjenul negru,* şi dintr-un anumit punct de vedere avea dreptate.

Am continuat neabătut cu înfulecatul şi cu amănuntele, rezervându-mi lovitura de teatru finală. Iezuiţii, am adăugat, se bizuiau pe şcolile lor de cosmografie, cartografie şi nautică. Ştiau cât de importante erau cunoştinţele geografice exacte; iar membrii Ordinului, încă de pe timpul lui Ignacio de Loyola, se ocupau la fiecare călătorie cu strângerea de date utile Companiei. Până şi marchizul De la Ensenada – am indicat cu un sparanghel suculent înfipt în furculiţă – i-a însărcinat pe vremea lui Felipe al V-lea cu întocmirea unei hărţi moderne şi detaliate a Spaniei, care nu s-a mai tipărit din cauza căderii ministrului. Le-am mai vorbit de strânsa lor legătură cu Jorge Juan şi cu Antonio de Ulloa, cavalerii Punctului Fix care au măsurat gradul de meridian în Perú. În materie de ştiinţă, prin urmare, iezuiţii erau neîntrecuţi şi nelipsiţi. Cu prieteni şi cu duşmani, de bună seamă. Eu însumi, cu ocazia diferitelor mele lucrări, dădusem peste documente ori foarte greu, ori de-a dreptul imposibil de interpretat. Tipii aceia aveau o adevărată infrastructură care se ocupa de ceea ce azi – am zâmbit – am putea numi contraspionaj.

— Vreţi să spuneţi că foloseau chei şi limbaje cifrate?...

— Da, dragă. Corabia asta a dumneavoastră naviga în cadrul unui sistem de coduri interne şi secrete. Ca toate navele Companiei, străbătea lumea cu hărţi care, precum cele ale lui Urrutia şi altele asemenea, indicau scale cu meridiane şi paralele necesare navigaţiei: Cádiz, Tenerife, Paris, Greenwich – am sorbit din vin şi am încuviinţatîncântat: chelnerul tocmai destupa a doua sticlă... Însă exista o particularitate anume. Amintiţi-vă că meridianul este un concept relativ, servind la situarea pe o hartă ce imită suprafaţa pământului prin intermediul unei proiecţii sferice... Există o sută optzeci de meridiane, care în principiu sunt arbitrare. Primul, pe care unii îl numesc meridianul zero, poate să treacă pe unde vrei, fiindcă nu există nici în cer, nici pe pământ vreun semn fix care să te oblige să socoteşti longitudinea pornind de la el. Dată fiind configuraţia pământului, toate meridianele sunt apte să fie considerate drept cel principal, şi oricare din ele poate primi acest nume atât de ieşit din comun. De aceea, până când a fost adoptat Greenwich-ul ca referire universală, fiecare ţară şi l-a avut pe al său – am mai băut o gură de vin şi i-am privit, ştergându-mi delicat buzele cu şerveţelul –... Mă urmăriţi?

— Neabătut – ochii de fier brunat mă observau cu o extraordinară fixitate, şi nu m-am putut împiedica să nu admir acel sânge rece –... Mai pe scurt, iezuiţii foloseau meridianul lor propriu.

— Exact. Numai că eu detest să spun lucrurile pe scurt.

Coy dădea încetişor din cap, nescoţând nicio vorbă: un gest afirmativ foarte lent şi foarte abătut. Am văzut că acum îşi ducea mâna la pahar şi că, în sfârşit, trăgea o duşcă din el. O duşcă foarte lungă.

— Atunci – zise Tanger –, corecţiile pe care le-am aplicat pe baza tabelelor dumneavoastră nu trebuiau făcute luând Cádiz ca meridian zero...

— Sigur că nu. Ci trebuiau făcute luând ca referinţă meridianul secret pe care iezuiţii îl foloseau în 1767 ca să calculeze longitudinea la bordulvaselor lor – am făcut o pauză şi i-am privit, zâmbitor... Aţi înţeles unde vreau să ajung?

— Fir-ar a naibii de treabă – răbufni Coy. Daţi-i drumu’ odată.

L-am privit plin de afecţiune. Cred că v-am zis deja că-mi plăcea tot mai mult individul acela.

— Nu-mi răpi plăcerea suspansului, dragă prietene. Nu mi-o răpi... Meridianul căutat de dumneavoastră corespunde actualelor 5°40’ vest de Greenwich. Şi trece exact prin şcoala de cosmografie, geografie şi navigaţie, şi prin observatorul astronomic pe care, până la expulzarea lor din 1767, le aveau iezuiţii acolo unde acum este Universitatea Pontificală, vechiul Colegiu Regal al Companiei lui Iisus...

Am marcat o ultimă pauză teatrală, alei-hop doamnelor şi domnilor, şi am scos iepurele din joben. Un iepuraş alb, pufos, care ronţăia plin de naturaleţe dintr-un morcov.

— ... La nici câţiva metri – am precizat – de turla catedralei din Salamanca.

Urmă o tăcere de cel puţin cinci secunde. Întâi se priviră între ei, apoi Tanger spuse nu se poate. A zis chiar aşa, pe un ton şoptit: nu se poate, uitându-se la mine ca la un marţian. Cuvintele ei nu sunau a obiecţie, nici a neîncredere, ci a lamentaţie. Tâmpită mai sunt, în traducere liberă.

— Ba mă tem că da – am precizat.

— Păi asta înseamnă...

— Înseamnă – am întrerupt-o, temându-mă să nu devin deodată vioara a doua – că la latitudinea aceea, între meridianul

de Salamanca şi cel al Colegiului Aspiranţilor de Marină din Cádiz, pe multe hărţi ale epocii exista în 1767 o diferenţă de patruzeci şi cinci de minute longitudine vest...

În timp ce vorbeam, am aranjat două tacâmuri, o bucată de pâine şi un pahar ca săreconstitui cu aproximaţie traseul unei coaste. Paharul era în centru, reprezentând Cartagena, iar capătul unei furculiţe închipuia Capul Palos. Nu era chiar o hartă de-a lui Urrutia, dar nici nu-mi ieşise prea rău: asta ar mai fi lipsit! Până şi pătrăţelele feţei de masă păreau paralelele şi meridianele unei hărţi sferice.

— Iar domniile-voastre – am conchis, numărând cu degetul pătrăţele până la furculiţa aşezată în dreapta – aţi căutat corabia aceea cu treizeci şi şase de mile mai la vest de locul unde se află în realitate.

XIV •Misterul langustelor verzi

„Deşi vorbesc de Meridian ca şi când ar fi unul singur,
nu este aşa, ele fiind multe; pentru că toţi oamenii
sau toate vasele au meridiane diferite,
fiecare pe al său propriu.”

Manuel Pimentel, *Arta navigării*

Navigau către est sfâşiind ceaţa deasă a zorilor de-a lungul paralelei de 37°32’, cu o uşoară deviere a rutei spre nord, ca să câştige un minut de latitudine. Înşurubat pe peretele lui, barometrul de alamă avea acul aplecat la dreapta: 1022 de milibari. Nu bătea vântul, iar scândurile punţii vibrau la trepidaţia uşoară a motorului. Ceaţa începea să se ridice; şi deşi tot mai era cenuşie deasupra siajului, filtra la prova orbitoare raze de soare şi tonuri aurii, iar la traversul din babord se distingeau uneori, fumegoase şi foarte înalte, fantomaticele metereze brumării ale coastei.

Sus, în cockpit, Pilotul supraveghea direcţia. Iar dedesubt, în cabină, înarmată cu linii, compas, creion şi gumă şi aplecată ca o elevă silitoare care pregătea un examen greu, Tanger împărţea în pătrate harta 464 a Institutului Hidrografic al Marinei: *De la Capul Tiñoso la Capul Palos.* Aşezat lângă ea, cu o ceaşcă de cafea cu lapte condensat în mână, Coy o privea cum trasa liniişi calcula distanţe. Munciseră toată noaptea fără preget, fără odihnă; iar când Pilotul se deşteptă şi slobozi amarele înainte de a se crăpa de ziuă, ei stabiliseră deja pe hârtie noua zonă de căutare, cu centrul situat la 37°33’ nord şi 0°45’ vest: dreptunghiul pe hartă pe care acuma Tanger, la lumina mesei hărţilor, cu răbdare şi cu multă grijă din pricina molcomelor oscilaţii ale *Carpantei,* îl împărţea în fâşii de cincizeci de metri lăţime. O arie de o milă jumătate lungime pe două mile jumătate lăţime, la sud de Punta Seca, la şase mile sud-vest de Capul Palos:

„... Dar s-a întâmplat că după ce vântul s-a fost rotit spre nord când se zărea deja Capul la nord-est, forţând vela ca să se slobozească din vânarea de către corsar, avu marele nenoroc să cedeze arborele-gabier al trinchetului, pornindu-se o luptă crâncenă, cu vergile aproape atingându-se. S-a prăbuşit arborele trinchet peste oamenii de pe punte mai toţi morţi sau scoşi din luptă căci duşmanul trăsese îndeaproape în ei cu mitralii răzând bordurile; dar când feluca se gătea să amareze pentru abordaj, incendiul izbucnit la una din velele ei de jos, după cum i s-a părut a vedea declarantului, s-a fost întins la vreun butoi cu pulbere din preajmă, drept care feluca a sărit în aer dărâmând totdeodată şi arborele mare al brigantinei, care s-a scufundat pe dată. După spusele declarantului nu au existat alţi supravieţuitori decât el, care s-a salvat fiindcă ştia să înoate, şi la bordul bărcii pe care brigantina o lăsase la apă la începutul bătăliei, petrecându-şi acolo restul zilei şi noaptea, până când pe la unsprezece ceasuri ale zilei următoare a fost găsit la şase mile sud de loculacela de tartana Virgen de los Parales. După spusele declarantului scufundarea brigantinei şi a felucii s-a săvârşit la două mile de coastă, la 37°32’ N-4°51’ E, poziţie ce este întrutotul aceeaşi cu cea notată pe jumătatea de foaie de hârtie pe care o avea asupra lui în buzunar când a fost salvat, aceasta fiindu-i lui încredinţată de pilot după ce o stabilise pe o hartă sferică Urrutia ca să fie trecută în jurnalul de bord, ci nu a avut timp să o mai treacă acolo din pricina repeziciunii cu care s-a pornit lupta. Declarantul a fost internat sub supraveghere medicală la spitalul Marinei din acest oraş în aşteptarea altor chestionări. În ziua următoare, Înălţimea-Sa domnul Amiral a cerut să se treacă la alte chestionări legate de anumite aspecte ale celor întâmplate, constatându-se însă că declarantul părăsise încăperile spitalului pe timp de noapte, fără a se mai afla ceva despre el nici până în momentul acesta. La auzul faptelor, Înălţimea-Sa domnul Amiral a poruncit să fie găsiţi vinovaţii şi să fie pedepsiţi cu

străşnicie. Datat la Căpitănia de Marină a Cartagenei, la opt fevruarie una mie şapte sute şasezeci şi şapte. Locotenent de navă Ricardo Dolarea”.

Totul se potrivea. Au întors absolut tot pe faţă şi pe dos, cu copia declaraţiei musului de pilot pe masă, scormonind şi scotocind în fiece cusătură a acelei şarade postume, exasperante, cu care nălucile celor doi iezuiţi şi ale marinarilor scufundaţi pe *Dei Gloria* îşi bătuseră joc de ei şi de toată lumea. Cu harta 464 desfăşurată dinaintea ochilor, cu un compas în mână, cu traseul coastei în partea de sus a hărţii – Capul Tiñoso la stânga, Capul Palos la dreapta şi portul Cartagena încentru –, Coy calculase cu uşurinţă dimensiunile erorii: în noaptea aceea de 3 spre 4 februarie 1767, cu corsarul lipit de pupa, brigantina navigase mult mai rapid şi mai departe decât îşi imaginaseră ei. Iar în zorii zilei de 4, *Dei Gloria* nu se găsea la sud-vest de Capul Tiñoso şi de Cartagena, ci depăşise deja longitudinile acelea şi naviga mai la răsărit. Se afla la *sud-est* de port, iar Capul întrezărit la prova, la nord-est, nu era Tiñoso, ci Palos.

Tanger terminase. Lăsă pe hartă creionul şi liniile şi rămase cu ochii obosiţi pe Coy.

— De aceea l-au torturat optsprezece ani pe abatele Gándara... Au căutat corabia după hârtia găsită asupra musului. Poate s-or fi scufundat şi cu clopote de aer, nedescoperind nimic fiindcă *Dei Gloria* nu era acolo.

Lipsa somnului îi desenase rotocoale întunecate sub ochi, făcând-o să pară mai în vârstă. Mai puţin atrăgătoare şi mai ostenită.

— Povesteşte-mi acum ce s-a întâmplat – zise. Dă-mi versiunea ta finală.

El privi cu luare-aminte harta 464, care trona peste reproducerea hărţii lui Urrutia plină şi ea de linii cu creionul şi de adnotări. Desenul maro al coastei, fâşia albastră a adâncimilor minime o străbăteau urcând într-o diagonală lină până la Punta de Palos şi la insulele Hormigas, vizibile în colţul superior drept al hărţii. Toate accidentele geografice se vedeau perfect acolo, de la vest la est: Capul Tiñoso, portul Cartagena, insula Escombreras, Capul Agua, sânul de mare Portman, Capul Negrete, Punta Seca, Capul Palos... Poate că în noaptea aceea vântul de sud-vest fusese mai puternic, explică Coy. Douăşcinci

sau treizeci de noduri. Ori, poate, căpitanul Elezcano îşi asumase mai din timp riscul de a forţa arboradadesfăşurând mai multe pânze. S-ar mai fi putut întâmpla ca vântul să se fi învârtejit spre nord preschimbându-se în vânt dinspre uscat cu mult înainte de zorii zilei, şi corsarul, strângând bine vântul graţie focului bompresului şi velelor latine ale arborilor săi trinchet şi mizenă, să fi mers sub vânt interpunându-se între brigantină şi Cartagena, ca să n-o lase să se refugieze în portul acela. Mai era de luat în seamă şi posibilitatea ca, în cursul vreunei manevre nocturne de derutare a corsarului, *Dei Gloria* să se fi îndepărtat periculos de mult de unicu-i adăpost sigur. De nu cumva căpitanul, încăpăţânat şi riguros de felul lui, avea ordine stricte de a nu atinge alt port decât Valencia, pentru ca smaraldele să nu fie în primejdie de a cădea pe mâini străine.

Încercă să descrie primii zori, linia încă prea confuză a coastei, privirile neliniştite ale căpitanului şi pilotului încercând să afle unde se găseau exact, şi dezolarea lor descoperind că vasul corsar era tot acolo, urmărindu-i tot mai îndeaproape, fără ca ei să-l fi putut înşela pe întuneric. Oricum, la prima geană de lumină, pe când căpitanul se uita în sus la arboradă, întrebându-se dacă avea să suporte atâtea vele navigând în direcţia vântului, pilotul s-a dus la banda de babord şi a luat relevmente pe uscat ca să stabilească poziţia. Negreşit că a măsurat relevmente simultane, şi a făcut-o situând la 345° Junco Grande, la 295° Capul Negrete şi la 30° Capul Palos. Apoi avea să transpună intersecţia acestor trei linii pe hartă, ca să stabilească acolo poziţia brigantinei. Nu-i venea greu să şi-l imagineze pe pilot cu ocheanul şi alidada sau cercul marcat de pe faţa superioară a compasului, străin faţă de tot ce nu era procedeul tehnic al meseriei lui; şi pe mus lângă el, cu hârtia şi creionul gata pregătiteca să noteze observaţiile, privind cu coada ochiului la velele corsarului înroşite de lumina orizontală a faptului de ziuă, tot mai apropiate. Apoi, în graba mare, jos pentru calculul pe harta lui Urrutia, iar ucenicul de pilot fuga înapoi la dunetă pe puntea înclinată, cu hârtia cu rezultatele în mână, arătându-i-o căpitanului în momentul precis când deasupra, sus de tot, arborele-gabier al trinchetului crăpa cu un scrâşnet de nedescris şi totul se prăvălea împrejur şi căpitanul poruncea să fie tăiat şi aruncat peste bord tot ce împovăra şi împiedica mişcarea şi să fie alertaţi tunarii, iar *Dei Gloria* făcea

tragica abatere de direcţie care avea s-o pună faţă-n faţă cu destinul ei.

Tăcu, văzând că răguşise de emoţie şi că îi pierea vocea. Marinari. La urma urmei, oamenii aceia erau marinari ca el. Şi ce buni marinari. Le putea simţi până şi cele mai mărunte senzaţii şi tresăriri de spaimă, la fel de precis ca şi cum el însuşi s-ar fi aflat atunci la bordul lui *Dei Gloria.*

Tanger îl privea cu atenţie.

— Povesteşti frumos, Coy.

El îşi atinse nasul. Privea prin deschizătură lumina făcându-şi loc prin ceaţa deasă, pe măsură ce soarele se ridica peste difuza întindere cenuşie. Dar mai vedea şi prova corsarului *Chergui* apărând puţin câte puţin în dreptul unuia din sabordurile brigantinei.

— Nu-i greu – zise –... Într-un anumit fel, nu-i greu deloc.

Îşi mijea ochii. Îşi simţea gura uscată, torsul gol muiat în sudoare, şi udă-leoarcă cârpa pe care tocmai şi-o înnodase în jurul frunţii. Fiindcă în acel moment, aplecat peste tunul lui negru de patru livre, prin fumul fitilelor aprinse auzea respiraţia sacadată a camarazilor săi strânşi în jurul afetului cu vergeaua arbie şi cu periilecilindrice pregătite, gata să cureţe, să încarce şi să tragă din nou.

— Oricum – adăugă după câtva timp –, eu nu spun că lucrurile s-au petrecut întocmai.

— Şi cum îţi explici poziţia musului?

Coy dădu din umeri. Bubuitul tunului şi şuieratul schijelor ce îi răsunau în cap se stinseră încetul cu încetul. Acum degetul lui arăta un punct pe hartă, înainte de a descrie o linie diagonală spre sud-vest.

— Aşa cum am explicat-o şi înainte – zise. Cu diferenţa că vântul care bătea după naufragiu, făcând barca să deriveze, nu era de nord-vest, ci de nord-est. Vântul dinspre uscat, din zori, putea să se fi abătut câteva carturi spre răsărit când soarele s-a înălţat: atunci l-a târât pe ucenicul de pilot în larg, apropiindu-l de verticala Cartagenei, la câteva mile sud, unde a doua zi a fost salvat.

Nici asta nu era greu de imaginat, gândi, observând linia de derivă pe hârtia marcată cu numerele adâncimilor sondei. Băiatul singur în bărcuţa lui plutind în voia valurilor, ameţit, scoţând apa din ea. Soarele şi setea, marea nesfârşită şi coasta

tot mai îndepărtată, de neatins. Amorţeala şi picoteala cu faţa în jos pentru ca pescăruşii să nu-i ciugulească ochii, capul ridicat din când în când ca să privească împrejur şi coborât apoi cu disperare: numai marea impasibilă, cu tainele ei bine păstrate în adâncuri. Iar sus, pe suprafaţa încreţită de briză, un alt Ishmael plutind peste mormântul albastru al camarazilor săi.

— E ciudat că n-a dat poziţia adevărată a lui *Dei Gloria* – zise Tanger –. Un băieţandru ca el nu putea fi conştient de toate implicaţiile.

— Nu mai era un băieţandru. Ţi-am povestit deja că se îmbarcau de mici, dar după patru-cinciani pe mare se maturizau rapid. Oamenii aceia erau dintr-o bucată. Marinari adevăraţi.

Ea aproba din cap, convinsă.

— Chiar şi-aşa – zise –, e uimitor felul cum a păstrat tăcerea... Era elev marinar: nu se poate să nu fi ştiut că longitudinea nu se referea la meridianul de Cádiz... Şi totuşi s-a priceput să tacă, derutându-şi conştient anchetatorii. Nu există în darea de seamă a interogatoriului nici urmă de îndoială.

Era adevărat. Revăzuseră documentele, declaraţia naufragiatului, raportul oficial: nicio contradicţie. Musul de pilot îşi menţinuse ferm poziţia referitoare la latitudine şi longitudine. Şi avea în buzunar hârtia însemnată, ca probă.

— Bun băiat – adăugă Tanger, gânditoare. Extrem de leal.

— Aşa s-ar părea.

— Şi foarte isteţ. Ţii minte declaraţia lui?... Pomeneşte de Capul de la nord-est, dar nu-l numeşte. După poziţia pe care a dat-o, toţi au crezut că e vorba de Capul Tiñoso. Iar el s-a ferit cu grijă să-i corecteze. Niciodată n-a spus ce Cap era.

Coy privea din nou marea prin deschizătură.

— Presupun – zise – că ăsta a fost felul lui de-a continua să lupte.

Soarele era de-acuma sus şi ceaţa deasă se risipea. Profilul întunecat al coastei se preciza tot mai mult la traversul din babord: Punta de la Chapa, cu farul ei alb la răsărit de micul golf Portman; anticul Portus Magnus, cu haldele lui de steril provenind de la minele părăsite de pe vechiul drum roman, şi cu noroiul astupând sânul de mare unde, înainte de naşterea lui Hristos, corăbii cu ochi pictaţi la prova încărcau lingouri de argint.

— Mă-ntreb ce s-o fi întâmplat cu băiatul.

Se referea la dispariţia lui din spitalul Marinei. În legătură cu aceasta, Tanger avea o teorie a ei; aşa că şi-o expuse, lăsându-i lui Coy, ca de obicei, bătaia de cap de a umple golurile. Pe scurt, la începutul lui februarie 1767 iezuiţii încă se mai bucurau de mulţi bani şi de mare putere pretutindeni, inclusiv la departamentul maritim din Cartagena. Nu le era greu să mituiască persoanele potrivite şi să-i asigure musului o discretă retragere pe planul al doilea: era de ajuns o trăsură cu cai, şi garanţii că va trece cu bine de porţile oraşului. Negreşit că agenţi de-ai Companiei l-au făcut scăpat din spital înainte de a fi supus unui al doilea interogatoriu, ducându-l departe, la adăpost, chiar a doua zi după ce fusese salvat din largul mării. Dispărut fără permis, stătea scris în acte: ceva anormal pentru un extrem de tânăr elev din flota comercială anchetat de Marină. Numai că *dispărut fără permis* fusese corectat ceva mai târziu de o mână anonimă care înlocuise prima expresie cu *externat cu foaie de ieşire şi reactivat în rândurile Flotei.* După care i se pierdea urma.

Era uşor, gândea Coy ascultând relatarea lui Tanger. Totul se potrivea şi îşi putea închipui şi scenele acelea foarte lesne: noaptea tăcută, coridoarele pustii ale spitalului, lumina unei lumânări. Santinele sau paznici orbiţi cu aur, cineva sosind învăluit în capă şi cu instrucţiuni precise, băiatul înconjurat de oameni de încredere. Apoi străzile goale, conciliabulul clandestin la mănăstirea iezuită din oraş. Un interogatoriu grav, rapid, încordat, şi încruntări care se şterg ca prin minune când se demonstrează că secretul continuă să fie bine păzit. Poate pălmuţe încurajatoare pe spate, mâini admirative puse pe umărul lui. Bunbăiat. Bun şi viteaz băiat. Şi apoi iar noaptea, şi siluete care de la o răspântie cufundată în beznă fac un semn: nimica nou, totul în regulă. Trăsura, porţile oraşului, câmpul larg deschis şi cerul plin de stele. Şi un marinar de cincisprezece ani care moţăie înăuntru, obişnuit de mic cu balansuri mult mai rele decât ale trăsurii, vegheat în somn de spectrele camarazilor săi morţi. De zâmbetul trist al căpitanului Elezcano.

— Totuşi – conchise Tanger –, ar mai fi ceva... Poate amuzant, poate ciudat. Pe mus îl chema Miguel Palau, ţi-aduci aminte?... Îi era nepot de frate armatorului valencian al lui *Dei Gloria,* Luis Fornet Palau. Şi s-ar putea să nu fie decât o coincidenţă – ridică un deget, parcă cerând o clipă de atenţie, şi scotoci prin

documentele pe care le ţinea în sertarul mesei hărţilor... Dar ia uită-te la asta. Când am cercetat la Viso del Marqués tot ce se putea cerceta despre nume şi date, am dat peste nişte liste marinăreşti mult posterioare ce conţineau o referire la cuterul *Mulata,* din Valencia. Ambarcaţiunea aceasta s-a luptat în 1784 cu bricul englez *Undated,* în apropiere de strâmtorile Freus de Formentera. Bricul a vrut să-l captureze, dar cuterul s-a apărat foarte bine şi a scăpat... Şi ştii cum se numea căpitanul spaniol?... *M. Palau,* zice sursa. La fel ca micul nostru ucenic de pilot. Până şi vârsta coincide: cincisprezece ani în 1767, deci vreo treizeci şi doi, treizeci şi trei în 1784...

Îi întinsese lui Coy o fotocopie şi el citi textul:

„*Dare de seamă asupra celor petrecute în ziua de cincisprezece a lunii curente, cu lupta purtată de cuterul Mulata comandat de căpitanul don M. Palau, cu bricul englez Undated în faţa insulei Spânzuraţilor*..."

— Dacă e vorba de acelaşi Palau – zise Tanger, nici de data asta nu s-a dat bătut, aşa-i?

„*Aducem la cunoştinţa autorităţii maritime a acestui port al Ibizei că pe când parcurgea ruta de la Valencia la portul nostru şi se îndrepta spre strâmtoarea* (*Freo*) *Grande de Formentera din vecinătatea insulelor Negre şi a Spânzuraţilor, cuterul spaniol Mulata, de opt tunuri, a fost atacat de bricul-goeletă englez Undated, de douăsprezece, care se apropiase sub fals pavilion francez poftind a-l captura. În pofida deosebirilor de dimensiune, capacitate şi artilerie de bord, s-a tras din plin şi cu multe pierderi de ambele părţi, iar englezii au făcut şi o încercare de abordaj izbutind să-şi arunce trei oameni pe puntea cuterului, şi aceştia au fost degrabă omorâţi şi lepădaţi în mare. Vasele s-au despărţit, dar lupta a continuat cu mare şi multă furie preţ de încă jumătate de ceas, până când Mulata, cu tot vântul potrivnic, a putut trece de partea aceasta a strâmtorilor printr-o manevră plină de risc ce a constat în pătrunderea pe strâmtoarea de la mijloc, cu numai patru braţe de fund la centru şi foarte aproape de*

reciful Bărcuţei; *manevră măiastră care a lăsat de partea cealaltă vasul englez, al cărui căpitan n-a cutezat să intre din cauza stării vântului şi a nesiguranţei fundului, astfel putând Mulata să ajungă în portul nostru al Ibizei cu patru oameni morţi şi unsprezece răniţi la bord, şi cam atât ar fi de spus*...”

Coy îi dădu înapoi lui Tanger copia dării de seamă. Zâmbea. Cu ani în urmă, pe un velier mic ca lungime şi pescaj, trecuse prin acelaşi *freu* din mijloc exact în acelaşi loc. Patru braţe erau puţinpeste şase metri, şi în plus adâncimea scădea rapid de la centru spre cele două laturi. Îşi amintea bine de aspectul sinistru al fundului văzut prin apa transparentă. Or, un cuter armat şi înarmat putea avea pescajul de trei metri, iar vântul potrivnic îngreuia mult ruta în linie dreaptă; aşa că, fiind ori nefiind musul Miguel Palau şi căpitanul M. Palau una şi aceeaşi persoană, oricum cel ce comanda *Mulata* era un om cu nervii de oţel.

— Poate că numele nu-i decât o coincidenţă.

— S-ar putea – Tanger recitea gânditoare fotocopia, înainte de a o pune la loc în sertar. Dar îmi place să cred că era el.

Rămase tăcută câteva momente, apoi se întoarse spre deschizătură ca să privească linia coastei pe care ceaţa o dezvăluia deja netă şi curată, către mura de babord, cu soarele luminând stânca întunecată a Capului Negrete:

— ... Îmi place să cred că micul pilot a fost redat mării şi a continuat să fie un om plin de curaj.

•

Timp de opt zile pieptănară de zor noua zonă de căutare cu Pathfinder-ul, fâşie cu fâşie, pe direcţii de la nord către sud, începând de la est, la adâncimi ce mergeau de la 80 la 18 metri. Mai adânc şi mai deschis vânturilor şi curenţilor decât micul golf Mazarrón, locul era mereu frământat de tălăzuirea valurilor mării, care îngreuia şi întârzia lucrul. Fundul era neregulat, de piatră şi nisip; şi atât Pilotul cât şi Coy erau nevoiţi să facă multe imersiuni – pe care adâncimea excesivă le scurta ca durată, în mod necesar – ca să verifice neregularităţi detectate de sondă, inclusiv o veche ancoră solitară care îi făcuse să nutrească speranţe până când au identificat-o ca fiind de tipul „amiralitate” cu traversă de fier: un model posteriorsecolului al

XVIII-lea. Astfel, îşi sfârşeau ziua de lucru exasperaţi şi istoviţi, amarând într-un ochi de mare liniştit din spatele Capului Negrete în nopţile cu vânt slab, sau la adăpost de vântul de răsărit şi de *el lebeche* de sud-vest în micul port de la Capul Palos. Buletinele meteorologice anunţau formarea unui centru de presiuni joase în Atlantic; iar dacă furtuna nu devia spre nord-estul Europei, efectele ei aveau să fie resimţite în mai puţin de o săptămână pe Mediterana, silindu-i să întrerupă câtva timp căutarea. Toate acestea îi făceau nervoşi, iritabili; Pilotul nu deschidea gura zile în şir, iar Tanger nu s-ar fi dezlipit în ruptul capului de sonda pe care o supraveghea cu încăpăţânare într-o atitudine sumbră, de parcă fiecare zi de lucru ce se scurgea ar mai fi smuls încă un hartan de speranţă. Într-o seară, Coy aruncă o privire peste caietul în care ea notase peste ziuă rezultatele explorării şi găsi paginile pline de zmângăleli de neînţeles, de spirale şi cruci sinistre. Mai era acolo şi un chip de femeie oribil deformat, din linii atât de apăsate încât pe alocuri rupeau hârtia. O femeie părând a ţipa în gol.

Nopţile nu erau nici ele mult mai plăcute. Pilotul zicea noapte bună şi închidea uşa lui de la prova, iar ei doi se culcau obosiţi, cu pielea mirosindu-le a sudoare şi a sare, pe salteluţele uneia din cabinele de la pupa. Se căutau şi se găseau în tăcere, cu o urgenţă atât de extremă încât părea artificială, ca să se îmbuce unul în altul la modul intens şi brutal, rapid, fără cuvinte. De fiecare dată Coy încerca să prelungească momentul, s-o supună pe Tanger între braţele lui, s-o încolţească lipind-o de perete, să controleze trupul şi mintea acelei necunoscute. Dar ea se zbătea, scăpa, reuşea să accelereze procesul, sănu investească decât gâfâială şi carne, cu capul independent, cu gândirea inaccesibilă. Uneori, Coy credea că a captat-o în sfârşit, atent la ritmul respiraţiei ei, la sărutările gurii ei deschise, la apăsarea picioarelor ei goale încolăcite în jurul mijlocului său. Strivea sub buze gâtul sau sânii femeii şi o ţinea încleştată tare, puternic, de încheietura mâinilor, simţindu-i pulsul în limbă sau în vintre, înfigându-se adânc în ea ca şi cum ar fi vrut să-i ajungă până la inimă şi să i-o stropească şi pe aceea astfel încât să devină la fel de gingaşă şi de moale precum interiorul cel umed şi gura. Însă ea se eschiva, zbătându-se să scape din îmbrăţişare; ba chiar şi aşa, prinsă, prizonieră, îi refuza în ultimă instanţă cugetul pe care el se străduia să i-l captureze. Ochii, pironindu-l fix pe

întuneric, strălucitori şi intangibili, se transfigurau absenţi, dincolo de Coy şi de barcă şi de mare: absorbiţi în blesteme tainice de singurătate şi negreală. Şi atunci deschidea gura ca să ţipe ca femeia pe care el o surprinsese desenată; ca să scoată un răcnet de tăcere ce răsuna în măruntaiele bărbatului precum cea mai dureroasă dintre insulte. Coy simţea cum i se scurge lamentaţia aceea prin vene şi îşi muşca buzele reprimându-şi o spaimă care îi inunda pieptul şi nasul şi gura; era de parcă s-ar fi scufundat, fără suflare, într-o mare de tristeţe densă. Îi venea să plângă ca în copilărie, cu lacrimi mari, rotunde şi copioase, incapabil să calmeze, să domolească, să stingă fiorul atâtor singurătăţi. Sarcina aceea atârna prea greu. Tot ce făcuse el până atunci era să citească câteva cărţi, să navigheze câţiva ani şi să intre în câteva femei; de aceea se credea lipsit de cuvinte şi de gesturi, convins că până şi propriile-i tăceri erau neavenite, grosolane. Cu toate acestea, şi-ar fi dat viaţa ca să ajungă înînterioritatea ei ultimă, infiltrându-i-se prin ţesuturile cărnii, şi să se apropie de creierul ei gol ca să i-l lingă încet, suav, cu toată duioşia de care era în stare, curăţindu-i-l de tot ce sutele de ani, miile de bărbaţi, milioanele de vieţi depozitaseră acolo ca un balast, o zgură, o tumoare dureroasă şi malignă. Şi astfel Coy, de fiecare dată, după ultimul spasm al femeii, insista tenace, uitând de sine, îmboldit de disperare, când ea înceta deja să se mai agite şi rămânea nemişcată, respirând greu, încercând să-şi recapete suflarea; iar el sau celulele lui vii şi sângele din el şi memoria ajungeau la concluzia că o iubeau mai mult decât pe oricare altă fiinţă sau lucru. Numai că ea plecase prea departe, iar el nu exista; era un nechemat în lumea asta şi în clipa aceea. Şi aşa va fi, gândea întristat, sfârşitul a toate: nu o măreaţă prăbuşire, ci un abia auzit suspin. În clipa aceea de indiferenţă, punctuală ca o osândă, totul murea în ea; totul rămânea în suspans pe când zvâcnetul pulsului ei revenea la normal. Şi din nou pielea bărbatului devenea conştientă de ferestruica deschisă în noapte şi de frigul ce se târa în sus dinspre mare aidoma unui blestem biblic. Iar asta îl proiecta peste o dezolare aridă ca suprafaţa unei marmure: netedă, imensă, perfectă. O Mare a Sargasselor înspăimântător de neclintită, o hartă sferică tipărită cu nume precum cele inventate de vechii navigatori: Punta Deziluzie, bancul de nisip al Singurătăţii, golful Amărăciunii, insula

Ferească-ne Domnul... Apoi ea îl săruta înainte de a se întoarce cu spatele şi el rămânea cu faţa în sus, oscilând între ura pentru acea ultimă sărutare şi dispreţul faţă de sine; cu o mână odihnind pe coapsa de alături, goală şi adormită. Stătea cu ochii deschişi pe întuneric, ascultând clipocitul apei de coastele velierului şivântul înteţindu-se în greement. Gândind că nimeni, niciodată, n-a fost în stare să deseneze harta sferică permiţându-ţi să navighezi pe o femeie. Şi cu certitudinea că Tanger va dispărea din viaţa lui înainte ca el să fi apucat s-o posede vreodată.

•

Cam în acea perioadă am aflat noutăţi despre grupul lor. Tanger mi-a telefonat de la Peştele Roşu, un restaurant de la Capul Palos, ca să-mi ceară nişte precizări legate de un amănunt tehnic care mărea marja de eroare cu jumătate de milă longitudine est. I-am rezolvat problema, interesându-mă cum stăteau cu lucrul, şi ea mi-a răspuns că totul mergea bine, mulţumesc, şi că voi mai avea ştiri de la ei. Adevărul e că au trecut vreo două săptămâni până să mai aflu ceva; iar când am aflat a fost prin intermediul ziarelor, şi atunci m-am simţit la fel de stupid ca mai toate personajele acestei istorii. Dar să nu anticipăm fapte şi întâmplări: telefonul mi l-a dat Tanger într-o amiază când se găseau cu *Carpanta* amarată la cheiul vechiului sat de pescari transformat în localitate turistică. Furtuna din nordul Atlanticului era staţionară şi soarele strălucea peste longitudinile şi latitudinile sud-estului Peninsulei Iberice. Acul barometrului ţintea în sus, nedepăşind însă periculoasa verticală spre stânga; şi tocmai asta, în mod paradoxal, îi adusese de data aceea în micul port care se întindea în jurul unui vast sân de mare negru, pătat de stânci la suprafaţa apei, sub turnul farului ce se înălţa pe o altă stâncă, uriaşă, avansând mult în mare. În cursul dimineţii, căldura făcuse să apară la stânga vântului nori cumulonimbus care se grupau în formă de nicovală, crescând în înălţime cu un ameninţător ton cenuşiu. Vântul, de o intensitate dedouăsprezece până la cincisprezece noduri, sufla în direcţia norilor acelora; însă Coy, aruncând o privire, înţelese că dacă nicovala de cumulonimbus continua să crească, pe măsură ce se apropia, răbufneli şi rafale aspre de furtună aveau să se pornească în partea opusă, când masa plumburie se va afla deasupra capetelor lor. A fost de ajuns o

privire tăcută, schimbată cu Pilotul care îşi mijea ochii încercuiţi de zbârcituri, uitându-se în aceeaşi direcţie, pentru ca ambii marinari să se înţeleagă fără cuvinte. Atunci, Pilotul îndreptă prova spre Capul Palos. Şi acolo se aflau, în tinda văruită a Peştelui Roşu, mâncând hamsii prăjite cu salată, totul stropit cu vin roşu.

— Încă jumătate de milă – zise Tanger, aşezându-se.

Tonul ei era iritat. Luă o hamsie de pe platou, o privi un moment de parcă ar fi vrut s-o tragă la răspundere, apoi o lepădă la loc cu dispreţ.

— Încă o blestemată de jumătate de milă – repetă.

Pe buzele ei, *blestemată* suna mai rău ca o înjurătură. Era ciudat s-o auzi vorbind aşa, dar şi mai straniu s-o vezi pierzându-şi controlul; de aceea Coy o observă cu multă curiozitate.

— Nu-i ceva prea grav – zise.

— E încă o săptămână de căutare.

Avea părul murdar, îmbâcsit cu silitră, şi îi lucea pielea arsă de soare, dar şi de lipsa apei şi săpunului. Nici Pilotul şi nici Coy nu arătau mai bine, nebărbieriţi cum erau de zile în şir, la fel de arşi şi de murdari ca ea. Toţi trei purtau blugi, maiouri, cămăşi de polo decolorate, tenişi, şi erau vizibil marcaţi de zilele petrecute pe mare.

— O săptămână – repetă Tanger –, pe puţin.

Privea sumbru spre *Carpanta* luminată încă de soare şi amarată dedesubt, la cheiul din preajmapragului subacvatic. Nicovala plumburie întuneca treptat micul golf, ca şi când cineva trăgea încet o cortină care stingea reflexul soarelui pe căsuţele albe şi în apa de un albastru-cobalt. Iar ea e pe cale să-şi piardă nădejdea, îşi zise deodată Coy. După atâta timp şi atâta efort, începe să-şi asume posibilitatea că există cuvântul eşec. Adâncimea zonei de explorare este mai mare, ceea ce poate însemna, chiar dacă dăm peste epavă, ca aceasta să rămână de neatins pentru noi. Şi-n plus, perioada destinată căutării se termină, ca şi banii ei. Acum, pentru prima oară după cine mai ştie cât timp, află ce-i aia îndoiala.

Se uită la Pilot. Ochii cenuşii ai marinarului îi confirmară pe tăcute concluziile: aventura începea să frizeze marginile absurdului. Toate datele erau sigure şi fuseseră confirmate, probate, dar lipsea principalul: corabia scufundată. Nimeni nu se

îndoia că era undeva pe-acolo; mai mult, poate că de pe micul dâmb pe care era înălţat restaurantul se putea zări locul exact unde brigantina şi vasul corsar se duseseră la fund. Poate chiar trecuseră de mai multe ori pe deasupra epavei, ascunsă sub metri de mâl şi de nisip. Poate că totul nu era decât o imensă succesiune de erori; şi cea mai mare dintre ele era că vremea căutării comorilor nu rezista la luciditatea vârstei adulte şi rezonabile.

— Mai e numai o milă şi jumătate de explorat – zise cu blândeţe Coy.

Dar nici nu sfârşi bine, că se şi simţi ridicol. El, încurajând-o! Nemaipomenit. În realitate, se limita să amâne ultimul act. Să dorească să-l amâne, înainte de a pluti din nou singur şi orfan, legat de sicriul lui Queequeg. De epava lui *Dei Gloria.*

— Desigur – răspunse ea, aton.

Cu coatele pe masă, cu mâinile încrucişate sub bărbie, continua să privească micul golf. Nicovala plumburie era deja deasupra *Carpantei,* închizând cerul peste catargul ei gol. Atunci încetă vântul, marea îşi recăpătă calmul în faţa cheiului din preajma pragului subacvatic, şi fungile şi pavilionul velierului rămaseră nemişcate. Apoi, Coy văzu cum, în fund, stâncile malului şi cele de la faţa apei erau străbătute parcă de vinişoare albe, de fapt de spuma ce începea să le asalteze în timp ce o coloraţie mai închisă se lărgea ca o pată de ulei pe suprafaţa mării. Încă mai era soare în tinda restaurantului când prima rafală goni de-a lungul golfuleţului, încreţind apa, iar pe *Carpanta* steagul fâlfâi deodată şi fungile se plesniră de catarg, agitându-se cu furie pe când barca se înclina spre chei, rezemându-se de defensele pentru amortizarea ciocnirilor. A doua rafală fu şi mai puternică: treizeci şi cinci de noduri cel puţin, calculă după ochi Coy. Golful era acum acoperit cu berbeci albi de spumă şi vântul urla luând notele cele mai înalte în golurile hornurilor şi streşinile acoperişurilor. Deodată toată atmosfera devenise întunecată şi cenuşie, aproape terifiantă, şi Coy se bucură că stătea acolo nepăsător, mâncând hamsii prăjite, şi nu se afla undeva în larg.

— Cât o să ţină vremea asta? – întrebă Tanger.

— Puţin – răspunse Coy –. O oră, poate. Sau ceva mai mult. Spre seară se potoleşte totul. Nu-i decât o furtună de vară.

— Din cauza căldurii – preciză Pilotul.

Coy se uită la prietenul lui, zâmbind în sinea-i. Până şi el, îşi zise, simte nevoia s-o consoleze. La urma urmei, tocmai asta ne-a adus aici, deşi Pilotul nu-i omul să-şi pună raţional astfel de probleme. Sau cel puţin aşa cred. Chiar în acel momentochii marinarului îi întâlniră pe ai lui Coy, liniştiţi, la fel de senini ca întotdeauna, şi acesta rectifică: ba poate că şi le pune, şi încă nu cu uşurinţă.

— Mâine va trebui să căutăm, de asemenea, încă jumătate de milă mai încolo – anunţă Tanger. Până la patruzeci şi şapte minute vest.

Coy nu avea nevoie de o hartă. O avea pe cea cu numărul 464 gravată în minte, de atâta studiu. Ştia cu ochii închişi până şi ultimul amănunt al ariei de căutare.

— Partea bună – zise – e că pe partea aia adâncimea scade între optsprezece şi douăzeci şi patru de metri. Ne va fi mai uşor.

— Cum e fundul?

— Nisip şi pietre, nu-i aşa, Pilotule?... Cu zone de alge.

Pilotul încuviinţă. Îşi scoase din buzunar pachetul de ţigări şi duse una la gură. Fiindcă Tanger se uita la el, încuviinţă din nou.

— Algele-s mai dese cu cât ce te-apropii de Capul Negrete – zise; dar locul ăla de care vorbiţi e curat. Pietre şi nisip, cum zice Coy... Cu ceva pietriş acolo unde-s langustele verzi.

Tanger, care în clipa aceea sorbea din vin, se opri, cu paharul tot la gură, atentă la spusele Pilotului.

— Ce vrei să spui cu langustele verzi?

Pilotul era ocupat cu bricheta lui de tip vechi, aprinzându-şi ţigara.

— Păi ce-am spus – scotea fum printre degete, vorbind –. Îs languste de culoare verde. E singurul loc unde se găsesc. Sau se găseau. Nimeni nu mai scoate languste pe-aci.

Tanger lăsase paharul jos. Încet, cu grijă, de parcă s-ar fi temut să nu-l răstoarne. Continua să-l privească extrem de atentă pe Pilot, care răsuceatacticos fitilul în jurul brichetei lui semănând mai mult a scăpărătoare veche.

— Tu ai fost acolo?

— Cum să nu. Dar demult. Era un loc grozav când eram eu tânăr.

Coy îşi amintea de asta. Prietenul lui îi pomenise cândva de langustele „maure” cu carapacea verde, în loc de roşie-închis

sau de maro împestriţat cu alb, cum e ea de obicei. Dar asta se întâmpla acum douăzeci sau chiar treizeci de ani, când încă mai erau peşti şi scoici prin apele acelea: langustine, midii, toni şi epinefeli de peste douăzeci de kilograme.

— Erau bune la gust – explică Pilotul –, însă clienţii nu se omorau după ele din pricina culorii.

Tanger îi sorbea cuvintele.

— De ce?... Cum era exact culoarea aceea?

— Un verde mucegăit, foarte diferit de roşul ori de albăstruiul langustelor pescuite de curând, sau de ălălalt verde, închis, al langustei africane ori americane – Pilotul schiţă o părere de zâmbet prin fumul tutunului –... Nu prea stârnea pofta de mâncare... De aceea pescarii le mâncau ei singuri, sau le vindeau numai cozile, fierte deja.

— Ţii minte locul?

— Sigur – Pilotul începea să se simtă stingherit de interesul pe care i-l arăta ea; profita de trasul din ţigară ca să facă pauze tot mai lungi şi să se uite intrigat la Coy –... Capul Agua la travers şi colţul de stâncă Junco Grande la vreo zece grade nord.

— La ce adâncime?

— Mică. Douăzeci şi ceva de metri. Langustele obişnuiesc să coboare mai jos, dar în locul acela găseai întotdeauna câteva.

— Te scufundai acolo?

Pilotul se uită iar la Coy. Zi-mi şi mie unde vrea s-ajungă, spuneau ochii lui. Iar acesta, care îşi ţinea mâinile pe masă, şi le ridică puţin cu palma în sus. Versiune pentru surdo-muţi: al naibii să fiu dacă am cea mai vagă idee.

— Pe vremea aceea nu erau toate marafeturile astea pentru scufundat, ca acuma – răspunse până la urmă Pilotul –. Pescarii munceau cufundând vârşele de răchită sau năvodul cu trei plase suprapuse, şi când astea se pierdeau rămâneau colo jos.

— Colo jos – repetă ea.

Apoi amuţi. După încă un moment întinse mâna spre paharul ei cu vin, dar trebui să renunţe fiindcă îi tremurau degetele.

— Ce-i? – întrebă Coy.

Nu-i înţelegea atitudinea, nici tremuriciul, nici subitul interes pentru languste. Acestea figurau de altfel în meniul restaurantului, şi o văzuseră trecând peste ele cu indiferenţă.

Ea râdea. Într-un fel straniu, molcom, numai pentru sine. Râdea printre dinţi, neaşteptat de sarcastic, clătinând din cap ca

şi când ar fi amuzat-o un banc spus chiar de ea. Îşi dusese mâinile la tâmple de parcă acestea ar fi durut-o deodată, şi se uita la apa golfuleţului care era deja cenuşie, cutreierată doar de spuma valurilor scunde iscate de nesfârşitele pale de vânt. Lumina săracă din exterior îi accentua albastrul închis şi metalizat al ochilor absorbiţi. Sau stupefiaţi.

— Languste – murmură –... Languste verzi.

Acum o treceau fiorii, cu râsul mult prea aproape de un hohot de plâns. După o nouă încercare neizbutită, îşi vărsase paharul de vin pe faţa de masă. Sper să nu se fi ţâcnit, se gândi alarmat Coy. Sper să nu fi căpiat cu toată aberaţia asta, şi în loc s-o ducem la *Dei Gloria,* săn-o purtăm pe sus la balamuc. Şterse puţin vinul cu şerveţelul. Apoi îşi lăsă o mână pe umărul ei, şi când o atinse îi simţi iar tremurul.

— Linişteşte-te – şopti.

— Sunt foarte liniştită – zise ea –. În viaţa mea n-am fost mai calmă ca acum.

— Atunci ce naiba se-ntâmplă?

Încetase să mai râdă sau să mai plângă şi continua să privească marea. În sfârşit, nu mai tremură, suspină adânc şi se uită la Pilot cu o expresie ciudată înainte de a se apleca peste masă şi a-l săruta apăsat pe obraz pe marinarul speriat. Acum zâmbea, radioasă, când se întoarse spre Coy.

— Se întâmplă că acolo e *Dei Gloria.* Unde-s langustele verzi.

•

Mare uşor încreţită, aproape plană, şi briză suavă. Niciun nor pe cer şi *Carpanta* legănându-se uşor la două mile şi jumătate de coastă, cu lanţul ancorei căzând vertical de pe scripetele lui: Capul Agua la travers şi creasta de piatră Junco Grande sus, peste ei, la zece grade nord-est. Soarele nu se înălţase încă prea mult, dar deja îi ardea spinarea lui Coy când acesta se aplecă să verifice manometrul buteliei cu aer comprimat: şaisprezece litri de aer, rezerva deasupra, chingile pregătite. Montă reductorul care avea să-l alimenteze cu aer la o presiune variind cu adâncimea, spre a compensa apăsarea atmosferelor peste trupul lui: fără acest aparat de echilibrat presiunea internă, un scufundător ar fi strivit, sau ar plesni ca un glob prea umflat. Deschise cheiţa la maximum, apoi o închise pe trei sferturi. Muştiucul era un vechi şi bun Nemrod: avea gust de cauciuc şi de pudră de talc când şi-l puse în gură ca să-iverifice

funcţionarea. Aerul circulă zgomotos prin membrane. Totul era în ordine.

— Juma' de oră la douăzeci de metri – îi aminti Pilotul.

Încuviinţă din cap pe când îşi punea costumul de neopren, centura cu lest şi vesta de salvare pentru cazuri de extremă urgenţă. Tanger stătea în picioare în faţa lui, ţinându-se cu o mână de strai, privindu-l în tăcere. Purta costumul ei de baie negru de înotătoare olimpică, iar la picioarele ei zăceau nişte labe, o mască de înot subacvatic şi un tub de respirat. Îşi petrecuse toată seara şi o parte din noapte explicându-le taina langustelor verzi. O expusese o dată şi încă o dată, pe toate feţele, după ce îl supusese pe Pilot la un adevărat interogatoriu, storcându-i toate detaliile, făcând schiţe cu creionul şi hârtia, calculând distanţe şi adâncimi. Carapacea langustelor, spusese, are însuşiri mimetice: la fel ca în cazul altor specii, natura le oferă acestor crustacee capacitatea camuflajului ca mijloc de protecţie şi apărare. În felul acesta ele se adaptează fundului de mare unde trăiesc. S-a dovedit că, de pildă, langustele care vieţuiesc în vapoare de fier scufundate capătă cel mai ades tonul roşcat al plăcilor ruginite. Iar culoarea verde mucegăită descrisă de Pilot coincidea cu tonalitatea pe care o ia bronzul scufundat mult timp în mare.

— Care bronz? – întrebase Coy.

— Al tunurilor.

Coy avea rezervele lui. Toate astea îi sunau cam prea mult a Cărăbuşul de Aur, sau a oricare altă aventură croită pe acelaşi calapod. Dar ei nu locuiau într-un album cu Tintin. El, cel puţin, în niciun caz.

— Tu singură ai zis, şi ne-am convins bine de asta, că tunurile lui *Dei Gloria* erau de fier... Nuexistau mari cantităţi de bronz la bordul brigantinei.

Ea îl privi liniştită şi superioară; ca de atâtea alte dăţi când parcă îi dădea de ştire că are şliţul deschis, sau că era tont.

— Cele ale lui *Dei Gloria,* da – preciză –; dar nu cele de pe *Chergui.* Feluca avea douăsprezece tunuri: patru lungi de şase livre, opt de patru, şi în plus patru care trăgeau cu ghiulele de piatră, precum bombardele, îţi aminteşti?... Acestea din urmă proveneau de pe o veche corvetă franceză dotată cu piese de artilerie, *La Flamme.* Şi cel puţin tunurile de şase şi cele de patru livre erau de bronz – dezlipise de pe peretele din scânduri

planul felucii, ca să-l arunce pe masă dinaintea lui Coy –. Aşa figurează pe documentaţia pe care ne-a dat-o Lucio Gamboa la Cádiz. Sunt aproape cincisprezece tone de bronz acolo jos.

Coy schimbă încă o privire cu Pilotul, care se mulţumea să asculte în tăcere, şi nu mai făcu obiecţii. Toate celelalte amănunte, continuase să explice Tanger, erau de-acum clare ca lumina zilei. Cele două corăbii se scufundaseră foarte aproape una de alta. Lucrul cel mai probabil, din cauza exploziei care a aruncat-o în aer pe *Chergui,* era ca resturile vasului corsar să fie împrăştiate în jurul epavei principale. Sulfatându-se unul din elementele lui componente, arama, bronzul căpătase de-a lungul vremii culoarea aceea caracteristică de stat mult sub mare, adoptată de langustele care desigur că îşi găsiseră adăpost în resturile naufragiului şi în gura tunurilor. Şi mai intervenea o circumstanţă, complementară şi îmbucurătoare: poate cea mai însemnată. Dacă langustele fuseseră în contact cu cocleala bronzului, asta însemna că aria de împrăştiere nu era foartemare şi că resturile nu erau acoperite de mâl sau de nisip.

•

Auzi un plescăit puternic şi văzu că Tanger nu mai era lângă strai. Se aruncase în mare şi înota în jurul pupei *Carpantei,* cu masca subacvatică pe faţă şi cu tubul în gură, aşteptând. N-avea să coboare cu el, ci să rămână la suprafaţă, supraveghindu-i dâra bulelor de aer ca să ştie mereu unde se află: raza lui de acţiune făcea imposibilă legarea de velier printr-un cablu de siguranţă. Coy îşi prinse cuţitul de glezna dreaptă, profundimetrul şi ceasul la încheietura unei mâini şi busola la cealaltă, şi merse până la marginea treptei de la pupa. Acolo, aşezat şi cu picioarele în apă, încălţă labele de cauciuc, scuipă pe geamul măştii şi şi-o puse după ce o clăti bine în mare. Apoi ridică braţele pentru ca Pilotul să-i aşeze butelia cu aer comprimat în spate. Potrivi chingile şi duse muştiucul la gură. Aerul îi răsună în urechi, circulând prin reductor. Se întoarse pe o rână, protejă cu o mână sticla măştii şi, antrenat de greutatea buteliei, se lăsă să cadă pe spate în mare.

•

Apa era foarte rece; prea rece pentru perioada aceea a anului. Hărţile curenţilor indicau acolo un flux slab de la nord-est la sud-vest, cu o diferenţă de cinci-şase grade faţă de

temperatura minimă generală. Simţi cum i se făcea pielea de găină odată cu neplăcuta senzaţie a apei intrând pe sub costumul de neopren; după câteva minute avea să se încălzească însă de la temperatura corpului. Respiră încet şi adânc de două ori ca să verifice reductorul; şi, cu capul pe jumătate afară din apă, văzu parcă venind peste el pupa *Carpantei* cu Pilotul stând în picioare acolo. Apoi sescufundă puţin, privind cu luare-aminte la panorama albastră ce îl înconjura. În apropierea suprafeţei, cu razele soarelui luminând apa limpede şi calmă, era o vizibilitate bună. Vedeai desluşit la vreo zece metri pe orizontală, calculă el. Putea zări coca neagră a velierului cu pana cârmei întoarsă la babord şi lanţul ancorei coborând vertical în adâncime, picioarele lui Tanger înotând aproape, cu impulsuri leneşe ale labelor ei din plastic portocaliu. Nu se mai gândi la ea, ca să se poată concentra asupra celor ce avea de făcut. Privi în jos, unde albastrul devenea mai închis la culoare şi mai intens, se mai uită o dată la poziţia acelor ceasului şi începu să se lase să cadă încet spre fund. Acum zgomotul aerului respirat prin reductor era foarte puternic, asurzitor, şi când acul profundimetrului ajunse la cinci metri, se opri ca să-şi ducă două degete la nas, pe sub mască, şi să compenseze creşterea presiunii în urechi. Cluc. Cluc. Făcând asta, ridică faţa în sus, uşurat, şi văzu bulbucii ascendenţi ai ultimei expiraţii, suprafaţa mării pe care soarele o preschimba într-un tavan de argint lustruit, coca neagră a *Carpantei* acolo sus, şi pe Tanger care se scufundase puţin şi înota pe lângă el, privindu-l dinapoia măştii ei subacvatice, cu păru-i blond agitându-se în apă, cu picioarele-i zvelte, prelungite de labe, mişcându-se alene ca să păstreze adâncimea în preajma lui Coy. Respiră din nou, şi altă dâră de bule urcă spre ea, care dădu din mână în semn de salut. Apoi Coy privi în jos şi îşi continuă lenta coborâre prin sfera albastră care se închidea peste capul lui, întunecându-se pe măsură ce fundul se apropia. A doua oprire pentru compensare o făcu când profundimetrul indica paisprezecemetri; iar apa era deja o sferă translucidă care stingea toate culorile, cu excepţia verdelui. Se afla în acel punctintermediar unde câteodată scufundătorii, fără repere, îşi pierd simţul orientării şi sensul de sus şi jos, şi deodată se pomenesc contemplând nişte bulbuci care par a coborî în loc să urce; şi numai logica, dacă şi-au păstrat-o, le aminteşte că, în

orice împrejurare, o bulă de aer merge întotdeauna în sus. Dar el nu ajunse la extrema aceea. Penumbra fundului începu să deseneze forme, şi după alte câteva clipe Coy se lăsa să cadă foarte lin pe o albie de nisip fin şi rece, lângă o câmpie densă de anemone, posidonii şi alge filamentoase printre care înotau mici bancuri de peşti. Profundimetrul arăta optsprezece metri. Coy privi în jur, prinsemi-limpezimea care îl înconjura: vizibilitatea era totuşi bună şi curentul suav pe care îl simţea curăţa apa; pe o rază de cinci sau şase metri putea distinge bine peisajul, stelele de mare, scoicile goale, marile bivalve în formă de pale înfipte vertical în nisip, colţurile de piatră cu rudimentare formaţiuni de coral ce marcau marginea câmpiei submarine. Tot felul de microorganisme purtate de curent derivau plutind împrejurul lui. Ştia că dacă avea să aprindă lanterna, lumina le va reda instantaneu culoarea naturală tuturor acelor obiecte monoton de verzi, cu dimensiunile mărite de geamul incasabil al măştii. Respiră de mai multe ori rar şi încet ca să-şi adapteze plămânii la presiune şi să-şi oxigeneze sângele, şi se orientă după busolă. Planul lui era să se îndepărteze cincisprezece sau douăzeci de metri spre sud şi apoi să descrie un cerc în jurul locului de ancorare al *Carpantei,* care rămăsese la nord şi îndărăt. Începu să înoate încet, cu mâinile lipite de trup, prin uşoare mişcări ale picioarelor şi labelor, ţinându-se la un metru de fund. Observa nisipul cu mare atenţie, concentrându-se asupraoricărui indiciu de ceva îngropat dedesubt; deşi tunurile de bronz, insistase Tanger, n-aveau cum să nu se vadă. Ajunse până la marginea câmpiei şi aruncă o privire printre algele şi filamentele ce ondulau. Dacă era ceva în desişurile acelea, atunci greu să dai peste el, aşa că se hotărî să exploreze în continuare partea golaşă, cu nisip curat; care, deşi părea dreaptă şi netedă, cobora de fapt extrem de domol către sud-vest, după cum se convinse cercetând profundimetrul şi busola. Zgomotul aerului îl însoţea cu o inspiraţie şi o expiraţie aproximativ la fiecare cinci secunde, între intervale de tăcere absolută. Încerca să se mişte încet de tot, reducând la minim efortul fizic. Cu cât oboseala e mai mică, zicea vechiul adagiu al scufundătorilor, cu atât ritmul respiraţiei e mai domol, consumul de aer e mai sărac şi rezervele de care dispui sunt mai mari. Iar treaba aia la care se înhămase ameninţa să dureze mult. Cu languste ori ba, însemna să cauţi acul în carul cu fân.

Erau nişte pete întunecate pe nisip şi Coy se apropie să le vadă mai bine: pietriş şi pietroaie pe jumătate îngropate, cu mici alge deasupra. Ceva mai încolo găsi primul obiect legat de viaţa de la suprafaţă: o cutie de conserve ruginită. Continuă fără grabă, mişcând din cap ca să se uite în dreapta şi în stânga, şi se opri când calculă că atinsese capătul razei circumferinţei pe care îşi propusese s-o descrie pe fund. Atunci se orientă din nou şi începu să înoate în arc de cerc spre dreapta. Era pe punctul să treacă de la albia de nisip la pietroaiele care delimitau desişul de alge, când distinse o umbră ceva mai încolo, către marginea câmpului său vizual. Merse într-acolo şi îşi dădu seama, dezamăgit, că era vorba de o piatră circulară acoperită de formaţiuni calcaroase. Preacirculară şi prea perfectă, se gândi deodată. O mişcă puţin, ridicând nisipul de pe fund, şi piatra se dovedi a fi surprinzător de uşoară rupându-i-se în mâini şi dând la iveală înăuntru o materie verzui-cenuşie semănând a lemn putrezit. Uimit, lui Coy îi trebui puţin timp până să priceapă că exact de asta era vorba: de lemn vechi şi putrezit. Poate era roata unui afet. Îşi simţi inima bătându-i mai tare sub pieptarul de neopren. Respiraţia nu-i mai era deloc liniştită, ci ajunsese la trei guri de aer la fiecare cinci secunde când scurmă nemaigăsind nimic altceva; în schimb, stârni atâta mizerie de pe fund încât trebui să urce puţin ca să regăsească apă curată şi să poată privi în continuare împrejur. Atunci văzu primul tun odihnind pe nisip.

•

Înotă încet de tot mişcând din labe, de parcă s-ar fi temut ca marea piesă de bronz să nu se descompună sub ochii lui, aidoma roţii de lemn. Tunul avea cam doi metri lungime şi zăcea pe fund ca şi cum cineva tocmai l-ar fi aşezat acolo cu multă grijă. Era aproape tot descoperit, la vedere, cu patina lui mucegăită şi cu câteva incrustaţii calcaroase; i se vedeau perfect ornamentele mânerelor în formă de delfini, lăcaşul rotund pentru fitil la chiulasă şi groasele fuse pentru fixarea pe afet.

Ceva mai încolo putea desluşi umbra întunecată a altui tun. Înotă într-acolo şi descoperi că era unul identic, deşi în cu totul altă poziţie: pesemne căzuse la fund aproape vertical, înfigându-se cu gura în jos şi în diagonală, iar apoi propria-i greutate îl adâncise încetul cu încetul în nisip până la fusuri. Mai erau acolo

nişte curioase pietre roşcate care, când le tăia cu cuţitul, dădeau la iveală interioare goale asemănătoareunor forme sau matriţe: erau urma obiectelor de fier dispărute din pricina coroziunii, dar care îşi păstrau volumul întipărit în formaţiunea calcaroasă ce le acoperise de-a lungul timpului. Coy trebui să se stăpânească să nu iasă la suprafaţă anunţându-şi descoperirea cu strigăte: dăduse peste *Chergui* sau peste ce rămăsese din el. Era suficient să-şi agite mâna ca să tulbure fundul, şi de sub stratul superficial al acestuia apăreau fragmente de lemn şi obiecte mai bine păstrate, protejate de nisip. Astfel dezgropă o sticlă cu o formă foarte veche, cu baza intactă dar deformată şi topită de incendiu. Feluca piraţilor, conchise, explodase exact acolo: la douăzeci de metri deasupra, la suprafaţă, iar resturile ei rămăseseră împrăştiate în locul acela. Ceva mai departe, unul lângă altul, găsi alte două tunuri. Aveau aceeaşi culoare verde a bronzului stând sub apă de două veacuri şi jumătate şi, cu excepţia unor incrustaţii şi a mucegăitei patine exterioare, erau aproape curate. Acum resturile deveneau abundente: bârne care ieşeau din nisip, obiecte metalice aflate în diverse grade de coroziune, ghiulele de tun pe jumătate îngropate, ceramică spartă, aglomerate de lemnărie şi piroane de fier. Coy dădu chiar şi peste o structură de lemn aproape intactă care, atunci când scurmă în nisip, se dovedi a fi mult mai mare şi mai bine conservată decât s-ar fi aşteptat. Părea un portsart întreg, cu mari „capete de berbec” şi cu fragmente de greement ce se descompuseră la atingere. Şi alte şi alte tunuri. Numără nouă, semănate pe o arie de cel puţin treizeci de metri în diametru.

Îl surprinse cât de curat era totul, prin absenţa acumulării peste resturi a sedimentelor, care aici, în marea lor majoritate, nu erau decât fine straturide nisip. Uşorul curent rece care se făcea simţit pe direcţia sud-vest putea fi o explicaţie: păstra locul mereu curăţat, purtând fluxul sedimentar spre o depresiune deschisă ceva mai jos, în spatele unei mici creste stâncoase tapisată cu anemone. Coy merse într-acolo ca să se convingă şi văzu că depresiunea, în formă de şanţ natural, drena sedimentele deviindu-le către o succesiune de trepte ce se pierdeau din vedere la adâncimi mai mari. O caracatiţă, surprinsă în adăpostul ei de prezenţa intrusului, se depărtă pe nisip cu braţele desfăcute în formă de furioasă stea de mare, lansând jeturi de cerneală ca să-şi acopere retragerea. Coy se

uită la ceas. Aerul din reductor se făcea mai dur parcă, aşa că privi în sus, spre limpezimea verde-albăstruie care se estompa deasupra capului său, străbătută de bulele ce păreau de argint. Era timpul să urce. Îşi duse mâna la baza buteliei ca să acţioneze rezerva, şi aerul primit de plămânii lui redeveni normal.

Se pregătea să urce la suprafaţă, când văzu o ancoră. Era exact lângă marginea altei creste stâncoase erodate, de cealaltă parte a şanţului de drenaj; şi era mare, veche, cu gheare puternice de fier foarte ruginit şi acoperit cu incrustaţii calcaroase. Atât de ancoră, cât şi de creasta de piatră cu anemone atârnau resturi de vechi năvoade şi de vintire stricate: cu timpul, mulţi pescari îşi pierduseră uneltele în locul acela. Însă ceea ce îi atrase atenţia era faptul că ancora era din cele cu traversa din lemn, deşi acesta dispăruse demult şi nu mai rămăseseră din el decât câteva bucăţi sub belciug. Era o ancoră cum la fel de bine ar fi putut să aibă şi feluca şi brigantina; iar asta îl încurajă pe Coy să treacă plutind peste şanţ, să ocolească creasta şi să se apropie deancoră, folosind ultimele minute din rezerva lui de aer. De partea cealaltă a stâncilor, nisipul alterna cu straturi de pietriş; panta era mai pronunţată şi cobora de la douăzeci şi şase la douăzeci şi opt de metri adâncime. Iar acolo, în penumbra verde, conturându-se în profunzime ca o fantomatică umbră întunecată, se afla *Dei Gloria.*

XV • Irişii Diavolului

„Tot ce se află în mare şi nu are stăpân
aparţine descoperitorului.”

Francisco Coloane, *Drumul balenei*

Cu fraze muzicale încordate şi scurte, saxofonul alto improviza cum nimeni n-o mai făcuse vreodată. Se auzea *Ko-ko,* una din temele pe care Charlie Parker le înregistrase atunci când inventase tot ce era el sortit să inventeze înainte de a putrezi şi a crăpa de un atac de râs. În ordinea aceea: întâi putrezise, apoi murise de râs uitându-se la televizor. Asta se întâmpla cu jumătate de veac în urmă; iar acum Coy asculta imprimarea digitalizată a acelei vechi melodii, aşezat gol pe un balansoar dinaintea unei mese cu o tavă cu fructe pe ea, şi în faţa ferestrei unei odăi cu vedere ploioasă spre port, a motelului Cartago. Taratá. Tumb, tumb. Tará. Avea o sticlă cu limonadă în mână şi o privea pe Tanger dormind.

Ploua peste port, peste macarale, peste navele Flotei militare acostate două câte două la digul San Pedro şi peste coca ruginită a tuturor barcazurilor din Cimitirul Vaselor Fără Nume, unde *Carpanta* era acostată cu pupa la mol şi cu o ancoră la prova. Ploua cu găleata, pentru că furtuna sosise în sfârşit de la cartierul ei general dejoase presiuni situat deasupra Irlandei, desfăşurând izobare răutăcios concentrice şi apropiate unele de altele; vânturi de vest puternice împinseră succesive fronturi noroase spre Mediterana, iar hărţile cu starea vremii se umplură de avertizări negre şi de fulgere şi semne de ploaie, pe când coastele fură ciuruite de săgeţi cu două şi trei pene în coadă care ţinteau către inima ambarcaţiunilor neprevăzătoare. Aşa că, după trei zile de lucru la epavă, echipajul *Carpantei* se văzuse nevoit să se întoarcă în port. În pofida nerăbdării ei, Tanger însăşi fu de acord că pauza le va prinde bine ca să-şi planifice ultimii paşi şi să achiziţioneze echipamentul necesar înaintea asaltului final asupra secretelor mormântului submarin. Un mormânt, acela al lui Dei *Gloria*, situat definitiv la două mile

de coastă, la 37°33,3’ latitudine nord şi 0°46,8’ longitudine vest, cu pupa aflată la 26 metri adâncime şi cu prova la 28.

În tot timpul acelor zile când trăiră cu un ochi la mare şi cu celălalt la barometru, Tanger condusese operaţiunea din cabina *Carpantei. Coy* şi Pilotul munciseră din greu, scufundându-se cu schimbul pe perioade de treizeci până la patruzeci de minute, cu intervale suficiente ca să nu se vadă siliţi să facă lungi decompresiuni. Corabia, observară încă de la primele explorări, era în stare bună, dacă ţineau cont de cele două secole şi jumătate cât zăcuse sub apă. Se scufundase cu prova înainte, pierzându-şi una din ancore pe creasta stâncoasă, apoi se aşezase pe fund, orientată pe o axă nord-est-sud-vest. Coca, zăcând pe banda din tribord, era îngropată în nisip şi sedimente până la teugă, cu puntea putredă şi plină de aderenţe marine încă intactă la pupa. Spre prova, toată lemnăria, bordajul şi traversele punţii dispăruseră, şi din nisip apăreau câteva capeteale coastelor vasului, asemenea toracelui unui schelet cu totul descărnat. Când, în cursul următoarelor imersiuni, Coy şi Pilotul explorară restul lui *Dei Gloria,* se convinseră că aproape toată treimea posterioară a acesteia era dezgolită, cu stricăciuni care ar fi fost mai mari în alte ape şi în altă poziţie. Teuga părea strivită sub un talmeş-balmeş de lemnărie, de aglomerate din fier corodat, de nisip şi sedimente, ce se îngrămădea către prova distrusă şi îngropată. Brigantina înclinându-se mult înainte în timpul scufundării, era evident că cele zece tunuri de fier de pe punte şi toate obiectele grele alunecaseră în faţă; şi acolo, cu timpul, greutatea aceea făcuse să cedeze toată partea lemnoasă, îngropând-o în nisip. Aceasta era cauza pentru care pupa se afla mai înălţată şi într-o stare ceva mai bună, deşi multe traverse de punte şi coaste cedaseră, şi nisipul formase mormane şi mici dune peste cheresteaua putrezită. Se puteau distinge ciotul arborelui mare rupt în cursul luptei, o piramidă de tăblii pietrificate în formă de căsuţă de tambuchi, două saborduri de tun pe blana de lemn de la babord şi etamboul care păstra, prins încă în buloane de bronz mucegăit şi plin de filamente şi incrustaţii, resturi ale penei cârmei.

Avuseseră noroc, explică Tanger în prima noapte în timp ce se legănau la ancoră deasupra naufragiului, strânşi în jurul hărţii lui Urrutia şi a planurilor lui *Dei Gloria,* la lumina slabă a lămpii chioare din cabina principală, sărbătorind descoperirea cu o

sticlă de Pescador alb păstrată de Pilot la bord pentru orice eventualitate. Avuseseră noroc cu carul, dintr-o seamă de motive; iar cel principal era că brigantina se scufundase cu prova înainte, nu cu pupa, lăsând mai accesibilă cabina căpitanului, unde se obişnuia să se păstrezeobiectele de valoare. Cel mai probabil era ca smaraldele, dacă erau la bord în momentul scufundării, să se afle acolo sau în cambuza de alături, rezervată pasagerilor. Faptul că pupa nu era complet îngropată le uşura munca, fiindcă a căuta sub nisip însemna furtunuri de extracţie şi un echipament mai complex. În ce priveşte starea de conservare, excelentă după atâta timp pe fundul mării, ea se datora crestei stâncoase în spatele căreia se găsea epava, cu canalele naturale şi cu pietrele care o apărau de acţiunea valurilor, de sedimentele marine şi de năvoadele pescarilor. Totodată, suavul curent de apă rece care circula dinspre Capul Palos atenuase acţiunea carilor de apă, *teredos,* devoratorii de lemn ce găseau condiţii favorabile în apele mai calde. Din toate aceste motive, truda care îi aştepta se anunţa istovitoare, dar nu imposibilă. Spre deosebire de arheologii specializaţi în naufragii, ei nu trebuiau să păstreze nimic neatins; îşi puteau permite orice distrugere necesară ca să-şi atingă cât mai repede scopul. Nu aveau nici mijloace tehnice, nici timp pentru delicateţuri. Aşa că, începând de dimineaţa următoare şi acţionând în paralel cu studiul lui Tanger asupra planurilor desfăşurate pe pereţii despărţitori şi pe masa hărţilor din cabină, Coy şi Pilotul folosiră o zi întreagă de scufundări succesive pentru a întinde o saulă albă care mergea de la prova la pupa corăbiei naufragiate, urmând aparentul ax al navei. După aceea, mişcându-se cu prudenţă printre lemnele rupte şi incrustaţiile calcaroase care puteau tăia ca nişte cuţite, încrucişară din doi în doi metri saule mai scurte, perpendiculare pe ambele laturi ale liniei longitudinale şi priponite bine cu lest de plumb la extremităţi; şi astfel obţinură o împărţire a epavei pe segmente corespunzând întocmai celor trasate deTanger cu linia şi creionul pe planurile brigantinei. Astfel stabiliră rudimentare puncte de identificare între realitate şi hârtie, situând sub apă fiecare parte a corpului vasului aşa cum figura el la scara 1:55 pe planurile încredinţate de Lucio Gamboa. În ziua când barometrul începu să coboare şi buletinele meteorologice îi deciseră să caute adăpostul Cartagenei,

izbutiseră deja să calculeze poziţia cambuzei de la pupa, a cabinei şi a camerei hărţilor situate sub dunetă. Problema principală era însă determinarea stării interioare a cabinei căpitanului Elezcano; dacă lemnăria dinăuntru rezista la presiunea sedimentelor şi la putrezirea grinzilor şi era cu putinţă, odată descoperită intrarea, să te mişti acolo cât de cât în voie, sau dacă totul era atât de strivit şi de răscolit încât trebuia să începi de sus, rupând şi degajând până descarcerai cei doisprezece metri pătraţi pe care, împreună cu oglinda pupei, îi ocupa sălaşul căpitanului.

Ploaia continua să cadă dincolo de geamuri şi Charlie Parker se stingea în peisajul acela cu saxofonul lui, vegheat în drumu-i către visul etern de pianul lui Dizzy Gillespie. Tanger era cea care îi dăruise lui Coy imprimarea aceea, după ce o cumpărase dintr-un magazin de muzică din centru. Stăteau la o masă afară, lângă intrarea Marelui Bar, cu Pilotul, după o plimbare pe sub ploaie până la Muzeul Naval din oraş şi după ce se aprovizionaseră în drum din magazine cu articole nautice şi de fierărie, din supermarketuri, din drogherii, cu bani pe care ea îi scoase dintr-un bancomat, după două încercări care o obligară să scadă cifra din lipsă de lichidităţi. Şi eu sunt la fund cu rezerva, zise sarcastică în timp ce-şi punea portofelul cu cartea de credit într-unul din buzunarele de la spate ale bluginşilor. Putuserăcumpăra necesarul, de la unelte la produse chimice, şi cumpărăturile se aflau în pungi lăsate jos printre picioarele scaunelor, pe când copertina de pânză a barului îi apăra de bura caldă ce lustruia strada, melancolizând verandele goale ale edificiilor moderniste ale căror partere, pe care Coy şi le amintea însufleţite de vechi cafenele, se transformaseră în lugubre sucursale bancare. Şi stăteau acolo tustrei, luând aperitive şi privind cum trec impermeabile şi umbrele ude, când Tanger lăsă ziarul local pe masă – îl ţinea deschis la pagina cu sosiri şi plecări de nave, observă Coy se ridică şi se îndreptă spre magazinul de muzică de lângă chioşcul de reviste Mayor, vizavi de librăria Escarabajal. Se întoarse cu un pachet în mână şi i-l puse lui Coy în faţă fără să zică uite, ia-l, e pentru tine, fără să zică nimic. Înăuntru erau două CD-uri duble cu master-urile celor optzeci de teme pe care Charlie Parker le imprimase pentru casele de discuri Dial şi Savoy între 1944 şi 1948. Şi,

date fiind circumstanţele, el nu putu decât să aprecieze gestul. Bătrânul Parker costa şi ochii din cap.

În aceeaşi zi, lui Coy i se păru că-l vede din nou pe Horacio Kiskoros. Se întorceau la *Carpanta* încărcaţi cu cumpărăturile şi sub zidurile groase ale vechiului fort Navidad, lângă cimitirul vapoarelor, el aruncă o privire în jur. Făcea des asta, din instinct, ori de câte ori se găseau pe uscat. Deşi Tanger părea indiferentă la ameninţările lui Nino Palermo, Coy ţinea în continuare seama de ele, şi nu uita ultima lui întâlnire cu argentinianul pe plaja de la Águilas. Aşadar mergea spre molul la capătul căruia era acostată *Carpanta,* imediat în spatele lui Tanger şi al Pilotului, când îl văzu pe Kiskoros la picioarele vechiului turn. Sau i se păru că-l vede. Pe acolotreceau îndeobşte pescarii ce se îndreptau cu undiţele spre stabilopozi, însă silueta care se desenă în contralumina cenuşie, între turn şi puntea demontată a lui *Korzeniowski,* nu avea aspect de pescar: măruntă, dichisită, cu ceva asemănător unui Barbour verde.

— Ăsta-i Kiskoros – zise.

Tanger se opri, descumpănită. Ea şi Pilotul se întoarseră să se uite unde le arăta el, dar acolo nu mai era nimeni. Oricum, se gândi Coy, LALTL: Legea lui dacă-i Alb, Lichid şi-n Tetrabrik înseamnă că-i Lapte. Aşa că Barbour, pitic şi dând târcoale, nu putea fi decât Kiskoros. Şi-n plus, atunci când răii mişună prin preajmă, normal e ca mai devreme sau mai târziu unul să-şi arate vârful nasului. Lăsă pungile pe jos. În momentul acela nu ploua, şi palele vântului cald de sud-vest care coborau şuierând pe costişele lui San Julián încreţeau sub picioarele lui apa din băltoace când plescăi prin ele fugind către turn. Nici ţipenie de om acolo când ajunse, însă era sigur că îl văzuse pe eroul Malvinelor; iar brusca lui dispariţie nu făcea decât să-i confirme părerea. Aruncă o privire printre grelele plăci tăiate cu aparatul de sudură, printre fiarele răsucite care pătau nisipul cu rugină, şi, stând nemişcat, îşi încordă auzul. Nimeni, nimic. Metalul răsună nesigur sub paşii lui când se căţără pe o scăriţă a punţii îmbucătăţite a pachebotului, murdărindu-se pe mâini de rugină. Ultimii stropi ai ploii abia trecute picurau de pe acoperiş, îmbibând scândurile putrezite de pe jos; unele cedau sub greutatea lui, aşa că fu mai atent unde punea piciorul. Coborî pe partea ailaltă, până la pântecele sfârtecat al bulkcarrierului pe jumătate ciopârţit, cu pereţii interiori murdari de unsoare

neagră şi uscată: era acolo un labirint de fiare vechi îngrămădite pestetot. Ocoli baza unui grui şi intră în corpul navei printr-un coridor înclinat, unde apa forma băltoace pe jos lângă sorburi. Simţurile-i încordate, în stare de alarmă, captară îndată tristeţea apăsătoare a întregii acelei dezolări sporite de lumina murdară ce se filtra din exterior. În partea opusă a unei cabine mari şi pustii, cu toate cablurile smulse şi îngrămădite într-un colţ, se apropie de cavitatea întunecată a unei cale. Lăsă să cadă o bucată de metal, şi ecoul sinistru repercută până în fund, printre plăcile invizibile. Era imposibil să cobori fără o lanternă. Atunci auzi un zgomot în spatele lui, la capătul coridorului; aşa încât, cu inima zbătându-i-se în piept, ţinându-şi suflarea până când îl duru mandibula, făcu cale întoarsă: Pilotul era acolo, încruntat şi încordat, ţinând în pumnul strâns o bară groasă de fier de trei palme lungime; şi Coy înjură printre dinţi, pe jumate decepţionat, pe jumate uşurat. Tanger aştepta mai încolo, sprijinindu-se de un perete metalic, cu mâinile în buzunare şi cu o expresie sumbră. Cât despre Kiskoros, dacă într-adevăr de el era vorba, se volatilizase.

•

Îşi scoase căştile de pe urechi când îndepărtatul ornic al Primăriei bătea de şapte ori. Acel dong-dong-dong părea să pună punctul final ultimelor note. Dong. Sorbi din limonadă şi continuă s-o privească pe Tanger, adormită pe patul răvăşit. Lumina cenuşie cernea umbre peste cearşafurile care îi acopereau genunchii, torsul şi capul. Dormea pe-o parte, cu o mână întinsă şi cu cealaltă între picioarele lipite, cu mijlocul şi pulpele dezgolite, cu spatele la lumina nesigură a zorilor; şi pe efectul de perspectivă oferit de curba coapselor ei goale jucau lumina şi umbrele, modelând piele pistruiată, gropiţe în carne, goluri şi plinuri.Nemişcat în balansoar, Coy îşi întipărea în minte detaliile scenei: chipul ascuns, părul pe cearşafurile mototolite care sugerau consistenţa umerilor şi a spinării; mijlocul descoperit, lărgimea şoldurilor şi linia interioară a pulpelor văzute din spate, frumosul zigzag al picioarelor îndoite, tălpile goale. Şi în special mâna aceea adormită, ale cărei degete apăreau captive între pulpe, foarte aproape de insinuarea părului pubian, auriu şi cu tonuri închise.

Se ridică şi merse pe vârfuri spre pat ca să-şi fixeze mai bine totul în memorie. Făcând aceasta, oglinda dulapului din fund

reflectă un fragment din scenă: cealaltă mână a lui Tanger întinsă pe pernă, schiţarea unui genunchi, corpul modelat sub cearşaf; de asemenea, pe Coy integrat acolo prin partea lui de trup care se răsfrângea pe suprafaţa lucie: un braţ şi o mână, conturul şoldului său gol, certitudinea fizică a faptului că imaginea nu era a altcuiva, niciun joc de oglinzi al memoriei sale. Îi păru rău că nu avea la îndemână un aparat fotografic ca să reţină amănuntele. Aşa că se strădui să-şi graveze pe retină acea taină semi-dezvăluită care îl obseda; intuirea momentului nestatornic, extrem de scurt, care poate că ar fi explicat totul. Exista un secret, şi secretul se etala la vedere, abia-abia disimulat în tot ce era mai vădit, mai învederat. Cu totul altceva era însă să-l izolezi şi să înţelegi; dar ştia că n-avea timp la dispoziţie şi că dintr-o clipă în alta zeii beţi şi capricioşi, care îşi ignorau propria capacitate de a crea visând, aveau să caşte trezindu-se şi totul urma să se destrame ca şi când n-ar fi existat vreodată. Poate că nu se va mai repeta niciodată cu atâta evidenţă, gândi el dezolat, momentul acela fugar: fulgerul de luciditate consolatoare în stare să plaseze lucrurile la locul lor,să echilibreze vidul, oroarea şi frumuseţea. Să-l împace pe bărbatul reflectat în oglindă cu cuvântul viaţă. Dar Tanger începea să se mişte sub cearşafuri; şi Coy, care ştia că este pe punctul de a atinge cheia misterului, simţi că, precum într-o fotografie imperfectă, între scenă şi observator se interpunea deja o zecime de secundă în plus sau în minus, ca nepotrivirea unor imagini imposibil de suprapus. Iar în oglindă, dincolo de efectul de perspectivă al propriului său trup şi al femeii întinse pe pat, vapoarele peste care cădea ploaia redeveniră reflexele unor nave negre pe o mare milenară.

Atunci ea se deşteptă şi odată cu ea se treziră din somn toate femeile din lume. Se deşteptă caldă şi somnoroasă, cu părul ciufulit şi lipit de faţă, acoperindu-i ochii, gura întredeschisă. Cearşaful îi alunecă de pe umeri şi de pe spate, descoperind braţul întins, linia subsuorii către muşchii dorsali, galbul încordat al unui sân comprimat sub greutatea corpului. Acum spinarea arsă de soare, cu urma mai deschisă la culoare a costumului de baie, apărea în toată lungimea ei până mai jos de talie, în timp ce femeia îşi arcuia şalele, întinzându-se ca un animal frumos şi liniştit, cu ochii orbiţi de lumina murdară a ferestrei; descoperind apropierea lui Coy cu un zâmbet întâi deconcertat

şi apoi cald, până la urmă deodată serios, grav, conştient atât de nuditatea ei cât şi de contemplarea la care fusese supusă. Şi, în sfârşit, provocarea: întoarcerea lentă şi deliberată sub ochii bărbatului, ieşirea de sub cearşafuri, cu faţa în sus, cu un picior întins şi cu celălalt îndoit, impudică, cu mâna lângă sex neacoperindu-l însă, cu liniile pântecelui convergând către partea dinăuntru a pulpelor ca nişte semnale fără întoarcere, cu cealaltă mână odihnind pestecearşafuri. Nemişcată. Şi mereu căutătura fermă, calmă, a ochilor aţintindu-l pe bărbatul care o privea. Apoi, după câteva clipe, se lăsă să lunece într-o parte până rămase îngenuncheată dinaintea oglinzii, oferindu-i lui viziunea deplină a goliciunii spatelui şi şoldurilor. Acolo, apropiindu-şi mult buzele de luciul sticlei, suflă uşor până o aburi; şi, nedezlipindu-şi ochii de pe Coy, sau de pe imaginea lui Coy, îşi imprimă urma gurii pe abureala ce înceţoşa suprafaţa oglinzii. Asta făcu. Apoi se ridică şi, punându-şi din mers o bluză, se aşeză de cealaltă parte a mesei, în faţa tăvii cu fructe; descoji cu degetele o portocală întreagă şi începu s-o mănânce nedesfăcându-i feliuţele, ci muşcând din miezul care i se scurgea pe buze, pe bărbie şi pe mâini. Coy se plasă în picioare în faţa ei, nescoţând niciun cuvânt, şi din când în când Tanger îl privea ca atunci când era culcată pe pat, cu degetele şi gura colorate de sucul portocalei şi cu singura diferenţă că acum surâdea uşor, abia ghicit. Surâdea şi îşi ducea la gură ambele încheieturi ale mâinilor ca să sugă sucul ce i se prelingea până la coate, şi portocala desfăcută dintre degetele ei îi dispărea sub buze, şi limba lingea spaţiile dintre degete. Şi iarăşi resturile miezului în palme, şi iarăşi încheieturile umede. Atunci Coy dădu încet din cap de parcă ar fi negat ceva. Dădu din cap dintr-o parte în alta înainte de a suspina adânc lăsând să-i scape un geamăt trist, resemnat. Apoi înconjură masa fără grabă, o atrase spre el pe femeie, şi aşa cum stătea, aşezată, cu bluza ridicată numai peste şolduri, cu aroma portocalei în gură, căută drumul spre Ithaca pe malul celălalt al mării aceleia bătrâne şi cenuşii precum memoria.

•

Se întoarseră la *Dei Gloria* când trecu furtuna, după ce ultimii nori se îndepărtară în fapt de ziuă, lăsând în urma lor o rumeneală ca de suliman în partea de sub vânt. Din nou marea se coloră în albastru intens, din nou soarele lumină căsuţele

albe de pe coastă ducând vântul de mână sub forma unei brize suave: un ruliu de mai mare dragul, după spusele Pilotului. Şi în aceeaşi zi, în lumina verticală proiectând umbra lui Coy pe suprafaţa apei, acesta se scufundă iar cu cele două butelii de aer comprimat în spate ca să coboare de-a lungul balizei – unul din marile baloane de acostare laterale ale *Carpantei* – pe care o fixaseră cu treizeci de metri de cablu şi cu un nod la fiecare trei metri, de capătul unei ancore. Atinse fundul la mică distanţă de babord, la nivelul punţii teuga, şi înotă de-a lungul cocii ca să verifice dacă marcajele fixate înaintea furtunii erau la locul lor. Apoi consultă planul pe care îl avea desenat cu creionul de ceară pe o tăbliţă de plastic, calculă distanţele cu ajutorul unei rulete metrice de măsurat şi începu să degajeze tambuchiul de la pupa, pietrificat şi acoperit de incrustaţii marine. Cu o rangă de fier şi un târnăcop sparse scândurile putrede, care cedară imediat într-un nor de murdărie. Lucra încet, încercând să nu facă sforţări care să-i accelereze nevoia de aer. Uneori se retrăgea puţin să se odihnească, în timp ce sedimentele se depuneau şi vizibilitatea revenea la normal. Astfel demontă tambuchiul, şi când apa se mai limpezi puţin îşi putu băga capul înăuntru, aşa cum făcuse cu o zi înainte în cala bulkcarrierului. De data asta introduse cu grijă braţul cu lanterna şi lumină răscolitele măruntaie ale brigantinei, acolo unde peşti dezorientaţi de raze înotau înnebuniţi căutându-şi salvarea. Lanterna restituia culoarea naturală,anulând monotonia verdelui adâncurilor; erau anemone, stele de mare, formaţiuni coraliere roşii şi albe, alge multicolore care unduiau alene, pe când solzii fugari ai peştilor retezau mănunchiul de raze ca nişte cuţite de argint. Coy văzu un taburet de lemn în aparenţă bine conservat, răsturnat lângă un perete interior şi acoperit cu o mătreaţă verde: i se puteau distinge ornamentele în spirală sculptate pe picioare. Exact sub tambuchi era ceva care părea un linguroi plin de aderenţe şi chiar lângă el se ivea partea de jos a unui fanar cu partea de alamă incrustată cu melcişori de mare, pe jumătate îngropat într-o moviliţă de nisip ce se infiltrase prin lemnăria putrezită. Descriind un arc de cerc cu lanterna, Coy văzu resturile a ceea ce părea să fi fost un dulăpior-colţar strivite într-un colţ; şi alături de un morman de scânduri rupte recunoscu colaci de parâmă din cea de care atârnă hamacele, cotropite de filamente negricioase, şi obiecte de metal şi

faianţă: căni, bărdace, urcioare cu toarte, multe farfurii şi sticle, totul acoperit cu un extrem de fin strat de sedimente. Totuşi, sub alte aspecte, panorama nu era prea îmbietoare: traversele ce susţineau puntea cedaseră în multe locuri, şi jumătate din încăperea aceea semănând a careu nu era altceva decât o dezordine de bârne şi scânduri zăcând printre grămezi de nisip intrat prin coastele sparte. Fasciculul lanternei lumina goluri suficiente pentru a se putea mişca în interior cu multe precauţii, cu condiţia ca nu cumva să cedeze coastele şi traversele de punte care menţineau structura cocii. Era mai prudent, decise el, să fie îndepărtată lemnăria din dunetă, atât cât se putea, şi să se acţioneze din afară, scoţând scândurile groase cu ajutorul unor flotoare cu aer care să reducă efortul. E adevărat că munca deveneaastfel mai lentă; dar mai bine aşa decât ca el şi cu Pilotul să se pomenească prinşi înăuntru la cea mai mică neatenţie.

Îşi scoase cu multă grijă cele două butelii de pe spate, ridicându-le peste cap şi aducându-le în faţă; inspiră mult aer şi lăsă buteliile pe punte, cu muştiucul ţinut sub tuburile inelate. Apoi intră cu jumătate de trup prin tambuchi, atent să nu se agaţe de ceva, şi luminând cu lanterna se apropie de fanarul îngropat în nisip până când putu să-l ia de acolo. Era foarte uşor, şi îl desprinse de pe fund fără nicio dificultate. În momentul acela văzu ochii unui epinefel mare care îl observa cu botul deschis dintr-o crăpătură de sub un perete. Îl salută agitându-şi mâna, apoi dădu îndărăt cu spatele, puţin câte puţin, până se găsi din nou la nivelul punţii, atent să nu-i scape niciun bulbuc de aer de care avea nevoie ca să golească muştiucul reductorului şi să respire iarăşi. Muşcă muştiucul, suflă în reductorul ce bolborosea şi respiră aer curat fără probleme; apoi îşi petrecu buteliile pe spate, potrivindu-şi chingile. La încheietura mâinii, ceasul Seiko subacvatic al Pilotului arăta că stătuse 35 de minute acolo jos. Era timpul să urce, să se oprească la înălţimea nodului care marca trei metri şi să aştepte cele şapte minute indicate de tabelele de decompresiune. Aşa că trase de cinci ori la rând de cablul de kevlar care îl ţinea legat de un tachet al *Carpantei* şi începu să urce încet cu fanarul în mână, mai încet decât propriile-i bule de aer, văzând cum apa se luminează treptat, trecând de la penumbra verzuie la verde, apoi la albastru, înainte de a ajunge sus se opri la marcajul de

trei metri, agăţat de nodul cablului, cu umbra neagră a velierului nemişcată deasupra capului său, sub suprafaţa ale cărei reflexe păreau dinsticlă polizată. În clipa aceea sticla se sparse în miile de cioburi ale unui plonjon, şi Tanger, cu masca pe faţă şi cu pletele ei scurte unduind în apă, coborî cu mişcări energice de bras până la Coy. Înota în jurul lui ca o ciudată sirenă, iar lumina care se filtra de sus îi albea pielea pistruiată, făcând-o să pară neaşteptat de goală şi de vulnerabilă. Îi arătă fanarul de pe *Dei Gloria,* şi o văzu făcând ochii mari, uimiţi, îndărătul geamului măştii.

•

Timp de patru zile, alternându-se în imersiuni succesive, Coy şi Pilotul demontară o parte din puntea brigantinei, la nivelul careului. Curăţau scoţând bârne, blăni şi scânduri putrezite, de sus în jos, sfărâmând cu răngi de fier şi târnăcoape cu două vârfuri, având grijă să nu afecteze structura de coaste şi traverse de punte care menţinea forma cocii sub dunetă. Ca să ridice lemnăria mare recurgeau la principiul lui Arhimede, folosind un volum de aer echivalent greutăţii fiecărui obiect în parte: odată eliberate lemnele groase, se serveau de flotoare asemănătoare unor paraşute de plastic cu cabluri de nailon, pe care le umpleau cu aerul comprimat din buteliile de rezervă coborâte pe verticala *Carpantei* cu ajutorul unei frânghii. Munca era nu numai lentă, ci şi epuizantă; uneori norul de sedimente, foarte gros, le reducea vizibilitatea până într-atât încât erau nevoiţi să se odihnească până când apa se limpezea din nou.

Găsiră oseminte omeneşti. Apăreau printre lemnele corăbiei sau pe jumătate îngropate în nisip, câteodată cu resturi din ceea ce fuseseră centurile sau pantofii echipajului. Ca de pildă craniul cu o gaură în osul parietal pe care Coy îl descoperi sub un fin strat de sedimente, lângăunul din saborduri, şi pe care îl îngropă la loc în nisip, cu un impuls de respect atavic. Marinarii lui *Dei Gloria* erau la posturi, servind pe corabia lor scufundată; şi uneori, când se mişca printre scândurile întunecate ale brigantinei cu singura companie a respiraţiei lui în reductorul pentru aer comprimat, Coy îi putea simţi alături în semiobscuritatea verde care îl înconjura.

Făceau bilanţul în fiecare noapte la lumina cabinei principale, în reuniuni care păreau consilii de război prezidate de Tanger, cu planurile brigantinei în faţă; Coy şi Pilotul înfofoliţi în pulovere

în pofida temperaturii plăcute, ca să compenseze frigul ce le intrase în oase după prea multe ore de imersiune. Apoi Coy cădea nu în somn, ci într-o toropeală grea, lipsită de visuri sau imagini, iar a doua zi de dimineaţa se scufunda din nou. Avea pielea ca năutul pus la înmuiat.

În ziua a treia, când urca la suprafaţă gata să se oprească la marcajul celor trei metri pentru a-şi curăţa din sânge azotul dizolvat, privi în sus şi rămase uimit: silueta întunecată a altei carene se legăna lângă *Carpanta* în tălăzuirea tot mai accentuată a mării. Urcă degrabă la suprafaţă cu decompresiunea incompletă şi cu un fior de alarmă care spori când găsi acolo vasul de patrulare al Gărzii Civile. Echipajul se apropiase să arunce o privire, intrigat de imobilitatea velierului. Din fericire, locotenentul aflat la comanda ambarcaţiunii era un cunoscut al Pilotului; şi primul lucru pe care îl captă Coy ivindu-se din apă fu o privire liniştitoare a acestuia: totul era sub control. Locotenentul şi cu el fumau şi conversau trecându-şi burdufelul cu vin de la o barcă la alta, pe când doi tineri gardieni purtând salopete verzi şi tenişi în picioare se uitau fără pic de suspiciune laTanger, care citea pe puntea de la pupa, cu ochelari de soare, costum de baie, pălărioară de pânză şi aparentă indiferenţă faţă de scena ce se desfăşura sub ochii ei. Istoria pe care Pilotul tocmai o povestise în fraze scurte şi convingătoare, fără a-i da cine ştie ce importanţă, despre doi turişti amatori de scufundări submarine care îi închiriau barca, şi presupusa căutare sportivă a unui vas de pescuit naufragiat cu câţiva ani în urmă chiar în apele acelea – era vorba de *Leo y Vero,* din Torrevieja – i se păruse rezonabilă locotenentului; în special când află că bărbatul care tocmai ieşea din apă şi îi saluta nonşalant făcându-le semne cu mâna după ce aninase cele două butelii de chingile lor, de scăriţa de la pupa, cu un aer vag surprins, era originar din Cartagena şi ofiţer al Marinei comerciale. Patrula plecă după ce locotenentul se mulţumi să arunce o privire peste permisul de scufundător al lui Coy şi să-i recomande să-l reînnoiască, pentru că expirase de un an şi jumătate; iar când fu la mai bine de juma de milă la capătul unei siaj drept şi alb, şi Tanger închise cartea din care nu fusese în stare să citească niciun rând măcar, şi toţi trei se priviră cu o tăcută uşurare, Coy se lăsă iar să cadă în mare cu buteliile de aer comprimat în spate, coborî până la marcajul celor trei metri

obligatorii şi rămase acolo, înconjurat de meduze albe sau mai închise la culoare care treceau pe lângă el încet, purtate de curent, până când se diluară bulele de azot ce începeau să i se formeze în sânge din cauza ieşirii precipitate din apă.

•

În ziua a cincea, duneta brigantinei era suficient de degajată pentru o primă cercetare serioasă. Aproape toată lemnăria punţii dispăruse, iar structura dezgolită a cocii la pupa descoperea o partedin cabina căpitanului, resturile unui perete ţinându-se totuşi în picioare, o cambuză şi cabina alăturată, care era cea a pasagerilor. În felul acesta, „sub cerul liber” Coy putu începe căutarea dezgropând haosul de obiecte, bucăţi şi fragmente de lemn ce se îngrămădeau formând un strat de aproape un metru grosime. Excavà cu mănuşile trase pe mâini şi cu o lopată cu coadă scurtă, aruncând resturile inutile peste bord, în afara cocii, oprindu-se din când în când până se depunea norul de sedimente. Astfel dezgropă lucruri care în alte împrejurări i-ar fi stârnit curiozitatea; dar pe care acum se mulţumea să le dea la o parte, nerăbdător: ferecături diverse, stacane şi urcioare din cositor curat sau în aliaj cu zinc şi plumb, un candelabru, fragmente de sticlă şi de olărie. Dădu peste o parte dintr-o sabie a cărei lamă dispăruse din cauza coroziunii; era un mâner de bronz, mare, cu ciotul unei lame late şi cu enorme apărători pentru mână: o sabie fără altă întrebuinţare decât aceea de a tăia în carne omenească în timpul abordajelor. Găsi de asemenea, aglomerat de aderenţe marine, un bloc de gloanţe pentru muschetă care păstra forma cutiei de lemn cu care se scufundaseră, deşi aceasta nu mai exista. Îngropată în nisip, găsi o jumătate de uşă cu toate ferecăturile ei de fier şi cu cheia în broască; de asemenea, ghiulele rotunde de tun de patru livre, cuie şi piroane pietrificate de fier cu interiorul prefăcut în pete de rugină, şi altele din bronz care se păstrau într-o stare mai bună. Sub tăbliile distruse ale unui dulap în perete dădu peste ceşti mari şi farfurii de ceramică de Talavera miraculos de întregi şi de curate, încât se puteau citi pe ele mărcile fabricanţilor. Găsi o pipă de lut ars, două muschete pline de melcişori de mare, disculeţe înnegrite şi lipite unele dealtele care păreau monede de argint, sticla spartă a unei clepsidre cu nisip şi de asemeni o riglă articulată din alamă, care cândva trasase rute pe hărţile lui Urrutia. Din motive de siguranţă, şi în

special după vizita Gărzii Civile, hotărâseră să nu aducă pe *Carpanta* niciun obiect care ar fi putut stârni bănuieli; dar Coy făcu o excepţie când dezgropă un instrument acoperit de aderenţe calcaroase: la origine era compus din metal şi lemn, deşi acesta din urmă i se fărâmiţă printre degete atunci când scutură obiectul ca să-l cureţe, rămânând din el doar un braţ cu piese prinse în partea superioară, şi un arc în cea de jos. Emoţionat, îl recunoscu fără dificultate: ţinea în mână părţile metalice, din alamă şi bronz, corespunzând braţului şi sectorului circular gradat ale unui vechi octant: poate chiar cel pe care îl folosise pilotul lui *Dei Gloria* ca să stabilească latitudinea. Era un troc bun, se gândi. Un octant din secolul al XVIII-lea, în schimbul sextantului pe care îl vânduse la Barcelona. Îl puse bine deoparte, astfel încât să dea imediat de el mai târziu. Însă dacă ceva îl zgudui cu adevărat, fu ceea ce găsi într-un cotlon al cambuzei, acoperit de minuscule filamente cenuşii în spatele rămăşiţelor unui cufăr: un simplu colac de parâmă perfect răsucit, cu un nod bine strâns pe ultimele două volte, aşa cum îl lăsaseră acolo mâinile pricepute ale unui marinar conştiincios, stăpân pe meseria sa. Acel colac de parâmă intact îl emoţionă pe Coy mai mult decât tot ce descoperise până atunci, mai mult chiar decât osemintele echipajului lui *Dei Gloria.* Strânse tare în dinţi muştiucul de cauciuc ca să-şi reprime un rictus de amărăciune: tristeţea nesfârşită pe care o simţea punându-i-se ca un nod în gât şi ca o cocleală în gură pe măsură ce descoperea tot mai multe urme ale echipajuluimort în naufragiu. Cu două veacuri şi jumătate înainte, bărbaţi ca el, marinari obişnuiţi cu marea şi primejdiile ei, mânuiseră obiectele acelea. Calculaseră rute şi direcţii cu rigla de alamă, răsuciseră parâme, măsuraseră carturile de strajă răsturnând clepsidra cu nisip, obţinuseră înălţimea aştrilor cu octantul. Se căţăraseră pe vergile alunecoase luptând cu vântul care se chinuia să-i smulgă de pe şarturi, şi îşi urlaseră groaza şi vitejia lor umilă pe oscilanta arboradă, strângând vela cu degete înţepenite, înfruntând vijelia de nord-vest în Atlantic sau mistralul şi *lebeche*-le asasin din Mediterana. Se bătuseră amarnic cu lovituri de tun, răguşiţi de strigăte, cenuşii de praf de puşcă, înainte de a se lăsa la fund cu resemnarea oamenilor care îşi fac bine treaba şi îşi vând scump pielea. Acum, oasele tuturor erau risipite de jur împrejur, printre resturile lui *Dei Gloria.* Iar Coy,

mişcându-se încet pe sub panaşul de bulbuci ce suia în linie dreaptă în penumbra aceea atât de asemănătoare unui giulgiu, se simţea ca jefuitorul venit pe furiş să violeze pacea unui tumul.

•

Lumina deschizăturii se legăna leneş pe pielea goală a lui Tanger. Era o pată de soare mică, dreptunghiulară, ce urca şi cobora odată cu mişcarea ambarcaţiunii, şi care îi lunecă pe umeri şi pe spate când ea se dezlipi de Coy, sufocată încă de efort, deschizând gura ca un peşte scos din apă. Părul, pe care zilele petrecute pe mare i-l decoloraseră la vârfuri albindu-i-l aproape complet, îi stătea lipit de faţă de năduşeală. Şi sudoarea aceea îi ţâşnea prin pori făcând să lucească plăcuţa de soldat de la capătul lănţugului de argint; i se scurgea între sâni, se aduna în picături peste buza de sus şi pe gene. Pilotul se afla la douăzecişi şase de metri sub ei, lucrând în tura lui de imersiune; soarele aproape vertical încingea cabina principală ca pe un cuptor, şi Coy, sprijinit de banca de sub scăriţa ce ducea la punte, îşi lăsa mâinile să lunece pe şoldurile umede ale femeii. Se îmbrăţişaseră chiar acolo, pe neaşteptate, când el îşi scotea vesta de neopren şi căuta un prosop după ce muncise jumătate de oră pe epava lui *Dei Gloria,* şi ea trecu pe lângă el, atingându-l din neatenţie. Şi deodată toată oboseala lui dispăru ca prin farmec, iar ea rămase foarte liniştită, privindu-l cu acea concentrare tăcută cu care se uita uneori la el; şi o clipă mai târziu erau înlănţuiţi la picioarele scăriţei, înverşunându-se unul împotriva celuilalt de parcă s-ar fi urât. Acum el se sprijinea de spetează, sfârşit, iar ea se extrăgea încet, inexorabil, întorcându-se şi eliberând prin gestul ei carnea umedă a lui Coy, cu pata aceea de soare care aluneca peste ea, şi cu privirea, care din nou era de un albastru metalic, albastru închis, bleumarin, albastru de fier brunat, îndreptată în sus, spre lumina şi soarele ce se revărsau de pe punte prin tambuchi. Atunci Coy, de jos, aproape culcat pe bancă, o văzu suind goală pe scăriţă ca şi când pleca definitiv. Cu toată căldura din jur, simţi un fior străbătându-i pielea, exact în acele locuri care păstrau urma ei; şi deodată se gândi: într-o zi va fi ultima oară. Într-o zi mă va părăsi, sau vom muri, sau voi îmbătrâni. Într-o zi va ieşi din viaţa mea sau eu dintr-a ei. Într-o zi nu voi avea decât imagini de care să-mi reamintesc, iar apoi nu voi mai avea

nici măcar viaţă cu care să recompun imaginile acelea. Într-o zi totul se va şterge şi poate chiar azi e pentru ultima oară. De aceea continuă s-o privească tot timpul urcând pe scăriţa tambuchiuluipână dispăru pe punte, pe când îşi întipărea cele mai mici detalii în memorie. Făcu asta cu deosebită atenţie şi ultimul lucru pe care îl reţinu din secvenţa aceea fu o picătură de spermă ce luneca încet pe faţa interioară a uneia din pulpele ei, şi care, ajungând la genunchi, reflectă deodată lumina ca de chihlimbar a unei raze de soare. Apoi ea ieşi din câmpul lui vizual şi Coy auzi plescăitul cu care se aruncase în mare.

•

Noaptea aceea şi-o petrecură ancoraţi deasupra lui *Dei Gloria.* Acul giruetei se rotea nehotărât lângă becul aprins în vârful catargului, iar apa liniştită reflecta ca o oglindă scăpărarea intermitentă a farului de la Capul Palos, aflat la şapte mile nord-est. Apărură atâtea stele, încât cerul părea să se apropie de mare; şi până când nu fură prea multe ca să le mai poată distinge cu uşurinţă, Coy stătu jos pe puntea de la pupa, privindu-le şi trasând între ele linii imaginare care permiteau identificarea lor. Triunghiul de vară începea să urce spre sud-est, şi se putea observa o urmă din Cosiţa Berenicei, ultima care dispărea dintre toate constelaţiile primăverii. Către est, strălucitoare pe fundalul negru ca fundul ceaunului, centura vânătorului Orion era foarte vizibilă; şi trăgând o dreaptă de la Aldebaran la ea, peste Câinele Mare, găsi lumina izvorâtă cu opt ani înainte din Sirius, steaua dublă cea mai strălucitoare de pe cer, acolo unde Calea Laptelui îşi prelungea siajul în direcţia sud, în drum spre regiunile Lebedei şi Acvilei. Toată acea lume de lumini şi imagini mistice se mişca lent deasupra capului său; iar el, ca în centrul unei ciudate sfere, lua parte la tăcerea şi pacea lor infinite.

— Nu mă mai înveţi numele stelelor, Coy.

N-o auzise apropiindu-se, până nu fu chiar lângă el. Se aşeză foarte aproape, neatingându-l însă, cu picioarele pe treptele pupei.

— Ţi le-am spus pe toate câte le ştiu.

Apa clipoci uşor când ea îi sparse oglinda cu picioarele-i desculţe. La intervale regulate, raza farului îi evidenţia ceva mai mult conturul imprecis al umbrei.

— Mă întreb – zise ea – ce-ţi vei aminti despre mine.

Vorbise încet, pe un ton coborât. Şi nu era o întrebare, ci o confidenţă. Coy reflectă la asta, tăcut.

— E prea devreme ca să ştiu – răspunse, în sfârşit –. Şi nu s-a terminat încă.

— Mă întreb ce-ţi vei aminti când se va fi terminat.

Coy dădu din umeri, ştiind că ea nu-i putea vedea gestul. Şi urmă o tăcere.

— Nu ştiu ce mai aştepţi – adăugă Tanger după puţin timp.

El continuă să tacă. Din cabina principală se auzea radioul VHF: era zece şi un sfert, şi Pilotul asculta buletinul meteorologic al zilei următoare. Umbra femeii nu se clintea:

— Există călătorii – murmură ea – pe care nu le putem face decât singuri.

— Cum e moartea.

— Nu pomeni de asta – protestă ea.

— Moartea de unul singur, îţi aminteşti? Ca atunci cu *Zas*... Odată mi-ai vorbit de spaima asta a ta de a o înfrunta singură.

— Taci.

— Mi-ai cerut să fiu aproape. M-ai pus să jur.

— Taci.

Coy se lăsă să cadă până se sprijini cu spatele de tăbliile punţii, cu bolta cerească deasupra-i desfăşurându-i-se dinaintea ochilor. Silueta întunecată se aplecă peste el: o gaură neagră printre stele.

— Ce-ai putea face tu?

— Te-aş ţine de mână – răspunse Coy –. Te-aş însoţi în călătoria aceea, ca să nu pleci singură.

— Nu ştiu când va fi asta. Nimeni n-o ştie.

— De aia vreau să rămân cu tine. În aşteptare.

— Ai face tu asta?... Ai rămâne cu mine ca să aştepţi?... Ca să nu mă laşi singură când îmi va bate ceasul?

— Desigur.

Silueta obscură lăsă cerul liber. Se dădea la o parte, revenind la poziţia dinainte. Privea apa întunecată, sau firmamentul.

— Ce stea e aceea?

Coy urmări direcţia arătată de umbra neagră a mâinii ei.

— Regulus. Gheara din faţă a Leului.

Tanger părea să se uite cu capul dat pe spate, căutând animalul descris în luminile ce pâlpâiau acolo sus. După încă un moment reîncepu să se joace cu picioarele în apă.

— Poate că eu nu te merit, Coy.

Vorbi abia auzit. El închise ochii, golindu-şi încet tot pieptul de aer.

— Asta-i treaba mea.

— Te înşeli. Nu-i treaba ta.

Rămase tăcută, stârnind zgomot doar în mare. Picioarele ei frământau în continuare apa neagră.

— Eşti un om dintr-o bucată – zise pe neaşteptate. Pe cuvânt că eşti.

Coy deschise ochii mari ca să şi-i umple cu stele şi să facă faţă amărăciunii care îi iradia din piept. Deodată se simţea părăsit, lăsat de izbelişte, lipsit de apărare. Nu îndrăznea să se clintească dinloc, parcă temându-se că orice mişcare i-ar fi putut spori durerea făcând-o insuportabilă.

— Eşti mai bun decât mine – continua ea – şi decât toţi cei pe care i-am cunoscut până acum. Păcat că...

Se întrerupse şi tonul ei era schimbat când vorbi din nou. Mai dur şi mai sec, definitiv:

— Păcat că.

Urmă o altă tăcere. O stea căzătoare se prăbuşi undeva departe, înspre nord. Să-mi pun o dorinţă, gândi Coy. Trebuie să-mi exprim o dorinţă, iute. Dar minuscula scânteie se stinse înainte ca el să-şi poată duce gândul până la capăt.

— Unde erai când am câştigat cupa mea de argint la înot?

Să rămână cu mine, ceru în sfârşit. Ea să rămână cu mine. Dar nu mai văzu stele căzătoare pe firmamentul îngheţat. Toate erau fixe şi implacabile.

— Trăiam – răspunse –. Mă pregăteam să te cunosc.

Rosti aceasta cu simplitate, apoi tăcu iar. Era o părere de lumină pe chipul întunecat al lui Tanger. Un dublu reflex foarte slab. Ea îl privea:

— Eşti un om dintr-o bucată.

După ce repetă cuvintele acelea, umbra se înclină mai mult, şi el simţi gura umedă a femeii peste a lui. Apoi Tanger se sculă în picioare.

— Deie Sfântul – zise – să găseşti cât de curând o navă bună.

•

Cadrul din plumb al unui spirai mai avea încă prinse de el cioburi de sticlă. Se îndepărtă niţel lăsând să se depună norul de sedimente, apoi continuă să lucreze. Ajunsese la un loc din

cabina căpitanului unde nisipul, abia scos de acolo, avea supărătoarea tendinţă să reocupe spaţiul lăsatliber, încât trebuia să facă un du-te-vino constant cu lopata scurtă ca să-l arunce peste bord. Or, asta îl obosea serios şi îl făcea să consume mai mult aer decât se cuvenea; bulbucii lui bolboroseau şi urcau într-un ritm superior celui normal, aşa că lăsă lopata la o parte şi se îndreptă spre resturile unei coaste a corăbiei, sprijinindu-se de ea ca să se odihnească şi să-şi convingă plămânii să fie mai puţin exigenţi. Sub picioarele lui zăcea o ghiulea de tun cu lanţ, din cele folosite în vechime ca să facă prăpăd prin greementul inamicului, pe care Pilotul o dezgropase în scufundarea precedentă. Starea ei de conservare era mai mult decât rezonabilă, graţie nisipului care o conservase două secole şi jumătate; poate că era una din cele trase de vasul corsar, care îşi încheiase acolo traiectoria după ce produsese stricăciuni în tachelajul şi velatura brigantinei. Coborî puţin ca s-o vadă mai bine – la ce-l duce mintea pe om ca să-şi distrugă semenul, se gândea –, şi atunci, printr-o crăpătură de la baza unui perete de lemn, văzu apărând de foarte aproape capul unui epinefel. Era mare, gros de o palmă, cu un sinistru ton întunecat. Îşi căsca spasmodic fălcile, prost dispus de pătrunderea pe teritoriul lui a acelei ciudate fiinţe bolborositoare. Coy dădu înapoi prudent în faţa gurii deschise, ai cărei dinţi îi puteau reteza jumătate de braţ dintr-o singură muşcătură, şi se duse după puşca-arbaletă submarină care atârna de cablul cu flotoarele dezumflate şi cu celelalte ustensile. Montă harponul pe corzile de gumă încordate şi se întoarse unde îl aştepta epinefelul. Detesta să omoare peşti; însă nu putea lucra printre tăbliile putrede de lemn sub ameninţarea unor dinţi încovoiaţi şi otrăvitori. Animalul continua să stea de strajă sub peretele despărţitor, apărându-şi intrarea spaţiului domestic: homesweet home. Rămase cu ochii lui răutăcioşi aţintiţi asupra lui Coy când acesta se apropie cu arbaleta în mână, îndreptând-o spre fălcile-i deschise. N-am nimic personal cu tine, camarade. Numai că n-ai noroc. Apăsă pe trăgaci, şi epinefelul se zbătu tras în ţeapă, muşcând cu furie din bucata de oţel ce îi ieşea din gură, până când Coy scoase cuţitul şi îi reteză măduva spinării în dreptul cefei.

Se întoarse la lucru, curăţind un colţ al încăperii unde se îngrămădiseră blăni putrede de lemn şi obiecte. Nisipul

acoperea iar şi iar golurile deschise de mâinile lui, iar melcişorii de mare, tăioşi, şi resturile de metal îi prefăcuseră mănuşile în zdrenţe – era a treia pereche pe care o distrugea acolo jos – şi degetele într-un hăţiş de tăieturi şi zgârieturi. Dădu peste ţeava unui pistol al cărui pat de lemn dispăruse demult, peste un crucifix ce părea de argint, negru şi acoperit de aderenţe, şi peste un pantof de piele aproape intact, cu cataramă cu tot. Apoi înlătură nişte scânduri care se făcură praf sub târnăcop, urcă sus ca să lase să se depună sedimentele, şi când coborî înapoi văzu un fel de bloc întunecat plin de aderenţe roşcate şi maronii. La prima vedere părea o cărămidă mare, pătrată. Dori să-l mişte din loc, dar i se păru lipit de fund. Şi-i imposibil, îşi zise. Sipetele cu comori au un capac care când se deschide îţi descoperă interiorul sclipitor, perlele şi nestematele şi monedele de aur. Şi smaraldele. Sipetele cu comori n-au aspectul ăsta şters al unui bloc calcaros şi oxidat, nici nu apar din senin sub un pantof vechi şi niscai scânduri. Aşa că-i imposibil ca drăcia asta din faţa mea să fie tocmai ce căutăm. Smaralde mari cât nucile, irişii Diavolului şi alte alea. E prea simplu.

Excavă nisipul din jurul blocului cu aderenţe, luminându-l bine cu lanterna ca să-i vadă culorile reale. Avea cam două palme lungime, alte două lăţime şi ceva mai puţin ca grosime; iar unghiurile drepte păstrau colţare de bronz ce pătau în verde incrustaţiile şi melcişorii dimprejur. Restul era acoperit cu o crustă rigidă şi fărâmicioasă, cu bucăţele de lemn putrezit şi cu pete de rugină. Bronz, lemn şi fier în descompunere, prevăzuse Tanger; şi le mai spusese că dacă găsesc ceva prezentând aceste caracteristici, să facă bine şi să mânuiască acel ceva cu deosebită grijă. Fără lovituri, fără scormonit în interior. Smaraldele, dacă de ele era vorba, mai mult ca sigur că erau lipite unele de altele într-un bloc calcaros ce trebuia desfăcut doar pe cale chimică. Iar smaraldele erau foarte fragile.

Scoase blocul din nisip fără mare greutate. Nu părea prea greu, cel puţin în apă; dar categoric era un sipet. Rămase nemişcat mai bine de un minut, respirând rar, eliminând bulbuci într-un ritm tot mai lent, până se mai linişti puţin, şi pulsul nu-i mai bătu toaca în tâmple, iar inima care i-o luase razna reveni la normal sub vesta de neopren. Ia-o cu calm, marinare. Sipet ori nesipet, tu ia-o cu mult calm. Fii şi tu o dată flegmatic în viaţa ta, pentru că nervii nu se potrivesc deloc, dar deloc, cu faptul de

a respira la douăzeci şi şase de metri adâncime aer comprimat la două sute de atmosfere presiune. Aşa că mai rămase acolo un pic, apoi se duse după unul din flotoarele din plastic, fixă o reţea de nailon foarte fină în formă de pungă la capătul lui şi o asigură de cârlig cu un nod marinăresc. Puse blocul în reţea, şi din muştiucul lui lăsă să scape puţin aer comprimat ca să umfle pe jumătate flotorul. Apoi, în pofida instrucţiunilor lui Tanger,scormoni puţin prin bloc cu vârful cuţitului, desprinzând o parte din crustă, dar negăsind nimic special. Mai scormoni o vreme, şi o bucată cam cât o jumătate de pumn se desprinse din rest. O luă ca să se uite la ea mai îndeaproape la lumina lanternei, şi atunci un fragment din bucata aceea se desprinse la rândul lui, căzând foarte încet până se depuse pe nisipul fundului. Era o piatră translucidă cu forme neregulate şi cu muchii drepte, poliedrice. De culoare verde-smarald.

XVI• Cimitirul Vaselor Fără Nume

„Cum făcut-ai tu oare de l-ai înşelat mereu
şi l-ai dus de nas cu păcăleli pe inocentul acesta?”

Apollonios din Rodos, *Argonauticele*

Oraşul se vedea în fund, pitulat sub castel într-o pâclă de tonuri albe, cenuşii şi albastre accentuată de lumina de asfinţit. Soarele începea să apună peste silueta masivă a muntelui Roldán, când *Carpanta,* primind vântul la babord cu focul genovez desfăşurat şi cu vela mare cu o terţarolă, se angajă pe deschizătura dintre cele două faruri, trecând pe sub meterezele vechilor forturi care păzeau gura portului. Coy ţinu direcţia până când avu între travers şi pupa farul Navidad şi undiţele pescarilor aşezaţi printre blocurile sparge-valurilor. Atunci puse roata timonei sub vânt şi pânzele fluturară pe când velierul naviga cu prova în vânt, oprindu-se în apa liniştită de la adăpostul digului. Tanger învârtea manivela unui vinci, strângând focul genovez, când el dădu drumul carabinierei fungii velei mari, iar aceasta căzu alunecând de-a lungul catargului. Apoi, în timp ce Pilotul o strângea pe ghiu, Coy acţionă motorul şi îndreptă prova spre Espalmador, în direcţia cocilordezmembrate şi a structurilor ruginite ale vaselor fără nume.

Tanger termină cu strânsul şcotelor şi rămase uitându-se la el; îl privi lung, de parcă i-ar fi studiat chipul, iar el răspunse schiţând un zâmbet. Ea făcu la fel, apoi se duse de se aşeză cu coatele pe tambuchi, întoarsă spre prova, unde Pilotul deschisese puţul ancorei. Coy privi spre cheiul comercial, la vaporul *Felix von Luckner* care era acostat lângă un mare vas de călători, şi regretă că acostarea lor fusese clandestină. I-ar fi plăcut să înalţe pe catarg, aşa cum comandanţii submarinelor germane arborau pe turelă steguleţe cu tonajul scufundat de ei, un semnal de victorie. Ne-am întors de la Scapa Flow, misiune îndeplinită. Dau de ştire că tezaurele există şi că avem unul la bord.

Fiindcă smaraldele erau la bordul *Carpantei.* Blocul de aderenţe calcaroase care le conţinea, învelit în mai multe straturi protectoare de spumă de polistiren expandat, era împachetat într-o geantă de voiaj cu aspect nevinovat. Îl curăţaseră cu multă grijă înainte de a-l ambala, aproape necrezându-şi ochilor, stupefiaţi că aduseseră la realitate visul pe care Tanger – *Cler/ Iezuiţi/ Diverse nr. 356* – şi-l făcuse cândva în faţa unui vraf de hârţoage vechi. Era ca un nor în care pluteau tustrei, până într-atât încât Coy nu îndrăzni să-i detalieze Pilotului valoarea aproximativă pe care blocul acela pietros şi murdar recuperat din mare ar putea-o atinge pe piaţa clandestină a comerţului internaţional cu giuvaiere. Nici Pilotul nu puse întrebări; însă Coy îl cunoştea bine şicapta o nelinişte neobişnuită în spatele aparentei indiferenţe a marinarului: o strălucire specială a ochilor, o formă deosebită a tăcerilor; o curiozitate bine strunită de pudoareaoamenilor mării, siguri pe lumea lor dar plini de nesiguranţă, timiditate şi întrebări neliniştitoare în faţa curselor şi ispitelor uscatului. Iar lui Coy îi era teamă să-l sperie spunându-i că două sute de smaralde neprelucrate, chiar şi vândute în pierdere de Tanger la un sfert din valoarea lor finală, ar produce un beneficiu minim de câteva milioane de dolari. O cifră pe care, oricâtă imaginaţie ar fi avut, Pilotul nu şi-ar fi putut-o închipui niciodată. Oricum, planul era ca ei să aştepte câtva timp, timp în care Tanger negocia cu intermediarii, apoi să se procedeze la o împărţire a beneficiilor – 70% pentru ea, 25% pentru Coy şi 5% pentru Pilot – ce urmau a fi încasate într-o formă suficient de discretă ca să nu stârnească bănuieli. Tanger se ocupase de stabilirea mecanismelor adecvate în timpul vizitei pe care o făcuse cu nişte luni în urmă la Anvers, unde contactul ei local avea relaţii cu bănci din Caraibe, Zürich, Gibraltar şi insulele englezeşti din Canal. Nimic nu-l împiedica mai târziu pe Pilot să-şi cumpere o nouă *Carpanta* înmatriculată la Jersey, de exemplu; nici pe Coy să încaseze mult timp, pe când îşi recăpăta licenţa de marinar, un salariu lunar frumuşel de la o ipotetică companie de navigaţie situată în Antile. În ce-o privea, răspunsese Tanger unei întrebări a lui Coy neridicându-şi ochii de pe pensula pe care o mânuia în clipa aceea ca să cureţe aderenţele blocului de smaralde, ce avea de gând să facă era numai treaba ei.

Vorbiseră de toate acestea în ultima noapte pe mare, la lumina mesei hărţilor, după ce ridicaseră la bord cu deosebită grijă sipetul iezuiţilor de pe *Dei Gloria.* Îl spălară întâi în apă dulce, apoi, cu răbdare, cu instrumentele potrivite şi cu câteva manuale tehnice sub ochi, Tanger elimină treptat cu dizolvanţi chimici stratul exterior de incrustaţiicalcaroase într-un lighean de plastic, pe când Coy şi Pilotul o observau cu un respect reverenţial, neîndrăznind să deschidă gura. La sfârşit apăruse suprafaţa unui aglomerat de cristale cu muchii drepte şi indicii de formaţii hexagonale, neprelucrate încă şi păstrând neregularităţile originare, care la lumina cabinei principale arunca suave reflexe de un verde albăstrui, curat şi transparent ca apa.

Erau smaralde perfecte, murmurase Tanger, fascinată, neoprindu-se din muncă; ştergându-şi cu dosul mâinii sudoarea care îi lipea părul de frunte. Stătea cu un ochi închis şi cu o lupă de bijutier în faţa celuilalt: o lupă mică şi scurtă, mărind de zece ori, şi se apleca peste bloc să-i observe interiorul de la trei centimetri distanţă, în timp ce îl lumina cu o puternică lanternă Maglite din diverse unghiuri. Verde translucid, cel mai autentic $Be_3Al_2Si_6O_{18}$ cu putinţă, pietre ideale ca strălucire, culoare şi limpezime. Studiase, citise, întrebase răbdător luni în şir, ca să emită acum acea decizie de expert, cu voce joasă. Smaralde de douăzeci până la treizeci de carate în stare brută, fără „grădini”, adică impurităţi, netede ca picăturile de untdelemn, care pe mâna unor bijutieri abili, după tăierea faţetelor în pătrat sau octogon în zonele cu cea mai frumoasă culoare ori refracţie, aveau să se transforme în nestemate preţioase pe care doamnele din înalta societate, soţiile sau amantele bancherilor, milionarilor, mafioţilor ruşi ori ale şeicilor petrolului le vor purta ca brăţări, diademe şi coliere, neîntrebându-se care le-o fi fiind originea, nici ce drum vor fi străbătut acele ciudate formaţiuni de silice, alumină, beril, oxizi şi apă, pentru care oamenii omorâseră şi muriseră de când e lumea lume, şi o vor face în continuare. Poate, cel mult, printrepuţinii iniţiaţi va merge vorba că unele din acele smaralde, cele mai frumoase, proveneau dintr-un naufragiu documentat, vechi de două secole şi jumătate; şi atunci preţul exemplarelor splendide, al celor mai mari şi mai măiestrit tăiate, avea să atingă cote neverosimile pe pieţele clandestine. În majoritatea lor, pietrele acelea scumpe

vor dormi din nou un somn lung în întuneric, de data asta în seifurile băncilor din lumea întreagă. Iar cineva, într-un discret atelier de pe o stradă din Anvers, îşi va multiplica averea.

Coy manevră cu bruscheţe ca să evite şalupa piloţilor care se apropia de la tribord, în drum spre unul din petrolierele ce aşteptau în faţa rafinăriei de la Escombreras. Nu fusese atent un moment, şi simţi de la prova privirea întrebătoare a Pilotului. În realitate, se gândea la Horacio Kiskoros. La prezenţa acestuia, pe care o intuia aproape. Şi mai ales se gândea la şeful lui. Cu smaraldele la bord, urma să cadă cortina peste ultimul act; şi lui Coy nu-i venea a crede că Nino Palermo avea să lase lucrurile să se termine aşa. Îşi amintea de avertismentele căutătorului de comori, de hotărârea sa de a nu fi eliminat din joc. Iar individul acela era dintre cei ce-şi pun în practică ameninţările. Se uită la Tanger, care, sprijinită de tambuchi, nemişcată, privea spre locul unde se îndreptau. Nu părea preocupată, ci absentă; cufundată în minunata realitate a visului ei verde. Însă Coy simţea cum îl cuprinde o nelinişte sporită; ca atunci când marea este limpede şi cerul curat, dar un nor negru apare la orizont, iar vântul îşi înteţeşte, într-un fel ce dă de bănuit, rumoarea în cordaje. Scrută cu presimţiri apăsătoare micul mol cenuşiu al debarcaderului. Fiind vorba de Palermo, întrebarea era cum şi când.Vântul *lebeche* de sud-vest sufla perpendicular pe mol şi de aceea Coy se apropie încet înainte şi puţin sub vânt în direcţia extremităţii acestuia, stopă motorul la o distanţă cam de trei lungimi de navă, iar ancora eliberată de Pilot căzu în apă cu un plescăit puternic. Când o simţi agăţată de fund, Coy acceleră puţin învârtind timona la maxim spre tribord, pentru ca velierul să se răsucească pe ancoră, cu pupa spre locul de acostare. Apoi aduse timona în ax şi maşina pe marş înapoi, şi în timp ce auzea cum zornăie zalele de lanţ ale ancorei pe vinciul de la prova, dădu îndărăt filând lanţul spre capul molului. La jumătate lungime de acesta opri motorul, se duse la pupa, luă capătul uneia din parâmele legate de tacheţi, şi cu el în mână sări pe uscat ca să oprească suava inerţie a *Carpantei* către chei. Apoi, pe când Pilotul scurta puţin din lanţ ca să lase barca pe locul ei, strânse bine parâma de una din babale – un mic şi ruginit tunuleţ vechi adâncit în beton până la fusuri – şi legă o a doua parâmă de altă baba. Velierul era acum imobil, înconjurat de vechile coci pe jumătate dezmembrate şi de suprastructurile

părăsite. Tanger se ridicase în picioare în cockpit şi când ochii ei se încrucişară cu ai lui Coy, acesta îi găsi mortal de serioşi.

— S-a sfârşit – zise el.

Ea nu răspunse. Se uita în depărtare, către celălalt capăt al molului, şi Coy se întoarse într-acolo, privind în spate. Aşezat pe resturile unei bărci de salvamar făcute ţăndări, uitându-se la ceas cu expresia omului ce se mândreşte cu punctualitatea lui la o întâlnire minuţios pregătită, se afla Nino Palermo.

•

— Recunosc – zise vânătorul de naufragii – că aţi făcut treabă bună.

Soarele tocmai se ascunsese dincolo de versantul lui San Julián şi în cimitirul navelor se îngroşau umbrele. Palermo îşi scosese haina, îndoind-o grijuliu pe una din băncile rupte ale bărcii de salvare, şi îşi sufleca tacticos mânecile cămăşii, făcând să lucească greul său ceas de la încheietura mâinii stângi. Formau un mic grup cu o aparenţă aproape cordială, toţi cinci sub puntea vechiului pachebot, conversând pare-se ca nişte buni prieteni. Şi erau în număr de cinci fiindcă, în afară de Coy, Tanger, Pilotul şi Palermo însuşi, se mai afla acolo şi Horacio Kiskoros. În realitate, prezenţa lui era hotărâtoare, pentru că dacă el n-ar fi fost de faţă, era greu de crezut că discuţia s-ar fi desfăşurat, aşa cum se întâmpla de fapt, păstrând un ton civilizat. Deşi poate că la aceasta contribuia şi faptul că, de astă dată, Kiskoros înlocuise cuţitul lui nelipsit cu un drăgălaş pistol cromat cu mânerul placat cu sidef, al cărui aspect ar fi fost inofensiv de n-ar fi avut gura ţevii neliniştitor de mare şi de îndreptată spre echipajul *Carpantei.* Mai cu seamă în direcţia lui Coy, despre ale cărui izbucniri temperamentale Kiskoros şi Palermo păreau să păstreze ingrate amintiri.

— Niciodată n-aş fi crezut că veţi izbuti – continuă Palermo. Zău că... Auzi dumneata. Amatori, eh?... Şi când colo, v-aţi descurcat de minune. Bravo, pe toţi sfinţii. Bine lucrat.

Era chiar sincer în admiraţia lui. Dădea din cap ca să-şi întărească vorbele, scuturându-şi codiţa cenuşie, zăngănindu-şi aurul atârnat la gât; şi din când în când se întorcea spre Kiskoros, luându-l ca martor. Scund, cu părul lucios de briantină, extrem de îngrijit în haina-i uşoară, cadrilată, şi cu papionul la gât, argentinianul încuviinţa spusele şefului său, nepierzându-l din vedere pe Coy cu coada ochiului.

— Să găseşti corabia aia – continuă vânătorul de comori – nu-i puţin lucru. Cu mijloacele voastre, asta înseamnă... Mda. Te-am subestimat, doamnă. Ca şi pe el, pe marinar – zâmbea ca un rechin dând târcoale unei hălci de carne. Eu însumi... Pentru Dumnezeu. Nu m-aş fi descurcat mai bine.

Coy se uită la Pilot. Ochii plumburii ai acestuia rămâneau atenţi, cu fatalismul celui care aştepta doar semnalul adecvat ca să acţioneze într-un sens sau altul; fie năpustindu-se la tipii aceia şi riscând să primească un glonţ, fie stând nemişcat şi sperând ca altcineva să decidă în situaţia dată. Tu faci cărţile, zicea privirea aceea. Tu le-mparţi. Dar Coy credea că şi-aşa îşi târâse prietenul prea departe; drept care nu făcu decât să-şi mijească niţel ochii. Stai cuminte. Deocamdată. Văzu că Pilotul şi-i mijea şi el în semn de răspuns, iar când se întoarse spre Kiskoros se convinse că acesta îi privea când pe unul când pe celălalt, în timp ce ţeava pistolului descria arcuri de cerc paralele cu gesturile lui. Eroul Malvinelor, decise Coy, îşi ştia bine meseria.

— Mă tem – conchise Palermo – că Deadman’s Chest va prelua comanda operaţiunilor.

Tanger îl studia neclintită, impasibilă. Rece ca o îngheţată de lămâie, constată Coy. Oţelul pupilelor ei era mai brunat şi mai dur ca niciodată. Se întrebă unde şi-o fi ţinând ascuns revolverul. Din păcate, nu asupra ei. Nu în bluginşii aceia, nici în tricoul de pe ea. Mare păcat.

— Ce operaţiuni? – întrebă ea.

Coy o observă cu atenţie, uimit. Palermo ridică puţin mâinile, cuprinzând între ele scena, barca. Cuprinzând toată marea.

— Cele de recuperare. De două zile mă tot uit la voi cu binoclul, de pe coastă... Înţelegeţi?... Şi-acum suntem parteneri.

— Parteneri la ce?

— Ei asta-i. La ce... La corabia aia. V-aţi făcut treaba... Şi încă de minune. Acum... Pentru Dumnezeu. Acum e rândul profesioniştilor.

— N-avem nevoie de dumneata în niciun fel. Am mai spus-o.

— Ai spus-o, e adevărat. Dar te-nşeli. Cum să n-aveţi nevoie de mine... Să vă intre bine-n cap. Ori sunt... Pentru Dumnezeu. Ori sunt implicat direct şi personal, ori vă stric afacerea, dumitale şi celor doi lupşori de mare.

— Asta nu se numeşte parteneriat.

— Îţi înţeleg punctul de vedere. Şi crede-mă că deplâng toată această scenografie pistolară. Însă gorila dumitale... – arătă spre Coy. Bun. M-am jurat că n-o să mă surprindă şi-a treia oară. Nici Kiskoros nu-i păstrează o mai bună amintire – îşi atinse maşinal nasul, întorcându-şi spre Coy ochii bicolori cu un amestec de ranchiună şi curiozitate. Prea agresiv, nu? Mult prea agresiv.

Kiskoros îşi răsucea mustaţa cu un rictus împroşcând vitriol. Faţa lui măslinie păstra încă urmele întâlnirii de pe plaja de la Águilas, şi poate de aceea părea mai puţin binevoitor decât şeful său. Pistolul i se mişcă semnificativ în mână, şi Palermo zâmbi văzându-i gestul.

— După cum vezi – iarăşi mutra de rechin, moare de poftă să-ţi bage un glonţ în burtă.

— Prefer – sugeră Coy – să i-l bage târfei care l-a fătat.

— Nu fi grobian – patronul lui Deadman’s Chest părea de-a dreptul scandalizat. Faptul că Horacio are pistolul îndreptat asupra dumitale nu-ţi dă dreptul să-l insulţi.

— Atunci, ăleia care te-a fătat. Pe dumneata.

— Drace. Recunosc că am o poftă nebună să ţi-l bag eu cu mâna mea. Numai că... Drace. Asta face zgomot, pricepi? – s-ar fi zis că Palermo era sincer interesat ca marinarul să priceapă –... Şi zgomotul îmi cauzează la afaceri. Plus c-ar putea s-o indispună pe doamna. Şi am obosit de atâta pălăvrăgeală. Tot ce vreau e să ajungem la un acord. Fiecare să-şi primească... E clar? Trebuie să cădem la învoială – îşi luase haina şi cu un gest îi invita să-l urmeze –. Dar întâi să ne facem comozi.

Se îndreptă spre coca bulkarrierului pe jumătate dezmembrat, neobosindu-se să vadă dacă îl urmau sau nu. În ce-l priveşte, Kiskoros se mulţumi să mişte ţeava pistolului, indicându-le direcţia. Aşa că Tanger, Coy şi Pilotul o luară după Palermo. Nu-şi ţineau mâinile sus, nici atitudinea argentinianului nu era explicit ameninţătoare; o simplă plimbare prietenească. Dar când se aflau la picioarele scării întinse de la rooful navei, şi Coy se opri un moment, şovăind, ca să se uite la Pilot, lui Kiskoros nu-i trebui nici jumătate de secundă să-i proptească pistolul de tâmplă.

— Încearcă să nu mori tânăr – susură foarte încet, cu inflexiuni de tango.

Străbătură culoare umede şi ruinate, cu cabluri atârnând din tavan şi cu pereţii despărţitori aproape demontaţi, apoi coborâră prin rugina varangelor şi bocaporţii goi, pe scara unei cale.

— Acum vom purta o lungă conversaţie – tocmai zicea Palermo –. Ne vom petrece noaptea flecărind, iar mâine vom putea... Da. Să ne întoarcem acolo cu toţii împreună. Am o navă cu echipamentul gata pregătit, la Alicante. Deadman's Chest la dispoziţia dumneavoastră. Discreţie absolută. Eficienţă garantată – făcu către Coy o strâmbătură batjocoritoare –. Bineînţeles: şoferul meuaşteaptă acolo, cu echipajul. Îţi trimite complimente.

— Să ne întoarcem unde? – întrebă Coy.

Palermo râse strâmb.

— Nu pune întrebări tâmpite.

Coy rămase cu gura deschisă, procesându-i spusele. Ce voia să spună? Se uita la Tanger, care rămânea impasibilă.

— Există şi altă opţiune? – întrebă ea, de parcă Palermo era un vânzător de enciclopedii în rate. Vocea îi suna a -5° Celsius.

— Da – răspunse celălalt în timp ce aprindea o lanternă. Dar e mai neplăcută pentru voi... Atenţie la cap. Aşa. Călcaţi aici, vă rog. Aşa – vocea lui răsuna tot mai jos, în cavităţile incintei metalice –. Opţiunea este că amicul Kiskoros vă poate închide aici pe timp nedefinit...

Făcu o pauză în timp ce îi lumina picioarele lui Tanger ca s-o ajute să atingă fundul calei. Mirosea a rugină şi a murdărie, amestecate cu aromele demult pierite ale mărfurilor conţinute cândva de acea incintă: lemn, grâne, fructe putrede, sare.

— Sau – adăugă – vă poate trage un glonţ în cap.

Când toţi ajunseră jos, cu Kiskoros şi cu pistolul lui aţintit asupra celor trei invitaţi, vânătorul de comori îşi folosi Dupont-ul de aur ca să aprindă fitilul unei lămpi cu petrol care ilumină locul cu o flacără sărăcăcioasă şi roşiatică. Atunci stinse lanterna, îşi atârnă haina de un cârlig şi îşi puse în buzunar bricheta, înainte de a le zâmbi din nou celor prezenţi.

— Îndepărtaţi-vă de scară. Toţi mai încolo, în fund, aşa... Făceţi-vă comozi.

În momentul acela Coy înţelese totul. Nu ştie, îşi zise. Nerodul ăsta şi piticul lui încă nu ştiu căsmaraldele se află la bordul *Carpantei* şi că toată bufoneria asta e inutilă, fiindcă le-ar fi fost de-ajuns să se ducă să le ia. Se uită iar la Tanger, minunându-se

de sângele ei rece. Cel mult părea plictisită; ca în faţa ghişeului unui funcţionar incompetent, aşteptând rezolvarea unei chestiuni. Se sfârşeşte totul, gândi cu amărăciune. Nu ştiu în ce fel nenorocit, dar se sfârşeşte. Şi tot nu pricep în ruptul capului din ce material e făcută tipa asta.

— Ei, şi-acum o să stăm la taclale puţintel – zise Palermo.

Coy văzu că Tanger făcea un gest incredibil: se uita la ceas.

— N-am timp de discuţii – zise ea.

Căutătorul de tezaure părea interzis. Vreo trei secunde rămase mut, cu o expresie de parcă nu-şi credea urechilor. Apoi zâmbi forţat.

— Ei, asta-i bună! – bâigui, pe când dinţii lui albi străluceau în lumina uleioasă a petrolului. Păi teamă mi-e că...

Redevenise dintr-odată foarte serios, studiind-o de parcă atunci o vedea pentru întâia oară. Apoi se uită la Kiskoros, la Pilot şi, în sfârşit, la Coy.

— Să nu-mi spuneţi că – murmură –... Nu se poate.

Făcu doi paşi fără nicio direcţie prin cală, puse o mână pe scară şi privi către strâmtul dreptunghi de lumină pală care se stingea încetul cu încetul sus, la tambuchi.

— Nu se poate – repetă.

Se întorsese din nou spre Tanger. Vocea îi era atât de răguşită încât parcă nu-i aparţinea.

— Unde-s smaraldele?... Unde?

— Asta nu-i treaba dumitale – zise Tanger.

— Lasă prostiile. Le-aveţi?... Să nu-mi spuneţi că le-aţi găsit deja!... Asta ar fi... Pentru Dumnezeu.

Vânătorul de comori începu să râdă; şi, de data asta, în locul râsului său obişnuit de câine ostenit, slobozi un hohot sonor care făcu să vibreze fierul pereţilor despărţitori. Un râs admirativ şi uluit.

— Jos pălăria, pe cuvântul meu. Şi cred că Horacio gândeşte la fel. Doamne, că prost am mai fost... Jur că... Bun, bun. Bine jucat – o contempla pe Tanger cu o curiozitate devorantă. Respectele mele, doamnă. Fenomenal de bine jucat.

Scosese un pachet de ţigări din buzunar şi îşi aprindea una. Flăcăruia gazului îi lumina mai tare pupila ochiului negru decât pe cea a ochiului verde. Era evident că îşi acorda o pauză ca să se gândească.

— Sper să nu mi-o luaţi în nume de rău – conchise –, dar asociaţia noastră tocmai s-a dizolvat.

Slobozea fumul încet, făcând ochii mici, uitându-se la grupul lor de parcă ar fi cumpănit ce să facă cu ei. Şi Coy înţelese, cu o dezolată resemnare interioară, că sosise clipa. Că acesta era momentul când trebuia să ia o hotărâre înainte ca alţii s-o ia pentru el; şi că, cu decizii proprii sau fără ele, exista posibilitatea ca peste câteva minute să zacă cu faţa în sus şi cu o gaură în piept. Oricum, asta nu trebuia să se întâmple fără să-şi încerce norocul, jucându-şi ultima carte. Şase jumate. Şapte. Şapte jumate. LUC: Legea Ultimei Cărţi. Până ce coca se sparge de pietre şi apa năvăleşte pe punte, rămâi neabătut la bord, pân' la capăt.

— Nu poţi câştiga mereu, înţelege – comenta Palermo. Ba chiar uneori nu câştigi niciodată.

Coy schimbă o privire cu Pilotul şi ghici aceeaşi hotărâre resemnată. De acord. Ne vedem la barul La Obrera să ciocnim un pahar. Acolo sau în orice altă parte. Cât despre Tanger, începând din acelmoment nu mai putea face nimic pentru ea, decât să-i uşureze în încăierare drumul spre scara ducând sus pe punte. De acolo, fiecare înota singur. La sfârşit, ea trebuia să se descurce şi fără mâna lui pe întuneric, când urma să-i bată ceasul. Pentru că el avea să dezlege amarele cu mult înainte. Avea s-o facă chiar atunci, secondat de Pilot, pe care îl ştia încordat, gata de înfruntare.

— Nici să nu-ţi treacă prin cap – Palermo îi ghicise intenţia şi schimba o privire prevăzătoare cu Kiskoros.

Coy calculă distanţa care îl despărţea de argentinian. Îşi simţea pulsul tot mai accelerat şi un gol în stomac: doi metri însemnau două împuşcături, şi nu ştia dacă cu lestul acela de plumb în trup mai putea ajunge până la el, nici în ce stare se va afla dacă va izbuti totuşi. În ce-l priveşte pe Pilot, spera ca Palermo să nu aibă o armă asupra lui; dar în toiul luptei nici Pilotul, nici Palermo n-aveau să mai fie treaba lui. Tanger afirmase asta odată, lângă cadavrul lui *Zas*: toţi murim singuri.

— Am pierdut prea mult timp – zise ea deodată.

Şi, spre stupefacţia tuturor, se îndreptă netulburată spre scară; parcă hotărâtă să părăsească o reuniune socială plicticoasă, nemaiţinând cont nici de pistol, nici de Kiskoros.

Palermo, care în clipa aceea îşi ducea ţigara la gură să tragă un fum, rămase stană de piatră, întrerupându-şi gestul.

— Ai înnebunit? Nu-ţi dai seama că... Aşteaptă!

Ea era acum la piciorul scării, cu mâna pe balustradă, şi într-adevăr părea gata să plece neţinând cont de nimic. Se întorsese pe jumătate şi privea împrejur nebăgându-l în seamă pe Palermo, întrebându-se parcă dacă n-a uitat ceva.

— Rămâi aici sau o să regreţi – zise ceacârul.

— Lasă-mă-n pace.

Palermo îşi ridică mâna cu ţigara, poruncindu-i lui Kiskoros să nu-şi folosească pistolul. Faţa argentinianului era o mască întunecată la lumina lămpii cu petrol. Coy îl privi pe Pilot şi se pregăti să sară. Doi metri, îşi reaminti. Poate că, graţie ei, acum pot străbate aceşti doi metri fără să fiu împuşcat.

— Îţi jur că... – tocmai zicea Palermo.

Deodată rămase mut şi ţigara îi căzu din mână, între picioare. Iar Coy, care se încordase tot ca să se năpustească înainte, simţi cum îi îngheaţă avântul înainte de a se folosi de el. Asta fiindcă pistolul lui Kiskoros descrisese o jumătate de cerc perfect, şi acum era îndreptat spre Palermo. Iar acesta scoase câteva sunete nedesluşite, ceva gen: ce naiba faci acolo sau ce mama mă-sii se-ntâmplă, neputând isprăvi nici măcar un singur cuvinţel, apoi rămase privind prosteşte ţigara care îi fumega între picioare, de parcă aceea era explicaţia aberaţiei, înainte de a-şi ridica iar ochii spre pistol, gata să recunoască că totul nu fusese decât o păcăleală a simţurilor sale şi că pistolul continua să ţintească în direcţia corectă; însă gura neagră a ţevii privea tot spre burta vânătorului de comori, iar acesta se uită în jur, la Coy şi la Pilot şi în sfârşit la Tanger. Îi măsură pe fiecare în parte, îndelung, de parcă s-ar fi aşteptat ca unul din ei să-i explice pe larg cele întâmplate. Abia apoi se întoarse spre Kiskoros.

— Pot să ştiu ce pizda mă-tii faci acolo?

Argentinianul rămase impasibil, la fel de îngrijit şi de cochet ca totdeauna, ţinând nemişcate cromul şi sideful pistolului său din mâna dreaptă, cu silueta-i măruntă proiectată de lampă pe peretele despărţitor. Nu avea mutră de ticălos, nici de trădător, nici de smintit, nici de nimic în special.Stătea acolo absolut normal, foarte manierat şi liniştit, cu părul lui dat cu briantină şi cu mustaţa-i tăiată milimetric, mai pitic, mai buenos-airean şi

mai melancolic ca oricând, în faţa şefului său. Sau, după toate aparenţele, a fostului său şef.

Palermo se întorsese iar către ceilalţi, dar de data asta mai mult spre Tanger.

— Cineva... Pentru Dumnezeu. Poate cineva să-mi spună ce se-ntâmplă?

Coy îşi punea aceeaşi întrebare, pe când simţea un gol ciudat în stomac. Tanger stătea tot acolo, la piciorul scării, sprijinită de balustradă. Deodată înţelese că nu era un truc: că ea va pleca într-adevăr.

— Se întâmplă – zise ea foarte lent – că acum ne despărţim cu toţii.

Golul din interiorul lui Coy i se extinse la picioare. Sângele, dacă în clipa aceea mai circula, probabil o făcea atât de încet încât ar fi fost incapabil să-şi găsească pulsul. Fără să-şi dea seama, se lăsă să lunece în jos puţin câte puţin, până rămase pe vine, cu spatele rezemat de peretele despărţitor.

— Paştele şi dumnezeii – blestemă Palermo.

Se uita la Kiskoros ca hipnotizat. Realitatea năvălea în sfârşit într-o formă coerentă în mintea lui. Şi pe măsură ce piesele se asamblau, expresia i se descompunea tot mai mult.

— Lucrezi pentru ea – zise.

Părea mai degrabă stupefiat decât indignat; ca şi cum principalul reproş de formulat era propria-i prostie. La fel de tăcut şi de nemişcat, Kiskoros lăsă ca pistolul îndreptat spre şeful lui să confirme constatarea.

— De când? – dori să ştie Palermo.

I se adresă lui Tanger care, sub lumina roşiatică a lămpii, părea pe punctul să se dizolve în umbre. Coy o văzu făcând un gest vag, de parcă data când argentinianul hotărâse să-şi schimbe tabăra n-ar fi avut nicio importanţă. Se uita din nou la ceas.

— Dă-mi opt ore – îi spuse lui Kiskoros, neutră.

Acesta încuviinţă, neslăbindu-l din ochi pePalermo; dar când Pilotul făcu o mişcare întâmplătoare, pistolul se mişcă şi el, ţintindu-l. Marinarul se uită la Coy, stupefiat, iar acesta ridică din umeri. Pentru el, de câtva timp încoace linia ce separa taberele era clară. Şi, ghemuit pe vine în colţ, se gândi la el însuşi. Spre surprinderea lui, nu simţea nici furie, nici amărăciune. Ce i se întâmpla era materializarea unei certitudini deseori intuite şi

uitate; aidoma unui curent de apă rece care i-ar fi năpădit inima şi ar fi început să se solidifice în straturi de polei. Totul fusese la vedere, înţelese el. Totul fusese clar de la început, în semne dispuse pe ciudata hartă nautică a ultimelor săptămâni: sondaje, profiluri de coastă, bancuri de nisip, stânci la suprafaţă. Ea însăşi îi furnizase toată informaţia care ar fi trebuit să-l alerteze; numai că el n-a ştiut sau n-a vrut să interpreteze indiciile. Acum el înnopta cu coasta asupra vântului, şi nimeni şi nimic n-avea să-l mai scoată de acolo.

— Zi-mi un lucru – stătea tot pe vine sprijinit de peretele despărţitor, indiferent la toţi ceilalţi, fixând-o pe Tanger –. Zi-mi un singur lucru.

Vorbea cu o seninătate de care el însuşi fu surprins. Tanger, care se avântase să urce scara, se opri, întoarsă spre el.

— Unul singur – admise.

Poate că-ţi datorez măcar răspunsul ăsta, preciza gestul ei. Am plătit în alte feluri, marinarule.Dar s-ar putea să-ţi fiu datoare măcar cu atât. Apoi voi urca scara, şi totul îşi va urma cursul, şi te las cu bine.

Coy arătă spre Kiskoros.

— Lucra deja pentru tine când l-a omorât pe *Zas*?

Îl privi tăcută, concentrată. Lumina lămpii cu petrol proiecta dâre întunecate pe pielea pistruiată. Se uită în sus, ca şi când s-ar fi pregătit să urce scara fără să răspundă; dar în cele din urmă păru să se răzgândească:

— Ai aflat răspunsul problemei cu cavalerii şi scutierii?

— Da – admise el –. Pe insulă nu-s cavaleri. Toţi mint.

Tanger se gândi puţin. Niciodată n-o mai văzuse zâmbind atât de straniu.

— Poate că tu ai ajuns pe insula aceea prea târziu.

Apoi urcă pe scară şi dispăru sus, în umbră. Iar Coy îşi dădu seama că mai trăise scena aceea, înainte. O rază de soare şi o picătură de chihlimbar, îşi aminti. Se uită la pistolul lui Kiskoros, la expresia dezolată a lui Palermo, la taciturna nemişcare a Pilotului, înainte de a-şi lăsa capul pe spate sprijinindu-l de peretele despărţitor din fier. Acum, certitudinea şi singurătatea lui erau atât de intense, încât păreau perfecte. Poate că, gândi, la urma urmei cel ce greşise era el, pentru că nu era nicidecum evident hotarul dintre cavaleri şi scutieri. Şi poate că, în felul ei, ea îi şoptise tot timpul adevărul.

•

Dacă stăteai să te gândeşti, trădarea are un gust ambiguu pentru victimă. Omul scormoneşte prin rană, desfătându-se cu propria-i agonie. Şi, aidoma geloziei, poate fi mai intens savurată de cel cesuportă consecinţele decât de responsabilul actului în sine. Era ceva plăcut la modul pervers în strania eliberare morală ce rezultă din ea; în dureroasa expectativă de a pândi indicii, sau în satisfacţia perfidă de a-ţi confirma suspiciunile. Iar Coy, care acum descoperea toate acestea, cugetă mult în noaptea aceea, lipit cu spatele de perete, în cala bulkcarrierului pe jumătate dezmembrat, lângă Pilot şi Nino Palermo, în faţa pistolului mânuit de Horacio Kiskoros.

— E o chestiune de răbdare – comenta argentinianul. Cum bine zis-a un poet compatriot de-al meu: când se crapă de ziuă, fiece hoţ e cu sfânta lui mamă.

Trecuse aproape o oră şi Kiskoros sfârşi prin a se dovedi moderat de locvace. După ce fostul lui şef îl făcu troacă de porci reproşându-i schimbarea de macaz, eroul Malvinelor se relaxă puţin; şi, poate în amintirea vechilor timpuri, strecură câteva confidenţe cu voce joasă, încurajat de penumbra lămpii cu petrol, de loc şi de lunga aşteptare. Nu era, constată Coy, un mare vorbitor; dar simţea, ca toată lumea, o anumită nevoie de a se justifica. Aflară astfel cum se apropiase prima dată Kiskoros de Tanger cu un mesaj din partea lui Palermo; şi cum ea, cu o admirabilă abilitate şi cu reflexe excelente, îi schimbase pe nesimţite panorama lealităţilor cu ocazia unei lungi discuţii – de la bărbat la bărbat, nuanţă Kiskoros – în care îi expuse avantajele unei asocieri mutuale: cu Palermo pe linie moartă şi cu treizeci la sută din beneficiile afacerii pentru argentinian, dacă era de acord să joace la ambele capete. Fiindcă, după cum preciză Kiskoros, viaţa nu-i decât un troc, tu-mi dai aia eu îţi dau asta etc. Şi mai ales fiindcă biştarii-s biştari. Nici nu mai zic că tipa, sublinie el, e o adevărată doamnă. Îi aminteade-o altă luptătoare, acolită a partizanilor *montoneros,* pe care o cunoscuse în 1976, colo departe, în cartierul scăldat în lumina lunii unde era sediul ESMA: după o săptămână de tortură cu *picana* electrică băgată peste tot, nu reuşiseră s-o facă să-şi spună numele de familie. Lui Coy îi veni uşor să şi-l imagineze, în timp ce mustaţa militară a fostului subofiţer Kiskoros se pleoştea într-un rictus nostalgic, în beciurile unde mirosul cărnii

electrocutate se amesteca cu aroma biftecurilor aduse de la Costanera, cu muzica de la Viejo Almacén şi cu râsul fetelor de pe *calle* Florida. „*Cache* Florida”, pronunţa Kiskoros, potrivindu-şi melancolic bretelele. Dar asta, se întrerupse cu un vădit efort, era altă poveste. Aşa că revenind la Tanger – la doamna, insista el –, ori de câte ori Nino Palermo îl trimitea s-o supravegheze sau s-o ameninţe, el îi ducea noi şi noi informaţii sigure. Complete, de la cap la coadă, cu subiect şi predicat. Iar asta includea Barcelona, Madrid, Cádiz, Gibraltar şi Cartagena. Tanger ştia întotdeauna când el era prin preajmă, după cum el, Kiskoros, era informat punctual de tot ce făcea ea cu Coy – sau, mă rog, de aproape totul, nuanţă cu delicateţe argentinianul. În ce-l privea pe Palermo, presupusul lui om de încredere îl intoxicase tot timpul cu informaţii limitate; până când vânătorul de tezaure, sătul de melopeile din pampas, hotărâse să vină la faţa locului ca să arunce o privire. Asta fu cât pe ce să strice toată combinaţia; dar, din fericire pentru Tanger, smaraldele se aflau deja la bordul *Carpantei.* Atunci Kiskoros nu mai avu încotro şi îi cântă în strună lui Palermo. Diferenţa era că acum, în loc să fie Coy şi Pilotul singuri în cală, vânătorul le ţinea şi el companie. Trei păsări dintr-o împuşcătură.Deşi, în legătură cu împuşcătura aceea, Kiskoros spera să nu fie nevoit s-o tragă.

— Lucrurile n-or să rămână aşa – zicea Palermo. Te voi găsi oriunde te vei... Fir-ai al naibii. Oriunde te vei ascunde. O să dau de ea şi-o să dau şi de tine.

Kiskoros nu părea prea neliniştit.

— Doamna e isteaţă foc şi ştie să se pună la adăpost – îi replică –. Iar pe mine mă bate gândul să plec tare departe... Poate mă-ntorc chiar în patrie, cu fruntea brăzdată de riduri, şi-mi cumpăr o fermă la Río Gallegos.

— De ce are nevoie ea de opt ore?

— Păi cum. Ca să pună pietrele la loc sigur.

— Şi să te lase cu buzele umflate, ca pe noi toţi.

— Nu – Kiskoros nega cu ţeava pistolului –. Între noi lucrurile-s clare. Are nevoie de mine.

— Vulpea asta n-are nevoie de nimeni.

Argentinianul se îndreptase din şale, încruntându-se urât. Ochişorii lui bulbucaţi îl fulgerau pe Palermo.

— Nu vorbiţi aşa despre ea.

Vânătorul de comori se holbă la el de parcă vedea marţieni verzi.

— Nu mă-nnebuni, Horacio. Nu mă... Ei, asta-i bună! Să nu-mi spui că şi pe tine te-a îmbrobodit.

— Tăceţi.

— Fenomenală chestie.

Kiskoros făcu un pas înainte. Pistolul îi era îndreptat direct spre capul fostului său şef.

— V-am spus să tăceţi. E o adevărată doamnă.

Nemaipăsându-i de armă, ceacârul privi sarcastic spre Coy.

— Trebuie să recunosc – zise – că tipa asta are... Mda. Clasă. Să vă îmbrobodească pe tine şi pe amicul tău nu era, presupun, foarte greu. Înce mă priveşte... Pentru Dumnezeu. Asta deja nu-i puţin lucru. Dar să-l ducă de nas pe nemernicul de Horacio... Înţelegi?... Asta-i deja operă de artă.

Şi suspină admirativ. Apoi îşi întinse mâna spre haină şi scoase din ea pachetul cu ţigări. După ce-şi puse una în gură rămase pe gânduri.

— Încep să cred că merită într-adevăr smaraldele.

Îşi căuta bricheta, absorbit de gânduri. Zâmbi batjocoritor:

— Suntem nişte tâmpiţi.

— Nu vorbiţi la plural – ceru Kiskoros.

— Bun. Rectific. Ăştia doi şi cu mine suntem nişte proşti. Tâmpitul eşti tu.

În momentul acela, sirena unui vapor care părăsea portul se făcu auzită prin pereţii de metal: un muget răguşit, scurt, cu care cei de pe punte avertizau o ambarcaţiune mai mică să lase drumul liber. Şi ca şi când mugetul acela era culminarea unui lung proces de reflexii care îl frământaseră pe Coy în decursul ultimei ore – în realitate, în mod inconştient, le dedicase mult mai mult timp –, văzu desfăşurat înaintea ochilor lui tot restul partidei, până la sfârşit. Îl văzu atât de amănunţit încât deschise gura, gata să scoată o exclamaţie. Fiecare din indiciile, bănuielile, întrebările care se adunaseră în ultimele zile căpătă deodată o semnificaţie. Până şi rolul pe care îl juca acum Kiskoros, inclusiv cele opt ore de răgaz şi alegerea acelei cale ca temniţă temporară puteau fi explicate în două cuvinte. Tanger se pregătea să părăsească insula, iar ei, scutierii înşelaţi, rămâneau acolo, abandonaţi:

— O şterge – zise tare.

Toţi se uitară la el. Nu deschisese gura de când Tanger dispăruse pe tambuchiul punţii.

— Şi se descotoroseşte de tine – adăugă în onoarea lui Kiskoros – ca de noi toţi.

Argentinianul îl scrută cu atenţie câteva momente bune. Apoi zâmbi, sceptic. Un broscoi dat cu briantină şi foarte dichisit. Autosuficient. Filfizon.

— Nu trânti aiureli.

— Abia acum văd totul limpede. Tanger ţi-a cerut să ne reţii până se face ziuă, nu-i aşa?... Apoi închizi tambuchiul, ne laşi aici şi te-ntâlneşti cu ea, da? La şapte sau la opt dimineaţa, în cutare loc. Zi-mi dac-am nimerit – tăcerea şi privirea argentinianului grăiau de la sine că, într-adevăr, nimerise. Dar are dreptate Palermo; ea n-o să vină. Şi-ţi voi spune de ce: pentru că la ora aceea va fi în cu totul altă parte.

Chestia asta nu-i plăcu defel lui Kiskoros. Expresia lui era la fel de întunecată ca gura neagră a pistolului.

— Te crezi foarte deştept, nu?... Păi n-aş prea spune c-ai fost aşa până acum.

Coy dădu din umeri.

— Se poate – recunoscu –. Dar până şi-un netot înţelege că un ziar deschis la o anumită pagină, nişte întrebări mai ciudate, o carte poştală, vreo două-trei vizite, o cutie de chibrituri şi o informaţie dată mai demult, întâmplător, de Palermo la Gibraltar, toate duc într-un loc anume... Vrei să-ţi povestesc, sau tac şi aşteptăm să descoperi singur?

Kiskoros se juca cu siguranţa pistolului, dar era evident că se gândea la altceva. Strângea din buze, nehotărât.

— Spune.

Uitându-se la el, Coy îşi sprijini din nou capul de perete.

— Să pornim de la faptul de netăgăduit – zise – că Tanger nu mai are nevoie de tine. Misiunea ta, de-a juca la ambele capete, de a-l controla pe Palermo, de-a mă convinge pe mine că ea e lipsită de apărare şi pândită de primejdii, se încheie în noaptea asta, când ne reţii pe când ea îşi ia tălpăşiţa. De la tine nu mai are nimic de obţinut. Şi-atunci ce crezi că face?... Cum o să plece cu un bloc de smaralde?... Cei de la aeroporturi se uită la bagajele de mână cu raze X, şi nu poate risca să expună comoara aceea atât de fragilă şocurilor suferite de un geamantan. O maşină închiriată lasă piste primejdioase. Un tren

înseamnă graniţe, controale şi mutări neplăcute dintr-o garnitură în alta... Îţi trece prin cap o altă soluţie?

Rămase tăcut, aşteptând răspunsul. Faptul că spusese toate acestea cu voce tare îl făcea să simtă o mare uşurare; de parcă împărtăşea cu alţii ruşinea şi fierea care îl măcinau pe dinăuntru. În noaptea asta toţi am fost serviţi cu prisosinţă, se gândi. Şeful tău. Bietul Pilot. Eu. Şi-ţi vei primi şi tu porţia, anormalule.

Însă concluzia veni de la Palermo, înainte ca argentinianul să deschidă gura. Vânătorul de comori tocmai se lovise cu palma peste picior:

— Bineînţeles. Un vapor... Un nenorocit de vapor!

— Exact.

— Mamă Doamne! Ce tipă formidabilă!

— E tipa mea.

În picioare lângă scară, zăpăcit, Kiskoros încerca să digere vorbele lor. Ochişorii lui de batracian se mutau de la unul la altul, şovăind între dispreţ, bănuială şi îndoiala rezonabilă.

— Prea multe supoziţii – contracară până la urmă. Te crezi foarte dibaci, dar nu emiţi decât ipoteze: tot eşafodajul ăsta al tău nu se sprijinăpe nimic... Nu există dovezi. Nu există niciun dat precis pe care să te bizui.

— Te-nşeli. Există – Coy se uită la ceasul lui de mână: se oprise. Se întoarse spre Pilot, care îi urmărea la fel de neclintit şi de atent din colţul lui. Cât e ceasul?

— Unşpe jumate.

Se uită la Kiskoros în bătaie de joc. Râdea printre dinţi; iar argentinianului, care nu putea şti că de fapt Coy râdea de sine însuşi, nu păru să-i placă rânjetul acela. Nu se mai juca la siguranţa pistolului, ci îl ţintea pe el.

— La unu noaptea – îi informă Coy – ridică ancora cargobotul *Felix von Luckner* al companiei Zeeland Ship. Pavilion belgian. Două călătorii pe lună între Cartagena şi Anvers, cu încărcătură de citrice, cred. Primeşte pasageri.

— Futu-i... – murmură Palermo.

— În mai puţin de-o săptămână – Coy nu-l scăpa din ochi pe Kiskoros –, ea va vinde smaraldele într-un anumit locşor de pe Rubenstraat pe care-l poate confirma fostul tău şef – îl invită pe Palermo cu un semn din cap... Spune-i.

— E adevărat – admise acesta.

— Deci asta-i – Coy râse iar în acelaşi fel foarte dezagreabil. Dar s-ar putea să ducă gentileţea pân-acolo încât să-ţi trimită o carte poştală.

De data asta Kiskoros primi lovitura din plin. Mărul lui Adam îi urca şi cobora spasmodic, în confuzia provocată de ciudata-i lealitate. Ca să vezi, îşi spuse Coy, până şi canaliile au o inimioară suferindă.

— Ea nu mi-a spus niciodată nimic de asta – Kiskoros se uita fix la el, acuzându-l parcă –. Noi doi trebuia să...

— Cred şi eu că nu ţi-a spus – Palermo încerca să-şi aprindă ţigara din gură. Cretinule.

Lui Kiskoros i se prăbuşea cerul în cap.

— Că doar închiriaserăm o maşină... – şopti, confuz.

— Păi bine-ai face – îi sugeră Palermo – să returnezi cheile de contact.

Bricheta nu-i funcţiona, aşa că vânătorul de epave se ridică în picioare să se aplece peste flăcăruia lămpii cu petrol, cu ţigara între buze. Părea să savureze acea superbă batjocură în care fiecare îşi primise partea.

— Ea niciodată... – dădu să mai spună Kiskoros.

•

Poate c-ajungem la timp, gândi Coy în timp ce urcau toţi scara, şi aerul nopţii îi răcorea faţa. Erau multe stele, iar siluetele vaselor dezmembrate aveau o înfăţişare spectrală, decupându-se în luminile portului. Jos, pe podeaua calei, argentinianul nu mai gemea. Amuţise după ce Palermo încetase să-i mai dea şuturi în cap; sângele care îi curgea şiroaie din nasul zdrobit se scurgea pe rugina de pe jos, sau sfârâia udându-i hainele fumegânde. Se zbătea la piciorul scării cu sacoul în flăcări, urlând, după ce Nino Palermo, aplecat ca să-şi aprindă ţigara, azvârlise pe neaşteptate cu lampa în el: un arc de foc care străbătu cu un şuierat penumbra calei, trecu prin faţa lui Coy şi-l lovi pe Kiskoros în piept, exact în clipa când el spunea că ea niciodată. Şi nu mai aflară ce n-ar fi zis sau făcut ea niciodată, fiindcă în chiar acel moment petrolul lămpii se vărsă pe el, făcându-l să arunce pistolul când o pălălaie îi aprinse hainele şi îi acoperi faţa. În clipa următoare, Coy şi Pilotul zvâcniseră în picioare; însă Palermo, mult mai rapid, se aplecase deja şi înhăţase pistolul. Rămaseră aşa toţi trei, privindu-se unul pe altul fără să clipească pe când Kiskorosse

zvârcolea pe podea, printre flăcări, scoţând nişte zbierete de-ţi îngheţa sângele. Până la urmă Coy luă haina lui Palermo şi stinse flăcările lovindu-l cu ea înainte de a o arunca peste el. Când o dădu deoparte, Kiskoros fumega semănând cu o ciozvârtă de carne vie: în loc de păr şi de mustaţă avea o mirişte pârjolită, zicea au, au, şi în intervale scotea un zgomot surd, de parcă se gargarisea cu terebentină. Atunci fu momentul când Palermo îi dădu toate acele şuturi în cap în mod sistematic, aproape contabiliceşte. De parcă punea pe masă, una câte una, bancnotele preavizului pentru desfacerea contractului de muncă. Iar apoi, cu pistolul în mână dar neîndreptându-l asupra cuiva, cu un zâmbet foarte puţin îmbietor pe buze, suspină plin de mulţumire şi îl întrebă pe Coy dacă se considera înăuntru sau afară. Exact aşa zise: înăuntru sau afară, privindu-l în lumina ultimelor flăcărui ale lămpii sparte de pe jos, cu mutra lui de rechin nocturn ce se pregătea să-şi plătească nişte poliţe vechi.

— Dacă-i faci ei cel mai mic rău, te omor – îi răspunse Coy.

Asta era condiţia. Şi i-o spuse în faţă, deşi nu el, ci celălalt ţinea în mână pistolul cromat şi sidefat. Iar Palermo nu i-o luă în nume de rău, ci îşi accentuă mutra albă de rechin şi zise de-acord, n-o omorâm în noaptea asta. Apoi îşi vârî pistolul în buzunar şi începu să urce repede spre dreptunghiul de stele. Iar acum câteşitrei, Coy, Palermo şi Pilotul, alergau alături pe puntea întunecoasă a bulkcarrierului, pe când în partea opusă a portului, sub macaralele luminate şi farurile cheiurilor, *Felix von Luckner* se pregătea să dezlege odgoanele.

•

Era lumină la fereastra motelului Cartago. Lângă Coy răsună râsul de dulău istovit: Palermo se uita şi el în sus.

— Dama îşi face bagajele – preciză vânătorul de epave.

Se găseau sub palmierii străjuind zidul gros de cetate, cu portul dedesubt, în spate. Clădirile luminate ale Politehnicii se vedeau foarte bine la capătul bulevardului pustiu.

— Lasă-mă să vorbesc întâi cu ea – zise Coy.

Palermo îşi atinse buzunarul în care avea pistolul lui Kiskoros.

— Nici prin gând să nu-ţi treacă. Acum toţi suntem asociaţi – continua să se uite în sus, cu o expresie sumbră –. Şi-n plus, precis că va face-n aşa fel încât să te mai convingă o dată.

Coy dădu din umeri.

— De ce anume?

— Nu contează. De orice. Lasă-i puţin timp, şi te va convinge de ceva.

Traversară bulevardul urmaţi de Pilot. Palermo păşea nescăpând din ochi lumina din fereastră şi, ajungând la intrarea motelului, îşi mai pipăi o dată buzunarul.

— Mai are revolverul ăla uriaş de la Gibraltar?

Privea cu o intensă fixitate. Ochiul deschis la culoare părea de sticlă îngheţată.

— Nu ştiu. S-ar putea să-l mai aibă.

— Rahat.

Palermo reflectă câteva clipe. Apoi îl observă din nou pe Coy, cu îndoială, parcă gata să-şi reconsidere aprobarea de a-l lăsa să vorbească singur cu ea.

— Are motivele ei – preciză Coy.

Vânătorul de tezaure zâmbi strâmb, într-o doară.

— Păi sigur. Toţi le avem – se uită la Pilot, care se oprise înapoia lor, aşteptând –. Până şi el le are.

— Lasă-mă pe mine să-i vorbesc.

— De acord.

Recepţionera motelului îl salută pe Coy, confirmându-i că doamna era sus şi ceruse nota de plată. Străbătură vestibulul şi urcară la etajul al doilea, având grijă să nu facă zgomot pe scară. Pe pereţi erau gravuri cu nave înrămate, şi o statuetă a Fecioarei *del Carmen* adăsta într-o firidă. Uşa camerei se deschidea direct pe palier, la capătul treptelor. Era închisă. Coy ajunse în faţa ei urmat îndeaproape de Palermo. Mocheta le amortiza paşii.

— Încearcă-ţi norocul – şopti vânătorul de epave cu mâna în buzunar. Ai la dispoziţie cinci minute.

Coy apăsă clanţa, care se lăsă în jos fără a opune rezistenţă. Zăvorul nu era tras. Şi, în timp ce deschidea uşa, înţelese pe loc cât de inutil era ce făcea. Înţelese absurditatea prezenţei lui acolo, amant dispreţuit, prieten înşelat, asociat păcălit. În realitate, descoperi deodată, dacă analiza lucrurile la rece, el nu avea nimic de zis. Ea se pregătea de plecare, dar de fapt plecase demult, lăsându-l undeva îndărăt, în derivă; şi nimic din ce ar fi putut el zice sau face n-avea să mai schimbe mersul lucrurilor. Iar în ce priveşte smaraldele, obişnuit cum era să se gândească la ele ca la o himeră de neatins, lui Coy nu-i păsase de ele nici înainte şi nu-i păsa nici acum.

Tanger era exact ce voise ea să fie. Dorise să aleagă liber şi el ştiuse dintotdeauna că aşa va fi, încă de la început. Văzuse vechea cupă de argint fără o toartă şi fotografia fetei care zâmbea în alb-negru. Era suficient pentru a pricepe că acel cuvânt „înşelătorie" era nelalocul lui, chiar înpofida ei înseşi. Şi Coy s-ar fi întors pe călcâie ca să plece chiar atunci, ar fi trecut pe lângă Pilot şi s-ar fi îndreptat spre *Carpanta* cu un popas obligatoriu în barul cel mai apropiat, dacă n-ar fi schiţat deja mişcarea de a deschide uşa. Nu simţea ranchiună, nu mai simţea nici măcar curiozitate. Dar uşa se deschidea tot mai mult, descoperind încăperea, fereastra din fund dând spre port, geanta de voiaj pe jumătate umplută pe masă, pachetul cu smaraldele, şi pe Tanger în picioare, cu fusta ei albastră de bumbac şi cu bluza albă şi cu sandalele, cu păru-i de curând spălat şi încă umed picurându-i pe umeri din vârfurile asimetrice. Şi pielea pistruiată şi bronzată de toate acele săptămâni de mare şi soare, şi ochii bleumarin măriţi de surpriză, brunaţi şi metalici precum oţelul lui 357 Magnum pe care tocmai îl apucase de pe masă auzind uşa. Atunci, Nino Palermo îşi jucă rolul lui în tragicomedia aceea de amăgiri şi vicleşuguri, şi, nemaiaşteptând cele cinci minute promise, se strecură din spatele lui Coy într-o parte, cu pistolul de crom şi de sidef strălucindu-i în mână. Coy deschise gura ca să strige nu, ho, gata, să rebobinăm toată istoria asta absurdă pe care am văzut-o de mii de ori la cinema; însă ea îşi contractase deja mâna şi o fulgerare de armă de foc ţâşni de la nivelul şoldurilor ei, cu un bubuit care ajunse la Coy cu o miime de secundă după impactul simţit de el sub coaste, o plesnitură piezişă care îl răsuci în loc pe jumătate, aruncându-l peste Palermo, care în momentul acela trăgea la rândul lui. De data asta focul răsună foarte aproape de auzul lui Coy şi vru să dea din mână ca să-l împiedice pe ceacâr să folosească din nou pistolul. Dar chiar în momentul acela o altă fulgerare ţâşni în spatele lui, şi alt bubuit umplu aerul, iar Palermo sări înapoica smuls din braţele lui, proiectat pe palier şi pe scări în jos. Nu se auzise bang, ca în filme, ci pumba, pumba, pumba, de trei ori la rând una după alta, şi acum era un fum greţos în încăpere şi un iz acru foarte aspru şi o tăcere absolută. Iar când Coy se întoarse să privească, Tanger nu mai era acolo. Se uită mai bine şi văzu că nu mai era acolo în picioare, ci de partea cealaltă a mesei,

zăcând pe jos, cu o gaură în bluză, de sub care se scurgea sângele într-o şiroire foarte roşie, densă şi intermitentă, pătând bluza şi parchetul şi pătând absolut totul. Zăcea acolo mişcând din buze şi deodată părea nespus de tânără şi de singură.

•

Acela fu momentul când ieşi în stradă şi văzu că era o noapte perfectă, cu steaua Polară vizibilă la locul ei exact, cinci lungimi la dreapta liniei formată de Merak şi Dubhe. Merse de se sprijini de balustrada vechiului zid de cetate şi rămase acolo, apăsându-şi cu o mână rana sângerândă de pe şold. O atinsese sub cămaşă, constatând că avea coastele intacte, că rana era superficială şi n-avea să moară de data aceea. Numără cinci bătăi slabe de inimă pe când contempla bazinul portuar întunecos, luminile cheiurilor, reflexul castelelor din munţi. Şi punţile puternic luminate ale lui *Felix von Luckner,* pe punctul să slobozească amarele.

Tanger îi vorbise. Continua să-şi mişte buzele când el se aplecă peste ea în timp ce Pilotul încerca să tamponeze gaura din piept pe unde i se scurgea viaţa. Vorbea atât de încet, aşa de stins, încât el trebui să-şi apropie mult urechea de gura ei ca să înţeleagă ce zicea. Îi venea prea greu să lege cuvintele, tot mai slabe, stingându-se pe măsură ce băltoaca roşie se lăţea pe jos sub trupul ei. Dă-mi mâna, Coy, îi spusese. Dă-mi mâna. Mi-ai promis că n-o să mă laşi să plecsingură. Vocea îi pierea, şi restul de viaţă părea să i se fi refugiat în ochii foarte deschişi, aproape ieşiţi din orbite, de parcă în momentul acela ea s-ar fi apropiat de un ţinut îngheţat şi pustiu ce îi inspira groază. Ai jurat, Coy. Mi-e frică să mă duc singură.

Nu-i dădu mâna. Ea zăcea pe jos, ca *Zas* pe covorul acelei case din Madrid. Trecuseră mii de ani de-atunci, dar acesta era singurul lucru pe care nu-l putea uita. O mai văzu mişcându-şi buzele, încă puţin, pronunţând cuvinte pe care nu le mai ascultă, pentru că se ridicase şi privea împrejur cu un aer rătăcit: blocul de smaralde de pe masă, revolverul negru pe jos, băltoaca roşie care se tot întindea, spinarea Pilotului aplecat peste Tanger. Străbătu propriu-i ţinut îngheţat şi pustiit, traversând încăperea şi coborând scara motelului, trecând pe lângă cadavrul lui Palermo care zăcea cu faţa în sus pe la mijlocul ei, cu picioarele pe treptele superioare şi cu capul pe cele de jos, cu ochii nici deschişi nici închişi, cu expresia de

rechin întipărită pe chip şi cu sângele curgându-i pe trepte până la picioarele recepţionerei îngrozite.

Aerul nopţii îi ascuţi simţurile. Sprijinit de vechiul zid observa cum îi picură rana peste şold, pe sub haine, la fiecare bătaie a inimii. Ornicul Primăriei răsună o dată, şi în momentul acela pupa lui *Felix von Luckner* începu să se îndepărteze lent. La lumina lămpilor halogene ale punţii îl putea vedea pe primul ofiţer supraveghind mişcările marinarilor pe teuga de prova, lângă nările ancorelor. Doi bărbaţi se găseau într-un bord, atenţi la distanţa dintre corpul navei şi chei: desigur pilotul şi căpitanul.

Auzi paşii Pilotului în spatele său şi simţi că se sprijinea şi el de balustradă, alături.

— A murit.

Coy nu spuse nimic. O sirenă a poliţiei suna în depărtare, apropiindu-se tot mai mult dinspre partea de jos a oraşului. Pe chei, tocmai sloboziseră ultima amară a vasului, şi acesta începu să se îndepărteze. Coy îşi închipui penumbra punţii, pe timonier la postul său, pe căpitan atent la ultimele manevre pe când prova ţintea drept înainte între cele două lumini, verde şi roşie, ale gurii portului. Ghici silueta pilotului coborând în barcă pe scara de pisică ce atârna pe un bord al navei. Acum vaporul lua viteză, lunecând domol spre marea neagră şi deschisă, cu luminile-i ce pâlpâiau reflectate în siaj şi cu un ultim salut răguşit de sirenă, pe care îl lăsă în urmă ca pe un adio.

— Am ţinut-o de mână – zise Pilotul. Ea credea că eşti tu.

Sirena poliţiei suna mai aproape şi nişte străfulgerări albastre apărură la capătul bulevardului. Pilotul îşi aprinsese o ţigară şi scăpărarea vechii lui brichete şterse brusc imaginea urmărită de Coy. Când o recompuse, *Felix von Luckner* naviga deja în apele libere. Simţi un dor năprasnic văzând cum se îndepărtau luminile lui în noapte. Putea ghici aroma ceştii de cafea a primului cart, paşii căpitanului pe punte, chipul impasibil al timonierului luminat de jos în sus de compasul giroscopic. Putea simţi vibraţia maşinilor sub punte în timp ce ofiţerul de cart se apleca peste prima hartă nautică a călătoriei, abia desfăşurată pe masă ca să calculeze o rută oarecare: o rută bună, trasată cu rigle, creion şi compas pe hârtia groasă ale cărei semne convenţionale reprezentau o lume cunoscută, familiară,

reglementată de cronometre şi sextanţi care îţi permiteau să ţii uscatul la distanţă.

Dă Doamne, gândi, să fiu reintegrat şi trimis din nou pe mare. Dă Doamne să găsesc curând o navă bună.

La Navata, decembrie 1999

Traducătorul îi mulţumeşte domnului Comandor-Profesor Constantin Maraloi de la Academia Navală „Mircea Cel Bătrân” din Constanţa pentru sprijinul dat în găsirea celor mai potriviţi termeni nautici, recunoscând că tot ce este corect – marinăreşte vorbind – în această traducere i se datorează Domniei sale şi tot ce e greşit sau neclar îi este imputabil traducătorului.

Sfârşit

virtual-project.eu